

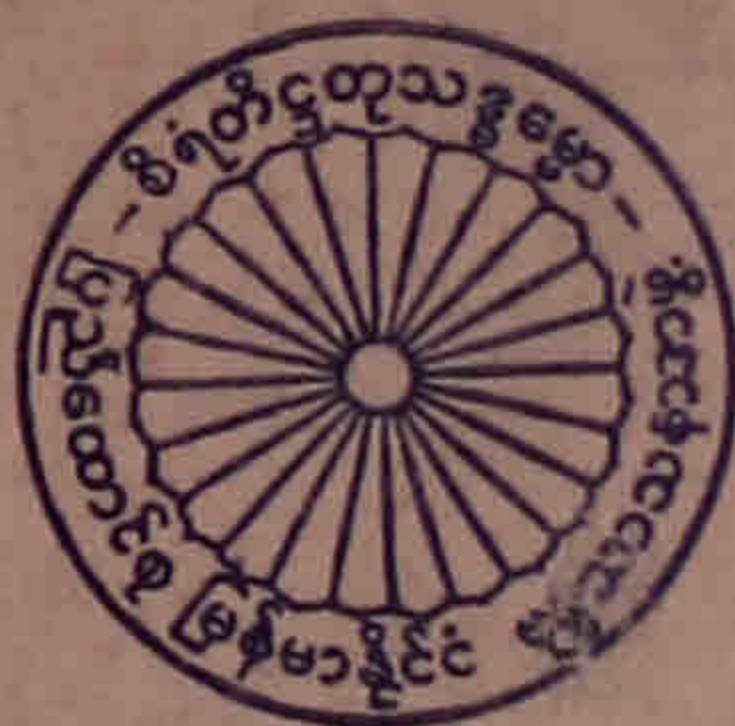
အက္ခမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

ရေးသားစီရင်အပ်သော

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဠိကာ

နိဿယ

ပဌမတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၀

ကောဇာ ၁၃၂၈

ခရစ် ၁၉၆၆

သင်္ဂြိုဟ် ဓမ္မိက ဂါထာ

သက္ကရာဇ် ၁၁၅၅ ခုနှစ်

မဟာဗျူဟာ ဝိသုဒ္ဓိ

ဒု - ဗုဒ္ဓ ၆ - ၇၂၂

၁၃၂၁

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

ရေးသားစီရင်အပ်သော

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ

နိဿယ

ပဌမတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၀

ကောဇာ ၁၃၂၈

ခရစ် ၁၉၆၆

ဦးချက်-ဒေါ်စော

နှင့်

သွီး-မကြင်ရွှေ၊ မကြင်မေ၊ မကြင်ထွေး ယိုးဒယား
ကောင်းမှု

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ မဟာဋီကာနိဿယ အုပ်ချုပ်ရေး - ၁၀၀၀)

အိမ်အမှတ် (၅၀) ၉-လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်တွင် (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပက္ခသောက
သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးချစ်တင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၁၂၂/၀၁၀၆)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ

နိဂါန်း

လိုရင်းတရား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်၌ လိုရင်းအနှစ်သာရ ပဓာန
တရားသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပဋိဝေဓပင်ဖြစ်ပေသည်။
ထိုပဋိဝေဓတရားကို ရခြင်း သိခြင်းသည် ပဋိပတ်နည်းလမ်းမှန်ကို ကိုယ်တွေ့ကျင့်မှု
သာလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တွေ့ကျင့်မှုဟူသော ပဋိပတ္တိ
သာသနာသည်လည်း ဒုတိယလိုအပ်သောတရား ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပဋိပတ်အကျင့်
မှန်ကို ကျင့်ကြံခြင်းသည်လည်း နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြသော တရားကျမ်းဂန်
ရှိမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိပတ်နည်းလမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြသော
ပရိယတ်တရား ကျမ်းဂန်သည်လည်း တတိယလိုအပ်သော တရားဖြစ်ပြန်လေ
သည်။ ထိုတတိယလိုအပ်သော တရားကျမ်းဂန်သည် မူရင်းပဘဝအားဖြင့်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ
ဒေသနာတော်များပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်
တော်ကာလနှင့် မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ခံတော်မူပြီးနောက် နှစ်-ရာပေါင်းအတန်
ကြာကာလတိုင်အောင် ထိုဘုရားဟော မုခပါဌ်ဒေသနာတော်တို့ကို ကြားနာ
ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင် ပဋိပတ်လမ်းမှန်ကို ကျင့်ကြံကုန်လျက် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော
လိုရင်း ပဋိဝေဓတရားတို့ကို ရကြ သိကြလေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း

သို့ရာတွင် သာသနာနှစ် ရာပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်လာသောအခါ၌ ဘုရား
ဟောမုခပါဌ်ဖြစ်သော ထိုမူရင်းဒေသနာတော်ကို ကြားနာရုံမျှဖြင့် ပဋိပတ်
လမ်းမှန်ကို သိနားလည်သူတို့ တစတစနှင့် နည်းပါး လာလေတော့သည်။
ထို့ကြောင့်ပင် ဝိသုဒ္ဓိကထာ^၁ အရိယဝံသကထာ^၂ နှင့် ဝိမုတ္တိမဂ္ဂမည်သော ပဋိပတ်
ကျမ်းတို့ကို ထိုထိုရှေးဆရာမြတ်တို့ ပြုစီရင်တော်မူခဲ့ကြပေသည်။ ထိုကျမ်းတို့ဖြင့်
လည်း မပြည့်စုံမလုံလောက်သေးသောကြောင့် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသမထေရ်
သည် ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ်မှ ကျင့်ကြံအားထုတ်နည်း အဆီအနှစ်တို့
ကို ထုတ်ညစ်ယူဆောင်ကာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ရေး အကျင့်လမ်းပြ ကျမ်း
တစောင်ကို သာသနာတော်နှစ် ၉၇၃ (ခရစ်နှစ် ၄၂၉)ခုနှစ်တွင် စီရင်ရေးသား

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၂မှ ယထာဘူတံ အဘနန္တ-ဂါထာကိုမူသည်။

၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၂၊ နှာ ၂၆၁။

တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုကျမ်းကား အခြားမဟုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးလိုလို ပင် သိကြပြီးဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းပင် ဖြစ်လေသည် ။

ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းမှာ မဂ်ရဖိုလ်ရောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်ရေးအတွက် အကျင့် လမ်းပြ ကျမ်းတို့တွင် ရှေးလည်းကျ၍ အပြည့်စုံဆုံးလည်းဖြစ်ပေသည်။ ရှေးကျ သောကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ချမှတ်တော်မူခဲ့သော ကျင့်စဉ်ပဋိပတ်အတိုင်း တိကျသောအကျင့်လမ်းမှန်ကို ရရှိရေးအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချ အားအကိုးရဆုံး ကျမ်း ဖြစ်ပေသည်။ အပြည့်အစုံဆုံးဖြစ်သောကြောင့်လည်း ထိုကျမ်းတွင် ဖော်ပြ ထားသည့် များပြားလှသော နည်းမှန်လမ်းမှန်တို့အနက်မှ မိမိတို့၏ စရိုက်နှင့် ထိုက်သင့်လျော်ကန်မည့်နည်းလမ်းကို လိုသလိုရွေးချယ်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ် နိုင်ကြလေသည်။

ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း

ဝိမုတ္တိမဂ္ဂမည်သော ပဋိပတ်နည်းပြကျမ်းကို အရှင်ဥပတိဿ မည်သော မထေရ်က ပြုစီရင်သည်ဟူ၍၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ထက်ရှေးကျသည်ဟူ၍၎င်း သိရသည် မှာဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ၁၊ နှာ ၁၂၃-၌ “ဧကေစ္စေတိ ဥပတိဿတ္ထေရံ သန္ဓာယာဟ။ တေန ဟိ ဝိမုတ္တိမဂ္ဂေ တဿ ဝုတ္တံ” ဟု ပြဆိုခဲ့သော စကားကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် မည်မျှရှေးကျသည်၊ မည်သည့် ခေတ်ကာလက စီရင်ခဲ့သည်၊ မည်သည့် အရပ်၌ စီရင်ခဲ့သည် ဟူ၍ကား အတိအကျ မသိရချေ။ ထိုကျမ်းသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ထက် ရှေးကျစေကာမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လောက်ပြည့်စုံခြင်း မရှိပေ။ ထို့ပြင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပယ်ဖျက်ထားသော အယူအဆများကို ထိုဝိမုတ္တိမဂ်ကျမ်း၌ တွေ့ရသောကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီမထေရ်တို့၏ အယူအဆနှင့်လည်း ဆန့်ကျင် ကွဲလွဲဟန်ရှိပေ သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အသုံးနည်း အသိနည်းသဖြင့် ရှေးနှစ်ပေါင်း အတော်ကြာ ကောင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာလောကတွင် မထင်ရှားပဲ ကွယ်ပျောက် သွားခဲ့ဟန် ရှိပေသည်။

သို့ရာတွင် သာသနာတော်နှစ် ၁၄၀၈ (ခရစ်နှစ် ၅၀၄) ခုနှစ်တွင် သံသပါလ မည်သော ရဟန်းတော်က တရုတ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားသဖြင့် တရုတ်ဘာသာ ပြန်စာမူသည်ကား ရှိလျက်နေပေသေးသည်။ တဖန်သာသနာနှစ် ၂၄၈၀ (ခရစ်နှစ် ၁၉၃၆) ခုနှစ်တွင် ဂျပန်ရဟန်းဘော် အရှင်ဟေရု၏ အကူအညီဖြင့် သီဟိုဠ်သား သောမနှင့် ခေမိန္ဒတို့သည် (ရဟန်းမဖြစ်မီက) တရုတ်ဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုကြလေသည်။ သာသနာနှစ် ၂၅၀၇ (ခရစ်နှစ် ၁၉၆၃)

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိဒ္ဓတ်ဖွယ်တို့ကို မြန်မာနိုင်ငံဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ပုံနှိပ် တိုက်ထုတ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၊ နိဒါန်းနှင့် ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်၊ နိဒါန်းတို့ကို ကြည့်ပါ။

ခုနစ်တွင် ထိုအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်းကို သီဟိုဠ်ရဟန်းတော် အရှင်သောမနှင့် အရှင်ခေမိန္ဒတို့က သီဟိုဠ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ယခု ဤနိဒါန်းကို ရေးနေစဉ်မှာပင် သီဟိုဠ်အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်မှ သာသနာနှစ် ၂၅၀၇(ခရစ်နှစ် ၁၉၆၃)ခုနှစ်တွင်ပင် ပုံနှိပ်သော ပါဠိဘာသာရေး သီဟိုဠ်မူဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်းကို ရရှိ၍ ကြည့်ရှုရပေသည်။ ၎င်းကို ဂဏ်ကယ်ဌိယာဂမသိရီ ရတနဇောတိမထေရ်နှင့် ကရလ္လိယဒ္ဓသိရီရတနပါလမထေရ်တို့ ကြည့်ကြပ် ပုံနှိပ်ကြောင်းကို ထိုစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားလေသည်။ ပျောက်ကွယ်နေသော ပါဠိဘာသာရေး အကျင့်လမ်းပြ ကျမ်းတစောင်ကို ရှာဖွေ၍ ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နိုင်စွမ်းသည့် ထိုအရှင်တို့၏ လုံ့လဝီရိယမှာ ချီးကျူးထိုက်ပါပေသည်။

ပါဠိဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း၌ သို့ရာတွင် ထိုကျမ်းစာအုပ်၏ နိဒါန်း၌ အတ္ထဂိရိကျောင်း နိဒါန်းစကားအချို့ တိုက်ရိုက် ပေစာလာစကားနှင့် တဆင့်ကြားစကားအနေဖြင့် ဖော်ပြထားသော အောက်ပါ အချက်တို့မှာ စဉ်းစားစိစစ်ဖွယ်ရှိ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် သာသနာတော် တည်ရှိပြီးနောက် ရှေးဦး သီဟိုဠ်ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသော ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီး၏ တူတော် မဟာအရိဋ္ဌ ဥပတိဿမထေရ်မြတ်သည် မိမိ၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသည့် ဒီပပုဿဒက အရှင်မဟာမဟိန္ဒမထေရ်မြတ် ကြီးထံမှ ရရှိသော နည်းဥပဒေသများကို မှတ်သားထားသော အားဖြင့် ဤကျမ်းမြတ်ကို စီရင်တော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါက သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် စီရင်ထားရာ သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာများကို ပါဠိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုချိန်တွင်ပင် ဤကျမ်းကိုလည်း ပါဠိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထား၏။ ပါဠိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပြီးနောက် သီဟိုဠ်အဋ္ဌကထာများကဲ့သို့ပင် မူရင်း ပျက်စီးသွားဟန်တူပေသည်။ သို့သော်လည်း ပါဠိဘာသာဖြင့် တည်ရှိသော ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကို မဟာဝိဟာရဝါသီ အရှင်မြတ်များက အဆင့်ဆင့် နှုတ်ငုံဆောင်တော်မူခဲ့ကြ၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း၏ ဖြစ်ပေါ်လာပုံစသည်ကို နိဒါနကာရက ပုဂ္ဂိုလ်က အတ္ထဂိရိကျောင်းတိုက်ရှိ ပေစာလာစကားနှင့် တဆင့်ကြား အနေအားဖြင့် ပြဆိုထား၏။

ထိုပြဆိုချက်ထဲမှ ရှေးဦးသီဟိုဠ်ရဟန္တာ အရှင်မဟာအရိဋ္ဌ ဥပတိဿမထေရ် ပြုသည်ဟူသော စကားနှင့် မဟာဝိဟာရဝါသီတို့က နှုတ်ငုံဆောင်ကြသည်ဟူသော စကားတို့မှာ အသင့်ယုတ္တိမရှိချေ။ အကြောင်းမူကား မဟာအရိဋ္ဌ

မထေရ်ပြုထားသော ကျမ်းဖြစ်ခဲ့သော်၎င်း၊ မဟာဝိဟာရဝါသီတို့ နှုတ်ငုံ ဆောင်လျက် အလေးပြုအပ်သော ကျမ်းဖြစ်ခဲ့သော်၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ထိုင်မုတ္တိ မဂ္ဂကျမ်းလာ ဝါဒတို့ကို မပယ်ခဲ့ဘန်ဆူ၊ သို့ပါလျက် ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်းမှ ဝါဒပေါင်းများစွာတို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပယ်ဖျက်ခဲ့လေသည်။ ပယ်ဖျက်ချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်ထုတ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၊ နိဒါန်း (သု) မှ (င) ဘိုင်အောင် စာမျက်နှာတို့၌၎င်း၊ မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်၊ နိဒါန်း ၆၇-မှ ၇၅-အထိ စာမျက်နှာတို့၌၎င်းကြည့်၍ သိနိုင်ပါသည်။ ထိုပယ်ဖျက်အပ်သော ဝါဒများကိုလည်း အဘယဂိရိဝါသီတို့၏ ဝါဒဖြစ်ကြောင်း မဟာဋီကာ၌ ပြဆိုထားလေသည်။ ထိုသို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတွင် ဂိုဏ်းတပါးဝါဒ အနေဖြင့် ပယ်ဖျက်ခံရသော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် မဟာဝိဟာရဝါသီတို့ အလေးပြုအပ်သော ကျမ်းမဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် အရှင်မဟာအရိဋ္ဌမထေရ် ပြုစီရင်အပ်သော ကျမ်းလည်း မဖြစ်နိုင်ပေ။

ကဲ့လဲ့ချက် ထို့ပြင် ယခုတွေ့ရသော ထိုပါဠိဘာသာရေး ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်းမှာ စာမျက်နှာ ၄၁-မျက်နှာမျှသာရှိသောကြောင့် စာမျက်နှာ ၃၆၂-မျက်နှာရှိသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဝိမုတ္တိမဂ်စာမူနှင့် နှိုင်းစာကြည့်လျှင် ကျဉ်းလွန်း သေးလွန်းလှပေသည်။ အခန်းခွဲပိုချင်းလည်း အနည်းငယ်ခြားနား လျက်ရှိပေသည်။ ပါဠိမူတွင် (၁) နိဒါန၊ (၂) သီလ၊ (၃) ဓုတာနိ၊ (၄) သမာဓိ၊ (၅) ကလျာဏမိတ္တပရိယေသန၊ (၆) စရိယာဝိဘာဂ၊ (၇) ကမ္မဋ္ဌာန၊ (၈) ကသိဏဝိဘာဂ၊ (၉) ပဉ္စအဘိညာ၊ (၁၀) ပညာဘာဝနာ၊ (၁၁) ပဉ္စဥပါယာ၊ (၁၂) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ (၁၃) ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏာဒီနိဟု ၁၃-ခန်းခွဲထားလေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂနှင့် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏာဒီနိဟုတို့ကို တခန်းတည်း ပေါင်းထားသဖြင့် ၁၂-ခန်းသာရှိလေသည်။ အဋ္ဌမကဏ္ဍဖြစ်သော ကသိဏဝိဘာဂအခန်းကို ပါဠိဘာသာမူ၌ ၃-ပိုင်းခွဲထား၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၌မူ ၅-ပိုင်း ခွဲထားလေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၌ ပါရှိသော အကြောင်းအရာ အတော် များများပင် ပါဠိဘာသာမူ၌ မပါရှိဘဲ ဖြစ်နေသည်။ သို့လျှင် တရုပ်ဘာသာမှ ပြန်ဆိုထားသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မူနှင့် ပါဠိဘာသာမူတို့ အတော်ပင် ကွဲလွဲ လျက်ရှိနေရာ မည်သည့်မူက အရှင်ဥပတိဿမထေရ်၏ မူလရေးရင်းကျမ်းနှင့် တထပ်တည်း တူညီသည် သို့မဟုတ် အနီးကပ်ဆုံး တူညီသည်ဆိုသောအချက်ကို သိရှိရန်မှာ ပညာရှင်တို့ အချိန်အတော်ကြာအောင် လေ့လာစိစစ်ကြရ ပေဦးမည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ အဖွင့်ကျမ်းများ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ အလွန်ကျယ်ပြန့်သော နိကာယ်ငါးရပ်ကို ခြုံမိ ငုံမိအောင် ပြုစီရင်ထားသော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသမထေရ်

၏ အလွန်ထက်မြက် နက်နဲသောဉာဏ်ဖြင့် ပြုစီရင်ထားသော ကျမ်းဖြစ်သော ကြောင့်၎င်း ကျမ်းဆရာကဲ့သို့ ဉာဏ်မထက်မြက်သော နောင်လာ နောက်သား တို့အတွက် ကျမ်းဆရာ၏ ရည်ရွယ်ချက်အထိ ဉာဏ်မသက်နိုင်လောက်သော ခက်ဆစ်ပုဒ်ပါဌ်များလည်း ပါဝင်လျက် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုသို့သော ခက်ဆစ်ပုဒ်ပါဌ်တို့ကို နောင်လာ နောက်သားတို့အတွက် ပေါ်လွင်စွာ ဖွင့်ပြ သော အခြံအရံကျမ်းများသည်လည်း ပေါ်ပေါက်၍လာခဲ့ပေသည်။ ထိုကျမ်း များအနက် ပါဠိဘာသာဖြင့် ဖွင့်ဆိုရေးသားသော ကျမ်းအချို့မှာ —

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

အဆိုပါ အဖွင့်ကျမ်း သုံးစောင်အနက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာမှာ ဤနိဒါန်း နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေသောကြောင့်၎င်း၊ ယင်းကျမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ သိမှတ် ဖွယ်ရာ များပြားသောကြောင့်၎င်း နောက်ဆုံးမှပင် ဖော်ပြရပေတော့မည်။ ယခုမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ်တို့အကြောင်းကို အကျဉ်းမျှ တင်ပြရပေဦးမည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာကို မည်သူရေးသားပြုစုသည်ကို၎င်း၊ မည်သည့်ခေတ် ကာလကရေးသားပြုစုခဲ့သည်ကို၎င်း တိတိကျကျ သိရှိခွင့်မရပေ။ အကြောင်းမှာ ဤဋီကာကို ကြည့်ရှုလေ့လာဘို့ရာ အခွင့်မသာသောကြောင့်ပင်။ ဤဋီကာမှာ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်လာပဲ ပေစာအဖြစ်နှင့်သာ ရှိနေသောကြောင့် ၎င်း၊ ထိုပေစာမှမှားလည်း ယခုအခါ ရှာဖွေ၍ပင် မရနိုင်အောင် အလွန်ရှားပါး လှသောကြောင့်၎င်း ကြည့်ရှုလေ့လာဘို့ရာ အခွင့်မသာခဲ့ပေ။

သာသနဝံသပုဒ်ပိကာ စာမျက်နှာ ၃၇-နှင့် သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း စာ မျက်နှာ ၄၆-တို့တွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာကို အညတရဆရာတပါး ပြုကြောင်းသာ ပါရှိသည်။ ကျမ်းဆရာအမည် ဖော်ပြမထားပေ။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်းတွင်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာအမည်ပင် မပါရှိပေ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်္ခေပဋီကာအမည်ရှိ ကျမ်း တစောင်အကြောင်းကိုမူ စာမျက်နှာ ၁၁၅-၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထား ပေသည်။

“ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်္ခေပဋီကာမှာ သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုရာဓမြို့၌ နန်းစံသော သီရိမဟာပရက္ကမဘုရင်မင်းလက်ထက် ဖော်နွှာသေန ကျောင်းတိုက်နေ မဟာထူပဝင်ကျမ်းကိုပြုသည့် မထေရ်ပြုသည် ကျမ်းပြုဆရာအမည်မပါ။”

တဖန် စာမျက်နှာ ၁၃၁-၌—

“မဟာထူပဝင်မှာ သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုရာဓမြို့ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်နေ ရှင်ဝါစိဿရဒေဝပါဒပြုသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာအကျဉ်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဂဏ္ဍိပုဒ် ကျမ်းများကိုလည်း ပြုသည်”ဟု ပါရှိပြန်သည်။

ပါဠိပညာရှင် ဂျီ ပီ မာသာလာဆေကရ၏ သီဟိုဠ်နိုင်ငံ ပါဠိစာပေသမိုင်း^၁ စာမျက်နှာ ၂၁၇-၌လည်း မဟာထူပဝင်ကျမ်းကို ပြုစုသူမှာ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဆရာ အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်၏တပည့် အရှင်ဝါစိဿရမထေရ်ဖြစ်၍ ခရစ် နှစ် ၁၂၃၂-ခုတွင် နန်းတက်သော တတိယ ဝိဇယဗာဟုမင်းလက်ထက်၌ သာ သနာ့ခေါင်းဆောင်တပါးဖြစ်ကြောင်း၊ ထို အရှင်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အဖွင့် လိနတ္ထဒီပနီ၊ သစ္စသင်္ခေပအဖွင့် အတ္ထဒီပနာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဖွင့် အတ္ထပကာသနာ ကျမ်းတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကြောင်း ဖော်ပြထားလေသည်။

ကောက်ချက်ချသော် အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းရပ်တို့ကို ပေါင်းစပ် ကြည့်လျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်္ခေပဋီကာကို ခရစ်နှစ် ၁၃-ရာစု တွင် အရှင်ဝါစိဿရမထေရ် ပြုစီရင်သည်ဟု ကောက်ချက်ချနိုင်လောက်ပေ သည်။ အဆိုပါစကားရပ်တို့၌ ကွဲလွဲချက် အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ညှိနှိုင်းမရ နိုင်လောက်အောင်ကား မဟုတ်ပေ။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်းအဆိုဖြစ်သော မဟာ ပရက္ကမဘုဇမင်းဆိုသည်မှာမူ သီဟိုဠ်ရာဇဝင်၌ မရှိချေ။ ထူပဝင်ကျမ်း၏နိဂုံးတွင် ပရက္ကမမင်းဟုပါရှိရာ တတိယ ဝိဇယဗာဟုမင်း ၄-နှစ် နန်းစံပြီးနောက် ၎င်း၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံသော ဒုတိယ ပရက္ကမဗာဟုမင်းကို ဆိုလိုဟန်တူပေသည်။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်း၌လည်း ဤမင်းကိုပင် ရည်ညွှန်းလိုဟန်ရှိပေသည်။

သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်္ခေပဋီကာမပါပဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ သာပါ၍ ပိဋကတ်တော်သမိုင်း၌မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာမပါပဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်္ခေပ ဋီကာသာပါရှိရာ ဤအမည်နှစ်မျိုးသည် ဋီကာတစောင်တည်း၏အမည်များ ဖြစ်လေသလော-ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိလာပေသည်။ အကယ်၍သာ ဋီကာတစောင် တည်းကို စူဠဋီကာ၊ သင်္ခေပဋီကာ-ဟု အမည်နှစ်မျိုးဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်မှန်မူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာကို သာသနာနှစ် ၁၉-ရာစု (ခရစ်နှစ် ၁၃-ရာစု)တွင် သီဟိုဠ် သား အရှင်ဝါစိဿရမထေရ် စီရင်သည်ဟု မယူဆနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ တော့ပေ။

လယ်ဘိဆရာတော်အဆို လယ်ဘိဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ ပရမတ္ထဒီပနီ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် ရေးသားသည့် အနုဒီပနီကျမ်း စာမျက်နှာ၅-တွင်—

“ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ မဟာဋီကာတိ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန
ကတာ ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ နာမ ဋီကာ၊ သာ မြေဓရဋ္ဌေ တိရိယ-
ပဗ္ဗတဝါသိနာ ထေရေန ကတံ စူဠဋီကံ ဥပါဒါယ မဟာဋီကာတိ
ပါကဋ္ဌာ”ဟု

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာကို တောင်ဖိလာဆရာတော် ပြုစီရင်ကြောင်း မိန့်ဆိုတော်
မူလေသည်။ သို့သော် ပိဋကတ်တော်သမိုင်း၌ ဖော်ပြထားသည့် တောင်ဖိလာ
ဆရာတော်ပြုသော ၁၉-ဆူသောကျမ်းစာရင်းတွင် ယင်းဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ
ဟူသော ကျမ်းအမည်ကို မတွေ့ရပေ။

သို့လျှင် အဆိုအမိန့် အကဲ့ကဲ့ အပြားပြား စဉ်းစားစရာအဖုံဖုံ ရှိနေရာ
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာပေစာထုပ် လက်ရှိဖြစ်သူတို့သာလျှင် ကျမ်းပြုသူနှင့် ကျမ်း၏
ခေတ်ကာလတို့ကို ကေန်ကေ သိရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

စူဠဋီကာနှင့် ဂဏ္ဍိပဒ အချို့ပညာရှင်တို့ကမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ဂဏ္ဍိပဒကို တကျမ်းတည်းဟု ယူဆကြ၏ ။ ထိုသို့ယူဆ
ခြင်းမှာ စူဠဋီကာကျမ်းအစစ်ကို ကြည့်ရှုခွင့်မရကြသောကြောင့်၎င်း၊ ဂဏ္ဍိပဒ
ကိုပင် စူဠဋီကာ-ဟု အမည်တပ်ထားသော ပေစာထုပ်ကို တွေ့ရသောကြောင့်၎င်း
ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ မှန်ပေ၏။ ယခု ဤနိဒါန်းကို ရေးနေစဉ်မှာပင် သထုံမြို့ ဦးဖိုးသီး
ပိဋကတ်တိုက်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ-ဟူသောအမည်နှင့် ပေစာထုပ်တခုကို တွေ့ရ
သောကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့်ကြည့်ရှုရာ ပေစာရွက်တိုင်း၏ကျောဘက်
လကျာအစွန်း၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ-ဟု ပါရှိ၏။ သို့သော် ကျမ်းစာသားများမှာမူ
ဂန္ဓာရမ္မ ပဏာမမှစ၍ ကျမ်းပြီးနိဂုံးတိုင်အောင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒကျမ်းနှင့်
အလုံးစုံ တထပ်တည်း တူညီလျက်ရှိသည့်ပြင် ကျမ်းစာ၏အဆုံး၌ “အဋ္ဌကထာ-
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဿ ဂဏ္ဍိပဒံ ပရိပုဏ္ဏံ”ဟူ၍လည်း ရေးထားသည်ကို တွေ့ရပြန်သည်။
ထို့ကြောင့် ချေး အတန်ကြာ ကာလကပင် စူဠဋီကာနှင့် ဂဏ္ဍိပဒကို တကျမ်း
တည်းဟု ယူဆခဲ့ကြကြောင်း သိရပေသည်။ သို့သော် ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ
(ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်ရိုက်) စာမျက်နှာ ၁၆၂၊ ၁၆၅-၆- စသည်တို့၌
ပြထားသော စူဠဋီကာပါဌ်များကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂဏ္ဍိပဒကျမ်း၌ မတွေ့ရသောကြောင့်
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂဏ္ဍိပဒကျမ်းတို့ အသီး အခြား တကျမ်းစီဖြစ်
ကြောင်း ထင်ရှားသိရပေသည်။

စူဠဋီကာကို အာစရိယဓမ္မပါလမထေရ်၏ ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ (မဟာ
ပြုရခြင်းအကြောင်း ဋီကာ)၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို အဘော်ပင်ကျယ်ပြန့် ပြည့်
စုံစွာ ဖွင့်ဆိုထားပါလျက် အဘယ်ကြောင့် စူဠဋီကာကို

၁-တိပိဋက-ပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်၊ နိဒါန်း၊ နှာ ၃၅။

ထပ်မံ ပြုစီရင်ရသည်ဆိုသောအကြောင်းမှာ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယတွင် စူဠဋီကာမှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြထားသော စကားအနည်းငယ်ကို ထောက်ဆ ဆင်ခြင်လျှင် မဟာဋီကာ၌ မဖွင့်ပဲ ခြွင်းချန်ထားခဲ့သော ပုဒ်အချို့ကို ဖွင့်လိုသောကြောင့်သာ မဟုတ်ပဲ မဟာဋီကာ၏ အချို့အဖွင့်တို့ကို မနှစ်သက်သောကြောင့်လည်း စူဠဋီကာကို ပြုစီရင်ဟန်တူပေသည်။ ဤအရာ၌ “ခန္တိယာတိ နိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ” ဟူသော မဟာဋီကာ၏ အဖွင့်ကို စူဠဋီကာဆရာက “ခန္တိယာတိ အဓိဝါသနက္ခန္တိယာ ပရိဘောဂါ ဓိပ္ပါယော” ဟု ပြောင်းလဲဖွင့်ဆိုပုံကို စဉ်းစားကြည့်လျှင် အထက်ပါအယူအဆ မှန်ကန်ကြောင်းထင်ရှားပေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒ

မြန်မာရေးကျမ်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒကျမ်းမှာ မြန်မာပြည်ဖြစ် ပါဠိကျမ်းငယ်တစောင်ဖြစ်၏။ စာမျက်နှာ ၈၀-ခန့်သာရှိ၏။ ကျမ်းဆရာ၏အမည် နေရပ်စသည်ကို ဂန္ဓာရမ္မနှင့် နိဂုံးတို့တွင် ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း ယင်းကျမ်းပါစာသားနှင့် ပါဠိစီကုံးဆုံးဖွဲ့ဟန်တို့က မြန်မာရေးဖြစ်ကြောင်း ပြသလျက်ရှိလေသည်။ အနည်းငယ်ကို ညွှန်ပြရလျှင်—အာနာပါနဿတိကထာအဖွင့်(နှာ-၃၀)၌ ပိသာစဝတ္ထု၊ သီလနိဒ္ဒေသအဖွင့်(နှာ-၈)၌ ပိသာစဝတ္ထု စသည်တို့မှာ မြန်မာပြည်တွင် ရှေးအခါကစ၍ ပြောရိုးဆိုစဉ်ဖြစ်နေသည့် ဝတ္ထုများဖြစ်ကြ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာတို့၌ ၎င်းဝတ္ထုများမပါရှိပေ။ ထို့ပြင် သီဟဠဒီပေ ပန(နှာ-၈၁၁) စသောစကား၊ ပိဋိယံ အာရောပေတွာ (နှာ-၈)၊ ပုရိသော “ကိံ တံ”တိ၊ ပိသာစော “ယဒါ မေကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ တဒါ တံ အက္ခာတုံ (ဘက္ခိတုံ) ယဒိ လဘာမိ”တိ၊ ပုရိသော ကေဥပါယံ စိန္တေတွာ “ဟောတူ”တိ (နှာ ၃၀) စသော အရေးအသားများသည် သီဟိုဠ် အိန္ဒိယ ရေးဟန်များ မဟုတ်ပေ။

ဤကျမ်းမှာ မြန်မာရေးကျမ်း ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်ဆရာတော်ပြုစုခဲ့သည်ကိုမူ အတိအကျ မသိရပေ။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်း (နှာ-၁၅၅)တွင်မူ ပုဂံပြည် အရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလ ပြုစုကြောင်း အဆိုရှိသည်။ အရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလမှာ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ၊ သုတ္တနိဒ္ဒေသစသော ကျမ်းများကို ပြုစုသည့် အရှင်ဆပ္ပဒ မထေရ်ပင် ဖြစ်သည်။

သာသနဝံသပ္ပဒီပိကာ (နှာ ၁၃၁-)တွင် “နေရင်းရှာ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးသော မထေရ်သည် ဂုဠတ္ထဒီပနီကျမ်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒတ္ထကျမ်းတို့ကို

၁-ဝိသုဒ္ဓိ-ဋီ ၁၊ နှာ ၉၁။

၂-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ ၁၊ နှာ ၁၆၂။

ပါဠိဘာသာဖြင့် စီရင်၍ နေတ္တိပါဠိတော်နိဿယကိုလည်း ပြုစုသည်” ဟု ဆိုလေသည်။ သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း(နှာ ၁၇၉)တွင်လည်း အလားတူပင် ပါရှိလေသည်။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်း (နှာ ၁၂၅)တွင် နေတ္တိပါဠိတော်နိဿယဟောင်းကို ပြုစုသူမှာ ပုခန်းကြီးမြို့ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းဆရာတော် ရှင်သာရဒဿိဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားရာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒတ္တကျမ်းကို ပြုစုသူမှာ ထိုရှင်သာရဒဿိပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်လောက်ပေသည်။ မစ္စအမ်အိတ်(ချ်)ဘိုဒ်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိစာပေသမိုင်းကျမ်းတွင် သာသနဝံသ အဆိုကို လက်ခံ ဖော်ပြထားပေသည်။ ၁၉၅၄-ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်သည့် သီဟိုဠ်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိ(ပဒ)ကျမ်း နိဒါန်းတွင်လည်း “ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒတ္တ အမည် သုံးမျိုးဖြင့် ရှိနေသည်မှာ ကျမ်းတစောင်တည်း၏ အမည်ဖြစ်မှု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒ ကျမ်း ပြုစုသူမှာ ရှင်သာရဒဿိ မည်သော မထေရ်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်၏” ဟု ဆိုလေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒတ္တအမည် နှစ်မျိုးမှာ ကျမ်းတစောင်တည်း၏ အမည်ဖြစ်ဟန်ရှိသော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိမှာမူ သီးခြားကျမ်းတစောင် တဖွဲ့ဖြစ်၏။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိ ပဌမတွဲ ပေစာမှုကို ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေးဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်တွင် တွေ့ရှိ ကြည့်ရှုရပေသည်။ ကျမ်းပြီးနိဂုံးကို မကြည့်ရှုရသဖြင့် ကျမ်းပြုသူ၏ အမည်ကိုမူ မသိရပေ။

စိစစ်ချက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒကို ရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလမထေရ် ပြုစုသည်ဆိုသော အယူအဆကိုမူ စဉ်းစားသင့်ပေသည်။ အရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလမထေရ်သည် သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ၊ သုတ္တနိဒ္ဒေသ-စသောကျမ်းတို့၏ ဂန္ဓာရမ္မနှင့် နိဂုံးတွင် ကျမ်းဆရာအမည်၊ ကျမ်းပြုရန် တောင်းပန်သူ၏အမည်၊ ကျမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဆုတောင်းစသည်တို့ကို ဝေဝေဆာဆာ တိတိကျကျ ဖော်ပြထား၏။ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒကျမ်းတွင်မူ ယင်းအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့မျှ မပါရှိပဲ သူတော်ကောင်းတရား တည်တံ့စေလိုသောမင်းက ပြုစေကြောင်းလောက်သာ ပါရှိ၏။ ဤကျမ်းပါ ပါဠိအရေးအသားသည်လည်း သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ၊ သုတ္တနိဒ္ဒေသ-စသောကျမ်းများ၏ ပါဠိဘာသာ အဆင့်အတန်းကို မမှီပေ။ ဤအချက်များကို ထောက်ဆောင်ခြင်လျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒ ကျမ်းမှာ ရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိပါလ၏ လက်ရာဖြစ်သည်ဆိုသော အယူအဆကို လက်ခံနိုင်ရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ရှင်သာရဒဿိ ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြုစုသည်ဆိုသော သာသနဝံသ အဆိုကို လက်ခံရန်သာရှိပေတော့သည်။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဏှိပဒ ကျမ်းကို ရှင်သာရဒဿီ ပြုစုကြောင်း လက်ခံနိုင်လျှင် ထိုအရှင်သည် သက္ကရာဇ် ၁၀၃၆ (သာသနာ ၂၂၅၀) ခုနှစ် ရတနာပုရအဝမြို့၌ နန်းတက်သော မှန်နန်းဆင်ဖြူရှင် တနင်္ဂနွေမင်း လက်ထက်တွင် ပေါ်ထွန်းသော ပညာရှိ မထေရ်တပါးဖြစ်၍ ကျမ်း၏ခေတ်ကို ခရစ် ၁၈-ရာစု (သာသနာ ၂၃-ရာစု) စောစောပိုင်းဟု ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ

ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို ဖွင့်ဆိုသောကျမ်းများအနက် ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ ဋီကာသည် အပြည့်စုံဆုံးကျမ်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤ ဋီကာလောက်မပြည့်စုံသော အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ဋီကာတစောင်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြ၍ ဤဋီကာကို မဟာဋီကာဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။ ဤဋီကာကို ပြုစီရင်သူမှာ အာစရိယဓမ္မပါလဟု ထင်ရှားသော အိန္ဒိယတောင် ပိုင်းသား အရှင်ဓမ္မပါလဆရာတော်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာတော်ပြုစုကြောင်းကို “ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ကတာ ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ နာမ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ သမတ္တာ”-ဟူသော မဟာဋီကာနိဂုံးစကားအရ သိရ ပေသည်။

ဆရာတော်အရှင်ဓမ္မပါလ

မွေးရပ်မြေ ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ဖွားရာဇာတိမှာ ကဉ္စိပုရမြို့ဖြစ် ကြောင်းကို သာသနာနှစ် ၁၁၈၄ (ခရစ်နှစ် ၆၄၀) ခုနှစ်တွင် ကဉ္စိပုရသို့ဗုဒ္ဓတရားတော်လေ့လာရေးအတွက် ကြွရောက်လာသော တရုတ်ရဟန်း တော်ရှန်ကျံ (玄奘) ၏ မှတ်တမ်းအရ သိရပေသည်။^၁ ကဉ္စိပုရမြို့မှာ အိန္ဒိယ ပြည်တောင်ပိုင်း မဒရပ်မြို့၏အနောက်တောင်ဘက် ၄၅-မိုင်အကွာတွင် ယခုအခါ ကန်ဂျီဗရိုဟု ခေါ်သောမြို့ပင်ဖြစ်သည်။ ရှန်ကျံ ကဉ္စိပုရသို့ရောက်စဉ်က ကဉ္စိပုရ သည် အရှင်ဓမ္မပါလဖွားရာဇာတိမြို့ဖြစ်သည်ဟု ထိုမြို့သား ရဟန်းတော်များက ပြောဆိုကြောင်းဖြင့် ရှန်ကျံ၏မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။^၂

အယူအဆမတူကြ အချို့သော သုတေသနပညာရှင်တို့ကမူ ကဉ္စိပုရဖွား အရှင် ဓမ္မပါလသည် မဟာဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မပါလမဟုတ်၊

၁- ဤတရုတ်ရဟန်းတော်၏ဘွဲ့ကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့် Yuan Chwang ဟူ၍၎င်း၊ Hsuan-Tsang ဟူ၍၎င်း၊ Hiouen-Thsang ဟူ၍၎င်း၊ Hiuen-Tsiang ဟူ၍၎င်း အမျိုးမျိုးစာလုံးပေါင်းကြသည်။

၂-S. Beal, Travels of Hiouen-Thsang, iv, p. 429.

၃-Conjeeveram.

၄-Watters, Yuan Chwang, ii, p. 266.

နာလန္ဒတက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ် မဟာယာနဂိုဏ်းသား အရှင်ဓမ္မပါလဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းသို့ ယူဆကြခြင်းမှာ ရှဲန်ကျံ၏မှတ်တမ်းတွင် ဗောဓိသတ္တဓမ္မပါလဟု မဟာယာနဂိုဏ်းသုံး “ဗောဓိသတ္တ” စကားလုံးကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူလေသည်။ ထိုသို့ယူဆသောကြောင့်ပင် တရုတ်ရဟန်းတော် ဟိလိက သူ၏ရှဲန်ကျံအတ္ထုပ္ပတ်တွင် သဒ္ဓဝိဇ္ဇာသံယုတ္တကျမ်း၊ ဝိညတ္တိမတ္တသိဒ္ဓိကျမ်း၊ ဟေတု ဝိဇ္ဇာကျမ်း-စသော မဟာယာနကျမ်းများကို ကဗ္ဗိပုရပွား အရှင်ဓမ္မပါလ၏ လက်ရာများအဖြစ် ဖော်ပြမှားမိလေသည်။ စင်စစ်မှာ ကဗ္ဗိပုရအရှင်ဓမ္မပါလ မည်သည့်ကျမ်းများ ပြုစီရင်ကြောင်းကို ရှဲန်ကျံ၏မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။

ရိုးစိမ်းဗစ်၏အယူအဆ ပါဠိပညာရှင် ပါမောက္ခ ရိုးစိမ်းဗစ်ကမူ^၁ အထက်ပါ အယူအဆကို လက်မခံပေ။ သူက ဘာသာရေးနှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စွယ်စုံကျမ်း^၂ အတွဲ ၄၊ စာမျက်နှာ ၇၀၁-၂ တို့တွင် အောက်ပါ အတိုင်းရှင်းပြထားလေသည်။

“ရှဲန်ကျံသည် (ဓမ္မပါလအမည်တွင်) ဗောဓိသတ္တ-ဟူသော စကားလုံးကို ထည့်ထားလေသည်။ ယင်းသို့ ထည့်ခြင်းမှာ (ကဗ္ဗိပုရ ရဟန်းတို့ ပြောသော) ဤအကြောင်းအရာသည် အိန္ဒိယပြည် မြောက်ပိုင်းရှိ နာလန္ဒတက္ကသိုလ်တွင် ရေစံနှစ် ၆-ရာစု အကုန်လောက်က ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော သုဆရဒုဆရာ (အရှင်ဓမ္မပါလ) ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု ပြလို၍ပင်။ မဟာယာနဂိုဏ်းသားတို့သည် ဗောဓိသတ္တ-ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည့်အလျောက် (မဟာယာနဂိုဏ်းသား တပါးဖြစ်သော) ရှဲန်ကျံလည်း ဤဂုဏ်ပုဒ်ကို (သုဆရဒုဆရာအတွက်) အသုံးပြုပေလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ သဘာဝပင် ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ကဗ္ဗိပုရ ရဟန်းတော်များက သူတို့၏ကျော်ကြားသော (ထေရဝါဒဂိုဏ်းသား) အရှင်ဓမ္မပါလအကြောင်း ပြောပြရာတွင် ထိုအရှင်၏အကြောင်းကို မသိဘူးသေးသော ရှဲန်ကျံက အမှတ်မှား အသုံးမှားသွားသည် ဆိုသောအချက်က ပို၍ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။”

အခြားအကြောင်း ကဗ္ဗိပုရမြို့သား အရှင်ဓမ္မပါလသည် နာလန္ဒတက္ကသိုလ်မှ အရှင်ဓမ္မပါလ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိသော အကြောင်းများမှာ ရိုးစိမ်းဗစ်ပြသွားသောအကြောင်းများအပြင် အခြားအကြောင်းလည်း ရှိ

၁-See The life of Hsuan-Tsang by Monk Hui-li, pp.134, 135.
၂-T.W. Rhys Davids.
၃-Encyclopaedia of Religion and Ethics.

ပေါ်ထွန်းရာကာလ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ် ပေါ်ထွန်းရာကာလနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနပညာရှင်များ အယူအဆ ထွေပြားကြလေသည်။ ပညာရှင်အချို့က သာသနာနှစ် ၁၆-ရာစု (ခရစ်နှစ် ၁၀-ရာစု) ဟု ယူဆကြသလို ပညာရှင်အချို့ကမူ သာသနာနှစ် ၁၁-ရာစု (ခရစ်နှစ် ၅-ရာစု ကုန်ခါနီး) ဟု ခန့်မှန်းကြလေသည်။

အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တအဆို သီဟိုဠ်ကျွန်း အမွလံဂေါဒမြို့တွင် ၁၉၆၂-ခုနှစ်က ပျံလွန်သွားသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တက အရှင်ဓမ္မပါလ၏ခေတ်မှာ သာသနာနှစ် ၁၆-ရာစု (ခရစ်နှစ် ၁၀-ရာစု) ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တက “သိဒ္ဓ္ဌဂါမကျောင်းတိုက်နေ ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်းပန်၍ ပြုစီရင်သည်” ဟူသော မဟာဋီကာ နိဂုံးစကားကို စုဋ္ဌဝံသအခန်း ၅၄-ဆဋ္ဌဂါထာ၌ “(သေနမင်းသည်) မိမိနေဘူးသော သိတ္ထဂါမကို ကျောင်းတိုက်ပြုလုပ်စေ၍” ဟူသောစကား၊ ၃၅-၃၆-ဂါထာတို့၌ “သိတ္ထဂါမကျောင်းတိုက်နေ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ကို အဘိဓမ္မာအဖွင့် (မဟိန္ဒမင်းက) ရေးစေသည်” ဟူသောစကား၊ “အရညဝါသီ ဒါဌာနာဂမထေရ်ကို အဘိဓမ္မာတရားဟောစေပြီ” ဟူသောစကားသုံးရပ်နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ မဟာဋီကာနိဂုံးလာ သိဒ္ဓ္ဌဂါမနှင့် ဒါဌာနာဂတို့သည် စုဋ္ဌဝံသလာ သိတ္ထဂါမနှင့် ဒါဌာနာဂတို့ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ စုဋ္ဌဝံသလာ ဒါဌာနာဂမထေရ်ကို အဘိဓမ္မာတရား တောင်းပန်သူမှာ ခရစ်နှစ် ၉၇၆-ခု (သာသနာနှစ် ၁၆၂၀) တွင် နန်းတက်သော စတုတ္ထမဟိန္ဒမင်းဖြစ်သဖြင့် ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်းပန်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာကို ပြုစုသူ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ်၏ ခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၁၀-ရာစုအတွင်းဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားလေသည်။

စိစစ်ချက် ဤတင်ပြချက်မှာ နာမည်တူရုံမျှကို အခြေပြုထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အခြား ထောက်ထားဖွယ်မရှိပဲ နာမည်တူရုံမျှဖြင့် တထပ်တည်းတူညီသည်ဟူသော ယူဆချက်မှာ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာမရှိပေ။ အမှန်မှာ ဤတင်ပြချက်တွင် နာမည်ပင် အတိအကျ တူသည်မဟုတ်ပေ။ သိဒ္ဓ္ဌဂါမနှင့် သိတ္ထဂါမ၊ အရညဝါသီ ဒါဌာနာဂနှင့် ပရိဇ္ဇောဝါသီ ဒါဌာနာဂဟု ကွဲပြားနေပေသည်။ အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တဆရာတော်ကမူ ဒါဌာနာဂမထေရ် သိတ္ထဂါမကျောင်းတိုက်မှ ထွက်သွားပြီး အရညဝါသီဖြင့်မှ ဓမ္မမိတ္တမထေရ် သိတ္ထဂါမကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးသည်-ဟု ယူဆလေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤဓမ္မမိတ္တမထေရ်မှာ အရှင်အာနန္ဒာအား မူလဋီကာရေးသားရန် တောင်းပန်သည်

ဆိုသော ဓမ္မမိတ္တမထေရ်နှင့် ဖြစ်သည်။ (အမည်ဘူကို အခြေပြု၍) ဆိုနိုင်
ပြန်ရာ ဓမ္မမိတ္တမထေရ် တောင်းပန်၍ အရှင်အာနန္ဒာရေးသော မူလဋီကာက
နောက် ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်းပန်၍ အရှင်ဓမ္မပါလရေးသော (မူလဋီကာ
အဖွင့်) အနုဋီကာက ရှေးကျနေပြန်သဖြင့် ယုတ္တိမတန်ပေ။ ဒါဌာနာဂမထေရ်သည်
တောရကျောင်းနှင့် သိတ္တဂါမကျောင်းတိုက်တို့တွင် တလှည့်စီ သီတင်းသုံးလျှင်
လည်း အရှင်ဓမ္မပါလက ‘သိဒ္ဓဂါမပရိဝေဏနိဝါသီ’ ဟု ဝိသေသန မမပဲ့ ‘အရည
ဝါသီ’ ဟုသာ ဝိသေသန မခွဲပေရာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သိဒ္ဓဂါမဝါသီ
ဟူသော ဝိသေသနထက် အရညဝါသီဟူသော ဝိသေသနက သာသနအနေဖြင့်
ပို၍ ဂုဏ်ရောက်သောကြောင့်ပင်။ နောက်ထပ်ဆက်လက်စဉ်းစားစရာလည်းရှိလာ
ပြန်သည်။ အကယ်၍သာ စုဠဝံသလာ ဒါဌာနာဂမထေရ်၊ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်တို့
သည် အရှင်ဓမ္မပါလ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘိဓမ္မာကို
ကျမ်းပြုနိုင်လောက်အောင်ပင် ကျမ်းကျင့်နိုင်နင်းတော်မူကြသော အိန္ဒိယသား
ဤအရှင်နှစ်ပါးရှိပါလျက် အဘယ်ကြောင့် မဟိန္ဒမင်းက ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ကို
အဘိဓမ္မာအဖွင့်ကျမ်းရေးသားရန် လျှောက်ထားရပါသနည်း။ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်
ကလည်း မိမိကိုယ်တိုင်က မင်း၏အတောင်းပန် ခံရလောက်အောင် အဘိဓမ္မာ
ကျမ်းကျင့်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာကို မူလဋီကာပြုရန် လျှောက်
ထားရပါသနည်း။

အထက်ပါ အကြောင်းအချက်အားလုံးကို စုပေါင်းစိစစ်ကြည့်လျှင် အမည်
တူရုံမျှကိုသာ အခြေပြု၍ တင်ပြထားသော အဆိုပါ ယူဆချက် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိပုံ
မှာ ထင်ရှားပေသည်။

တူညီသော စင်စစ်မူ အရှင်ဗုဒ္ဓသောသ၏ခေတ်နှင့် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ခေတ်
ယူဆချက်များ မှာ အနှစ်-၅၁၀ မကွာတန်ရာ။ အရှင်ဓမ္မပါလ၏ အဋ္ဌကထာ
အရေးအသားကိုကြည့်လျှင် ထိုမျှလောက် မကွာကြောင်းသိ
နိုင်ပေသည်။ ခရစ်နှစ် ၉-ရာစုမတိုင်မှီကပင် ထေရဝါဒလောကမှ ပျောက်ကွယ်
သွားခဲ့သည်ဟု ပညာရှင်အများယူဆထားသော ပါဠိဘာသာ ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း
နှင့်ပတ်သက်၍ “ဧကစေတိ ဥပတိဿတ္ထေရံ သန္ဓာယာဟ။ တေန ဟိ ဝိမုတ္တိမဂ္ဂေ
တထာ ဝုတ္တံ” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၌ အရှင်ဓမ္မပါလဆိုထားပုံကို ထောက်
လျှင်လည်း အရှင်ဓမ္မပါလခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၁၀-ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၆-ရာစု)
ထိအောင် နောက်မကျကြောင်း သိသာပေသည်။ ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော်၊
နေတ္ထိပါဠိတော်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုသော အင်္ဂလိပ်
ရဟန်းတော် ဘိက္ခုဉာဏမောလိနှင့် အိန္ဒိယပြည် ပူးနားတက္ကသိုလ် ပါဠိပါမောက္ခ
ပီ ဗွီ ဗပတ် တို့က အရှင်ဓမ္မပါလသည် အရှင်ဗုဒ္ဓသောသထက် အများဆုံး အနှစ်

၂၀၀-လောက်သာ နောက်ကျဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။^၁ ပါမောက္ခရီးစဉ်ဒေဗဗေဒီ နှင့် ပါမောက္ခဟာဒီတို့ကလည်း အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ခေတ်ကို ခရစ်နှစ် ၅-ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၁-ရာစု) ကုန်ခါနီးလောက်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။^၂ ပါဠိပညာရှင် အဓိကာရ်ကလည်း အရှင်ဓမ္မပါလခေတ်သည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသခေတ်ထက် အနည်းငယ်နောက်ကျသည်ဟု ယူဆသည်။^၃

ဖြစ်သင့်သောခေတ် ဖော်ပြပါ ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆ အားလုံးကို ခြုံ၍ ကြည့်လိုက်လျှင် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ခေတ်ကို အစောဆုံး ခရစ်နှစ် ၅-ရာစုကုန်ခါနီး (သာသနာနှစ် ၁၁-ရာစု) နောက်အကျဆုံး ခရစ်နှစ် ၆ ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၂-ရာစု) အတွင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းကြသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဤနိဒါန်း ရေးသူသည်လည်း ဖော်ပြပါပညာရှင်များကဲ့သို့ပင် ယူဆပေသည်။ အနည်းငယ် ရှင်းပါဦးအံ့၊ ရှန်ကျံ ကမ္ဘီပုရမြို့ကိုရောက်စဉ်က ရှန်ကျံအား ကမ္ဘီပုရရဟန်းတော်တို့ ပြောလိုက်သော ကမ္ဘီပုရမြို့ဖွားအရှင်ဓမ္မပါလ ဆိုသည်မှာ မဟာဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မပါလသာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်းကို ဤနိဒါန်းရှေ့ပိုင်းတွင် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပေပြီ။ ရှန်ကျံသည် ကမ္ဘီပုရသို့ခရစ်နှစ် ၆၄၀ (သာသနာနှစ် ၁၁၈၄) ခုနှစ်တွင် ရောက်လာခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအချိန်တွင် ဘွဲ့မည်မျှသာ ကျန်ရစ်ကော့သော အရှင်ဓမ္မပါလထေရ်၏ခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၆၀၀-ထက် နောက်ကျမည် မဟုတ်ပေ။ မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာ၏ ခေတ်ထက်လည်း စောမည်မဟုတ်ရာ ခရစ်နှစ် ၄၈၀-ထက်လည်း မစောနိုင်ပေ။

မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာ၏ခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၁၀-ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၆-ရာစု) ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိကြောင်းကို ရှေ့ပိုင်းတွင် အနည်းငယ် တင်ပြခဲ့ပေပြီ။ စင်စစ်မူ မူလဋီကာ၌ထုတ်ပြသော ပါဠိဘေဒမှာ အလွန်ပင်နည်းသောကြောင့် မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသနှင့် နှစ်ပေါင်းအလွန် များစွာ ဝေးကွာဟန်မတူပေ။ အရှင်အာနန္ဒာ၏ခေတ်ကို ခရစ်နှစ် ၈-၉-ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၄-ရာစု) လောက် ဖြစ်စရာရှိသည်ဟု စိတ်အထင်မျှဖြင့် ခန့်မှန်းသော ပါဠိပညာရှင် မာလာလာဆေကရ ကိုယ်တိုင်ပင် “သူပေါ်ပေါက်ရာ

၁-See The path of Purification by Bhikku Nanamoli, p. xxx; and Vimuttimaggā and Visuddhimaggā by P. V. Bapat, p. Li.

၂-See Encyclopaedia of Religion and Ethics ed. by Hastings, p. 702; also The Nettipakarana by Professor E. Hardy, p. xii.

၃-Early History of Ceylon by Adikaram, p. 9.

ခေတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့မသိပါ”ဟု ဝန်ခံထားပေသည်။^၁ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ-
ပြန် နိဒါန်းတွင် ဘိက္ခုဉာဏမောလိက အရှင်အာနန္ဒာသည် ခရစ်နှစ် ၅-ရာစု
နောက်ထက်ဝက်(သာသနာနှစ် ၁၀-ရာစု)လောက်တွင် ပေါ်ပေါက်သူ ဖြစ်ဟန်
ရှိကြောင်း တင်ပြထားပေသည်။^၂ ယခုခေတ် မူလဋီကာစာအုပ်များ၏ နိဂုံး
တွင် ကျမ်းပြုရန် ဟောင်းပန်သူကို ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း
ရှေးအကျဆုံး ပါဠိစာပေ သမိုင်းဖြစ်သည့် ဂန္ထဝံသကမူ ဗုဒ္ဓမိတ္တမထေရ်ဟု
ဆိုလေသည်။^၃ ပါမောက္ခဟာဒီကလည်း အရှင်ဗုဒ္ဓသောသအား ပပဉ္စသုဒ္ဓနီ
(မဠိပနိကာယ်) အဋ္ဌကထာပြုရန် တောင်းပန်သော ဗုဒ္ဓမိတ္တမထေရ်သည်ပင်
မူလဋီကာပြုရန် အရှင်အာနန္ဒာအား တောင်းပန်သည်ဟု ယူဆလေသည်။^၄
ဂန္ထဝံသအဆို မှန်ကန်လျှင် မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘိက္ခု
ဉာဏမောလိ ယူဆသကဲ့သို့ ခရစ်နှစ် ၄၅၀-ကျော်ကျော်လောက်တွင် ပေါ်ပေါက်
သည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်ရာ အနုဋီကာ၊ မဟာဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ခေတ်
ကို ခရစ်နှစ် ၅-ရာစုကုန်ခါနီး-ဟု ခန့်မှန်းသော ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆမှန်ကန်
ကြောင်း ပိုမိုခိုင်မာသော အထောက်အထားတရပ်အဖြစ် မှတ်ယူရပေမည်။

သီတင်းသုံးရာဌာန အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ်သည် ကဠိပုရမြို့တွင် ဖွားမြင်သော်
လည်း သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းဘဝရောက်သည့်အခါ
သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုရာဓမြို့၌ ပညာဆည်းပူးသောအချိန်မှတစ်ပါး နာဂပဋ္ဌနိဆိပ်-
ကမ်းမြို့၌ပင် သီတင်းသုံးဟန်တူပေသည်။ ထိုခေတ်က သာသနာ့အချက်အချာ
ဌာနဖြစ်သော ကဠိပုရမြို့သို့လည်း ရံဖန်ရံခါ ကြွရောက်ကာ ခဏခေတ္တ သီတင်း
သုံးကောင်းသုံးပေမည်။ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် နာဂပဋ္ဌနိမြို့၌ ကျောင်း
တိုက်တခုဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ရာ ဆီးပင်ဆိပ်ကျောင်းဟု အမည်တွင်လျက်
ရှိသည်။ ဤကျောင်းသည်ပင် အရှင်ဓမ္မပါလ အမြဲသီတင်းသုံးရာ ကျောင်းဖြစ်
ပေသည်။^၅ နာဂပဋ္ဌနိဆိပ်ကမ်းမြို့မှာ အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်း တန်ဂျိုမြို့၏^၆
အရှေ့ဘက် ၃၅-မိုင်အကွာ ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် ယခုတိုင် နာဂပဋ္ဌနိ^၇ အမည်
ဖြင့် ထင်ရှားရှိနေပေသည်။

၁-Malalasekera, The Pali Literature of Ceylon, p. 216.

၂-Nanamoli, The Path of Purification, p. xvi, n. 7.

၃-Gandhavamsa, p. 68.

၄-Hardy, The Nettipakarana, p. xiv.

၅-နေတ္တိအဋ္ဌကထာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာတို့၏ နိဂုံးစကားများကိုကြည့်ပါ။

၆-Tanjore.

၇-Negapattam.

အတ္ထုပ္ပတ္တိ အရှင်ဓမ္မပါလရေးသားသော ကျမ်းများတွင် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် ဗတ်သက်၍ တစွန်းတစမျှ မပါရှိပေ။ သိဟိန္ဒူ ကျန်း အနုရာဇပုရရှိ၍ မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်တွင် ပညာဗဟုသုတ ထပ်မံ လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သည်ဆိုသော အချက်လောက်သာ သူ၏ကျမ်းများမှ တွေးယူ သိရှိရပေသည်။ တရုတ်ရဟန်းတော် ရှန်ကျံ့ကမူ သူ ကဉ္စိပုရသို့ ရောက်စဉ်က အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်နှင့် ဗတ်သက်၍ သူကြားသိရသလောက်ကို မှတ်တမ်း တင်ခဲ့လေသည်။ ရှန်ကျံ့၏ မှတ်တမ်းအရ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရသော်— အရှင် ဓမ္မပါလမထေရ်သည် အမတ်ကြီးတယောက်၏ သားဖြစ်၍ ငယ်စဉ်ကပင် ဉာဏ် ပညာ ထူးချွန်ထက်မြက်သူဖြစ်သည်။ သူ၏ ဉာဏ်ပညာစွမ်းရည်မှာ ကြီးလေ ပိုမို၍ ထက်မြက်လေဖြစ်ရာ ဘုရင်နှင့် မိဖုရားက သိသဖြင့် သွီးတော်နှင့် လက်ထပ် ထိမ်းမြားရန် စီစဉ်ကြလေသည်။ အိမ်ထောင်သားမွေးအမှု မပြုလိုသော အရှင် ဓမ္မပါလလောင်းလျှာ လုလင်ပျိုသည် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လွန်းမက ဖြစ်လှ သဖြင့် လက်ထပ်မည့်နေ့ ညနေတွင် တိတ်တဆိတ်ထွက်ပြေးရာ လီ^၁ ရာပေါင်း များစွာဝေးသောနေရာရှိ တောင်ပေါ်ဘုန်းကြီးကျောင်းတကျောင်းသို့ ရောက် သွားလေသည်။ ထိုကျောင်းမှ ဆရာတော်များသည် လုလင်ပျိုကို တွေ့ရှိ၍ မေးမြန်းကြသောအခါ လုလင်ပျိုက အကြောင်းကို လျှောက်ထားရုံမျှမက သာသနာ့ဘောင် သွတ်သွင်းပေးရန် တောင်းပန်ရာ ဆရာတော်များက လုလင် ပျိုအား ရဟန်းပြုပေးလိုက်လေသည်။ လုလင်ပျိုသည် အရှင်ဓမ္မပါလဟူသော ဘွဲ့တော်ဖြင့် ရဟန်းဘဝကို ရသည့်နေ့မှစ၍ ပညာကိုသာ စူးစူးစိုက်စိုက် လေ့လာ ဆည်းပူးလေတော့သည်။^၂

ပြုစုခဲ့သည့်ကျမ်းများ အရှင် ဓမ္မပါလသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ မဖွင့်ဆိုပဲ ကျန်ရှိနေသေးသော ခုဒ္ဒကနိကာယ် ပါဠိတော်အချို့ ၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာများနှင့် အချို့ဋီကာများကိုလည်း ပြုစီရင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ မှာ (၁)ဥဒါန အဋ္ဌကထာ (၂)ဣတိဝုတ် - (၃)ဝိမာနဝတ္ထု - (၄)ပေတဝတ္ထု - (၅)ဧကရဂါတာ - (၆)ထေရီဂါတာ - (၇)စရိယာပိဋက - (၈) နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ, သုတ္တန်ဋီကာများနှင့် အဘိဓမ္မာအနုဋီကာ စသည်တို့ဖြစ်လေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၏ ချီးကျူးဖွယ်ဂုဏ်များ

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာကျမ်းဆရာ အရှင်ဓမ္မပါလသည် အရေးအသား သိပ် သည်းကျစ်လစ်၏။ မလိုအပ်သော အဖွင့်အချဲ့များကို တတ်နိုင်သမျှရှောင်

၁-“လီ” မှာ ရှေးအခါက တရုတ်ပြည်သုံး ခရီးအတိုင်းအတာ စကားဖြစ်သည်။ ၁-လီမှာ ပေ ၁၀၀၀-ရှိ၍ ၅-လီမှာ ယခုခေတ်မိုင်အားဖြင့် ၁-မိုင်ခန့် ရှိကြောင်း သိရသည်။

၂-Beal, Travels of Hien-Tsang, iv, p. 429; The Life of Hsuan-Tsang by Monk Hui-li, p. 134.

သလောက် လိုအပ်လျှင် တတ်နိုင်သမျှ တိတိကျကျ အသေးစိတ် ဖွင့်ပြလေ့ ရှိ၏။ သဒ္ဓါရေးနိုင်နင်းသလောက် သမယန္တရမှလည်း နှံ့ စပ်ကျမ်းကျင်၏။ အတွေး အခေါ် နက်နဲသလောက် အဆုံးအဖြတ်လည်း ရဲရင့်၏။ ရှေးဆရာအစဉ်အဆက် တို့၏ ဖွင့်နည်းဖွင့်ဟန်ကို မိုးသလို ကိုယ်ပိုင် ဖွင့်နည်းဖွင့်ဟန်ကိုလည်း ထွင်လေ့ ရှိ၏။ ဤချီးကျူးဖွယ်ရာ ဂုဏ်အင်္ဂါများကို အရှင်ဓမ္မပါလပြုစုသည့် အခြားသော အဋ္ဌကထာဋီကာများတွင် တွေ့နိုင်သလို ဤမဟာဋီကာ၌လည်း တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ရာ ဤမဟာဋီကာ၌ရှိသော ချီးကျူးဖွယ်ရာ ဂုဏ်အင်္ဂါများကို သိရှိ၍ အရသာခံကြည့်နိုင်ရန် စာမြည်းသဘောဖြင့် ဤဋီကာမှ အဖွင့်အနည်းငယ်ကို ထုတ်နုတ်ကြည့်ကြပါစို့။

(၁) ပဒတ္တကို ဖွင့်ပြခြင်း

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ တိမ်မြုပ်ငုပ်ငှက် အသိခက်သော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဤဋီကာ၌ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖွင့်ပြထားသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့နိုင်၏။

(က) သော ဣမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌန္တိ၊ ဣတိ ဟိဒံ ဝုတ္တံ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၁)တို့၌ ဣတိ-သဒ္ဓါတို့ကို ဖွင့်ပြရာတွင် ဣတိ-သဒ္ဓါဟောနိုင်သော ဟေတု၊ ပရိသမာပန-စသောအနက်များကို သာဓကပါဌများနှင့်တကွ ထုတ်ပြ ရှင်းလင်းပြီးလျှင် ဤအရာ၌လိုအပ်သော နိဒဿန၊ ပကာရ၊ ပရိသမာပန အနက်တို့ကို “ဣဓာပိ နိဒဿနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပကာရေတိပိ ဝုတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတေဝ။ ပဌမော ပန ဣတိ-သဒ္ဓေါ ပရိသမာပနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော”ဟု ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီကာ ၁၊ နှာ ၃။ ဋီ-နိဿယ ၁၊ နှာ ၉-၁၁)။ ဝုတ္တံ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကိုလည်း အလားတူပင် ဖွင့်ဆိုထားရာ မှတ်သားဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၄။ ဋီ-နိဿယ ၁၊ နှာ ၁၀-၁၁)

(ခ) ဣတိ ဟိဒံ ဝုတ္တံ၊ ကသ္မာ ပနေတံ ဝုတ္တံ(ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၁)၌ မိမိအသိ ဉာဏ်တွင် သိလေ ပတိဋ္ဌာယ-စသော ဂါထာ၏အနက် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ဖြစ်ခြင်းကိုစွဲ၍ ဣဒံ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုကြောင်း၊ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ် သော အခြင်းအရာကိုစွဲ၍ တေံ-ဟု ဆိုကြောင်းဖြင့် ဣဒံ-နှင့် တေံ-ပုဒ်တို့ ခြားနား ပုံကို နက်နဲစွာ ဖွင့်ဆိုထားလေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၅။ ဋီ-နိဿယ ၁၊ နှာ ၁၃)

(ဂ) ဒေဝဒေဝေါ-ဟူသောပုဒ် (ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၂)ကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် ဒိဝု-ဓာတ်၏ ကိဋ္ဌာ၊ ဝိဇိဂိသာ၊ ဗျဝဟာရ၊ ဇုတိ၊ ဂတိ၊ သတ္တိ၊ ထုတိ၊ ကန္တိ-ဟူသော အနက်များအား လျော်စွာ ရထိုက်သော ဒေဝ သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထတို့ကို “ဒိဗ္ဗန္တိ ကာမဂုဏာဒီဟိ ကိဋ္ဌန္တိ လဋ္ဌန္တိ” စသည်ဖြင့် စုံစုံလင်လင် ရှင်းလင်းပြဆိုထား လေသည်။ ဒိဝု-ဓာတ်၏ ဗျဝဟာရအနက်အရ ရောင်းဝယ်မှု ပြုတတ်သောကြောင့် ဒေဝ-မည်ပုံကို ပြရာတွင် လူမင်း-ဟူသော သမ္မုတိနတ်နှင့် ရုက္ခစိုးစသော ဥပပတ္တိ နတ်တို့က အစိုးရခြင်းနှင့် ဥစ္စာစသည်ကို လူတို့အား ပေးခြင်းအားဖြင့် ရောင်းပုံ၊ လူတို့ထံမှ ပူဇော်သက္ကာရကို ခံယူခြင်းအားဖြင့် ဝယ်ပုံတို့ကို အဆန်းတကြယ်

ရှင်းလင်းဖွင့်ပြထားရာ လွန်စွာမှ ချီးမွမ်းထိုက်လှပေသည်။ ထိုထက်ပို၍ ချီးမွမ်းထိုက်သည်မှာ ဘုရားမြတ်စွာသည် ရောင်းဝယ်မှု ပြုတတ်သောကြောင့် ဒေဝမည်ကြောင်း ပြဆိုသော အဖွင့်ပင်ဖြစ်၏။ ဤအဖွင့်၌ ဘုရား ရဟန္တာဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့သည် စိတ်ကို အစိုးရမှုနှင့် သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနစ်ပါးတို့ကို ဝေနေယျတို့အား ပေးသောအားဖြင့် ရောင်းပုံ၊ ကောင်းစွာကျင့်မှု၊ သက်ဝင်ယုံကြည်မှုနှင့် ပူဇော်သက္ကာရတို့ကို ဝေနေယျတို့ထံမှ ခံယူသောအားဖြင့် ဝယ်ပုံတို့ကို နက်နဲစွာတွေးခေါ် ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၇။ ဋီ နိဿယ ၁၊ နှာ ၂၉)

(ဃ) ကောယန-သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို ကောယနောတိ ကေမဂ္ဂေါ-အစချီကာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ မှတ်သားနည်းယူစရာကောင်းလှပေသည်။ ထိုအဖွင့်၌ သတိပဋ္ဌာန်မဂ်သည် တခုတည်းသော တကြောင်းတည်းသော လမ်းဖြစ်သောကြောင့် (တနည်း) တခုတည်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သောကြောင့် (တနည်း) အဖော်မမှီး တကိုယ်တည်း ကျင့်ကြံအားထုတ်အပ်သောကြောင့် (တနည်း) မြတ်သောဘုရားရှင်၏ သွားရာလမ်းဖြစ်သောကြောင့် (တနည်း) တခုတည်းသော ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်ရှိသော လမ်းဖြစ်သောကြောင့် ကောယနမည်ပုံကို ဖွင့်ဆိုထားလေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၂။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၂-၃၃)

(င) သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော-၌ ပဝာနနည်းအားဖြင့် နရ-သဒ္ဓါကို ဟောသော်လည်း အမျိုးသမီးများလည်း တဏှာအရုပ်ကို ဖြေဖြုတ်ရှင်းလင်းနိုင်ကြောင်း ဖွင့်ဆိုထားရာ အမျိုးသမီးများအတွက် အားတက်စရာပင်ဖြစ်ပေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၄။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၆)

(စ) စိတ္တံ-ပုဒ်သည် စိတ်ကိုခေါင်းတပ်၍ သမာဓိကိုဟောကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၃)။ ဤမဟာဋီကာကမူ စိန္တေတိ အာရမ္မဏံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ စိတ္တံ၊ သမာဓိ-စသည်ဖြင့် စိတ္တ-သဒ္ဓါကိုယ်တိုင်ကပင် သမာဓိကို ဟောနိုင်အောင် ဝစနတ္ထပြုကာ ဖွင့်ပြထားပေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၄။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၈)

(ဆ) သမာဓာနပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် သမာဓိသမာဓာနနှင့် သီလ-သမာဓာနတို့ အထူးကို “တဿ ဟိ သမာဓာနံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အဝိက္ခေပ-ဟေတုတာ။ ဣဒံ ကာယကမ္မာဒီနံ သဏ္ဌပနံ သံယမနံ” ဟု ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၂၇။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၆၉)။ သီလ၏ ဥပဓာရဏ-တည်ရာဟူသော အနက်နှင့် ပထဝီ၏ ပတိဋ္ဌာန-တည်ရာဟူသော အနက်တို့ ခြားနားပုံကိုလည်း “တေန ပထဝီဓာတုကိစ္စတော သီလနံ ဝိသေသိတံ ဟောတိ။ သာ ဟိ သဟဇာတ-ရူပဓမ္မာနံ သန္ဓာရဏဝသေန ပဝတ္တတိ။ ဣဒံ ပန အနုဝဇ္ဇဓမ္မာနံ မူလာဓိဋ္ဌာန-ဘာဝေန” ဟု ဖွင့်ပြပြန်လေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၂၇။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၇၀)

(င) ပါတိမောက္ခ-ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော နည်းပေါင်းများစွာဖြင့် ဝစနတ္ထပြု၍ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ သုတလိုလားသူတို့အတွက် အလွန်တန်ဖိုးရှိလှပေသည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ပြရာတွင် ပါတိ-အရ ပုထုဇဉ်၊ သတ္တဝါ၊ စိတ်သံကိလေသ၊ သံသရာတို့ကိုရအောင် အမျိုးမျိုးသော အကုံးသာဓကပါဌ်များပြု၍ ဝစနတ္ထပြုထားသည်မှာ ဆန်းကြယ်နက်နဲလှပေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၃၉-၄၀။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၉၇-၁၀၀)

(စ) သမာသဝစနတ္ထ၊ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်၊ ဓာတ်နှင့် ကိတ်ပစ္စည်းစသည်တို့ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ပြထားသည်ကိုလည်း အောက်ပါကောက်နုတ်ချက်များကိုကြည့်၍ သိနိုင်ပေသည်။

ရတ္တိဘာဂေတိ ရတ္တိယာ ကေသ္မိ* ကောဋ္ဌာသေ (ဋီ ၁၊ နှာ ၅)။ ဌာနာဌာနညဏာဒိဟိ ဒသဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ဒသဗလဓရော (ဋီ ၁၊ နှာ ၈)။ ပညဝါတိ လောကိယလောကုတ္တရာယ ပညာယ သမန္နာဂတော (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၂)။ မနာပေါတိ သဗြဟ္မစာရိနံ မနဝစ္ဆနကော။ တေသံ ဝါ မနေနပတ္တဗ္ဗော၊ မေတ္တစိတ္တေန ဖရိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (ဋီ ၁၊ နှာ ၃၀)။ သမန္နာဟရိတဗ္ဗန္တိ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နိမိတ္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။ သမ္မာ ဝါ အနု အနုအာဟရိတဗ္ဗံ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၄၆-၇)။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၃-၂၂၊ ၃၂၊ ၇၆၊ ၃၂၈)

(၂) ကံ ကရိုဏ်းစသည်ထည့်၍ ဖွင့်ပြခြင်း

သံဝဏ္ဏနာမူရာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ ကံ၊ ကရိုဏ်း၊ ဟိတ်၊ အပါဒါန်၊ သမ္ပန်၊ အာဓာရ၊ အာကာရ၊ ဥပမာ၊ ဝိသေသန စသည်တို့ လိုနေသဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် မပေါ်လွင် မထင်ရှားသောအရာတို့၌ လိုနေသော ကံ ကရိုဏ်းစသည်ကို ဤဋီကာက ဖြည့်စွက်ဖွင့်ပြခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။

(က) ဘာဇနေ ဆဇ္ဈန္ဓောတိ ဘောဇနဘာဇနေ သိတ္တာနိ ဆဇ္ဈန္ဓော-ဟု သိတ္တာနိ-ဟူသော ကံပုဒ်ကို ဖြည့်စွက်ဖွင့်ပြသဖြင့် “ဆွမ်းလုံးတို့ကို စွန့်လျက်”ဟု အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်လာပေသည်။ (ဋီ ၁၊ နှာ ၁၂၇။ ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၈၈)

(ခ) ဋီ ၁၊ နှာ ၁၂-၌ “သုသမာဟိတောတိ တံသမ္ပယုတ္တေန သမာဓိနာ သုဠသမာဟိတော”ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊ ၃၂-၌ “ဝိသောဓေတဗ္ဗံ ယထာဓမ္မံ ပဋိကမ္မေန”ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊ ၄၅-၌ “ဒုဝိဓာယာပိ သမ္ပဒါယ စိတ္တံ ပသာဒေတိ”ဟူ၍၎င်း တံသမ္ပယုတ္တေန သမာဓိနာ၊ ယထာဓမ္မံ ပဋိကမ္မေန၊ ဒုဝိဓာယာပိ သမ္ပဒါယ-ဟူသော ကရိုဏ်း

ပုဒ်တို့ကို အသီးသီးဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ပေးခြင်းဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားစေလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၂၊ ၈၉၊ ၁၁၁)

(ဂ) ဋီ ၁၊ ၁၇-၌ “ကရုဏိယံ နတ္ထိ ဝိသေသာဓာနဿ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ-
ပညာယ အဘာဝတော” ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊ ၂၁-၌ “တဿ ပဋိပက္ခော သီလေန
ပကာသိတော ဟောတိ ဝိတိက္ကမသဘာဝတ္တာ သီလဿ” ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊
နှာ ၁၁၂-၌ “ဉာဏဿ အဝိသဒတာယ ဒန္ဓာ အဘိညာ ဟောတိ၊ ဝိသဒတာယ
ခိပ္ပါ အဘိညာ” ဟူ၍၎င်း ဟိတ်လိုနေသောအရာ၌ ဟိတ်ပါဌ်ထည့်စွက် ဖွင့်ပြ
ပေးသဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းသိသာလာလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၄၆၊ ၅၅၊ ၂၅၇)

(ဃ) ဋီ ၁၊ နှာ ၁၂၁-၌ “ဥဿန္တတာ အညဓမ္မေဟိ ရာဂါဒိနံ အဓိကတာ” ဟု
အပါဒါန်နှင့် သမ္ပန်ပုဒ်များဖြည့်စွက်ဖွင့်ပေးရာ အခြားသောတရားတို့ထက် ရာဂ-
စသည်တို့က ပိုမိုများပြားကြောင်း ထင်းထင်းကြီး သိရှိရလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊
နှာ ၂၇၅)

(င) ဋီ ၁၊ ၉၀-၌ “ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ အဋ္ဌကထာယံ” ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊ ၁၄၂-၌ “ဝုတ္တံ
ဟေတံ ပေါရာဏဋ္ဌကထာယံ” ဟူ၍၎င်း၊ ဋီ ၁၊ ၁၂၅-၌ “ယော လုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တောတိ
ယော ဥဿဒကိတ္တနေ လုဒ္ဓေါတိ ဝုတ္တော၊ အယံ ဣဓ စရိယာဝိစာရေ ရာဂစရိ-
တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟူ၍၎င်း အာဓာရလိုနေရာ၌ အာဓာရပုဒ်ထည့်၍ ဖွင့်ပြ
လေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၁၂၊ ၃၁၈၊ ၂၈၅)

(စ) ဋီ ၁၊ ၁၇၆-၌ နိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှာတီတိ “ဧဝံ မေ စိတ္တံ သမာဟိတံ
အဟောသီ” တိ နိမိတ္တံ သလ္လက္ခေတိ-ဟု အာကာရ လိုအပ်ရာ၌ အာကာရထည့်
၍ ဖွင့်ပြလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၉၂)

(ဆ) ဋီ ၁၊ ၁၄၅-၌ “အဝိဘူတံ ဟောတိ ဂဇနိမိလနေန ပေက္ခန္တဿ ရူပဂတံ
ဝိယ” ဟု ဥပမာလိုအပ်သောနေရာ၌ ဥပမာဖြည့်စွက် ဖွင့်ပေးခြင်းဖြင့် အဓိပ္ပါယ်
ထင်ရှားလာစေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၂၅)

(ဇ) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ-ဟူသော ဂါထာ၌ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ-ဟု
သာမညအားဖြင့်သာ ဟောအပ်သော်လည်း ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ-ဟူသော ဘုံ
သုံးပါး၌ အတွင်းဝင်သော သင်္ခါရတို့ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်
တို့၌ အတွင်းဝင်သော စိတ် စေတသိက်-သင်္ခါရတို့ကိုကား မဆိုလို-ဟု သိစေရန်
ဋီ ၁၊ နှာ ၁၁-၌ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာတိ သဗ္ဗေ တေဘူမကသင်္ခါရာ” ဟု တေဘူမက-
ဟူသော ဝိသေသနကိုထည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြလေသည်။ ထိုသို့ ဖွင့်သင့်ကြောင်းကို
လည်း “တေ ဟိ သမ္မသနီယာ” ဟု ထောက်ခံဖွင့်ပြပြန်လေသည်။ အနိစ္စ-
သမ္မသန၏ အရာဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စ-ဟု သုံးသပ်၍ရစကောင်းသော

တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကိုသာ လိုအပ်သည်။ အနိစ္စ-ဟု သုံးသပ်၍မရစကောင်းသော လောကုတ္တရာသင်္ခါရတို့ကိုကား ဤအရာ၌ မလိုအပ်-ဟုဆိုလိုပေသည်။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေဘူမကသင်္ခါရာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ (တေဘူမက-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် အထူးပြု၍ ဖွင့်သင့်သည်) မှန်ပေ၏။ တေ၊ ထိုဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္မသနိယာ၊ (အနိစ္စာနုပဿနာ စသော) ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်အပ် ရှုအပ်သော သင်္ခါရတို့ပေတည်း။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၀)

(ဈ) သီလဖြစ်ခြင်းနှင့် သီလတည်ခြင်းတို့၏ ခြားနားပုံကို ဋီ ၁၊ နှာ ၂၉-၌ “ဥပ္ပဇ္ဇတိ သမာဒါနဝသေန၊ တိဋ္ဌတိ အဝီတိက္ကမဝသေန”ဟု ဝသေန-ပုဒ်ဖြင့် အထူးပြု၍ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ အသိရှင်းလှပေသည်။ သီလဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ ဆောက်တည်ခြင်းအားဖြင့် (ဝါ) ဆောက်တည်သောအခါမှစ၍ ဖြစ်သည်။ သီလ တည်သည်ဆိုသည်မှာ မလွန်ကျူးခြင်းအားဖြင့် (ဝါ) မလွန်ကျူးသမျှ ကာလပတ်လုံး တည်တံ့နေသည်-ဟု ဆိုလိုပေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၇၄)

(၃) သမ္ပန္နော စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်း

စကားအစပ်ဝေးနေသောအရာ၊ ရှေ့နောက်ပြန်နေသောအရာ၊ စကားမပြည့်စုံသဖြင့် ပါဌသေသထည့်စွက်၍ စပ်ယူရမည့်အရာတို့၌ သမ္ပန္နော-ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြကာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။

(က) ဋီ ၁၊ နှာ ၇-၌ အချင်းချင်း ၄-ပုဒ်ခြားနေသော ဣမံ-နှင့် ဇဋ္ဌံ ကို စပ်၍ယူစေရန် “ဣမံ ဇဋ္ဌန္တိ သမ္ပန္နော”ဟူ၍၎င်း၊ ထိုအတူပင် စာ ၅-ကြောင်းခြားနေသော “ဧဝံ ပုဋ္ဌော ပနဿ”ဟူသောပုဒ်တို့နှင့် “ဣမံ ဂါထမာဟ”ဟူသောပုဒ်တို့ကို ဆက်စပ်၍ယူစေရန် “ဧဝံ အန္တောဇဋ္ဌာတိအာဒိနာ ပုဋ္ဌော ပနဿ ဣမံ ဂါထမာဟာတိ သမ္ပန္နော”ဟူ၍၎င်း စကားစပ်ကို ဖွင့်ပြထားလေသည်။

(ခ) ဋီ ၁၊ နှာ ၁၄-၌ “ဧဝံ တိဟေတုကသဒ္ဓေါ ပဋိသန္ဓိ-သဒ္ဓေန သမ္ပန္နိ-တဗ္ဗော၊ န ပညာသဒ္ဓေန”ဟု၎င်း၊ ဋီ ၁၊ နှာ ၃၁-၌ “ပဌမဂါထာယ န-ကာရံ အာနေတော သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ”ဟု၎င်း စာစပ် မသိသာမထင်ရှားသော ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စပ်သင့်သလို စပ်ယူရန် ဖွင့်ပြထားလေသည်။

(ဂ) အနက်အဓိပ္ပါယ် မထင်ရှား မပြည့်စုံသောအရာ၌ ထင်ရှားပြည့်စုံလာအောင် ယောဇနာ-ပုဒ်ဖြင့်လည်း ဖွင့်ပြလေသည်။ ဋီ ၁၊ နှာ ၅၈-၌ “တတ္ထာယံ ယောဇနာ-ယထာ ဇိဏ္ဏဃရဿာမိကော ဃရဿ။ပ။ပိဏ္ဏပါတံ ပဋိသေဝတိ ဘုဉ္ဇတိတိ”ဟု ယောဇနာပုဒ်ဖြင့် အနက်ထင်ရှားပြည့်စုံအောင် ယှဉ်စပ်ဖွင့်ပြထားလေသည်။ အိမ်အိုပိုင်ရှင်သည် မိမိအိမ် မပြိုမလဲအောင် ကျား

ကန်ပေးသကဲ့သို့၎င်း၊ လှည်းသမားသည် လှည်းဘီးကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်အောင် ဝင်ရိုးဆီ ထည့်ပေးသကဲ့သို့၎င်း ထိုအတူပင် တရားအားထုတ်သော ယောဂီသည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်အရှည်တည်တံ့ရေး မျှတရေးအတွက် ဆွမ်းကို မှီဝဲရသည်-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်မှာ ယောဇနာ-ပုဒ်ဖြင့် ယှဉ်စပ်ဖွင့်ပြပေးသဖြင့် ပြည့်စုံထင်ရှားလာပေတော့သည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၄၁-၂)

ဤအရာ၌ သမ္မုန္ဓောနှင့် ယောဇနာပုဒ်တို့ ဖွင့်ပုံချင်း ခြားနားဟန်ကို သိသင့်ပေသည်။ စပ်သင့်သည့်ပုဒ်အချင်းချင်း ဝေးနေသောအရာ၌၎င်း၊ ရွှေ့နောက်ပြန်နေသောအရာ၌၎င်း၊ ကြွင်းကျန်နေသောပုဒ်နှင့် စပ်သင့်သော အရာ၌၎င်း သမ္မုန္ဓော-ဖြင့် ဖွင့်ပြ၏။ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ၌ စပ်သင့်သောပုဒ်ချင်း ယှဉ်စပ်ပြရုံမျှသာ မဟုတ်ပဲ ဆိုလိုသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မြန်မာနိဿယ ပြန်သကဲ့သို့ အပြည့်အစုံ ဖြည့်စွက် ဖွင့်ပြလိုသောအခါ ယောဇနာ-ဖြင့် ဖွင့်ပြသည်။

(၄) အနုသန္ဓေ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်း

သံသယဖြစ်ဖွယ် စကားကပ်ဖွယ် လျဉ်းပါးဖွယ် စောဒနာဖွယ်ရှိရာ၌ အနုသန္ဓေကျမ်းတက်အသွင်ဖြင့် ဖွင့်ပြကာ ယင်းအချက်တို့ကို ဖြေရှင်းထားလေသည်။

(က) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို ပြုစီရင်ရာတွင် အခြားအဋ္ဌကထာတို့၌ကဲ့သို့ ကျမ်းဦးအစ၌ ရတနတ္ထယပဏာမစသည်ကို မပြပဲ အဘယ်ကြောင့် သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-စသော ဂါထာကို ပြပါသနည်း-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရာ ယင်းအချက်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၂-၌ “သွာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။ပ။သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိ အာရဒ္ဓံ”ဟု အနုသန္ဓေသွင်း၍ ရှင်းလင်းထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၄)။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၏ မှီရာသုတ်ပုဒ်ကို ရှေးဦးစွာ တည်ထားပြီးမှ ၎င်းသုတ်ပုဒ်၏ နိဒါန်းစသည်ကို ထုတ်ဆောင်ပြကာ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ဖွင့်ပြဖို့ရာ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-စသော ဂါထာကို ကျမ်းဦးအစ၌ ဆိုသည်ဟု ပြလိုရင်းဖြစ်ပေသည်။

(ခ) တဏှာသည် အာရုံအပြား၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအပြားအားဖြင့် များစွာပင်ရှိသော်လည်း အရှုပ်အထွေးဟူသော သာမည (- အများဆိုင်) သဘောအားဖြင့်မူ တခုတည်းသာဖြစ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “ဇဋ္ဌာယ”ဟု ကေဝုဏ်စကားဖြင့် ဆိုကြောင်းကို “ဝိသယဘေဒန။ပ။ဇဋ္ဌာယာတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဋီ ၁၊ နှာ ၆-၌ အနုသန္ဓေသွားဖြင့် ရှင်းပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၇)

(ဂ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၏ ဂုဏ်ကိုပြရာတွင် တေသံ ပါမောဇ္ဇကရဏံ=ထိုယောဂီတို့၏ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှုကို ဖြစ်စေတတ်သည်-ဟု ဆိုထားရာ ယောဂီမဟုတ်သူများအား နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်စေနိုင်ပါသလော-ဟု စော

ကြောဖွယ်ရှိ၍ ဋီ ၁၊ နှာ ၁၀-၌ ကာမဉ္ဇာယံ-စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်းထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၆)။ ထိုရှင်းပြချက်၌ လိုရင်းမှာ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်စေတတ်ကာမူ ယောဂီတို့အားကဲ့သို့ လွန်လွန်ကဲကဲမဖြစ်စေတတ်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ ဤဋီကာအဆို သင့်မြတ်ကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို အခြားအဋ္ဌကထာတို့လောက် လေ့လာသူမများခြင်းက ထောက်ခံလျက် ရှိပေသည်။

(ဃ) အရှင်သာရိပုတ္တရာအတွက် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ယူဆောင်လာသော နို့ဆွမ်းသည် ဝိညတ်၊ နိမိတ်၊ သြဘာ တစုံတရာနှင့်မျှ မပတ်သက်၍ စင်ကြယ်သောကြောင့် သုံးဆောင်ကောင်းသော ဆွမ်းဖြစ်ပါလျက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မသုံးဆောင်သည်မှာ ထိုသို့စင်ကြယ်သော ဆွမ်းဖြစ်မှန်းမသိသော ပုထုဇဉ်ရဟန်းများက “အရှင်သာရိပုတ္တရာပင် ဝိညတ်ဖြင့် ရအပ်သော ဆွမ်းကို သုံးဆောင်သေးသည်” ဟု အမြင်မှားကာ အတုယူမှားမည်စိုးသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို ဋီ ၁၊ ၇၀-၌ “အပရိဘောဂါရဟော ပိဏ္ဍပါတောတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ” စသည်ဖြင့် မေးခွန်းထုတ်ကာ ရှင်းပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၆၇-၈)

(င) ဝိသုဒ္ဓိ ၁၊ နှာ ၄၇-၌ ပဌမေန ဈာနေန နိဝရဏာနံ ပဟာနံ သီလံ-စသည်ဖြင့် ဈာန်၌ သီလပါဝင်ကြောင်းပြထားရာ အဘယ်သို့ ပါဝင်သနည်း-ဟု မေးမြန်းဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဋီ ၁၊ နှာ ၇၉-၌ ကထံ ဈာနာနံ သီလဘာဝေါ-စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်းပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၈၆)

(စ) ဒုတိယဈာနကသာတွင် ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမာ=ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်-ဟု ပါရှိရာ ပဌမဈာန်၌ရှိသော ဝိတက်ဝိစာရတို့ ငြိမ်းသလော၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဝိတက်ဝိစာရတို့ ငြိမ်းသလော-စသည်ဖြင့် စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုစောဒနာကိုဋီ ၁၊ နှာ ၁၈၁-၌ “ယေဟိ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ ပဌမဈာနဿ သြဋ္ဌာရိကတာ” စသည်ဖြင့် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဖြေဆိုထားသည်မှာ နက်နဲလှပေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၄၀၁-၃)

(ဆ) ဘုရားရှင်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် အလုံးစုံကိုသိသည်-ဆိုရာ၌ တကြိမ်တည်းဖြင့် အလုံးစုံကို သိသလော၊ သို့မဟုတ် အပိုင်းအခြားအားဖြင့် အစဉ်အလိုက်သိသလော-ဟု မေးမြန်းဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဋီ ၁၊ နှာ ၂၃၁-၌ စောဒနာထုတ်၍ အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြထားလေသည်။ အလွန်ပင် နက်နဲပါပေစွ။ ဤဋီကာနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(ဇ) ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တို့သည် နက်နဲသော သဘာဝဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကိုရှုသော အနုဿတိသည် အပ္ပနာသို့မရောက်ပဲ ဥပစာရဈာန်မျှသာ ဖြစ်သည်-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ပ-တွဲ၊ နှာ ၂၀၆) လာ စကားနှင့် ပတ်သက်၍

ဒုတိယာရူပဈာန် စသည်ကဲ့သို့ အချို့သော အပ္ပနာသည် သဘာဝဓမ္မအာရုံ၌ ဖြစ်ကောင်းသည်မဟုတ်ပါလော စသည်ဖြင့် စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထို အချက်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၂၆၆-၌ “နန္တ စ သဘာဝဓမ္မေပိ ကတ္ထစိ” စသည်ဖြင့် စော- ဒနာထုတ်၍ ရှင်းပြထားလေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(စ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ပ-တွဲ၊ နှာ ၃၃၆) သမာဓိနိဒ္ဒေသအစ၌ “ကောသညာတိ ဧဝံ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာယ အာဟာရေ ပဋိက္ခုလသညာယ ဘာဝနာနိဒ္ဒေသော အနုပ္ပတ္တော” ဟူသောစကားကို အဘယ်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မိန့်ဆိုလေသနည်း-ဟု မေးမြန်းဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုအချက်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၄၁၃-၌ ဥဒ္ဓေသော နာမ နိဒ္ဒေသတ္တော မုဒုမဇ္ဈိမပညာဗဟုလ္လတော၊ အာဂတော စ ဘာရော အဝဿံ ဝဟိတဗ္ဗောတိ အာဟ “ကော သညာတိ။ပ။ အနုပ္ပတ္တော” တိ-ဟု အနုသန္ဓေ သဘောဖြင့် ရှင်းလင်းပြလေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကော သညာ-ဟု ပြဆိုခဲ့ပြီး သော ဥဒ္ဓေသအကျဉ်းစကားသည် တိက္ခပညာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ နားလည်နိုင်သော ကြောင့် ၎င်းတို့အတွက်သာဖြစ်၏။ မုဒုမဇ္ဈိမပညာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား နား မလည်နိုင်သောကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် မဖြစ်သေး။ ထိုအကျဉ်းကို အကျယ်ချဲ့ ပြမှသာ ၎င်းတို့နားလည်နိုင်ကြမည်။ လောက၌ ရှိကြသည်မှာလည်း မုဒုပညာနှင့် မဇ္ဈိမပညာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာလျှင် များပေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် အကျဉ်း ကို အကျယ်ချဲ့ပြသင့်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှေး၌ပြခဲ့သော အကျဉ်းသည် အကျယ်ပြခြင်း ဟူသော အကျိုးရှိပေသည်။ ထိုသို့ အကျယ်ပြရန်ကျရောက်လာသော တာဝန် ကိုလည်း မချွတ်ပင် ရွက်ဆောင်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ကော သညာတိ။ပ။ အနုပ္ပတ္တော” ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူသည်-ဟုဆိုလို၏။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(၅) သန္ဓာယဘာသိတ-စသည်ကို ဖွင့်ပြခြင်း

(က) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၃၄-၌ သိက္ခာပုဒ်ကို မကျူးလွန်ခြင်းနှင့်စပ်၍ အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော် (၃၊ နှာ ၄၁) လာ စကားရပ်ကို ကိုးကား၍ ဖွင့်ဆိုထားရာ ထိုစကား၌ “မမ သာဝကာ” ဟု သာမညအားဖြင့် ဟောသော်လည်း အရိယ သာဝကကိုသာ ရည်ရွယ်တော်မူရင်းဖြစ်ကြောင်းကို ဤဋီကာ ၁၊ နှာ ၆၅-၌ “မမ သာဝကာတိ အရိယသာဝကေ သန္ဓာယာဟ” ဟု ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီ.နိ ၁၊ နှာ ၁၅၈)

(ခ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၁၂၃-၌ အပ္ပနာသမာဓိဖြစ်သောအခါ ဈာန်စိတ် သည် တနေ့လုံး တညဉ့်လုံးသော်လည်း တည်၏-ဟူသော စကားသည် ပဌမ အကြိမ်ဖြစ်ခါစကို ဆိုလေသလားဟု သုတနည်းပါးသူတို့ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသော

ကြောင့် ဋီ ၁၊ နှာ ၁၃၈-၌ “သမာပတ္တိဝေလံ သန္ဓာယာဟ=သမာပတ် ဝင်စား ချိန်ကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်”ဟု ရှင်းပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၃၁)

(ဂ) အာဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါပြစကားတရပ်ဖြစ်သော အတ္တန္တိကာ-ပုဒ်ကို “ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒကင်းသောသူတို့”ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၊ နှာ ၄၄၃-၌ ဖွင့်ပြချက်ကို “ဆန္ဒစေတသိက် လုံးဝမရှိသောသူတို့”ဟု လွဲမှားစွာ ယူဆ ကြမည်စိုးသဖြင့် ဤဋီကာ ၁၊ နှာ ၂၀၀-၌ “တမ္ပိ နိဗ္ဗာနာဓိဂမတ္ထမေဝ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ”ဟု ဖြေရှင်းထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၄၄၀)

(ဃ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၃၆၅-၌ “ပထဝီနှင့် အာပေါတို့သည် လေးသော ကြောင့် သဘာဝဖြစ်ကြသည်”ဟု မိန့်ဆိုထားရာ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်တွင် လဟုကံ=ပေါသည်-ဟုလည်း ဟောထားသည်ကိုထောက်လျှင် ပေါသော ပထဝီလည်း ရှိသင့်သည်-ဟု လျှဉ်းပါးဘွယ်ရှိသဖြင့် ဋီ ၁၊ နှာ ၄၅၄-၌ ပရမတ္ထသိဒ္ဓံ ဂရုဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ပုရိမာ ဒွေ ဂရုကတ္တာ သဘာဂါ”တိ-ဟု သန္ဓာယဘာသိတဖြစ်ကြောင်း ဖြေရှင်းထားလေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(င) သန္ဓာယ-ပုဒ်ဖြင့် မဖော်ပြစေကာမူ အခြားအနက်တို့နှင့်လည်း စပ်ဆိုင်၍ ထိုအနက်တို့ကိုပါ ယူသင့်သကဲ့သို့ရှိရာတွင် လိုအပ်သောအနက်ကိုသာ ဖွင့်ပြခြင်းသည်လည်း သန္ဓာယဘာသိတသဘောပင် ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။ ပုံစံပြရလျှင်—

ဋီ ၁၊ နှာ ၁၁-၌ ကမ္မန္တိ မဂ္ဂစေတနာ။ပ။ သီလန္တိ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာ-ဟူသော အဖွင့်မျိုးပင်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၆)

(စ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဖြစ်သည့် သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-စသော ဂါထာကို ရှေးဦးစွာ ထုတ်ပြပြီးမှ ထိုဂါထာ၏ အဖွင့်အနေအားဖြင့် ပြုစီရင်သော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုပုဗ္ဗကဂန္ဓာရမ္မရှိသောကျမ်း-ဟု အများအားဖြင့် အသိအမှတ် ပြုထားကြသော်လည်း မဟာဋီကာရှင်ကမူ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-စသောဂါထာကို ထုတ်ပြခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ချီးမွမ်းခြင်းကို ရှေ့သွားပြု၍ ထုတ်ပြခြင်းလည်းဖြစ်သည်-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ၏ ရည်ရွယ်ရင်းကို ဋီ ၁၊ နှာ ၂-နှင့် ၃-တို့၌ “အထဝါ ထောမနာပုဗ္ဗိကာ စာယံ။ ပ။ ဘဂဝတော ထောမနံ ပုရက္ခတ္တာ ယထာဓိပ္ပေတသံဝဏ္ဏနာ ကတာ။ တေနာဟ သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိ အာဒိ”ဟူသော စကားရပ်တို့ဖြင့် ရှင်းလင်းလျက် ခိုင်လုံစွာ ဖော်ပြထားလေသည်။ အလွန်ပင် နက်နဲလှပါပေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၆)

(ဆ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၂-၌ “သော ပနာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ကတ္ထစိ ဝိပဿနာ-မတ္တဝသေနေဝ ဒေသိတော”ဟု ပြဆိုထားရာ ထိုစကားရပ်၌ မတ္တနှင့် ဝေ-သဒ္ဓါ

တို့ဖြင့် ဆိုလိုသောအဓိပ္ပါယ်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၁၁-၌ “ဝိပဿနာမတ္တဝသေနဝါတိ အဝဓာရဏေန သမထံ နိဝတ္ထတံ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ထိုအဖွင့်၏ ဆိုလိုရင်းမှာ—

ဝိပဿနာဝသေနဝါဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်-ဟူသော စကား၌ ဝေ(=သာလျှင်)-ဟူသော စကားဖြင့် သမထကိုသာ နှစ်စေ၏။ သမထမပါ-ဟူသော ဆိုလို၏။ သီလကိုမူ မနှစ်စေ၊ သီလမပါ-ဟူကား မဆိုလို။ အကြောင်း မူကား သမထသည်သာ ဝိပဿနာ၏အပြိုင် ယှဉ်ဖက်ဖြစ်၍ သီလသည်ကား ၎င်း၏အပြိုင်ယှဉ်ဖက် မဟုတ်သောကြောင့်ပင်တည်း။

ဝိပဿနာမတ္တဝသေန၊ ဝိပဿနာမျှ၏အစွမ်းဖြင့်-ဟူသော စကား၌ မတ္တ (-မျှ)-ဟူသောစကားသည် အထူးဝိသေသကိုသာ နှစ်စေတတ်၏။ သာမည ကိုကား မနှစ်စေတတ်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းမတ္တ(=မျှ)-ဟူသောစကားဖြင့် ဥပစာရ၊ အပ္ပနာ-ဟူသော သမာဓိအထူးကိုသာ ပယ်မြစ်သည်။ ထူးခြားသော ဥပစာရ သမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိမပါပဲ ဝိပဿနာ သက်သက်မျှဟု ဆိုလိုသည်။ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အဘယ်ကြောင့် သိရသနည်းဟူမူ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ” စသော သာမက ဂါထာသည် ဝိပဿနာယာနိကနှင့်ဆိုင်သော ဒေသနာဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ ထို့ကြောင့် ၎င်းမတ္တ(=မျှ)ဟူသော စကားဖြင့် ခဏိကသမာဓိဟူသော သာမန်သမာဓိကိုကား မပယ်မြစ်ပေ။ အကြောင်းမူကား-ဝိပဿနာသည် ခဏိက သမာဓိနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၉)

ဤသို့စသည်ဖြင့် မတ္တ-နှင့် ဝေ-သဒ္ဓါတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုထားသည်မှာ မှတ်သားဖွယ် နည်းယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

(ဇ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၅-၌ “သီလေန တေဝိဇ္ဇတာယ ဥပနိဿယော ပကာ သိတော ဟောတိ” စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားရာ သမထဝိပဿနာအလုပ်ကို အားမထုတ်ပဲ သီလသက်သက်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ရနိုင်သောသဘော သက် ရောက်လျက်ရှိ၏။ ဤအချက်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၁၉-၌ “ယသ္မာ သီလံ ဝိသုဇ္ဈမာနံ သတိသမ္ပဇညဗလေန” စသည်ဖြင့် ရှင်းပြထားလေသည်။ ထိုရှင်းပြချက်၏ လိုရင်းမှာ သီလသည် စင်ကြယ်လျှင် သတိသမ္ပဇည်စွမ်းအား၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ် စွမ်းအားဖြင့် ညစ်ညူးစေတတ်သော သံကိလေသမှလည်း စင်ကြယ်၏။ ပြည့်လည်းပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့သီလပြည့်စုံစင်ကြယ်လျှင် အားကြီးသောအကြောင်း ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သတိအား၊ ဉာဏ်အား ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ရနိုင်သည်-ဟူ၍ ဖြစ်၏။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၉)

(ဈ) စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ-ဟူသော ပါဌ၌ ပွားစေရမည့် သမာဓိနှင့် ပညာ သည် လောကီတရားလော၊ လောကုတ္တရာတရားလော-ဟု မေးခွန်းထုတ်ပြီးလျှင် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် လောကုတ္တရာ သမာဓိ ပညာကိုသာယူအပ်ကြောင်း၊ ထို

လောကုတ္တရာ သမာဓိပညာသည်လည်း လောကီသမာဓိ ပညာနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်သောကြောင့် နာနန္တရိကနည်းအားဖြင့် လောကီသမာဓိ ပညာကိုလည်း ယူအပ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ယူအပ်သည်မှာလည်း သမထယာနိကဖြစ်လျှင် ဥပစာ- အပ္ပနာသမာဓိနှင့်၊ ဝိပဿနာယာနိကဖြစ်လျှင် ခဏိကသမာဓိနှင့်၊ ထိုသမထ- ယာနိက ဝိပဿနာယာနိက ၂-ဦးလုံးပင် အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဝိမောက္ခမုခ သုံးပါးနှင့် ကင်း၍ လောကုတ္တရာတရားကို တရံတခါမျှ မရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းများကို ဋီ ၁၊ နှာ ၁၅-၌ ဖော်ပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၉) အလွန်ပင် တိကျပြတ်သားလှပါပေ၏။ မှတ်သားဖွယ်လည်း ကောင်းလှပါပေ၏။

(ည) သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-ဟူသော ပါဠိအရ သီလ၌တည်ပုံကိုဋီ ၁၊ နှာ ၁၃-၌ “ပတိဋ္ဌာယာတိ ဒုဝိဓာ ပတိဋ္ဌာ” စသည်ဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှင်းပြထားပေသည်။ ရှင်းပြပုံမှာ ဤသို့တည်း။ သီလ၌တည်၍ သမာဓိနှင့်ပညာကို ပွားစေလျက် တဏှာအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်သည်ဆိုရာ၌ တည်ရာသည် နိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော တည်ရာ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော တည်ရာအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာမဂ် သမာဓိပညာ ၄-ပါးကို မခွဲပဲ တပေါင်းတည်း ပြု၍ယူလျှင် လောကီသီလသည် ထိုမဂ်သမာဓိပညာတို့၏ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဖြစ်သော တည်ရာဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာမဂ်သီလသည်ကား နိဿယပစ္စည်း ဖြစ်သော တည်ရာဖြစ်၏။ မဂ်သမာဓိ ပညာ ၄-ပါးကို အသီးအသီးခွဲယူလျှင်မူ ကား လောကီဝိပဿနာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ အတူတကွဖြစ်သောသီလသည် အတူတကွ ဖြစ်သော သမာဓိပညာတို့၏ နိဿယဖြစ်သော တည်ရာဖြစ်၍ ရှေးစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ ပါဝင်သောသီလသည် နောက်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ ပါဝင်သော သမာဓိပညာတို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်သောတည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ အောက်အောက် မဂ်ဖိုလ်သီလသည် အထက်အထက် မဂ်သမာဓိပညာတို့၏ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော တည်ရာလည်းဖြစ်သေး၏။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၅) ဤသို့ လျှင် သီလ၌တည်ပုံ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှင်းပြထားသည်မှာ သေချာ စေ့စပ်၍ နက်နဲလှပါပေသည်။

၆-ကြွင်းကျန်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြည့်စုံစွာရှင်းပြခြင်း

- (က) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၄၂-တွင် ကလျာဏမိတ္တအဖွင့်၌ ဝေမာဒိဂုဏ- သမန္နာဂတံ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဆိုလိုသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီ ၁၊ နှာ ၁၁၉-၌ “ကလျာဏမိတ္တောံ ဟိ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော” စသည်ဖြင့် ပြည့်စုံစွာရှင်းပြထားလေ သည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၇၁)
- (ခ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၁၀၀-၌ လောဘုဿဒ-စသည်ကို ပြရာတွင် ဂ-ဝါရ သာလျှင် ပြဆိုထားရာ ဋီကာ ၁၊ နှာ ၁၂၅-၌ ၆-ဝါရထပ်ဖြည့်၍ ၁၄-ဝါရအထိ

ပြဆိုသားလေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်း ၆-ဝါရသည် အဋ္ဌကထာပြဆိုသော ၈-ဝါရ၌ပင် အတွင်းဝင်ကြောင်းကိုလည်း ပြဆိုသားပေသေးသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၂၈၃)

(ဂ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၁၁၂-၌ အလောဘာဒီနံ ဝသေန ဆဟာကာရေဟိ သမ္ပန္နဇ္ဈာသယေန ဘဝိတဗ္ဗံ-ဟု ပြရာတွင် ပြသင့်သော ကြွင်းကျန်နေသေးသည့် စကားများကို အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာမှ ယူဆောင်၍ ဋီ ၁၊ နှာ ၁၃၄-၆-တို့၌ ပြည့်စုံစွာ ထုတ်ပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၃၀၂-၃၀၈)

(ဃ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၁၆၃-၌ ပဉ္စကဇ္ဈာနကထာကို ပြရာတွင် စတုက္ကနည်း ပဉ္စကနည်း ၂-ပါးလုံးကို ပြဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ဋီ ၁၊ နှာ ၁၉၃-၌ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့် နည်း ၂-ပါးလုံးကိုပင် အဘိဓမ္မာပိဋက၌ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသောကြောင့် ပြဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၄၂၇-၄၄၀)

(င) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၁၉၂-၅-တို့၌ အရဟံ-ပုဒ်၏အနက်ကို “ကိလေသာတို့မှ ဝေးသောကြောင့် အရဟံ မည်၏” စသည်ဖြင့် ၅-နည်းဖွင့်ပြသကဲ့သို့ ဋီ ၁၊ နှာ ၂၂၅-၈-၌လည်း “မသုတော်တို့မှ ဝေးသောကြောင့် အရဟံ မည်၏” စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မတူပဲ ၆-နည်းဖွင့်ပြထားစေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(စ) ဋီ ၁၊ နှာ ၂၃၃-၌ ဝိဇ္ဇာပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ပညာတော် ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသည်။ စရဏပြည့်စုံခြင်းဖြင့် မဟာကရုဏာတော် ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ၊ စရဏသမ္ပဒါတို့က ပြအပ်သော အနက်တို့ကို အသီးအသီး အကျယ်ပြဆိုထားလေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(ဆ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၂၀၃-၅-တို့၌ ဘဂဝါ-ပုဒ်၏အနက်ကို “လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ ၂-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်သော ဒါန သီလစသည် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော ဘုန်းပါရမီရှိသောကြောင့် ဘဂဝါ မည်၏” စသည်ဖြင့် ၆-နည်းဖွင့်ပြထားသကဲ့သို့ ဋီ ၁၊ နှာ ၂၅၈-၂၆၃-တို့၌လည်း “သုတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သီလစသော ဂုဏ်အစရှိသောကြောင့် ဘဂဝါ-မည်၏” စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မတူပဲ ၇-နည်း ဖွင့်ပြထားသည်မှာ နက်နဲ ဆန်းကြယ်လှပါပေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(ဇ) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နှာ ၃၆၂-၄-တို့၌ မဟာဘူတ-ပုဒ်ကို မဟန္တပါတုဘာဝ-စသောနည်း ၅-ပါးတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြသကဲ့သို့ ဋီ ၁၊ နှာ ၄၅၂-၌လည်း မဟာဘူတေက-ဒေသတာ-စသောနည်း ၅-ပါးတို့ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မတူပဲ ဖြည့်စွက် ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(၇) သမယန္တရကိုပြခြင်း

မဟာဋီကာကျမ်းဆရာ အရှင်ဓမ္မပါလသည် သမယန္တရတို့၌ နံ့ စပ်ကျမ်းကျင့် သည့်အလျောက် ပြသင့်သည့်အရာတို့တွင် သမယန္တရ(=အယူတပါး)တို့ကို လည်း ဤဋီကာ၌ ထုတ်ပြထားသည်မှာ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ ဆိုလိုရင်းကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိနားလည်စေသလောက် သုတလိုလားသူတို့အတွက်လည်း အကျိုး များလှပေသည်။ ဤသည်လည်း မဟာဋီကာ၏ အခြားကျမ်းများနှင့်မတူသော ချီးကျူးဖွယ်အချက်တခု ဖြစ်ပေသည်။

(က) စေတသိက်သီလနှင့်စပ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရာ၌ “သား၏မျက်နှာကို မြင်ရခြင်းသည် နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းဖြစ် သည်ဟု ယူဆ၍ သားမျက်နှာကို မြင်ရခြင်းစသော အကျိုးအတွက် မိစ္ဆာစာရကို ပြုကျင့်အပ်၏” ဟု ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်ကြောင်းဖြင့် ဋီ ၁၊ နှာ ၂၆-တွင် ပြဆို ထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၆၇)

(ခ) ဋီ ၁၊ နှာ ၃၇-၌ မရိယာဒစာရိတ္တကို ဖွင့်ပြရာတွင် တိတ္ထိတို့၏ အမြဲ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးအပ်သော သီလ-ဟူသော ယမ၊ ရံဖန်ရံခါ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးအပ်သော သီလ-ဟူသော နိယမ စသည်ကို ပါသဏ္ဌဓမ္မခေါ်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၉၂)

(ဂ) ဋီ ၁၊ နှာ ၅၅-၌ အနေသနနှင့်စပ်၍ အင်္ဂံ၊ နိမိတ္တံ၊ လက္ခဏံ၊ သုပိနံ စသောပုဒ်တို့ကို သမယန္တရကျမ်းများအရ ဖွင့်ပြထားလေသည်။ (ဋီ-နိ ၁၊ နှာ ၁၃၄)

(ဃ) ဋီ ၁၊ နှာ ၂၅၆-၌ အဏိမာ၊ လသိမာ၊ မဟိမာစသော ပုဒ်တို့ကို သမယန္တရကျမ်းတို့နှင့်အညီ ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရ ပါလိမ့်မည်။

(င) ဋီ ၂၊ နှာ ၁၂၀-၌ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်ဖြစ်ပုံနှင့် စပ်၍ ဒိဋ္ဌိကို သရုပ် ဖော်ရာတွင် “တောဝကော ဇီဝဝိသယော” စသည်ဖြင့်၎င်း၊ “သေ ပန္နော” ဝိတထော ဒေဝယာနေ” စသည်ဖြင့်၎င်း သမယန္တရဝါဒတို့ကို ဖွင့်ပြထားလေ သည်။ ဤနိဿယ တတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(စ) ဋီ ၂၊ နှာ ၂၁၇-၈-တို့၌ ဣဿရပဓာနကာလသဘာဝါဒီဟိ-ပုဒ်ကို ဖွင့် ရာတွင် ဣဿရဝါဒ၊ ပဓာနဝါဒ၊ ကာလဝါဒ၊ သဘာဝဝါဒ-ဟူသော သမယန္တရ

၁-အရှင်ဓမ္မပါလသည် မူလပဏ္ဏာသဋီကာ ၂၊ နှာ ၁၂၊ စူဠသီဟနာဒသုတ် အဖွင့်၌လည်း ဟောတိက၊ ကုဋ္ဌစက၊ ဗဟူဒက၊ ဟံသ၊ ပရပဟံသ-စသော ပါသဏ္ဌအယူ ၉၆ ပါးတို့ကို ထုတ်ပြထားလေသည်။

တို့ကို၎င်း၊ အာဒိ-အရ အဏုဝါဒ၊ ပုဗ္ဗဟေတုဝါဒ၊ နိယတိဝါဒ၊ ယဒိစ္ဆာဝါဒ စသော သမယန္တရတို့ကို၎င်း ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ဋီ ၂၊ နှာ ၂၂၂-၌လည်း ကပိလ ရသေ့၏ ပကတိဝါဒစသည်ကို ပြဆိုထားလေသည်။ ဤနိဿယ တတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(ဆ) ဋီ ၂၊ နှာ ၂၉၃-၌ ဝတ္ထာနိ ဇိဏ္ဌာနိ-စသော ဂါထာကို ဘဂဝါဂီတိ-ခေါ် သမယန္တရကျမ်းမှယူ၍ ပြထားလေသည်။ ဤနိဿယ စတုတ္ထတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

(ဇ) အထူးအားဖြင့် ဋီ ၂၊ နှာ ၃၅၀-၃၆၁-တို့၌ ကပိလရသေ့၏ ပကတိ အာဒိဝါဒ (သင်္ချိဝါဒ)၊ ကဏာဒရသေ့၏ ဩဗျာဒိဝါဒ (အဏုဝါဒ)၊ နိဂဏ္ဌနာဠ-ပုတ္တ (မဟာဝီရ)၏ ဇီဝါဒိဝါဒ (ဂျိန်းဝါဒ)၊ ပကုဒ္ဒ ကစ္စာယန၏ ကာယာဒိဝါဒ တို့ကို ထိုထိုသမယန္တရကျမ်းတို့မှ ထုတ်နုတ်၍ အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြထားလေသည်။ ဤနိဿယ စတုတ္ထတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဤမျှမြည်းကြည့်ရလျှင် အာစရိယဓမ္မပါလ ပြုစီရင်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၏ ချီးကျူးဖွယ် ကောင်းပုံတို့ကို သဘောပေါက်လောက်ပေပြီ။ ထိုထက် ပို၍ ကြည့်လို သိလို အရသာခံလိုပါမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-မဟာဋီကာနှင့် ဤနိဿယတို့ကို ဖက်တွဲ ဖတ်ရှုကြပါကုန်-ဟူ၍သာ တိုက်တွန်းရပေတော့မည်။

မဟာဋီကာနိဿယ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းအကြောင်း

ရှေးနိဿယ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာမှာ နားလည်သဘောပေါက်ရန် ခက်ခဲသော ကျမ်းတစောင်ဖြစ်ရာ ၎င်းကျမ်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည် သဘောပေါက်အောင် ကြည့်ရှု ပို့ချနိုင်ရေးအတွက် အမှီ နိဿယ ကောင်းတစောင် မုချလိုအပ်နေပေသည်။ ဤနိဒါန်းရေးသူအနေနှင့်မူ မဟာဋီကာ နိဿယဆိုလျှင် ပုံနှိပ်စာအုပ်မဆိုထားဘိ ပေမူနိဿယကိုပင် မတွေ့ဘူးပေ။ ပိဋကတ်တော်သမိုင်း စာမျက်နှာ ၁၇၇-၌မူ မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသံဂါယနာတင် မင်းတုန်းဘုရင်လက်ထက် ၁၂၂၁-ခုနှစ်တွင် နန်းမတော် မိဖုရားခေါင်ကြီးအမိန့်အရ မဟာသီရိဇေယျသူဘွဲ့ခံ မိုင်းခိုင်းမြို့စား ပိဋကတ်တော်အုပ် ဦးယံနှင့် စာတော်ပြင် နေမျိုးဓမ္မကျော်သူတို့ မဟာဋီကာ နိဿယ တစောင် ပြုစီရင်ကြောင်း ယင်းနိဿယ ပေထုပ်ရေ ၂-ထုပ်ရှိကြောင်း ဖော်ပြ ထားလေသည်။ သို့သော်လည်း ယခုအခါ စာပေတတ်ကျွမ်း နှ့် စပ်တော်မူကြ သော ဆရာတော်ကြီးများပင် ယင်းနိဿယ ပေမူကို မတွေ့ဘူး မကြည့်ဘူးကြ ပေ။ မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ယင်းနိဿယ ကွယ် ပျောက်တိမ်မြုပ်လွှားခဲ့သည်ကို မသိနိုင်တော့ပေ။ သို့ဖြစ်ရာ မဟာဋီကာ နိဿယ ကောင်းတစောင်မှာ လိုအပ်မြဲ လိုအပ်လျက်ပင် ရှိနေလေသည်။

မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး တိုက်တွန်းချက် သို့ရှိနေစဉ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ၌ ဆဋ္ဌသံဂါယနာပွဲကြီး ဆင်ယင်ကျင်းပဖို့ရာ အခွင့်ကောင်း ကြုံလာလေတော့သည်။ ထိုဆဋ္ဌသံဂါယနာပွဲကြီးမှာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၆-ခုနှစ်မှစ၍ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို သံဂါယနာဘင်ကြရာ ၁၃၂၂-ခုနှစ်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့လေသည်။ ထိုသံဂါယနာပွဲကြီးအတွင်းက ဩသာနဌာန၌ ဤမဟာဋီကာကို တည်းပြတ်သုတ်သင်ကြရာတွင် ရှေးကဆရာတော်ဘဝါး ရေးသားထားသော မဟာဋီကာ နိဿယနှင့်လည်း တိုက်ဆိုင်နှိုးနှော၍ သုတ်သင်ကြသည်-ဟု ကြားသိရ၏။ ထို့ပြင် စစ်ကိုင်းဝါးချက် မင်းကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ရေးသားသော မဟာဋီကာ နိဿယတစောင် ရှိသည်ဟု-လည်း ကြားသိရ၏။ ထို့ကြောင့် ပေစာထုပ်အဖြစ်နှင့် မဟာဋီကာ နိဿယရှိကြောင်းကိုကား သိရပေ၏။ သို့သော် ထိုဋီကာ နိဿယတို့သည် စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်ပဲ ပေစာအဖြစ်နှင့်သာ တည်နေသောကြောင့် ၎င်း၊ ထိုရှေးဆရာတော်ဘဝါး ရေးသားသော နိဿယနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ သုတ်သင်ထားသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ ဋီကာပါဌ်၌ပင် ချွတ်ယွင်းချက်များ ရှိနေသေးသောကြောင့်၎င်း ခက်ဆင်ဌာန အဆုံးအဖြတ်များနှင့် တကွ ချွတ်ယွင်းချက်များကိုပါ သုတ်သင်ပြင်ဆင်၍ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူနှင့်လည်းအညီ ပြန်ဆိုလျက် ပြည့်စုံခိုင်လုံသော မဟာဋီကာ နိဿယကောင်းတစောင်မှာ လိုအပ်မြဲ လိုအပ်လျက်ပင် ရှိနေလေသည်။ သို့လိုနေရာတွင် အကြောင်းညီညွတ်ရန် အခွင့်ကောင်းပေါ်လာပြန်သည်မှာ အဆိုပါ ဆဋ္ဌသံဂါယနာပွဲကြီး ပြီးစီးသောအခါ၌ ထိုစဉ်က သံဂီတိကာရက သံဃာတော်အပေါင်း၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် (ပဌမသံဂါယနာတင်ပြီးသောအခါ ပိဋကသုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ်တို့ကို မိမိတို့တပည့်များအား ပို့ချပေးရန် အရှင်ဥပါလီ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့အား၎င်း၊ အရှင်သာရိပုတြာနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၏ တပည့်တို့အား၎င်း အရှင်မဟာကဿပမထေရ်က အသီးအသီး တာဝန်ပေးအပ်တော်မူသကဲ့သို့) ဆဋ္ဌသံဂါယနာတွင် ပါဝင်တော်မူကြသော မထေရ်တို့အား နိကာယ်တစောင်ဖြစ်စေ၊ အများဖြစ်စေ၊ အားလုံးကိုဖြစ်စေ အသီးအသီး တာဝန်ယူ၍ မပြတ်ပို့ချကြရန် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့လေသည်။

မဟာစည်ဆရာတော်၏ တာဝန်ယူချက် ထိုအခါ ဤမဟာဋီကာ နိဿယကျမ်းပြု မထေရ်ဖြစ်သော မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားသည် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှိုးဆော် တိုက်တွန်းချက်ကို နာယူသောအားဖြင့် ကမ္ဘာဌာနနှင့် စပ်ဆိုင်သော (၁) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မဟာဋီကာ၊ (၂) ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိဘော်နှင့် ၎င်း၏အဋ္ဌကထာ၊ (၃) မိလိန္ဒပဉ္စာ ပါဠိတော် ဝိသုဒ္ဓိ နှင့် နိဿယ ၁(၈) — ပ-မ-ဗ-သ-စ

ဟူသောကျမ်းတို့ကို မိမိ၏ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ မပြတ်ပို့ ချရန် တာဝန်ယူရသော် သင့်လျော်ကောင်းမြတ်ပေမည်” ဟု ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းမိလေသည်။ “ထိုသို့ တာဝန်ယူလျက် ပို့ ချနေခြင်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အရှုပ်အထွေး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လျှင် အလွယ်တကူနှင့် ခိုင်လုံသောအဆုံးအဖြတ်ကို ပေးနိုင်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ အဟောင်းအသစ်တို့အား ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာ၌ ဗဟုသုတ တိုးပွား၍ အသားကျ ကျေပြန်စေခြင်း စသောအကျိုးများကို ရနိုင်ပေလိမ့်မည်” ဟုလည်း ရရှိမည့်အကျိုးများကိုပါ ထပ်မံ စဉ်းစားမိပြန်လေသည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစားမိသည့်အတိုင်းပင် အဆိုပါကျမ်းများကို ပို့ ချရန် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထံ၌ ဝန်ခံ ကတိပေးကာ တာဝန်ယူလိုက်လေသည်။

ဤနိဿယ ထိုသို့ တာဝန်ယူလိုက်သည့် အလျောက်ပင် ၁၃၂၂ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆုတ် ၃-ရက် ကြာသပတေးနေ့မှ စ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကို မဟာဋီကာနှင့် တွဲဖက်ကာ နေ့စဉ် တနာချဲ့ နှစ်နာချဲ့ မပြတ် ပို့ ချခဲ့လေသည်။ ပို့ ချပုံမှာလည်း စာလိုက်သူ တပည့်တို့တွင် ဓမ္မာစရိယ အောင်ပြီးသူတို့သာ များသဖြင့် စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်ဟု မထားပဲ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သဘောပေါက်လောက်အောင် ရှင်လင်းပြောကြားပြီးမှ နိဿယမူ ရေးသားရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် နိဿယနက်သက်သက် ပို့ချပေးလေသည်။ ထိုအနက်ကို စာလိုက်သူ တပည့်ရဟန်းတော်တို့ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ပြီးသောအခါ မဟာဋီကာနိဿယမူကြမ်းကို ရလေတော့သည်။ ထိုစာမူကြမ်းကို မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှု၍ ပြင်ဆင်သင့်သည်ကို ပြင်ဆင်၊ အဆုံးအဖြတ် အမှာစကားထည့်သင့်သည်ကိုထည့်၍ ကျေနပ်သည့်အခါမှ မူချောဖြစ်အောင် လက်နှိပ်စက်ဖြင့်တဖန် အချောရိုက်နှိပ် စေရပြန်သည်။ ဤဒုတိယအကြိမ် အချောရိုက်ပြီးမှပင် ပုံနှိပ်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သော မဟာဋီကာနိဿယမူချောကို ရရှိပေတော့သည်။

ယင်းသို့ စာမူကြမ်းမှ မူချောဖြစ်အောင် လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားအား ပါရမီ ကူညီဖြည့်ပေးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ—

- (၁) ဦးနန္ဒာံသ(ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ သာသနာ့ရိပ်သာ)
- (၂) ဦးသံဝရ(သာသနဓဇသိရီပဝရဓမ္မာစရိယ၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ သာသနာ့ရိပ်သာ)
- (၃) ဦးဘေဇနိယ(သာသနဓဇသိရီပဝရဓမ္မာစရိယ)
- (၄) ဦးရေဝတ(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ)
- (၅) ဦးကဝိဓဇ(သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ)

- (၆) ဦးဓမ္မသာမိ(ဘုရားကြီးတိုက် ရန်ကုန်)
- (၇) ဦးကောဏ္ဍည(အုတ်တုင်း)
- (၈) ဦးကောဝိဒ(ကန့်ဘလူမြို့)
- (၉) ဦးလာဘ(အထွေထွေဝန်ဆောင်၊ သာသနာ့ရိပ်သာ)တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အဆိုပါစာမူချောကိုမှ မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာပုံနှိပ်စက်တွင် ရိုက်နှိပ်စေပြီး လျှင် ပုံနှိပ်မှုကြမ်းကို မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် စစ်ဆေးသုတ်သင် ပြန်လေသည်။ ထိုနောင်မှ ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်ရှိ သြဿာနသောဓကအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်များက အဆုံးသတ်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးပြီးလျှင် အပြီးသတ် အချော ရိုက်နှိပ်ရန် ပုံနှိပ်စက်သို့ ပြန်ပို့ရလေသည်။

ဤသို့လျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ မြန်မာနိဿယကျမ်းတစောင်ကား ဆဋ္ဌ သံဂါယနာနှင့် ကျေးဇူးရှင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး တို့ကို အကြောင်းခံကာ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂပဟာပဏ္ဍိတမဟာစည်ဆရာတော် ဘုရား၏ ကြိုးပမ်းမှု၊ အထက်ပါ ရဟန်းတော်တို့၏ ကူညီမှုဖြင့် မြန်မာ့သာသ နာဘောင်တွင် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ထွန်းပြောင်စွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီဖြစ်ရာ စာချ၊ စာသင်၊ သုတေသီပညာရှင်ဘို့အတွက် အားတက်ဝမ်းမြောက်စရာကြီး ပါပေတည်း။

ဤနိဿယ စီစဉ်ပုံ

ဂန္ဓာရမ္မမလို ဤနိဿယ၌ အခြားနိဿယများနှင့် မတူသည့်အချက်တချက် ကို သတိပြု ကြည့်ရှုသူတို့ တွေ့ရှိကြမည် အမှန်ပင်။ ထိုအချက် ကား အခြားမဟုတ်၊ ဂန္ဓာရမ္မ-ခေါ် နိဿယကျမ်းဦးစကား မပါရှိခြင်းပင်။ ယင်းသို့ ဂန္ဓာရမ္မမထည့်ခြင်းနှင့် ပက်သက်၍ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားက “ဤနိဿယသည် အထက်၌ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပေါ်ပေါက်လာသောကျမ်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ မဟာဋီကာဆရာ၏ ရတနတ္ထယပဏာမသည် နိဿယ၌ ပါဝင်နေပြီးဖြစ်ရာ ထိုပဏာမဖြင့်ပင် နိဿယဆရာ၏ အန္တရာယ်ပျောက်ခြင်း စသော အကျိုးများပြီးစီးနိုင်သည်-ဟု ယူဆသောကြောင့်၎င်း၊ နိဿယ၌ ပါဠိဂါထာစီကုံး၍ အနက်ရေးခြင်းဖြင့် အကျိုးမများဟု ထင်မြင်သောကြောင့် ၎င်း နိဿယဂန္ဓာရမ္မ မထည့်ခြင်းဖြစ်သည်” ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

နိဿယမည်ကားမတ္တမဟုတ် ဤမဟာဋီကာ နိဿယသည် ပုဒ်ရှိရင်းအတိုင်း အနက်ဖြစ်ကာမျှ ပြုစီရင်ထားသော ဖြစ်ဆန်း ကာမျှ နိဿယမဟုတ်ပေ။ ကျမ်းဆရာကိုယ်တိုင် အခြားသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊

ဋီကာကျမ်းတို့နှင့်၎င်း၊ သမယန္တရကျမ်းတို့နှင့်၎င်း အခေါက်ခေါက် အခါခါ တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုလေ့လာပြီးနောက် တပည့်တို့အား သဘောကျ ကျေနပ် လောက်အောင် အနက်အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းပြောပြပြီးမှ မူတင်ထားသော နိဿယ ဖြစ်ပေသည်။ ဤမျှ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း ရေးသားပြုစုထားသည်ကို အောက်ပါ ထူးခြားချက်များက သက်သေခံပါလိမ့်မည်။

ဤနိဿယ၌—

(၁) မူလရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း သင့်လျော်သော အနက်ကိုမရနိုင်လျှင် မြန်မာ မူဟောင်း သီဟိုဠ်မူ ယိုးဒယားမူတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်း၍ အသင့်ဆုံးပါဌ်ကို မူတင်ထားလေသည်။

အယုတ္တဘောဇိနံ ဩဒရိကံ ဂရဟန္တာ(နာ ၁၆၉)၊ လောဘုဿဒတာဒိ (နာ ၂၀၁) စသော ပါဌ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုကြည့်ပါ။

(၂) မြန်မာ၊ သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယား ဟူ၍ မူကွဲခနစေကာမူ မူအားလုံးပင် သဒ္ဒယုတ္တိ၊ အတ္ထယုတ္တိအားဖြင့် သင့်လျော်မှန်ကန်နေသော အရာတို့၌ အသင့်ဆုံး ကို မူတင်၍ အခြားမူတို့ကိုလည်း အောက်ခြေ၌ ပြသားလေသည်။

သာဒွေါ၊ အသာဒွေါ(နာ ၁၄၇) စသော ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုကြည့်ပါ။

(၃) မူလရှိရင်းပါဌ်လည်း မသင့်၊ မူကွဲလည်း မရှိသော အရာတို့၌ ရှိရင်း ပါဌ်ကို သဒ္ဒါနက်မျှ သမ္ပန်ပြီးလျှင် နိဿယဆရာတော်၏ ထင်မြင်ချက်ကို သီးသန့် တင်ပြထားလေသည်။

ဥဿုက္ကာပေတော(နာ ၇)၊ ဗျာကရဏသမတ္ထတာယ ဝိဘာဝနဝသေန(နာ ၈) စသော ပါဌ်တို့၏ မှတ်ချက်ကိုကြည့်ပါ။

(၄) အချို့အရာတို့၌ အခြားသော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်း၍ သင့်လျော်သော ပါဌ်ကို ဆုံးဖြတ် အတည်ပြုထားလေသည်။

ဘုတ္တပစ္စယာ န ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ (နာ ၁၄၄)၊ အဘုတ္တပစ္စယာ ဘုတ္တပစ္စယာ စ (နာ ၁၄၅) စသော ပါဌ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်တို့ကို ကြည့်ပါ။

(၅) အချို့သောအရာတို့၌ သက္ကတအဘိဓာန်ကျမ်းတို့၏အဆိုနှင့် ညှိနှိုင်း ကာ ပုဒ်ပါဌ်ကို သုတ်သင်၍ သင့်လျော်သော အနက်ကို သမ္ပန်ထားလေသည်။

သာဒွေါ၊ အသာဒွေါ (နာ ၁၄၇)၊ နိဓုဝနံ (နာ ၁၉၅) စသော ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကိုကြည့်ပါ။

(၆) မူလရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း သင့်လျော်သည့်အနက်ကို လုံးဝမရနိုင်သော အရာတို့၌ ရှိရင်းပါဌ်မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်၍ နိဿယဆရာတော် သဘောကျ ပါဌ်ကို မူတင်ထားလေသည်။

ဝေမ္မေတ္တ (နှာ ၁၄)၊ ဥပ္ပဇ္ဇနာကာရော (နှာ ၁၆) စသောပါဌ်တို့၏ အဆုံး အဖြတ်ကိုကြည့်ပါ။

(၇) ဋီကာ၏ အဆိုအမိန့်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်၎င်း၊ အခြားပါဌ်တော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့်၎င်း မညီညွတ်-ဟု ထင်ရှားလည်း အောက်ခြေ မှတ်ချက်ဖြင့် အထူးဖော်ပြထားလေသည်။

နှာ ၁၆၅၊ အောက်ခြေမှတ်ချက် ၂-နှင့် နှာ ၂၅၃၊ အောက်ခြေမှတ်ချက် ၁-စသည်တို့ကိုကြည့်ပါ။

ဤသို့ ဖော်ပြထားခြင်းမှာ ဋီကာဆရာအား မရိုသေ မလေးစားသောကြောင့် မဟုတ်ပဲ နောင်လာနောက်သားတို့ အထူးဉာဏ်သက်၍ ကြံစည်ဦးစားကြ စေရန်နှင့် အသင့်ယူတ္တိရှိအောင် ကြံစည်နိုင်ပါက ခိုင်မာသော အဆုံးအဖြတ်ကို ပေးနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ကြောင်းဖြင့် ကျမ်းပြုဆရာတော်က အမိန့်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဆရာတော်သည် ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ဒုတိယတွဲ နိဂုံး၌ “တထေသကော၊ ပရမ္ပရာဂတ ရိုးရာနည်းမျှဖြင့် အားမရမရောင့်ရဲ ခိုင်မြဲကျမ်းဂန် လမ်းမှန်ကို ရှာလေ့ရှိသော။ ဝါ၊ ယူသည်းကင်းကွာ ရိုးရာမလိုက် အမှန်ကိုသာ ကြိုက်လေ့ရှိသော။ သောဘနော နာမ၊ အရှင်သောဘနအမည်ရှိသော။ သော ထေရော၊ ထိုမထေရ်သည်”ဟု မိမိ၏ စိတ်နေသဘောထားကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြထားပေသည်။

(၈) အနက်ဃာဇနာရာ၌ သဒ္ဓါအနက်ကိုမလွန်စေပဲ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင် နိုင်သမျှ ပေါ်လွင်အောင် ယောဇနာထားလေသည်။ သို့သော်လည်း ပို၍ ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေလိုသောအရာများ၌ အဓိပ္ပါယ်နက်၊ အရကောက်နက်တို့ကိုပါ ငုံ့၍ ယောဇနာပြီးလျှင် အဓိပ္ပါယ်နက်၊ အရကောက်နက်တို့ကို လက်သည်းကွင်း ဖြင့် ပြထားသည်။ ဤသို့ပြထားခြင်းဖြင့် သဒ္ဓါနက်သက်သက် လိုသူတို့မှာ ကွင်းအတွင်းရှိ အနက်ကို ဖယ်ရှား၍ ကြည့်ရှုနိုင်ပြီး အဓိပ္ပါယ်နက်ကိုပါ လိုသူ တို့မှာ ကွင်းအတွင်းရှိအနက်ကိုပါ ထည့်သွင်း ကြည့်ရှုနိုင်လေသည်။

အာလောကကရံ၊ (စတုသစ္စာဉာဏ်ဟူသော) အရောင်အလင်းကို ပြုတော် မူတတ်သော (နှာ ၂) စသည်။

(၉) ပါဌ်သေသနှင့် လိုက်ပါဌ်တို့ကိုလည်း လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြ၍ ယောဇနာထားလေသည်။

(မယာ၊ ငါသည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။) (နှာ ၂) စသည်။

(၁၁) သာဓကပါဌ်များကိုမူ ထောင့်ကွင်းဖြင့်ကွင်း၍ ယောဇနာထားလေ သည်။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။] (နှာ ၉)စသည်။

(၁၁) အနက်ယောဇနာရာ၌ ပါဠိသွားထက် မြန်မာစကားချောပြေရေးကို ပို၍ အလေးပေးကာ ယောဇနာထားလေသည်။

(က) သမ္ဘာရဘူတံ၊ အဆောက်အဦဖြစ်သော။ ကာရဏဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်သော။ (နာ ၈၅) စသည်။

(ခ) ကာမရာဂဂ္ဂိုနာ၊ ကာမရာဂမီးဖြင့်။ (ကတ္တားပင်ဖြစ်သော်လည်း ဖြင့်-ဟု ပြန်မှ မြန်မာစကားချောသည်) ပရိဋ္ဌယှာမိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင် အပ်၏ (နာ ၁၆၁) စသည်။

(ဂ) တယော ခန္ဓာ၊ သုံးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ (နာ ၂၅) ပဋိလဘိ- တဗ္ဗတော၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပေတည်း။ (နာ ၅၂) ဤပုဒ်တို့ကို “သုံးပါးကုန်သော၊ ရအပ်ကုန်သည်၏” ဟု ပါဠိသွားမှန်အောင် အနက်ပြန်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစကား ချောပြေစေရန် “ကုန်” ကို မြှုပ်ထားခဲ့သည်။

(၁၂) စာမျက်နှာတိုင်း၏ အထက်စာခေါင်းစီးနောက်တွင် လက်သည်း ကွင်းဖြင့် ဂဏန်း ၂-မျိုးပြထားလေသည်။ ထို ဂဏန်း ၂-မျိုးအနက် ရွှေဂဏန်း မှာ မဟာဋီကာပါဌ် စာမျက်နှာနံပါတ်ဖြစ်၍ နောက်ဂဏန်းမှာ စာကြောင်းရေ ဂဏန်းဖြစ်ပေသည်။

နာ ၂-တွင် ‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ နိဿယ (၁-၆)’

နာ ၃-တွင် ‘နိဒါနာဒိကသာဝဏ္ဏနာ (၂-၄)’ စသည်။

(၁၃) မဟာဋီကာပါဌ် စာမျက်နှာ နံပါတ်တို့ကိုလည်း ဤနိဿယတွင် ကျရာနေရာ၌ ထောင့်ကွင်းဖြင့် သီးခြားပြထားသေးသည်။

နာ ၃၊ ကြောင်းရေ ၁၇-တွင် [၂]

နာ ၆၊ ကြောင်းရေ ၂၆-တွင် [၃] စသည်။

(၁၄) အဆုံးအဖြတ် အမှာအထားတို့ကို ရေးလိုသောအခါ ဆုံးဖြတ် မှာထားလိုရာ စကား၏ နောက်၌ ဂဏန်းပြ၍ ထိုဂဏန်းအရပင် အောက်ခြေ၌ အဆုံးအဖြတ် အမှာအထားတို့ကို ရေးသားထားလေသည်။

“၁-ဤလက်သည်းကွင်း အတွင်းရှိ။ပ။ပုဒ်များဖြစ်သည်။”(နာ ၁၊ အောက် ခြေအမှာ ၁)

(၁၅) အမှာအထားစကားမရှည်လျှင် နိဿယစာသားထဲတွင်ပင် လက် သည်းကွင်းဖြင့် မှာထားလေသည်။

(ရှေ့ဂါထာမှလိုက်) နာ ၁၊ (အဓိပ္ပါယ်ထွ်၊ တနည်း ဥဒိတ-ပုဒ်ကြေသည်) နာ ၂။

အထူးကြိုးစားချက်

၈၆၆၈ ဤနိဿယကို ပြုစုရာတွင် ဆရာတော်သည် မိမိထံ၌ ရှိသမျှကျမ်း
 များကို ကြည့်ရှုရုံမျှဖြင့် အားမရသေးပဲ သက်ဆိုင်ရာကျမ်းစာအုပ်
 များကို ရအောင် ရှာကြံ၍၎င်း၊ တဆင့်မေးမြန်း၍၎င်း ရနိုင်သမျှကို အထူး
 ကြိုးစား ရှာဖွေစုဆောင်း၍ ပြုစုတော်မူပေသည်။ အချို့ကို ဖော်ပြရလျှင်
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၊ နာ ၂၂၄-၌ “အဒ္ဓါမလကမတ္တဿ အန္တေ ဣဿရတံ ဂတော” ဟု
 ဆိုထားရာတွင် ဋီကာ၌လည်း အထူးမဖွင့်ပြခဲ့သဖြင့် အသောကမင်းတရားကြီး
 သည် နောက်ဆုံးအချိန်ကာလ၌ ဆီးဖြူသီးထက်ဝက်မျှကို စိုးပိုင်သောအဖြစ်သို့
 ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့် ရောက်ရလေသည်ကို မသိနိုင်ပဲရှိနေသောကြောင့် ထိုအ
 ချက်ကို ထင်ရှားသိနိုင်ကြစေရန် ဒိဗျာဝဒါနမည်သော သက္ကတကျမ်းကို ခဲယဉ်း
 စွာနှင့် ရအောင်ရှာကြံပြီးလျှင် ထိုကျမ်းမှ အသောကမင်းတရားကြီး၏ နောက်
 ဆုံးပိုင်း အကြောင်းအရာများကို ပါဠိဘာသာပြန်၍ မူရင်းအတိုင်း မှတ်ချက်
 အနေဖြင့် တင်ပြထားလေသည်။ (ဤနိဿယ ဒုတိယတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။)

ဋီကာမူကဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအဖွင့်မှ စ၍ သိဟိန္ဒုမူဋီကာသည် စာအုပ်အဖြစ်သို့
 မရောက်သေးသဖြင့် မြန်မာပြည်၌ မရှိသေးပေ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာ
 ဝိသောဓနပြုစဉ်ကလည်း ထိုအပိုင်း၌ သိဟိန္ဒုမူနှင့် မတိုက်ခွဲရပေ။ ထို့ကြောင့် ထို
 အပိုင်း၌ သံသယဖြစ်ဖွယ်ပါ၌တို့ကို မှတ်သားပြီးလျှင် သိဟိန္ဒုကျွန်း ကိုလံဘိုမြို့
 မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော မြန်မာရဟန်းတော်
 အရှင်ဉာဏိန္ဒမထေရ်ထံသို့ စာဖြင့် သိဟိန္ဒုပေမူဋီကာနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ဖြေရှင်း
 ပေးရန် အကူအညီ တောင်းခဲ့လေသည်။ အရှင်ဉာဏိန္ဒမထေရ်ကလည်း ထက်
 သန်သော သဒ္ဓါဆန္ဒဝီရိယဖြင့် ဋီကာပေမူရှိရာ ထိုသို့ကျောင်းတိုက်များသို့
 သွားရောက်ပြီးလျှင် သိဟိန္ဒုလက်ရေးပေစာများကို ခဲယဉ်းစွာကြည့်ရှု၍ မူကဲ့
 များကို မှတ်သားဖော်ပြကာ ပြန်ကြားခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ စာဖြင့် မေးမြန်း
 စုံစမ်းခဲ့သည်မှာ ၁၀-ကြိမ်ခန့်မျှ ရှိခဲ့သည်ဟူ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ
 အဖွင့်စသော အထက်ပိုင်းတို့၌ သိဟိန္ဒုမူကိုမူ၍ အချို့အချို့နေရာတွင် သင့်လျော်
 သောပါဌ်မှန် အနက်မှန်တို့ကို တင်ပြနိုင်ခဲ့ပေသည်။ (ဤနိဿယ စတုတ္ထတွဲ၌
 တွေ့ရပါလိမ့်မည်။)

သမယန္တရ ဤဋီကာ ဒုတိယတွဲ နှာ ၃၅၈-၃၆၁၊ ၃၇၀-၃၇၁-တို့၌ သမယန္တရ
 တို့ကိုပြသထားရာတွင် အချို့မှာ ပုဒ်ပါဌ်များ ချွတ်သွင်းနေသော
 ကြောင့် အနက်ပြန်ရန်ပင် ခဲယဉ်းလျက်ရှိ၏။ အချို့မှာမူ ပုဒ်ပါဌ် မချွတ်ယွင်း
 သော်လည်း ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ သုံးစွဲသော ဝေါဟာရမျိုးမဟုတ်သော
 ကြောင့် သမယန္တရမူရင်းကျမ်းကို မကြည့်ပဲ အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။

ထိုသို့ယူလျှင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ သမယန္တရတို့နှင့် မညီသောကြောင့် အမှန် အကန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ထိုအပိုင်းကို ပို့ချမည်ရှိသော အခါ သက်ဆိုင်ရာ သမယန္တရ ကျမ်းတို့ကို ရနိုင်သမျှ ရှာဖွေ စုဆောင်း၍ တလကျော်ကျော်မျှ ထိုကျမ်းတို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာခဲ့လေသည်။ ထိုသို့လေ့လာ ပြီးမှ ထိုသမယန္တရပိုင်းကို ပို့ချသောအခါ ချွတ်သွင်းနေသော ပုဒ်ပါဠိတို့ကို လည်း သုတ်သင်၍ ဖော်ပြသင့်သော သမယန္တရတို့ကိုလည်း မှတ်ချက်အဖြစ်ဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။ (ဤနိဿယ စတုတ္ထတွဲ၌ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။) ယခင်က လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ထားသော ထိုနိဿယမှ ထုတ်နုတ်၍ ၎င်းသမယန္တရပိုင်းကို သီးခြားစာငယ်တခုအသွင်ဖြင့် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေခဲ့ဘူး၏။ ထို့ကြောင့် ပြဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ကြိုးစားချက်ကို ယခုလောလောဆယ် သိလိုလျှင် ထိုသမယန္တရ-ပိုင်း ဂဏ္ဌနိဿယ စာအုပ်ငယ်ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုရန်သာ ရှိပါတော့သည်။

ဤနိဿယ၏ ဂုဏ်

ဖော်ပြဖို့မလို ဤနိဿယမှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စေ့စပ် သေချာသော နိဿယကောင်းတစ်စောင်ဖြစ်အောင် အချိန်ယူကာ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း ပြုစုထားသော နိဿယဖြစ်ရာ ဤကျမ်း၏ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ချီးကျူးလိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လင့်ကစား ကျမ်းပြုသူ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင်က ဤနိဒါန်းတွင် ချီးကျူးဖော်ပြရန် ခွင့်ပြုတော်မမူသဖြင့် ချီးကျူးခွင့်မသာပဲ ရှိပါတော့သည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဤကျမ်းရေးသားပုံနှင့် စိစဉ်ပုံတို့ကို ကြည့်ရုံမျှဖြင့်ပင် ဤကျမ်း၏ဂုဏ်ကို စာရှုသူများ အတော်အတန် ရိပ်စားမိကြပြီဟု ယူဆပါသည်။ နောက်တကြောင်းမှာလည်း ကျမ်းပြုဆရာတော်မှာ မထင်ရှားအညတရ ဆရာတော်တပါး ဖောက်သည်ကို စာရှုသူများအသိပင် ဖြစ်ပါသည်။ မဟာစည်ဆရာတော်-ဟုဆိုလျှင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ၌ သံဂီတိပုစ္ဆက၊ ဩသာနသောဓကဆရာတော်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီးသိကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်များကပင် “ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ပရိယတ္တိအရည်အသွေးကို မေးနေစရာမလို” ဟု ကျေညာနေသကဲ့သို့ ရှိချေသည်။ ပဋိပတ္တိနှင့် စပ်လာလျှင်ကား ဆရာတော်မှာ ပို၍ပင် ထင်ရှားပေသေးသည်။ ဤအချက်ကို ဆရာတော်၏ ဩဝါဒခံ ပဋိပတ္တိဌာနခွဲပေါင်း မြန်မာပြည်တွင်း၌ပင် ၁၅၀-ကျော်မျှရှိခြင်း၊ ယိုးဒယား သီဟိုဠ်စသော နိုင်ငံရပ်ခြားတို့၌လည်း ဌာနခွဲပေါင်း ၃၀၀-ကျော်မျှရှိခြင်း၊ ဝိပဿနာရှုနည်းစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းပေါင်းများစွာကို ပြုစီရင်ထားခြင်းတို့က သက်သေခံလျက် ရှိပေသည်။ ဤမျှ ပရိယတ်ပဋိပတ် စွယ်စုံပြည့်ဝနေသော ဆရာတော်တပါး ပြုစုသည့်ကျမ်းမှာ ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ဘွဲ့တော်ကို သိလိုက်ကတည်းကပင် ကျမ်း၏အရည်အသွေးကို သေးမည်မဟုတ်

ဟု ဆုံးဖြတ်ကြမည်ဖြစ်ရာ အဘယ်မှာလျှင် ဤကျမ်း၏ဂုဏ်ကို ချီးကျူးဖော်ပြစရာ လိုပါတော့မည်နည်း။

စမ်းကြည့်ကြပါစို့။ သို့သော် အနည်းငယ်တော့ ရေးလိုပါသေးသည်။ ဤနိဿယကိုပညာရှင်များ ကြည့်ရှုသည့်အခါ အနက်ပေးပုံနှင့် ရှင်းလင်း ဆုံးဖြတ်ထားပုံတို့ကို သတိပြု ဂရုထား၍ ကြည့်သွားကြစေလိုပါသည်။ ထိုသို့ကြည့်သွားလျှင် ကြည့်ရင်းပင် ဤကျမ်း၏ အဆင့်အတန်းကို ထင်ရှားသိလာပါလိမ့်မည်။ ဤအဆို မှန် မမှန်ကို သိလိုပါလျှင် မဟာဋီကာ အစပိုင်း ၇-မျက်နှာခန့်၌ ပါဌသက်သက်ကို ရှေးဦးစွာ ကြည့်ရှုပြီးလျှင် မိမိသဘောကျ အနက်ပေးကြည့်စေလိုပါသည်။ ပြီးမှ မိမိပေးထားသည့်အနက်ကို ဤနိဿယနှင့် တိုက်ဆိုင်နှိုးနှော ကြည့်ရှုစေချင်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အခြားစာမျက်နှာတို့၌လည်း ခဲဆစ်ခဲရာ ဋီကာပါဌတို့ကို ထိုအတူပင် စမ်းကြည့်စေချင်ပါသည်။ ဤသို့ စမ်းကြည့်ပါက အထက်ပါ အဆို မှန် မမှန် ကေန သိရပါလိမ့်မည်။

သမယန္တရပိုင်း ဤကျမ်း၏ အဆင့်အတန်းကို သိရှိရန် နောက်တနည်းလည်း
ဂဏ္ဌနိဿယ ရှိပါသေးသည်။ ထိုနည်းမှာ မဟာဋီကာ ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆၊ ဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ ၂၁၇-၂၁၈-နှင့် ၃၅၈-မှ ၃၆၁-အထိ တွင် ပါဝင်သော သမယန္တရနှင့် စပ်သည့်ပါဌတို့ကို မိမိသဘောကျ အနက်ပေး အဓိပ္ပါယ်ကောက်ပြီးလျှင် မဟာဇည်ဆရာတော်ဘုရား ရေးသား ထုတ်ဝေထားသော “သမယန္တရပိုင်း ဂဏ္ဌနိဿယ” ခေါ် ကျမ်းငယ်နှင့် တိုက်ဆိုင် နှိုးနှော ကြည့်ရှုရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကျမ်းငယ်မှာ ရှေး၌ တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မဟာဋီကာကို ပို့ချရင်း၊ နိဿယပြုရင်း သမယန္တရပိုင်းကို အထူး လေ့လာရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော ကျမ်းငယ်တစ်စောင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျမ်းငယ်ကို သမယန္တရဆိုင်ရာ သက္ကတကျမ်း၊ ပြာကရိတ်ကျမ်းတို့နှင့် မဟာဋီကာလာ သမယန္တရ ကထာတို့ကို ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်ကာ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဝေဝေဆာဆာ နှင့် ပြုစီရင်ထားရာ သမယန္တရ၏ အနက်မှန်ရရေးအတွက်သာ မဟုတ်ပဲ သမယန္တရ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝရေးအတွက်ပါ အားကိုးရပေသည်။

ဤနိဿယကို ကြည့်ရှုနည်း

နိဂုံးချုပ်အနေအားဖြင့် ဤနိဿယ ကြည့်ရှုနည်းကို အနည်းငယ် မှာထားလိုပါသည်။ ဤမဟာဋီကာ နိဿယမှာ မြန်မာပြန် မဟုတ်သည်ကတကြောင်း၊ မဟာဋီကာကိုယ်တိုင်ကလည်း အကြောင်းအရာ တရပ်ရပ်ကို သပ်သပ် ရေးသားထားသော ကျမ်းရင်းတခု မဟုတ်ပဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ အဖွင့်ကျမ်းမျှသာ ဖြစ်သည်ကတကြောင်းတို့ကြောင့် ဤနိဿယကို သူ့ချည်း သက်သက်ကြည့်ရှုလျှင် အကျိုးရနည်းမည် အမှန်ဖြစ်ပါသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်၎င်း၊ မဟာဋီကာပါဌကျမ်းရင်းနှင့်

၎င်း ပူးတွဲ တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်ရှုမှသာ လိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို အပြည့်အစုံ နားလည်သဘောပေါက်ကာ ပြည့်ဝသောအကျိုးကို ခံစားရပါမည်။ ထို့ပြင် ဤသို့ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် အခြေခံရ၍ အခြားအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌လည်း ပါ၌ သက်သက်ကို ကြည့်ရှုရုံမျှဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် မဟာဋီကာတို့၌ကဲ့သို့ပင် အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူနှင့် သဘောပေါက်ခြင်း၊ ပဒတ္တ၊ အဓိပ္ပါယတ္တ အရာ၌ ဝိနိစ္ဆယဉာဏ် ရင့်သန် ထက်မြက်ခြင်းစသော အကျိုးများကိုလည်း ခံစားရပါ မည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါကျမ်းရင်းများနှင့် တိုက်ဆိုင်လျက်သာ ကြည့်ရှုလေ့လာ ကြစေလိုပါသည်။

သာသနာ ၂၅၁၀-ခု။
ဂေါစာ ၁၃၂၈-ခု။
နှစ်ဆန်း ၁-ရက်။
၁၈-၄-၁၉၆၆။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ (တောင်တွင်းကြီး)
ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာဇဋိယနှင့်
သာသနဓဇသံရပဝရဓမ္မာစရိယ
ဓမ္မူဒိပကျောင်းဆောင်
- ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ

ပဌမတွဲ

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ဂန္ထာရမ္မကထာ	၁

နိဒါနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ မှီရာသုတ်ပုဒ်ကို တည်ထားပြီးလျှင် ထိုသုတ်ပုဒ်၏ အနက်ကို အမျိုးမျိုးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြရန်အလို့ငှါ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ-အစရှိသည်ကို မိန့်ဆိုတော်မူကြောင်း အနုသန္ဓေကေား	၄
၃။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ မှီရာသုတ်ပုဒ်၏ နိဒါန်းပယောဇဉ် ပိဏ္ဏတ္ထ ပဒတ္တ သမ္ပန္န အဓိပ္ပါယ် စောဒနာ သောဓနာတို့ကို ပြခြင်း	၄
၄။	မြတ်စွာဘုရားအား ချီးမွမ်းခြင်းကို ရွှေသွားမပြုပဲ ဖွင့်ဆိုမည့် သုတ်ပုဒ်ဟူသောဝတ္ထုကိုသာ ရွှေသွားပြု၍ စီရင်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းစသည်ကို စိစစ်ပြခြင်း	၅
၅။	ဣတိ သဒ္ဓါ၏ အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း	၉
၆။	ဝုတ္တ-သဒ္ဓါ၏အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်း	၁၀
၇။	တဏှာ၏ ရှုပ်ထွေးစွာ ဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်း	၁၄
၈။	ဒေဝ-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကို အကျယ်ပြခြင်း	၁၉
၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ပြခြင်း၏အကြောင်းစသည်	၂၀
၁၀။	ကောယနော=တကြောင်းတည်းသောလမ်း၊ မြတ်သောနိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း စသည်ဖြင့် ထိုပုဒ်၏ရသင့်သမျှအနက်တို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း	၃၂
၁၁။	လောကီသီလ လောကုတ္တရာသီလ နှစ်မျိုးလုံးပင် သမာဓိ ပညာတို့၏ တည်ရာဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်း	၃၅
၁၂။	နရော=ယောက်ျားသည် တဏှာအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်သည်-ဟု ပဓာနနည်းဖြင့် ဟောရာ၌ နာရီ=မိန်းမသည်လည်း ပါဝင်ကြောင်း ဖွင့်ပြချက်	၃၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃။	အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေပညာမရှိသော ကြောင့် ဘာဝနာပညာကို မဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ပြခြင်း	၃၇
၁၄။	စိတ္တ-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထနှင့် ၎င်းဖြင့်ပင် သမာဓိကို ကောက်ယူနိုင် ကြောင်း ပြဆိုခြင်း	၃၈
၁၅။	သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပစာ အပ္ပနာသမာဓိနှစ်ပါးနှင့် ကင်း၍ လောကုတ္တရာတရားကို မရနိုင်၊ ဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခဏိကသမာဓိနှင့် ကင်း၍ လောကုတ္တရာတရားကို မရနိုင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးလုံးပင် ဝိမောက္ခမုဒမည်သော အနိစ္စာ နုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာတို့နှင့် ကင်း၍ လောကုတ္တရာတရားကို မရနိုင်ပုံကို ပြခြင်း	၃၉
၁၆။	နိပကပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် ၎င်း၏အရ ပါရိဟာရိက ပညာသရုပ်ကို ပြခြင်း	၄၂
၁၇။	သီလ သမာဓိ ပညာတို့ဖြင့် သာသနာဘော်၏ ကလျာဏ သုံးပါးကို ပြကြောင်းသည်အဖွင့်	၄၃
၁၈။	နှစ်သက်ဖွယ်နှင့် လာဘစသည်တို့၌၎င်း၊ မုန်းဖွယ်နှင့်အလာဘ စသည်တို့၌၎င်း မချစ်မမုန်း အညီအမျှရနိုင်သော တာဒိဘာဝ ဂုဏ်ကို ဖွင့်ပြခြင်း	၄၉
၁၉။	တဒဂ်ပဟာန် စသည်၏အဖွင့်	၅၄
၂၀။	ဝီတိက္ကမစသည်၏ အဖွင့်	၅၅
၂၁။	သီလတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်သူစသည်ကို ပြခြင်း	၅၇

၁-သီလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

သီလသရုပ်ပါဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၂။	ပါဏာတိပါတပုဒ်၏ အဖွင့်	၆၄
၂၃။	ပါတိမောက္ခသံဝရစသော သံဝရ ငါးပါး၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်	၆၇
၂၄။	သမာဓိ၏ သမာဓာနနှင့် သီလ၏ သမာဓာနထူးခြားချက်...	၆၉
၂၅။	ပထဝီ၏ တည်ရာကိစ္စနှင့် သီလ၏ တည်ရာကိစ္စ ထူးခြားချက်	၇၀
၂၆။	သီရိ၊ သီသ၊ သီဘလ-စသည်တို့မှ သီလပြီးပုံကို ပြခြင်း	၇၀
၂၇။	သီလနုလက္ခဏာစသည်၏ အဖွင့်	၇၁

သီလနိသံသကထာဝဏ္ဏနာ

သီလပွဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ

၂၈။	ယမနှင့် နိယမသီလ အဆုံးအဖြတ်	၉၂
-----	--------------------------------------	----

ဦးရ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဝဏ္ဏနာ

- ၂၉။ ပါတိမောက္ခပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ပြဆိုခြင်း ၉၇
- ၃၀။ မသွားသင့်သောလမ်းကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြ၍ သွားသင့်သော
လမ်းကိုနောက်မှညွှန်ပြသကဲ့သို့ မပြုကျင့်သင့်သည်ကို ရှေးဦးစွာ
ပြ၍ ပြုကျင့်သင့်သည်ကို နောက်မှ ညွှန်ပြကြောင်း ပြဆိုချက် ၁၀၁
- ၃၁။ မပြုကျင့်သင့်သော အနာစာရကို ဖွင့်ပြခြင်း ၁၀၂
- ၃၂။ မကျက်စား မသွားလာသင့်သော အဂေါစရကို ဖွင့်ပြခြင်း ၁၀၃
- ၃၃။ နိဒ္ဒေသကျမ်းလာ အာစာရနှင့် ဂေါစရတို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း ၁၀၇
- ၃၄။ ဧသေဝ နယော နှင့် ဧသ နယော အဆုံးအဖြတ် ၁၀၉
- ၃၅။ နွားငယ်ကိုတိုင်၌ ချည်နှောင်၍ ဆုံးမရာသကဲ့ စိတ်ကိုလည်း
ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ သတိကြီးဖြင့် ချည်နှောင်၍ ဆုံးမသင့်
ကြောင်း ပြဆိုသောဂါထာ၏ အနက် ၁၁၂
- ၃၆။ ဝတ္တက္ခန္ဓကစသည်တို့၌ လာသော ကျင့်ဝတ်တို့ကိုလည်း သေဝိ
ယဟု ယူအပ်ကြောင်း ပြဆိုချက် ၁၁၂

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဝဏ္ဏနာ

- ၃၇။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ-၌ စက္ခုနာ-ဟူသော ဝေါဟာရသည် ယဝကံ-
ရော=မယောညောက်၊ ဘေရိသဒ္ဓေါ=စည်၏အသံ-ဟူသော
ဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့ အသာဓာရဏအကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်
ဖြစ်ပုံ၊ တနည်း မဉ္ဇာ ဥက္ကဋ္ဌိ* ကရေန္တိ-ကဲ့သို့ ဌာနပစာအား
ဖြင့် ဖြစ်ပုံတို့ကို ပြဆိုချက် ၁၁၄
- ၃၈။ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်၏-ဟူသော
စကားသည် ဓနုနာ ဝိဇ္ဇတိ=လေးဖြင့် ပစ်ဖောက်၏-ဟူသော
စကားကဲ့သို့ သသမ္ဘာရကထာမည်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း ၁၁၆
- ၃၉။ သွားရိုးကို မြင်ရုံမျှဖြင့် တကိုယ်လုံး၌ အရိုးစုထင်လျက် စျာန်ရ
ပြီးလျှင် ဝိပဿနာရှု၍ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ပုံကို
ဖွင့်ပြချက် ၁၁၉
- ၄၀။ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်ဟူသော ဒုဿိလ္လအသံဝရသည်
မနောဒွါရ၌သာ ဖြစ်၍ ကြွင်းသော အသံဝရ ၄-ပါးသည် ဒွါရ
၆-ပါးလုံး၌ ဖြစ်ကြောင်း ၁၂၁

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဝဏ္ဏနာ

- ၄၁။ ဝိဟာရ၊ အစုယောဂ၊ ပါသာဒစသည်တို့၏ အဖွင့် ၁၂၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ				စာမျက်နှာ
၄၂။	တေလကန္တရိကာဝတ္ထု				၁၃၂

ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဝဏ္ဏနာ

၄၃။	ပဋိသင်္ခါယောနိသော၏ အဖွင့်				၁၃၅
၄၄။	ဒဠဝိသ ဖုဠဝိသ ဒိဠဝိသဟူသော မြေသုံးမျိုး				၁၃၈
၄၅။	အစားကြူးသော အာဟာရဟတ္ထကစသော ပုဏ္ဏားတို့၏အကြောင်းအရာ				၁၄၄
၄၆။	ယာပျရောဂါအဖွင့်				၁၄၇
၄၇။	ဆွမ်းကိုသုံးဆောင်ခြင်း၏ အကျိုးရှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားရေတွက်ခြင်း				၁၅၁
၄၈။	ရသာယနဆေး၏ အစွမ်းသတ္တိကို ပြခြင်း				၁၅၅
၄၉။	ဗျာဗဇ္ဈ အဗျာဗဇ္ဈ-ပုဒ်တို့ ပြီးပုံကိုပြခြင်း				၁၅၅

စတုပါရိသုဒ္ဓိသမ္ပာဒနဝိဝိဏ္ဏနာ

၅၀။	သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်းသည် သာဝကတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူသမျှ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပညတ်သင့်၍ ပညတ်သည်ဟု ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားဖြင့် စောင့်ရှောက်မှ ပါတိမောက်သီလ ပြည့်စုံနိုင်ပုံကိုပြခြင်း	၁၅၆
၅၁။	တိတိဘူးငှက်မသည် သူ၏ဥကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ စမရီမည်သောတိဗက်နွားသည်သူ၏မြီးဆံကိုစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ သီလကို ရိုသေစွာ စောင့်ရှောက်သင့်ကြောင်း ဖွင့်ပြချက်	၁၅၇
၅၂။	လူဆိုးတို့က ဆင်သမန္တယ်ဖြင့် ချည်ထားသော ရဟန်းသည် တောမီးလောင်လာသော်လည်း သီလမပျက်စေရန် ရုန်းကန်ရှောင်ရှားခြင်းကို မပြုသဖြင့် မီးလောင်၍ သမသီသီရဟန္တာ ဖြစ်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း အကြောင်းဖွင့်ပြချက်	၁၅၈
၅၃။	ဣန္ဒြိယသံဝရကို သတ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်ပုံအဖွင့်	၁၅၉
၅၄။	ဣန္ဒြိယသံဝရအရာ၌ စံပြမထေရ်တို့၏အကြောင်းဖွင့်ပြချက်	၁၆၂
၅၅။	အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိကို ဝီရိယဖြင့် ပြီးစေအပ်ကြောင်းအဖွင့်	၁၆၄
၅၆။	အရှင်သာရိပုတြာမထေရ် နို့ဆွမ်းကို မသုံးဆောင်ပဲ စောင့်စည်းပုံ အဖွင့်	၁၆၇
၅၇။	အဗ္ဗခါဒက မဟာတိဿထေရ် ဝတ္ထု	၁၆၉
၅၈။	ဩဒရိကံ-ပုဒ်အဆုံးအဖြတ် မှတ်ချက်	၁၆၉
၅၉။	ပစ္စယသန္နိဿိတသီလကို ပစ္စဝေက္ခဏာပညာဖြင့် ပြီးစေပုံအဖွင့်	၁၇၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၀။	ထေယျပရိဘောဂစသော ပရိဘောဂ ၄-ပါးအဖွင့်	၁၇၂
၆၁။	သုဒ္ဓိ ၄-ပါးအဖွင့်	၁၇၄
၆၂။	ကလျာဏပုထုဇဉ် သေက္ခအဖြစ်၌ ပါဝင်ကြောင်း	၁၇၆

ပဌမသီလပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၆၃။	သာမညဇောတနာသည်လည်း ဝိသေသ၌ တည်သည်ဟူသော ပရိဘာသာ	၁၇၉
၆၄။	ကျောက် ၄-မျိုး၌ သွေးအပ်သော ပတ္တမြားအကြောင်း	၁၈၁
၆၅။	ရောဂါဝေဒနာစသည်ကို ဝိပဿနာရှုအပ်ကြောင်း	၁၈၃

ဒုတိယသီလပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၆၆။	ဈာန်၌ သီလပါဝင်ကြောင်း ပြဆိုချက်	၁၈၆
၆၇။	အနိစ္စာနုပဿနာစသည်အဖွင့်	၁၈၇
၆၈။	သဟဇေကဋ္ဌနှင့် ပဟာနေကဋ္ဌ	၁၉၀

သီလသံကိလေသ, ဝေါဒါနဝဏ္ဏနာ

၆၉။	ပိ-သဒ္ဓါ သမုစ္စည်း၊ ခေါ-သဒ္ဓါ အဝဓာရဏအနက်၌ ဖြစ်ပုံ	၁၉၆
၇၀။	ကုဋ်နှင့် ပါကာရ အထူး	၁၉၇
၇၁။	သီလနှင့် ဝတ အထူး	၁၉၈
၇၂။	သန္တဇနုမ္မက အဆုံးအဖြတ် မှတ်ချက်	၂၀၁
၇၃။	အင်္ဂုက္ခန္ဓောပမသုတ်အဖွင့်	၂၀၂

၂-စုတင်္ဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၇၄။	အပ္ပိစ္ဆာ, သန္တုဋ္ဌိ, သလ္လေခစသည်အဖွင့်	၂၀၆
၇၅။	၁-ပံသုကူလိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၁၃
၇၆။	၂-တေစိဝရိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၁၈
၇၇။	၃-ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၁၉
၇၈။	၄-သပဒါနုစာရိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၃
၇၉။	၅-ကောသနိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၄
၈၀။	၆-ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၅
၈၁။	၇-ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၆
၈၂။	၈-အာရညိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၇

[ဂါး] ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ ပဌမတွဲ မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၃။	၉-ရုက္ခမူလိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၂၉
၈၄။	၁၀-အဗ္ဘောကာသိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၁
၈၅။	၁၁-သောသာနိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၃
၈၆။	၁၂-ယထာသန္တတိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၆
၈၇။	၁၃-နေသဗ္ဗိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၇
၈၈။	ဓုတင်္ဂပ.က္ခိဏ္ဍကကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၉

၃-ကမ္မဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၈၉။	သမာဓိ၏ လက္ခဏာစသည်အဖွင့်	၂၄၈
၉၀။	သမာဓိဧကကဒုကဝဏ္ဏနာ	၂၅၂
၉၁။	သမာဓိတိကဝဏ္ဏနာ	၂၅၄
၉၂။	သမာဓိစတုက္ကဝဏ္ဏနာ	၂၅၆
၉၃။	ပဋိပဒါနှင့် အဘိညာတို့ကို ခွဲခြား၍ ပြခြင်း	၂၅၇
၉၄။	ဟာနဘာဂိယသမာဓိစသည်၏အဖွင့်	၂၆၀
၉၅။	ဒသပလိဗောဓဝဏ္ဏနာ	၂၆၃
၉၆။	ထူပါရုံ၌ ဌာပနာသော ပရိဘောဂ သင်္ဃေဓာတ်တော် ၄-မျိုး	၂၆၄
၉၇။	သိက္ခိ၌ ရှင်ပြုရာမှာ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာကဲ့သို့ အချိန်ကောင်း ရွေးခြင်း	၂၆၇
၉၈။	ကမ္မဋ္ဌာနဒါယကဝဏ္ဏနာ	၂၇၀
၉၉။	စရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၇၄
၁၀၀။	စတ္တာလိသကမ္မဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ	၂၉၃
၁၀၁။	သိင်္ဂါလပိဘုမထေရ်အား အဋ္ဌိကနိမိတ်ထင်ပုံ ပြခြင်း	၂၉၅
၁၀၂။	အာနာပါနနိမိတ်ကို ပွားစေခြင်း၌ အကျိုးမရှိကြောင်း ပြဆိုချက်	၂၉၆
၁၀၃။	အလောဘသည် မစ္ဆေရမလ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၊ အဒေါသသည် ဒုဿိလျမလ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၊ အမောဟသည် ဘာဝနာကို အားမထုတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် စသည်ဖြင့် အလောဘ စသည် တို့၏ ဂုဏ်ကို ဆိုသော အဋ္ဌသာလိနိပါဌ်၏အနက်	၃၀၂

၄-ပထဝိကသိဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၀၄။	အနုနုပဝိဟာရဝဏ္ဏနာ	၃၁၂
၁၀၅။	အနုနုပဝိဟာရဝဏ္ဏနာ	၃၁၆
၁၀၆။	ခုဒ္ဒကပလိဗောဓဝဏ္ဏနာ	၃၁၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၇။	ဘာဝနာဝိဓာနဝဏ္ဏနာ	၃၁၈
၁၀၈။	ဘာဝနာအားထုတ်ခါစ၌ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆို၍လည်း အားထုတ် နိုင်ကြောင်း	၃၂၉
၁၀၉။	သမန္နာဟရိတဗ္ဗံ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၂၈
၁၁၀။	တက္ကာဟတံ ဝိတက္ကာဟတံ-၏ အဖွင့်	၃၂၈
၁၁၁။	ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် ပရမတ်မဟုတ်၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်မရှိကြောင်း	၃၂၉
၁၁၂။	သတ္တသပ္ပာယ်ဝဏ္ဏနာ	၃၃၁
၁၁၃။	တကောသခွဲကို လေးအတာတထောင်ဟု ဆိုခြင်း	၃၃၂
၁၁၄။	၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာန်ကထာကို ရေတွက်ပြခြင်း	၃၃၂
၁၁၅။	ကထာဝတ္ထု ၁၀-ပါး	၃၃၂
၁၁၆။	ဒသဝိဓအပ္ပနာကောသလ္လဝဏ္ဏနာ	၃၃၄
၁၁၇။	ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာအဖွင့်	၃၃၄
၁၁၈။	ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာအဖွင့်	၃၃၆
၁၁၉။	ဝက္ကလိမထေရ်ဝတ္ထု	၃၃၈
၁၂၀။	သောဏမထေရ်ဝတ္ထု	၃၄၀
၁၂၁။	သဒ္ဓါလွန်လျှင် အကြောင်းမဲ့ယုံကြည်၍ ဆွံ့အသွက်သို့ ဖြစ်တတ်ပုံ၊ ပညာလွန်လျှင် အကြောင်းတုတ်ဖြင့် ဆင်ခြေများ၍ ကွန်တတ်ပုံ တို့ကို ပြဆိုခြင်း	၃၄၁
၁၂၂။	ယောနိသောမနသိကာရအဖွင့်	၃၄၇
၁၂၃။	နိမိတ္တာဘိမုခပဋိပါဒနဝဏ္ဏနာ	၃၅၇
၁၂၄။	ပဌမဇ္ဈာနကထာဝဏ္ဏနာ	၃၅၉
၁၂၅။	ဥပစာရပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၅၉
၁၂၆။	ဂေါတြဘူပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၅၉
၁၂၇။	နိဿရဏပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၆၄
၁၂၈။	ဉာဏဝိပလ္လုတ် သမ္မသန-ရှုမှု ရံခါဖြစ်တတ်ကြောင်း	၃၇၁
၁၂၉။	ဝေသမ္ပဒမိဒ်အနက် အဆုံးအဖြတ်	၃၇၁
၁၃၀။	ပရမတ်တရားဟောပုဒ်၌ ကတ္တုသာဓန ပြခြင်းဖြင့် ပရမတ် တရားမှ တပါးသော ကတ္တားကို ပယ်မြစ်ခြင်း အကျိုးရှိကြောင်း၊ ဘာဝသာဓနကိုသာလျှင် မုချအားဖြင့်ရကြောင်း	၃၇၆
၁၃၁။	ပီတိနှင့် သုခ ထူးခြားခြင်းကို ခွဲပြချက်	၃၇၇
၁၃၂။	တိဝိဓကလျာဏဝဏ္ဏနာ	၃၈၂
၁၃၃။	ဝိမုတ္တိရသအနက်	၃၈၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၄။	စိရဋ္ဌိတိသမ္မာဒနဝဏ္ဏနာ	၃၉၁
၁၃၅။	နိမိတ္တဝစုနနယဝဏ္ဏနာ	၃၉၄
၁၃၆။	ပဉ္စဝသိကထာဝဏ္ဏနာ	၃၉၆
၁၃၇။	ဒုတိယဇ္ဈာနကထာဝဏ္ဏနာ	၄၀၀
၁၃၈။	ပဟာန=ပယ်ခြင်းနှင့် ဝူပသမ=ငြိမ်းခြင်း အနက်တူပုံ	၄၀၁
၁၃၉။	တတိယဇ္ဈာနကထာဝဏ္ဏနာ	၄၀၉
၁၄၀။	ဥပ္ပိလာဝိတံ-ပုဒ်၏ အဆုံးအဖြတ်	၄၀၉
၁၄၁။	စတုတ္ထဇ္ဈာနကထာဝဏ္ဏနာ	၄၁၉
၁၄၂။	ဝေဒနာမတူသောတရားအား အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြောင်းပြဆိုချက်	၄၁၉
၁၄၃။	နာနာဝဇ္ဇန=အာဝဇ္ဇန်းကဲ့သို့သော ဥပစာနှင့် ကောဝဇ္ဇန=အာဝဇ္ဇန်း တူသော ဥပစာတို့ကို ပြဆိုခြင်း	၄၂၁
၁၄၄။	ကြာမြင့်စွာ ကြံစည်စဉ်းစားလျှင် ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းမှု ဖြစ်တတ်ကြောင်း	၄၂၁
၁၄၅။	သေးငယ်သောအကြောင်းကြောင့် စျော်န်လျှောပျက်သွားလျှင် ထိုစျော်န်ကို အလွယ်တကူနှင့်ပြန်၍ ရနိုင်ကြောင်း	၄၂၃
၁၄၆။	မဂ်ဝီထိမှ ရှေးအနီးကပ်၌ သဒိသာနုပဿနာ ဝီထိ ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုချက်	၄၂၄
၁၄၇။	အညာပေါဟနနည်း	၄၂၄

ပဉ္စကဇ္ဈာနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၄၈။	ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနှင့် ဒေသနာဝိလာသကို ပြဆိုခြင်း	၄၂၈
------	--	-----

၅-သေသကသိဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၄၉။	အာပေါကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၂
၁၅၀။	တေဇောကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၂
၁၅၁။	ဝါယောကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၃
၁၅၂။	နီလကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၄
၁၅၃။	ပီတကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၅
၁၅၄။	လောဟိတကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၅
၁၅၅။	ဩဒါတကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၅
၁၅၆။	အာလောကကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅၇။	ပရိစ္ဆိန္ဒာကာသကသိဏကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၆
၁၅၈။	ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ	၄၃၇
၁၅၉။	ဥဘတောဗျဉ်းနှင့် ပဏ္ဍုက်တို့သည် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိ၍ ဝိပါကာဝရဏနှင့် ဆိုင်သော်လည်း ကိလေသာအားကြီး သောကြောင့် ၎င်းတို့ကို ကိလေသာဝရဏနှင့် ဆိုင်သည်ဟု ဆိုကြောင်း	

၆-အသုဘကမ္မဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။	ဥဒ္ဓါမာတကာဒိပဒတ္ထဝဏ္ဏနာ	၄၄၂
၁၆၁။	ဥဒ္ဓါမာတကာကမ္မဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ	၄၄၃
၁၆၂။	ဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ	၄၅၄
၁၆၃။	ဝိနိလကာဒိကမ္မဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာ	၄၆၄
၁၆၄။	ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ	၄၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဠိကာ

နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

သဒ္ဓမ္မရုံသိမာလီ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော ရောင်ခြည်ပန်းကုံး ရှိတော်မူထသော။ (ဉာဏာတိသယဗိမ္ဗော၊ လွန်ကဲသော ဉာဏ်တော်တည်းဟူသော နေဝန်းရှိတော်မူထသော။ ဝိသုဒ္ဓိကရုဏာရုဏော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ကရုဏာတော်တည်းဟူသော နေအရုဏ်ရှိတော်မူထသော။ မဟောဒယော၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်တည်းဟူသော နေထွက်ရာ မဟာဥဒည်းတောင်ရှိတော်မူထသော။ ဝါ၊ မဟာဥဒည်းတောင်ထက်သို့ တက်ထွန်းတော်မူပြီးထသော။ နိရူပဏ္ဏေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းဥပက္ခိလေသတို့မှ လုံးဝကင်းစင်တော်မူသော။) ယော ဗုဒ္ဓါဒိစ္စော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော နေမင်းသည်။ မဟာမောဟတမံ၊ ကြီးစွာသော အဝိဇ္ဇာမောဟတည်းဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ဟန္တာန၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိနေယျကမလာကရေ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းတည်းဟူသော ကြာရုံတို့ကို။ ဝိဗောဓေသိ၊ ကားကားစွင့်စွင့် ပွင့်စေတော်မူခဲ့လေပြီ။

သဒ္ဓမ္မရုံသိမာလီ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော ရောင်ခြည်ပန်းကုံး ရှိတော်မူထသော။ (ရွှေဂါထာမှလိုက်) ဉာဏာတိသယဗိမ္ဗံ၊ ထသော။ ဝိသုဒ္ဓိကရုဏာရုဏံ၊ ထသော။ မဟောဒယံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်တည်းဟူသော

၁-ဤလက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိ ဝိသေသန ၄-ပုဒ်မှာ ပြည့်စုံစေရန် နောက်ဂါထာမှ ဆောင်၍ ပြထားသော ပုဒ်များဖြစ်သည်။

ဝိသုဒ္ဓိ-နိ. နိဿယ ၁-၁— ပ-မ-ဗ-သ-၈

နေထွက်ရာ မဟာဥဒည်းတောင်ရှိတော်မူထသော။ (အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်ကြံ) ဝါ၊ မဟာဥဒည်းတောင်ထက်သို့ တက်ထွန်းတော်မူပြီး ထသော။ (အဓိပ္ပါယတ္တ၊ တနည်း ဥဒိတ-ပုဒ်ကြေသည်) နိရူပဏ္ဏေသံ၊ ကင်းစင်တော်မူသော။ တံ ဗုဒ္ဓါဒိစ္စံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော နေမင်းကို။ ဝန္တိတော၊ ရှိခိုးပြီး၍။ (ဟတန္တရာယော ဟုတော၊ အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ-တို့၌ စပ်)

လောကေ၊ သတ္တလောက၌။ အာလောကကရံ၊ (စတုသစ္စဉာဏ်ဟူသော) အရောင်အလင်းကို ပြုတော်မူတတ်သော။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားတော်မြတ်ကိုလည်း။ (ဝန္တိတော၊ ၍။) ဂုဏရသ္မိသမုဇ္ဇလံ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတည်းဟူသော အရောင်တို့ဖြင့် တပြောင်ပြောင် တောက်ပတော်မူထသော။ သမ္မုလ္လံ၊ ကားကား စွင့်စွင့်ပွင့်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူထသော။ ဝိသုဒ္ဓကမလာကရံ၊ အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ကြာရုံသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော။ အရိယသံသဉ္စ၊ အရိယာအပေါင်းသံဃာတော်မြတ်ကိုလည်း။ (ဝန္တိတော၊ ၍။)⁹

ဣတိ၊ ဤသို့။ ရတနတ္ထယေ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါင်း၌။ ဝန္တနာဇနိတံ၊ ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုကို။ (မယာ၊ ငါသည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။)⁹ (တနည်း) ယံ ပုညံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) (တနည်း) ယံ ပုညံ၊ ကို။ ရတနတ္ထယေ၊ ၌။ ဝန္တနာဇနိတံ၊ ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပွားစေအပ်ပြီ။ တဿ ပုညဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ တေဇသ၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အရာခပ်သိမ်းတို့၌။ ဟတန္တရာယော၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသော အန္တရာယ်ရှိသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ (အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ-၌ စပ်)

သမ္ပန္နသီလာစာရေန၊ ပြည့်စုံသော သီလ အကျင့်အာစာရရှိသော။ သုစိဉ္စတ္တိနာ၊ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးမှုရှိသော။ ဓိမတာ၊ ပညာရှိဖြစ်သော။ ထိရစေတသ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော စိတ်နှလုံးရှိသော။ ဒါဌာနာဂတ္ထေရေန၊ ဒါဌာနာဂမထေရ်သည်။ အဇ္ဈေသိတော၊ တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်၍။ (ကရိဿာမိ-၌ပင် စပ်)

ဝိသုဒ္ဓစရိတော၊ စင်ကြယ်သောစရိုက်အကျင့် ရှိတော်မူသော။ နာထော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်အလွန်အကဲမရှိသော၊ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံး

*အထက်ခေါင်းစီးနောင် လက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိ ဂဏန်း ၂မျိုးဖြင့် မဟာဋီကာပါဌ် စာမျက်နှာနှင့် စာကြောင်းကို ပြသည်။ လက်ဝဲဖက်မျက်နှာရှိ ဂဏန်းသည် ဤနိဿယတွင် ရောက်ဆဲမျက်နှာ၌ အစပုဒ်နှင့် ဆိုင်သည်။ လက်ျာဖက်မျက်နှာရှိ ဂဏန်းသည် ဤနိဿယတွင် ရောက်ဆဲ မျက်နှာ၏အဆုံးပုဒ်နှင့်ဆိုင်သည်။

၁-လက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိ ဤသို့သောပုဒ်ပါဌ်များသည် လိုက်ပုဒ်၊ သို့မဟုတ် ပါဌ်သေသဖြစ်သည်။

ဖြစ်သော။ ယံ ဝိသုဒ္ဓိံ*၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမည်သော အကြင်နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတု၊ ရောက်တော်မူပြီး၍။ ကရုဏာသမုဿာဟိတမာန-
သော၊ သနားခြင်းကြီးစွာ မဟာကရုဏာတော်က တိုက်တွန်းအပ်သော စိတ်
နှလုံးတော်ရှိသည် ဖြစ်၍။ (ယံ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကိ။) ဒေသေသိ၊ ဟောကြားတော်
မူခဲ့လေပြီ။

တဿာ-ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမည်သော ထိုနိဗ္ဗာန်၏၊ ဝါ၊ ကိ။ အဓိဂမ္မပါယော၊
ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိသုဒ္ဓနယမဏ္ဍိတော၊ အထူးစင်ကြယ်သော
နည်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ သုဝိသုဒ္ဓပဒက္ကမော၊ ကောင်းမွန်တင့်တယ်
အထူးစင်ကြယ်သော ပုဒ်အစဉ်ရှိသော။ ယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ အကြင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ကျမ်းကို။ (အာစရိယေန၊ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသဆရာတော်သည်။) ဝုတ္တော၊
မိန့်ဆိုဟောကြား ရေးသားစီရင်အပ်ခဲ့လေပြီ။ (တဿ-နှင့် စပ်)

သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာသန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော။ အသံကိဏ္ဍံ၊ ဂိုဏ်းတပါး
အယူတို့နှင့် မရောယှက်သော။ နိပုဏတ္ထဝိနိစ္ဆယံ၊ သိမ်မွေ့သောအနက် အဆုံး
အဖြတ်ရှိသော။ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ မဟာဝိဟာရဝါသိထေရ် အရှင်တို့၏။
သမယံ၊ အယူကို။ အဝိလောမယံ၊ မဆန့်ကျင်စေပဲ၊ ဝါ၊ ညီညွတ်စေလျက်။
(ကရိယာမိ-၌ စပ်)

[၂] *အနာကုလံ၊ ရှုပ်ထွေးခြင်းမရှိသော။ ပေါရာဏံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။
ကထာမဂ္ဂံ၊ အဖွင့်စကားအစဉ်ကို၊ ဝါ၊ ပို့ချရိုးအစဉ်ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။
တန္တိနယာနဂံ၊ ပါဠိနည်းသို့အစဉ်လိုက်သော၊ ဝါ၊ ပါဠိနည်းနှင့်လျော်သော။
တဿ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ အနက်အဖွင့်ဖြစ်သော ဋီကာကျမ်းကို။
ကရိယာမိ၊ ရေးသားတီထွင် စီရင်ပေအံ့။

ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဝါ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောအစီအစဉ်ဖြင့်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ သူတော်
ကောင်းတရား၏။ စိရဋ္ဌိတိ၊ ကြာမြင့်စွာတည်တံ့ခြင်းကို။ အာကခံမာနဿ၊
အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ တဿ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝိဘဇန္တဿ၊
ဝေဘန်ပွင့်ပြသော။ (မေ၊ ငါ၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။) သာဓဝေါ၊ သူတော်
ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) နိသာမယထ၊ နာယူမှတ်သား
ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤတွင် ဂန္ဓာရမ္မစကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

* ဤသို့သော ထောင့်ကွင်းနှင့် ဂဏန်းဖြင့် ရောက်ဆဲဒီကာပါ၌ စာမျက်နှာကိုပြသည်။

၁-ဤဒီကာ ၁-၁၁၈-၌ အာစရိယမဂ္ဂေါတိ အာစရိယာနံ ကထာမဂ္ဂေါ-ဟူသော အဖွင့်နှင့်
၂-၂၄၂-၌ တဒန္တကထာသခါ-ဇောစ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ-ဟူသောအဖွင့်တို့ကိုမူ၏။

နိဒါနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ သွာယံ-သော အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ထိုသို့သော ဤ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို။
ယံ သုတ္တပဒံ၊ အကြင်သုတ်ပုဒ်ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ပဌပီယတိ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ တံ
သုတ္တပဒံ၊ ထိုသုတ်ပုဒ်ကို။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ နိက္ခိပိတော၊ ချထားပြီး၍။ တဿ၊
ထိုသုတ်ပုဒ်၏။ နိဒါနာဒိနိဒ္ဒါရဏမုခေန၊ နိဒါန်းစသည်ကို ထုတ်ပြခြင်းလျှင်
ရှေ့သွားရှိသဖြင့်၊ ဝါ၊ နိဒါန်းစသည် ထုတ်ပြခြင်းကို ရှေ့သွားပဓာနပြုသဖြင့်။
နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။
သံဝဏ္ဏေတုံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိအာဒိ၊ ပတိဋ္ဌာယအစရှိသော
စကားကို။ (အာစရိယေန၊ သည်။) အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်လေပြီ၊
ဝါ၊ အစပြု၍ ရေးသားတော်မူအပ်လေပြီ။

ဟိ - သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ဓမ္မံ၊ ဘုရားစကားတော်ဟူသော တရားတော်ကို။
သံဝဏ္ဏေန္တေန၊ ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ အာဒိတော၊ အစ၌။ တဿ၊
ထိုဖွင့်ဆိုအပ်သောဓမ္မ၏။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းနိဒါန်းကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ် ဆိုသင့်
၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို၎င်း။ ပိဏ္ဏတ္ထော၊ အပေါင်း
အနက်ကို၎င်း။ ပဒတ္ထော၊ အသီးသီးသောပုဒ်အနက်ကို၎င်း။ သမ္ပန္နော၊ ရှေ့
နောက်ဆက်စပ်ခြင်းသမ္ပန်ကို၎င်း။ အဓိပ္ပါယော၊ ထိုသုတ်ပုဒ်၏ ဆိုလိုသော
အဓိပ္ပါယ်ကို၎င်း။ စောဒနာ၊ စောဒနာခြင်းကို၎င်း။ သောဓနံ၊ သုတ်သင်
ရှင်းလင်းခြင်းကို၎င်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တထာ ဝေ၊
ထိုအခြင်းအရာ ထိုအစီအစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာစရိယေန၊ အရှင်ဗုဒ္ဓ-
သောသအဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ပဋိပန္နံ၊ ပြုကျင့်တော်မူအပ်လေပြီ၊ ဝါ၊
ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်လေပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့၍ပြဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ကျမ်း၌။ ဘဂဝန္တံ ကိရာတိအာဒိ၊ ဘဂဝန္တံ ကိရ ဤသို့အစရှိသောစကားသည်။
ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ နိဒါနပယောဇနနိဒ္ဒါရဏံ၊ နိဒါန်းပယောဇန
တို့ကို ထုတ်ပြသောစကားတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဘာသိဿန္တိအာဒိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ
ဘာသိဿံ ဤသို့အစရှိသောစကားသည်။ ပိဏ္ဏတ္ထနိဒ္ဒါရဏံ၊ အပေါင်းဖြစ်သော
အနက်ကိုထုတ်ပြသော စကားတည်း။ သီလေ ဌတုတိအာဒိ၊ သီလေ ဌတု
ဤသို့အစရှိသောစကားသည်။ ပဒတ္ထသမ္ပန္နာဓိပ္ပါယဝိဘာဝနာ၊ ပုဒ်အနက်သမ္ပန်
အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဖော်ပြသောစကားတည်း။ ကိံ သီလန္တိအာဒိ၊ ကိံ သီလံ ဤသို့
အစရှိသောစကားသည်။ စောဒနာ၊ စောဒနာစကားတည်း။ တတော ပရံ၊
ထိုမှနောက်၌။ သောဓနံ၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်းသောစကားတည်း။ သမာဓိ-
ပညာကထာသုပ္ပိ၊ သမာဓိကိုပြဆိုရာ ပညာကိုဆိုရာ စကားရပ်တို့၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်လျှင်တည်း။ ဝါ၊ ဤနည်းပင် နည်းရှိ၏။ ပန၊

စောဒနာစကားတရပ်ကို ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ ဝိဿဇ္ဇန-
ဂါထာ၊ အဖြေဖြစ်သောဂါထာကို။ အာဒိမ္မိ၊ အစ၌။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။
နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ပါသနည်း။ ပုစ္ဆာဂါထာ၊ အမေးပုစ္ဆာဂါထာကို။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ န နိက္ခိတ္တာ၊ မချထားအပ်ပါသနည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ပုစ္ဆာဂါထာကို ရှေးဦး
စွာပြသင့်သည်မှန်၏။ ဝိဿဇ္ဇနာ၊ အဖြေဟူသည်မှာ။ ပုစ္ဆာပုဗ္ဗိကာ၊ ပုစ္ဆာလျှင်
ရှေ့သွားရှိ၏။ ဝါ၊ ရှေ့သွားရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာ
ဌားအံ့။ (တနည်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုဌားအံ့။ တနည်း၊
ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာပုံပေတည်း။) ပရိဟာရော၊ အဖြေကို။ မယာ၊ ငါသည်။
ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ဆိုအပ်လတ်၊ ဝါ၊ ဆိုဦးအံ့။ တဒတ္ထဿ၊ ထိုဝိဿဇ္ဇနာ
ဂါထာအနက်၏။ မဂ်လဘာဝတော၊ (မဂ်လာ၏အဖြစ်) မဂ်လာဖြစ်သော
ကြောင့်၎င်း။ သာသနဿ၊ သာသနာတော်၏။ အာဒိကလျာဏာဒိဘာဝ-
ဝိဘာဝနတော၊ အာဒိကလျာဏသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြသောကြောင့်
၎င်း။ ဘယာဒိဥပဒ္ဒဝနိဝါရဏေန၊ ဘေးအစရှိသော ဥပဒ္ဒဝေါကို တားမြစ်
သဖြင့်။ အန္တရာယဝိမေနတော၊ အန္တရာယ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
ဥပရိသံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မသင်္ဂဟတော စ၊ အထက်၌ပြလဘုံသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မကို
သိမ်းသွင်းရေတွက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝိဿဇ္ဇနဂါထာ၊ ကို။ အာဒိမ္မိ၊ ၌။
နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ပါသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတွာ၊ တန့်ရပ်၍။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။
စောဒကော၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စောဒနံ၊ စောဒနာကို။) အာဟ၊ ဆို၏။
ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကထာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကထာကို၊ ဝါ၊ ဤ
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို။ ဝတ္ထုပုဗ္ဗိကာ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဝတ္ထုလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝါ၊ ရှိသည်ကိုပြ၍။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သနည်း။ သတ္ထုထောမနာ-
ပုဗ္ဗိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားအား ချီးမွမ်းခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊
ရှိသည်ကိုပြ၍။ န အာရဒ္ဓါ၊ အားမထုတ်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စောဒနံ၊
ကို။ အာဟ၊ ၏။) ပရိဟာရော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊
ဆိုဦးအံ့။ ဝိသု အသံဝဏ္ဏနာဒိဘာဝတော၊ အသီးအခြားသံဝဏ္ဏနာမဟုတ်
စသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝတ္ထုပုဗ္ဗိကာ၊ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပြ၍။ အာရဒ္ဓါ၊
အပ်သတည်း။ သတ္ထုထောမနာပုဗ္ဗိကာ၊ ရှိသည်ဖြစ်၍။ န အာရဒ္ဓါ၊ အားမထုတ်
အပ်သတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့၍ပြဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ သမဂ်လ-
ဝိလာသိနီအာဒယော ဝိယ၊ သမဂ်လဝိလာသိနီ အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့ကဲ့သို့။

၁-ဤ၌ ပန-ကား ဤဒီကာ နှာ ၅ ကြောင်းရေ ၅ ၌ ပြဆိုလတ်အဖွင့်နှင့်အညီ အနက်
အထူးမရှိ၊ ဝေဒနာလင်္ကာရမ္ပသတည်း။

ဒီဃနိကာယာဒီနံ၊ ဒီဃနိကာယံ အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၏။ ဝိသု သံဝဏ္ဏနာ၊ အသီးအခြားဖြစ်သော အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ အဘိဓမ္မာဝတာရသုမတာဝတာရာဒိဝိယ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရအဋ္ဌကထာ၊ သုမတာဝတာရအဋ္ဌကထာ စသည်တို့ကဲ့သို့။ ပကရဏန္တရံ ဝါ၊ ကျမ်းတပါး (အလွတ်ကျမ်း) သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ တာသံယေဝ သုမင်္ဂလဝိလာသိနီအာဒီနံ၊ ထိုသုမင်္ဂလဝိလာသိနီ အစရှိသော အဋ္ဌကထာတို့၏သာလျှင်။ ဝိသေသဘူတာ၊ အထူးဖြင့်၍ဖြစ်သော (သံဝဏ္ဏနာ၊ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာပေတည်း။) တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ မဇ္ဈေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ မိန့်ဆိုတော်မူပြီ။ အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ အယံ ကထာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ ထောမနာပုဗ္ဗိကာပိ စ၊ ချီးမွမ်းခြင်းရှေ့သွားရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝတ္ထုပုဗ္ဗိကာဝ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဝတ္ထုလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗ၊ မှတ်အပ်၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဝါ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ သာသနေ၊ ဌ။ ဝတ္ထုကိတ္တနံ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဝတ္ထုကိုပြောကြားခြင်းသည်။ လောကေ ဝိယ၊ လောက၌ကဲ့သို့။ ဝါ၊ လောကီကျမ်း၌ကဲ့သို့။ ကေဝလံ၊ သက်သက်ဝတ္ထုမျှသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ သာသနသမ္ပတ္တိကိတ္တနတ္တာ၊ သာသနာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို ပြောကြားခြင်း ဖော်ပြခြင်းကြောင့်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနဘာဝဝိဘာဝနေန၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကန်သော တရားဒေသနာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖော်ပြသဖြင့်။ သတ္ထုဂုဏသင်္ကိတ္တနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောကြားခြင်းကို။ ဥလ္လိင်္ဂန္တမေဝ၊ ဖော်ပြသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ ဟိ-တတော ဝေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ (တနည်း) တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တောဝတာတိဿော သိက္ခာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာစရိယော၊ ဆရာသည်။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုပါလော့၊ ဆိုပါလိမ့်မည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သောတာပနာဒိဘာဝဿ စကာရဏန္တိ တေ၊ ကာရဏံ-ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ [၃] သဗ္ဗသကဒါဂါမိအနာဂါမိနေ၊ အလုံးစုံသော သကဒါဂါမိ၊ အလုံးစုံသော အနာဂါမိတို့ကို။ သင်္ဂယန္တိ ဝိယ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံ

၁-အာဒိ-ဟု ဆိုလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတကြောသည် ဟူ၍၎င်း၊ ကံကနက်၌ ပဌာဝိကတ် ဟူ၍၎င်း ယူအပ်၏။ ဝက္ခတိ-၏နောက်၌လည်း နည်းတူပင်။

၂-အပိ-သဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာအနက်၊ စ-သဒ္ဓါ သမုစ္စည်းအနက်။

၃-အဝိပရိတာ ဓမ္မဒေသနာ ယဿာတိ အဝိပရိတဓမ္မဒေသနော၊ တဿ ဘာဝေါ၊ တဿ ဝိဘာဝနံ၊ တေန-ဟု ဝစနတ္ထုပြု။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဒေသနဘာဝ-ဟု န-၌ အရသာနှင့် ရှိစေရမည်။

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ သင်္ဂယုန္တိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။) ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ အနုဒ္ဓတ္တာ၊ မထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (တနည်း) အနုဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂယုန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ဗောဓိသတ္တ (ဗောဓိလောင်း)တို့၏။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ၊ ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ရှိကုန်သော။ သီလာဒယော၊ သီလစသည်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤဂါထာ၌။ သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိအာဒိဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ ကုန်သော။ နေသံ၊ ထိုဗောဓိလောင်းတို့၏။ စရိမဘဝေ၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ သံသာရဘယိက္ခဏံ၊ သံသရာဘေးကို ရှုခြင်းသည်၎င်း။ ယထာသကံ သီလေ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောသီလ၌။ ဝါ၊ မိမိနှင့်ဆိုင်သောသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ယထာသကံ သမထဝိပဿနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောသမထဝိပဿနာကို။ ဝါ၊ မိမိနှင့်ဆိုင်သော သမထဝိပဿနာကို။ ဥဿုက္ကာပေတွာ၊ အားထုတ်စေ၍။^၁ တဏှာဇဋ္ဌာဝိဇဋ္ဌနပဋိပတ္တိ စ၊ တဏှာတည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းသောအကျင့် ပဋိပတ်သည်၎င်း။ သမာနာ၊ တူညီ၏။ ဝါ၊ ညီတူညီမျှပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ သော ဣမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌန္တိ သာဓာရဏဝစနေန၊ ဇဋ္ဌံ-ဟူသော (ဗောဓိလောင်းအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သော) သာဓာရဏစကားဖြင့်။ သာတိသယံစ၊ အလွန်အကဲရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နိရတိသယဉ္စ၊ အလွန်အကဲမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တဏှာဇဋ္ဌာဝိဇဋ္ဌနံ၊ တဏှာတည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းခြင်းကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်။ သဝါသနပ္ပဟာနတာယ၊ ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရတိသယံ၊ အလွန်အကဲမရှိသော။ ယံ ဝိဇဋ္ဌနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဖြေရှင်းခြင်းဖြင့်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပဟာနသမ္ပဒါ၊ ဒါကို။ ဝါ၊ ပယ်ခြင်း၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ ကိတ္တိတာ၊ ပြောကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တန္နိမိတ္တာ၊ ထိုပဟာနသမ္ပဒါ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဉာဏသမ္ပဒါ စ၊ ကိုလည်း။ ကိတ္တိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒုဘယေန၊ ထိုနှစ်ပါးသော သမ္ပဒါဖြင့်။ ဝါ၊ နှင့်။ နာနန္တရိကတာယ၊ အသီးအခြားဖြစ်လျက် အတင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မကင်းရာ မကင်းကြောင်း၏ အဖြစ်

၁-ဤပုဒ်အနက်အရဆိုလျှင် သမထဝိပဿနာက သူ့အလိုလိုအားထုတ်တတ်သည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်က ၎င်းတို့ကို အားထုတ်စေသည်ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ဥဿုက္ကာပေတွာ- ရှိလျှင် အဆင့်ဆင့်တက်စေ၍”ဟု အနက်ပေးရမည်။ ယုတ္တတရဖြစ်သည်။

ကြောင့်။ အာနုဘာဝသမ္ပဒါဒယောပိ၊ စသည်တို့ကိုလည်း။ ကိတ္တိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝေဓိ၊ ဤသို့လည်း။ အယံကထာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ ထောမနာပုဗ္ဗိကာ၊ ချီးမွမ်းခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အယံကထာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ ထောမနာပုဗ္ဗိကာ ဝေ၊ ချီးမွမ်းခြင်းရှေ့သွားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏစာရော၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသောဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းရှိသော မြတ်စွာဘုရား။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ထောမနံ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ သံဝဏ္ဏနာယ၊ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၏။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ သာ အယံ၊ ထိုဂါထာကို။ (ပဝတ္တိတာ-၌ စပ်) ယသ္မာ ကြောင့်။ ပုစ္ဆန္တဿ၊ မေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယာနုရူပံ၊ အဇ္ဈာသယအားလျော်စွာ။ ဗျာကရဏသမတ္တတာယ၊ ဖြေခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝနဝသေန၊ ဖော်ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်^၂။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ (အဋ္ဌကထာဆရာက ထုတ်ပြသည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ဆက်။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဓမ္မာနုကူလံ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကျမ်းအားလျော်စွာ။ သံဝဏ္ဏနာရမ္ဘေ၊ ဖွင့်ရာ ဖွင့်ကြောင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၏အစ၌။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ အဘိတ္ထဝနံ၊ အကြင်ချီးမွမ်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤချီးမွမ်းခြင်းသည်။ အာစရိယဿ၊ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓသောသဆရာ၏။ အာစိန္တံ၊ အလေ့အကျင့်ပေတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤကျမ်းဦးအစ၌။ ဣမိနာကာရဏေန၊ ဤအကြောင်းဖြင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ထောမနာ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုစ္စမာနဿ၊ ဆိုအပ်လတ်သော။ ထောမနာကာရဿ၊ ချီးမွမ်းသောအခြင်းအရာ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဥဒ္ဓရန္တေန၊ ထုတ်ပြတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝိဿဇ္ဇနဂါထံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတွာ၊ ၍။ တဿာ၊ ထိုအဖြေဂါထာ၏။ နိဒါနစောဒနာမုခေန၊ အကြောင်းကို မေးခြင်းကို ခံတွင်းမျက်နှာပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းကို မေးခြင်းကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ပုစ္ဆာဂါထံ၊ အမေးဂါထာကို။ သရူပတော စ၊ သရုပ်အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထတော စ၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ တဿာ ပုစ္ဆာယ၊ ထိုပုစ္ဆာကို။ အဝိပရိတဗျာကရဏသမတ္တဘာဝဇောတနံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာဖြေကြားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို ဖော်ပြ

၁- အန္တရေ ဘဂဝါ အန္တရိကာ၊ နာနာ စ တာ အန္တရိကာ စ၊ တာသံ ဘာဝေါ၊ တာယ-ဟု ဝစနတ္ထကြံရာ၏။

၂- ဗျာကရဏသမတ္တဘာဝိဘာဝနဝသေန-ဟု သပာသ်တပုဒ်တည်း ဖြစ်သင့်၏။

သော။ (ထောမနံ-၏ ဝိသေသန) ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ထောမနံ၊
ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရွှေသွားပြု၍။ ယထာဓိပ္ပေတဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ၊
အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာကို။ ကတာ၊ အပ်ပေ၏။ တေန၊
ကြောင့်။ သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာစရိယော၊
သည်။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဂါထာယ၊ ဂါထာ၏။ အတ္ထော၊
အနက်သည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်။

ဣတိတိအာဒိသု၊ ဣတိဤသို့အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဣတိတိ၊ ဣတိဟူသော
ပုဒ်၌။ အယံ ဣတိသဒ္ဒေါ၊ ဤဣတိသဒ္ဒါသည်။ ဟေတုပရိသမာပနာဒိပ-
ဒတ္ထဝိပရိယာယပကာရာဝဓာရဏနိဒဿနာဒိအနေကတ္ထပူဘေဒေါ၊ အကြောင်း
ဟူသောအနက်၊ ပြီးဆုံးခြင်းဟူသောအနက်၊ အစဟူသောအနက်၊ ပုဒ်အနက်၏
ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်းအနက်၊ အတူဟူသော အနက်၊ ပိုင်းခြား
ကန့်သတ်ခြင်းဟူသော အနက်၊ ညွှန်ပြခြင်းဟူသော အနက်- အစရှိသော
များသောအနက်အပြားရှိ၏။ တထာ- တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ ဟိ၊ ချဲ့၍
ဆိုဦးအံ့။ သေ၊ ဤဣတိသဒ္ဒါသည်။ ရူပတိတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ တသ္မာ ရူပန္တိ-
ဝုစ္စတိတိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဟေတုမိ၊ အကြောင်းဟူသော
အနက်၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်
တရားသဘောသည်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
ရူပန္တိ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။] တသ္မာ တိဟ မေ ဘိက္ခဝေ။ပ။နော
အာမိသဒါယာဒါ တိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ပရိသမာပနေ၊ ပြီးဆုံးခြင်းအနက်၌။
အာဂတော၊ လာ၏။ [ဘိက္ခဝေ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။
မေ၊ ငါ၏။ ဓမ္မဒါယာဒါ၊ တရားအမွေကိုခံယူကုန်သည်။ ဘဝထ၊ ဖြစ်ကြပါ
ကုန်လော့။ အာမိသဒါယာဒါ၊ အာမိသအမွေကို ခံယူကုန်သည်။ မာ ဘဝထ၊
မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်။ မေ၊ ငါ၏၊ သာဝကာ၊ တပည့်သားသာဝကတို့သည်။
ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ၊ အဘယ်သို့သောနည်းဖြင့်။ ဓမ္မဒါယာဒါ၊ ကုန်သည်။
ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း။ အာမိသဒါယာဒါ၊ ကုန်သည်။ နော ဘဝေယျ၊
မဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ အား။ တုမေသု၊ သင်ချစ်သားတို့၌။
အနုကမ္မာ၊ အစဉ်သနားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဖြစ်လျက်ရှိပေ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်
စကားတရပ်အပြီးတည်း။] ဣတိ ဝါ ဣတိ ဝေရူပါ နစ္စဂိတဝါဒိတဝိသုကဒဿနာ
ပဋိဝိရတောတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ အာဒိအတ္ထေ၊ အစဟူသောအနက်
၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။

၁-ဤသို့သော ထောင့်ကွင်းအတွင်းရှိ အနက်များသည် သာဓကပါဌ်၊ သို့မဟုတ် ဆောင်
ပြသောပါဌ်တို့၏အနက်ဖြစ်သည်။

ဝေရူပါ။ ဤသို့သဘောရှိသော။ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသုကဒဿနာ၊ ကခြင်း သိခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း သာသနာတော်၏ ငြောင့်တံကျင်သဖွယ်ဖြစ်သော ပွဲလမ်း သဘင်ကို ကြည့်ရှုခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ကြည်ရှောင်၏။] မာဂဏ္ဍိယောတိ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ။ပ။ အဘိလာပေါတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ပဒတ္ထဝိပရိယာယေ၊ ပုဒ် အနက်၏ပြန်လှန်ခြင်း ပြောင်းလဲခြင်းဟူသောအနက်၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [မာဂဏ္ဍိယောတိ၊ မာဂဏ္ဍိယဟူသောအမည်သည်၊ ဝါ၊ အနက်သည်။] တဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ထိုပုဏ္ဏား၏။ သင်္ခါ၊ ဆိုအပ်သောအမည်တည်း။ သမညာ၊ အညီ အညွတ် အသိအမှတ်ပြုအပ်သော အမည်တည်း။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော အမည်တည်း။ ဝေါဘာရေ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သောအမည်တည်း။ [၄] နာမံ၊ အမည်တည်း။ နာမကမ္မံ၊ ပြုအပ်သောအမည်တည်း။ နာမဓေယျံ။ တည်ရာဖြစ်သောအမည်တည်း။ နိရုတ္တိ၊ ထုတ်ဆိုအပ်သောအမည်တည်း။ ဗျဉ္ဇနံ၊ ထင်ရှားသိစေတတ်သောအမည်တည်း။ အဘိလာပေါ၊ ရွှေ့ရှုပြောဆိုအပ်သော အမည်တည်း။ ဝါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သောအမည်တည်း။] ဣတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ သပ္ပဋ္ဌိ-ဘယော ဗာလော။ပ။ပဏ္ဍိတောတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ပကာရေ၊ အပြားဟူသော အနက်၌။ ဝါ၊ အတူဟူသောအနက်၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်း တို့။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့သောအပြားအားဖြင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ သပ္ပဋ္ဌိဘယော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးရှိ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ အပ္ပဋ္ဌိ-ဘယော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးမရှိ။ ဗာလော၊ သည်။ သဥပဒ္ဒဝေါ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါရှိ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ အနုပဒ္ဒဝေါ၊ ကပ်၍နှိပ်စက် တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါမရှိ။ ဗာလော၊ သည်။ သဥပသဂ္ဂေါ၊ ကပ်ငြိသောဘေးရန် ရှိ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ အနုပသဂ္ဂေါ၊ မရှိ။] အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ။ပ။ ဣစ္စဿ ဝစနိယန္တိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ အဝဓာရဏေ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းအနက်၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ သန္နိဋ္ဌာနေ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဝဓာရဏေ-၏အနက်။ [အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဤဇရာ မရဏ၏ အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဤဇရာမရဏနှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်း ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်။ သတာ၊ ဖြစ်သောသူသည်။ (တနည်းကား) ပုဋ္ဌေန သတာ၊ မေးအပ်သောသူသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆို အပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁-ဤ၌ မာဂဏ္ဍိယော ဟူသော ပုဒ်ကိုပင် ဣတိသဒ္ဓါက ပဒတ္ထ-ပုဒ်အနက်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲစေသည်။ ၎င်းကိုပင် ပဒတ္ထဝိပရိယာယ-ဟု ဆိုသည်။

သာလျှင်။ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။] အတ္တိတိ ခေါ်
ကစ္စာနာ။ပ။အန္တောတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ နိဒဿနေ၊ ညွှန်ပြခြင်းအနက်၌။
အာဂတော၊ လာ၏။ [ကစ္စာနာ၊ ကစ္စာနာ။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့သော။
အယံ၊ ဤအဖို့သည်။ ဧကော၊ တခုသော။ အန္တော၊ သဿတဒိဌိအဖို့တည်း။
ကစ္စာနာ၊ ကစ္စာနာ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့သော။ အယံ၊ ဤအဖို့သည်။
ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အန္တော၊ ဥစ္ဆေဒဒိဌိအဖို့တည်း။] ဣဓာပိ၊ “ဣတိ
ဟိဒံ ဝုတ္တံ” ဟူသော ဤဝါကျ၌လည်း။ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ ကို။ နိဒဿနေ၊ နိဒဿန
အနက်၌။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ပကာရေ၊ ပကာရအနက်၌။ ဣတိပိ၊ ဤသို့
လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝနုတေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ဆက်၍
ဆိုဦးအံ့။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ “ဇဋ္ဌန္တိ” ၌ ဣတိသဒ္ဓါကို။
ပရိသမာပနေ၊ ပြီးဆုံးခြင်းဟူသောအနက်၌။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိတိ၊ ဟိဟူသော
ပုဒ်သည်။ အဝဓာရဏေ၊ ပိုင်းခြားခြင်းဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ ဣဒန္တိ၊ ဣဒံ-
ဟူသောပုဒ်သည်။ အာသန္နပစ္စက္ခဝစနံ၊ အနီးမျက်မှောက်ကိုဟောသောပုဒ်
တည်း။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ ယထာဓိဂတဿ၊ အကြင် အကြင်ရအပ်သော။ (ယထာဓိ-
ကတဿ-ဟု ရှိသင့်၏။ လိုက်၍စပ်ယှဉ်အပ်သော-ဟု အနက်ပြန်ရာ၏) သုတ္တ-
ပဒဿ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အဘိမုခိကရဏတော၊ ရွှေ့မျက်မှောက်ပြုခြင်း
ကြောင့်တည်း။

ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊ ဝုတ္တံဟူသော ဤပါဌ်၌။ သဥပသဂ္ဂေါ စ၊ ဥပသာရရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော။ အနုပသဂ္ဂေါ စ၊ ဥပသာရမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အယံ ဝုတ္တ-
သဒ္ဓေါ၊ ဤဝုတ္တသဒ္ဓါသည်။ ဝပ္ပနဝါပသမိကရဏကေသောဟာရဏဇီဝိတဝုတ္တိ-
ပမုတ္တဘာဝပါဝစနပဝတ္တိတအဇ္ဈေသနကထနာဒိသု၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးအပ်
ပြီးသည်ကို အညီအညွတ်ပြုခြင်း-မူန်းခြင်း၊ ဆံပင်ကိုပယ်ချခြင်း-ခေါင်းရိတ်
ခြင်း၊ အသက်မွေးခြင်း၊ လွတ်သည်၏အဖြစ်၊ မြတ်သောစကား၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်စေခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း အစရှိသောအနက်တို့၌။ ဒိဿတိ၊
ထင်၏။ တထာ- တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဝုတ္တ-
သဒ္ဓါသည်။ ဂါဝေါ။ပ။န ဒုဗ္ဘဘိတိအာဒိသု၊ န ဒုဗ္ဘဘိတိအစရှိသောပါဌ်တို့၌။
ဝပ္ပနေ၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား၊ ဝါ၊ တို့ကို။ န ဒုဗ္ဘဘိ၊ မပြစ်မှားတတ်။ တဿ၊
ထိုမပြစ်မှားသောဆူအား၊ ဝါ၊ ၏။ ဂါဝေါ၊ နွားတို့သည်။ ပဇာယန္တိ၊ မွေးဖွား
ကုန်၏။ ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သောအပင်သည်။ ဝိရူဟတိ၊
စည်ပင်၏။ ဝုတ္တာနံ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သောအပင်တို့၏။ ဖလံ၊ အသီးအနှံကို။
အသ္မာတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။] နော စ ခေါ် ပဋိဝုတ္တန္တိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ အဠ-
ဒန္တကာဒိဟိ၊ အသွားရှစ်ခုရှိသော ထွန်စသည်တို့ဖြင့်။ ဝါပသမိကရဏေ၊ စိုက်

ပျိုးခင်းကို အညီအညွတ်ပြုခြင်း - မှုန်းခြင်း၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [နော စ ခေါ ပဋိဝုတ္တံ၊ မမှုန်းရသေး။ ဤကားအနက်။] ကာပဋိကော။ပ။ ဝုတ္တသိရေတိ- အာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ကေသောဟာရဏေ၊ ဆံပင်ကိုပယ်ချခြင်း - ခေါင်းရိတ် ခြင်း၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [ကာပဋိကော၊ ကာပဋိကအမည်ရှိသော။ ဒဟရော၊ အသက်အရွယ်အားဖြင့်ငယ်သော။ ဝုတ္တသိရေ၊ ပယ်ချအပ်ပြီးသောဆံပင် ရှိသော။ မာဏဝေါ၊ လှလင်သည်။] 'ပန္နလောမော။ပ။ဝိဟရတိတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ဇီဝိတဝုတ္တိယံ၊ အသက်မွေးခြင်း၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [ပန္နလောမော၊ ကျသောမာနအမွေးရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရဒတ္တပုတ္တော၊ သူတပါးတို့ပေးအပ်သော ပစ္စည်းဖြင့် အသက်မွေးသည်ဖြစ်၍။ မိဂဘူတေန၊ သမင်သဖွယ်ဖြစ်သော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။] သေယျထာပိ နာမ။ပ။ဟရိတတ္ထာယာ- တိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ဗန္ဓနတော၊ အညှာမှ။ ပမုတ္တဘာဝေ၊ ကြွေကျသည်၏ အဖြစ် - ကြွေကျခြင်း၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည် ကား၊ ဝါ၊ ဥပမာအားဖြင့်။ ဗန္ဓနာ၊ အညှာမှ။ ပဝုတ္တော၊ ကြွေကျသော။ ပဏ္ဍု- ပလာသော၊ ဖက်ရွက်ယောင်သည်။ ဟရိတတ္ထာယ၊ တဖန်စိမ်းစိုခြင်းငှါ။ အာဗ္ဗော သေယျထာပိ၊ မထိုက်သကဲ့သို့။] ယေသမိဒံ။ပ။ သမိဟိတန္တိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ပါဝစနဘာဝေန၊ မြတ်သောစကား၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [ပေါရာဏံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ပဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုဟောကြားအပ် သော၊ ဝါ၊ မြတ်သောစကား၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ သမိဟိတံ၊ ပေါင်းစု စီကုံးအပ်သော။ မန္တပဒံ၊ မန္တန်ပုဒ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒံ ဂီတံ၊ ဤသီဆိုအပ်သော ဂါထာစကားကို။] ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ လောကေ၊ လောက၌။ ဝါ၊ လောကီ ကျမ်း၌။ ဝုတ္တော ဂုဏော ဝုတ္တော ပါရာယနောတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ အဇ္ဈေ- သနေ၊ တိုက်တွန်းခြင်းအနက်၌။ အာဂတော၊ ဧ။ [ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သော။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်မည်သောသူသည်။ (တနည်း) ဂုဏော၊ ဂုဏ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ် တိုက်တွန်းအပ်၏။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ် တိုက်တွန်းအပ် သော။ ပါရာယနော၊ နသည်။ (တနည်း) ပါရာယနော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ အပ်၏။] [၅] ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ။ပ။မာ အာမိသဒါယာဒါတိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ကထနေ၊ ဆိုခြင်း၌။ အာဂတော၊ လာ၏။ [ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ”တိ၊ ဟူ၍။ တေ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ခေါ၊ မိန့်ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။] ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ကထနေ ဝေ၊ မိန့်ဆိုခြင်းအနက်၌သာလျှင်။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဟိ ဝေမေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကို။ ဒေသိတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယထာနိက္ခိတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ထားအပ်သော၊ ဝါ၊ ချထားအပ်သည့် အတိုင်း။ ဂါထံ၊ ကို။ ဒေသိတဘာဝေန၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။

နိဒဿေတိ၊ ညွှန်ပြ၏။ ဝါ၊ ကား။ တဿာ၊ ထိုဂါထာ၏။ ဒေသိတာကာရံ၊
ဟောအပ်သောအခြင်းအရာကို။ အဝဓာရေတိ၊ ပိုင်းခြား၏။

ကသ္မာတိ၊ ကသ္မာဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုမ္ပိ၊ ဟိတ်အနက်၌။ နိဿန္တံ၊
ပဉ္စမိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ပနာတိ၊ ပနဟူသောပုဒ်သည်။ ဝစနာ-
လင်္ကာရမတ္ထံ၊ စကား၏ အဆင်တန်းဆာမျှသာတည်း။ ဥဘယေနပိ၊ နှစ်ပုဒ်လုံး
ဖြင့်လည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဧတန္တိ၊ ဧတံဟူသော
ပုဒ်သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်တိုင်းသော။
သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ ပစ္စာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဝုတ္တံဟူသောပုဒ်သည်။
ပုစ္ဆာနိမိတ္တံ၊ မေးခြင်း၏အကြောင်းကို။ ပစ္စာမသတိ၊ ၏။ တဒတ္ထဿ၊ ထို
ဆိုအပ်သောအနက်၏။ (တာသမ္ပန္နံ) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဗုဒ္ဓိယံ၊ အသိဉာဏ်၌။
ဝိပရိဝတ္တမာနတံ၊ အပြန်အလှန်လည်လျက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။
ဣဒန္တိ၊ ဣဒံဟူ၍။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ-
ကာရံ၊ ဟောအပ်သောအခြင်းအရာကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဧတန္တိ၊ ဧတံ
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သကလေန၊ အလုံးစုံသော။ အနေန ဝစနေန၊
ဤစကားဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ၏။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းကို။ ဇောတိတံ၊ ထွန်းပြ
အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယတော၊ ယင်းသို့ နိဒါန်းကိုပြခြင်းကြောင့်။
(ပရတော-ကား နောက်၌-ဟု အနက်ရသော်လည်း မကောင်း) ဒေသကာလ-
ပဋိဂ္ဂါဟကေ၊ ဟောသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟောရာအရပ်၊ ဟောရာကာလ၊ နာခံသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ ဘဂဝန္တံ ကိရာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊
ထိုစကားရပ်၌။ ကိရာတိ၊ ကိရဟူသောပုဒ်သည်။ အနုဿဝနတ္ထေ၊ တဆင့်
ကြားခြင်းအနက်၌။ နိပါတော၊ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ တေန၊ ထိုကိရဟူသော
ပုဒ်ဖြင့်။ ဝုစ္စမာနဿ၊ ဆိုအပ်လဘံသော။ အတ္ထဿ၊ အနက်၏။ အနု အနု
သုယျမာနတံ၊ အဆင့်အဆင့်ကြားနာအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။
ရတ္တိဘာဂေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရတ္တိယာ၊ ၏။ ကေသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ၊ တခုသော
အဖို့၌။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ မဇ္ဈိမယာမိ၌။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ရတ္တိ-
ဘာဂေပုဒ်၏ ဆိုလိုသောအဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဝေဿဝဏာဒယော ဝိယ၊ ဝေဿဝဏ်
နတ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အပါကဋ္ဌနာမဓေယျတ္တာ၊ မထင်ရှားသောအမည်
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသောအမည် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အညတရော၊ အညတရမည်၏။ ဒေဝေါ ဝေ၊ နတ်သည်ပင်လျှင်။ ဒေဝပုတ္တော၊
ဒေဝပုတ္တမည်၏။ သံသယသမုဏ္ဍါဋ္ဌတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လသမုဒ္ဒရ-

၁-ပကာရေတိပိ ဝတ္ထု၊ ဝနုတေဝ-ဟု ဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ ဒေသိတပ္ပကာရံ-ဟု ရှိသင့်၏။
“ဟောအပ်သော အပြားတူပုံကို”ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ ဟောအပ်သည်နှင့် ထပ်တူပုံတူ-ဟု
ဆိုလို၏။

ဏတ္တံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသောမြားဌောင့်ကို ပယ်နုတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနာ၊ ရွှေပုဒ်နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ယှဉ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ သံသယသမုတ္တိဋ္ဌတ္တန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပဉ္စသုပုစ္ဆာသု၊ တို့တွင်။ အယံ၊ ဤအမေးသည်။ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ၊ မိမိယုံမှားကို ပယ်ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော အမေးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယေန အတ္တေန၊ အကြင်အနက်ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဇဋ္ဌာတိ၊ ဇဋ္ဌာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တမေဝ အတ္တံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ဒဿေတိ၊ ငှါ။ ဇာလိနိယာတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတိဿာ၊ ဤတဏှာ၏။ အဋ္ဌသတ-တဏှာဝိစရိတပုဘေဒေါ၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်အပြားရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ အဝယဝဘူတော ဝေ၊ အစိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဇာလော၊ ကွန်ရက်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ တဏှာ၊ ကို။ ဇာလိနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဇဋ္ဌာကာရေန၊ ရှုပ်ထွေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ငှါ။ သာ ဟိတိ-အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသုတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနကို။ အာဟ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ ရူပါဒိဆဋ္ဌာရမ္မဏဝိနိမုတ္တဿ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံခြောက်ပါးမှ လွတ်သော။ တဏှာဝိသယဿ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ရာနယ်ပယ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟေဋ္ဌပရိယဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ရူပါရမ္မဏေ၊ ၌။ ကဒါစိ၊ ၌။ ယာဝ ဓမ္မာရမ္မဏေ၊ ဓမ္မာရုံတိုင်အောင်သော အာရုံငါးပါး၌။ ကဒါစိ၊ ၌။ ဓမ္မာရမ္မဏေ၊ ဓမ္မာရုံ၌။ ကဒါစိ၊ ၌။ ယာဝ ရူပါရမ္မဏေ၊ ရူပါရုံတိုင်အောင်သော အာရုံငါးပါး၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ အောက်၌၎င်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌၎င်း။ ပဝတ္တိဝသေန၊ ဖြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဟေဋ္ဌပရိယတာ၊ အောက်၌ အထက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒေသနာက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ကဒါစိ၊ ခါ။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ ကဒါစိ၊ ခါ။ အရူပဘဝေ၊ ၌။ ဝါ၊ ကား။ ကဒါစိ၊ ခါ။ အရူပဘဝေ၊ ၌။ ပ။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဟေဋ္ဌပရိယဝသေနဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဟေဋ္ဌပရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်းခဏတိုင်း၌။ ဘိဇ္ဇနသဘာဝတ္တာ၊

၁-ဝေမ္ပတ္တ-ဟူ၍သာ သင့်သည်။ ဝေမ္ပတ္တ-ဟု ဆိုလျှင် အဋ္ဌကထာနည်းကို လုံးလုံးပယ်ရာရောက်၏။

ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရာပရူပတ္တိ၊ အဆင့်အဆင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သံသိဗ္ဗနံ၊ ချုပ်စပ်ခြင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနပျန် ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သံသိဗ္ဗနဋ္ဌေနာတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ (တံ ဒဿနံ-၌စပ်) ယေန သမ္ပန္နေန၊ အကြင်ချုပ်စပ်ခြင်းကြောင့်။ (ဥပမူပမေယျတာ-၌စပ်) ဇဋ္ဌာ ဝိယ၊ အရှုပ်အထွေးနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ [၆] ဇဋ္ဌာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇဋ္ဌာတဏှာနံ၊ ဇဋ္ဌာနှင့်တဏှာတို့၏။ ဥပမူပမေယျတာ၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုချုပ်စပ်ခြင်းကိုပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလတ်သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထော၊ ဆိုလိုသောအနက်တည်း။ ဇာလိနော၊ ကွန်ရက်ရှိသော။ ဝေဠုဂုမ္ဘဿ၊ ဝါးရုံ၏။ သာခါ စ၊ အခက်အလက်တို့ကို၎င်း။ ကောသသဉ္စယာဒယော စ၊ ပိုးအိမ်အပေါင်း အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ အဝယဝေဟိ၊ အစိတ်အပိုင်းတို့ဖြင့်။ သံသိဗ္ဗိတာ၊ ချုပ်စပ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ချုပ်စပ် ကုန်သောကြောင့်။ (ဟေတုမန္တဝိသေသန ဖြစ်သည်) ဝိနဒ္ဒါ၊ မြေးယုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ (နောက်၌ ပါဌဘေဒနှင့် ကံဟောကိုပြလတ်၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌ ကတ္တားဟောပြန်လိုက်သည်။) ဇဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တဏှာပိ၊ ကိုလည်း။ သံသိဗ္ဗနသဘာဝေန၊ ချုပ်စပ်ခြင်းသဘောကြောင့်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သံသိဗ္ဗိတဋ္ဌေနာတိ၊ သံသိဗ္ဗိတဋ္ဌေန ဟူ၍။ ပါဌော၊ မူလပါဌရင်းတည်း။ အတ္တနာဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ ကို။ သံသိဗ္ဗိတဘာဝေန၊ ချုပ်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ သံသိဗ္ဗိတဋ္ဌေန-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ တဏှာ၊ သည်။ ကောသကာရကကိမိ ဝိယ၊ ပိုးချည်မျှင်အိမ်ကို ပြသော ပိုးကောင်ကဲ့သို့။ အတ္တနာဝ၊ လျှင်။ အတ္တာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သံသိဗ္ဗန္တိ၊ ချုပ်စပ်လျက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပတဏှာ လောကေပ။ နိဝိသတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [လောကေ၊ လောက၌။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်ဖွယ်သဘောတည်း။ သာတရူပံ၊ သာယာဖွယ်သဘောတည်း။ သော တဏှာ၊ ဤတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပတဏှာဟူသော ချစ်ဖွယ်သာယာဖွယ်သဘော၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဝိသမာနာ၊ သက်ဝင်သည် ကိန်းသည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသတိ၊ ၏။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ အတ္တနိဗ္ဗိသေသံ၊ မိမိမှအထူးအခြားမရှိသည်ကို။ မညမာနာ၊ အောက်မေ့မှတ်ထင်ကုန်လျက်။ အဗ္ဘန္တရိမံ၊ အတွင်း၌ဖြစ်သည်ကို၊ ဝါ၊ အတွင်းသွင်းသည်ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အန္တသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဗ္ဘန္တရတ္ထော၊

အပ္ပန္နရအနက်ရှိ၏။ သကပရိက္ခာရေ၊ မိမိ၏ပရိက္ခရာ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ကို။ (တနည်းကား) ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်သော။ တဏှာပိ၊ တဏှာကိုလည်း။ အန္တောဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရှင်ရဟန်းဖြစ်သောသူ၏။ ပတ္တာဒိ၊ သပိတ်အစရှိသောဝတ္ထုသည်၎င်း။ ဂဟဋ္ဌဿ၊ အိမ်၌တည်နေသောလူ၏။ ဟတ္ထိအာဒိ၊ ဆင်အစရှိသောဝတ္ထုသည်၎င်း။ သကပရိက္ခာရေ၊ မိမိ၏အသုံးအဆောင်မည်၏။

တ္ထေ၊ ဤတရားအပေါင်း၌။ အတ္တဘိ၊ အတ္တဟူ၍၊ ဝါ၊ ငါကောင်ဟူ၍။ အဘိမာနော၊ ထင်မှတ်ခြင်းသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းတည်း။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်ကား။ သရီရန္တိ၊ ကိုယ်ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ အရကောက်ဆိုကုန်၏။ မမ၊ ငါ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ သုန္ဒရေ၊ ကောင်း၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အသုကဿ၊ ဤမည်သောသူ၏။ အတ္တဘာဝေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မမ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (ဣတိ) အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ သကအတ္တဘာဝါဒီသု၊ မိမိ၏အတ္တဘော အစရှိသည်တို့၌။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနာကာရေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အခြင်းအရာကို၊ ဝါ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခုအစရှိသည်တို့သည်။ အဗျတ္တိကာယတနာနိ၊ တို့မည်ကုန်၏။ အတ္တနော စ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ သူတပါးတို့၏၎င်း။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်။ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရေသံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသော စက္ခု၊ ရူပ အစရှိသည်တို့သည်။ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သပရသန္တတိပရိယာပန္နာနိ၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော။ စက္ခာဒိနိ၊ တို့သည်။ အဗျတ္တိကာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုအတူ (မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော)။ ရူပါဒိနိ၊ တို့သည်။ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတဘဝေသု၊ ကာမဘဝ မဟဂ္ဂုတ်ဘဝတို့၌။ ပဝတ္တိယာပိ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်လည်း။ တဏှာယ၊ ၏။ အန္တောဇ္ဇာဗဟိဇ္ဇာဘာဝေါ၊ ဗဟိဇ္ဇာမည်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။

၁-မိမိ၏ပရိက္ခရာ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်လည်း အန္တောဇ္ဇာမည်သည်ပင်၊ မိမိကိုယ်၌ ဖြစ်သောတဏှာမှာ ဆိုဖွယ်ရာပင်မရှိဟု ဆိုလို၏။ တနည်း—မိမိကိုယ်၌ဖြစ်သောတဏှာ သာလျှင် အန္တောဇ္ဇာမည်သည် မဟုတ်သေး၊ မိမိ၏ပရိက္ခရာ၌ဖြစ်သောတဏှာလည်း အန္တောဇ္ဇာမည်သည်ပင်ဟု ဆိုလို၏။

၂-ဖြစ်ဆဲကိုသာ ဆိုလိုသည် မဟုတ် ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်မြဲအခြင်းအရာကို ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် မာနပစ္စည်းနှင့် ဥပ္ပဇ္ဇမာနာကာရေ-ပုဒ်ကား မသင့်။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝသည်။ ကဿစိပိ၊ တစုံတခုလည်းဖြစ်သော။ ကိလေ-
သဿ၊ ကိလေသာ၏။ ဝါ၊ ကို။ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ၊ မခွါအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ကထဉ္စိပိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ အဝိမုတ္တော၊ မလွတ်သည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မလွတ်သောကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂဟဏဿ၊ အဇ္ဈတ္တဟုယူခြင်း၏။
ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အဇ္ဈတ္တန္တိ စ၊ အဇ္ဈတ္တဟူ၍၎င်း။ အန္တောတိ စ၊ အန္တောဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ။
တဗ္ဗိပရိယာယတော၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ ရူပါရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝ အရူပ
ဘဝကို။ ဗဟိဒ္ဓါတိ စ၊ ဗဟိဒ္ဓဟူ၍၎င်း။ ဗဟိတိ စ၊ ဗဟိဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊
၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “အဇ္ဈတ္တသံယောဇနော၊ အဇ္ဈတ္တ
သံယောဇဉ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်။ ဗဟိဒ္ဓါသံယောဇနော၊ ဗဟိဒ္ဓသံယောဇဉ်
ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်” ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ။ ဝိသယဘေဒေန စ၊
အာရုံအပြားအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရဘေဒေန စ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ
အပြားအားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ အနေက-
ဘေဒဘိန္နမ္ပိ၊ များသောအပြားတို့ဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း
ဖြစ်သော။ တဏှံ၊ ကို။ ဇဋ္ဌာဘာဝသာမညေန၊ ဇဋ္ဌာအဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ကေန္တိ၊ တခုတည်းဟူ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တာယ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနာယ ဇဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုတဏှာဟူသော
အရုပ်အထွေးသည်။ ပဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တသတ္တသန္တာနပရိယာပန္နာ ဧဝ၊ ဆိုအပ်
သော သတ္တဝါ၏သန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပုနပုနံ၊
အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်။ တံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။ ဇေဋ္ဌန္တိ ဝိနန္တန္တိ၊ ဖွဲ့ယှက်လျက်။
ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတာ ပဇာတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်းကား)
တထာ ဟိ-တတော ဧဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ (အာဟ-ဌိစပ်) ပရမတ္ထတော၊
ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝယဝဉ္စတိရေကေန၊ အစိတ်မှ ဆန့်ကျင်သဖြင့်၊ ဝါ၊
အစိတ်မှ ထူးခြားပိုလွန်သဖြင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းမည်သည်။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊
အကယ်၍ကားမရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်မရှိသော်လည်း။ ကေဒေသော၊ တစိတ်သည်။
သမုဒါယော နာမ၊ အပေါင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အဝယဝတော၊ အစိတ်မှ။ သမုဒါယံ၊ အပေါင်းကို။ ဘိန္နံ၊ ကွဲပြားသည်ကို။
ကတွာ၊ ပြု၍။ ဥပမူပမေယျံ၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်
မူလိုသည်ဖြစ်၍။ [၇] ယထာ နာမ။ပ။သံသိဗ္ဗိတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ ဣမံ
ဇဋ္ဌံ၊ ကို။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ စပ်အပ်၏။ တိသု ဓာတုသု၊ သုံးပါးသောဓာတ်

၁-ဣမံပုဒ်ကို ဇဋ္ဌံပုဒ်နှင့် ဝိသေသန ဝိသေသျှအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရန်ပြသည်။ ၎င်းနှစ်ပုဒ်တို့
၏အကြား၌ ၄-ပုဒ်ခြားနေသောကြောင့် ဤသို့ပြပေသည်။

တို့တွင်။ ကေမ္မိ၊ တပါးကိုသော်လည်း။ အသေသေတွာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ သံသိဗ္ဗ-
နေန၊ ချုပ်စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ချုပ်စပ်သဖြင့်။ တေဓာတုကံ၊ ဓာတ်သုံးပါး
အပေါင်းကို။ ဇေဋ္ဌေတွာ၊ ရှုပ်ထွေးစေ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ တေန၊ “တေဓာတုကံ
ဇေဋ္ဌေတွာ ဌိတံ” ဟူသော ထိုစကားဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုတဏှာအရှုပ်၏။ မဟာ-
ဝိသယတံ စ၊ ကျယ်ပြန့်သော ဖြစ်ရာဌာနရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝိဇဋ္ဌနဿ၊
ဖြေရှင်းခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ သုဒ္ဓက္ကရဘာဝဉ္စ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။
အာဟ၊ ၏။ ဝိဇဋ္ဌေတုံ၊ ကော သမတ္ထောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံနာ၊ ဤသံဝဏ္ဏနာ
စကားဖြင့်။ ဝိဇဋ္ဌယေတိ ပဒံ၊ ဝိဇဋ္ဌယေဟူသောပုဒ်သည်။ သတ္တိအတ္တံ၊ ဇွမ်းနိုင်
ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဝိမိအာဒိအတ္တံ၊ စီရင်ခြင်းစသောအနက်ရှိသည်။ န (ဟောတိ၊)
မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ၊ သို့။ အန္တောဇဋ္ဌာတိ၊ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မေး
အပ်သည်ရှိသော်။ အဿ ဒေဝပုတ္တဿ၊ အား။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓော၊ စပ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗျော၊) ၏။ ဒေသောဝ၊ ဤသို့သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ကို။ ဝိသုဇ္ဇေယျ၊ ဖြေနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။
သတ္တာရံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဂုဏတော၊ ဂုဏ်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်
မူလိုသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗမဓမ္မသု အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏစာရောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊
၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ သဗ္ဗမဓမ္မသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိဘာဒိဘေဒဘိန္ဓေသု၊
အတိတ်အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သော၊ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။
ဧယျမဓမ္မသု၊ တို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏစာရောတိ၊ ကား။ အနဝသေသ-
ဧယျာဝရဏပ္ပဟာနေန၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော ဧယျတရားတို့၌
အတားအဆီး ကိလေသာတို့ကိုပယ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ဧယျတရားတို့ကို ဖုံးကွယ်
တတ်သော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သဖြင့်။ နိဿင်္ဂစာရတ္တာ၊ အငြိ
အတွယ်ကင်းသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဝိဟတဉာဏပဝတ္တိကော၊
အပိတ်အပင်ကင်းသော ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ တိသု ကာလေသု၊ တို့၌။
အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏတာဝိဘာဝနေန၊ အပိတ်အပင်ကင်းသော ဉာဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်
ကို ဖော်ပြသော။ ဧတေန၊ “သဗ္ဗမဓမ္မသု အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏစာရော” ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ အစဖြစ်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်
သော။ အာဝေဏိကဓမ္မာနံ၊ အာဝေဏိကဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တေနော၊ ထိုသို့ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်^၁။ (ဂဟိတဘာဝေါ-၌စပ်)

၁-ဤ၌လည်း ပုဋ္ဌော၊ အဿ-ပုဒ်တို့နှင့်ဆိုင်သော အာဟ-ပုဒ်ဝေးနေသောကြောင့်
သမ္ဗန္ဓော ဖြင့် စပ်ပြသည်။

၂-စာအုပ်တို့၌ ဂဟဏေနော-ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ မချောမော၍မသင့်။ “ဂဟဏံ၊ တေနော”
ဟု ရှိသင့်သည်။

တဒေကလက္ခဏာဘာယ စ၊ ထိုဂုဏ်သုံးပါးနှင့်တူသော လက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ တဒဝိနာဘာဝတော စ၊ ထိုဂုဏ်သုံးပါးနှင့် ကင်း၍မဖြစ်သော
 ကြောင့်၎င်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သေသာဝေဏိကဓမ္မာနမ္ပိ၊ ကြွင်းသော
 အာဝေဏိကဂုဏ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတဘာဝေါ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။) ကာမဂုဏာဒိဟံ၊
 ကာမဂုဏ်စသည်တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ကစားကုန်၏။ လဋ္ဌန္တိ၊ ပျော်မြူး
 ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တေသု၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ (ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ မည်ကုန်၏။) ဝိဇယသမတ္တတာယောဂေန၊ အောင်ခြင်း၌
 (အောင်ခြင်းငှါ) စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း - ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။
 ပစ္စတ္ထိကေ၊ ရန်သူတို့ကို။ ဝိဇေတုံ၊ အောင်နိုင်ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။
 (ဣတိ ဒေဝါ-၌စပ်၊ ဝိဇီဝိသာအနက်) ဣဿရိယဓနာဒိသက္ကာရဒါနဂ္ဂဟဏံ၊
 အစိုးရခြင်းနှင့်ဥစ္စာစသည်တို့ကို ပေးကမ်းမစခြင်း၊ ဗလိနတ်စာပူဇော်သက္ကာရ
 ကို ခံယူခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပြုကုန်လျက်။ ဝေါဟရန္တိ၊
 ရောင်းဝယ်ကုန်၏။ တံတံအတ္ထာနုသာသနဉ္စ၊ ထိုထိုအကျိုးစီးပွားကို သွန်သင်
 ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ဆိုဆုံးမကုန်၏။
 (ဣတိ ဒေဝါ-၌ပင်စပ်) ပုညာတိသယယောဂါနုဘာဝပ္ပတ္တာယ၊ လွန်ကဲသော
 ကောင်းမှုနှင့် ယှဉ်(စပ်ဆိုင်)သော အာနုဘော်သို့ရောက်သော။ ဇုတိယာ၊
 အရောင်အဝါဖြင့်။ ဇောတန္တိ၊ တောက်ပကုန်၏။ (နည်းတူစပ်) ယထာ-
 ဓိပေတံ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်းသော။ ဝိသယဉ္စ၊
 အရပ်သို့လည်း။ အပ္ပဋ္ဌိဿာတေန၊ အဆီးအတားမရှိသဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားတတ်
 ကုန်၏။ (နည်းတူစပ်) ယထိစ္ဆိတနိပ္ပါဒေန စ၊ အလိုရှိတိုင်းကို ပြီးစေခြင်း
 ၌လည်း။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ မည်ကုန်၏။
 အထ ဝါ၊ ကမ္မသာဓန တနည်းကား။ တံတံဗျသနနိတ္ထရဏတ္ထိကေဟံ၊ ထိုထို
 ပျက်စီးခြင်းဘေးတို့မှ ထွက်မြောက်လိုကုန်သောသူတို့သည်။ သရဏံ ပရာယဏန္တိ၊

၁-နောက်၌လည်း နည်းတူပင်စပ်ယှဉ်ရမည်။ ဤ၌ ကိဋ္ဌန္တိ-ဖြင့် ကိဋ္ဌာအနက်ကိုပြု၍
 ထိုတွင်လည်း အနက်နှစ်ပါးရှိသောကြောင့် လဋ္ဌန္တိ-ဖြင့် ကစားပျော်မြူးခြင်းအနက်ကိုဖွင့်ပြ
 သည်၊ ဝိဟရန္တိ-ဖြင့် ဝိဟာရအနက်ကို ဖွင့်ပြသည်။

၂-ဣဿရိယဉ္စ ဓနာဒိနံ စ ဣဿရိယဓနာဒိနိ၊ တာနိ စ သက္ကာရော စ ဣဿရိယ-
 ဓနာဒိသက္ကာရာ။ ပါနဉ္စ ဂဟဏဉ္စ ဒါနဂ္ဂဟဏံ။ ဣဿရိယဓနာဒိသက္ကာရာနံ ဒါနဂ္ဂဟဏ
 ဣဿရိယဓနာဒိသက္ကာရဒါနဂ္ဂဟဏံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဣဿရိယဓနာဒိ-ကို ဒါန-နှင့်၊
 သက္ကာရ-ကို ဂဟဏ-နှင့် အစဉ်အတိုင်းစပ်ပြီးလျှင် ကိုးကွယ်ရာနတ်တို့က ဣဿရိယဓန
 စသည်ကို ပေးကမ်းမစသောအားဖြင့်၎င်း၊ ကိုးကွယ်သူ လူတို့၏သက္ကာရကို နတ်တို့က
 ခံယူသောအားဖြင့်၎င်း ပစ္စည်းလဲလှယ်ခြင်း ရောင်းဝယ်ခြင်းကို ပြုကြသောကြောင့်၊
 ၎င်းတို့ ဒေဝမည်ကြသည် ဟု ယူအပ်၏။

ကိုးကွယ်ရာ လည်းလျောင်းရာဟူ၍။ ဒေဝနီယာ ဂမနီယာ၊ ရောက်အပ် ချဉ်းကပ် အပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဘိတ္ထဝနီယာ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သော-
ဘာဝိသေသယောဂေန၊ တင့်တယ်ခြင်းအထူးနှင့်ယှဉ်ခြင်း-ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။
ကမနီယာ၊ ချစ်နှစ်သက်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါ၊ မည်ကုန်၏။ တေ၊
ထိုနတ်တို့သည်။ သမ္မုတိဒေဝါ၊ မင်းဟူသော သမ္မုတိနတ်တို့၎င်း။ ဥပပတ္တိဒေဝါ၊
နတ်ဗြဟ္မာဟူသော ဥပပတ္တိနတ်တို့၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ၊ ကိလေသာမှစင်ကြယ်သော
ဘုရားရဟန္တာဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါး အပြားရှိ
ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ ဒေဝဒေဝမည်ပုံကို ဆိုဦးအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (သေဋ္ဌော
ဥတ္တမော ဒေဝေါတိ ဒေဝဒေဝေါ-၌စပ်) နိရတိသယာယ၊ အလွန်အကဲမရှိ
သော။ အဘိညာကီဠာယ စ၊ အဘိညာဉ်တည်းဟူသော ကစားခြင်းနှင့်၎င်း။
(သမန္နာဂတတ္တာ-နှင့်စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူပင်) ဥတ္တမေဟံ၊ မြတ်ကုန်
သော။ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေဟိ စ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ ဗြဟ္မဝိဟာရ အရိယဝိဟာရ
တို့နှင့်၎င်း။ သပရသန္တာန။ပ။ နိပ္ပတ္တိယာ စ၊ မိမိ၏သန္တာန်၊ ဝေနေယျသတ္တဝါ
အပေါင်းဟူသော သူတပါးတို့၏သန္တာန်၌တည်သော မာရ်ငါးပါးကို အောင်နိုင်
လိုခြင်း၏ ပြီးစီးခြင်းနှင့်၎င်း။ စိတ္တိသရိယ။ပ။ ဒါနဂ္ဂဟဏသင်္ခါတေန စ၊
စိတ်ကိုအစိုးရခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာခုနစ်ပါး အစရှိသော မှန်ကန်
သောအကျင့်ကို ပေးကမ်းမစခြင်း၊ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့်
ရိုသေစွာ ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းတို့ကို ခံယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဝေါဟာရာ
တိသယေန စ၊ လွန်ကဲသော အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်းနှင့်၎င်း။ ဓမ္မ။ပ။ နုဿသနီ-
သင်္ခါတေန၊ တရားသဘောအား၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အလိုအား၎င်း လျော်သော
အဆုံးအမဟုဆိုအပ်သော။ ဝေါဟာရာတိသယေန စ၊ လွန်ကဲသော ဆိုဆုံးမ
ခြင်းနှင့်၎င်း။ ပရမာယ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ ပညာသရိရပဘာသင်္ခါတယ၊
ဉာဏ်ပညာအရောင်၊ ကိုယ်တော်၏အရောင်ဟုဆိုအပ်သော။ ဇုတိယာ စ၊ အရောင်
အဝါနှင့်၎င်း။ အနညဿာဓာရဏာယ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်
သော။ ဉာဏသရိရဂတိယာ စ၊ ဉာဏ်ဘော်၊ ကိုယ်တော်တို့၏ သွားခြင်းနှင့်၎င်း။
မာရ။ပ။ နိပ္ပါဒနေသု၊ မာရ်ကိုအောင်ခြင်း၊ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဂုဏ်တို့ကို
ပြီးစေခြင်း၊ သူတပါးတို့၏အကျိုးစီးပွားကို ပြီးစေခြင်းတို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိဟတာယ၊
အဆီးအတားမရှိသော၊ ဝါ၊ မဆီးတား မနှောင့်ရှက်နိုင်သော။ သတ္တိယာ စ၊
အစွမ်းသတ္တိနှင့်၎င်း။ သမန္နာဂတတ္တာ စ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
(အဘိဘုယျ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော-၌စပ်၊ နောက်ဟိတ်များလည်း နည်းတူပင်
စပ်) သဒေဝကေန၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကေန၊ လူအပေါင်းသည်။
သရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂမနီယတော စ၊ ဆည်းကပ်အပ်သောကြောင့်၎င်း။ အဘိတ္ထ-
ဝနီယတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဘတ္တိဝသေန၊ ဆည်းကပ်သည့်အလိုအားဖြင့်။
ကမနီယတော စ၊ နှစ်သက်ကြည်ညိုအပ်သောကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။

တေ ဒေဝေ၊ ထိုသုံးမျိုးသောနတ်တို့ကို။ တေဟိ ဂုဏေဟိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော ထိုဂုဏ်တို့ဖြင့်။ အဘိဘုဿ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ ဒေဝါနံ၊ ထိုသုံးမျိုးသောနတ်တို့ထက်။ သေဋ္ဌော၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သော။ ဒေဝေါ၊ နတ်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝဒေဝေါ၊ မည်တော်မူ၏။ [၈] ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗဒေဝေဟိ၊ တို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပူဇနိယတရော၊ အထူးသဖြင့် ပူဇော်အပ်သော ။ ဒေဝေါ၊ နတ်မင်းကြီးပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝဒေဝေါ၊ မည်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝဘာဝဿ၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ်အဖြစ်ကို။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗညုဂုဏာလင်္ကာရဿ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆင်တန်းဆာကို။ အဓိဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့ထက်။ အတိသယေန၊ အလွန်အကဲအားဖြင့်။ ဒေဝေါ၊ နတ်မင်းကြီးပါပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝဒေဝေါ၊ မည်တော်မူ၏။

အပရိမာဏာသု၊ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ မရေတွက်နိုင်ကုန်သော။ လောကဓာတုသု၊ လောကဓာတ်တို့၌။ အပရိမာဏာနံ၊ ကုန်သော။ သက္ကာနံ စ၊ သိကြားတို့၏၎င်း၊ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ မဟာဗြဟ္မာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း၊ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ဂုဏာဘိဘဝနတော၊ ဂုဏ်ကို လွှမ်းမိုးကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဂုဏ်အားဖြင့် လွှမ်းမိုးကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်။ အဓိကော အတိသယော၊ လွန်ကဲသော။ ဝါ၊ ကား။ အတိရေကတရော၊ အထူးသဖြင့်ပိုလွန်သော၊ ဝါ၊ အတိုင်းထက်အလွန်ကြီးမြတ်သော။ သက္ကော စ၊ သိကြားလည်းဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာစ၊ ဗြဟ္မာလည်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ကာနံ၊ တို့ထက်။ အတိသက္ကော၊ လွန်ကဲသောသိကြားမင်းဖြစ်တော်မူ၏။ ဗြဟ္မာနံ၊ တို့ထက်။ အတိဗြဟ္မာ၊ လွန်ကဲသော ဗြဟ္မာမင်းဖြစ်တော်မူ၏။ ဉာဏပ္ပဟာနုဒေသနာဝိသေသေသု၊ ဉာဏ်၊ ပဟာနံ၊ ဒေသနာအထူးတို့၌။ သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကေ၊ လောက၌။ ကေနစိ၊ သည်။ အဝိက္ခမ္ဘနိယဋ္ဌာနတာယ၊ မလှုပ်မရှား မချောက်ခြားနိုင်သောဌာနရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုတောစိပိ၊ တစုံတခုသောအရပ်မှလည်း။ ဥတြာသာဘာဝတော၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ဝိသာရဒေါ၊ ရဲရင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုဝေသာရဇ္ဇဝိသာရဒေါ၊ မူ၏။ ယံ၊ အကြင်လေးပါးသော ဝေသာရဇ္ဇ

၁-ပူဇိတော ပူဇနေယျာနံ-စသည်နှင့်အညီ “ပူဇနိယော”ဟူ၍သာ ရှိသင့်၏။ “အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် ပူဇော်အပ်သော”ဟု အနက်ပေး။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ငဲ့၍ဆိုသည်ဟုသော်လည်း ယူအပ်၏။

၂-ဥ + ကြသ + ဣပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသော ဥတြာသ-ပုဒ်နှင့် ဥတြာသာဘာဝတော-သာသင့်သည်၊ တပစ္စည်းနှင့် ဥတြတ္ထာဘာဝတော-ကား မကောင်း။

ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ပ။ဝိဟရာမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဌာနာဌာနဉာဏာဒီဟိ၊ ဌာနာဌာနဉာဏ်အစရှိကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါး
 ကုန်သော။ ဉာဏဗလေဟိ၊ ဉာဏ်တော်အားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံ
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒသဗလဓရော၊ မူ၏။ ယံ၊ အကြင်ဆယ်ပါးသော
 ဉာဏ်အားတော်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဣဓ တထာဂတော။ပ။ပဇာနာတိတိ-
 အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဣဓ၊ ဤလောက၌။ တထာ-
 ဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်ကိုလည်း။ ဌာန-
 တော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ အဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း။
 အဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊
 ၏။] ဥေယျံ နာမ၊ သိအပ်သိထိုက်သောကြောင့် ဥေယျမည်သော။ ယံ ကိဉ္စ၊
 အကြင်အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အလုံးစုံ
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ တတ္ထ၊ ထိုဥေယျတရား၌။ အနာဝဠုဉာဏတယ၊ အပိတ်
 အပင်အဆီးအဟားကင်းသော ဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဝရဏ-
 ဉာဏော၊ ဉာဏမည်တော်မူ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တဉ္စ၊ ထို ဥေယျတရားကိုလည်း။
 သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်။ သဗ္ဗာကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဟတ္ထတလေ၊
 လက်ဝါးပြင်၌။ အာမလကံ ဝိယ၊ ဆီးဖြူသီးကဲ့သို့။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အား
 ဖြင့်။ ဒဿနသမတ္တေန၊ မြင်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော။ ဉာဏစက္ခုနာ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်
 တည်းဟူသောမျက်စိနှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သမန္တစက္ခု၊ မည်တော်မူ၏။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံကိုသိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤ
 သည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣမေဟိ ဒီဟိ ပဒေဟိ၊ အနာ-
 ဝရဏဉာဏော၊ သမန္တစက္ခု ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ပစ္စိမာနိ၊ နောက်၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ အသာဓာရဏဉာဏာနိ၊ ဉာဏ်တော်တို့ကို။
 ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဘာဂျဝန္တတာဒီဟိ၊ ကြီးမားသောဘုန်းကံနှင့်ပြည့်စုံ
 တော်မူသည်၏အဖြစ်အစရှိကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။
 ဘဂဝါ၊ မည်တော်မူ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်အဖွင့်သံဝဏ္ဏ-
 နာစကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ် ဆိုသင့် ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထို
 စကားသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရတော၊
 ဖြင့်။ အာဂမိဿတိ၊ လာလတ်။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဂုဏ်ပုဒ်တို့တွင်။ သဗ္ဗဓမ္မေသု။ပ။စာရောတိ ဣမိနာ၊
 ဤပုဒ်ဖြင့်။ (ဒဿိတာယ-၌ စပ်) တိယဒ္ဓါရဠာနံ၊ ကာလသုံးပါး၌ တက်
 ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာနံ၊ အမေးပြဿနာတို့ကို။
 ဘဂဝတော၊ ၏။ ဗျာကရဏသမတ္ထတယ၊ ဖြေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်
 ကို။ ဒဿိတာယ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ (အာသင်္ကာယ-၌ စပ်) ကိံ၊ အသို့

နည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေဝတာနမ္ပိ၊ နတ်တို့၏သည်း။ ပုစ္ဆံ၊ ကို။ ဗျာကာတုံ၊
 ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်အံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာသင်္ကာယ၊
 (ဖြစ်နိုင်သော) ယုံမှားခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ယုံမှားခြင်းဖြစ်လတ်သော်။ တန္တိဝတ္တ-
 နတ္ထံ၊ ထိုယုံမှားကိုနစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒေဝဒေဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ အတိဒေဝေါ၊ လွန်ကဲသော နတ်မြတ်ဖြစ်သော။ ဒေဝါန-
 မိန္ဒော၊ သော။ သက္ကော၊ သိကြားမင်းသည်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ပဉ္စံ၊ ကို။
 ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဖြေကြား၏။ တတော၊ ထိုသိကြားမှ။ ဣမဿ၊ ဤဘုရား၏။ ဝိသေ-
 သော၊ အထူးကား၊ ဝါ၊ ထူးသောဂုဏ်ကား။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ စိန္တန္တာနံ၊ ကြံသောသူတို့၏။ တန္တိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုအကြံကိုနစ်စေခြင်းအကျိုး
 ငှါ။ သက္ကာနံ အတိသက္ကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သက္ကေနပိ၊ သည်လည်း။
 ပုစ္ဆိတံ၊ မေးအပ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သနင်္ကမာရာဒယော၊ ကုန်သော။ ဗြဟ္မာ-
 နော၊ တို့သည်။ ဝိဿဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဗြဟ္မာမှ။ ဣမဿ၊ ဤဘုရား
 ၏။ အတိသယော၊ ကား။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တန္တာနံ၊ တို့၏။ တန္တိ-
 ဝတ္တနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ အဿ၊
 ထိုဘုရား၏။ အသံ ဝိသေသော၊ ဤသို့သောဂုဏ်ဆူးသည်။ စတုဝေသာရဇ္ဇဒသ-
 ဗလဉာဏေဟိ၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ် ဒသဗလဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား
 သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ [၉]စတု။ပ။ ဓရောတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမာနိ စဉာဏာနိ၊ ဤစတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ် ဒသဗလဉာဏ်တို့သည်လည်း။
 ဣမဿ ဉာဏဒွယဿ၊ ဤနောက်ဆုံးဖြစ်သော ဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ အဓိ-
 ဂမေန၊ ရသည်နှင့်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်ပင်လျှင်။ သိဒ္ဓါနိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အနာဝရဏ။ပ။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တယိဒံ ဉာဏဒွယံ၊
 ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ပုညဉာဏသမ္ဘာရူပစယသိဒ္ဓါယ၊ (သာမန်) ကောင်း
 မှု ဉာဏ်၏အကြောင်းအဆောက်အဦဖြစ်သော ကောင်းမှုတို့ကို ဆည်းပူးခြင်း
 ဖြင့်ပြီးသော။ ဘဂ္ဂဒေါသတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိသည်အဖြစ်
 ကြောင့်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္နော၊ ဖြစ်၍။ ဘဂဝါတိ၊ ဟူ၍။
 အဝေါစ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဧတေသံ ပဒါနံ၊ ထိုပုဒ်
 တို့ကို။ ဂဟဏေ၊ ယူခြင်းပြဆိုခြင်း၌။ ပယောဇနံ စ၊ အကျိုးကို၎င်း။ အနုပုဗ္ဗံ စ၊
 အစဉ်ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံး
 ဖြစ်သော။ အနာဝရဏဉာဏံ၊ ဉာဏ်၎င်း။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ဉာဏ်၎င်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ယံ ဧတံ ဉာဏဒွယံ၊ အကြင်ဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊
 ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ အတ္ထတော၊ သဘောအနက်အားဖြင့်။ အဘိန္နံ၊
 မကွဲပြားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကေမေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်
 ဖြစ်သော။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ ဝိသယပုဝတ္တိမုခေန၊ အာရုံ၌ဖြစ်ခြင်းကို ခံတွင်း
 ပြုသဖြင့်၊ ဝါ၊ ပခာနုပြုသဖြင့်။ အညေဟိ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ အသာဓာ၊

ရဏဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မဆက်ဆံ (မသက်ဆိုင်)သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ။
 ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ နှစ်မျိုးနှစ်ထွေ။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 အနဝသေသသင်္ခတသင်္ခတသမ္ပုတိဓမ္မာရမ္မဏတာယ၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံး
 စုံသောသင်္ခတ အသင်္ခတတရား၊ ပညတ် ပရမတ်သဘောတရားအာရုံရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံတို့၌။ အာဝရဏာ-
 ဘာဝတော၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိခြင်းကြောင့်။ နိဿင်္ဂစာရံ၊ ငြိကပ်
 ခြင်းမရှိသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ အနာဝရဏဉာဏန္တိပိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍လည်း။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
 ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ကို။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပက္ခာမ၊
 ဆိုကုန်အံ့။

၂။ ယော ဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ မဟန္တေ၊ မြတ်ကုန်သော။
 သီလက္ခန္ဓာဒိကေ၊ သီလက္ခန္ဓာအစရှိသောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို။ ဒေသိ ဂဝေသိ၊ ရှာမှီး
 တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟေသိ၊ မဟေသိမည်တော်မူ၏။ တေန မဟေသိနာ၊
 ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဏ္ဏယန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်လျက်။
 ဝိတ္တာရေန္တော၊ ချဲ့လျက်။ ယထာဘူတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိပရိတံ၊ မဖောက်
 မပြန် မှန်ကန်သော။ သီလာဒိဘေဒနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလသမာဓိပညာဒိ-
 ဝိဘာဂံ၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာစသည်တို့ဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြားခြင်း ရှိသော။
 သုဒုလ္လဘန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌက္ခဏဝဇ္ဇိတေန၊ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာကို ပွားစေ
 ရန်အခါမဟုတ်သော အက္ခဏရှစ်ပါး (အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး) တို့ကို ကြဉ်သဖြင့်၊
 ဝါ၊ အက္ခဏရှစ်ပါးသည် ကြဉ်အပ်သော။ နဝမေန၊ ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။
 ခဏေန၊ ခဏဖြင့်။ လဒ္ဓဗ္ဗတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။
 ဒုလ္လဘံ၊ ရခဲစွာသော။ သီလာဒိသင်္ဂဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလာဒိက္ခန္ဓတ္ထယ-
 သင်္ဂဟံ၊ သီလအစရှိသောခန္ဓာသုံးပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်သော။ ဟိ၊ မှန်၏။
 အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို။ တီဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့ဖြင့်။
 သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။) သပ္ပဒေသတ္တာ၊
 ညွှန်ပြအပ်သော (လောကီသီလစသော) အကြွင်းအစိတ် ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဝါ၊ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သောကြောင့်။ နဂရံ၊ တိုင်းပြည်၏ အစိတ်
 အပိုင်းဖြစ်သောမြို့ကို။ ရဇဇေန၊ အပေါင်းဖြစ်သောတိုင်းပြည်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ
 ဝိယ၊ ရေတွက်အပ်သကဲ့သို့။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊
 လောကီလောကုတ္တရာသီလ သမာဓိ ပညာခန္ဓာတို့ကို။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အစိတ်
 ဖြစ်သောအရိယမဂ်ဖြင့်။ န (သင်္ဂဟိတာ)၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။
 တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသောခန္ဓာတို့၏။) နိပ္ပဒေသတ္တာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အကြွင်း
 အစိတ်အပိုင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ န ခေါ် အာဝု-

သော။ပ။သင်္ဂဟိတောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (ဓမ္မဒိန္နာယ၊ ဓမ္မဒိန္နာ အမည်ရှိသော။ ထေရိယာ၊ ထေရီမသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာဝိသာခသေဋ္ဌေး။ အရိယေန၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကေန၊ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေန၊ လောကုတ္တရာမဂ်ဖြင့်။ တယော ခန္ဓာ၊ သုံးပါးသောခန္ဓာ တို့ကို။ န ခေါ် သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်သည် မဟုတ်ကုန်။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဋ္ဌေး။ စ၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ တိဟိ ခေါ် ခန္ဓေဟိ၊ သုံးပါးသောခန္ဓာ တို့ဖြင့်သာလျှင်။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော။ ။] ကိလေသစောရေဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ခိုးသူ တို့သည်။ အပရိပန္နနိယတာယ၊ မနှိပ်စက် မနှောင့်ရှက်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းသော။ အန္တဒ္ဓယပရိဝဇ္ဇနတော စ၊ အစွန်းအဖျား (အယုတ်တရား) နှစ်ပါးကို ကြဉ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ မာယာဒိကာယဝင်္ကာဒိပ္ပ ဟာနတော စ၊ မာယာစသည်နှင့် ကိုယ်ဖြင့် ကောက်ကျစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥဒုံ၊ ဖြောင့်မတ်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ သံကိ- လေသဓမ္မာနံ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့ကို။ မာရဏဝသေန၊ သေစေသည်၊ သတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂမနတော ပဝတ္တနတော စ၊ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့်၎င်း။ (ဤဟိတ်ဖြင့် ကိလေသေ မာရေန္တော ဂစ္ဆတိတိ မဂ္ဂေါ- ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသည်) နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ မဂ္ဂနတော စ၊ ရှာမှီးတတ်သော ကြောင့်၎င်း။ (နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂတိတိ မဂ္ဂေါ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသည်) နိဗ္ဗာနတ္ထိ- ကေဟိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂိတဗ္ဗတော စ၊ ရှာမှီးအပ်သော ကြောင့်၎င်း။ (မဂ္ဂိယတိတိ မဂ္ဂေါ- ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသည်) မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂ မည်သောအကျင့်လမ်းကို။ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန် အလို့ငှါ။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝါယ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ အရဟတ္တာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အလို့ငှါ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ယထာဘူတံ အဇာနန္နာတိ၊ ကား။ (သေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်သည်။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိဝိသုဒ္ဓိပရမ္ပရာယ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိအဆင့်ဆင့်ဖြင့်။ အဓိဂန္တဗ္ဗော၊ ရအပ်သိအပ်သောမဂ်ပေတည်း။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သောသဘော ရှိ၏။ ဧဝံကိစ္စကော၊ ဤသို့သော ကိစ္စရှိ၏။ ဝေမတ္ထော၊ ဤသို့သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာထာဝတော၊ မှန်ကန်သောသဘောအားဖြင့်။ အနဝဗုဇ္ဈန္တာ၊ မသိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သကလသံကိလေသတော စ၊ အလုံး

၁-တယော-ဟူသော ဗဟုဝစ်ပုဒ်အရ သုံးပါးကုန်သောဟု ပြန်ဆိုသင့်သော်လည်း ခန္ဓာ တို့ကို ဟူသော ဝိသေသျှဖြင့် ဗဟုဝစ်အနက် ထင်ရှားပြီဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာ ဝေါဟာရချောမောစေရန် သုံးပါးသောဟု ပြန်ဆိုသည်။ နောက်၌လည်း သင်္ချာနှင့် သင်္ချေယျတပေါင်းတည်း ပြန်ဆိုသောအလားတူအနက်များကို နည်းတူပင်မှတ်။

စုံသော (ညစ်ညူးစေတတ်သော) ကိလေသာမှတစ်ဆင့်။ သံသာရတော စ၊ သံသရာ
မှတစ်ဆင့်။ သုဒ္ဓိ စ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကိုတစ်ဆင့်။ ဝိမုတ္တိ စ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းကိုတစ်ဆင့်။
ကာမေန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ပစ္ဆေန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓိ-
ကာမာ၊ မည်ကုန်၏။ အပိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမ္ဘာဝနေ၊ ချီးမွမ်းခြင်းအနက်၌။
ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုအပိသဒ္ဓါဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သီလ-
မတ္တေန၊ သီလမျှဖြင့်။ ပရိတုဋ္ဌာ၊ ရောင့်ရဲအားရ၍နေကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝိသုဒ္ဓိကာမာပိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်
သည်လည်း။ သမာနာ၊ ဖြစ်ပါကုန်လျက်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣဓာတိ၊
ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဘာဝနာယ၊ နာ၌။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တတာယ၊ မပြတ်
အားထုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောဂီနေ၊ ယောဂီမည်သောပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ ဝါယမန္တာပိ၊ အားထုတ်ကုန်ပါသော်လည်း။ [၁၀] ဝိသုဒ္ဓိံ၊
စင်ကြယ်ခြင်းကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ၍။ ပယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ပရက္ကမံ၊ အဆင့်
ဆင့်အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရေန္တာပိ၊ ပြုကုန်သော်လည်း။ ဥပါယဿ၊ သင့်လျော်
သောအကြောင်း၏။ ဝါ၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းကို။ အနဓိဂတတ္တာ၊
မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်သော အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို။
နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဒနာ၊ ရွှေပုဒ်နောက်ပုဒ်တို့၏ ယှဉ်စပ်
ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။) တေသန္တိ၊ ကား။ ယောဂီနံ၊ တို့၏။ အယံ
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကျမ်းသည်။ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကောင်းမြတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သဝနခာရဏပရိစ္ဆယာဒိပသုတာနံ၊ ကြားနာခြင်း၊ ဆောင်မှတ်
ခြင်း၊ သေ့ကျက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် အားထုတ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကုန်သည်
ရှိသော်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ယောဂီဟုတ်မဟုတ် အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။
ပါမောဇ္ဇကရော၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သည်။
ကာမဉ္စ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။
ယောဂီနံ၊ တို့အား။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ၊ ဝါ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ။
ပမောဒဟောတု၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ တေသံ ပါမောဇ္ဇကရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဗာဟိရကနိကာ-
ယန္တရလဒ္ဓိဟိ၊ သာသနာပအယူ၊ နိကာယ်တပါး ဂိုဏ်းတပါးတို့၏ အယူတို့နှင့်။
အသမ္ပိဿတာယ၊ မရောနှောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ဝိသုဒ္ဓိ-
ဝိနိစ္ဆယတ္တာ၊ စင်ကြယ်သောအဆုံးအဖြတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဝိသုဒ္ဓိ-
ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်သော အဆုံးအဖြတ်ရှိသော။ မဟာဝိဟာရ-
ဝါသီနန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ အတ္တနေ၊ ၏။ အပဿယဘူတံ၊ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။
နိကာယံ၊ နိကာယ်ကို။ ဝါ၊ ဂိုဏ်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဒေသနာနယနိဿိတန္တိ၊
ကား။ ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာနယသန္တိဿိတံ၊ ပဋိတော်၏အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာနည်းကိုမှီ
သော။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်တို့တွင်။ တေသံ ပါမောဇ္ဇကရဏန္တိအာဒိနာ၊

ပါဌ်ဖြင့်။ “မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ ဝါသိအရှင်မြတ်တို့၏။ ကထာမဂ္ဂေါ၊ ပို့ချစဉ်
သည်။ သဗ္ဗသံကိလေသမလဝိသုဒ္ဓတာယ၊ အလုံးစုံသော ညစ်ညူးကြောင်း အညစ်
အကြေးတို့မှ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတ္ထေန္တာနံ၊
တောင့်တကုန်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိကုန်သော။ ယောဂီနံ၊ တို့အား။ ဧကံသေန၊
စင်စစ်အားဖြင့်။ တဒါဝဟတ္တာ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ဆောင်ပေးတတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ပါမောဇ္ဇကရော၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။
ဉာဏုတ္တရေဟိ၊ လွန်ကဲသောဉာဏ်ရှိကုန်သော။ သမ္မာပဋိပန္နေဟိ၊ နည်းလမ်း
မှန်စွာကျင့်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဆောက်တည်အပ်
စီရင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်
မှန်ကန်စွာ။ ဝိသုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယော၊ စင်ကြင်သော အဆုံးအဖြတ်ရှိ၏။” ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတိ၊ ၏။ သက္ကစ္စံ၊ ရိုသေစွာ။ ဘာသတော၊ ဆိုသော။ မေ၊ ငါ၏။ တံ၊
ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။ သက္ကစ္စံ၊ ရိုသေစွာ။ နိသာမယထ၊ နာယူမှတ်သားကြပါ
ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဂန္ဓာရမ္မစကားရပ်၌။ ဣမိဿာ ဒါနိ ဂါထာ-
ယာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဘာသနဿ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကိုဆိုခြင်း
၏။ နိဿယံ၊ မှီရာကို၎င်း။ (ဒဿေတွာ-၌စပ်) ကထိတာယ မဟေသိနာတိ
ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏။ ပမာဏဘာဝံ၊ ပမာဏ၏အဖြစ်
ခိုင်မာသောစကား၏အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဒဿေတွာ-၌ပင်စပ်) ယထာဘူတံ အတ္ထံ
သီလာဒိဘေဒနန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ အဝိပရိတပိဏ္ဍတ္တံ၊ မဖောက်မပြန်
မှန်ကန်သော အပေါင်းအနက်ကို၎င်း။ (ဒဿေတွာ-၌ပင်စပ်) သုဒ္ဓုလ္လဘံ။ပ။
ယောဂိနောတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ နိမိတ္တံ၊ အကြောင်းနိမိတ်ကို၎င်း။ (ဒဿေ-
တွာ-၌ပင်စပ်) တေသံ ပါမောဇ္ဇကရဏန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပယောဇနံ၊
အကျိုးကို၎င်း။ (ဒဿေတွာ-၌ပင်စပ်) ဝဏ္ဏယန္တော အတ္ထန္တိ စ၊ အတ္ထံဟူ၍၎င်း။
သုဝိသုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယံ။ပ။နိဿိတန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သက္ကစ္စန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣမိနာ၊
ဤသုံးခုသောပါဌ်ဖြင့်။ ကရဏပ္ပကာရံ၊ ကျမ်းပြုခြင်း၏ အခြင်းအရာကို၎င်း။
ဒဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ဝိသုဒ္ဓိကာမာ။ပ။သာဓဝေါတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ တတ္ထ၊
ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သက္ကစ္စသဝနေ၊ ရိုသေစွာနာခြင်း၌။ သာဓုဇနေ၊ သူတော်
ကောင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ နိယောဇေတိ၊ တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ ဟိ၊
အကြောင်းကား။ သာသနသမ္ပတ္တိ၊ သာသနာတော်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။
သာဓုကံ သဝနပဋိပဒ္ဓါ၊ ရိုသေစွာနာခြင်းနှင့်စပ်၏။ (ရိုသေစွာနာမှ ပြည့်စုံမည်
ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့တိုက်တွန်းသည်ဟု ဆိုလို၏)။

၁-သက္ကစ္စံ-ပုဒ်ကို ဘာသတော၊ နိသာမယထ နှစ်ဌာနလုံးနှင့် ယှဉ်စပ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။

၃။ ဝစနတ္ထဝိဘာဝနေန၊ ဝစနတ္ထကို ထင်စွာပြခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသော သဒ္ဓါ၏အနက်ကိုပြခြင်းဖြင့်။ ပဝေဒိတဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသာမညတ္ထဿ၊ ထင်ရှားသိစေ အပ်ပြီးဖြစ်သော (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသဒ္ဓါ၏) သာမညအနက်ရှိသော နာခံသူအပေါင်း အား၊ ဝါ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသဒ္ဓါ၏ သာမညအနက်ကို သိစေအပ်ပြီးသော နာခံသူ အပေါင်းအား။ ဝုစ္စမာနာ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ- ကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းသည်။ အဘိရုစိံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဒတ္တတော၊ ပုဒ်အနက်အားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်ကျမ်းကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ တတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတတ္ထဝိသုဒ္ဓိတိအစရှိသော စကား ရပ်၌။ တတ္ထာတိ၊ တတ္ထဟူသည်ကား။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဘာသိဿန္တိ၊ ဘာသိဿ ဟူသော စကားရပ်၌။ ယဒိဒံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂပဒံ၊ အကြင်ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသောပုဒ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသောပုဒ်၌။ သဗ္ဗမလဝိရဟိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ရာဂါဒိမလေဟိ င၊ ရာဂအစ ရှိသော အညစ်အကြေးတို့မှ၎င်း။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သံကိလေသမ- လေဟိ၊ သံကိလေသအညစ်အကြေးတို့မှ၎င်း။ ဝိရဟိတံ၊ ကင်းသော။ ဝိဝိတ္တံ၊ ဆိတ်သော။ တတော ဧဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ အစ္စန္တပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်စစ်ထက်ဝန်း ကျင်စင်ကြယ်သော။ သဗ္ဗဒါ စ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ သဗ္ဗထာ စ၊ အချင်း ခပ်သိမ်း၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သော။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အစ္စန္တပရိသုဒ္ဓံပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဧတေန၊ ဤအရိယာမဂ်ဖြင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ် သော အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို။ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ၊ ရှာမှီးတတ်၏။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ရကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂေါတိ အဓိဂမ္ပပါယော ဝုစ္စတိတိ၊ ဝုစ္စတိဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဟူသည် ကား။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဖက် သက်သက်မုချအားဖြင့်။ လောကုတ္တရ- မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ (တနည်းကား) နိပ္ပရိယာ- ယေန၊ ဖြင့်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဟူ၍။ ဝေဒိ- တဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်သိအပ်သော်လည်း။ တဒုပါယတ္တာ၊ ထိုလောကုတ္တရာ မဂ်၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါ စ၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကို၎င်း။ တန္တိဿယော၊ ထိုပုဗ္ဗဘာဂမဂ်၏မှီရာဖြစ်သော။ ကထာပဗန္ဓော စ၊ ကထာအစဉ် ဟုဆိုအပ်သောကျမ်းကို၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ မိန့်ဆို အပ်၏။

[၁၁] သွာယံ-သော အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။ သတ္ထာရာ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဒေသနာဝိလာသတော စ၊ ဒေသနာကို တင့်တယ်စေနိုင်သော

သဗ္ဗညုတညာဏ်အလိုအားဖြင့်၎င်း။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယတော စ၊ ဝေနေယျတို့၏ အလို အဇ္ဈာသယအားဖြင့်၎င်း။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသောနည်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးသောနည်းတို့ဖြင့်။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တေသု၊ ထိုအမျိုးမျိုးသောနည်းတို့တွင်။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ နယော၊ ဤသီလ အစရှိသောနည်းကို။ (ဣဓ၊ ဤဒေသနာ၌။) ဂဟိတော၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ၎င်း။ သော ပနာယန္တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကတ္ထစိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိသ္မိဉ္စ သုတ္တေ၊ အချို့သောသုတ်၌။ ဝိပဿနာမတ္တဝသေနဝါတိ၊ နေဝဟူသော ပါဠိ၌။ အဝခာရဏေန၊ ပိုင်းခြားခြင်းအနက်ရှိသော ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သမထံ၊ သမထကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုသမထသည်။ တဿာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏။ ပဋိယောဂီ၊ အပြိုင်ယှဉ်ဖက်ပေတည်း။ သီလာဒိ၊ သီလ(ဝီရိယ သတိ) အစရှိသောတရားသည်။ န၊ ဝိပဿနာ၏ အပြိုင်ယှဉ်ဖက်မဟုတ်။ စ၊ ဆက်။ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္တေန၊ အထူးကိုနှစ်စေခြင်းအနက်ရှိသော။ မတ္တသဒ္ဓေန၊ မတ္တသဒ္ဓါဖြင့်။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွသော၊ ဝါ၊ ထူးခြားခြင်းရှိသော။ သမာဓိံ၊ သမာဓိကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ သော၊ ထိုထူးခြားခြင်းရှိသော သမာဓိသည်။ ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေါ၊ ဥပစာ၊ အပ္ပနာအပြားရှိသော သမာဓိပေ တည်း။ (ကသ္မာ၊ အဘယံကြောင့် ထူးခြားခြင်းရှိသော ဥပစာ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ကို နှစ်စေသနည်းဟူမူ။) ဝိပဿနာဟာနိကဿ၊ ဝိပဿနာလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့သွား ကြောင်းယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာပေတည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့နည်းသွင်းခြင်းကြောင့်ပေတည်း။ သမာဓိမတ္တံ၊ သာမန်ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ် သော သာမန်သမာဓိကို။ န (နိဝတ္တေတိ)၊ နှစ်စေသည် မဟုတ်။ ဟိ၊ သာမန်

၁- သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ-စသောဂါထာသည် ဝိပဿနာယာနိက၏ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဟောသော ဒေသနာဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာနှလုံးသွင်းသောကြောင့် မတ္တ-သဒ္ဓါနှင့် တကွ ဝိပဿနာမတ္တေနဝ-ဟု မိန့်ဆိုလျက် ထူးခြားသော ဥပစာ၊ အပ္ပနာသမာဓိကို နှစ်စေ သည် ဖယ်မြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။

၂။ ဝေ-ဖြင့် သမာဓိကို နှစ်စေ၏။ ဧတ္ထ-ဖြင့် အထူးကို နှစ်စေ၏။ ထိုနှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် ထူးခြားသော ဥပစာ အပ္ပနာသမာဓိကိုသာ နှစ်စေသည်။ မထူးခြားသော ခဏိကသမာဓိကို ကား မနှစ်စေပါဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာ၌ “ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေါ၊ အပြားရှိသော။ သော၊ ထို သမာဓိသည်။ ဝိပဿနာယာနိကဿ၊ ၎င်း။ ဒေသနာ၊ တည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤ၊ ဝါ၊ သော ကြောင့်။ န သမာဓိမတ္တံ၊ သမာဓိမေ့မဟုတ်။ ဝါ၊ သာမန်သမာဓိမဟုတ်-” ဟူ၍ အနက်ပြန် လျှင် ဣတိ ကတော-ပုဒ်မှာ စပ်စရာမရှိရုံမျှမက “န ဟိ” စသော နောက်ဝါကျမှလည်း အဆက် ပြတ်သွား၏။ ထို့ကြောင့် သောဥပစာရပ္ပနာဘေဒေါ-ကို သရုပ်ပြဝါကျဟူ၍၎င်း၊ ဝိပဿနာ- ယာနိကဿ ဒေသနာတိ ကတော-ကို နိဝတ္တေတံ ၎င်း ဟိတ်ပါဠိဟူ၍၎င်း၊ န သမာဓိမတ္တံ-ကို ထို၏ ဗျတိရေကဝါကျ ဟူ၍၎င်း ခွဲခြားသင့်သည်။ ၎င်းအတိုင်းခွဲခြား၍ အနက်ပြန်လိုက်သည်။

သမာဓိကို မနစ်စေပါဟုဆိုသောစကားမှန်ပါ၏။ ဝါ၊ မနစ်စေဟု သိရခြင်း၏ အကြောင်းကား။ ခဏိကသမာဓိ၊ ခဏိကသမာဓိကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ (တသ္မာ၊ ထုံကြောင့်တည်း။) စ၊ ဆက်ဦးအံ့၊ ဝိပဿနာတိ၊ ဝိပဿနာမတ္တပုဒ်၌ပါဝင်သော ဝိပဿနာဟူသောပုဒ် ဖြင့်။ တိဝိဓာပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာဝ၊ ထိုဂါထာ၌ပါဝင်သော အနိစ္စာနုပဿနာကိုသာလျှင်။ န (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဘိအပ်သည် မဟုတ်ပေ။ ဟိ၊ မှန်၏။ အနိစ္စဒဿနမတ္တေန၊ အနိစ္စကိုမြင်ကာမျှဖြင့်။ သစ္စာဘိသမယော၊ သစ္စာကို သိခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဂါထာယံ၊ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”အစရှိသော ဂါထာ၌။ အနိစ္စလက္ခဏဿေဝ၊ အနိစ္စလက္ခဏာကိုသာ လျှင်။ ယံ ဂဟဏံ၊ အကြင်ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ တံ၊ ထိုသို့ယူခြင်းကို။ (လိုက်ပါငြိကတံ-၌ စပ်) ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တဒေဝ၊ ထိုအနိစ္စ လက္ခဏာသည်သာလျှင်။ သုဠတရံ၊ အထူးသဖြင့်ကောင်းစွာ၊ ဝါ၊ သာလွန်၍။ ပါကဋ္ဌံ၊ ပေါ်လွင်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့ သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ကတံ၊ ပြုအပ်၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ သောပိ၊ အနိစ္စလက္ခဏာအထူးထင်သောထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဣတရံ၊ ဤတပါးသော။ လက္ခဏဒ္ဓယံ၊ ဒုက္ခနှင့် အနတ္တလက္ခဏာနှစ်ပါးကို။ ဝိဘူတံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ဝါ၊ ထင်ရှားအောင်။ (ဝိဘူတတရံ-ကား မသင့်၊ အနိစ္စဇက်သာ၍ ထင်ရှား စေရန် မလိုပါ) ဟုတွာ၊ ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ ဝိသေသံ၊ တရားထူးကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ အနိစ္စလက္ခဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (သမ္မသိတွာ၊ ၍။) န (အဓိဂစ္ဆတိ)၊ ရသည်ကား မဟုတ်ပေ။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေဘူမကသင်္ခါရာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္မသနိယာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်အပ် ရှုအပ်သော သင်္ခါရတို့ပေတည်း။ အနိစ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ အဒ္ဓုဝါ၊ မခိုင်ခံ့ကုန်။ ဣတ္ထရာ၊ တို့တောင်းကုန်၏။ ခဏဘင်္ဂုရာ၊ ခဏအားဖြင့် (တခဏချင်း) ပျက်စီးတတ်ကုန် ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနိစ္စပုဒ်၏အနက်တည်း။ ပညာယာတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ အထ ပစ္စာ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနံ၊ ဉာဏ်အစရှိသည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်သည် မှ။ ဥတ္တရကာလံ၊ နောက်ကာလ၌။ နိဗ္ဗန္တတိ ဒုက္ခေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနိစ္စာ- ကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဒိဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဟောအပ်သော။ တေဘူမကေ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော။ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတေ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ ယေဝ ဒုက္ခေ၊ ထိုဆင်းရဲအပေါင်း၌

ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးနှေး၏။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။
သေမဂ္ဂေါဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာသင်္ခါတော၊ နာဟုဆိုအပ်
သော။ ဝိရာဂါဒိနံ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းသောမဂ်စသည်တို့၏။ ကာရုဏဘူတော၊
အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေ - သော၊ ဤဉာဏ်သဘောသည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊
နိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဂမ္မပါယော၊ ရခြင်း၏အကြောင်းတည်း။

ဈာနပညာဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမယဝိပဿနာဝသေန၊ အားဖြင့်။
စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဈာနပညာဟူသော ပုဒ်၌။ ဈာနန္တိ၊ ဈာနဟူသောပုဒ်ဖြင့်။
ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ပါဒကဘူတံ၊ အခြေဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊
အလိုရှိအပ်၏။ ယဒ္ဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ၌။ ဈာနဉ္စ ပညာ စာတိ
ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (တနည်း)
အယံ အတ္ထော၊ ဤဆိုလတုံသောအနက်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ယော ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။
ပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာကို။ ဥဿုက္ကာပေတိ၊ အားထုတ်စေ၏။
(ဥဿုက္ကာပေတိ-ဟု ရှိသင့်၏။ အဆင့်ဆင့်တက်စေ၏-ဟု အနက်ပေး) သ ဝေ
နိဗ္ဗာနသန္တိကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗျတ္တံ၊ ထင်ရှားစွာ။
နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။
အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

ကမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂစေတနာ၊ မဂ်စေတနာတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
သ၊ ထိုမဂ်စေတနာသည်။ အပစယဂါမိတာယ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားတတ် ရောက်
စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ သုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်
ခြင်းကို။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဝဟတိ၊ ဆောင်ပေးတတ်၏။ ဝိဇ္ဇာတိ၊
ဟူသည်ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ သီလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာ၊
သမ္မာဝါစာနှင့် သမ္မာကမ္မန္တတို့တည်း။ ဇီဝိတမုတ္တမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္မာ-
အာဇီဝေါ၊ ဝတည်း။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။
ကမ္မန္တိ၊ ကမ္မဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တဿ၊ နှစ်ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ၏။) ယာ စာဝုသော။ပ။ [၁၂] သင်္ဂဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊
ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာတိ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာ-
သင်္ဂဟိနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ
ဝိသာခ သေဌေး။ ယာ စသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၎င်း။ ယော စ သမ္မာ-
သင်္ဂဟိ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။
ပညက္ခန္ဓေ-ပညက္ခန္ဓေန၊ နှာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်တန်၏။] ဓမ္မောတိ၊
ပုဒ်ဖြင့်။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိကို။ (ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ကတ္ထ ဝိယ၊

အဘယ်ပါဠိ၌ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။) ဧဝံ ဓမ္မာ ဘဂဝန္တော အဟေသန္တိအာဒိသု
ဝိယ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့ ပင်တည်း။ တဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ထိုသမာဓိကို
ယူသဖြင့်ပင်လျှင်။ ယော စာဝုသော ဝိသာခ။ပ။ သင်္ဂဟိတာတိ၊ သင်္ဂဟိတာ-
ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သမ္မာဝါယာမသတိနမ္ပိ၊ သမ္မာဝါယာမနှင့်သမ္မာ-
သတိတို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဆောင်ပါဠိ၏အနက် လွယ်ပြီ]
သီလန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သမ္မာဝါစာဇီဝါနံ၊ သမ္မာဝါစာနှင့် သမ္မာအာဇီဝတို့ကို။
ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇီဝိတမုတ္တမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေရူပဿ၊
ဤသို့သဘောရှိသော။ အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်ခြင်းသည်။
ဥတ္တံ၊ မြတ်သော။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းပါပေတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
တ္ထေ၊ ဤဂါထာ၌။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယာ
မဂ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သီလာဒိဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလသမာဓိပညာဝီရိယဝသေန၊ ဝီရိယ
တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမာဒါနတော၊ ဆောက်တည်
သည်မှ။ ပဘုတိ၊ အစပြု၍။ သဗ္ဗကာလံ၊ သိမ်း။ သီလသမ္ပန္နောတိ၊ ဟူသည်ကား။
စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသမ္ပဒါယ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတည်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းနှင့်၊
ဝါ၊ ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့်။ သမ္ပန္နော-သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံသော။ ပညဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ လောကီယလောကုတ္တရာယ၊ လောကီ
လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ပညာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။
သုသမာဟိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံသမ္ပယုတ္တေန၊ ထိုလောကီပညာ
လောကုတ္တရာပညာနှင့်ယှဉ်သော။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။
သမာဟိတော၊ တည်ထားအပ်သောစိတ်ရှိသော၊ ဝါ၊ တည်ကြည်သော။
အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယော၊ ချီးမြှောက်
အပ်သော လုံ့လရှိသော။ ပဟိတတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပတိ၊
စွဲ၍။ ပေသိတစိတ္တတာယ၊ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ပဟိတ-ကို
ပေသိတ-ဟု၊ အတ္တ-ကို စိတ္တ-ဟု ဖွင့်ပြသည်) ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌၎င်း။
ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ နိရပေက္ခစိတ္တော၊ မငဲ့ကွက်သောစိတ်ရှိသော။
ဩဇန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာမောဃာဒိစတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ ကာမောဃစသည်လေးပါး
အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဩသံ၊ ဩဇာကို။ ဝါ၊ ကား။ သံသာရ-
မဟောဃမေဝ၊ သံသရာတည်းဟူသော ကြီးစွာသောရေအယဉ်ကိုပင်လျှင်။

ကောယနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေမဂ္ဂေါ၊ တခုတည်းသောလမ်းတည်း။
ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဓ၊ ဤပုဒ်၌။ အယနသဒ္ဓေါ၊ အယနသဒ္ဓါသည်။ မဂ္ဂပရိယာယော၊

မဂ္ဂသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ပေတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ
မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် ခရီးလမ်းသည်။ ကေပထဘူတော၊ တခုတည်း
တကြောင်းတည်းသော လမ်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဒွေပထဘူတော၊ နှစ်သွယ်
နှစ်ခွလမ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အတ္ထော၊
ကောယနော-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကေ၊ တခုတည်းသော၊
ဝါ၊ မြတ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အယတိ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ကောယနော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဂဏသင်္ဂဏိကံ၊ အပေါင်းအဖော်တို့နှင့်
ပေါင်းသင်းခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဝိဝေကဋ္ဌေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌
တည်သည်ဖြစ်၍။ ကေန၊ တယောက်ထီးတည်း။ အယိတဗ္ဗော ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗော၊
သွားအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောယနော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တေန၊
ထိုလမ်းဖြင့်။ အယန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယနော၊ မည်၏။
ကေဿ၊ တဆူတည်းသော။ သေဋ္ဌဿ၊ မြတ်သော။ ဘာဝတော၊ မြတ်စွာ
ဘုရား၏။ အယနော၊ သွားကြောင်းလမ်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကော-
ယနော၊ မည်၏။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ ဘေန၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ၊
ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကေသ္မိံ၊ တခုတည်း
သော။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ အယနော၊
လမ်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောယနော၊ မည်၏။ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊
ဟူသည်ကား။ ရာဂါဒိမလေဟိ စ၊ ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေးတို့မှ၎င်း။
အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘာဒိဥပက္ကိလေသေဟိ စ၊ အဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘအစရှိ
သောညစ်ညူးကြောင်းဥပက္ကိလေသတို့မှ၎င်း။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာယ-
ဝိသုဇ္ဈနတ္တာယ၊ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ယဒိဒန္တိ၊ ယဒိဒံ-ဟူသည်ကား။
နိပါတော၊ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ ယေ ဣမေ၊ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဣတိ၊
ကား။ အတ္ထော၊ ယဒိဒံပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သရဏလက္ခဏေန စ၊
အောက်မေ့ခြင်း - အမှတ်ရခြင်းလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂဋ္ဌေန စ၊ မဂ်ဟူသော
အနက်သဘောအားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂေါတိ၊ မဂ္ဂေါဟူ၍။ ဝုတ္တဿေဝ၊ ကေဝုစံဖြင့်
ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၏ပင်လျှင်။ ကာယာဒိဝိသယဘေဒေန၊ ကာယအစ
ရှိသောဖြစ်ရာဝိသယတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓတ္တာ၊ လေးပါးအပြား
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဗဟုဝုစံဖြင့်
ဟောအပ်၏။ သမ္ပပ္ပဓာနာဒိသုတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊
ဖြင့်။ အပ္ပမာဒါစိုရတိအာဒိနံ၊ အပ္ပမာဒ၌ နှေးလျော်ခြင်း အစရှိသောတရား
တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ [၁၃] ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အပ္ပ-

၁။ သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဝုပကဋ္ဌေန-ဟု ရှိသည်၊ ယုတ္တတရ
ပေတည်း။

မာဒါဘိရတိအာဒိဝသေနာပိ၊ အပ္ပမာဒဉ္စ မေဇ္ဈေျာဒြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းအား ဖြင့်လည်း။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်၌၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဒေသိတော၊ ၏။ ယထာဟ၊ နည်းဟူမကား။ အပ္ပမာဒရတော။ပ။သန္တိကေတိ၊ သန္တိကေဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အပ္ပမာဒရတော၊ မေဇ္ဈေျာဒြင်း သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်၌ မေဇ္ဈေျာသော။ ပမာဒေ၊ မေဇ္ဈေျာဒြင်း၌။ ဘယဒဿိ ဝါ၊ ဘေးကိုရှုလေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပရိဟာနာယ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗေ၊ မထိုက်။ နိဗ္ဗာနဿေဝ၊ နိဗ္ဗာန်၏ သာလျှင်။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ ဌိတော၊ တည်၏။ (ဘယဒဿိ ဝါ-၌ ဝါ-ကို ပါဒ- ပူရဏဟူ၍၎င်း သာဝီ-မှ သိဝါ ဖြစ်သည်ဟူ၍၎င်း ယူအပ်၏)]

၄။ တတြာတိ၊ ကား။ တဿံ ဂါထာယံ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝုစ္စမာနာ၊ ဆိုအပ်လတံ့သော။ ဂါထာယ၊ ၏။ ဝိတ္တာရသံဝဏ္ဏနာ၊ အကျယ်အဖွင့်သည်။ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသဌာနိယာ၊ အကျယ်ပြသောနိဒ္ဒေသ တဖန်ထပ်၍အကျယ်ပြသော ပဋိနိဒ္ဒေသတို့၏ အရာ၌တည်၏။ တတော၊ ထို ဝိတ္တာရသံဝဏ္ဏနာအောက်။ သံခိတ္တတရာ၊ အထူးသဖြင့်ကျဉ်းသော၊ ဝါ၊ သာ၍ ကျဉ်းသော။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်သည်။ ဥဒ္ဒေသဌာနိယာ၊ အကျဉ်းပြ သောဥဒ္ဒေသအရာ၌တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ယထာဥဒ္ဓိဌဿ၊ အကြင် အကြင် အကျဉ်း ပြအပ်ပြီးသော၊ ဝါ၊ အကျဉ်းပြထားသည့်အတိုင်းဖြစ်သော။ အတ္ထဿ၊ အနက် ၏။ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသ၊ တို့သည်။ သုကရာ စ၊ ပြုလွယ်ကုန်သည်၎င်း။ သုဗောဓာ စ၊ သိလွယ်ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ သီလေတိ၊ ကား။ ကုသလသီလေ၊ ကုသိုလ်သီလ၌။ “ထပတိ၊ လက်သွားဆရာ။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ သီလာ၊ သီလတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့ နည်းဟူမူ။” ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ အကုသလဓမ္မာပိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း။ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ ယဒိပိ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း။ ဝုစ္စမာနာယ၊ ဆိုအပ်လတံ့သော။ စိတ္တပညာဘာဝနာယ၊ သမာဓိ ပညာကို ပွားစေသော ဘာဝနာ၏။ အဓိဋ္ဌာနာယောဂျတာယ၊ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် မသင့် လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကိရိယသီလာနုမ္မိ၊ ကိရိယာသီလတို့၏သော်လည်း။ အသမ္ဘဝေါ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံ့သေး၏။ ဣတရေသံ၊ ဤ ကိရိယာမှတစ်ပါးသော အကုသိုလ်သီလတို့၏။ (သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။) ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလသီလမေဝ၊ ကုသိုလ် သီလကိုသာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ သီလံ ပရိပူရယ-

မာနောတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ပရိပူရယမာနောတိ၊ ကား။ ပရိပါလေန္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်စောက်ရှောက်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ ကား။ ပရိဝဇ္ဇေန္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်ပွားစေဆဲပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဗ္ဗဘာဂေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အဖို့တို့ဖြင့်။ သံဝရန္တော စ၊ စောင့်စည်းသည်လည်းဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဝီတိက္ကမန္တော စ၊ မလွန်ကျူးသည်လည်းဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တထာဘူတော၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုသီလကို။ အဝိဟန္တော၊ မစွန့်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မစွန့်သောကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသီလ၌။ ပတိဋ္ဌိတော နာမ၊ တည်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သီလေတိ ဣဒံ၊ သီလေ-ဟူသောဤပုဒ်သည်။ အာဓာရေ၊ အာဓာရအနက်၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ (တနည်း)သီလေတိ၊ သီလေ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဝိဘတ်သည်။ အာဓာရေ၊ ၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်တည်း။

ပတိဋ္ဌာယာတိ၊ ပုဒ်၌။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ နိဿယူပနိဿယ-ဘေဒတော၊ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်သောတည်ရာ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော တည်ရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင်။ (ဥပနိဿယပတိဋ္ဌာ-စသည်နှင့်စပ်) အဘိန္နိတော၊ (မဂ် ၄-ပါး သမာဓိ ပညာတို့ကို) မခွဲမူ၍။ ဂဟဏေ၊ တပေါင်းတည်းယူခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဥပနိဿယပတိဋ္ဌာ၊ သည်။ လောကီယာ၊ လောကီ(သီလ)သာတည်း။ ဣတရာ၊ နိဿယပတိဋ္ဌာသည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ(သီလ)ပေတည်း။ ဘိန္နိတော၊ ခွဲ၍။ ဂဟဏေ ပန၊ အသီးအသီး ၄-ပါးယူသော်ကား။ (သမ္ဘဝတိ-၌စပ်) လောကီယစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ လောကီဘာဝနာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ သဟဇာတာနံ စ၊ တကွဖြစ်သောသီလနှင့် သမာဓိပညာတို့၏၎င်း။ ပုရိမပစ္စိမာနဉ္စ၊ ရှေးစိတ္တုပ္ပါဒ် ၌ ဖြစ်သောသီလနှင့် နောက်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဖြစ်သော သမာဓိပညာတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဿယူပနိဿယပတိဋ္ဌာ၊ နိဿယပတိဋ္ဌာနှင့် ဥပ-နိဿယပတိဋ္ဌာသည်။ သမ္ဘဝတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ လောကုတ္တရေသု၊ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဖလသီလဝသေန၊ အောက်၌ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်သီလတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပနိဿယပတိဋ္ဌာပိ၊ ဥပနိဿယပတိဋ္ဌာသည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။

၁-အောက်အောက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တို့၌ပါဝင်သော သီလက ဥပနိဿယပစ္စည်း ဖြစ်သောတည်ရာ၊ သကဒါဂါမိမဂ်စသော အထက်အထက်မဂ်တို့၌ပါဝင်သော သမာဓိပညာတို့က ဥပနိဿယပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော တည်မှီတတ်သောတရား၊ ဤသို့ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နိုင်သေးသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ကို ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း ပဌမတွဲနာ ၆၄-၌ ငါတို့ရေးခဲ့ပြီ။

ပတိဋ္ဌာယာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဥပနိဿယပတိဋ္ဌာ၊ ကို။ ယဒါ၊ ဌှိ။ အဓိပေတာ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌှိ။ သဒ္ဓံ ဥပနိဿယာတိအာဒိသု ဝိယ၊ ပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့။ ပုရိမကာလကိရိယာဝသေန၊ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်ပြီး၍ ဟု အနက်ပြန်ရမည်ဟူလို) တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ။ပ။ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [အဿ၊ ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာစိတ်၌ပါဝင်သော မဂ္ဂင်ငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုရဟန်း၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးမှုသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးအဖို့ကပင်လျှင်။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။] ယဒါ ပန၊ ဌှိကား။ နိဿယပတိဋ္ဌာ၊ ကို။ အဓိပေတာ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌှိ။ စက္ခုဉ္စ။ပ။အာဒိသု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သမာနကာလကိရိယာဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်ဆဲဖြစ်၍၊ ဝါ၊ တည်လျက်-ဟု အနက်ပြန်ရမည်ဟူလို) ဟိ၊ မှန်၏။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတဝသေနော၊ သဟဇာတပစ္စည်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ နိဿယပစ္စယာ၊ နိဿယပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

[၁၄] ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နရတိ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နရော၊ နရမည်၏။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။) ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ပဌမပကတိဘူတော၊ ပဌမပကတိဖြစ်သော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်) ဣတရာယ၊ ဤမှတပါးသော။ ပကတိယာ၊ ဒုတိယပကတိဖြစ်သောသတ္တဝါထက်။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန၊ မြတ်သော အနက်ကြောင့်။ ပုရိ ဥဒစ္စ၊ မြင့်မြတ်သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ သေတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိသောတိ၊ ပုရိသဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နယနုဋ္ဌေန၊ ဆောင်တတ်သောအနက်ကြောင့်။ နရော၊ နရမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပုတ္တဘာဘူတော၊ သားနှင့်မောင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်း။ မာတုဇေဋ္ဌဘဂီနီနံ၊ မိခင်နှင့်အစ်မကြီးတို့၏။ နေတုဋ္ဌာနေ၊ ရှေ့ဆောင်အရာဌာန၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တံ့သေး၏။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသောဘခင်နှင့်အစ်ကိုဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣတရာသံ၊ ဤမှတပါးသော သွီးနှင့်နှမဖြစ်သော မိန်းမတို့၏။ (နေတုဋ္ဌာနေ၊ ဌှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်မှာ။) ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကပင်ပြီး၏။ ဝါ၊ ဆိုဖွယ်မရှိသည်သာတည်း။ နရေန၊ ယောက်ျားနှင့်။ ယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ (နာရီ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ အယံ၊ ဤသူသည်။ နရဿ၊ ယောက်ျား၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာရီ၊ မည်၏။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမကို။

(လဗ္ဘတိ၊ ဧ။) စ၊ ဆက်ဦးအံ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ တဿာပိ၊ နာရီမည်သော
 ထိုခိုင်းမအားလည်း။ တဏှာဇဋ္ဌာဝိဇဋ္ဌနသမတ္တတာ၊ တဏှာအရုပ်ကို ဖြေရှင်း
 ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကာမံ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ကားရှိပေ၏။
 ပန၊ ထိုသို့ပင်ရှိသော်လည်း။ ပဓာနမေဝ၊ ပြဓာန်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
 သတ္တံ၊ ယောက်ျားသတ္တဝါကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ နရောတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ကိံ ယသ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာ-
 နန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ ယသ၊ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ပင်တည်း။ အဋ္ဌကထာယံ
 ပန၊ ၌ကား။ အဝိဘာဂေန၊ ခဲ့ခြမ်းခြင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မခွဲခြမ်းမူ၍။
 အယံ၊ ဤနာရ-သဒ္ဓါသည်။ ပုဂ္ဂလပရိသာယော၊ ပုဂ္ဂလ-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်
 အမည်တည်း။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟောတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ နရောတိ
 သတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။

သပညောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိပါကဘူတာယ၊ ဝိပါကဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
 ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပညော၊
 မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အာဒိတော၊ လက်ဦးအစ ပဋိသန္ဓေကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။
 သန္တာနဝသေန၊ အစဉ်သန္တာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ။
 ပဝတ္တမာနာယ၊ မပြတ်ဖြစ်သော။ တာယ၊ ထိုပညာဖြင့်။ (ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ-၌
 စပံ) အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ (အရဟတိ-၌စပံ) သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်
 တကွ၊ ဝါ၊ ထူးခြားစွာ။ သပညောတိ၊ ပညာရှိသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဟိ၊ ဆက်ဦးအံ။ ဝိပါကပညာပိ၊
 ဝိပါကပညာသည်လည်း။ သန္တာနဝိသေသနေ၊ သန္တာန်ကို အထူးပြုသဖြင့်။
 ဘာဝနာပညပ္ပတ္တိယာ၊ ဘာဝနာပညာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဥပနိဿယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) အဟေတုကဒ္ဓိဟေတုကာနံ၊ အဟိတ် ဒွိဟိတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တဒဘာဝတော၊ ထိုဘာဝနာပညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်ပေတည်း။
 သမ္ပဇညသင်္ခါတာယ၊ သမ္ပဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော။ တံတံကိစ္စကာရိကာယ၊ ထိုထို
 ကိစ္စကို ပြုတတ်သော။ ပညာယ စ၊ ပညာ၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သပညောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝနုတိ၊ သင့်သေး၏။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ၌ကား။
 နိပကသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပါရိဟာရိကပညာ၊ ကို။ ဂယတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝိပါကပညာဝသေနေဝ၊ ဝိပါကပညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊
 ဤသပညော-ပုဒ်၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ ကမ္မဇတိ-
 ဟေတုကပဋိသန္ဓိပညာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကမ္မဇာယ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။
 တိဟေတုကပဋိသန္ဓိယံ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၌။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 တိဟေတုကသဒ္ဓေါ၊ တိဟေတုက-သဒ္ဓါကို။ ပဋိသန္ဓိသဒ္ဓေန၊ ပဋိသန္ဓိ-သဒ္ဓါနှင့်။
 သမ္ပန္နိတဗ္ဗော၊ စပ်အပ်၏။ ပညာ-သဒ္ဓေန၊ ပညာ-သဒ္ဓါနှင့်။ န (သမ္ပန္နိတဗ္ဗော၊)

မစပ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်၏။ တိဟေတုကာ၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဟိတ်သုံးပါးနှင့် ယှဉ်သော။ ပညာ၊ သည်။ န အတ္တံ၊ မရှိချေ။ ပဋိသန္ဓိတော၊ ပဋိသန္ဓေမှ၊ ပဘုတိ၊ စ၍။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ပညာကို။ တမ္မုလကတ္တာ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ ပညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ ပညာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၌ ဖြစ်သောပညာဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေ ခဏ၌။ ပဝတ္တာ ဝေ၊ ဖြစ်သောပညာကိုသာလျှင်။ န (ဝုတ္တာ၊) ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပေ။

(ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။) အာရမ္မဏံ၊ ကို။ စိန္တေတိ၊ ကြံတတ်၏။ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ ကပ်၍ရုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) စိတ္တံ၊ စိတ္တမည်၏။ သမာဓိ၊ သမာဓိကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တနည်း) သမာဓိ၊ သမာဓိပေတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုသမာဓိသည်။ သာတံသယံ၊ အလွန် အကဲနှင့်တကွ။ ဥပနိဇ္ဈာနကိစ္စော၊ ကပ်၍ရှုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဝိတက္ကာဒယော၊ ဝိတက် အစရှိသည်တို့သည်။ သမာဓိနာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုကပ်၍ ရှုခြင်းကိစ္စကို။ န သာဓေန္တိ၊ မပြီးစေနိုင်ကုန်။ သမာဓိ ပန၊ သည်ကား။ တေဟိ၊ ထိုဝိတက် စသည်တို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ တမတ္ထံ၊ ကို။ သာဓေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဂုဏဗလဝဘဝါပါဒနေန၊ လေ့လာသည်၏အဖြစ်၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ စိတံ၊ ဆည်း ပူးအပ် ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ တထာ၊ ထို့အတူ လေ့လာသည်၏အဖြစ်၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်။ သန္တာနံ၊ သမာဓိအစဉ်ကို။ စိနောတိ၊ ဆည်းပူးတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ သမာဓိ၊ ပေတည်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန၊ စသည်တို့၏ အလိုအားဖြင့်။ စိတ္တဝိစိတ္တတာယ စ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိစိတ္တကရဏေန စ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသော ဆန်းကြယ်သောအမှုကို ပြုခြင်းကြောင့်၎င်း။ သမာဓိ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရောပဒေသေန၊ သူတပါးကိုညွှန်ပြခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အဿ၊ ထိုသမာဓိ၏။ စိတ္တပရိယာယော၊ စိတ္တ-ဟူသောပရိယာယ်၊ စိတ္တ-ဟူသောအမည်ကို။ လဗ္ဘတေဝ၊ ရအပ်သည် ရနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌ကား။ စိတ္တသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ နိရုဋ္ဌော၊ ထင်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ စိတ္တသိသေန ဟေတ္တ သမာဓိ နိဒ္ဓိဋ္ဌောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယထာသဘာဝံ၊ သဘောအားလျော်စွာ။ ပကာရေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုပညာသည်။ ကုသလာဒိဘေဒတော၊ ကုသိုလ် အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ဗဟုဝိဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊

ထိုသို့ပင် အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေအပ် ပွားစေ
 အပ်သောပညာကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပညာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိပဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 စ၊ ဆက်။ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ [၁၅] “စိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်း။
 ဘာဝယံ၊ ပွားစေ၏။ ပညဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဘာဝယံ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စေကံ၊
 အသီးအသီး။ ယောဇောဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ တယိဒံ ဒွယံ၊ ထိုသမာဓိနှင့် ပညာ
 နှစ်ပါးစုံသည်။ လောကီယံ ကိံ၊ လောကီတရားလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။
 လောကုတ္တရံ ကိံ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသတော၊
 အကြီးအမြတ်ကို ညွှန်းပြသောအားဖြင့်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာပေတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာဓိကို။
 ဘာဝယမာနေ၊ ပွားစေဆဲဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊
 အရိယာမဂ်ခဏ၌။ ဟဏှာဇဋ္ဌံ၊ ကို။ သမုဇ္ဈေဒဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်
 သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဇဇေတိတိ၊ ဖြေရှင်းသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 လောကီယံ၊ လောကီသမာဓိပညာကို။ ဘာဝယမာနေ၊ ပွားစေဆဲပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 န (ဝုစ္စတိ) မဆိုအပ်။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နာနာန္တရိယ-
 ဘာဝေန၊ အသီးအခြားဖြစ်လျက် အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ မကင်းရာ
 မကင်းကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ လောကီယာပိ၊ လောကီသမာဓိပညာတို့ကိုလည်း။
 ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။)
 လောကီယသမထဝိပဿနာယ၊ လောကီသမထဝိပဿနာနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 တဒဘာဝတော၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာဓိနှင့်ပညာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 ဟိ၊ ချဲ့။ သမထယာနိကဿ၊ သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပစာရပုပ္ဖနာပွဘေဒံ၊
 ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိအပြားရှိသော။ သမာဓိံ၊ နှစ်ပါးသော သမာဓိ
 ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍၎င်း။ ဣတရဿ၊ ဤသမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော
 ဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခဏိကသမာဓိံ၊ ခဏိကသမာဓိကို။ ဝိနာ၊
 ကြဉ်၍၎င်း။ ဥဘယေသမ္ပိ၊ သမထယာနိက ဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့
 အားလည်း။ ဝိမောက္ခမုခတ္တယံ၊ ဝိမောက္ခတရားသုံးပါး အပေါင်းကို။ ဝိနာ၊
 ကြဉ်၍၎င်း။ ကဒါစိပိ၊ တခုတခါမျှလည်း။ လောကုတ္တရာဓိဂမော၊ လောကုတ္တရာ
 တရားကိုရခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တေန၊ ကြောင့်။ သမာဓိဉ္စေဝ
 ဝိပဿနဉ္စ ဘာဝယမာနေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူ၏။
 တတ္ထ၊ ထိုလောကီ လောကုတ္တရာနှစ်ပါးတို့တွင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။
 လောကီယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ သမထဝိပဿနာ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။
 တဒါ၊ ၌။ ဘာဝယန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ဘာဝနာကိရိယာယ၊ ပွားစေ

ခြင်းကိရိယာ၏။ ဟေတုဘာဝကထာနံ၊ ဟိတ်၏အဖြစ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဘာဝနာဟေတု၊ ပွားစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇနကိရိယာ၊ ဖြေရှင်းခြင်းကိရိယာ သည်။ တံဘာဝနာဟေတုကာ၊ ထိုလောကီဘာဝနာကို ပွားစေခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ (ဤအလိုအားဖြင့် - ဘာဝယံ၊ ပွားစေသောကြောင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏) ယဒါပန၊ ဌ်ကား။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာသမာဓိပညာကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တဒါ၊ ဌ်။ ကေဝလံ၊ သက် သက်။ ဝတ္ထမာနဘာဝနိဒ္ဓေသော၊ ဖြစ်ဆဲဝတ္ထမာန်အဖြစ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်ပေတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တဏှာဇဋ္ဌာဝိဇ္ဇနံ၊ တဏှာအရုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်း ခြင်းသည်။ တဒုဘယဘာဝနာသမကာလမေဝ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာဓိပညာ နှစ်ပါးကို ပွားစေခြင်းနှင့်တူမျှသော ကာလရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤအလိုအားဖြင့် - ဘာဝယံ၊ ပွားစေဆဲဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ပွားစေဆဲဖြစ်သော-ဟု အနက်ပေးရာ၏)၊

အာတာပိ နိပကောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်သည်။ ယထာဝုတ္တဘာဝ- နာယ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော ဘာဝနာအား။ ဥပကာရကဓမ္မ- ကိတ္တနံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားတို့ကို ပြောကြားကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ် တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုယုဒ္ဓန္တဿ၊ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် အား။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယ၎င်း။ သတိ၊ ၎င်း။ သမ္ပဇညံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဗဟူပကာရာ၊ များစွာကျေးဇူးပြု တတ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝီရိယူပတ္ထဋ္ဌံ၊ ဝီရိယသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ သတိ- သမ္ပဇညာနုပါလိတံ၊ သတိသမ္ပဇညတရားသည် စောင့်ရှောက် အပ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ပရိပတတိ၊ မလျှောကျ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝိသေသံ စ၊ သမာဓိအထူးကိုလည်း။ အာဝဟတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဂါထာ၌။ ပတိဋ္ဌာ- သိဒ္ဓိယာ၊ တည်ရာဖြစ်သောသီလ၏ပြီးခြင်းဖြင့်။ သဒ္ဓါသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၏ပြီးခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) သီလဿ၊ သီလ၏။ သဒ္ဓူပနိဿယတ္တာ၊ သဒ္ဓါလျှင် ဥပနိဿယပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝီရိယာဒိသိဒ္ဓိယာ စ၊ ဝီရိယစသည်ပြီးခြင်းဖြင့်လည်း။ (သဒ္ဓါသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၊ ယုံကြည်အပ်သော ဝတ္ထုကို။ အသဒ္ဓ- ဟန္တဿ၊ မယုံကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာဝုတ္တဝီရိယာဒယော၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝီရိယစသည်တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ သမာဓိပိ၊ သမာဓိသည်လည်း။ တထာ၊ တူ။ (သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၊ ယုံကြည်အပ် သောဝတ္ထုကို။ အသဒ္ဓဟန္တဿ၊ မယုံကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ န သမ္ဘဝတိ၊

မဖြစ်။) ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဟေတုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝီရိယာဒိဟိ၊ ဝီရိယအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သဒ္ဓါသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ
 ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဖလဘာဝတော၊ အကျိုး၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုဝီရိယစသည်တို့ဖြင့်။ သမာဓိသိဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၏ပြီးခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝီရိယာဒိသု၊ ဝီရိယအစရှိသည်တို့သည်။ သမ္ပဗ္ဗမာနေသု၊
 ပြည့်စုံကုန်လတ်သော်။ သမာဓိ၊ သည်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံသည်သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) အသမာဟိတဿ၊ မတည်ကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။
 တဒဘာဝတော၊ ထိုဝီရိယစသည်မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 ဒေသနာ၌။ သတိသိဒ္ဓိ၊ သတိ၏ပြီးခြင်းသည်။ ကထံ (ဟောတိ၊) အဘယ်သို့ဖြစ်
 ပါသနည်းဟူမူ။ နိပကဂ္ဂဟဏတော၊ နိပက-သဒ္ဓါကိုယူခြင်းကြောင့်။ (သတိသိဒ္ဓိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ။) ဟိ၊ ချဲ့။ တိက္ခဝိသဒဘာဝပုတ္တာ၊ ထက်မြက်သည် သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော။ သတိ၊ သတိကို။ နေပက္ကန္တိ၊ နေပက္ကဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ။ ယထာဟ၊ ဟူမူကား။ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတောတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ [ပရမေန၊ လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော။ သတိနေပက္ကေန၊ သတိ၏
 ရင့်ကျက်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ။] အဋ္ဌကထာယံ
 ပန၊ ၌ကား။ နေပက္ကံ၊ သည်။ ပညာ၊ ပညာပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊
 ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်၏။ တဂ္ဂဟဏေနော၊ ထိုရင့်ကျက်သော ပညာကို
 ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ သတိပိ၊ သတိသည်လည်း။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်သည်
 သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ သတိဝီရဟိတာ၊ သတိမှကင်းသော။
 ပညာ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သတိသိဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ။ အပရေ ပန၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်ကား။ သပညောတိ ဣမိနာဝ၊
 ဤပုဒ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ပါရိဟာရိကပညာပိ၊ ကိုလည်း။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။
 ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နိပကောတိ ပဒဿ၊ နိပကော-ဟူသောပုဒ်၏။ သတောတိ
 အတ္ထံ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသဟူသော အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ အာတာပနံ၊
 အာတာပနဟူသည်မှာ။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်း
 ပင်တည်း။ တံ၊ ထိုကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနမ္ပိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 အစရှိသည်တို့အားလည်း။ ယဒိပိ အတ္ထော၊ အကယ်၍ကား ရှိသည်သာလျှင်
 တည်း။ (တနည်း) အတ္ထော၊ ရှိသည်သာလျှင်။ ယဒိပိ၊ အကယ်၍ကား ဟုတ်ပါ
 ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟုတ်သော်လည်း။ အာတပ္ပသဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။

၁-တထာ သမာဓိသိဒ္ဓိပိ-ဟု ရှိလျှင် ရှေးနောက်ဝါကျများနှင့်စပ်ရာ၌ သာ၍ ချော
 မော၏။ တထာ-ဖြင့် ဝီရိယာဒိသိဒ္ဓိယာ-ကို ဆွဲငင်၏။ အနက်ကား— တထာ၊ ထိုအတူ။
 ဝီရိယာဒိသိဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ သမာဓိသိဒ္ဓိပိ၊ သမာဓိ၏ပြီးစီးခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။
 ဟိ၊ မှန်၏။ ဟေတုဘာဝတော-စသည်၌ ဆိုလတ်အနက်အတိုင်းပင်။

အာတာပသဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါသည်။ [၁၆] ဝီရိယေယေဝ၊ ဝီရိယ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈော၊
 ထင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာတာပီတိ ဝီရိယဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အထ ဝါ၊
 ကား။ ပဋိပက္ခပ္ပဟာနေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကိုပယ်ခြင်း၌။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
 အဗ္ဘုဿာဟနဝသေန၊ အားထုတ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊
 ဖြစ်သော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ တဒါတာပနံ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို (ပယ်ခြင်း
 ဟူသော) ပူစေခြင်းသည်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝီရိယမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ တထာ၊ ထိုအတူအာတာပဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အညေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တထာ၊ ထိုအတူ အာတာပဟူ၍။ န (ဝုစ္စန္တိ)၊
 မဆိုအပ်ကုန်။ စ၊ ဆက်။ အာတာပီတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အယံ ဤကာရော၊ ဤ
 ဤ-အက္ခရာသည်။ ပသံသာယ ဝါ၊ ချီးမွမ်းခြင်းအနက်ကို၎င်း။ အတိသယဿ
 ဝါ၊ လွန်ကဲခြင်းအနက်ကို၎င်း။ ဒိပကော၊ ပြတတ်၏။ ဝီရိယဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ ဝါသဒ္ဓေါပိ၊ ဝါ-သဒ္ဓါသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ တဒတ္ထော ဝေ၊ ထိုအနက်
 ရှိ၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တေန၊ ထိုအာတာပီ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပ-
 ဓာနသမ္ပဂီတာ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ ပ။ တာပနဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသံဝဏ္ဏနာ၌။ အာတာပနဂ္ဂဟဏေန၊ အာတာ-
 ပန-သဒ္ဓါဖြင့်။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝီရိယာရမ္ဘော၊ လုံ့လကို အားထုတ်ခြင်း
 တည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ အာရမ္မဓာတုံ၊ အာရမ္မဓာတ်ကို။
 အာဟ၊ ဆို၏။ ပရိတာပနဂ္ဂဟဏေန၊ ပရိတာပန-သဒ္ဓါဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။
 ပဋိပက္ခတော၊ မှ။ နိက္ခန္တတံ စ၊ ထွက်မြောက်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဥပရူပရိ၊
 အဆင့်ဆင့်။ ဝိသေသပ္ပတ္တိဉ္စ၊ ဉာဏ်ထူးတရားထူးသို့ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊
 စွဲ၍။ နိက္ခမပရက္ခမဓာတုယော၊ နိက္ခမဓာတ် ပရက္ခမဓာတ်တို့ကို။ အာဟ၊ ၏။
 ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ကိလေသာကို။ နိပယတိ ဝိသောသေတိ၊ ခြောက်
 သွေစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိပကော၊ နိပက မည်၏။ ဝါ၊ ကား။
 တတော၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်မှ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ နိပါတိ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်
 တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိပကော၊ နိပကမည်၏။ (နိ+ပါ+ဏှ=နိပက
 ပြီးသည်)။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသော၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၍
 သိသောပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကို။ ပရိဟရဏေ၊ ဆောင်ခြင်း၌။
 နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါရိဟာရိကာ၊ ကာမည်၏။

၁-နိ+ပေ+အ=နိပက၊ ယ-ကို က-ပြု နိပက ပြီးသည်။ တနည်း၊ နိ+ပေ+ဏှ=
 နိပကပြီးသည်။

၂-နိပစ္စတိတံ နိပကော။ နိပစ္စတိ၊ ပညာဖြင့်ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ သတိဖြင့်ရင့်ကျက်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပကော၊ မည်၏။ ဤသို့လည်း ကြံသင့်၏၊ ယုတ္တတရဖြစ်သည်။

အဘိက္ကမာဒိနိ၊ ရွေ့သို့တက်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့ကို။ သာတ္ထကသမ္ပဇညာဒိဝသေန၊ သာတ္ထကသမ္ပဇဉ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ၊ ပိုင်းခြား၍။ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သဗ္ဗကိစ္စပရိဏာယိကာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟော စ၊ သင်ယူခြင်း၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာ စ၊ မေးမြန်းခြင်း၎င်း။ ဘာဝနာရမ္မော စ၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်း၎င်း။ မနသိကာရဝိမိ စ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းအစီအရင်၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းအားထုတ်ခြင်း၌။ သက္ကစ္စကာရိတာ စ၊ ရှိသေစွာပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝါ၊ ပြုလေ့ရှိခြင်း၎င်း။ သာတစ္စကာရိတာ စ၊ အမြဲမပြတ်ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝါ၊ ပြုလေ့ရှိခြင်း၎င်း။ သပ္ပာယကာရိတာ စ၊ သင့်လျော်သည်ကို ပြုလေ့ရှိခြင်း၎င်း။ နိမိတ္တကုသလတာ စ၊ သမာဓိနိမိတ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာခြင်း၎င်း။ ပဟိတတ္တတာ စ၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ အန္တရာ အသင်္ကေတော စ၊ လိုအပ်သောတရားကို မရသေးမီ အကြားကာလ၌ မတုန်ဆုတ်ခြင်း၎င်း။ ဝါ၊ မဆုတ်နစ်မရပ်နားခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ စ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း၎င်း။ ဝီရိယသမတာပါဒနံ စ၊ ဝီရိယ၏ညီမျှသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေခြင်း၎င်း။ ဝီရိယသမတယောဇနံ စ၊ ဝီရိယ၏ ညီမျှသည်၏ အဖြစ်ကို ယှဉ်စေခြင်း၎င်း။ (ဝီရိယသမတယောဇနံ-ဟု ရှိသင့်၏။ ဝီရိယကိုသမထနှင့်ယှဉ်စေခြင်းဟု အနက်ပြန်ရာ၏) ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ပရိဏာယိကာ၊ ပိုင်းခြား၍ဆောင်တတ်သောပညာသည်။ သဗ္ဗကိစ္စပရိဏာယိကာ၊ မည်၏။ ဘယံ ဣက္ခတိတိ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ သာဓာရဏတော၊ အများနှင့်ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ ဘိက္ခုလက္ခဏကထနေန၊ ဘိက္ခု၏လက္ခဏာကိုဆိုခြင်းဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌စပ်) ပဋိပတ္တိယာဝ၊ အကျင့်ဖြင့်သာလျှင်။ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊ ဘိက္ခုအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုကဘိနူပဋ္ဌဓရာဒိဘာဝေန၊ တောင်းခံတတ်သောသူ၊ စုတ်ပြတ်သောအဝတ်ကို ဆောင်သောသူ စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊ ဘိက္ခုအဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ပြသည်ရှိသော်။ ကတကိစ္စာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကိစ္စရှိကုန်သော။ သာမဏေရာဒိနဉ္စ၊ ရဟန္တာသာမဏေ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ ပဋိပန္နာနံ၊ ကျင့်ကုန်သော။ အပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ စ၊ ပဗ္ဗဇိတမဟုတ် ရဟန်းမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသော်မှ၎င်း။ (ပိ-ဖြင့် ဂရဟာသမ္ဘဝနာကို ပြသည်။ စ-ဖြင့် သမုစ္စည်းကိုပြသည်) သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ ကတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ရေတွက်အပ်သော်လည်း။ ဣ၊ ဤသောသနာတော်၌။ ပဋိပဇ္ဇမာနဝသေန၊ ကျင့်ဆဲ

ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္တော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊
 တနည်း ဝစနတ္ထကား။ (ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပါပကေ၊ ယုတ်မာ
 ကုန်သော။ အကုသသေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ မည်၏။ သော ဣဒံ ဝိဇ္ဇယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယော ဘိက္ခု၊
 အကြင်ရဟန်းကို။ (ဝုဒ္ဓတ္တာ-ဌာဝပ်) သပညော၊ ပဋိသန္ဓေပညာရှိသော။ နရော၊
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သိလေ၊ ဌ။ ပဘိဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ အာဘာပိ၊ ကိလေသာကိုပူလောင်
 စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ နိပကော၊ ရင့်ကျက်သောပညာရှိသည်
 ဖြစ်၍။ စိတ္တဉ္စ၊ သမာဓိကို၎င်း။ ပညဉ္စ၊ ဝိပဿနာပညာကို၎င်း။ ဘာဝယံ-
 ဘာဝယန္တော၊ ပွားစေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ သော ဘိက္ခု၊
 ထိုရဟန်းသည်။ ဣဒံ တဏှာဇဉ္စ၊ ကို။ ဝိဇ္ဇယေ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္တော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ တမ္ပိ ဝိဇ္ဇနံ၊ ထိုဖြေရှင်းခြင်းကိုလည်း။
 ဝေဠုဂုဗ္ဗဝိဇ္ဇနေန၊ ဝါးရုံကိုဖြေရှင်းခြင်းနှင့်။ ဥပမေတွာ၊ ဥပမာပြု၍။ ဝါ၊
 နှိုင်းယှဉ်၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဂါထာယ၊ ဌ။ ယထာဝုတ္တေ၊ အကြင်အကြင်
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးကုန်သော၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်တိုင်းကုန်သော။ သိလာဒိဓမ္မေ၊ သီလအစ
 ရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားတို့ကို။ ဣမိနာ စ သီလေနာတ်အာဒိနာ၊ ပါဌ်ဖြင့်။
 ပစ္စာမသတိ၊ ပြန်လည်သုံးသပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယောဂါဝစရသန္တာန-
 ဂတာ၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌တည်ကုန်သော။ နာနာက္ခဏိကာ၊ အထူး
 ထူးသောခဏ၌ဖြစ်ကုန်သော။ မိဿကာ၊ ရောပြွမ်းကုန်သော။ သိလာဒိဓမ္မာ၊
 သီလအစရှိသောတရားတို့ကို။ ဂါထာယ၊ ဌ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂဟိတာ၊
 ယူအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ ဧကဉ္စ၊ တပေါင်း
 တည်း။ ဂဏှန္တော၊ ယူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ယူလျက်ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဆဟိ
 ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ-သဇ္ဇံ၊ ၏။ တေ ဆ ဓမ္မာ၊
 တို့သည်။ ဧကသ္မိံ သန္တာနေ၊ တခုတည်းသော သန္တာန်၌။ ဧကသ္မိံ ခဏေ၊
 တခုတည်းသောခဏ၌။ [၁၇] န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။ စ၊ ဆက်။ ပုဂ္ဂလာ-
 ဓိဋ္ဌာနေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌တည်သော စကားအားဖြင့်။ ဂါထာ၊ ကို။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဘာသိတာ၊ ဟောအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနမေဝ၊
 ပုဂ္ဂိုလ်၌တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥပမံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။
 သေယျာဘာပိ နာမ ပုရိသောတိအာဒိံ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊
 ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ သုနိသိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဠ၊
 ကောင်းစွာ။ နိသိတံ၊ သွေးအပ်သော။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ တိခိဏံ

၁-ကျင့်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်ကို မယူရဟုဆိုလို၏။ ပဋိပဇ္ဇနကဝသေန-ဟူသောပါဌ်ကားမသင့်။
 အကြောင်းကား ရှေးဝါကျ၌ပြခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပဋိပဇ္ဇနက- ကျင့်တတ်သူချည်း
 ဖြစ်သောကြောင့် ဤဝါကျဖြင့် ဘာမျှအနက်ဆူးမရပဲရှိလေရာ၏။ ထို့ကြောင့်မသင့်။

ထက်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သတ္တဿ၊ ဓား၏။ နိသာန-
သိလာယံ၊ သွေးသောကျောက်၌။ နိသိတတရဘာဝကရဏံ စ၊ အထူးသဖြင့်
သွေးအပ်သည်၏အဖြစ် အထူးသဖြင့် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဗာဟုဗလေန၊
လက်ရုံးအား လက်မောင်းအားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုဓားကို။ ဥက္ခိပနံ င၊ ချီမြှောက်
ခြင်းကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ အတ္ထာပန္နံ၊
အနက်အားဖြင့်ကျရောက်သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ (၎င်းနှစ်ပါးမှာ အဋ္ဌကထာ၌
တိုက်ရိုက်ပြမထားသော်လည်း အနက်အားဖြင့် ကျရောက်ပြီးစီးသည်ဟု သိစေ
၏) ဥပမာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ကို။ ဥပမေယျ၊
ဥပမေယျအနက်၌။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ သမာဓိသိလာယံ။ပ။
ဥက္ခိပိတုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ သမာဓိဂုဏေန၊ သမာဓိ
ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့်။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ တိက္ခဘာဝေါ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမာဟိတော ယထာ-
ဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။] ဝိရိယဉ္စ၊
ဝိရိယသည်လည်း။ ပဂ္ဂဏှနတော၊ ချီးမြှောက်တတ်သောကြောင့်။ အဿ၊
ထိုပညာကို။ ဥပတ္တမ္ဘကံ၊ ထောက်ခံတတ်၏။ ဝိဇဇေယျာတိ၊ ကား။ ဝိဇဇေတုံ၊
ဖြေရှင်းခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျ၊ စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-
ဝိပဿနာယ၊ သည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါ-
ဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဏှာဇဉ်၊ ကို။ ဝိဇဇေတုံ၊ ဖြေရှင်းခြင်းငှါ။ သမတ္ထော နာမ၊
စွမ်းနိုင်သည်မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒေသနာ၌။ ဝိဇဇနံ၊ ဖြေရှင်းခြင်း
ဟူသည်။ သမုဇ္ဈေဒဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဟာနံ၊
ပယ်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဉ္စိန္တေယျ သမ္ပဒါလေယျာတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ ဒက္ခိဏံ၊ မြတ်သောအလှူကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဒက္ခိဏေယျော၊ ၏။ အဂ္ဂေါ စ၊ မြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
သော၊ ထိုမြတ်သည်ဟူသည်။ ဒက္ခိဏေယျော စ၊ မြတ်သောအလှူကိုခံထိုက်
သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မည်၏။
ဝါ၊ ကား။ အဂ္ဂါ၊ မြတ်သော။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ အဂ္ဂဒက္ခိဏာ၊
မည်၏။ တံ၊ ထိုမြတ်သောအလှူကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မည်၏။

၅။ တတြာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿံ ဂါထာယံ၊ ၌။ အယန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ နရောတိ စ၊ နရော-ဟူ၍၎င်း။ ဘိက္ခုတိ စ၊ ဘိက္ခု-ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တာ၊
သော။ ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ပုန၊ တဖန်။ တတြာတိ၊
ဟူသည်ကား။ တဿံ ပညာယံ၊ ထိုပညာ၌။ အဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။

ဘိက္ခုနော၊ သည်။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤအဿ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တားအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ အနေန၊ ဤရဟန်းသည်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အဿဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ကရဏီယံ၊ ပြုအပ်ပြုသင့်သောအမှုသည်။ ဝါ၊ ပြုဖွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိပညာယ၊ တိဟိတိပဋိသန္ဓေပညာ၌၊ ဝါ၊ ကို။ ဝိသေသာဓာနဿ၊ အထူးကိုဆောင်ခြင်းဖြစ်စေခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ပုရိမ၊ ပ။ သိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ဘာဝနာယံ၊ ၌။ သတတ-ပဝတ္တိတဝီရိယတယ၊ အမြဲမပြတ်ဖြစ်စေအပ်သောဝီရိယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာတစ္စကာရိနာ၊ အမြဲမပြတ်ပြုလေ့ရှိသည်။ ပညာဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တနေပက္ကသခါတပညာဝသေန၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နေပက္ကပညာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ တစုံတခုသောအမှုသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုကို။ သမ္ပဇာနဝသေနော၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသောဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ကရဏသီလော၊ ပြုလေ့ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုပြုသင့်ပြုထိုက်သော အလုံးစုံသောအမှု၌။ သမ္ပဇာန-ကာရော၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် ပြုခြင်းသည်။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပဇာနဿ၊ သမ္ပဇဉ်ဟူသော။ အသမ္မောဟဿ၊ မတွေ့မဝေသိသောဉာဏ်ကို။ ကာရနကာ၊ ပြုဘက်၏။ ဥပ္ပါဒကော၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပဇာနကာရိ၊ မည်၏။ တေန သမ္ပဇာနကာရိနာ၊ ထိုဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိသည်။ အတြာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အသံ ဂါထာယံ၊ ထိုဂါထာ၌။ သီလာဒိသမ္ပာဒနေ၊ သီလစသည်ကို ပြီးစေခြင်း၌။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုသီလစသည်တို့၏။ အင်္ဂဘာဝတော၊ အစိတ်အပိုင်း အင်္ဂါ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဝီရိယကို။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ အဂ္ဂဒဟဘ္ဘာ၊ မယူခဲ့၍။ သီလသမာဓိ-ပညာမုခေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဒဿေတိတိ၊ ဟူ၍။ အဝိဘာဂတော၊ ခွဲခြမ်းခြင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ၏။ ပိဏ္ဏတ္ထံ၊ အပေါင်းဖြစ်သောအနက်ကို။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ တံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝိဘာဂတော၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ဧတ္တာဝတာဒိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအကျယ်ဝိတ္တာရစကားရပ်၌။ ဧတ္တာဝတာတိ၊ ကား။ ဧတ္တကာယဒေသနာယ၊ ဤမျှသောဒေသနာဖြင့်။ သိက္ခာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိက္ခိ-ဟဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ကျင့်အပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သိက္ခာ၊ မည်၏။ စ၊

ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အာသေဝနံ၊ မှီဝဲခြင်းကို။ သိက္ခနံ၊ ကျင့်ခြင်း
 ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သီလဒိဓမ္မေ၊ သီလအစရှိသောတရားတို့ကို။
 သံဝရဏာဒိဝသေန၊ စောင့်စည်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 အာသေဝန္တော၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တေ၊ ထိုသီလသည်တို့ကို။ [၁၈]
 သိက္ခတီတိ၊ ကျင့်သည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သာသနန္တိ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိ-
 သာသနံ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတည်း။ ဗလဝကာရဏံ၊ အားကြီးသော အကြောင်း
 သည်။ ဥပနိဿယော၊ ယမည်၏။ အနုပဂမနံ၊ မကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇနံ၊
 နမည်၏။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ သေဝနာ၊ နာမည်၏။ ပဋိပက္ခောတိ၊
 ကား။ ပဟာယကပဋိပက္ခော၊ ပယ်တတ်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ ဂါထာယံ၊
 ၌။ သီလေတိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ယဒိပိ ဝုတ္တံ၊
 အကယ်၍ကား ဆိုအပ်၏။ အဓိသီလေတိ၊ ဟူ၍။ ယဒိပိ န ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား
 မဆိုအပ်။ ပန၊ ထိုသို့ပင်မဆိုအပ်သော်လည်း။ တံ၊ ထိုသီလကို။ တဏှာ-
 ဇဋ္ဌာဝိဇဋ္ဌနဿ၊ တဏှာဘည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းခြင်း၏။
 ပတိဋ္ဌာဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သည်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သီလေန အဓိသီလသိက္ခာ ပကာသိတာတိ၊ တဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဘဝဂါမိ၊ ဘဝသို့ လားရောက်စေသော။ သီလံ၊ သည်။
 သီလမေဝ၊ သာမန်သီလသာမည်၏။ ဝိဘာဂါမိ၊ ဘဝကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်စေတတ်သော။ သီလံ၊ သီလသည်။ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ
 မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာမညဇောတနာ၊ သာမညကိုပြသောစကားသည်။
 ဝိသေသေ၊ ထူးသောအနက်၌။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ သက်ဝင်၍တည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သိအပ်၏။ သေသသိက္ခာသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။
 ဝါ၊ ဤနည်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

သီလေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓိသီလသိက္ခာဘူတေန၊ ဖြစ်သော။
 သီလေန၊ ဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသီလသည်။ အနုညသာဓာရဏတာယ၊
 တပါးသောသာသနာနှင့် မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာသနဿ၊ ၏။
 အာဒိကလျာဏံ၊ အစဉ်ကောင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပကာသေတိ၊ ပြ၏။
 ယမနိယမာဒိမတ္တံ၊ ယမနိယမအစရှိသည်မျှကို။ န ပကာသေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။
 တေန၊ ကြောင့်။ သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သဗ္ဗပါပဿ အကရဏန္တိ စ၊
 ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုသလာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂကုသလာနံ၊ မဂ်ကုသိုလ်
 ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။) ဝါ၊ ကား။ ကုသလာနန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ အနုဝဇ္ဇာနံ၊ အပြစ်မရှိကုန်သော။ (ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) တေန၊ ထိုအနုဝဇ္ဇ
 အနက်ရှိသော ကုသလ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အင်္ဂုယဗလဓမ္မာနုဗ္ဗံ၊ အရိယာဖိုလ်တရားတို့
 ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဗ္ဗပါပဿ အကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗဿာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သာဝဇ္ဇဿ၊ အပြစ်ရှိသောအမှုကို။ အကိရိယာ၊ မပြုခြင်းတည်း။ အနဇ္ဈာပဇ္ဇနံ၊ မရောက်ခြင်းတည်း။ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ စာရိတ္တဝါရိတ္တဘေဒဿ၊ စာရိတ္တသီလ ဝါရိတ္တသီလအပြားရှိသော။ သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော။ သီလဿ၊ ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကတ္တဗ္ဗာကရဏမ္ပိ၊ ပြုသင့်သောအမှုကို မပြုခြင်းသည်လည်း။ သာဝဇ္ဇမေဝ၊ အပြစ်ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ အာဒိဝစနတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါထာယံ၊ ဂါထာ၌။ ဝုတ္တသမာဓံပညာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိပညာတို့၏။ အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုသီလ၏။ အာဒိဘာဝေါ၊ အစ၏အဖြစ်သည်။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာနံ၊ စျာန်မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၏။ တမ္မုလကတ္တာ၊ ထိုသီလလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အာဒိနံ၊ အစရှိသော ဒေသနာစကားတို့ကို။ ဝစနံ၊ ဟောခြင်းတည်း။ အာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော ဒေသနာစကားတို့ကို ဟောခြင်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သီလံ သမာဓိ ပညာ စ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာတိ၊ အနုတ္တရာဟူ၍။ ဝေမာဒိနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒေသနာစကားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ သီလဿ၊ သီလ၏။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုဋ္ဌိသာရာဒိဟေတုနံ၊ နှလုံးမသာယာခြင်း အစရှိသောအကြောင်းတို့ကို။ ဒုရိကရဏတော၊ ဝေးသည်ကိုပြုခြင်းကြောင့်။ အဝိပုဋ္ဌိသာရာဒိဂုဏာဝဟံ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ရွက်ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ အဝိပုဋ္ဌိသာရာဒိဂုဏာဝဟတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သီလဿ၊ ၏။ ကလျာဏတာဝ၊ ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘာဝိတာ၊ ထင်ရှားပြအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ စင်စင်သော်ကား။ အာဒိဘာဝေါပိ၊ အစမည်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝိဘာဝိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ ဟိ-တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ (တနည်း) တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုသီလ၏။ အဝိပုဋ္ဌိသာရာဒိနံ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဝိမုတ္တိဉာဏာရိယောသာနာနံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏ်အဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့၏။ ပရမ္ပရပစ္စယတာ၊ အဆင့်ဆင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သမာဓိနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓိစိတ္တသိက္ခာဘူတေန၊ ဖြစ်သော။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ သာသနံ၊ ကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ ဂါထာယ၊ ၏။ အာဒိပဒေန၊ အစပုဒ်ဖြင့်။ အာဒိမ္ပိ၊ ၌။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဿ၊ ကျင့်အပ်သော။ သီလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ တတိယပဒေန၊ တတိယပုဒ်ဖြင့်။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာယ၊ သော။ ပညာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဇ္ဈေ၊ ဌံ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ သော။ သမာဓိ၊ ကိ။
 ပါရိသေသတော၊ အကြွင်းအကျန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန်ကိုယူရသော
 နည်းအားဖြင့်။ ဒုတိယပဒေန၊ ဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ကုသလဿ။ပ။မဇ္ဈေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုသလသဒ္ဓဿ၊ ၏။ သမာဓိ-
 ပရိယာယတ္တာ၊ သမာဓိပုဒ်၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ကြောင့်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ပေ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗုပနိဿယဝတော၊ ရှေးဘဝ၌
 ပြီးသော ဥပနိဿယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမာဟိတဘာဒိအဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂမေန၊
 သမာဟိတတာ အစရှိသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်။ အဘိနိဟာရက္ခ-
 မတာ၊ ရွှေ့ရွှေ့ဆောင်ခြင်းငှါ ခန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိ-
 ဝိဓာဒိဂုဏာဝဟတ္တံ၊ ဣဒ္ဓိဒိအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆောင်တတ်သည်၏
 အဖြစ်တည်း။ အဂ္ဂမဂ္ဂပညာယ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။ အဓိဂတာယ၊ ရအပ်
 သည်ရှိသော်။ ယဒတ္တံ၊ အကြင်အကျိုးငှါ။ ပဗ္ဗဇတိ၊ ရဟန်းပြု၏။ တံ၊ ထို
 အကျိုးကို။ ပရိယောသိတံ၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာ၊ သည်။
 [၁၉] သာသနဿ၊ ၏။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ သိက္ခာနိသံသမိဒံ။ပ။သာရန္တိ၊ သာရံဟူ၍၊ အာဟ၊ ၏။
 [သိက္ခာနိသံသံ၊ သိက္ခာသုံးပါးလျှင် အကျိုးအာနိသင်ရှိသော။ သဒ္ဓါဓိပတယံ၊
 သဒ္ဓါလျှင် အကြီးအမှူးရှိသော။ ပညတ္တရံ၊ ပညာလျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသော။
 ဝိမုတ္တိသာရံ၊ ကိလေသာမှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဝိမုတ္တိလျှင် အနှစ်သာရ
 ရှိသော။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤမြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံး၏။]
 သကံ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သစိတ္တံ၊ သစိတ္တမည်၏။
 သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆန္တနေန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သဖြင့်။
 သစိတ္တဿ၊ မိမိစိတ်ကို။ ဝိသောဓနံ၊ သုတ်သင်ခြင်းသည်။ သစိတ္တပရိယောဒါ-
 ပနံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပညာကိစ္စေ၊ ပညာကိစ္စသည်။ မတ္ထကပ္ပတ္တေ၊
 အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်လတ်သော်။ ဥတ္တရိ၊ အထက်၌၊ ဝါ၊ ထိုထက်အလွန်။
 ကရဏိယာဘာဝတော၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ သာသနဿ၊ ၏။
 ပညတ္တရတာ၊ ပညာလျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။
 တာဒိဘာဝါဝဟနတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဋ္ဌေသု စ၊ အလိုရှိအပ်သော
 ဣဋ္ဌာရုံတို့၌၎င်း။ လာဘာဒိသု စ၊ လာဘအစရှိသော လောကဓံတရားတို့၌၎င်း။
 အနုနယာဘာဝတော၊ ချစ်နှစ်သက်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။
 ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သောသဘောရှိ၏။ အနိဋ္ဌေသု စ၊ အလိုမရှိအပ်သော
 အနိဋ္ဌာရုံတို့၌၎င်း။ အလာဘာဒိသု စ၊ လာဘ်မရခြင်း အစရှိသော လောကဓံ

၁-သမာဟိတ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ။ပ။ဌိတေ အာနေဉ္စပ္ပတ္တေ-ဟု ဟောအပ်သော
 အင်္ဂါရှစ်ပါးကို ဆိုသည်။ ဒီ ၁၊ ၇၂-စသည်၌ ရှိသည်။
 ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ နိဿယ ၁-၄—ပ-မ-ဇ-သ-စ

တရားတို့၌၎င်း။ ပဋိသန္ဓေဘာဝတော၊ ထိပါးခြင်း ဒေါသ၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသည်တို့၌ အညီအမျှရှိနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ အနာပါထဂတေသု၊ ထင်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်သေးသော။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌။ ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိ၏။ အာပါထဂတေသုပိ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌လည်း။ တာဒိသော၊ ထိုသို့ သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဒိ၊ တာဒိမည်တော်မူ၏။ တဿ၊ ထိုတာဒိ မည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ တာဒိဘာဝေါ၊ တာဒိဘာဝ မည်၏။ တဿ၊ ထိုတာဒိမည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ အာဝဟနတော၊ ဆောင်တတ်သောကြောင့်။ ကလျာဏာ၊ ကောင်းပေ၏။ ဝါတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ငါတဟေတု၊ လေဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ န သမီရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ န စလတိ၊ မလှုပ်ရှား။ န သမိဉ္ဇန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ န ဖန္တန္တိ၊ မဘုန်ကုန်။ စလနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ န သမိဉ္ဇန္တိ-ပုဒ်၏ အလိုတည်း။

တထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလာဒယော၊ သီလ အစရှိသည်တို့သည်။ အဓိ- သီလသိက္ခာဒီနံ၊ တို့ကို။ ပကာသကာ ယထာ၊ ပြတတ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေဝိဇ္ဇတာဒီနံ၊ တေဝိဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် စသည်တို့၏။ ဥပနိဿယဿ၊ ကို။ (ပကာသကာ၊ ပြတတ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ တထာသဒ္ဓေါ၊ တထာ-သဒ္ဓါသည်။ တေသံ၊ ထိုသီလ စသည်တို့၏။ ပကာသနာကာရူပသံဟာရုတ္ထော၊ ပြသော အခြင်းအရာကိုဆောင်ပေးခြင်း အနက်ရှိ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈမာနံ၊ စင်ကြယ်သည်ရှိသော်။ သတိသမ္ပဗညဗလေန စ၊ သတိသမ္ပဗည ခွန်အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မသကတာဉာဏဗလေန စ၊ ကမ္မသကတာဉာဏ် ခွန်အား ဖြင့်၎င်း။ သံကိလေသမလတော၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော သံကိလေသအညစ် အကြေးမှ။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ပါရိပူရဉ္စ၊ ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလသမ္ပဒါ၊ သည်။ သိဇ္ဈမာနာ၊ သော်။ ဥပနိဿယ- သမ္ပတ္တိဘာဝေန၊ အားကြီးသော အကြောင်းဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သတိဗလံ စ၊ သတိအားကိုး၎င်း။ ဉာဏဗလဉ္စ၊ ဉာဏ်အားကိုး၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်ပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသီလ၏။ ဝိဇ္ဇတ္တယူပနိဿယတာ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) သဘာဂဟေတုသမ္ပာဒနတော၊ သဘောတူသောအကြောင်းကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတိနေပက္ကေန၊ သတိ၏ရင့်ကျက်ခြင်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဝိဇ္ဇာသိဒ္ဓိ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဝိဇ္ဇာ၏ ပြီးစီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သမ္ပဗညေန၊ သမ္ပဗညဉာဏ်ဖြင့်။ သဗ္ဗကံစေသု၊ တို့၌။ သုဒ္ဓိဋ္ဌကာရိတာပရိစယေန၊

ကောင်းစွာမြင်သဖြင့် ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်၌ အလေ့အကျင့်ရသဖြင့်။ စုတူပ-
 ပါတဉာဏာနုဗန္ဓာယ၊ စုတူပပါတဉာဏ်အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဒုတိယဝိဇ္ဇာယ၊
 ဒိဗ္ဗစက္ခုဟူသော ဒုတိယဝိဇ္ဇာ၏။ သိဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 ဝိတိက္ကမာဘာဝေန၊ လွန်ကျူးခြင်းမရှိသဖြင့်။ သံကိလေသပ္ပဟာနသဗ္ဗာဝတော၊
 ညစ်ညူးကြောင်းသံကိလေသကို ပယ်ခြင်း၏ရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိဝဇ္ဇုပနိဿယတာ-
 ဝသေန၊ ဝဋ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်လျှင် မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဇ္ဈာ-
 သယသုဒ္ဓိယာ၊ အလိုအဇ္ဈာသယ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်။ တတိယဝိဇ္ဇာယ၊
 အာသဝက္ခယဟူသော တတိယဝိဇ္ဇာ၏။ သိဒ္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပုရေတရံ၊
 ရှေးဦးစွာ။ သိဒ္ဓါနံ၊ ပြီးစီးကုန်သော။ သမာဓိပညာနံ၊ သမာဓိနှင့်ပညာတို့၏။
 ပါရိပူရိ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ သီလံ၊ ၏။ အာသဝက္ခယဉာဏုပ-
 နိဿယတာ၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ကို။ သုက္ခဝိပဿကခိဏာ-
 သဝေဟိ၊ သုက္ခဝိပဿကဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗာ၊ ပြအပ်
 ၏။ သမာဓိပညာ၊ တို့သည်။ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊ အဘိညာနှင့် ပဋိသမ္ဘိဒါ
 တို့၏။ သဘာဂဟေတု၊ သဘောတူသောအကြောင်းသည်။ (ဟောန္တိ) ဝိယ၊
 ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ သီလံ၊ သည်။ န သဘာဂဟေတု၊ သဘောတူသောအကြောင်း
 မဟုတ်။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ န တတော ပရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။
 သမာဓိသမ္ဘိဒါ၊ သမာဓိ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဆဋ္ဌဘိညတာယ၊ ဆဋ္ဌဘိည
 အဖြစ်၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 ပညာ၊ သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ၊ တို့၏။ သဘာဂဟေတု၊ သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊
 ကဲ့သို့။ သမာဓိ၊ သည်။ သဘာဂဟေတု၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န တတော ပရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယောဂါ ဝေ ဇာယတေ ဘူရိတိ၊
 ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗယောဂေန စ၊ ရှေးဘဝ၌ အားထုတ်လေ့လာ
 ခြင် ဖြင့်၎င်း။ ဂရုဝါသဒေသဘာသာကောသလ္လဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒီဟိ စ၊ ဆရာ
 ထံ၌ နေခြင်း၊ ဒေသဘာသာတို့၌ ကျမ်းကျင်ခြင်း၊ သင်ယူခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း
 စသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိဘာဝိတာ၊ ထုံစေအပ်သော။ ပညာသမ္ပတ္တိ၊ ပညာ၏
 ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒဿ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါအ သူးအပြား၏။ [၂၀] ဥပ-
 နိဿယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စေကဗောဓိသမ္မာသမ္မောဓိယောဂိ၊
 ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်တို့သည်လည်း။ ပညာသမ္ပတ္တိသန္နိဿ-
 ယာ၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းလျှင် မှီရာရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအကြောင်း
 ကြောင့်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနဓိဂန္တဗ္ဗဿ၊ မရအပ် မရနိုင်သော။ ဝိသေသဿ၊
 ဂုဏ်ထူး တရားထူး၏။ အဘာဝတော စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တဿာ၊
 ထိုပညာ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒဿ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါအထူးအပြား၏။ ဧကန္တိက-
 ကာရဏတော စ၊ စင်စစ် အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ ဝိယ၊

အောက် (သီလ သမာဓိ) ဝါရတို့၌ကဲ့သို့။ န တတော ပရန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တ၊ မဆိုမူ၍။ န အညေန ကာရဏေနာတိ၊ န အညေန ကာရဏေနဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သီလသမ္ပတ္တိ၌ နိဿယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တ၊ မိန့်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမာဓိဝိဇ္ဇေန္တနဘူတာ၊ သမာဓိ၏ ကုန်မြူးစံပါယ် ပြန့်ကျယ်ခြင်းသဘောဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အနဝသေသာ၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ ဆ အဘိညာ၊ ဇ-ပါးသော အဘိညာဉ်တို့သည်။ န ဣဇ္ဈန္တိ၊ မပြည့်စုံကုန်။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒာသေန၊ အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သမာဓိသမ္ပဒါ၊ သမာဓိ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇာနံ၊ တို့၏။ အဘိညာကဒေသဘာဝေ၊ အဘိညာဉ်၏ တစိတ်တဒေသအဖြစ် သည်။ သတိပိ၊ ဟုတ်ငြားသော်လည်း။ သီလသမ္ပတ္တိသမုဒါဂတာ ဧဝ၊ သီလ ပြည့်စုံခြင်းမှသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော။ တိဿော ဝိဇ္ဇာ၊ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ပညာသမ္ပတ္တိ- သမုဒါဂတာ၊ ပညာပြည့်စုံခြင်းမှဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ၊ ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ် အား။ မဂ္ဂေနေဝ၊ အရိယမဂ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ ယထာ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံကုန် သကဲ့သို့။ (ကဿ၊ ဟူမူ။) တာသံ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ မဂ္ဂက္ခဏေ ဧဝ၊ အရိယမဂ်ခဏ၌သာလျှင်။ ပဋိလဘိတဗ္ဗတော၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပေတည်း။ (ဝါ၊ ရအပ် ရနိုင်သောကြောင့်။ မဂ္ဂေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ ယထာ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံကုန်သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သီလသမ္ပတ္တိသမုဒါဂတာ၊ ကုန်သော။ တိဿော ဝိဇ္ဇာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ သမာဓိသမ္ပတ္တိသမုဒါဂတာ၊ ကုန်သော။ ဆ အဘိညာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ၊ အား။ မဂ္ဂေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂါဓိဂမေနေဝ၊ အရိယမဂ်ကိုရခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ တာသံ၊ ထိုဝိဇ္ဇာသုံးပါး အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး တို့ကို။ အဓိဂမော၊ ရခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣမေသံ အရိယာနံ၊ ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣမေ ဝိသေသာဓိဂမာ၊ ဤဝိဇ္ဇာ၊ အဘိညာဉ်ဂုဏ်ထူးကို ရခြင်းတို့သည်။ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။

၁-ပဋိလဘိတဗ္ဗဘာဝတော-ဟု ဆိုသင့်လျက် ဘာဝ-ကိုချေထားသည်။ သို့မဟုတ် ဘာဝပု- ဇာနဟု မှတ်၊ တာသံ-ဟူသော ဗဟုဝုစံ ဘာဝသမ္ပန္နနှင့်အညီ “ရအပ်ကုန်သည်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်”ဟု ဗဟုဝုစံအနက်ပေါ်အောင် ပြန်ဆိုသင့်သော်လည်း မြန်မာစကားချောမော ပြေပြစ်စေရန် သာမညပြန်ထားသည်။ နောက်၌လည်း အလားတူပြန်ချက်များကို နည်းတူ ပင်မှတ်။

ပစ္စေကဗောဓိသမ္မာသမ္မောဓိသမဓိဂမသဒိသာ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ သမ္မာ-
သမ္မောဓိဉာဏ်ကိုရခြင်းနှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဝိနယ-
သုတ္တာဘိဓမ္မေသု၊ ဝိနည်းသုတ္တန် အဘိဓမ္မာတို့၌။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ ကောင်းစွာ
ကျင့်ခြင်း၏။ (ဥပနိဿယတာပိ-၌ တာသမ္ပန်) တေဝိဇ္ဇတာဒီနံ၊ တေဝိဇ္ဇာအဖြစ်
စသည်တို့၏။ ဥပနိဿယတာပိ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယထာဝုတ္တင်ဓိနာ၊
အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သမ္ပန္နသီလဿ၊ ပြည့်စုံသောသီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာမသေဝနာ-
ဘာဝတော၊ ကာမဂုဏ်ကို မှီဝဲခြင်းမရှိသောကြောင့်။ သီလေန၊ ဖြင့်။ ပဌမန္တ-
ဝိဝဇ္ဇနံ၊ ပဌမအန္တတရားကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သုတ္တာ၊
တို့သည်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ကာမပေတု၊ ကာမဂုဏ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေနာပိ၊ ပါဏာတိပါတ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ အသုဒ္ဓပယောဂါ၊ မစင်ကြယ်သော ယုံလပယောဂရှိကုန်
သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဈာနသုခလာဘိနော၊ ဈာန်ချမ်းသာကိုရသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာယကံလမထဿ၊ ကိုယ်ပင်ပန် ခြင်း၏။ သမ္ဘဝေါ ဝေ၊ ဖြစ်သင့်
ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုတိယန္တ-
ဝိဝဇ္ဇနံ၊ ဒုတိယအန္တတရားကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။)
ဈာနသမုဋ္ဌာနပဏီတဗ္ဗုဒ္ဓကာယတ္တာ၊ ဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော ကောင်းမြတ်
သောရုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သောကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပညာယာတိ၊
ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂပညာယ၊ ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန၊ အမြတ်ဆုံးကို
ညွှန်ပြသောအားဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်သည်သာလျှင်။ ကေသတော၊
စင်စစ်အားဖြင့်။ မဇ္ဈိမာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော။ ပဋိပတ္တိ နာမ၊ အကျင့်
ပဋိပတ်မည်၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း။ လောကီယပညာ-
ဝသေနပိ၊ လောကီပညာအလိုအားဖြင့်လည်း။ အန္တဒ္ဓယဝိဝဇ္ဇနံ၊ အဖို့အစွန်း
အယုတ်တရားနှစ်ပါးကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ထင်စွာပြအပ်ပေ၏။

သီလံ၊ သည်။ တံသမဂီနော၊ ထိုသီလနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာမသု-
ဂတီသုယေဝ၊ ကာမသုဂတိဘုံတို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တာပနတော၊ ဖြစ်စေတတ်
သောကြောင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အပါယေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တိယာ၊ လွတ်မြောက်
ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလေန၊ ပ။
ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပါဏာတိပါတာဒိဝိရတိ၊
ပါဏာတိပါတ စသည်တို့မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း (သီလ)သည်။ ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသံ၊
ဒုဂ္ဂတိ၌ ညစ်နွမ်းဆင်းရဲခြင်းကို။ န အာဝဟတိ၊ မဆောင်တတ်ပေ။ သမာဓိ၊
သည်။ တံသမဂီနော၊ ထိုသမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မဟဂ္ဂတဘူမိယံ-
ယေဝ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဘုံ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ရူပ အရူပဘုံ၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တာ-

ပနေန၊ ဖြစ်စေသဖြင့်။ သကလကာမဘဝတော၊ အလုံးစုံသော ကာမဘဝမှ။
 ဝိမောစေတိ၊ လွတ်မြောက်စေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိနာ။ပ။ ဟောတီတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ကာမာဝစရကံအား။
 အနုဗလပ္ပဒါယီနံ၊ တဆင့်အားပေးတတ်ကုန်သော။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒီနံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ
 စသည်တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘကံ၊ ပယ်ခွါတတ်သော။ စျာနံ၊ သည်။ ကာမဓာတု-
 ပရိယလေသာဝဟံ၊ ကာမဓာတ်၌ ညစ်နွမ်းဆင်းရဲခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ကို။ န နိဒဿေ-
 တဗ္ဗံ၊ မညွှန်ပြအပ်။ [၂၁] (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) အပ္ပနာသမာဓိဿ၊ ၏။ ဝါ၊
 ကို။ အဓိပ္ပတတ္တာ၊ အသိရှိအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သီလေနော၊ ဖြင့်
 သာလျှင်။ အတိက္ကမိတဗ္ဗဿ၊ ကျော်လွန်အပ်သော။ အပါယဘဝဿ၊ အပါယ်
 ဘဝ၏။ ဝါ၊ ကို။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ အတိက္ကမိတဗ္ဗတော၊ ကျော်လွန်အပ်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ (အတ္ထံ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနောကာသောပိ၊ ဆိုဖွယ်
 စောဒနာဖွယ်သည်လည်း။ န အတ္ထံ၊ မရှိပေ။ (သုဂတိဘဝမ္ပိ ဟိ-ဟု ရှိသင့်၏။
 ဟိ၊ အကြောင်းကား။) သုဂတိဘဝမ္ပိ၊ သုဂတိဘဝကိုသော်လည်း။ အတိက္က-
 မန္တဿ၊ ကျော်လွန်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒုဂ္ဂတိသမတိက္ကမနေ၊ ဒုဂ္ဂတိကိုကျော်လွန်
 ရှိ။ ကဿ၊ ဆိုဖွယ်သည်။ ကာ၊ အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သိအပ်၏။ သဗ္ဗဘဝသမတိက္ကမနုပါယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာမဘဝါဒီနံ၊
 ကာမဘဝအစရှိကုန်သော။ နဝန္တမ္ပိ၊ ၉-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝါနံ၊ တို့ကို။
 သမတိက္ကမနုပါယော၊ ကျော်လွန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ (ပကာသိတော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ သီလသမာဓိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတိက္ကန္တာပိ၊ ကျော်လွန်
 အပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကျော်လွန်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 ဘဝါ၊ အပါယ်ဘဝ ကာမဘဝတို့သည်။ ကာရဏဿ၊ (ထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်စေတတ်
 သော) အကြောင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အနတိက္ကန္တာ ဝေ၊ စင်စစ်အားဖြင့် မကျော်လွန်အပ်ကုန်သေးသည်
 သာလျှင်တည်း။ ပန၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဿ-ကာရ-
 ဏဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ သုပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကောင်းစွာပယ်အပ်ပြီးသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသီလသမာဓိတို့ဖြင့် ကျော်လွန်အပ်သော အပါယ်
 ဘဝ ကာမဘဝတို့ကို။ သမတိက္ကန္တာ ဝေ၊ ကောင်းစွာကျော်လွန်အပ်ကုန်သည်
 သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။)

တဒဂ်ပ္ပဟာနဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒီပါလောကေန၊ ဆီမီးရောင်ဖြင့်။
 တမဿ၊ အမှိုက်မှောင်ကို။ ပဟာနံ ဣဝ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းကဲ့သို့။ ပုညကိရိယ-
 ဝတ္ထုဂတေန၊ ပုညကိရိယဝတ္ထု၌တည်သော။ တေန တေန ကုသလဂေန၊ ထိုထို
 ကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းဖြင့်။ တဿ တဿ အကုသလဂဿ၊ ထိုထိုအကုသိုလ်အစိတ်

အပိုင်းကို။ ပဟာနဝသေန၊ ပယ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမာဓိနာ။ပ။ဝသေ-
နာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဒ္ဓပ္ပဟာရေန၊ အိုးဖြင့် ချိတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်။ ဇလတလေ၊
ရေအပြင်၌။ သေဝါလဿ၊ မှော်ကို။ ပဟာနံ ဣဝ၊ ပယ်ရှားခြင်းကဲ့သို့။ ဥပစာ-
ရပ္ပနာဘေဒေန၊ ဥပစာ အပ္ပနာအားဖြင့်ကွဲသော။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိနိဝါ-
ရဏေန၊ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သဖြင့်။ တေသံ တေသံ နိဝရဏာဒိဓမ္မာနံ၊ ထိုထို
နိဝရဏအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကို။ ပဟာနဝသေန၊ အားဖြင့်။
ပညာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အရိယမဂ္ဂပညာယ၊ ဖြင့်။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေ-
နာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။
ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံတံဂ္ဂဝတော၊ ထိုထို
မာန်နှင့် ဂြုဉ်စုံသောဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္တနေ၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ
ပဟာနာယာတိအာဒိနာ၊ ပဟာနာယက္ခိယသညာဖြင့်။ ဝုတ္တဿ၊သော၊ သမုဒယ-
ပက္ခိယဿ၊ သမုဒယအဖို့ရှိသော။ ကိလေသဂဏဿ၊ ကိလေသာအပေါင်း၏။
အစူန္တံ အပ္ပဝတ္တိသင်္ခါဟသမုစ္ဆန္တနပ္ပဟာနဝသေန၊ စင်စစ်မဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော အကြွင်းမဲ့ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပယ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။

ကိလေသာနံ ဝိတိက္ကမပဋိပက္ခောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံကိလေသဓမ္မာနံ ဝါ၊
ညစ်ညူးကြောင်း သံကိလေသတရားတို့၏၎င်း။ ကမ္မကိလေသာနံ ဝါ၊ အကုသိုလ်
ကံဟူသော ကမ္မကိလေသာတို့၏၎င်း။ ကာယဝစီဒ္ဓါရေသု၊ ကာယဒ္ဓါရ ဝစီဒ္ဓါရ
တို့၌၊ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းဟူသော။ ယော အဇ္ဈာစာရော၊ အကြင်
လွှမ်းမိုး၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တဿ၊ ထိုလွန်ကျူးခြင်း၏။ ပဋိပက္ခော၊
ဆန့်ကျင်ဖက်ကို။ သီလေန၊ ဖြင့်။ ပကာသိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
(ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) သီလဿ၊ ၏။ အဝိတိက္ကမသဘာဝတ္တာ၊ မလွန်ကျူး ခြင်းသဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဩကာသာဒါနဝသေန၊ အခွင့်မပေးသည်၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တော၊ ၌။ ကုသလပ္ပဝတ္တိံ၊ ကုသိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပရိယာ-
ဒိယိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍၊ ဝါ၊ ကုန်စေ၍။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဥဋ္ဌာနံ၊
ထကြွခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုပရိယုဋ္ဌာန်ကို။
သမာဓိ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘောတိ၊ ခွဲတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိနာ။ပ။ဟော-
တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာ-
ယကတ္တာ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်ကိလေသာကို ပယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
အပ္ပဟနဘာဝေန၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သန္တာနေ၊ ၌။ အနု အနု၊
အဖန်ဖန်၊ သယနတော၊ ကိန်းတတ်ဖြစ်တတ်သောကြောင့်။ ကာရဏလာဘော၊
အကြောင်းကိုရသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဥပ္ပတ္တိပ္ပဟာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော
ကိလေသာတို့သည်။ အနုသယာ၊ မည်ကုန်၏။ တေပန၊ ထိုအနုသယတို့ကိုကား။
အနုဇ္ဈာ၊ သင့်လျော်သော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍၊ ဝါ၊ ရသည်

ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော။ ထာမဂတာ၊ အားစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ ကာမရာဂါဒယော၊ ကာမရာဂအစရှိကုန်သော။ သတ္တ ကိလေသာ၊ ခုနစ်ပါးသောကိလေသာတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို အနုသယဘို့ကို။ အရိယမဂ္ဂပညာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ပဟိ-
ယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကာယဒုစရိတာဒိ၊ ကာယဒုစရိုက်စသည်သည်။ ဒုဋ္ဌ၊ မကောင်းသော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသေဟိ၊ တို့သည်။ ဒုသိတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုစရိတံ၊ မည်၏။ တမေဝ၊ ထိုဒုစရိုက် သည်ပင်လျှင်။ ယတ္ထ၊ အကြင်သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တံ သန္တာနံ၊ ထိုသန္တာန် ကို။ သံကိလေသေတိ ဝိဗာဓတိ စ၊ နှိပ်စက်လည်း နှိပ်စက်တတ်၏။ ဥပတာပေတိ စ၊ ပူပန်လည်းပူပန်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံကိလေသော၊ သံကိလေသ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဒုစရိုက်သံကိလေသကို။ ဝိသောဓနံ၊ သုတ်သင်ခြင်းဟူသည်။ သီလေန၊ ဖြင့်။ တဒဂ်ဝေသန၊ အားဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သီလဿ၊ ၏။ ဝီတိက္ကမဇဋ္ဌိပက္ခတ္တာ၊ ဝီတိက္ကမ၏ ဆန့်ကျင် ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တဏှာသံကိလေသဿ၊ ကို။ ဝိသောဓနံ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနအလိုအားဖြင့်။ [၂၂] ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိယုဋ္ဌာနပဋ္ဌိပက္ခတ္တာ စ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ တဏှာယ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုသမာဓိ၏။ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘာဝတော စ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ပေတည်း။ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဿ၊ ကို။ ဝိသောဓနံ၊ သည်။ သမုဇ္ဈေဒဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဟာနံ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ပညာယ၊ ၏။ အနုသယပဋ္ဌိ-
ပက္ခတ္တာ စ၊ အနုသယ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ အယာထာဝဂါ-
ဟိနံ၊ မှားယွင်းစွာယူလေ့ရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၏။ ယာထာဝ-
ဂါဟိနိယာ၊ မှန်ကန်စွာယူလေ့ရှိသော။ ပညာယ၊ ၏။ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘာဝတော စ၊
ကြောင့်၎င်းပေတည်း။

ကာရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းပေ တည်း။ သီလေသု ပရိပူရကာရီတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ၊ အရိယာ မဂ်ဟူသော မြတ်သောအကျင့်၏။ အာဒိဘူတတ္တာ၊ အစဖြစ်သောကြောင့်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာနံ၊ မည်ကုန်သော။ ပါရာဇိကသံဃာဒိသေသသင်္ခါတာနံ၊ ပါရာဇိကသံဃာဒိသိသ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ မဟာသီလသိက္ခာပဒါနံ၊ ကြီးကျယ် သော သီလသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ (အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၌ ပါရာဇိကကိုသာယူသည်) အဝီတိက္ကမနတော၊ မကျူးလွန်ခြင်းကြောင့်။ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနံ၊ သေးငယ်ကုန်

အလွန်သေးငယ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သို့၊ ဝါ၊ အသေးအဖွဲအာပတ်တို့သို့။ အာပဇ္ဇနေ၊ ရောက်ရာ၌။ တေဟိ၊ ထိုအာပတ်တို့မှ။ သဟသာဝ၊ ဆောလျှင် စွာသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနေ၊ ထသဖြင့်။ သီလေသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုအမှုကို။ ပရိပူရံ၊ သမတ္တံ၊ အပြည့်အစုံ။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလေသု၊ ပရိပူရကာရီ၊ မည်၏။ တထာ၊ သကဒါဂါမီတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ တထာသဒ္ဓေန၊ တထာ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သီလေသု၊ ပရိပူရကာရီ-တိ၊ တေ၊ ကာရီဟူသောဤပါဌ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ဆောင်ပေး၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧတေ ဒွေ၊ အရိယာ၊ ဤနှစ်ပါးသော အရိယာတို့သည်။ သမာဓိပါရိပန္နိကာနံ၊ သမာဓိ၏ဘေးရန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ပညာပါရိပန္နိကဿ၊ ပညာ၏ဘေးရန်ဖြစ်သော။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကမောဟဿ၊ စ၊ သစ္စာကို ဖုံးကွယ်သော မောဟကို၎င်း။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အသမ္မဟတတ္တာ၊ မပယ်မနုတ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပညာဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဘာဝေန္တာပိ၊ ပွားစေကုန်သော်လည်း။ သမာဓိ၊ ညာသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုအမှုကို။ မတ္တသော၊ ပမာဏေန၊ အတိုင်း အရှည်အားဖြင့်။ ပဒေသမတ္တံ၊ ဝေ၊ တစိတ်မျှကိုသာလျှင်။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိသိဉ္စ၊ ၌၎င်း။ ပညာယ၊ စ၊ ၌၎င်း။ မတ္တသော၊ အတိုင်း အရှည်အားဖြင့်။ ကာရိနေ၊ ပြုလေ့ရှိသူ မည်ကုန်၏။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရ-ကာရိနေ၊ အပြည့်အစုံပြုကျင့်သူ မည်ကုန်၏။ ဣစ္စေ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အနာဂါမိ၊ ပန၊ သည်ကား။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့ကို။ သုသမ္မုန္နန္တတ္တာ၊ ကောင်းစွာအကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိသိ၊ ပရိပူရကာရီ၊ မည်၏။ အရဟတ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ သမ္မောဟဿ၊ ပြင်းစွာတွေဝေသောမောဟကို။ သုသမ္မဟတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာယ၊ ပရိပူရကာရီ၊ မည်၏။ ဟိ-သဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ ဘဂ-ဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရီ၊ အပြည့်အစုံပြုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသိ၊ ၌။ မတ္တသော၊ ကာရီ၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာယ၊ ၌။ မတ္တသော၊ ကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိပိ၊ ဝုဋ္ဌာတိပိ-တို့၌ စပ်) ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနိ၊ အသေးအဖွဲဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိ၊ တာနိ၊ သိက္ခာပဒါနိ၊ အကြင်သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တာနိ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ် ထိုအာပတ်တို့သို့။ အာပဇ္ဇတိပိ၊ ရောက်လည်း ရောက်၏။ ဝုဋ္ဌာတိပိ၊ ထိုအာပတ်တို့မှ ထလည်း ထ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကံဿ၊ ဟေတု၊

အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့သောအာပတ်
တို့သို့ ရောက်ခြင်းထခြင်း၌။ အဘဗ္ဗတာ၊ မဖြစ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ မေ၊
ငါသည်။ န ဟိ ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်သည်သာတည်း။ (တနည်း) ဟိ-ယသ္မာ၊
အကြင်ကြောင့်။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်ပေ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်ပေတည်း။)
အာဒိဗြဟ္မစရိယကာနိ၊ မြတ်သော မဂ်အကျင့်၏အစပိုင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မ-
စရိယသာရပွါနိ၊ မြတ်သော မဂ်အကျင့်အားလျောက်ပတ်ကုန်သော။ ဝါ၊
မြတ်သော မဂ်အကျင့်နှင့်သင့်လျော်ကုန်သော။ ယာနိ ခေါ် တာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊
အကြင်ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ (အံ ဌ နှင့်အညီပြန်သည်) ဝါ၊ အကြင်
ပါရာဇိက သံဃာဒိသံသံ သိက္ခာပုဒ်ကြီးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ စ၊
ထိုသိက္ခာပုဒ်ကြီးတို့၌ကား။ ဓုဝသီလော စ၊ ခိုင်မြဲသောသီလရှိသည်လည်း။
ဟောတိ၊ ၏။ ဌတသီလော စ၊ တည်တံ့သောသီလရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ သမာဒါယ၊ အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်၍။
သိက္ခာတိ၊ ကျင့်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ၊ သုံးပါးသော
သံယောဇနတို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ လုံးဝကုန်ခြင်းကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ အရိယ
မဂ်အယဉ်သို့ရောက်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိနိပါတ-
ဓမ္မော၊ ပျက်စီး၍ အပါယ်သို့ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ နိယတော၊
အရိယမဂ်ဖြင့် မြဲသည်။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ ကိုယ်တိုင်သိအပ်သော အထက်
မဂ်ဉာဏ်လျှင် လားရောက်ရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလေသု၊ တို့၌။
(ရှေးနှင့်တူပြီ။) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊
ကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ တို့၏။ တနုတ္တာ၊ ပါးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ပြည်လောကသို့။ သကံဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။
အာဂန္တော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လာပြီး၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ ကုန်ဆုံးရာ
ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။
ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလေသု၊ တို့၌။

၁-မဟောသောကြောင့်ဟု တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ သို့သော် ထိုသို့မဟောခြင်းမှာ
လည်း မဖြစ်သင့်သောကိစ္စမဟုတ်၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်နိုင်သောကိစ္စဖြစ်၍ မဟောခြင်းဖြစ်ပေသည်။
သို့ဖြစ်၍ “ဖြစ်နိုင်သောအရာဖြစ်သောကြောင့်ပင်”ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပေသည်။

၂-ဤဋီကာနှင့်အညီပြန်သည်။ “သစိတ္တကလောကဝဇ္ဇဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကြီးတို့သည်”
ဟု ပြန်လျှင် သာ၍သင့်ရာ၏။

၃-မြန်မာပြန်အနက်ချောစေရန် အနိယတ်ဝါကျမှ စ-သဒ္ဒါကို ဤ၌ ယှဉ်စေသည်။

[၂၃] ပရိပူရကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမာဓိသ္မိံ၊ ဌ။ ပရိပူရကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပညာယ၊ ဌ။ မတ္တသော ကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ (သိက္ခာပဒေသု-တိုင်အောင် တူပြီ) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပဉ္စနံ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ဤမှာဖက်အောက်ဖက် (ကာမဘဝ) အဖို့ရှိကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေသာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တတ္ထပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ထိုဗြဟ္မလောက၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည်။ တသ္မာ လောကော၊ ထိုဗြဟ္မလောကမှ။ အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့ ပန၊ ပါး။ ဣဓ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (သိလေသု-စသည် တူပြီ) ပညာယ၊ ဌ။ ပရိပူရကာရီ၊ အပြည့်စုံပျံ့ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (သော-မှ သိက္ခာပဒေသု-တိုင်အောင်တူပြီ) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတရားတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝကင်းသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ စိတ်၏လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ လွတ်မြောက်သောအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ပညာ၏ လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ လွတ်မြောက်သောအရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ-အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍၊ ဝါ၊ ရ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။]

ကထန္တိ၊ ကထံ-ဟု။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးပြီး၍။ သိက္ခာဒိကေ၊ သိက္ခာစသည်တို့ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍။ ဝုတ္တမေဝ အတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုပင်လျှင်။ နိဂမေတုံ၊ နိဂုံးအုပ်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ စကားစသိမ်းခြင်းငှါ။ ဝေန္တိအာဒိ၊ ဝေ-ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အညေ စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝိဝေကာ၊ ဝိဝေကတို့၎င်း။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလတို့၎င်း။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ မုခတို့၎င်း။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ (ဂုဏတ္တိကာ-၌ စပ်) သိက္ခတ္တိကာဒိဟိ၊ ပြအပ်ပြီးသောသိက္ခာတိက်စသည်တို့မှ။ အညေ စ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေသ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဂုဏတ္တိကာ၊ ဂုဏ်သုံးပါးတို့တိက်တို့ကို။ ပကာသိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ ချဲ့၍ပြဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသီလ သမာဓိ ပညာတို့တွင်။ (သိလေန-စသည်၌ စပ်) ဝိဝဋ္ဌသန္တိဿိတဿ၊ ဝဋ္ဌကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော။ သီလဿ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သိလေန၊ ဖြင့်။ ကာယဝိဝေကော၊ ကို။

ပကာသိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တဝိဝေကော၊ ကို။
 ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဥပဓိဝိဝေကော၊ ကို။ (ပကာသိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)
 တထာ၊ ထိုအတူ။ သီလေန၊ ဖြင့်။ အဒေါသော၊ အဒေါသဟူသော။ ကုသလ-
 မူလံ၊ ကုသိုလ်မူလကို။ ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။)
 သီလဿ၊ ၏။ တိတိက္ခပ္ပဓာနတယ စ၊ သည်းခံခြင်း ပြဇာနီးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ အပဇ္ဇပသာတသဘာဝတယ စ၊ သူတပါးကို မသတ်ဖြတ်ခြင်း
 သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းပေတည်း။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ အလော-
 ဘော၊ ဘဟူသော။ ကုသလမူလံ၊ ကို။ သမာဓိဿ၊ ၏။ လောဘပဋိပက္ခတော
 စ၊ လောဘ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ အလောဘပဓာနတယ စ၊
 အလောဘပြဇာနီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။) ပညာ ပန၊ ပညာသည်ကား။ (ပညာယ-ဟူသည်မှာ မသင့်) အမော-
 ဟောယေဝ၊ အမောဟပင်လျှင်တည်း။ (အမောဟင်္ဂုပြသည်ဟု ဆိုဖွယ်မရှိပြီ
 ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ထိုမှတပါး။ သီလေန၊ ဖြင့်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခံ၊ မုခကို။
 ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဒေါသပ္ပဓာနံ၊ အဒေါသ-
 ပြဇာနီးသော။ သီလသမ္ပဒံ၊ သီလ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ချဲ့။ ဒေါသေ၊
 ဌံ။ အာဒိနဝဒဿိနော၊ အပြစ်ကိုရှုလေ့ရှိသော သူအား။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊
 သည်။ သုခေနော၊ ချမ်းသာစွာသာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ အနိစ္စာနုပဿနာ
 စ၊ သည်လည်း။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခံ၊ မုခပေတည်း။ သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။
 အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခမုခံ၊ ကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုညတဝိမောက္ခမုခံ၊ ကို။
 (ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ အလောဘပ္ပဓာနံ၊ အလော-
 ဘပြဇာနီးသော။ ကာမနိဿရဏံ၊ ကာမမှထွက်မြောက်သော။ သမာဓိသမ္ပဒံ၊
 သမာဓိ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ချဲ့။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အာဒိနဝ-
 ဒဿိနော၊ အား။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ သုခေနော၊ သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊
 ပြည့်စုံ၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ စ၊ သည်လည်း။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခမုခံ၊ ပေတည်း။
 ပညာသမ္ပဒံ၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ချဲ့။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ သည်။
 သုခေနော၊ သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ အနတ္တာနုပဿနာ စ၊ သည်လည်း။
 သုညတဝိမောက္ခမုခံ၊ ပေတည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သီလေန၊ ဖြင့်။ အနည-
 တညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ နေ့ကို။ ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊
 ထိုဣန္ဒြိယသည်။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ လေ့ရှိသော။ အဋ္ဌမကဿ၊
 ရှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယပေတည်း။
 သမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြိယကို။ (ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ ဥက္ကံသဂတံ၊ အလွန်ဆုံးအမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုအညိ-
 နေ့သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ဌံ။ ပရိပူရကာရိနော၊ ရှိသော။ အနာဂါမိနော စ၊
 အနာဂါမိ၏၎င်း။ အဂ္ဂမဂ္ဂဋ္ဌဿ စ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၏၎င်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ပေတည်း။

ပညာယ၊ ဖြင့်။ အညာတာဝိဇ္ဇိယံ၊ ကို။ ပကာသိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဟိ၊ မှန်၏။ တဒုပ္ပတ္တိယာ၊ ထိုအညာတာဝိဇ္ဇိ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အရဟာ၊
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညာယ ပရိပူရကာရိ၊ လေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ကာရီမည်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ အညေ စ၊
 တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဂုဏတ္ထိကာ၊
 ဂုဏ် ၃-ခုတွဲ တိက်တို့ကို။ သီလာဒိဟိ၊ သီလသည်တို့ဖြင့်။ ပကာသေတဗ္ဗာ၊
 ပြအပ်ကုန်၏။

၁-သီလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၂၄-၃)

သီလသရူပါဒိကထာဝဏ္ဏနာ

[၂၄] ၆။ ဧဝံ။ ဧဝံဟူသည်ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအပြားအားဖြင့်။ အနေကုဏသင်္ဂါဟကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓိသီလသိက္ခာဒီနဉ္စ၊ အဓိသီလသိက္ခာစသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသဉ္စ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနေကေသံ၊ တစ်ပါးမကများလှစွာကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ တို့ကို။ သင်္ဂါဟကေန၊ ပေါင်းယူရေတွက်တတ်သော။ သီလ။ ပ။ မုခေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗေ။ ပ။ အာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသောဒေသနာတို့၌ကဲ့သို့။ ဝိပဿနာမတ္တာဒိမုခေန၊ ဝိပဿနာမျှစသည်ကို အမှူးပြုသဖြင့်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ အဒေသေတွာ၊ မဟောမူ၍။ သီလသမာဓိပညာမုခေန၊ ပညာတို့ကိုအမှူးပြုသဖြင့်။ ဒေသိတောပိ၊ ဟောအပ်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကား။ သတ္တတိ သာယပိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ ၃၇-ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏လည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂန္တောဂဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့တွင်။ သီလသမာဓိပညာ၊ တို့ကို။ မုခံ-ပမုခံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒေသိတောပိ၊ သော်လည်း။ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ သီလသမာဓိပညာသု၊ တို့၌။ အဝသေသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝတော စ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဥပကာရတော စ၊ ကျေးဇူးပြုသော အားဖြင့်၎င်း။ အန္တောဂဓတာဝေါ၊ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သဘာဝဝိဘာဂါဒိတော၊ သဘောကိုဝေခွဲခြင်းစသည်ဖြင့်။ အဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိသင်္ခေပ-ဒေသိတောယေဝ၊ အလွန်အကျဉ်း အားဖြင့် ဟောအပ်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ န ပရိယတ္တံ၊ မပြည့်စုံမလုံလောက်။ ဝါ၊ မတတ်နိုင်။ န သမတ္ထံ၊ မစွမ်းနိုင်။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နာတိသင်္ခေပ-နာတိဝိတ္တာရရုစီနမ္ပိ၊ မကျဉ်းမကျယ် အလယ်အလတ်ကိုနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသော်လည်း။ (ဝိတ္တာရရုစီတို့အား ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည်မှာ ဆိုဖွယ် မရှိဟူလို) ဝါ၊ အလယ်အလတ်ကို နှစ်သက်သူ အကျယ်ကို နှစ်သက်သူတို့အားလည်း။ (ဝိတ္တာရရုစီ-တပုဒ်ကြေသည်ဟု ယူအပ်၏) ဝါ၊ ကား။ ဝိပဉ္စိတညူနေယျာနမ္ပိ၊ ဝိပဉ္စိတညူနှင့် နေယျတို့အားလည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သင်္ခေပဒေသနာ၊ သည်။ သံခိတ္တရုစီနယေဝ စ၊ အကျဉ်းကိုနှစ်သက်သောသူတို့အားသာလျှင်၎င်း။ ဥဉ္စိတညူနယေဝ စ၊ တို့အားသာလျှင်၎င်း။ ဥပကာရယ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေသံ ပန၊ ဤမှတစ်ပါးသောသူတို့အား မူကား။ (ဥပကာ-

ရာယ၊ ငါ။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ။ အဿ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဿ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းဖြစ်သော ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏။ ။ ပုစ္ဆနဋ္ဌေန၊ မေးခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ ပဉ္စာ၊ မည်၏။ ကိရိယာ ကရဏံ၊ ပြုခြင်း။ ကမ္မံ၊ ပြုခြင်း။ ပဉ္စာဝ၊ မေးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မံ၊ ပြုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ အမှုတည်း။ ပဉ္စာကမ္မံ၊ မေးခြင်းအမှု။ ပုစ္ဆနပယောဂေါ၊ မေးခြင်းပယောဂ၊ မေးခြင်းကြိယာကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။)

ကိံ သီလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သရူပပုစ္ဆာ၊ သီလ၏ သရုပ်အထည်ကိုယ်ကို မေးသောပုစ္ဆာတည်း။ ကေနဋ္ဌေန သီလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေန အတ္ထေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ သီလန္တိ ပဒံ၊ သီလံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ကံ အဘိဓေယျံ၊ အဘယ်အဘိဓေယျအနက်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ ကေနဋ္ဌေန သီလံ-ဟူသော ပုစ္ဆာ၏အနက်တည်း။ တယိဒံ သီလံ၊ ထိုသီလကို။ သဘာဝတော စ၊ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ကိစ္စတော စ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနာကာရတော စ၊ ထင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အာသန္နကာရဏတော စ၊ နီးသောအကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ကာနဿ။ပ။ ပဒဋ္ဌာနာနိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဋိပတ္တိ နာမ၊ ကျင့်ခြင်းမည်သည်ကား။ ဒိဋ္ဌာနိသံသေ ဝေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော အကျိုးအာနိသင် ရှိသော လုပ်ငန်း၌သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိမာနိသံသန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကတိဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဘေဒပုစ္ဆာ၊ အကွဲအပြားကို မေးသောပုစ္ဆာတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝိဘာဂဝန္တာနံ၊ ခွဲခြမ်းအပ်သောအပြားရှိကုန်သော အနက်တို့၏။ သဘာဝဝိဘာဝနံ၊ သဘောကို ထင်စွာပြခြင်းသည်။ ဝိဘာဂဒဿနမုခေနေဝ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကို ပြခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဝေါဒါနံ၊ ဝေါဒါနဟူသည်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းတည်း။ သာ စ၊ ထိုစင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝိမုတ္တိ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းပေတည်း။ တံ၊ ထိုစင်ကြယ်ခြင်းလွတ်မြောက်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္နေန၊ အလိုရှိသောသူသည်။ (ဇာနိတဗ္ဗော-၌ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါယကောသလ္လတ္တိနာ၊ အကြောင်းမှန်၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်းကိုအလိုရှိသောသူသည်။ အနုပါယကောသလ္လံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်းကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ ဝိယ၊ သိအပ်သိထိုက်

၁-ဤကဲ့သို့ပုဒ်မကြီးနှစ်ခုဖြင့် သံဝဏ္ဏနာတရပ်ပြီးဆုံးသည်ကိုပြသည်။ ထိုသို့ပြခြင်းမှာ ရှေးစကားရပ်နှင့် နောက်စကားရပ် တဆက်တည်းလေလောဟု ယုံမှားဖြစ်ပွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုသို့ယုံမှားမဖြစ်စေရန် ပြခြင်းဖြစ်သည်။

သကဲ့သို့။ သံကိလေသော၊ ညှစ်နှိမ်းကြောင်းသံကိလေသကို။ ဇာနိတဗ္ဗော၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကော စသ သံကိလေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တကြာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံပညာကမ္မေ၊ ထိုမေးခြင်းအမှု၌။ ဝါ၊
ကား။ တဿ ပညာကမ္မဿ၊ ထိုမေးခြင်းအမှု၏။ ဝိဿဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ဝိဝရဏံ၊ ဖွင့်ပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သော။ အတ္ထော၊
သည်။ အဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ထင်စွာမပြုအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဋ္ဌိယံ
ကတော ဝိယ၊ လက်ဆုပ်ထဲ၌ ပြုအပ်၊ ထားအပ်သော ဝတ္ထုကဲ့သို့။ နိဂူဠော၊
လျှိုဝှက်မြုပ်ကွယ်သည်ဖြစ်၍။ တံဋ္ဌတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုလျှိုဝှက်သောအနက်ကို။
ဝိဝရဏံ၊ ဖွင့်ပြခြင်းသည်။ ဝိဘူတဘာဝကရဏတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကို
ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဝိဿဇ္ဇနာမည်၏။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဤ
ပါဌ၌။ [၂၅] ပါဏောတိ၊ ပါဏဟူသည်ကား။ ဝေါဟာရတော၊ လူတို့၏
ဝေါဟာရအားဖြင့်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါတည်း။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန်
မှန်ကန်သောသဘောအားဖြင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း။ သရသေနဝ၊
မိမိ၏သဘောအားဖြင့်ပင်လျှင်။ ပတနသဘာဝဿ၊ ကျခြင်းပျက်ခြင်းသဘော
ရှိသော။ တဿ၊ ထိုဒီဝိတိန္ဒြေကို။ အန္တရေဝေ၊ အချိန်မကျမီအကြားကာလ၌
သာလျှင်။ အတိဝ၊ ဆောလျင်စွာသာလျှင်။ ပါတနံ၊ ကျစေခြင် သည်။ အတိ-
ပါတော၊ အတိပါတမည်၏။ သဏိကံ၊ ဖြည်းဖြည်း။ ပတိတုံ၊ ကျခြင်းငှါ။
အဒတွာ၊ အခွင့်မပေးမူ၍။ သီသံ၊ ဆောလျင်စွာ။ ပါတနံ၊ ကျစေခြင်းတည်း။
ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တာဒီဟိ၊ ဓားလက်နက်
စသည်တို့ဖြင့်။ အတိက္ကမ္မ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍။ ပါတနံ၊ သည်။
အတိပါတော၊ မည်၏။ ပါဏသဘတော၊ သတ္တဝါကိုသတ်ခြင်းတည်း။ အာဒိ-
သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဒိန္နာဒါနာဒိ၊ အဒိန္နာဒါနံစသည်ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ ၏။
ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ အစရှိ ဂုဏ်သော။ တေဟိ ဒုဿီလျကမ္မေဟိ၊ ထိုဒုဿီလျ
အမှုတို့မှ။ ဝိရမန္တဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမာဒါနဝိရတိဝသေန စ၊ ၏အစွမ်း
အားဖြင့်၎င်း။ သမ္ပတ္တဝိတိဝသေန စ၊ ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဩရမန္တဿ၊
ကြည်ရှောင်သောသူ၏။ ဝတ္ထပဋိပတ္တိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိဝတ္တ-
ကရဏံ၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ် အစရှိသောဝတ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ စေတနာဒယော
ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္တံ၊ ကို။
ပါဠိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ စေတယတိ၊ စေ့ဆော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတနာ၊
မည်၏။ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ၊ မိမိနှင့်တကွ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ (အတ္တနာ
သဒ္ဓိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဟုရှိသော အဋ္ဌသာလိနီပါဌသာ သင့်သည်၊ ဤဋီကာ၌
ယခုလက်ရှိပါဌကား မသင့်) အဘိသန္ဓဟတိ၊ ဆက်စပ်ပေးတတ်၏။ ဣတိ၊

ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ စေတနာယ၊ နှင့်။ အနုကူလဝသေနေဝ၊
 လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုစေတနာနှင့်ယှဉ်ကုန်
 သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အာရမ္မဏော၊ ဌ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စေတနာ၊
 သည်။ ကုသလတ္တိကသာဓာရဏာ၊ ကုသလတိက်နှင့်ဆက်ဆံသည်။ ကာမံ
 (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။
 သီလစေတနာ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ၍။ ကုသလာတိ၊ ကုသိုလ်
 စေတနာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စေတသိ၊ စိတ်၌။ နိယုတ္တံ၊ ယှဉ်သည်တည်း။
 စေတသိကံ၊ စိတ်၌ယှဉ်သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သောတရား။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ စေတနာယ၊ ၏။ စေတသိကတ္ထေ၊ စေတသိကံ
 အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဟုတ်ငြားသော်လည်း။ စေတနာ သီလန္တိ၊ စေတနာ
 သီလဟု။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 တဒညမေဝ၊ ထိုစေတနာမှတစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိရတိအနုဘိဇ္ဈာဒိကံ၊
 ဝိရတိနှင့် အနုဘိဇ္ဈာစသည်ကို။ စေတသိကံ သီလံ၊ စေတသိကံသီလဟု။
 ဂေါဗလီဗဒ္ဓဉာယေန၊ ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သံဝရဏံ၊ စောင့်စည်း
 ခြင်းသည်။ သံဝရော၊ မည်၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် (စောင့်စည်း
 ပိတ်ဆို့သည်ရှိသော်။) အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စိတ္တေ၊ ဌ။ န ဩတရန္တိ၊
 မကျရောက်ကုန်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပိဒဟနံ၊ ပိတ်ဆို့ခြင်းတည်း။
 အဝိတိက္ကမော၊ မဟူသည်။ ဝိတိက္ကမဿ၊ လွန်ကျူးခြင်း၏။ ပဋိပက္ခဘူတာ၊
 ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိတိက္ကမဝသေန၊ မလွန်ကျူးသည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တစိတ္တစေတသိကာ၊ ဖြစ်သော စိတ်စေတသိကံတို့
 ပေတည်း။ တတ္ထ စေတနာသီလံ နာမာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားသည်။
 ယထာဝုတ္တဿ၊ သော။ သုတ္တပဒဿ၊ သုတ်ပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ ဝိရ-
 မန္တဿ စေတနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝိရတိသမ္ပယုတ္တံ၊ ဝိရတိနှင့်ယှဉ်သော။
 ပဓာနဘူတံ၊ ပြခန်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 ပူရေန္တဿ စေတနာတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ဝတ္တပဋိပတ္တိအာယူဟိနိ၊ ဝတ်အကျင့်၌
 အားထုတ်သောစေတနာကို။ (အာဟ၊ ၏။) ဝိရမန္တဿ ဝိရတိတိ၊ ဟူသော
 စကားကို။ ဝိရတိယာ၊ ၏။ ပဓာနဘာဝံ၊ ပြခန်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ယူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဟိ-ခွဲ၍ပြဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤစေတနာ သီလစသည်တို့တွင်။ (စေတနာသီလံ
 ဝုတ္တံ-စသည်၌ စပ်) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဝိဓော၊ သော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ သည်။
 ကုသလံ ကာယကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကာယကံမည်၏။ (သုခုဒြယံ၊ ချမ်းသာဟူသော
 အတိုးအပွား အမြတ်အစွန်းရှိ၏။ သုခဝိပါကံ၊ ချမ်းသာသော ကောင်းသော
 အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်၏။) ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟောတော်

မူသောကြောင့်။ ယဒါ၊ ဌ။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။ ပဋိပက္ခဘူတာ၊
သော။ တဗ္ဗိရတိဝိသိဋ္ဌာ၊ ထိုပါဏာတိပါတစသည်တို့မှကြဉ်သော ဝိရတီဖြင့်
ထူးခြားသော။ စေတနာ၊ သည်။ တထာပဝတ္ထာ၊ ထိုသို့ ပါဏာတိပါတစသည်
တို့မှကြဉ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လတ်၍။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန
တည်း) ပဓာနဘာဝေန၊ ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါဏာတိ။ပ။သာမိကာ၊
ပါဏာတိပါတစသည်တို့မှ ကြဉ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊
ဌ။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုစေတနာနှင့်ယှဉ်သော။ ဝိရတိ စ၊ ဝိရတီသည်၎င်း။ အန-
ဘိဇ္ဈာဒယော စ၊ အနဘိဇ္ဈာစသည်တို့သည်၎င်း။ စေတနာပက္ခိကာ ဝါ၊
စေတနာ၏အဖို့၌ ပါဝင်ကုန်သည်သော်၎င်း။ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ၊ သီလဟု
မခေါ်ဝေါ်ထိုက်၊ မခေါ်ဝေါ်လောက်ကုန်သည်သော်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ စေတနာသီလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ယဒါ ပန၊ ဌကား။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ တို့မှ။ သင်္ကေတံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသို့။
အာပဇ္ဇန္တဿ၊ ရောက်သောသူအား။ တတော၊ ထိုပါဏာတိပါတစသည်တို့မှ။
ဝိရမဏာကာရေန၊ ကြဉ်ရှောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနာ၊
ဖြစ်သော။ စေတနာဝိသိဋ္ဌာ၊ စေတနာဖြင့်ထူးခြားသော။ ဝိရတိ စ၊ သည်၎င်း။
အနဘိဇ္ဈာဒယော စ၊ စသည်တို့သည်၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုကြဉ်ရှောင်ခြင်း
ကိစ္စ၌။ ပဓာနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ကိစ္စသာမိကာ။ ကိစ္စကိုပြီးစေကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဝိရတီ၊ အနဘိဇ္ဈာစသည်တို့နှင့်
ယှဉ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ [၂၆] ဝိရတိအာဒိပက္ခိကာ ဝါ၊ ဝိရတီစသည်၏
အဖို့၌ပါဝင်သည်သော်၎င်း။ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ၊ သော်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)
ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စေတသိကသီလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ သုတ္တေ၊ ဌ။ အာဂတနယေန၊ လာသောနည်းဖြင့်။ ကုသလ-
ကမ္မပထဝသေန၊ အားဖြင့်။ စေတနာစေတသိကသီလာနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတော၊
၍။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဇဟန္တဿာတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဣတော ပဋ္ဌာယ၊ ယခုအခါမှစ၍။ န ကရိဿာမိ၊ မပြုတော့အံ့။
ဣတိ၊ သို့။ သမာဒါနဝသေန၊ ဆောက်တည်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။
သမ္ပတ္တဝတ္ထုကာနိပိ၊ ရောက်လာသော ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း။ အနဇ္ဈာစရဏေန၊
မကျူးလွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ပဇဟန္တဿ၊ ပယ်သောသူ၏။ သတ္တ ကမ္မပထ-
စေတနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဏာတိပါတာဒိပဟာနသာမိကာ၊ ပါဏာတိပါတ
စသည်တို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။
သတ္တ၊ ကုန်သော။ ကုသလကမ္မပထစေတနာ၊ တို့တည်း။ အဘိဇ္ဈာဒိဝသေန၊
ဖြင့်။ ယံ ပရဒါရဂမနာဒိ၊ အကြင် ပရဒါရကံစသည်ကို။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။
တဿ၊ ထိုကံကို။ ပဟာယကော၊ ပယ်တတ်ကုန်သော။ အဘိဇ္ဈာဒယော၊

တို့သည်။ သီလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသိကံ။ ပ။ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မိစ္ဆာစာရပါဏာတိပါတာဒယော၊ စသည်တို့ကို။ ကရိယန္တိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ တေ၊ ထိုမိစ္ဆာစာရစသည်တို့ကို။ ပုတ္တမုဒဒဿနာဒိအတ္ထံ၊ သား၏မျက်နှာကို မြင်ခြင်းစသည်အကျိုးငှါ။ ကနိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ (ပုတ္တမုဒဒဿနအကျိုးကို ဤဒီကာ ဒုတိယတွဲစာမျက်နှာ ၁၂၀-၌ကြည့်ပါ) စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တေသံ၊ မိစ္ဆာစာရစသည်ကို ပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုအဘိဇ္ဈာစသည်တို့ကို။ ပဟာယကာ၊ ပယ်တတ်သော တရားတို့သည်။ အနဘိဇ္ဈာဒယော၊ အနဘိဇ္ဈာစသည်တို့ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ သံဝရဟူသည်။ စာရိတ္တဝါရိတ္တဝိဘာကံ၊ စာရိတ္တသီလ၊ ဝါရိတ္တသီလအားဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း - ကွဲပြားခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သီလ ဟု ဝေဘန်အပ်သော အပြားရှိသော။ ဝိနယပရိယာပန္နံ၊ ဝိနည်း၌ အကျုံးဝင်သော။ သိက္ခာပဒသီလံ၊ သိက္ခာပုဒ်သီလတည်း။ သတိသံဝရော၊ ရဟူသည်။ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ၊ မနလျှင် ၆-ခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ အာရက္ခာ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။ သာ စ၊ ထိုစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်လည်း။ တထာပဝတ္တာ၊ ထိုသို့စောင့်ရှောက်သော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော။ သတိယေဝ၊ သတိသာလျှင်တည်း။ ဉာဏသံဝရော၊ ရဟူသည်။ ပညာ၊ တည်း။ ခန္တိသံဝရော၊ ရဟူသည်။ အဓိဝါသနာ၊ သည်းခံခြင်းတည်း။ သာ စ၊ ထိုသည်းခံခြင်းသည်လည်း။ တထာပဝတ္တာ၊ ထိုသို့ သည်းခံသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အဒေါသပဓာနာ၊ အဒေါသပြဓာန်းကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ အဒေါသော ဝေ၊ အဒေါသသာလျှင်တည်း။ ဝီရိယသံဝရော၊ ရဟူသည်။ ကာမ၊ ဝိတက္ကာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဝိနောဒနဝသေန၊ ပယ်ဖျောက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ တည်း။ ပါတိမောက္ခသံဝရသတိသံဝရာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ယံ၊ အကြင်အဖွင့်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်။

သောတာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတအဝသိန္နကိလေသ-
သောတာနီ၊ တဏှာအယဉ်၊ ဒိဋ္ဌိအယဉ်၊ အဝိဇ္ဇာအယဉ်၊ ဒုစ္စရိက်အယဉ်၊
ကြွင်းသော ကိလေသာအယဉ်တို့တည်း။ (စူဠနိဒ္ဒေသနှင့်အညီ ဖွင့်ပြသည်)
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ပြီး၍။ ပညာယေတေ ပိဓိယျရေတိ၊
ဟူ၍။ ဝစနေန၊ ဆိုခြင်းကြောင့်။ သောတာနံ၊ အယဉ်တို့ကို။ သံဝရော၊
စောင့်စည်းခြင်းဟူသည်။ ပိဒဟနံ၊ ပိတ်ခြင်းတည်း။ သမုစ္ဆေဒနံ၊ အကြွင်းမဲ့
ပယ်ဖြတ်တတ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

ဣဒမတ္ထိကတံ၊ ဤအအေးကိုပယ်ခြင်းစသော အကျိုးဖြင့် အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဤအအေးကိုပယ်ခြင်းစသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ မနသိကတော၊ နှလုံးသွင်း၍။ ယေန ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ပစ္စယာ၊ သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းတို့ကို။ ပဋိသေဝီယန္တိ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ တံ ပစ္စယပဋိသေဝနမ္ပ၊ ထိုပစ္စည်းကို မှီဝဲကြောင်းဉာဏ်သည်လည်း။ ဉာဏသဘာဝတ္တာ၊ ဉာဏ်သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝ ဉာဏသံဝရေ ဝေ၊ ဤဉာဏသံဝရ၌သာလျှင်။ သမောဓာနံ သင်္ကဟံ၊ ပေါင်းခြင်း ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ခမတိ အဓိဝါသေတိ၊ သည်းခံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခမော၊ ခမမည်၏။ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ထိုထိုအာရုံ၌။ ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ကာမဝိတက္ကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာမူပသံဟိတံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော။ ဝိတက္ကံ၊ ကို။ နာဓိဝါသေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိတ္တံ၊ စိတ်သို့။ အာရောပေတော၊ တက်စေ၍၊ ဝါ၊ တင်၍။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။ န ဝါသေတိ၊ မနေစေ။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌံ၊ မြတ်စွာဘုရားကဲ့ရဲ့ပယ်မြစ်အပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ အနဝဇ္ဇေန၊ အပြစ်ကင်းသော။ ပစ္စယပရိယေသနေ၊ ပစ္စည်းကိုရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ သိဇ္ဈနကံ၊ ပြီးစီးသော။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလမ္ပ၊ သည်လည်း။ ဧတ္ထေဝ ဝီရိယသံဝရေ ဝေ၊ ဤဝီရိယသံဝရ၌ပင်လျှင်။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ၊ တဿ၊ ထိုအာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၏။) ဝီရိယသာဓနတ္တာ၊ ဝီရိယဖြင့်ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသံဝရသီလအရာ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ တဏှာဒိသောတာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိနိဝါရဏတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သောကြောင့်။ ပိဒဟနဋ္ဌေန၊ ပိတ်ခြင်းအနက်သဘောအားဖြင့်။ သံဝရဏတော၊ စောင့်စည်းခြင်းကြောင့်။ သံဝရေ စ၊ သံဝရလည်းမည်သည်။ (ဟောတိ ယထာ-၌စပ်) ပရတော၊ နောက်ကာလ၌။ ပဝတ္တနကဂုဏာနံ၊ ဖြစ်လာသောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏။ အာဓာရာဒိဘာဝတော၊ တည်ရာစသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သီလနဋ္ဌေန၊ သီလနအနက်အားဖြင့်။ [၂၇] သီလဉ္စ၊ သီလလည်းမည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်းသည်။ အနဓိဝါသနေ၊ သည်းမခံခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိလေသာနံ၊ ဖြစ်လာတုံသော ကိလေသာတို့ကို။ အဓိဝါသနေ၊ ဖြင့်။ သံဝရဏတော၊ ကြောင့်။ သံဝရေ စ၊ သံဝရလည်းမည်၏။ ခမနဟေတု၊ သည်းခံခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဂုဏာနံ၊ တို့၏။ အာဓာရာဒိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သီလနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သီလဉ္စ၊ သီလလည်းမည်၏။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဝိနောဒေတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဝိနောဒနေ၊ သဖြင့်။ သံဝရဏတော၊ ကြောင့်။ သံဝရေ စ၊ လည်းမည်၏။ ဝိနောဒနဟေတု၊ ပယ်

ဖျောက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကုဏာနံ၊ တို့၏။ အာဓာ-
ရာဒိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သီလနဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ သီလဉ္စ၊ သီလလည်းမည်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပါတိမောက္ခသီလာဒိ၊ ပါတိမောက်
သီလစသည်သည်။ တဿ တဿ ပါပဓမ္မဿ၊ ထိုထိုအကုသိုလ်တရားအား။
ပဝတ္တိတုံ၊ ငှါ။ အပ္ပဒါနဝသေန၊ မပေးသည်၏အလိုအားဖြင့်။ (ယံ) သံဝရဏံ
ပိဒဟနံ၊ အကြင်စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ၊ ထို
ပိတ်ဆို့ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သံဝရော၊ သံဝရမည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊
ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အသမာဒိန္နသီလဿ၊ ဆောက်တည်အပ်သော သီလမရှိသော
သူအား။ အာဂတဝတ္ထုတော၊ ရောက်လာသောဝတ္ထုမှ။ ဝိရမဏမ္ပိ၊ ကြဉ်ခြင်း
သည်လည်း။ သံဝရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာ စ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ န ဝိတိက္ကမတိ၊ မလွန်ကျူး
တတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မလွန်ကျူးကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ အဝိ-
တိက္ကမော၊ မည်၏။ တထာပဝတ္ထော၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်
သော။ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။)

၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပက္ခန္တရဇောတက ပန-သဒ္ဓါထည့်၍
အနက်ပြန်ရန်ပြသော အဖွင့်ဖြစ်သည်) အဝသေသေသု၊ ကြွင်းကုန်သော။
ပဉ္စေသု၊ တို့တွင်။ သမာဓာနံ၊ သမာဓာနဟူသည်။ သဏ္ဌပနံ၊ ကောင်းစွာ
ထားခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုဿိလျဝသေန၊ ဒုဿိလျ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
ဝါ၊ သီလပျက်သူဖြစ်ကြောင်း မကောင်းမှုအလိုအားဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ကုန်သော။
ကာယကမ္မာဒယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ-၌စပ်) သမ္ပတိ စ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌၎င်း။
အာယတိဉ္စ၊ နောင်ကာလ၌၎င်း။ အဟိတဒုက္ခာဝဟာ၊ အကျိုးမဲ့နှင့် ဆင်းရဲကို
ဆောင်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမ္မာ ဌပိတာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်ကုန်သည်။
န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသဏ္ဌပိတာ၊ ကောင်းစွာမထားအပ်
သည်မည်ကုန်သည်။ ဝိပ္ပကိဏ္ဍာ ဝိသဋ္ဌာ စ နာမ၊ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကြဲသည်လည်း
မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး၊ သုသီလျဝသေန၊ ကောင်းသော
သီလရှိသူဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ကြဉ်ရှောင်မှု၏အလိုအားဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်
ကုန်သော။ (ကာယကမ္မာဒယော၊ တို့သည်။) တဗ္ဗိပရိယာယတော၊ ထိုဒုဿိလျ
အမှုမှ ပြန်သောအားဖြင့်။ (ဟိတသုခါဝဟာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာကို
ဆောင်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမ္မာ ဌပိတာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။) သဏ္ဌပိတာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ အဝိပ္ပကိဏ္ဍာ
အဝိသဋ္ဌာ စ နာမ၊ ဖရိုဖရဲ မပြန့်ကြဲသည်လည်းမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ကိံ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) ဩက္ခိတ္တံ။ ပ။ စာလနာဒိ ယထာ၊ ချအပ်
သောမျက်လွှာရှိခြင်း၊ လက်ရုံးကိုမလှုပ်စေခြင်း စသည်ကဲ့သို့ပင်တည်း။ တေန၊

ကြောင့်။ ကာယကမ္မာဒိနံ။ပ။အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ဤ
သံဝဏ္ဏနာစကားရပ်ဖြင့်။ သမာဓိကိစ္စတော၊ သမာဓိ၏ကိစ္စမှ၊ သီလနံ၊ သီလန
အနက်ကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ ဝါ၊ ထူးခြားစေ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တဿ၊
ထိုသမာဓိ၏။ သမာဓာနံ၊ ကောင်းစွာထားခြင်းသည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။
အဝိက္ခေပဟေတုတော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ
သီလ၏ ကောင်းစွာထားခြင်းသည်။ ကာယကမ္မာဒိနံ၊ တို့ကို။ သဏ္ဌပနံ၊
ကောင်းစွာထားခြင်းတည်း။ သံယမနံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။ ။ဥပဓာရဏံ၊
ဏဟူသည်။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ မူလဘာဝေါ၊ အမြစ်ရင်း အကြောင်း
ရင်း၏ အဖြစ်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုသီလ၏။
အာဒိစရဏာဒိဘာဝေါ၊ အစစအကျင့် စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။
တေန၊ ထိုသံဝဏ္ဏနာစကားရပ်ဖြင့်။ ပထဝီဓာတုကိစ္စတော၊ ပထဝီဓာတ်၏
ကိစ္စမှ။ သီလနံ၊ တည်ရာဟူသော သီလနအနက်ကို။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်
သည်။ ဝါ၊ ထူးခြားစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုပထဝီ
ဓာတ်သည်။ သဟဇာတရူပဓမ္မာနံ၊ တကွဖြစ်သော ရုပ်တရားတို့ကို။ သန္ဓာရဏ-
ပသေန၊ ကောင်းစွာဆောင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣဒံ ပန၊
ဤသီလသည်ကား။ အနဝဇ္ဇဓမ္မာနံ၊ အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်တရားတို့၏။
မူလာဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ အရင်းခံတည်ရာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တေန၊
ထို့ကြောင့်။ ကုသလာနန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝဏ္ဏနာပါဌ်၌။
ကုသလဓမ္မာ နာမ၊ ကုသိုလ်တရားတို့မည်သည်ကား။ သပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေးအဖို့နှင့်
တကွဖြစ်ကုန်သော။ မဟဂ္ဂတာနုတ္တရာ၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ အညေ ပန အာစရိယာ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား
(အညေ-ပုဒ်၏အရကို ပြသည်) သိရဋ္ဌေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိရသံ၊ ဦးခေါင်း
သည်။ ဆိန္ဓေ၊ ပြတ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ အတ္တဘာဝေါ၊
သည်။ ဝိနဿတိ ယထာ၊ ပျက်စီးသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သီလေ၊ သည်။
ဘိန္ဓေ၊ ပျက်လတ်သော်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဂုဏသရီရံ၊ ဂုဏ်ဟူသောကိုယ်သည်။
ဝိနဿတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဂုဏ်ဟူသောကိုယ်၏။ ဥတ္တမဂ်ဋ္ဌော၊
ဦးခေါင်းဟူသောအနက်သည်။ သီလဋ္ဌော၊ မည်၏။ သိရောတိ ဝ၊ သိရဟူ၍
သော်၎င်း။ သီသန္တိ ဝါ၊ သီသဟူ၍သော်၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်လျက်။ နိရုတ္တိ-
နယေန၊ ဖြင့်။ သီလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊
အညေဆရာတို့၏ အလိုတည်း။ သီတလဋ္ဌော၊ ဌဟူသည်။ ပရိဋ္ဌာဟဝုပသမ-
နဋ္ဌော၊ ပူလောင်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းအနက်တည်း။ တေန၊ ထိုသီတလဋ္ဌဖြင့်။
(ဒဿေတိ-၌ စပ်) တကာရဿ၊ တ-အက္ခရာ၏။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတွာ၊
ပြု၍။ နိရုတ္တိနယေနော၊ နည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ သီလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဒံ၊ ဤသီလသည်။

ပယောဂသမ္ပာဒိတံ၊ လုံလဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗကိလေသပရိဋ္ဌာဟ-
 ဝပသမကရံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာအပူငြိမ်းခြင်းကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ။
 ။ [၂၈] ဝေမာဒိနာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ (သင်္ဂဟော-၌
 စပ်) တေသ္မိံ၊ ဤသီလသည်။ သတိ၊ သော်။ အကုသလာ၊ တို့သည်။ သယန္တိ၊
 အိပ်ကုန်၏။ အပဝိဒ္ဓါ၊ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သီလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တေန၊ ထိုသီလဖြင့်။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနိ၊
 တို့သည်။ ဝိဟတုဿာဟာနိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သည်
 ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အားထုတ်မှုပျက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုပန္တိ၊ အိပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သီလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကုသလဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ ပဝေသာရဟသာလာ၊ ဝင်ခြင်းငှါ ထိုက်သောစရပ်ပေတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သီလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော အနက်
 တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်သိမ်းသွင်းခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗေ၊ ။

၈။ သီလနုဋ္ဌေန သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သဒ္ဓတ္ထုဒ္ဓါရေန၊
 သဒ္ဓါ၏အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်။ ပကာသိတောပိ၊ ပြအပ်ပြီးငြားသော်
 လည်း။ သော၊ ထိုအနက်သည်။ (ဤပုဒ်ကျနေသည်၊ သတိပြု) ဘာဝတ္ထော
 ဝေ၊ သဘာဝအနက်ပင်လျှင်တည်း။ (ဘာဝ-သဒ္ဓါ သဘာဝဟော) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သီလနံ လက္ခဏံ တဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ ဟိ၊ မှန်၏။
 စေတနာဒိဘောဒဘိန္နဿ၊ စေတနာသီလ စသည် အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။
 တဿ၊ ထိုသီလကို။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ သင်္ဂါဟကော၊
 ရေတွက်သိမ်းသွင်းနိုင်သော။ (အတ္ထော-၌ စပ်) တတော၊ ထိုသီလနုအနက်မှ။
 အညော၊ သော။ အတ္ထော၊ အနက်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိပေ။ ယော၊ ယင်း
 တပါးသောအနက်ကို။ လက္ခဏဘာဝေန၊ လက္ခဏာအဖြစ်ဖြင့်။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်၊
 ဆိုနိုင်ရာ၏။ စ၊ စောဒနာကိုပြဦးအံ့။ အနေကဘောဒသင်္ဂါဟကံ၊ များသော
 အပြားရှိသောအနက်ကို ရေတွက်သောလက္ခဏာသည်။ သာမညလက္ခဏံ နာမ၊
 ကာမည်သည်။ သိယာ၊ ။ ဝိသေသလက္ခဏံ၊ မည်သည်။ န သိယာ နန၊
 မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အနုယောဂံ၊ မေးမြန်းစိစစ်ခြင်းကို။
 မနသိကတွာ၊ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍။ သနိဒ္ဓဿနတ္ထံ၊ ပ။ နေကဓာတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ။

၁-သယန္တိ-အရာ၌ သလိယန္တိ-ဟု ရှိသင့်၏။ “အကုသလာ၊ တို့ကို။ သလိယန္တိ၊ ပယ်ရှား
 စွန့်ပစ်အပ်ကုန်၏”ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အပဝိဒ္ဓါ ဟောန္တိ-ဟူသော အပွင့်နှင့်
 ညီညွတ်၏။ ညီပုံကား သလ-ဓာတ် စလနအနက်၌ ဖြစ်သည်။ အပ+ဝိဓ-ဓာတ်လည်း
 စလနအနက်၌ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဓာတ်နာမ်ညီညွတ်ပြင် သလ-မှ သီလ-ဖြစ်ရန်လည်း
 နီးစပ်၏။

ဟိ၊ မှန်၏။ နီလာဒိဝသေန၊ အညှိ စသည်တို့အလိုအားဖြင့်။ အနေကဘေဒ-
 ဘိန္နဿာပိ၊ များသောအပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ ကွဲပြား
 သည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပါယတနဿ၊ ၏။ သနိဒဿနတ္ထံ၊ မြင်အပ်သော
 သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ တဒညဓမ္မာသာဓာရဏတော၊ ထိုရူပါယတနမှ
 တပါးသောတရားတို့နှင့် မသက်ဆိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသေသလက္ခဏံ၊ ဏာ
 မည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အနိစ္စတာဒိ ဝိယ ဝါ၊ အနိစ္စတာ စသော
 လက္ခဏာကဲ့သို့၎င်း။ ရူပနံ ဝိယ ဝါ၊ ရူပနလက္ခဏာကဲ့သို့၎င်း။ သာမညလက္ခဏံ၊
 သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤသီလန
 လက္ခဏာ၌လည်း။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ သနိဒဿနတ္ထံ နာမ၊ မြင်အပ်သောသဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်မည်သော။ ဧတံ၊ ဤသဘောသည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဒဠဗ္ဗတာ၊
 မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ မြင်နိုင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ စက္ခုဝိညာ-
 ဏဿ၊ ၏။ ဂေါရဘာဝေါ၊ ကျက်စားရာအာရုံ၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။
 တဿ၊ ထိုမြင်အပ်သောသဘော၏။ ရူပါယတနတော၊ မှ။ အနညတ္ထေပိ၊
 တခြားတပါးအဖြစ် မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ အညေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဝိသေသေတံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ။ အညံ ဝိယ၊ တပါး
 တခြားကိုကဲ့သို့။ ကတော၊ ရှိ။ နိဒဿနေန၊ မြင်အပ်သည်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
 (ဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။) သနိဒဿနံ၊ မည်၏။ ဣတံ၊ သို့။ ဝုစ္စတံ၊ ၏။
 ဟိ၊ မှန်၏။ ဓမ္မသဘာဝသာမညေန၊ တရားသဘောအလို တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊
 ဝါ၊ တရားသဘောအဖြစ်ခြင်းတူသဖြင့်။ ဧကီဘူတေသု၊ တပါးတည်းကဲ့သို့
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ နာနတ္ထကရော၊ ထူးခြားသည်၏အဖြစ်ကို
 ပြုတတ်သော။ ယော သဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊
 ထိုသဘောကို။ အညံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကတော၊ ရှိ။ ဥပစရိတံ၊ တင်စား ပြောဆို
 ခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်ပေ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပြောဆိုသည်
 ရှိသော်။ အတ္ထဝိသေသာဝဗောဓော၊ အနက်အထူးကို သိနားလည်ခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ သဟ နိဒဿနေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။
 သဟသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာတိ ယထာ၊ သဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၌
 သဟ-သဒ္ဓါကဲ့သို့။ တဗ္ဘာဝတ္ထော၊ တဗ္ဘောအနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ ထိုယှဉ်ဖက်ပုဒ်၏
 အနက်လျှင် အနက်ရှိ၏။

ဒုဿီလျဝိဒ္ဓံသနရသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာယိကအသံဝရာဒိဘေဒဿ၊
 ကိုယ်၌ဖြစ်သော မစောင့်စည်းခြင်း စသည် အပြားရှိသော။ ဒုဿီလျဿ၊ ကို။
 ဝါ၊ သီလပျက်သူဖြစ်ကြောင်း မကောင်းမှုဒုစွရိုက်ကို။ ဝိဓမ္မနိစ္စံ၊ မှတ်လွှင့်
 ပယ်ဖျက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနဝဇ္ဇရသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂါရယှသမ္ပတ္တိကံ၊
 မကဲ့ရဲ့အပ်သော ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။ အဂရဟိတဗ္ဗဘာဝေန၊ မကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏

အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပန္နနကံ၊ ပြည့်စုံပြီးစီး၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝဇ္ဇပဋိပက္ခဘာဝေန၊ အပြစ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပန္နနကံ၊ ပြည့်စုံပြီးစီး၏။ လက္ခဏာဒိသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ လက္ခဏာဒိသု၊ စသည်တို့ကို။ ဝုစ္စမာနေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ကိစ္စမေဝ ဝါ၊ ကိစ္စကိုသာလျှင်သော်၎င်း။ သမ္ပတ္တိ ဝါ၊ သမ္ပတ္တိကို သော်၎င်း။ ရသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရသာယတနရသာဒိ၊ ရသာယတနဟု ဆိုအပ်သောအရသာကို။ န ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတော်တည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ကိစ္စမေဝတိ၊ ကိစ္စမေဝ-ဟူသောပုဒ်၌။ အဝဇ္ဇာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်သော ဝေ-သဒ္ဓါသည်။ (တနည်း) ကိစ္စမေဝတိ၊ ဟူ၍။ အဝဇ္ဇာရဏံ၊ ကန့်သတ် ခြင်းသည်။ တဿ၊ ထိုကိစ္စရသ၏။ ဣတရရသတော၊ ဤမှတပါးသော သမ္ပတ္တိ ရသထက်။ ဗလဝဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတိမတ္ထံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) ကိစ္စမေဝ ဝါ၊ ကိစ္စကိုသာလျှင် သော်၎င်း။ သမ္ပတ္တိ ဝေ ဝါ၊ သမ္ပတ္တိကိုသာလျှင်သော်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ အလိုရှိအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

[၂၉] သောစေယုပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာယာဒိဟိ၊ ကိုယ် စသည်တို့ဖြင့်။ သုစိဘာဝေန၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ ရှေးရှု ထင်၏။ ဂဟဏဘာဝန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ တေန၊ ထိုသောစေယုပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြသောစကားဖြင့်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) ဥပဋ္ဌာနာကာရဋ္ဌေန၊ ထင်သောအခြင်းအရာ အနက်အားဖြင့်။ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဋ္ဌာန်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဖလဋ္ဌေန ပန၊ ဖလ(ပစ္စုပဋ္ဌာန်)အနက်အားဖြင့်မူကား။ အဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ နှလုံး သာရွှင်ခြင်းလျှင် ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်သောအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သမာဓိပစ္စု- ပဋ္ဌာနံ၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ သမာဓိလျှင် ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သီလံ၊ သည်။ သမ္ပတိယေဝ၊ ယခုမျက်မှောက် (လက်ငင်း)ပင်လျှင်။ အဝိပ္ပဋိသာရံ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ပရမ္ပရာယ၊ အကျိုးအဆက်ဆက်ဖြင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဣမဿ အာနိသံသဖလဿ၊ ဤ အာနိသံသအကျိုးကို။ အာနိသံသကထာယံ၊ အာနိသံသကို ပြရာစကား၌။ ဝက္ခ- မာနတ္တာ၊ ဆိုအပ်လာဘုံဖြစ်သောကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်း မဆိုခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဖလဿ၊ အကျိုးပစ္စုပဋ္ဌာန်၏။ အနိစ္စိတတ္တာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊

၌။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ အနေက-
ဝိဓတ္တာ၊ များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လောကီယာဒိ-
သီလဿပိ၊ လောကီ အစရှိသောသီလ၏လည်း။ ဝိဘဇိယမာနတ္တာ၊ ဝေဘန်အပ်
လတုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းပေတည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ နိဿိတာ။ပ။
အာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတုံ။ ကမ္မာဒိ၊ ကံစသောအကြောင်းသည်။
ပထဝီဓာတုယာ၊ ပထဝီဓာတ်၏။ ဒုရကာရဏံ၊ ဝေးသောအကြောင်းသည်၎င်း။
(ဟောတိ ယထာ စ-၌ စပ်) သေသဘူတတ္တယံ၊ ကြွင်းသော ဘူတရုပ် ၃-ပါး
အပေါင်းသည်။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ
ယထာ စ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ တန္တဝါယတုရိဝေမသလာကာဒိ၊ ယက်ကန်းသည်၊
လိပ်တုံး၊ လက်ခတ် ယက်သွား၊ ဝါးခြမ်းစိတ် စသည်သည်။ ဝတ္ထဿ၊ အဝတ်၏။
ဒုရကာရဏံ၊ ဝေးသောအကြောင်းသည်၎င်း။ တန္တဝေါ၊ ချည်မျှင်တို့သည်။
အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ ယထာ စ၊
ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို
နာကြားခြင်း စသည်သည်။ သီလဿ၊ ၏။ ဒုရကာရဏံ၊ တည်း။ ဟိရိဩတ္တပ္ပံ၊
သည်။ အဿ၊ ထိုသီလ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊
ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဟိရေတ္တပ္ပဉ္စ ပနာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။
ဟိရေတ္တပ္ပေ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ တဿ၊ ထိုဟိရိဩတ္တပ္ပ၏။
အာသန္နကာရဏဘာဝသာဓနံ၊ နီးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကို ပြီးစေသော
စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ သမာဒါနဝသေန၊ ဆောက်တည်သည့်
အလိုအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်မည်၏။ အဝီတိက္ကမဝသေန၊
မလွန်ကျူးသည့်အလိုအားဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်သည်မည်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သီလနိသံသကထာဝဏ္ဏနာ

၉။ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဝိပ္ပဋိသာရပဋိပက္ခော၊
နှလုံးမသာခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အဝိပ္ပဋိသာရော၊ သာရမည်၏။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထိုနှလုံး
သာရွှင်ခြင်းသည်။ (ပဝတ္တော-၌ စပ်) ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော-၌
စပ်) ယဿ မေ၊ အကြင်ငါ၏။ သီလံ၊ သည်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ
ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ပေ၏။ တဿ မေ၊ ထိုသို့သော ငါ၏။ လာဘာ ဝတ၊
(သီလဆိုင်ရာအကျိုးတို့သည်) ရထိုက်သည့် လာဘ်လာဘတို့ပါတကား။ တေန
မေ၊ ထိုသို့သော ငါသည်။ သုလဒ္ဓံ ဝတ၊ (လူ့ အဖြစ် စသည်ကို) ကောင်းစွာ
ရအပ်ပါပေစွတကား။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ သီလဿ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏ-

ဝသေန၊ ဆင်ခြင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပါမောဇ္ဇဘောဂသမ္ပတ္တိကိတ္တိသဒ္ဓါဒိ၊
နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျော်စောသံစသည်ကို။
သင်္ဂဏှာတိ၊ ရေတွက်၏။ အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရတ္ထာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိပ္ပဋ္ဌိ။ပ။
ဇနာနိ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်း အကျိုးရှိကုန်၏။ ကုသလာနီတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇာနိ၊
အပြစ်မရှိကုန်သော။ အဝိ။ပ။ သံသာနီတိ၊ ကား။ အဝိ။ပ။ ယာနိ၊ နှလုံး
သာရွှင်ခြင်းဟူသော အတိုးအပွား အမြတ်အစွန်းရှိကုန်၏။ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။
အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရော နာမ၊ မည်သည်ကား။ သီလဿ၊ ၏။ ဥဒ္ဓယမတ္တံ၊ အတိုး
အပွားမျှသာတည်း။ သံဝစိုတဿ၊ ကြီးပွားစေအပ်သော။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။
ဆာယာပုပ္ဖသဒိသံ၊ အရိပ်အပွင့်နှင့်တူ၏။ ပန၊ စင်စစ်။ အနေန၊ ဤသီလဖြင့်။
အညော ဝေ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းမှ တခြားတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ သမာဓိ-
အာဒိဂုဏော၊ သမာဓိအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗော၊ ပြီးစေအပ်
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

သီလ။ပ။ဒါယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စွာ။
ပရိပုဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံစွာ၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံအောင်။ ကတော၊ ပြု၍။
သီလဿ၊ ကို။ သမ္မာဒနေန၊ ပြီးစီးပြည့်စုံစေသဖြင့်။ သီလဝတော၊ သီလရှိသော
သူ၏။ တာယ ဝေ၊ ထိုသို့ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ ပြီးစေ
အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သီလသမ္ပဒါယ၊ သီလပြည့်စုံခြင်း၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ
စင်ကြယ်သောသီလ၏။ အပ္ပမာဒါဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပမာဒကာရ-
ဏာ၊ မမေ့မလျော့ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘောဂက္ခန္ဓန္တိ၊ ဟူသည်၊
ကား။ ဘောဂရာသိ၊ ဥစ္စာအစုကို။ ကလျာဏော။ပ။ဂုစ္ဆတီတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သီလဝါ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံပါပေ
၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကလျာဏဓမ္မော၊ ကောင်းသောသဘောရှိပါပေ
၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုန္ဓရော၊ ကောင်းသော။ ထုတိဃောသော၊ ချီးမွမ်းသော
အသံသည်။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ လောကံ၊ ကို။ ပတ္ထရတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ ဝိသာ-
ရဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနိ၊ ခွံ။ ကိဉ္စိ၊ သော။ [၃၀] ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို။
ဥပဝဒိတဗ္ဗံ၊ စွပ်စွဲဖွယ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဂတသာရဇ္ဇော၊
ကင်းသော ရွှံ့ရှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗယော၊ ကြောက်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။
အမဏိဘူတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိလက္ခော၊ ကြက်သရေမမဲ့သည် (ကြက်သ
ရေရှိသည်) ဖြစ်၍။ အသမ္ပူဇ္ဇောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မေ၊ ငါသည်။ ကလျာဏံ၊
ကောင်းမှုကို။ အကတံ ဝတ၊ မပြုအပ်မိလေစွတကား။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့
စသည်ဖြင့်။ ဝိပ္ပဋ္ဌိသာရာဘာဝတော စ၊ နှလုံးမသာခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။
ကုသလကမ္မာဒိနိယေဝ၊ ကုသိုလ်ကံစသည်တို့၏သာလျှင်။ (အာဒိအရ ကုသိုလ်

ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကို ယူအပ်၏) တဒါ၊ ထိုသေခါနီးကာလ၌။ ဥပဋ္ဌာန-
 တောစ၊ ထင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အမူဇ္ဇော၊ မတွေ့ဝေသည်ဖြစ်၍။ ပသန္နမာန-
 သော ဝေ၊ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ကာလံကရေတိ၊
 သေရာကာလကိုပြု၏။ ဝါ၊ သေရ၏။ ကာယဿ ဘေဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပါ။ ပ။
 စွာဂါ၊ ဝိပါက်ကမ္မဇရောင်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိ-
 ယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ဥပစ္ဆေဒါ၊ ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ ပရံမရဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 စုတိတော၊ စုတိမှ။ ဥဒ္ဓါ၊ အထက်ဟုဆိုအပ်သော နောက်ကာလ၌။ သုဂတိန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဂတိံ၊ လားရောက်အပ်သော ခန္ဓာဟူ-
 သောဂတိသို့။ တေန၊ ထိုသုဂတိံဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မနုဿဂတိပိ၊ လူဂတိကို
 လည်း။ သဂ်ယုတိ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဝါ၊ ပေါင်းယူအပ်၏။ သဂ္ဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဒေဝဂတိံ၊ နတ်ဂတိသို့။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုနတ်ဂတိကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်)
 ရူပါဒိဟိ၊ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော။ ဝိသယေဟိ၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတို့ဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊
 ကောင်းသော။ အဂ္ဂေါ၊ အဖို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေါတိ စ၊ သဂ္ဂဟူ၍၎င်း။
 ဧတ္ထ၊ ဤနတ်ဂတိ၌။ ဥဋ္ဌာရံ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမှု
 ၏အကျိုးကို။ လောကိယတိ၊ ရှုမြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကောတိ စ၊
 လောကဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အာကခေယျ စေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဒိ ဣစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ အလိုရှိငြား
 အံ့။ ပိယော စ အဿန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိယာယိတဗ္ဗော၊ ချစ်အပ်သည်။ ပိယ-
 စက္ခုဟိ၊ ချစ်ဖွယ်မျက်စိတို့ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗော၊ ရှုကြည့်အပ်သည်။ ပေမနီယော၊
 ချစ်ခင်ကြည်ညိုအပ်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား
 အနက်။ မနာပေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏။
 မနဝစုနကော၊ စိတ်နှလုံးကို (ရွှင်ပြုံးဖွံ့ထွား)တိုးပါးစေတတ်သည်။ ဝါ၊ ကား။
 တေသံ၊ ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏။ မနေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗော၊ ရောက်အပ်
 သည်။ မေတ္တစိတ္တေန၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့်။ ဖရိတဗ္ဗော၊ ဖြန့်အပ်သည်။ (ဘဝေယျံ၊
 ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုရာရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဂရုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂရုဋ္ဌာနီယော၊ ဆရာအရာ၌တည်သည်။ ဝါ၊ အလေးပြု
 အပ်သောသူ အရာ၌တည်သည်။ ပါသာဏစ္ဆတ္တသဒိသော၊ ကျောက်ထီးနှင့်တူ
 သည်။ ဘာဝနီယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအသျှင်သည်။
 အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဇာနံ-ဇာနန္တော၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ဇာနာတိ၊ သိပေ၏။ ပဿ-
 ပဿန္တော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ ပဿတိ၊ မြင်ပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘာဝနီယော၊
 ချီးမွမ်းအပ်သည်။ သီလေသ္မေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတု။ ပ။
 သီလေသု ဝေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့၌သာလျှင်။ ပရိပူရကာရီ၊ သည်။ အနုန-
 ကာရီ၊ မယုတ်မလျော့ ပြုကျင့်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပရိပူရဏာကာရေန၊

အပြည့်အစုံပြုကျင့်သော အခြင်းအရာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။
ဘဝေယျ၊ ၏။ အာဒိနာ နယေနာတိ ဧတေန၊ နယေန-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။
အဇ္ဈတ္တံ။ပ။သုညာဂါရာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေမာဒိကေ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။
သီလ။ပ။ဂတေ၊ သီလကို ချီးမွမ်းသောသုတ်၌ လာကုန်သော။ သတ္တရသ၊ ၁၇-ပါး
ကုန်သော။ သီလာနိသံသေ၊ သီလ၏အကျိုးအာနိသင်တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ (ဒဿတုံ အာရဒ္ဓံ-၌စပ်) ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဣမေ ဝေ
အဝိပ္ပဋိသာရာဒယော၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းစသော ဤအာနိသင်တို့သည်သာလျှင်။
န၊ ရှိကြသည် မဟုတ်ကုန်သေး။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အညေပိ၊ ဆိုခဲ့ပြီးမှ
တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ သီလာနိသံသာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊
ရှိကုန်သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအာနိသင်တို့ကို။ ဒဿတုံ၊ ၌။
အပိ စာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်
၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ သာသနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သကလ။ပ။ဝဟေ၊
အလုံးစုံသော လောကီလောကုတ္တရာဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ဆောင်တတ်ဖြစ်စေတတ်
သော။ ဣမသ္မိံ သတ္တုသာသနေ၊ ဤဘုရားမြတ်စွာသာသနာတော်၌။ အာစာရ-
ကုလပုတ္တာနံ၊ အကျင့်ကောင်းသဖြင့် အမျိုးကောင်းသားမည်သောသူတို့အား။
ယံ သီလံ၊ အကြင်သီလကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ပတိဋ္ဌာ အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိချေ။ ဝေ မဟာနုဘာဝဿ၊ ဤသို့ကြီးမားသော အာနုဘော်ရှိသော။
တဿ သီလဿ၊ ထိုသီလ၏။ အာနိသံသာနံ၊ အာနိသင်တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒံ-ပရိ-
မာဏံ၊ အပိုင်းအခြားအတိုင်းအရှည်ကို။ ကော ဝဒေ-ကောဝတ္ထံ၊ သက္ကုဏေယျ၊
အဘယ်သူသည် ဆိုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊
ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿတော-၌စပ်) သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။
လောကီယလောကုတ္တရာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ တို့၏။ သီလမေဝ၊ သည်
သာလျှင်။ မူလဘူတံ၊ အရင်းမူလဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတော၊ ပြပြီး
၍။ တတော ပရမ္ပိ၊ ထိုမှနောက်၌လည်း။ (ဒဿန္တော-၌စပ်) မလဝိသောဓနေ-
နစ၊ အညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိဋ္ဌာဟဝူပသမနေနစ၊ ပူပန်
ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းဖြင့်၎င်း။ သုစိဂန္ဓဝါယနေနစ၊ စင်ကြယ်သောအနံ့၏ ပျံ့နှံ့
ကြိုင်လိုင်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သဂ္ဂ။ပ။ဘာဝေန စ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သောဘာလကံာရသာဓနတာယစ၊ တင့်တယ်သော အဆင်
တန်းဆာအဖြစ်ကိုပြီးစေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဘယဝိဓမနေနစ၊ ဘေးကိုမှတ်
လွှင့်ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ကိတ္တိ။ပ။ဇနနေနစ၊ ကျော်စောခြင်း စိတ်
ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်၎င်း။ သီလသဒိသံ၊ သီလနှင့်တူသော။ အညံ၊
သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိတသုခါဝဟံ၊ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်တတ်
သော တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။

န ဂင်္ဂါတိအာဒိကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဂါထာ၊ တို့ကို။ အဘာသိ၊ မိန့်ဆိုတော် မူ၏။

[၃၁] တတ္ထ၊ ထိုဂါထာတို့၌။ သရဘူတိ၊ သရဘူဟူသည်ကား။ ကော၊ တခု သော။ နဒီ၊ မြစ်တည်း။ ယံ၊ ယင်းသရဘူမြစ်ကို။ လောကေ၊ လောက၌။ ဝါ၊ သက္ကတ ပါကတ-ဟူသော လောကီကျမ်း၌။ သရယူတိ၊ သရယူ-ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ နိန္ဒဂါ ဝါ စိရဝတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အစိရဝတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံနာ- မိကာ၊ ဤသို့သော အမည်ရှိသော။ နဒီ၊ မြစ်တည်း။ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအပိုဒ်တို့၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အနိယမတ္ထော၊ ကိန်းသေ မသတ်မှတ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အဝုတ္တာ၊ ဤဂါထာ၌မဆို အပ်ကုန်သေးသော။ ဂေါဓာဝရီစန္ဒဘာဂါဒိကာ၊ ဂေါဓာဝရီမြစ်၊ စန္ဒဘာဂါမြစ် အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ပါဏနဋ္ဌေန၊ အသက်ရှူခြင်းအနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ အသက်ရှင်ခြင်းအနက်ကြောင့်။ ပါဏိနံ၊ ပါဏိမည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယံ မလံ၊ အကြင်အညစ်အကြေးကို။ သီလဇလံ၊ သီလရေစင်သည်။ ဝိသော- ယေတိ၊ သုတ်သင်စင်ကြယ်စေနိုင်၏။ တံ မလံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတု၊ သုတ်သင်စင် ကြယ်စေခြင်းငှါ။ ဂင်္ဂါဒယော၊ ကုန်သော။ နဒီယော၊ တို့သည်။ န သက္ကုဏန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမဂါထာယ၊ ပဌမဂါထာမှ။ န ကာရံ၊ န - အက္ခရာ၊ န - သဒ္ဓါကို။ အာနေဘူ၊ ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ ဟာရာတိ၊ ဟူ သည်ကား။ မုတ္တာဟာရာ၊ ပုလဲသွယ်တို့တည်း။ မဏယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေဠုရိယာဒိမဏယော၊ ကြောင်မျက်ရွဲစသော ပတ္တမြားတို့တည်း။ အရိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သော။ ။သီလသမုဋ္ဌာနော၊ သီလကြောင့်ဖြစ် သော။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသံဟူသော။ ဂန္ဓော၊ ရနံကို။ မနောဟရ- ဘာဝတော စ၊ စိတ်ကိုဆွဲဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒိသာသု၊ အရ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌။ အဘိဗျာပနတော စ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သီလဂန္ဓောတိ၊ သီလရနံဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုသီလရနံသည်။ ပဋိဝါတေပိ၊ လေညာအရပ်၌လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဂန္ဓော စ၊ အနံသည်ကား။ ပဋိဝါတံ၊ လေညာအရပ်သို့လည်း။ ဧတိ၊ သွား၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဒေါသာနံ၊

၁-သက္ကတ, ပါကတလောကီကျမ်းတို့၌ အာဂ် မဒ္ဒဇ ယအက္ခရာနှင့် သရယူ-ဟူရှိသော ကြောင့် ဆရာတော် ဦးစက္ကပါလ၏ အဘိဓာန်နိဿယ၌ ယ-အက္ခရာနှင့် သရယူ-ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်ဟုဆို၏။ အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ၌ကား—သက္ကတ၌ ယ-သည် ပါဠိ၌ ဝ-ဖြစ်လေ့ရှိသောကြောင့် ဩဠစတုတ္ထက္ခရာနှင့် သရဗ္ဗ-ဟု ရှိသင့်သည်ဟူ၍ ဆို၏။ ၎င်းဖြစ်၏ တည်နေပုံကို ဆရာတော် ဦးစက္ကပါလ၏ ဗုဒ္ဓသာသနိကပဌဝိဝင်ကျမ်းကြီး ၌ ဖော်ပြထား၏။

အပြစ်တို့၏။ ဗလံ နာမ၊ ခွန်အားမည်သည်ကား။ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရော၊ အမှုကို ကျူးလွန်ခြင်းပေတည်း။ ဘေသံ၊ ထိုအပြစ်ဒေါသတို့အား။ တံ၊ ထိုကျူးလွန်မှု ခွန်အားကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဒေန္တံ၊ မပေးသည်ဖြစ်၍။ သီလံ၊ သည်။ ဒေါသာနံ၊ တို့၏။ ဗလံ၊ ကို။ သာတေတိ၊ သတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သီလပ္ပဘောဒကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀။ ကတိဝိဓန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ဝိဓသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဧကဝိဓေန၊ တခုသော အဖို့ဖြင့်။ ရူပသင်္ဂဟော၊ ရုပ်ကိုရေတွက်ခြင်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ ကောဠာသပရိယာယော၊ သ၏ပရိယာယ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပကာရတ္ထော၊ အပြားဟူသော အနက်ရှိ၏။ ကတိပ္ပကာ၊ အဘယ်မျှ အပြားရှိသနည်း။ သီလဿ၊ ၏။ ပကာရဘောဒါ၊ အကဲ့အပြားတို့သည်။ ကိတ္တကာ၊ အဘယ်မျှ ရှိကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ကတိဝိဓံ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ သီလနုလက္ခဏေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလနုသင်္ခါတေန၊ သီလနုဟုဆိုအပ်သော။ သဘာဝေန၊ သဘောအားဖြင့်။

တေန၊ ထိုသီလဖြင့်။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပ္ပရကာရိတံ၊ အပြည့်အစုံ ဖြည့်ကျင့်သည်၏ အဖြစ်သို့။ စရန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စရိတ္တံ၊ စရိတ္တမည်၏။ စရိတ္တမေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ စာရိတ္တံ၊ စာရိတ္တမည်၏။ တေန၊ ထိုသီလဖြင့်။ ဝါရိတတော၊ တားမြစ်အပ်သောအမှုမှ။ အတ္တာနံ၊ မိမိ ကိုယ်ကို။ တာယန္တိ ရက္ခန္တိ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါရိတ္တံ၊ မည်၏။ အဓိကော၊ လွန်မြတ်သော။ သမာစာရော၊ အကျင့်သည်။ အဘိသမာစာရော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလွန်မြတ်သောအကျင့်၌။ နိယုတ္တံ၊ ယှဉ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤသီလအား။ သော၊ ထိုလွန်မြတ်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိသမာစာရိကံ၊ မည်၏။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ မြတ်သောအကျင့်၏။ အာဒိ၊ အစတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုအာဒိဗြဟ္မစရိယသည်ပင်လျှင်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ကမည်၏။ တောယ၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ ဝိရမတိ၊ ကြဉ်ရှောင်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိ(သဘောတရား)ကိုယ်တိုင်။ ဝိရမတိ၊ ကြဉ်ရှောင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိရမဏံ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းတရား။ ဝါ၊ ကြဉ်ရှောင်တတ်သောတရား။ ဝါ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတရား။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းတရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိရတိ၊ မည်၏။ နိဿယတိ၊ မှီတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿိတံ၊ မည်၏။ နိဿိတံ၊ မှီတတ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိဿိတံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤ သီလအား။ ပရိယန္တော၊ အပိုင်းအခြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

ပရိယန္တံ၊ မည်၏။ ကာလေန၊ ဖြင့်။ ပရိယန္တံ၊ ရှိသည်တည်း။ ကာလပရိယန္တံ၊ ကာလဖြင့် အပိုင်းအခြားရှိသောသီလ။ ဝါ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤသီလအား။ ယထာပရိစ္ဆန္နော၊ အကြင်အကြင်ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော။ ကာလော၊ ကာလဟု ဆိုအပ်သော။ ပရိယန္တော၊ အပိုင်းအခြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာလပရိယန္တံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ အား။ ယာဝ၊ အကြင် မျှလောက်။ ပါဏနံ ဇီဝနံ၊ အသက်ရှင်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို မျှလောက်။ (တနည်း) ယာဝ ပါဏနံ ဇီဝနံ၊ အသက်ရှင်သမျှကာလ ဟူသော။ ကောဋီ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာပါဏ- ကောဋီကံ၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ နိယုတ္တံ၊ ယှဉ်ထားအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုလောက၌။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကိယံ၊ လောကိယမည်၏။ လောကံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကျော်လွန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ ရာမည်၏။

ပစ္စယတော စ၊ အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဖလတော စ၊ အကျိုးအားဖြင့် ၎င်း။ မဇ္ဈိမပဏီတေဟိ၊ မဇ္ဈိမသီလ ပဏီတသီလတို့အောက်။ နိဟီနံ၊ ယုတ်ညံ့၏။ ဝါ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုအလတ်စား အမြတ်စား သီလတို့၏။ ဂုဏေဟိ၊ ဂုဏ်တို့မှ။ ပရိဟီနံ၊ ယုတ်လျော့(ကင်းပ)၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟီနံ၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ပဓာနဘာဝံ၊ ပြဓာန်းမြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ နီတံ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဏီတံ၊ မည်၏။ ဥဘိန္နမေဝ၊ အယုတ် အမြတ်နှစ်ပါးတို့၏ပင်လျှင်။ [၃၂]။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သော သီလသည်။ မဇ္ဈိမံ၊ မည်၏။ အတ္တာဓိပတိတော၊ ပတိမှ။ အာဂတံ၊ လာသော သီလသည်။ အတ္တာဓိပတေယျံ၊ မည်၏။ သေသပဒဒ္ဓယေပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တဇ္ဈာယ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ပရာမဋ္ဌံ ပဓံသိတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မည်၏။ တပုဋိက္ခေပတော၊ ထိုကိုပယ်မြစ်သောအားဖြင့်။ အပရာမဋ္ဌံ၊ မည်၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသံ၊ တဖန် ငြိမ်းစေအပ်သော ကိလေသာရှိသောသီလသည်။ ဝါ၊ ကိလေသာကို တဖန်ငြိမ်း စေသောသီလသည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ၊ မည်၏။ သိက္ခာသု၊ သိက္ခာတို့၌။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤသီလသည်။ သေက္ခဿ၊ ကျင့်ဆဲသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သီသံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေက္ခံ၊ မည်၏။ ပရိနိဋ္ဌိတသိက္ခာ- ကိစ္စတာယ၊ ပြီးဆုံးပြီးသော ကျင့်ခြင်းကိစ္စ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကျင့်ခြင်းကိစ္စ လုံးဝပြီးဆုံးပြီးသောကြောင့်။ အသေက္ခဓမ္မပရိယာပနံ၊ အသေက္ခ တရားတို့၌ အတုင်းဝင်သောသီလသည်။ အသေက္ခံ၊ မည်၏။ တဒုဘယပဋိက္ခေ- ပေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို ပယ်မြစ်သောအားဖြင့်။ နေဝသေက္ခာနာသေက္ခံ၊ မည်၏။ ဟာနံ၊ ယုတ်ညံ့သောအဖို့သို့။ ဘဇတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဝါ၊ ကား။ တေဿ၊

ဤသီလအား။ ဟာနဘာဂေါ၊ ဆုတ်ယုတ်သောအဖို့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဟာနဘာဂိယံ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝနယော၊
 တည်း။ အပ္ပပရိမာဏတ္တာ၊ သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပရိယန္တဝန္တဉ္စ၊ အပိုင်းအခြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပါရိသုဒ္ဓိဝန္တဉ္စ၊
 ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သီလံ၊ သည်။ ပရိယန္တပါရိ-
 သုဒ္ဓိသီလံ၊ မည်၏။ အနပ္ပပရိမာဏတ္တာ၊ ကြီးကျယ်သော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပရိယန္တဉ္စ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။
 ပါရိသုဒ္ဓိဝန္တဉ္စ၊ သော။ သီလံ၊ သည်။ အပ္ပရိယန္တပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မည်၏။
 သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပုဏ္ဏံ စ၊ ပြည့်စုံသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပါရိသုဒ္ဓိဝန္တဉ္စ၊ သော။
 သီလံ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မည်၏။

၁၁။ ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလနဋ္ဌေန သီလန္တိအာဒိနာ၊
 ဤသို့အစရှိသော။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေန၊ အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ ဣဒံ။ပ။ ပူရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဒံ အာဘိသမာစာရိကံ၊ ဤမြတ်သော
 အကျင့်ကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။
 ပညတ္တဿ၊ ပညတ်အပ်သော။ သိက္ခာပဒသီလဿ၊ သိက္ခာပုဒ်သီလကို။ ပူရဏံ၊
 ဖြည့်ကျင့်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သိက္ခာပဒသီလံ၊ သိက္ခာပုဒ်သီလကို။
 ပူရေန္တေ၊ ဖြည့်ကျင့်သောသူသည်။ သိက္ခာပဒမ္ပိ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း။ ပူရေတိ
 နာမ၊ ပြည့်စေသည်မည်၏။ ပါလေတိ နာမ၊ စောင့်ရှောက်သည်မည်၏။ ဝါ၊
 ကား။ သိက္ခာ ဝေ၊ သိက္ခာသည်ပင်လျှင်။ သိက္ခိတဗ္ဗတော စ၊ သင်အပ်သော
 ကြောင့်၎င်း။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ၊ ကျင့်အပ်သောကြောင့်၎င်း။ သိက္ခာပဒံ၊
 ပုဒ်မည်၏။ ဟဿ၊ ထိုသိက္ခာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကို။ ပူရဏံ၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း
 တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ ဣဒံ။ပ။ အကရ-
 ဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဒံ ဒုစ္စရိတံ၊ ဤဒုစ္စရိတ်ကို။ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်။ ဣတိ၊
 သို့။ အဂဝတာ၊ သည်။ ပဋိက္ခိတ္တဿ၊ ပယ်မြစ်အပ်သောအမှုကို။ အကရဏံ၊
 မပြုခြင်းတည်း။ ဝိရမဏံ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ စရန္တိ တသ္မိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 တသ္မိံ သီလေ၊ ထိုသီလ၌။ တံသမင်္ဂီနေ၊ ထိုသီလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်။ စရန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သီလဿ၊ သီလ၏။ အဓိကရဏတံ၊
 တည်ရာ၏အဖြစ်ကို။ ပိဘာဝေန္တေ၊ ထင်ရှားပြသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။
 ဧတသံ၊ ထိုသီလနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘာဝံ၊ ဖြစ်ရာဌာန၏
 အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဧတေန၊ ကြောင့်။ သီလေသု။ပ။ပဝတ္တိန္တိတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါရိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဒံ န ကတ္တဗ္ဗန္တိ၊ ဤအမှုကို မပြု
 အပ်ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်မြစ်အပ်သော။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သောအမှုကို။
 တာယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကရဏေနော၊ မပြုသဖြင့်သာလျှင်။ တာယန္တိ၊

စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ တေနာတိ၊ တေန-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝါရိတ္တသီလံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါရေတိ၊ တားမြစ်တော်မူ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ဝါရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့တားမြစ်ရာ တားမြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝါရိတံ၊ မည်၏။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုရ၏။ တံ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို။ အဝိကောပေန္နော၊ မပျက်စေကုန်မူ၍။ တေန၊ ထိုသီလဖြင့်။ တာယန္တိ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စောင့်ရှောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဝါရိတ္တံ၊ မည်၏။ သဒ္ဓါဝီရိယ-သာဓနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓါယ စ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်၎င်း။ ဥဋ္ဌာနဝီရိယေန စ၊ ထကြွလှံလဝီရိယဖြင့်၎င်း။ သာဓေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဿဒ္ဓေါ စ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကုသိတော စ၊ ပျင်းရိသည်လည်း ဖြစ်သောသူသည်။ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ၊ ဝတ်အကျင့်ကို။ (ဝတ္တပဋိပတ္တိ-ဟု ရှိလျှင် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို-ဟု အနက်ပေး) န ပရိပူရေတိ၊ မဖြည့်ကျင့်တတ်။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သဒ္ဓေါ ဧဝ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော သူသည်သာလျှင်။ သတ္တာရာ ပဋိကိတ္တေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်မြစ်တော် မူအပ်သော။ အဏုမတ္တေပိ ဝဇ္ဇေ၊ အဏုမြူမျှ သေးငယ်လှသော အပြစ်၌သော်လည်း။ ဘယဒဿာဝီ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးဟု ရှုမြင်လျက်။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာအဖို့တို့၌။ သမာဒါယ၊ အကြွင်းမဲ့ဆောက်တည်၍။ သိက္ခာတိ၊ ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါသာဓနံ ဝါရိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အဓိ။ပ။ပန္နတ္တာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိဝိသိဋ္ဌော၊ ထူးမြတ်သော။ သမာစာရော၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိသမာစာရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တမသမာစာရေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဘိသမာစာရေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ အဘိသမာစာရိကံ၊ မည်၏။ ယထာ ဝေနယိကော၊ ဝေနယိကောပုဒ်ကဲ့သို့ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အလိုတည်း။ [၃၃] ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသတော၊ ဒွေသနည်းအားဖြင့်။ မဂ္ဂသီလဉ္စ၊ မဂ်သီလသည်၎င်း။ ဖလသီလဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အဘိသမာစာရော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်သီလဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်ရွယ်၍။ တဒတ္ထံ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်အလိုငှါ။ တပ္ပယောဇနံ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်အကျိုးရှိသော။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်သောကျင့်ဝတ်သည်။ အဘိသမာစာရိကံ၊ မည်၏။ သုပရိသုဒ္ဓါနိ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကာယကမ္မာနိ၊ သုံးပါးသော ကာယကံတို့၎င်း။

၁-ဝိ ဋ္ဌ ၁-၁၀၆၊ အံ ဋ္ဌ ၃-၂၀၁-တို့၌ ဝိနယတိတိ ဝိနယော၊ ဝိနာသေတိတိ ဝုတ္တိဟောတိ၊ ဝိနယော ဧဝ ဝေနယိကော-ဟု ပြဆိုရာ၌ သုတ္တဏိက-ပစ္စည်းဖြင့် ဝိနယ-ပုဒ်မှ ဝေနယိက-ပြီးသကဲ့သို့ပင် ပြီးသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤ၌ ဤဥပမာမျှသာလျှင် အံ့၌ဖြစ်သည်။

စတ္တာရိ ဝစီကမ္မာနိ၊ လေးပါးသော ဝစီကံတို့၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။
 အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးမှု၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးသည်။ အာဇီဝ-
 ဌမကံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးတို့တွင်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်။ အာဇီဝ-
 ဟေတုကတော၊ အသက်မွေးမှုလျှင် အကြောင်းရှိသော။ သတ္တဝိဒေဝရိတတော၊
 ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော ဓုတ္တရိကံမှ။ ဝိရတိ၊ ကြည်ရှောင်ခြင်းပေတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သောပိ၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝသည်လည်း။ သတ္တဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြား
 ပျံ့သည်။ ကာမံ ဟောတိ၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သမ္မာအာဇီဝတာ-
 သာမညေန၊ သမ္မာအာဇီဝအဖြစ်ဖြင့် တူခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော
 သမ္မာအာဇီဝကို။ ကေံ ကတွာ၊ တခုတည်းပြု၍။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။
 တိဝိမက္ခဟနဝတ္ထုသန္နိဿယတော၊ သုံးပါးအပြားရှိသော အံ့ဖွယ်ဝတ္ထုလျှင်
 မှီရာရှိသော။ မိစ္ဆာဇီဝတော၊ မှ။ ဝိရတိ (ဝိ)၊ ကြည်ခြင်းကို(လည်း)။
 ကေဠိ၊ ကတွာ၊ ဆိုခဲ့သော သမ္မာအာဇီဝခုနစ်ပါးနှင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။
 အာဇီဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ သေဠစရိယ-
 ဘာဝတော၊ မြတ်သောအကျင့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ ဝေ၊ အရိယမဂ်သည်
 ပင်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ယမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ၊ မည်၏။
 တဿ၊ ထိုမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏။ အာဒိဘာဝဘူတန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ အာဒိမှ၊
 အစ၌။ ဘာဝေတဗ္ဗတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ နိပ္ပါဝေတဗ္ဗတံ၊ ပြီးစေ
 အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဘူတံ ပတ္တံ၊ ရောက်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) အာဒိဘာဝ-
 ဘူတံ၊ မည်၏။ ဒေသနာက္ကမေန၊ ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။
 အာဒိ၊ အစသည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပဋိပတ္တိက္က-
 မေန၊ ကျင့်စဉ်အားဖြင့်။ အာဇီဝဌမကသီလံ၊ သည်။ အာဒိ၊ အစပေတည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တဿ သမ္မတ္တိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဘိသမာ-
 စာရိကဿ၊ ၏။ သမ္ပဇ္ဇနေန၊ ပြီးစီးသဖြင့်။ ပရိပူရဏေန၊ ပြည့်စုံသဖြင့်။ အာဒိ-
 ဗြဟ္မစရိယကံ၊ သည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယော၊ အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပသာဝဇ္ဇာနိ၊ သေးငယ်သော အပြစ်ရှိကုန်သော။ လဟုကာ-
 နိပိ၊ လဟုကအာပတ်တို့ကိုသော်လည်း။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ကြည်ရှောင်၏။ သော၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇာနိ၊ ကြီးမားသော အပြစ်ရှိကုန်သော။ ဗဟ္မာဒိန-
 ဝါနိ၊ ကြီးမားသော ဘေးရန်ရှိကုန်သော။ ဂရုကာနိ၊ ဂရုကအာပတ်တို့ကို။
 ပရိဝဇ္ဇေယာဘိတိ၊ ကြည်ရှောင်လတ်ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ထိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊
 မရှိတော့ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ သုတ္တံ ပန၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ထုတ်ပြသော
 သာဓကသုတ်သည်ကား။ ဘေမတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဗျတိရေကဝသေန၊ ပြောင်း

၁-ဝစနတ္ထကို ပဌမန္တနှင့် နိပုန္နပြုပြီးလျှင် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ဝိဘတ်နှင့်တူစွာ ဝိဘတျန္တ
 ပြု၍ ဤကဲ့သို့ပြသည်ကို ဝိဘတျန္တသံဝဏ္ဏနာ-ဟု မှတ်။

ပြန်နည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်၌။
ဓမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလံ၊ သီလကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုသီလကို။
(ဝုစ္စတိ-၌စပ်) ဥပရိဂုဏဝိသေသာနံ၊ အထက်သမာဓိ ပညာဂုဏ်ထူးတို့ကို။
ဓာရဏဋ္ဌေန၊ ဆောင်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝိရတိသီလဿ၊ ဝိရတိသီလ၏။ ဣတရသီလေန၊ ဤမှတပါးသောသီလနှင့်။
သမ္ပယောဂါဒိကေ၊ ယှဉ်ခြင်းအစရှိသည်သည်။ သတိပိ၊ ရှိငြားသော်လည်း။
အသမ္ပိဿကတာဒဿနတ္ထံ၊ မရောနှောသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ။ ဝေရမဏိ-
မတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

နိဿိတာနိဿိတဝသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ လဗ္ဘမာနနိဿယံ၊ ရအပ်
သောမှီရာကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ နိဿယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော
စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကား၌။ တဏှာစရိတေန၊ တဏှာစရိုက်
ရှိသောသူသည်။ ဝါ၊ တဏှာအဖြစ်များသောသူသည်။ နိဿယိတဗ္ဗတော၊ မှီအပ်
သောကြောင့်။ တဏှာဝ၊ တဏှာသည်ပင်လျှင်။ တဏှာနိဿယော၊ ယမည်၏။
တထာ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌိနိဿယော၊ ဒိဋ္ဌိသည်ပင် ဒိဋ္ဌိနိဿယမည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။
ဒိဋ္ဌိစရိတော၊ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဝတ္တတိ-၌စပ်) ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ တဏှာ-
ဝိရဟေ၊ တဏှာမှကင်းခြင်းသည်။ အသတိပိ၊ မရှိသော်လည်း။ ဒိဋ္ဌိနိဿိတောဝ၊
ဒိဋ္ဌိကိုမှီသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေဝေါတိ၊ ဒေဝေါ-ဟူသော
ပုဒ်ဖြင့်။ စတုမဟာပပါကဋ္ဌဒေဝံ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း၊
သုဿမနတ်မင်း အစရှိသော ထင်ရှားသောနတ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဒေဝည-
တရောတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှားသော သာမန်နတ်ကို။ (အာဟ၊ ၏။)
တဏှံ ဝေ၊ တဏှာကိုသာလျှင်။ နိဿိတံ၊ မှီ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဿိတံ၊
မည်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ တဏှာယ နိဿိတန္တိ စ၊ တဏှာသည် မှီအပ်သော
သီလဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ (ဝစနံ၊
စကားသည်။) ဒွေ နိဿယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော အဋ္ဌကထာနှင့်။
ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ သုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတိ၊ ဤသီလဖြင့်။
သံသာရသုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်း လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊
တုံ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြစ်သောအယူဖြင့်။ ။လောကုတ္တရံ သီလံ၊
လောကုတ္တရာသီလသည်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ လောကုတ္တရံ-ပုဒ်၏ ဆိုလို
ရင်းတည်း။ (လောကုတ္တရံ-ပုဒ်၏အရကိုပြု၏) တဿေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။
လောကုတ္တရဿေဝ၊ လောကုတ္တရာသီလ၏သာလျှင်။ သမ္ဘာရဘူတံ၊ အဆောက်

အညီဖြစ်သော။ ကာရဏဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိဝနုပနိဿယံ၊ ဝဋ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်လျင်မှီရာရှိသော(သီလ)။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တသေဝသမ္ဘာရဘူတံ-ဟူသောပါဌ်၏ လိုရင်းအနက်တည်း။

ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမဉ္စ ရတ္တိံ၊ ဤညဉ့်ပတ်လုံး၎င်း။ ဣမဉ္စ ဒိဝသံ၊ ဤနေ့ပတ်လုံး၎င်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်။ (ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကိ။ ကတော) ဝိယ၊ ပြု၍သကဲ့သို့။ ကာလဝသေန၊ ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကိ။ ကတော၊ ပြု၍။ ။ကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကိ။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ သမာဒိန္နမ္ပိ၊ ဆောက်တည်ထားအပ်သော်လည်း။ (အကန့်အသတ်မရှိ ရာသက်ပန် ဆောက်တည်ထားသော်လည်း-ဟု ဆိုလို၏) [၃၄] အန္တရာဝိစ္ဆိန္နံ၊ အကြားကာလ၌ ပြတ်ခြင်းရှိသော သီလသည်။ အာပါဏကောဋိကံ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သမ္ပတ္တဝိရတိဝသေန၊ သမ္ပတ္တဝိရတိအစွမ်းအားဖြင့်။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ ပဝတ္တိတမ္ပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သော သီလသည်လည်း။ အာပါဏကောဋိကံ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယာဝဇီဝံ။ ပ။ ပဝတ္တိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

လာဘ။ ပ။ ဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ လာဘယသာနံ၊ လာဘ် အခြွေအရံတို့ကို။ ဥပ္ပါဒနဝသေန၊ ဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော လာဘ် အခြွေအရံတို့ကို။ ရက္ခဏဝသေန စေဝ၊ စောင့်ရှောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝစုနဝသေန စ၊ ပျိုးစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဉာတိအင်္ဂဇီဝိတာနံ၊ ဆွေမျိုး ကိုယ်အင်္ဂါ အသက်တို့ကို။ အဝိနာသနဝသေန၊ မပျက်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။) ကိံ သော ဝိတိက္ကမိဿတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိတိက္ကမာယ၊ ကျူးလွန်ခြင်းငှါ။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုသော်လည်း။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယဝါစာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိတိက္ကမိဿတိတိ၊ ကျူးလွန်လာဘ်ဟူ၍။ ဣဒံ၊ ဤအဖြစ်မျိုးသည်။ ကိံ၊ အကယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဧတံ၊ ဤအဖြစ်မျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ကိံ-သဒ္ဓါ၏အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ ကိံ-သဒ္ဓေါ၊ ဤကိံ-သဒ္ဓါသည်။ ပဋိက္ခေပေ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းအနက်၌။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။)

-ဝဏော၊ အမာသည်။ အာသဝေ၊ သန့်ရည်တို့ကို။ ပဉ္စရတိ ဝိယ၊ ယိုထွက်စေသကဲ့သို့။ (တေဘူမကမ္မဇာတံ၊ သည်။) ကာမာသဝါဒိကေ၊ ကာမာသဝ

၁-ကြေလေသော ဟုတွာ-၏ အနက်ပါဖော်လျက် “ဖြစ်၍ ဖြစ်သော”ဟု ပြန်သင့်သော်လည်း မြန်မာစကားအရာ၌ အကျိုးထူးများမရှိသောကြောင့် “ဖြစ်၍”ကို ချန်ထားသည်။ ပါဠိကဲ့သို့ကြေသည်ဟုမှတ်ရာ၏။

အစရှိသော အာသဝေါတို့ကို။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စရတိ၊ ယုံထွက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သမ္ပယောဂါဘာဝေပိ၊ ယှဉ်ခြင်း မရှိသော်လည်း။ (စာကိုယ်၌ ဘာဝ-ပုဒ် ပိုသည်) အာသဝေဟိ၊ အာသဝ တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝံ၊ မည်၏။ တေဘူမကဓမ္မဇာတိ၊ တေဘူမကတရားအပေါင်းကိုရ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ရသော ကြောင့်။ သီလံ၊ လောကီသီလသည်။ တပုရိယာပန္နံ၊ ထိုသာသဝတရား၌ အတွင်းဝင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝံ သီလံ လောကီယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဘဝဝိသေသာ၊ ဘဝအထူးတို့ဟူသည်။ သမ္ပတ္တိဘဝါ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝ၊ ကောင်းသောဘဝတို့တည်း။ ဝိနယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယပရိယတ္တိ၊ ဝိနည်းကို သင်ယူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဝိနည်းပိဋက၌။ အာဂတ- သိက္ခာပဒါနိ၊ လာသောသိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ပါမောဇ္ဇဟူသည်။ တရု- ဏပီတိ၊ နုသောပီတိတည်း။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ မှန်စွာသိမြင်သောဉာဏ် ဟူသည်။ သပစ္စယနာမရူပဒဿနံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ နာမ်ရုပ်ကိုသိမြင်သော ဉာဏ်ပေတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တဒဓိဋ္ဌာနာ၊ ထိုသပစ္စယနာမရူပဒဿနဉာဏ်လျှင် တည်ရာရှိသော။ တရုဏဝိပဿနာ၊ တည်း။ နိဗ္ဗိဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ ဉာဏ်တည်း။ တေန၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့်။ ဗလဝဝိပဿနံ၊ အားကြီးသောဝိပဿနာကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂ-ဟူသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ ဝိမုတ္တိ၊ ဟူသည်။ အရဟတ္တဖလံ၊ ဖိုလ်တည်း။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ ဟူသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ တည်း။ ကထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယကထာ၊ ဝိနည်းစကားတည်း။ ဝါ၊ ဝိနည်းကို ပြောဆိုခြင်းတည်း။ မန္တနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယဝိစာရဏာ၊ ဝိနည်းကို စိစစ်ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။ ဥပနိသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တံ။ပ။ သင်္ခါတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော အကြောင်းအဆက်ဆက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပ- နိဿယော၊ ယတည်း။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသီလဟူသည်။ မဂ္ဂဖလ- စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ်သီလ ဖိုလ်သီလတို့တွင်။ မဂ္ဂသီလံ၊ သည်။ ဘဝနိဿရဏာဝဟံ စ၊ သည်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ၊ ၏။ ဘူမိ စ၊ ဖြစ်ရာဘုံ အာရုံသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗလသီလံ ပန၊ သည်ကား။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿေဝ၊ ၏သာ လျှင်။ ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၂။ ဟိနာဓိမုတ္တိဝသေန၊ ယုတ်ညံ့သောနှလုံးသွင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနမ္ပိ၊ ဆန္ဒ စသည်တို့၏လည်း။ ဟိနတော၊ ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဏီတာဓိမုတ္တိဝသေန၊ မြတ်သောနှလုံးသွင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဏီတတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒု။ပ။ ဝသေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၏ အလယ် အလတ်အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မဇ္ဈိမတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာ

ပြဦးအံ့။ ကမ္ပံ၊ သည်။ အာယုဟနဝသေန၊ အားထုတ်မှု၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ ဟိန စသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသည်။ ဟောတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဆန္ဒာဒယောပိ၊ ဆန္ဒ စသည်တို့သည်လည်း။ ပဝတ္တိ-
 အာကာရဝသေန၊ ပြစ်သောအခြင်းအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဘိန္နာ၊ ကွဲကုန်
 သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) နေသံ၊ ထိုဆန္ဒ စသည်တို့၏။ သော စ ပဝတ္တိအာ-
 ကာရော၊ ထိုပြစ်သောအခြင်းအရာသည်လည်း။ အဓိမုတ္တိဘေဒေန၊ နှလုံးသွင်း
 ကဲ့ခြင်းကြောင့်။ (ဘိန္နော၊ ကဲ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
 ယသကာမတာယာတိ၊ ကား။ ကိတ္တိသီလောကာဘိရတိယာ၊ အကျော်အစော
 ဂုဏ်သတင်း၌ မွေ့လျော်သဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ပရိဝါရိစ္ဆာယ၊ အခြွေအရံကို
 အလိုရှိသဖြင့်။ မာဒိသော၊ ငါသို့သောသူသည်။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့သော
 မကောင်းမှုကို။ ကထံ နာမ ကရေယျ၊ အဘယ်ကြောင့် ပြုရာအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ပါပဇိဂုစ္ဆာယ၊ မကောင်းမှုမှ စက်ဆုပ်သဖြင့်။ အရိယဘာဝံ၊ စင်ကြယ်သည်၏
 အဖြစ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အနုပက္ကိလိဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ အတ္တုက္ကံသနပရဝမ္ဘနာဟိ စ၊
 မိမိကိုယ်ကို မြှင့်မြှောက်ခြင်း၊ သူတပါးကို နှိမ်ချခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အညေဟိ၊
 တပါးကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေဟိ စ၊ သတို့ဖြင့်၎င်း။ အနုပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ မညစ်ညူး
 သော။ ဘဝဘောဂတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ဘဝသမ္ပတ္တိအတ္တဉ္စေ၊ တွိအကျိုးငှါ၎င်း။
 ဘောဂသမ္ပတ္တိအတ္တဉ္စ၊ တွိအကျိုးငှါ၎င်း။ အတ္တနော။ပ။ ပဝတ္တိတန္တိ၊ ဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်။ သာဝက။ပ။ သီလံ၊ သာဝကလောင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းတို့၏
 သီလကို။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗ။ပ။ တ္တာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊
 တို့ကို။ [၃၅] သံသာရဗန္ဓနတော၊ သံသရာအနှောင်အဖွဲ့မှ။ ဝိမောစနတ္တာယ၊
 လွတ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပါရမိတာသီလံ၊ သီလ-ဟူသည်။ မဟာဗောဓိသတ္တ-
 သီလံ၊ မဟာဗောဓိလောင်း ဘုရားအလောင်းတို့၏ သီလတည်း။ ယာ၊ ယင်း
 သီလသည်။ ကရုဏ္ဍ။ပ။ ဂုဟိတာ၊ ကရုဏာနှင့် ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်တို့က
 သိမ်းဆည်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိမ်းအပ်သော။ မဟာဗောဓိ အာရဗ္ဗ
 ပဝတ္တာ၊ မဟာဗောဓိဉာဏ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော။ ပရမု။ပ။ သလ္လေခါ၊ အလွန်
 အမြတ်ဆုံးသို့ (ခေါင်ထိပ်သို့)ရောက်သော စင်ကြယ်ခြင်း၊ ခေါင်းပါးစေခြင်း
 ရှိသော။ ဒေသ။ပ။ ရဟိတာ၊ အရပ်ဒေသ၊ အချိန်ကာလ၊ သတ္တဝါ စသည်ကြောင့်
 နှစ်သွယ်နှစ်ခွဲ ဖြစ်ခြင်းကင်းသော။ သီလပါရမိတာ၊ သီလပါရမိတော်ပေတည်း။

အနန္တရူပန္တိ၊ ကား။ အသာရူပံ၊ မသင့်လျော်သော။ တေဿ၊ ဤသူအား။
 အတ္တာ ဝေ၊ မိမိသည်သာလျှင်။ ဂရ၊ အလေးပြုအပ်သူသည်။ အဓိပတိ၊
 အကြီးအမှူးသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တဂရ၊ မည်၏။
 (အတ္တာဓိပတိ စ၊ အတ္တာဓိပတိလည်းမည်၏။ ဤပုဒ်လည်း ရှိသင့်၏) လဇ္ဇာ-
 ဓိကော၊ ရှက်ခြင်းလွန်ကဲသောသူကို ရ၏။ အတ္တာဓိပတိတော၊ တိမ့်။ အာဂတံ၊

သောသီလသည်။ အတ္တာဓိပတေယံ၊ ယမည်၏။ တေဿ၊ ဤသူအား။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းလောကဟူသော။ အဓိပတိ၊ သည်။ ဂရ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကာဓိပတိ၊ မည်၏။ ဩတ္တပ္ပါဓိကော၊ ကြောက်ခြင်းလွန်ကဲသောသူကို ရ၏။ အယံ ဓမ္မော နာမ၊ ဤတရား မည်သည်ကား။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးမားသောအာနုဘော်ရှိ၏။ ဧကန္တ- နိယျာနိကော၊ စင်စစ် ထုတ်ဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊ စင်စစ် ထွက်သွားတတ်၏။ သော စ၊ ထိုတရားကိုလည်း။ ပဋိပတ္တိယာဝ၊ အကျင့်ဖြင့်သာလျှင်။ ပူဇေ- တဗ္ဗော၊ ပူဇော်အပ် ပူဇော်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ပူဇော်နိုင်၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုတရားကို။ သီလသမ္ပဒါယ၊ သီလပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ ပူဇေဿာမိ၊ ပူဇော်အံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဓမ္မမဟတ္တံ၊ တရားတော်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပူဇေတု- ကာမေန၊ ပူဇော်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။

ပရာမဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ ပရာဘဝဝသေန၊ ပျက်စီးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာမဋ္ဌတ္တာ၊ သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ (ပါပေန္တိ-၌ စပ်) အဟံ၊ သည်။ ဣမိနာ သီလေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝေါ ဝါ၊ ထင်ရှားသော နတ်ဖြစ်စေ။ ဒေဝညတရော ဝါ၊ မထင်ရှားသော သာမန် နတ်ဖြစ်စေ။ ဘဝိဿာမိ၊ အံ့။ ဣမိနာ သီလေန၊ ဖြင့်။ မေ၊ ငါအား။ သံသာရသုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်း လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော (နှလုံးသွင်းသော)သူ၏။ သီလံ၊ ကို။ ပရာမသန္တိယော၊ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်ကုန်လျက်။ တံ၊ ထိုသီလကို။ ပရာဘဝံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပေန္တိ၊ ရောက်စေကုန်၏။ ကဿ၊ ဟူမူ။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အနုပ။ပ။ တော၊ ဥပနိဿယမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ ပုထု။ပ။ သာတိ၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့တွင်။ ကလျာဏကဿ၊ ကောင်းသော ဂုဏ်ရှိသောသူ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပုထုဇ္ဇနေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကလျာဏေဟိ၊ ကောင်းကုန်သော။ သီလာဒိဟိ၊ သီလ စသည်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံပေ၏။ ။ပရာမသနကိလေသာနံ၊ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်တတ်သော ကိလေသာတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနတော စ၊ ပယ်ခွါ တတ်သောကြောင့်၎င်း။ သမုစ္ဆိန္နနတော စ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်တတ်သော ကြောင့်၎င်း။ တေဟိ၊ ထိုပရာမာသကိလေသာတို့သည်။ န ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်။ ဝါ၊ မဖျက်ဆီးအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရာမဋ္ဌံ၊ မည်၏။ တဿ တဿ ကိလေသဒရထဿ၊ ထိုထိုကိလေသာအပူကို။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘနတော၊ တဖန်ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်။ ဝုပသမနတော၊ ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ၊ မည်၏။

ကတပဋိကမ္မန္တိ၊ ကား။ ဝုဋ္ဌာနဒေသနာဟိ၊ ဂရုကအာပတ်မှ ထခြင်း၊ လဟုကအာပတ်ကို ပြောကြားခြင်းတို့ဖြင့်။ ယထာဓမ္မံ၊ ဝိနည်းတရားအား လျော်စွာ။ ကတပဋိကာရံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကုစားခြင်းရှိသော။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကုစားပြီးလတ်သော်။ တံ သီလံ၊ သည်။ ပဋိပါကတိကမေဝ၊ တဖန် ပကတိအတိုင်းလာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ကတပဋိကမ္မန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပုဒ်ဖြင့်။ န ပုန ဧဝံ ကရိယန္တိ၊ တဖန် ဤသို့ မပြုတော့အံ့ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ဆောက်တည်ခြင်း ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အစ္ဆမံသံ န ခေါ၊ ဝံသားလေလော။ သူကရမံသံ န ခေါ၊ ဝက်သားလေလော။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝတ္ထုမ္ပိ ဝါ၊ ဝတ္ထုအမှု၌သော်၎င်း။ ပါစိတ္တိယံ န ခေါ၊ ပါစိတ်လေလော။ ဒုက္ကဋ္ဌံ န ခေါ၊ လော။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိယာ ဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ မယာ၊ သည်။ တံ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝိတိက္ကန္တံ န ခေါ၊ ကျူးလွန် အပ်မိလေပြီလော။ န န ခေါ ဝိတိက္ကန္တံ၊ သလော။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈာစာရေ ဝါ၊ ကျူးလွန်မှု၌သော်၎င်း။ ဝေမတိကဿ၊ ယုံမှားရှိသော။ သံသယာပန္နဿ၊ ယုံမှားခြင်းသို့ရောက်သောသူ၏။ ယထာဓမ္မံ၊ ဝိနည်းတရား အားလျော်စွာ။ ပဋိကမ္မေန၊ ကုစားခြင်းဖြင့်။ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဝိမတိ ဧဝ၊ ယုံမှားသည်ပင်လျှင်။ ဝေမတိကံ၊ ကမည်၏။ တသ္မိံ ဝေမတိကေ၊ ထို ယုံမှားသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိမတိယာ၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နာယ၊ သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိမတိ ပဋိဝိနေတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ တံ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝိစာရေတွာ ဝါ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်၍သော်၎င်း။ ဝိနယဓရေ၊ ဝိနည်းဆောင်(ဝိနည်းဓိုရ်)ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပုစ္ဆိတွာ ဝါ၊ မေး၍သော်၎င်း။ ကခါ၊ ယုံမှားကို။ ဝိနောဒေတဗ္ဗာ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်၏။ နိက္ကခေန် ပန၊ ယုံမှား ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သည်။ စေ(သိယာ)၊ အံ့။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ အကပ္ပိယံ စေ၊ အကယ်၍ မအပ်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣစ္စဿ ဖာသု ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၃၆] စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ မဂ္ဂဗလပရိယာပန္နံ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ အတွင်းဝင်သော။ သီလံ၊ ကို။ မဂ္ဂဗလသမ္ပယုတ္တံ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (သမုဒါယေသု-ဟူရာ၌ သမုဒါယေဟိ-ဟု ရှိသင့်၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ သမုဒါယေ၊ အပေါင်း၌။ ပဝတ္တဝေါဟာရာ၊ ဖြစ်သော ဝေါဟာရတို့သည်။ အဝယဝေသုပိ၊ အစိတ်တို့၌လည်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ (ပဝတ္တဝေါဟာရေ...ပဝတ္တတိတိ-ဟု ကေဝုန်နှင့်

ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။) သေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ လောကီယသီလံ၊ လောကီသီလသည်။

ပကတိပီတိ၊ ကား။ သဘာဝေါပိ၊ ပင်ကိုရင်းအလေ့သဘောသည်လည်း။ သုခသီလော၊ ချမ်းသာသောအလေ့ရှိသူဟူသည်။ သဒ္ဓိလော၊ ပြေပြစ်သော။ သုခသံဝါသော၊ ချမ်းသာချောမောသော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းရှိသူတည်း။ တေန ပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ ပကတိအတ္ထဝါစကတ္တေန၊ ပင်ကိုရင်းသဘော အနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကစ္စံ၊ သော။ အဗျာကတံ၊ တဖြစ်သော။ သီလံ၊ သည်။ ဣဓာဓိပေတသီလေန၊ ဤအရာ၌အလိုရှိအပ်သော သီလနှင့်။ ဧကသင်္ဂဟံ၊ တူသောရေတွက်ခြင်းရှိ၏။ (သေက္ခသီလဟူရာ၌ အဗျာကတဖိုလ် သီလကို ကုသိုလ်မဂ်သီလနှင့် တပေါင်းတည်းပင် ရေတွက်ရယူရသည်ကိုဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလဿေဝ၊ အကုသိုလ်သီလ၏သာလျှင်။ အယုဇ္ဇမာနတံ၊ မယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ မသင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တတ္ထ အကုသလန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ ဟံ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ သေက္ခတ္တိကံ၊ သေက္ခတိကံကို။ ဣဓ၊ ၌။ ဂဟိတံ၊ ၏။ ကုသလတ္တိကံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ၌။ န ဥပနိတံ၊ မဆောင်အပ်၊ ဝါ၊ ဆောင်၍မပြုအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဝုတ္တနယေနောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကုသလတ္တိကံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ဟိနတ္တိကာဒိနံ၊ ဟိနတိကံအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စနံ၊ ကုန်သော။ တိကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဿ သီလဿ၊ ၏။ တိဝိဓတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၁၃။ ယောဓာတိ၊ ယောဓ-ဟူသောပါဌ်ကို။ ယော ဣဓ၊ ယော ဣဓ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်အပ်၏။ (ပဒစ္ဆေဒသံဝဏ္ဏနာတည်း၊ အနက်ပေးလိုလျှင် - ယော၊ အကြင် သူသည်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌-ဟုပေး) ဝတ္ထုဝီတိက္ကမေတိ၊ ကား။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝတ္ထုနော၊ ကို။ ဝီတိက္ကမနေ အဇ္ဈာစာရေ၊ လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ ကာမသင်္ဂပ္ပါဒယော၊ ပုအစရှိကုန်သော။ နဝ မဟာဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်ကြီး ၉-ပါးတို့သည်။ မိစ္ဆာသင်္ဂပ္ပါ၊ ပွမည်ကုန်၏။ ဝေရူပဿာတိ၊ ကား။ ဒေသဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဟိ၊ မှန်၏။ သီလဝဇ္ဇန္တိ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုပသင်္ဂမိတွာ၊ မချဉ်းကပ်မူ၍။ ဒုဿီလေ၊ လပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝဇ္ဇဿ၊ သော။ (တဿ-၌ စပ်) တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ တေသံ၊ ထိုဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ တွေ့မြင်ရသောအပြုအမူကို အတုလိုက် ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇနေန၊ ရောက်သဖြင့်။ ပဏ္ဏတ္တိဝီတိက္ကမေ၊ ပညတ်တော်ကို ကျူးလွန်ခြင်း၌။ အဒေါသဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကို မြင်လေ့မရှိသည် ဖြစ်၍။ မိစ္ဆာသင်္ဂပ္ပဗဟုလတာယ၊ မိစ္ဆာသင်္ဂပ္ပ အဖြစ်များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနစ္ဆဋ္ဌာနိ၊ မနလျှင် ခြောက်ခုမြောက် ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။

အရက္ခကော၊ မစောင့်စည်းသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သီလံ၊ သည်။
 ကေသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဟာနဘာဂိယံ၊ ဆုတ်ယုတ်သောအဖို့ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဌတိဘာဂိယံ၊ တည်တန့်ခြင်းအဖို့ရှိသည် (သော်လည်း)။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိသေသာဒိဘာဂိယတာ၊ ယ စသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ကုတော၊ အံ့နည်း။ သီလသမ္ပတ္တိယာတိ၊ ကား။ သီလပါရိပူရိယာ၊ သီလ၏
 ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန၊ သီလဖြင့်။ အသုဋ္ဌန္တဿ
 ဥတ္တရိတံ၊ ကား။ ဥတ္တရိ၊ အထက်၌၊ ဝါ၊ ထိုထက်အလွန်။ ဝိသေသာဓိဂမာယ၊
 တရားထူးကို ရခြင်းငှါ။ အဝါယမန္တဿ၊ အားမထုတ်သော။ ။သီလံ၊ သည်။
 အသမာဓိသံဝတ္တနိယတ္တာ၊ သမာဓိကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဌတိဘာဂိယံ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သမာဓိသ္မိံ၊ ကို။ သမ္မာဒိတော၊
 ပြည့်စုံစေအပ်သည်ရှိသော်။ သီလဿ၊ ၏။ သမာဓိသံဝတ္တနိယတာ၊ သမာဓိကို
 ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ နိစ္ဆိယတိ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ သမာဓတ္တာယာတိ၊
 ကား။ သမာဓာသေန၊ သမထ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမာဓာနတ္တာယ၊ တည်ကြည်
 ခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗိဒန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဗလဝ။ပ။ နတ္ထံ၊ ဗလဝိပဿနာကို
 ပြခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗိဒါဂဟန္တံ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊
 ကား။) တာဝတာပိ၊ ထိုမျှဖြင့်လည်း။ သီလဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗေဓ။ပ။ဒ္ဓိတော၊ နိဗ္ဗေဓ-
 ဘာဂိယအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။

နောံ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ရက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ စ သိက္ခာ-
 ပဒါနိ၊ တို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ စပ်အပ်၏။
 တာနိ ပန၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်ကား။ အသာဓာရဏပညတ္တိတော၊ ပညတ်မှ။
 အညာနိ၊ တပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့တည်း။ နေသန္တိ၊ နေသံ-ဟူသောပုဒ်သည်။
 ရက္ခိတဗ္ဗာနိာံ ပဒံ၊ နိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တား
 အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊
 ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သတိ ဝါ ဥဿာဟောတိ၊
 ကား။ ဥဿက္ခိတော၊ တဆင့်တက်၍။ သီလနိ၊ တို့ကို။ ရက္ခိတံ၊ ငှါ။ ဥဿာဟော၊
 အားထုတ်နိုင်ခြင်း၊ စွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒသတိ၊ ဒသ-ဟူသော
 ပုဒ်ဖြင့်။ သဒ္ဓိကာရာဒိနံ ဝိယ၊ သဒ္ဓိကာရစသည်တို့၏ သီလကဲ့သို့။ သာမဏေရာနံ၊
 တို့၏။ သီလံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အဋ္ဌာတိ၊ ကား။ နစ္စာဒိမာလာဒိဝေရမဏိံ၊
 နစ္စာသည်မှ ကြည်ရှောင်ခြင်း၊ မာလာစသည်မှ ကြည်ရှောင်ခြင်းကို။ ဧကံ
 ကတွာ၊ တပုဒ်တည်းပြု၍။ သဗ္ဗပစ္ဆိမဝဇ္ဇာနိ၊ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးသိက္ခာ
 ပုဒ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့တည်း။

[၃၇] အဝိတိက္ကမောတိ၊ ကား။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ သီလနံ၊ တို့ကို။
 အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းတည်း။ ပကတိသီလန္တိ၊ ကား။ သဘာဝသီလံ၊

ပင်ကိုရင်းသဘောဖြစ်သော သီလတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဥတ္တရကုရုကာနံ၊ ဥတ္တရကုရုကျန်းသားတို့၏။ သီလံ၊ သည်။ တတြူပပတ္တိနိယတံ၊ ထိုကျန်း၌ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ကိန်းသေမြဲ၏။ မရိယာဒါစာရိတ္တန္တိ၊ ကား။ တဿ တဿ သာဝဇ္ဇဿ၊ ထိုထိုအပြစ်ရှိသောအမှုကို။ အကရဏေ၊ မပြုခြင်း၌။ မရိယာဒဘူတံ၊ အပိုင်းအခြားစည်းကမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (စာရိတ္တံ-၌စပ်) တတ္ထ တတ္ထ ကုလာဒိသု၊ ထိုထိုအမျိုးစသည်တို့၌။ ပုဗ္ဗပုရိသေဟိ၊ ရှေးယောက်ျား (ရှေးလူကြီး)တို့သည်။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်ခဲ့သော။ စာရိတ္တံ၊ အလေ့အကျင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကုလဒေသပါသဏ္ဌဓမ္မော၊ အမျိုးတို့၏ကျင့်ဝတ်၊ အရပ်ဒေသ၏ကျင့်ဝတ်၊ ပါသဏ္ဌအယူရှိသူတို့၏ကျင့်ဝတ်ကို။ အာစာရသီလန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကုလဓမ္မစသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုလဓမ္မော၊ မှ-ဟူသည်။ ပြာဟ္မဏာနံ၊ ပြာဟ္မဏလူမျိုးတို့၏။ အမဇ္ဇပါနာဒိ၊ သေရည်ကိုမသောက်ခြင်း စသည်ပင်တည်း။ ဒေသဓမ္မော၊ ဟူသည်။ ကေစ္စဇနပဒဝါသီနံ၊ အချို့နယ်ပယ်အရပ်ဒေသ၌ နေသူတို့၏။ အဟိံသနာဒိ၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း စသည်ပင်တည်း။ ပါသဏ္ဌဓမ္မော၊ ဟူသည်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ယမနိယမာဒိ၊ ယမ နိယမစသော ကျင့်ဝတ်ပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တိတ္ထိယမတံ၊ တိတ္ထိတို့၏အယူကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်) တဏှာပါသဉ္စ၊ တဏှာ-ဟူသော ကြော့ကွင်းကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပါသဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ခေတိ၊ ထောင်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ အရိယဝိနယဿ၊ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်အား။ ပါသံ ဗာဓံ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းကို။ ခေတိ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါသဏ္ဌန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ပြကတေအားဖြင့်။ သီလဝတိ၊ သီလရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ ဘုရားအလောင်းမယ်တော်၏။ ပဉ္စသိက္ခာပဒသီလံ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဗောဓိသတ္တပိတရိပိ၊ ဘုရားအလောင်း၏

၁-အမြဲစောင့်အပ်သော သီလသည် ယမ မည်၏။ သာသနာတော်အလိုအားဖြင့် ငါးပါးသီလကို ယူအပ်၏။ တိတ္ထိယတို့အလိုအားဖြင့် ၁-အဟိံသာ-မညှဉ်းဆဲခြင်း။ ၂-သစ္စာ-မှန်ကန်ခြင်း။ ၃-အတ္တေယျ-မခိုးခြင်း။ ၄-ဟိရိ-ရှက်ခြင်း။ ၅-သောစေယျ-စင်ကြယ်ခြင်း။ ၆-မိပညာ။ ၇-မိတိ-တည်ကြည်ခြင်း။ ၈-လုံလ။ ၉-ဒမ-ဆုံးမခြင်း။ ၉-သံယတိန္ဒြိယတာ-ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်း။ ၁၀-ဝိဇ္ဇာ-အတတ်-ဟူ၍ သက္ကတကျမ်းတို့၌လာသော ဤကျင့်ဝတ်ဆယ်ပါး စသည်ကို ယူအပ်၏။ နေရက်ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့် သတ်မှတ်၍ ရံခါကျင့်သုံးအပ်သော အာဂန္တုကသီလသည် နိယမ-မည်၏။ သာသနာတော်အလိုအားဖြင့် အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထသီလကို ယူအပ်၏။ တိတ္ထိယတို့အလိုအားဖြင့် အစာမစားခြင်း၊ စကားမပြောခြင်း၊ အငတ်မဝတ်ခြင်း စသည်ကို ယူအပ်၏။

၂-အဘိဓာန်ဋီကာနှင့်အညီ တဏှာပါသဉ္စ ဒိဋ္ဌိပါသဉ္စ ခေတိ ပဝတ္တေတိ-ဟု ပါဠိမှန် ရှိစေ။

ခမည်းတော်၌သော်လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနပိ၊ စိတ်ဖြစ်ရုံမျှဖြင့်သော်လည်း။ အသံကိလိဋ္ဌံ၊ မညစ်နွမ်းသော၊ ဝါ၊ မညစ်နွမ်းသည်ဖြစ်၍။ ဥက္ကံသဂတံ၊ အလွန်အကဲသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ဣဒံ၊ ဤသီလကို။ ဓမ္မတာသီလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကာမဂုဏ္ဏပသံဟိတန္တိ၊ ကား။ ကာမကောဠာသေသု၊ ကာမအဖို့တို့၌။ အဿာဒုပသံဟိတံ၊ သာယာမှုနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ကာမဿာဒဂမိတံ၊ ကာမဂုဏ်၌ သာယာမှုဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော၊ ဝါ၊ သာယာမှုဖြင့် မက်မောသော။ ဓမ္မတာသီလန္တိ၊ ကား။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။ ကာရဏနိယာမေန၊ ဖြစ်မြဲအကြောင်းအားဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာသော။ သီလံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သီလပါရမီ၊ မိကို။ ပရမုက္ကံသံ၊ အလွန်အမြတ်ဆုံး ခေါင်ထိပ်သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေပြီး၍။ ကုစ္ဆိဂတဿ၊ ဝမ်းတိုက်၌တည်သော။ မဟာဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ သီလတေဇေန၊ သီလတန်ခိုးကြောင့်၎င်း။ ဂုဏာနုဘာဝေန၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း။ ဗောဓိသတ္တမာတု၊ မယ်တော်၏။ ဝါ၊ အသံ။ သရသေနေဝ၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်ပင်လျှင်။ ပရမသလ္လေခပုတ္တံ၊ အလွန်အကဲ ခေါင်းပါးစေခြင်းသို့ရောက်သော။ သီလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာကဿပါဒီနန္တိ၊ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဘဒ္ဒါဒိကေ၊ ဘဒ္ဒါထေရီစသည်တို့ကို။ သင်္ကဏာတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုအရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုစိရံ၊ ကာလံ၊ အလွန်ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ သုပရိသုဒ္ဓိသီလာ ဝေ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော သီလရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အာဂတာ၊ ကိရ၊ လာခဲ့ကုန်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓသတ္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တာသု၊ တာသု ဇာတိသုတိ၊ ကား။ သီလဝ။ပ။ ဇာတိသု၊ သီလဝမ်း၊ မဟိံသမင်း၊ အစရှိသောဘဝတို့၌။ ဧတဿ၊ ဤသီလအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ပုရိမဇာတိယံ၊ ရှေးဘဝ၌။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးခဲ့သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဟေတုကသီလံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ သမာဒါနေန၊ ဆောက်တည်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဝိတိက္ကမလက္ခဏံ၊ မလွန်ကျူးခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဣဒံ၊ ပကတိသီလာဒိ၊ စသည်ကို။ သမ္ပတ္တဝိရတိသင်္ဂဟံ၊ သမ္ပတ္တဝိရတီ၌ ရေတွက်အပ်သည်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ယံ သီလံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ အပ်၏။ ဣဓာတိ၊ ပုဒ်သည်။ ဝက္ခ။ပ။ ကဿ၊ ဆိုလတံသော သီလကို အပြည့်အစုံဖြည့်ကျင့်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ သန္နိဿယ။ပ။ ဒီပနံ၊ စ၊ မှီရာဖြစ်သော သာသနာတော်ကို ပြသောပုဒ်သည်၎င်း။ အညသာသနဿ၊ တပါးသော သာသနာ၏။ တထာဘာဝပဋိသေခနံ၊ စ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မြစ်သောပုဒ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဓေဝ။ပ။ အညေဟိတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

သမဏော၊ ကိလေသာငြိမ်းသောရဟန်းကို။ ဣဓေ၊ ဤသာသနာ၌သာလျှင်။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ပ။ ပရပူဝါဒါ၊ တပါးသော သာသနာပ ဝါဒတို့သည်။ အညေဟိ၊ အမှန်တရားကို သိကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ တို့မှ။ သုညာ၊ ဆိတ်ကုန်၏။] ဘိက္ခုတိ၊ ပုဒ်သည်။ တဿ သီလဿ၊ ကို။ ပရိ။ပ။ ဒီပနံ၊ အပြည့်အစုံဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြသောပုဒ်တည်း။ ပါတိ။ပ။ သံဝုတောတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်သည်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါတိမောက္ခသီလေ၊ ၌။ ပတိ။ပ။ ဒီပနံ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသောပုဒ်တည်း။ ဝိဟရတိတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ အဿ၊ ၏။ တဒနု။ပ။ ဒီပနံ၊ ထိုသီလအားလျော်သောနေထိုင်မှုနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသောပုဒ်တည်း။ အာစာရ။ပ။ နန္ဒာတိ ဣဒံ၊ သည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရဿ စ၊ အား၎င်း။ ဥပရိ။ပ။ နဉ္စ၊ အထက်၌ (နောက်ကာလ၌) ရအပ်သိအပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့အား၎င်း။ ဥပကာရ။ပ။ ဒီပနံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားတို့ကို ပြသောပုဒ်တည်း။ အဏု။ပ။ ဒဿာဇိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပါတိမောက္ခတော၊ ပါတိမောက်သီလမှ။ အစဝနဘာဝပရိဒီပနံ၊ မလျှောကျသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောစကားတည်း။ သမာဒါယာတိ၊ ပုဒ်သည်။ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့ကို။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ အာဒါနပရိဒီပနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။ သိက္ခာတိတိ၊ ပုဒ်သည်။ သိက္ခာယ၊ နှင့်။ [၃၈] သမဂ္ဂိဘာဝပရိဒီပနံ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောပုဒ်တည်း။ သိက္ခာပဒေသုတိ၊ ပုဒ်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မပရိဒီပနံ၊ ကျင့်အပ်သောတရားကို ပြသောပုဒ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိဘဝိဿတိ၊ လတံ။

သောတိ၊ ကား။ ပါတိမောက္ခသီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတဘိက္ခု၊ တည်သောရဟန်းတည်း။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်) ယာဒိသဿ၊ အကြင်သို့သော ရဟန်းအား၊ ဝါ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တံ၊ ထိုသို့သော ရဟန်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ စက္ခုနာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ယတော၊ အကြင်ဣန္ဒြေမှ။ သော သံဝရော၊ ထိုစောင့်စည်းခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုဣန္ဒြေကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ရူပန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အာရုံ၌။ သော သံဝရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအာရုံကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒိဿာ။ပ။ ဂူဟီတိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ သံဝရဿ၊ ၏။ ဥပါယံ၊ အကြောင်းဥပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယတွာ။ပ။ သယဝယုန္တိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ သံဝရဿ၊ ၏။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မစောင့်စည်းခြင်းကို၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုမစောင့်စည်းခြင်း၌။ အာဒိနဝံ စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ (တတ္ထ စ-ဟု စ-နှင့်တကွ ပါဌ်မှန် ရှိစေ) ဒဿေတိ၊ ၏။ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိတိ၊ ဖြင့်။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ သတိယာ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗတံ၊ ထင်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။

ဒဿေတိ၊ ဧ။ ရက္ခတိ စက္ခုန္တိယန္တိ၊ ဖြင့်။ သတိယာ၊ ကိ။ ဥပဋ္ဌာပနမေဝ၊
 ယင်စေခြင်းသည်ပင်လျှင်။ စက္ခုန္တိယဿ၊ ကိ။ အာရက္ခာ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း
 ပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ စက္ခုန္တိယေ။ပ။ ဇုတိဝံ၊ ဖြင့်။ တထာ-
 ဘူတာ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သတိယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 သံဝရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ။ဝိတိက္ကမဿ၊ ဧ။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ဧ။ ဆန္တံ သိက္ခာပဒါနန္တိ၊ ကား။ အာဇီဝဟေတု
 အာဇီဝကာရဏာ၊ အသက်မွေးမှုဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အသန္တံ၊ ထင်ရှား
 မရှိသော။ အဘူတံ၊ မဟုတ်မမှန်သော။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ၊ ကိ။ ဥလ္လပတိ၊
 ဝါကြွားပြောဆို၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဂတာနံ၊ လာကုန်သော။ ဆန္တံ၊
 ကုန်သော။ ပါရာဇိကာဒိပဋိသံယုတ္တာနံ၊ ပါရာဇိက စသည်နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော။
 သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့ကို။ သာမန္တဗျူဟဒိနာ၊ အနီးအနားပြု၍ပြောခြင်း အစ
 ရှိသော။ တိဝိဓေန၊ သော။ ကုဟနဝတ္ထုနာ၊ အံ့ဖွယ်ဝတ္ထုဖြင့်။ ဝိမ္မာပနံ၊
 အံ့ဩစေခြင်းသည်။ ကုဟနာ၊ မည်၏။ အတ္တာနံ ဝါ၊ မိမိကိုယ်ကိုသော်၎င်း။
 ဒါယကံ၊ ဒါယကာကိုသော်၎င်း။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်ပင့်၍။ ယထာ၊ အကြင်
 အခြင်းအရာဖြင့် ပြောသည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုဒါယကာသည်။ ကိဉ္စိ၊ ကိ။
 ဒဒါတိ၊ ပေးလှူ၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာဖြင့်။ ကထနံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်။
 လပနာ၊ မည်၏။ ။ပစ္စယဒါနသညပ္ပါဒကံ၊ ပစ္စည်းကိုပေးလှူခြင်း၌ အမှတ်
 သညာကို ဖြစ်စေ ရစေသော။ ကာယဝစိကမ္မံ၊ ကိုယ်အမှု နှုတ်အမှုကို။ နိမိတ္တံ၊
 နိမိတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေန နိမိတ္တေန၊ ထိုအမှတ်နိမိတ်ဖြင့်။ စရတိ၊
 ပြုကျင့်၏။ ဝါ၊ ကား။ နိမိတ္တံ၊ ကိ။ ကရေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေမိတ္တိ-
 ကော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအမှတ်နိမိတ်ပြုတတ်သူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ နေမိတ္တိ-
 ကတာ၊ မည်၏။ ဂန္ဓာဒယော၊ နံသာစသည်တို့ကို။ နိပိသတိ ဝိယ၊ ကြိတ်ဘိ
 သေးဘိသကဲ့သို့။ (ဘဋ္ဌာဒယော-ဟူ၍လျှင် မင်းစားစသည်တို့ကို အထက်
 လူကြီးက ဖိနှိပ်ပြောဆိုသကဲ့သို့-ဟု အနက်ပြန်)လာဘာယ၊ လာဘ်အလို့ငှါ။
 ပရေသံ၊ တို့ကို။ အက္ခောသနာဒိနာ၊ ဆဲရေးခြင်းစသည်ဖြင့်။ နိပိသတိ၊ ကြိတ်ချေ
 ဖိနှိပ်၍ပြောတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပေသော၊ မည်၏။ နိပေသောဝ၊
 နိပေသသည်ပင်လျှင်။ နိပေသိကော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဖိနှိပ်၍ပြောဆိုတတ်သူ
 ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ နိပေသိကတာ၊ မည်၏။ မဟိစ္ဆတယ၊ အလိုကြီးသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနာ လဒ္ဓလာဘေန၊ မိမိရအပ်ပြီးသော လာဘ်ဖြင့်။ ပရတော၊
 သူတပါးထံမှ။ လာဘပရိယေသနာ၊ လာဘ်ကိုရှာမှီးခြင်းသည်။ လာဘေန။ပ။
 သနတာ၊ မည်၏။ ဝေမာဒိနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပိယ။ပ။
 ကမ္ပတာဒိ၊ ချစ်ဖွယ်ကိုသာ ထပ်တလဲလဲပြောဆိုခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုနှိမ်ချ၍
 အောက်ကြို၍ပြောဆိုခြင်းစသည်ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ပဋိသင်္ခါနေန
 ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ အကျိုးကိုဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သော။

အသံကိလိဋ္ဌော၊ မညစ်ညူးသောသုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ပဋိ။ပ။သုဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ စတ္တာရော ပစ္စယာ၊ လေးပါးသောပစ္စည်းတို့ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိယန္တိ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုပစ္စယပရိဘောဂေါ၊ မည်၏။ တထာပဝတ္တာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ ကို ရ၏။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဝဏ္ဏနာ

၁၄။ တတြာတိ၊ ကား။ တေသု ပါတိမောက္ခသံဝရဒီသု၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရစသည်တို့၌။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ကား။ ဣဓ ဘိက္ခုတိအာဒိနာ၊ ဣဓ ဘိက္ခု ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂတဒေသနာယ၊ လာသောဒေသနာ၏။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝိနိစ္ဆယကထာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုသီလတို့၌။ သံသယဝိဓမ္မနေန၊ ယုံမှားကိုပယ်ဖျောက်သဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယာဝဟာ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို ဆောင်ပေးတတ်သော။ ကထာ၊ စကားတည်း။ ပဌမဿ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော။ [၃၉] အတ္ထဿ၊ ဘယဣက္ခဏအနက်၏။ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ၊ အလုံးစုံသောလူရဟန်းတို့နှင့်ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသာဓာရဏံ၊ လူတို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ ပဗ္ဗဇိတာဝေဏိကံ၊ ရဟန်းတို့၏ သီးသန့်ဥစ္စာဖြစ်သော။ ပရိယာယံ၊ ပရိယာယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဆိန္ဒူ။ပ။ဒိတာယ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝါ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြခြင်းဖြင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပရိပုဏ္ဏ။ပ။ယောဂျတာ၊ ပြည့်စုံသော ပါတိမောက္ခသံဝရအား သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရာဒိဘာဝေါ နာမ၊ အဖိုး၊ အတူ၊ အဆင်းအားဖြင့် သုံးပါးစုံပျက်သောအဝတ်ကို ဝတ်ခြင်းစသည်မည်သည်ကား။ နိဂ္ဂဟိတဿ၊ နှိပ်အပ်သော၊ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သောဥစ္စာမရှိသော။ (နိဂ္ဂဟိတဿ-ဟုရှိလျှင် မှီခိုအားထားရာကင်းမဲ့သော၊ ကံမကောင်းအကြောင်းမသင့်သော-ဟုပြန်ရာ၏) ဒလိဒ္ဓဿပိ၊ သူဆင်းရဲအားလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုသူဆင်းရဲမှ။ ဝိသေသေတုံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခာ၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်အား။ ယောဂျတာဝဒဿနတ္ထံ၊ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ။ ကုလပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အာစာရကုလပုတ္တော၊ အကျင့်အားဖြင့် ကုလပုတ္တမည်သောသူသည် ၎င်း။ ဇာတိကုလပုတ္တော ဝါ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ကုလပုတ္တမည်သောသူသည် ၎င်း။ ပဋိပဇ္ဇိတုံ၊ ကျင့်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ သိက္ခာပဒသီလန္တိ၊ ကား။ စာရိတ္တဝါရိတ္တပုဘေဒံ၊ တွ-ဟူသော အကွဲအပြားရှိသော။ သိက္ခာပဒ-ဝသေန၊ ပုဒ်အလိုအားဖြင့်။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်သော။ သီလံ၊ တည်း။ ယောတိ၊ ကား။ အနိယမနိဒ္ဓေသော၊ အနိယမအားဖြင့်ပြအပ်သော။ ယော ကောစိ

သော။ ပုဂ္ဂလော၊ တည်း။ နန္တိ၊ ကား။ ဝိနယပရိယာပနံ၊ ဝိနည်း၌ အတွင်း
ဝင်သော။ သီလံ၊ ကို။ တန္တိ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ။ သဟကာရိကာရဏဘာဝ-
တော၊ ဟက္ခပြုလေ့ရှိသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောက္ခေတိ၊
လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ (ဟိတ်ဖြင့် ဖြည့်စွက်၍ဖွင့်သည်။ အလုံးစုံသောဆင်းရဲ
မှလွတ်စေရာ၌ ကူညီဖက်အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) အပါယေ၊ ၌။
ဘဝါနိ၊ ဖြစ်သည်တို့တည်း။ အာပါယိကာနိ၊ အပါယ်ဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲတို့။
အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တဒညံ၊ ထိုမှတပါးသော။ သဗ္ဗသံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊
၏။ သံဝရဏံ၊ သံဝရဏဟူသည်။ ကာယဝစီဒ္ဓါရာနံ၊ ကာယဒွါရ ဝစီဒ္ဓါရတို့ကို။
ပိဒဟနံ၊ ပိတ်ခြင်းတည်း။ ယေန၊ အကြိုင်သီလဖြင့်။ ဘေ၊ ထိုကာယဒွါရ
ဝစီဒ္ဓါရတို့ကို၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ပိဟိတာ၊ ပိတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
သော၊ ထိုသီလသည်။ သံဝရော၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ သော၊ ထိုသံဝရသည်။
ဝိတိက္ကမာဋ္ဌိပက္ခော၊ လွန်ကျူးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤ
သို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ၊ ခုနစ်ပါးသော
အာပတ်အစုတို့ကို။ အဝိတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းပေတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ကာယိက။ ပ။ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရေန သံဝုတောတိ၊
ကား။ ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ဖြင့်။ ပိဟိတကာယဝစီဒ္ဓါရော၊ ပိတ်အပ်သော
ကာယဒွါရ ဝစီဒ္ဓါရရှိသည်ဖြစ်၍။ စ၊ ဆက်။ တထာဘူတော၊ ထိုသို့ဖြစ်၍
ဖြစ်သောသူသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလသို့။
ဥပေတော နာမ၊ ကပ်ရောက်သည် မည်သည်။ တေန စ၊ ထိုသီလနှင့်လည်း။
သမင်္ဂီ နာမ၊ ပြည့်စုံသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဥပဂတော။ ပ။ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အပရော၊ အဋ္ဌကဟာနည်းမှတပါးသော။ နယော၊ နည်းကား၊ ဝါ၊
နည်းကို။ (မယာ၊ သည်။ ဝုဇ္ဇတေ၊ ၏။ ဝါ၊ အံ။) ကိလေသာနံ၊ တို့၏။
ဗလဝဘာဝတော စ၊ အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပါပကိရိယာယ၊
မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏။ သုကရဘာဝတော စ၊ ပြုလွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ ပုညကိရိယာယ၊ ၏။ ဒုက္ကရဘာဝတော စ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ ဟုက္ခတ္တံ၊ စွာ။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ပတနသီလော၊ ကျရောက်ခြင်း
အလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ ပုထုဇ္ဇေနော၊ ပုထုဇဉ်ကိုရ၏။
ဝါ၊ တနည်း။ အနိစ္စတာယ၊ ကြောင့်။ ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ (ကာမ ရူပ အရူပ
ဘဝ ၃-ပါးနှင့် ယောနိ ဂတိ ဌိတိ နိဝါသတို့၌-ဟု ဆိုလို၏) ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တော၊
ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည် ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိယန္တံ ဝိယ၊ ရေငင်စက်ကဲ့သို့။
အနဝဋ္ဌာနေန၊ မတည်တံ့သဖြင့်။ ပရိတ္တမနတော၊ ချာချာလည်ခြင်းကြောင့်။
ဝါ၊ ချာချာလည်သောအားဖြင့်။ ဂမနသီလော၊ သွားခြင်းအလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မရဏဝသေန၊ သေခြင်း၏အလိုအားဖြင့်။ တမ္ပိ တမ္ပိ သတ္တနိကာယေ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်း၌။ (တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်းမှ-ဟု ရှိသင့်၏) အတ္တဘာဝဿ၊ ကို။ ပါတနသီလော၊ ကျစေခြင်းအလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ ၏။ သတ္တသန္တာနော၊ သတ္တဝါ၏ သန္တာန်ရုပ်နာမ်အစဉ်ကိုရ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ စိတ္တမော၊ စိတ်ကိုသာလျှင်ရ၏။^၁ တံ ပါတိနံ၊ ထိုပါတိမည်သော ပုထုဇဉ်ကို။ ဝါ၊ သတ္တဝါ သန္တာန်ကို။ ဝါ၊ စိတ်ကို။ သံသာရဒုက္ခဟော၊ သံသရာဆင်းရဲမှ။ မောက္ခေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝိမောက္ခေန၊ လွတ်မြောက်သဖြင့်။ သတ္တော၊ ကို။ ဝိမုတ္တောတိ၊ လွတ်မြောက် သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်သည်မှန်၏။ စိတ္တဝေါဒါနာ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ သတ္တဝါတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ အနုပါဒါယ၊ မစွဲလမ်းမှု၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်လေပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနာ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ ဟေတုနာ၊ ကြောင့်။ သံသာရေ၊ ၌။ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အပိတိအပင် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာဟူသော သံယောဇဉ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာဝတံ၊ ပြေးသွားရကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ရကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ ပါတိနော၊ ထိုပါတိမည်သော။ သတ္တဿ၊ ၏။ တဏှာဒိသံကိလေသတ္တယတော၊ တဏှာအစရှိသော သံကိလေသ သုံးပါး အပေါင်းမှ။ ဧတေန၊ ဤသီလဖြင့်။ မောက္ခော၊ လွတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ [၄၀] ကဏ္ဍေကာဠောတိအာဒိနံ၊ ကဏ္ဍေကာဠော ဤသို့အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ သိဒ္ဓိ ဝိယ၊ ပြီးခြင်းကဲ့သို့။ အဿ၊ ဤပါတိမောက္ခ-ပုဒ်၏။ သမာသသိဒ္ဓိ၊ သမာသပုဒ်ပြီးခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။^၂ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ ပါတေတိ ဝိနိပါတေတိ၊ ပျက်စီး၍ကျရောက်စေ တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ ပါတိမည်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။

၁-ဂမနသီလော-ဟူသော ရှေးဝစနတ္ထအရ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို၎င်း၊ ပါတနသီလောဟူသော နောက်ဝစနတ္ထအရ ဇုတိစိတ်ကို၎င်း မုချအားဖြင့်ရ၏။ သို့သော်လည်း “၎င်းပါတိမည် သောစိတ်ကို လွတ်စေသည်”ဟု ဆိုလတ်သော ဝစနတ္ထ၌ ထိုစိတ်နှစ်မျိုးကိုသာ ယူရန် မသင့်ပေ၊ ထို့ကြောင့် စိတ်သာမန်ကိုသာ ယူသင့်သည်။

၂-ကဏ္ဍေ ဌိတော ကာဠော အဿာတိ ကဏ္ဍေကာဠော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ပြီးရာ၌ ဌိတော- ပုဒ်ကြေသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း သံကိလေသတ္တယတော- ဟူသော အပါဒါနပုဒ်ကြေ၍ သမာသပုဒ်ပြီးသည် ဟု ဆိုလို၏။ ကဏ္ဍေကာဠော-လည်ပင်း၌ တည်သောမည်းသောအဆင်း ရှိသောသူ။ ၎င်းပုဒ်ပြီးပုံကို မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏ တတိယပိုင်း ၁၇-သုတ်မှာ ကြည့်ပါလေ။

စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းဟူသောလောကကို။ နိယတိ၊
ဆောင်အပ်၏။ စိတ္တေန၊ သည်။ ပရိကဿတိ၊ ဆွဲငင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊
၏။ တဿ ပါတိနော၊ ထိုပါတိမည်သောစိတ်၏။ ဧတေန၊ ဤသီလဖြင့်။
မောက္ခော၊ လွတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊
မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေန၊ ဤသံကိလေသဖြင့်။ အပါယဒုက္ခေ စ၊ ခွဲ၎င်း။
သံသာရဒုက္ခေ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပတတိ၊ ကျတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။
တဏှာဒိသံကိလေသော၊ တဏှာအစရှိသော သံကိလေသကိုရ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။
တဏှာ၊ သည်။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။)
တဏှာဒုတိယော၊ တဏှာလျှင်အဖော်ရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ (သံဓာဝတိ၊
၏။) ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ အာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတော ပါတိတော၊
ထိုပါတိမည်သော သံကိလေသမှ။ မောက္ခော၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနတို့၌။ (လောကော၊
သတ္တဝါသည်။) ပတတိ၊ ကျရောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို
အာယတနတို့သည်။ ပါတိနိ၊ ပါတိမည်ကုန်၏။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိက-
ဗာဟိရာနိ၊ ဗာဟိရမည်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။)
ဟိ၊ မှန်၏။ လောကော၊ သည်။ ဆသု၊ ၆-ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၌။
သမုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဆသု၊ ၆-ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့၌။ သန္တဝံ၊ ပေါင်း
ဖော်ခြင်းကို။ ကုဗ္ဗတိ၊ ပြု၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတော၊ ပ။ သင်္ခါတတော၊ ထို
အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဗာဟိရာယတန-ဟု ဆိုအပ်သော။ ပါတိတော၊ မှ။ မောက္ခော၊
လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။
အဿ၊ ထိုသံသရာအား။ ပါတော ဝိနိပါတော၊ ပျက်စီး၍ကျခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ သံသာရော၊ ကိုရ၏။ တတော၊ ထိုပျက်စီး၍
ကျခြင်းရှိသော သံသရာမှ။ မောက္ခော၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗလောကာပေတိဘာဝတော၊
အလုံးစုံသော လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သောကြောင့်။ ဓမ္မိဿရော၊ တရား၏
အရှင်ဖြစ်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ ကို။ ပတိတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤ
သီလဖြင့်။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောက္ခော၊ မည်၏။ တေန၊ ထို
မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော သီလဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ပတိနော၊ အရှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ မောက္ခော၊ လွတ်ကြောင်းသီလ
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပတိမောက္ခော ဝေ၊ ကွသည်
ပင်လျှင်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဂုဏာနံ၊ အလုံးစုံသော

၁-တတိယာဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသိ၊ တနည်း—မောက္ခော ဧတေန-ဖြင့် မောက္ခ-ပုဒ်ကို
ကရုဏသာနေ-ဟု သိစေသည် ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။

ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏။ မူလဘာဝတော၊ အရင်းခံ အခြေအမြစ်ဖြစ်သောကြောင့်။ ဥတ္တမဋ္ဌေန၊ မြတ်သောအနက်အားဖြင့်။ ပတိ စ၊ မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်သောသီလသည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော။ အတ္ထေန၊ အနက်အားဖြင့်။ မောက္ခော စ၊ လွတ်စေတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဝါ၊ လွတ်ကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိမောက္ခော၊ မည်၏။ ပတိမောက္ခော ဝေ၊ လျှင်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့် ပင်လျှင်။ ပါတိမောက္ခန္တိ။ပ။မေတန္တိ၊ မေတံ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ထုတ်ဆောင်၍ သိအပ်၏။) (တနည်းကား) ပါတိ။ပ။မေတန္တိ၊ မေတံ ဤသို့အစရှိသော။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကို။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။ [ပါတိမောက္ခန္တိ၊ ကား။ ဧတံ၊ ဤသီလသည်။ မုခံ၊ ခံတွင်းသဖွယ်ဖြစ်၏။ ဧတံ၊ သည်။ ပမုခံ၊ မြင့်မြတ်ပြဇာန်း၏။]

အထ ဝါ၊ ကား။ ပဇ္ဇတိ၊ ပ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ပကာရေ၊ အပြားဟူသော အနက်၌။ နိပါတော၊ တည်း။ အတိတိ၊ အတိ-ဟူသောပုဒ်သည်။ အစ္စန္တတ္ထေ၊ စင်စစ်ဟူသောအနက်၌။ နိပါတော၊ တည်း။ ပကာရေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ မောက္ခေတိ၊ လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဒံ သီလံ၊ ဤသီလသည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ တဒဂံဝသေန စ၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သမာဓိသဟိတံ စ၊ သမာဓိနှင့်တကွဖြစ်၍၎င်း။ ပညာသဟိတဉ္စ၊ ပညာနှင့်တကွဖြစ်၍၎င်း။ ဝိက္ခမ္ဘန-ဝသေန စ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သမုစ္ဆေဒဝသေန စ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ (ဤဖြင့် ပကာရအနက်ကို ပြသည်) အစ္စန္တံ၊ စင်စစ်။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပတိ ပတိ၊ အသီး အသီး။ မောက္ခော၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ လွတ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိမောက္ခော၊ မည်၏။ တမ္ပာ။ပ။ဒေါသတော၊ ထိုထိုလွန်ကျူးမှု အပြစ်မှ။ ပစ္စေကံ၊ အသီး အသီး။ မောက္ခော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပတိမောက္ခော ဝေ၊ လျှင်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မောက္ခေတိ၊ မောက္ခဟူသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ တဿ မောက္ခဿ၊ ထိုလွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်၏။ ပဋိဗ္ဗိမ္မဘူတော၊ အတူဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သီလသံဝရော၊ သည်။ (တပုဋိဘာဂေါ-၌စပ်) အရုဏ္ဏဂ္ဂမနံ၊ အရုဏ်တက်ခြင်းသည်။ သူရိယဿ၊ နေ၏။ ဥဒယဘူတော၊ ထွက်ပေါ်ခြင်း

၁-ပ, အတိ-ပုဒ်များမှာ ဥပသာရပုဒ် ၂၀-၌ အတွင်းဝင်သော ပုဒ်များဖြစ်သည်။ ကင်္ခါဝိတရဏီဋီကာသစ်၌ ၎င်းတို့ကို ဥပသာရ-ဟူ၍ပင် ပြဆို၏။ ဤ၌ကား မောက္ခ-ပုဒ်၏ အစဉ်ကျစေ၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် နိပါတ်ဟု ပြဆိုသည်ဖြစ်ရာ၏။

သဘောဖြစ်၍။ တပုဋိဘာဂေါ၊ ထိုနေ၏အတူသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဥဒယဘူတော၊ အစထွက်ပေါ်ခြင်းသဘောဖြစ်၍။ တပုဋိ-
 ဘာဂေါ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏အတူပေတည်း။ ကဿ၊ ဟူမူ။ ယထာရဟံ၊ စွာ။
 ကိလေသနိဗ္ဗာပနတော၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်တည်း။ ပတိ-
 မောက္ခောယေဝ၊ လျှင်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ မောက္ခံ၊
 နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကား။ မောက္ခာဘိမုခံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရှေးရှု။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ပတိမောက္ခမေဝ၊
 လျှင်။ ပါတိမောက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 ပါတိမောက္ခသဒ္ဓဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣရိယတီတိ၊
 ဟူသည်ကား။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝိဟရတီတိ ဣမိနာ၊
 ဤပုဒ်ဖြင့်။ [၄၁] ပါတိမောက္ခသံဝရသီလေ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။
 ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဣရိယာပထဝိဟာရော၊ ရကို။ ဒဿိတော၊ ၏။ ပါဠိယန္တိ၊ ကား။
 ဈာနဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဈာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သမဏာစာရဉ္စ၊ ရဟန်း၏ သင့်သောအကျင့်ကို၎င်း။
 သမဏဂေါစရဉ္စ၊ ရဟန်း၏ ကျက်စားရာကို၎င်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အာစာရ-
 ဂေါစရသမ္ပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ ကာမံ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောအပ်ပေ၏။
 ပန၊ သော်လည်း။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးလမ်းကို။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ညွှန်ကြားသောသူသည်။
 ဝါမံ၊ လက်ဝဲလမ်းကို။ မုဉ္ဇ၊ လွှတ်ပါလေ။ ဒက္ခိဏံ၊ လက်ျာလမ်းကို။ ဂဏှ၊
 ယူပါလေ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗပုဗ္ဗကံ၊ ကြဉ်အပ်သောလမ်းလျှင် ရှေ့သွား
 ရှိသော။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်သောလမ်းကို။ ဝဒေယျ ယထာ၊ ပြောကြားရာ
 သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ သသိသန္တာနေန၊ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ရေချိုးခြင်းဖြင့်။
 ပဟိနသေဒမလဇလ္လိကဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ချွေးအညစ်အကြေး ကြေးညော်
 ရှိသောသူအား။ ဝါ၊ ကြေးညော်ကိုပယ်ပြီးသောသူအား။ မာလာပ၊ ဝိဓာနံ၊
 ပန်းနံသာ နံသာပျောင်း စသည်တို့ဖြင့် ဆင်ယင်ခြင်း အစီအရင်သည်။ ယုတ္တရူပံ
 ယထာ၊ သင့်လျော်သောသဘောရှိသကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဟိနပါပဓမ္မဿ၊
 ပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသောသူအား။ ကလျာဏဓမ္မသမာယောဂေါ၊
 ကောင်းမှုတရားနှင့်ယှဉ်စေခြင်းသည်။ ယုတ္တရူပေါ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အတ္ထိပ၊ အနာစာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဒွယံ၊ နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းပြု
 ပြီး၍။ အနာစာရံ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိဘဇိတုံ၊ ငှါ။ တတ္ထ ကတမော အနာ-
 စာရေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ကာယိကော ဝိတိက္ကမောတိ၊
 ကား။ တိဝိမံ၊ သော။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ တည်း။ ဝါစသိကော ဝိတိက္ကမောတိ၊
 ကား။ စတုဗ္ဗိမံ၊ သော။ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ တည်း။ ကာယိကဝါစသိကောတိ၊ ကား။
 တဒုဘယံ၊ ထိုဒုစရိုက်နှစ်ပါးစုံတည်း။

ဧဝံ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဿ၊ ကို။ ဝီတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ အနာစာရံ၊ မသင့်သောအကျင့်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဿိလံ၊ အနာစာရေတံ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုအနာစာရတို့တွင်။ ကေစွိယံ၊ အချို့သော အနာစာရကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဣဓေကစွော ဝေဠုဒါနေန ဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဤ။ တတ္ထ၊ ဤ။ ဝေဠုဒါနေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စယုပ္ပါဒနတ္ထေန၊ ပစ္စည်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးရှိသော။ ဝေဠုဒါနေန၊ ဝါးကိုပေးခြင်းဖြင့်။ ပတ္တဒါနာဒိသုပိ၊ ပတ္တဒါန စသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ ဝေဠုတိ၊ ဝါးဟူသည်ကား။ မနုဿာနံ၊ လူတို့အား။ ပယောဇနာဝဟော၊ အကျိုးကို ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်သော။ ယောကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဝေဠုဒဇ္ဈော၊ ဝါးဒုတ်တည်း။ ဂန္ဓိကာဒိနံ၊ နံသာသည် စသည်တို့အား။ ဂန္ဓပလိဝေဠုနာဒိအတ္ထံ ဝါ၊ နံသာကို ရစ်ပတ်ခြင်း ထုပ်ခြင်း စသော အကျိုးရှိသော ဖက်ရွက်သည်၎င်း။ တာလနာဠုကေရာဒိပတ္တံ ဝါ၊ ထန်းရွက်၊ အုန်းရွက် စသော သစ်ရွက်သည်၎င်း။ ပတ္တံ၊ သစ်ရွက်မည်၏။ မနုဿာနံ၊ လူတို့အား။ ပယောဇနာဝဟံ၊ အကျိုးကိုဆောင်တတ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောပန်းသည်။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းမည်၏။ ဖလံ၊ အသီးသည်။ တထာ၊ ထိုပန်းအတူပင်တည်း။ သိရိသစုဏ္ဏာဒိနာနိယစုဏ္ဏံ၊ ကုက္ကိုမုန့် စသော ရေချိုးကသယ်မှုန့်သည်။ သိနာနံ၊ နမည်၏။ မတ္တိကာပိ၊ မြေညက်သည်လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤရေချိုးကသယ်မှုန့်၌သာလျှင်။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ မုခသောဓနတ္ထံ၊ ခံတွင်းကိုသုတ်သင်စင်ကြယ်စေခြင်းအကျိုးရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဒန္တပေါနံ၊ ဒန်ပူသည်။ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ ဌမည်၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒါသံ ဝိယ၊ ကျွန်ကိုကဲ့သို့။ နိစဋ္ဌာနေ၊ နိမ့်သောအရာ၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခလိတဝစနံ၊ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးသောစကားကို။ သဏ္ဌပေတွာ၊ ကောင်းစွာတည်စေ၍၊ ဝါ၊ ဖေးမဖာထေး၍။ ပိယကမ္ပတာယ၊ မိမိအား ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဂ္ဂယုဝစနံ၊ လူဒါယကာတို့ကို မြှောက်ပင့်၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ စာဠုကမ္ပတာ၊ မည်၏။ မဂ္ဂသုပုတာတိ၊ ကား။ မဂ္ဂသုပသမတာ၊ ပဲနောက်ဟင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သစ္စာလိကေန၊ အမှန်အမှား နှစ်မျိုးသောစကားဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပနံ၊ အသက်မွေးမှုကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့၍ပြဦးအံ့၊ ဝါ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ မဂ္ဂသုပေ၊ ပဲနောက်ဟင်းကို။ ပစ္စန္တေ၊ ချက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟု မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ပစ္စန္တိ ယထာ၊ ကျက်ကုန်သကဲ့သို့။ ကတိပယာ၊ အနည်းငယ်သော ပဲနောက်တို့သည်။ န ပစ္စန္တိ ယထာ၊ မကျက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သစ္စာလိကေန၊ အမှန်အမှားဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပနေ၊ အသက်မွေးမှုကို ပြုလတ်သော်။ အလိကံ၊ အမှားသည်။ ဗဟု များသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ သစ္စံ၊ အမှန်သည်။ အပ္ပကံ၊ နည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပရိဘဋ္ဌတိ၊ ချီပိုးထိန်းကျောင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဘဋ္ဌော၊ ဋ္ဌမည်၏။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဒါရကေ၊ သူငယ်တို့ကို။ ပရိဟရန္တော၊ ထိန်းကျောင်းသူကို ရ၏။ ပရိဘဋ္ဌဿ၊ ထိန်းကျောင်းသူ၏။ ကမ္မံ၊ အမှုသည်။ ပါရိဘဋ္ဌျ၊ မည်၏။ သာ ဝေ၊ ထိုထိန်းကျောင်းသူ၏အမှုသည်ပင်လျှင်။ ပါရိဘဋ္ဌျတာ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ သည်။ အလင်္ကရဏာဒိနာ၊ တန်းဆာဆင်ပေးခြင်းစသည်ဖြင့်။ ကုလဒါရကပရိဟရဏဿ၊ အမျိုးဒကာတို့၏ သူငယ်တို့ကို ထိန်းကျောင်းခြင်း၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ တေသံ တေသံ ဂိဟံနံ၊ ထိုထိုလူပတ်ကြောင်တို့၏။ ဂါမန္တရဒေသန္တရာဒိသု၊ ရွာခြား ရပ်ခြားစသည်တို့၌။ သာသနပဋိသာသနဟရဏံ၊ အသွားအပြန် သတင်းစကားကို ပို့ဆောင်ခြင်းသည်။ ဇသံပေသနိကံ၊ မည်၏။ အညတရညတရေနာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ ဝေဠုဒါနာဒိနံ ဝါ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါးပေးခြင်းစသည်တို့တွင်၎င်း။ ဝေဠုကမ္မံ။ ပ။ ပဌပနာဒိနံ၊ ဆေးကမ္မတဏှာထိန်းသိမ်းမှု ဆွမ်းတုံပေးမှု သံသာအားဖြစ်သော ပစ္စည်းစေတီအားဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကို မတရားပေးကမ်းမှု (ဝါ-ပစ္စည်းတို့ဖြင့် လာဘ်ကိုဖြစ်စေမှု) အစရှိကုန်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုဖြင့်။ ဇီဝိတကပ္ပနကကမ္မာနံ၊ အသက်မွေးကြောင်းအမှုတို့တွင်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသောအမှုဖြင့်။ [၄၂] ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ ဂရဟိတေန၊ ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သော။ ပဋိသိဒ္ဓေန၊ တားမြစ်တော်မူအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေနာတိ၊ ကား။ န သမ္မာအာဇီဝေန၊ သမ္မာအာဇီဝမဟုတ်သော အသက်မွေးမှုဖြင့်။ အယံ ဝုစ္စတိ အနာစာရေတိ၊ ကား။ အယံ သဗ္ဗေပိ၊ ဤအလုံးစုံကိုလည်း။ အနာစာရေတိ၊ ဟူ၍။ ကသိယတိ၊ ၏။ အာစာရနိဒ္ဒေသော၊ သကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေနော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး၏ ဆန့်ကျင်ဖက်နည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဂေါစရနိဒ္ဒေသေပိ၊ သဉ္ဌိလည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ အဂေါစရဿ၊ ရကို။ ဝစနေ၊ ဆိုခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဂေါစရေတိ၊ ကား။ ပိဏ္ဍပါတာဒိနံ၊ ဆွမ်းစသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဥပသင်္ကမိတုံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တဋ္ဌာနံ၊ သင့်လျော်သောအရပ်တည်း။ အယုတ္တဋ္ဌာနံ၊ မသင့်လျော်သော အရပ်သည်။ အဂေါစရော၊ မည်၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာကား။ ဝေသိယာ၊ ပြည့်တန်းဆာမတည်း။ (တနည်း) ဝေသိယာ၊ ပြည့်တန်းဆာမဟူသော။ ဂေါစရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝေသိယာဂေါစရော၊ မည်၏။ မိတ္တသန္တဝဝသေန၊ မိတ်ဆွေအဖြစ် ဆက်ဆံခြင်း (ချစ်ကျွမ်းဝင်ခြင်း)၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ချဉ်းကပ်အပ်သော အရပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဂေါစရေပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝေသိယာ

နာမ၊ ဝေသိယာတို့မည်သည်ကား။ ရူပပဇိဝိနိယော၊ ရုပ်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးသော ပြည့်တန်းဆာမတို့တည်း။ တာ၊ ထိုပြည့်တန်းဆာမတို့ကို။ မိတ္တသန္တဝသေန၊ အားဖြင့်။ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ၊ မချဉ်းကပ်အပ်ကုန်။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ သမဏဘာဝဿ၊ ရဟန်းအဖြစ်၏။ အန္တရာယကရတ္တာ၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပရိသုဒ္ဓါသယဿာပိ၊ စင်ကြယ်သော အလိုရှိသူအားလည်း။ ဂရဟဟေတုတော၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်းပေတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒက္ခိဏာဒါနဝသေန၊ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း မြတ်သော အလှူဒါန၏အစွမ်းဖြင့်။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာဝ၊ ထင်စေ၍သာလျှင်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ၊ ကပ်အပ်ကုန်၏။ မတပတိကာ ဝါ၊ လင်သေပြီးသော မိန်းမတို့ကို၎င်း။ ပဝုတ္ထပတိကာ ဝါ၊ ကွဲကွာသော လင်ရှိသူမိန်းမတို့ကို၎င်း။ ဝိဓဝါ၊ မုဆိုးမတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထုလ္လကုမာရိကာတိ၊ ကား။ မဟလ္လိကာ၊ အရွယ်ရောက်ပြီး၍ ကြီးရင့်ကုန်သော။ အနိဝိဋ္ဌကုမာရိယော၊ အိမ်ထောင်သည် အဖြစ်သို့မသွင်းအပ်သေးသော မိန်းမပျိုတို့တည်း။ ပဏ္ဏကာတိ၊ ကား။ နပုံသကာ၊ နပုံးပဏ္ဍုက်တို့တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေ၊ ထိုပဏ္ဍုက်တို့သည်။ ဥဿန္တကိလေသာ၊ များသောကိလေသာရှိကုန်၏။ အဝူပသန္တပရိဋ္ဌာဟံ၊ မငြိမ်းသောကိလေသာ ပူပန်မှုရှိကုန်၏။ လောကာပ၊ ဗဟုလော၊ လောကာမိသမည်သော ကာမဂုဏ်ကိုမှီသောစကားများကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဘိက္ခုနိယော နာမ၊ တို့မည်သည်ကား။ ဥဿန္တဗြဟ္မစရိယာ၊ များသော အကျင့်မြတ်ရှိကုန်၏။ ဘိက္ခုပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူများသောအကျင့်မြတ်ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းမိန်းမ ရဟန်းယောက်ျားတို့အား။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝိသဘာဂဝတ္ထုဘာဝတော၊ ဝိသဘာဂဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တဝသေန၊ အကျွမ်းဝင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပသင်္ကမနေ၊ ချဉ်းကပ်လတ်သော်။ ကတိပါဟေနေဝ၊ ရက်များမကြာမီပင်လျှင်၊ ဝါ၊ သုံးလေးငါးရက်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော၊ အကျင့်မြတ်၏အန္တရာယ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဂိလာနပုစ္ဆနာဒိဝသေန၊ လူမမာမေးခြင်းစသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပသင်္ကမနေ၊ လတ်သော်။ သတောကာရိနာ၊ အမှတ်ရလျက်ပြုလေ့ရှိသည်၊ ဝါ၊ သတိဉာဏ်ဖြင့် ပြုလေ့ရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပါနာဂါရန္တိ၊ ကား။ သုရာပါနသရံ၊ သေရည်သောက်ရာအိမ်တည်း။ ဝါ၊ သေရည်အရက်ဆိုင်တည်း။ တံ၊ ထိုသေရည်ဆိုင်သည်။ သောဏ္ဏဇနေဟိ၊ သေသောက်ကြူးသူတို့မှ။ (အဘိ ဋ္ဌ ၂-၃၂၅-၌ သုရာသောဏ္ဏဟိ-ဟု ရှိ၏) အဝိဝိတ္တံ၊ မကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသေရည်ဆိုင်၌။ တေဟိ၊ ထိုသေသောက်ကြူးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။

ဟဿသောဏ္ဏဝသေန၊ ပျော်ရွှင်ကြူးသည်၏ အနှမ်းအားဖြင့်။ န ဥပသင်္ကမိ
တဗ္ဗံ၊ မချဉ်းကပ်အပ်။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယကရတ္တာ၊ မြတ်သော
အကျင့်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သံသဌော ဝိဟရတိ
ရာဇ္ဇဟိံအာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ရာဇာနော နာမ၊ မင်းတို့မည်သည်ကား။
ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်းပြည်ကို။ အနုသာသန္တိ၊ ဆုံးမအုပ်ချုပ်
ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့ပင်တည်း။ ရာဇိဿရိယသဒိသာယ၊ မင်း၏ အစိုးရခြင်း
စည်းစိမ်နှင့်တူသော။ ဣဿရိယမတ္တာယ၊ စည်းစိမ်အတိုင်းအရှည်နှင့်။ သမန္တာ-
ဂတာ၊ ပြည့်စုံသောသူတို့သည်။ ရာဇမဟာမတ္တာ၊ မတ္တတို့မည်ကုန်၏။ တိတ္ထိ-
ယာတိ၊ ကား။ ဝိပရိတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန်သောအယူရှိကုန်သော။ ဗာဟိရက-
ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သာသနာပ ပရိပိုင်တို့တည်း။ တိတ္ထိယသာဝကောတိ၊ ကား။
တေသု၊ ထိုတိတ္ထိပရိပိုင်တို့၌။ ဒဇ္ဇဘတ္တာ၊ မြဲမြံစွာဆည်းကပ်ကုန်သော။ ပစ္စယ-
ဒါယကာ၊ ပစ္စည်းကိုလှူသူဒါယကာတို့တည်း။ အနန္တပ။ သဂ္ဂေနာတိ၊ ကား။
တိဿန္တံ သိက္ခာနံ၊ သုံးပါးကုန်သော သိက္ခာတို့အား။ အနန္တလောမိကေန၊
မလျော်သော။ ပစ္စနိကဘူတေန၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သံသဂ္ဂေန၊
ရောနှောဆက်ဆံခြင်းဖြင့်။ သံသဌော၊ ရောနှောဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊
၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ဆက်ဆံခြင်းကြောင့်။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံ ဝါ၊ အကျင့်မြတ်၏
အန္တရာယ်သို့သော်၎င်း။ သလ္လေခပရိဟာနိံ ဝါ၊ သလ္လေခအကျင့်၏ ဆုတ်ယုတ်
ခြင်းသို့သော်၎င်း။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်တတ်၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ အပရေနပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယေန၊ နည်းပရိ-
ယာယ်ဖြင့်။ အဂေါစရံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယာနိ ဝါ ပန တာနိတိအာဒိ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဂတ္ထံ၊ ထိုပါ၌။ အဿဒ္ဓါနိတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ တို့၌။ သဒ္ဓါဝိရ-
ဟိတာနိ၊ သဒ္ဓါတရားကင်းကုန်၏။ တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ အပ္ပ-
သန္နာနိ၊ မကြည်ညိုကုန်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မကမ္မဗလသဒ္ဓါယ၊ ကံနှင့် ကံ၏
အကျိုးကို ယုံကြည်သောသဒ္ဓါ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသဖြင့်။ အဿဒ္ဓါနိ၊ မရှိကုန်။
ရတနတ္ထယပ္ပသာဒါဘာဝေန၊ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုခြင်းမရှိသဖြင့်။ အပ္ပ-
သန္နာနိ၊ ကုန်။ အက္ခောပ။ ကာနိတိ၊ ကား။ [၄၃] အက္ခောသဝတ္ထုဟိ၊
ဆဲရေးကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ အက္ခောသကာနိ ဝေ၊ ဆဲရေးလည်း ဆဲရေးတတ်
ကုန်၏။ ဘယဒဿနေ၊ ဘေးကိုပြသဖြင့်။ သန္တဇ္ဇနကာနိ စ၊ ခြိမ်းခြောက်လည်း
ခြိမ်းခြောက်တတ်ကုန်၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိကုန်။ အနတ္ထ-
မေဝ၊ အကျိုးမဲ့ကိုသာလျှင်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနတ္ထကာမာနိ၊

၁-ဤဒီကာစာကိုယ်၌ တေဟိ သောဏ္ဏတာဒိဝသေန-ဟူရှိ၏။ မကောင်း၊ အဘိ ၄၂-
၃၂၅၊ မဟာနိ ၄-၄၀၀-တို့၌ တေဟိ သဒ္ဓိံ သဟသောဏ္ဏဝသေန-ဟူရှိ၏။ ထိုပါ၌လည်းသဟ-
ကား မသင့် ဟဿ-ဟု ဖြစ်စေ၊ ဟသ-ဟု ဖြစ်စေ ရှိသင့်၏။

ကာမမည်ကုန်၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားကို။ န လူ့စွန္နိ၊ ကုန်။ အဟိတမေဝ၊ စီးပွားမဲ့ကိုသာလျှင်။ လူ့စွန္နိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟိတကာမာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဖာသုံ၊ ချမ်းသာခြင်းကို။ န လူ့စွန္နိ၊ ကုန်။ အဖာသုံယေဝ၊ မချမ်းသာခြင်းကိုသာလျှင်။ လူ့စွန္နိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဖာသုကကာမာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယောဂက္ခေမံ၊ ဘေးနှင့်ယှဉ်မှု၏ကုန်ခြင်းကို။ နိဗ္ဗယံ၊ ဘေးကင်းခြင်းကို။ န လူ့စွန္နိ၊ ကုန်။ အယောဂက္ခေမမေဝ၊ ယှဉ်မှုမကုန်ခြင်း ဘေးမကင်းခြင်းကိုသာလျှင်။ လူ့စွန္နိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယောဂက္ခေမကာမာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဘိက္ခုနန္တိ၊ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ သာမဏေရာနမ္ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုနန္တိ၊ ဧတ္ထ၊ ၌။ သိက္ခမာနသာမဏေရီနံ(ပိ)၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ရေတွက်အပ်သည်မှန်ပေ၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤစကားသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ သာသနိကာနံ၊ သာသနာတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အနတ္ထကာမတာဒိပနပဒံ၊ အကျိုးမဲ့ကိုလိုလားသည်၏အဖြစ်ကိုပြသောပုဒ်အပေါင်းပေတည်း။ တထာရူပါနိ ကုလာနီတိ၊ ကား။ တာဒိသာနိ၊ ကုန်သော။ ခတ္တိယကုလာဒီနိ၊ မင်းမျိုးအစရှိသည်တို့ကို။ သေဝတီတိ၊ ကား။ နိဿယ၊ အမှီပြု၍။ ဇီဝတိ၊ အသက်မွေး၏။ ဘဇတီတိ၊ ကား။ ဥပသင်္ဂဟတိ၊ ချဉ်းကပ်၏။ ပယိရုပါသတီတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ အယံ ဝုစ္စတီတိ၊ ကား။ အယံ ဝေသိယာဒိကော စ၊ ဤဝေသိယာအစရှိသော ကျက်စားရာသည်၎င်း။ အယံ ရာဇာဒိကော စ၊ ဤရာဇအစရှိသောကျက်စားရာသည်၎င်း။ အယံ အဿဒ္ဓကုလာဒိကော စ၊ ဤအဿဒ္ဓကုလအစရှိသောကျက်စားရာသည်၎င်း။ (အဂေါစရော-၌ စပ်) တံ တံ၊ ထိုထိုကျက်စားရာကို။ သေဝန္တဿ၊ မှီဝဲသောရဟန်းအား။ တိပ္ပကာရေပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်။ အယုတ္တော၊ မသင့်လျော်သော။ ဂေါစရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂေါစရော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးတို့တွင်။ ဝေသိယာဒိကော၊ ဝေသိယာအစရှိသော အရပ်သည်။ ပဉ္စကာမဂုဏ်နိဿယတော၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၏မှီရာဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဂေါစရော၊ ရမည်၏။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်းဟူမူ။ ကော စ။ပ။ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဂေါစရော၊ ကျက်စားရာမဟုတ်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါး၏နယ်ပယ်သည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။ ယဒိဒံ-ယေ ဣမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမေ၊ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပေတည်း။] ရာဇာဒိကော၊ ရာဇအစရှိသော အရပ်သည်။ သမဏဓမ္မဿ၊ ၏။ အနုပနိဿယတော၊ မှီရာ ဥပနိဿယမဟုတ်သောကြောင့်၎င်း။ လာဘ။ပ။ ဟေတုတော စ၊ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရဟူသော မိုးကြိုးစက်၏ ပစ်ခတ်ရာ၊ အယူဖောက်ပြန်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ အဂေါစရော၊ မည်၏။ အဿဒ္ဓကုလာဒိကော၊ အဿဒ္ဓ-

ကုလအစရှိသော အရပ်သည်။ သဒ္ဓါဟာနိ။ပ။ဝဟတော၊ သဒ္ဓါကရား၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ စိတ်၏သိတ်လန့်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်။ အင်္ဂါစရော၊ မည်၏။

ဂေါစရနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ န ဝေသိယာ ဂေါစရေတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန၊ ဆိုခဲ့ပြီး၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ သြပါနဘူတာနိတိ၊ ကား။ ဥဒပါနဘူတာနိ၊ ရေတွင်း၊ ရေကန် သဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုသံဃဿ စ၊ ၏၎င်း၊ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဘိက္ခုနီသံဃဿ စ၊ ၏၎င်း၊ ဝါ၊ သည်၎င်း။ (သြဂါဟန-ဌိစပ်) စတုမဟာပထေ၊ လမ်းလေးခု၌။ ခတပေါက္ခရဏိ ဝိယ၊ တူးထားအပ်သော ရေကန်ကဲ့သို့။ ယထာသုခံ၊ ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း။ သြဂါဟနက္ခမာနိ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ ကာသာဝပဇ္ဇောတာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ ဘိက္ခုနီနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ နိဝတ္ထပါရုတကာသာဝါနံယေဝ၊ ဝတ်ရုံသော သင်္ကန်းတို့၏သာလျှင်။ ပဘာဟိ၊ အရောင်တို့ဖြင့်။ ဧကောဘာသာနိ၊ တပြောင်ပြောင်တောက်ပကုန်၏။ ဣသိဝါတပဋိဝါတာနိတိ၊ ကား။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ပဝိသန္တာနံ စ၊ ဝင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နိက္ခမန္တာနဉ္စ၊ (အိမ်မှ)ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီသင်္ခါတာနံ၊ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဣသိနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ စိဝရဝါတေန စေဝ၊ သင်္ကန်းလေဖြင့်၎င်း။ သမိဉ္ဇန။ပ။သရီရဝါတေန စ၊ ကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းစသည်တို့က ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်မှလေဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝါတာနိ ပဝါယိတာနိ၊ ပြန့်သွားသော လေရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိနိဒ္ဓုတကိဗ္ဗိသာနိ၊ ခါထုတ်အပ်သော မကောင်းမှု မကောင်းကျိုး ရှိကုန်၏။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ နိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ အာဂတနယေနာပိ၊ လာသောနည်းဖြင့်လည်း။ အာစာရဂေါစရေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်လေပြီ။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတသ္မိ။ပ။သေ။ ဤပါတိမောက္ခသီလ၏ နိဒ္ဒေသ၌။ ဣမိနာပိ နယေနာတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဝုစ္စမာနဝိဓိနာပိ၊ ဆိုအပ်လတ်သော အစီအရင်ဖြင့်လည်း။ သံဃဂတောတိ၊ ကား။ သံဃသန္နိပါတံ၊ သံဃအစည်းအဝေးသို့။ ဂတော၊ သွားရောက်လတ်သော်။ အစိတ္တိကာရကတောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂကစိတ္တိကာရော၊ မပြုအပ်သော ရှိသေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အကတဂါရဝေါ၊ မပြုအပ်သော လေးစားခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ သဋ္ဌယန္တောတိ၊ ကား။ သရီရေန ဝါ၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ စိဝရေန ဝါ၊ သင်္ကန်းဖြင့်၎င်း။ ဗာသန္တော၊ ပွတ်တိုက်လျက်။ [၄၄] အစိတ္တိကာရကတော။ အရိုအသေမပြုမူ၍။ ပုရတောပိ၊ ရှေ့၌လည်း။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဌိတကောပိတိ၊ ကား။ ဥပရိ၊

အထက်၌။ တိဋ္ဌန္တော ဝိယ၊ တညဘိသက္ခေသ္မိ။ အာသန္နတရဋ္ဌာနေ၊ အလွန်
 နီးကပ်သောအရပ်၌။ ဌိတကောပိ၊ ရပ်လျက်လည်း။ ဘဏတိ၊ ပြောဆို၏။
 ဗာဟာဝိက္ခေပကောတိ၊ ကား။ ဗာဟံ၊ လက်ရုံးကို။ ဝိက္ခိပန္တော၊ မြောက်လျက်။
 အနုပါဟနာနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အနာဒရေ၊ အနာဒရအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊
 ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ သဉ္ဇပါဟနောတိ၊ ကား။ ဉပါဟနာရုဋ္ဌော၊
 ဘိနပ်စီးလျက်။ ထေရေ ဘိက္ခု၊ အနုပခဇ္ဇာတိ၊ ကား။ ထေရာနံ၊ ထေရ်ကြီး
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဌိတဌာနံ၊ တည်ရှိရာအရပ်သို့။ အနုပဝိသိတွာ၊
 လိုက်ဝင်၍။ တေသံ၊ ထိုထေရ်ကြီးရဟန်းတို့၏။ အာသန္နတရဋ္ဌာနံ၊ သာ၍
 နီးသောအရပ်သို့။ ဉပဂန္တော၊ ကပ်၍။ ။အဂ္ဂိကုဏ္ဏေ၊ မီးဖို၌။ ကဋ္ဌံ၊ ထင်းကို။
 ပက္ခိပတိ၊ ထည့်၏။ ဝေါက္ကမ္မာတိ၊ ကား။ ပဿတော၊ နံပါးမှ။ အတိက္ကမိတွာ၊
 ရှောင်လွှဲကျော်တက်၍။ ။သဘာဝတော၊ ပင်ကိုရင်း သဘောအားဖြင့်၊
 ဝါ၊ သူ့အလိုလို။ ဂူဠာနိ၊ ကွယ်ဝှက်ကုန်သည်။ ။သဏိပါကာရာဒိနာ၊
 တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာ စသည်ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆန္နာနိ ပဋိစ္ဆာဒိတာနိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်ကုန်
 သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အနာပုစ္ဆာတိ၊ ကား။ အနာပုစ္ဆိတွာ၊ မပန်ကြား
 မူ၍။ အဿာတိ၊ ကား။ အနာစာရဿ၊ မသင့်လျော်သော အကျင့်၏။

အပိ စ ဘိက္ခုတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားသည်။ သဗ္ဗဿေဝ၊
 အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ အာစာရဒဿနဝသေန၊
 အာစာရကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ အဋ္ဌကထာဝစနံ၊
 တည်း။ န နိဒ္ဒေသပါဠိ၊ နိဒ္ဒေသပါဠိမဟုတ်။ သဒ္ဓါသီလ။ပ။ ဟေတုကော၊
 စာဂ အစရှိသောဂုဏ်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဂရုဘာဝေါ၊ လေးသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂရုကရဏံ၊ အလေးပြုခြင်းသည်။ ဂါရဝေါ၊
 မည်၏။ ဂါရဝေန၊ အလေးပြုခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သဂါရဝေါ၊ မည်၏။ ဂရုဋ္ဌာနိယေသု၊ အလေးပြုအပ်သူအရာ၌
 တည်သောသူတို့၌။ ဂါရဝ။ပ။ ဝသေန၊ ရှိသေခြင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း စသည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ပတိဿယနာ၊ တုံဝပ်ခြင်းသည်။ ပတိဿာ၊ မည်၏။ သပ္ပ-
 တိဿဝပဋိပတ္တိ၊ ရှိသေတုံဝပ်ခြင်းဟူသောအကျင့်ကို ရ၏။ ပတိဿာယ၊ ရှိသေ
 တုံဝပ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပတိဿော၊ မည်၏။
 သင်္ခိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ။ ဟိရိမနတာယ စ၊ ရှက်စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ဩတ္တပ္ပိဘာဝေန စ၊ ကြောက်လန့်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဟိရိဩတ္တပ္ပနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သေခိယ-

၁-အာစာရပုဒ်ထည့်၍ဖွင့်သည်။ ဤ အဂ္ဂိကုဏ္ဏ-ပုဒ်သည် ဝေဒကျမ်းတို့၌ ပူဇော်အပ်
 သော ယဇ်မီးထားရာ မီးတိုင်းကို ဟော၏။ ဤ၌ကား ချွေးစရုံးအိမ်၌ရှိသော သာမန်မီးဖို
 ကို ဟောသည်။

ဓမ္မပါရိပုရိဝသေန၊ သေခိယကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သုနိဝတ္တော၊ ကောင်းစွာဝတ်သည်။ သုပါရတော၊ ကောင်းစွာရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါသာဒိကေနာတိ၊ ကား။ ပသာဒါဝဟေန၊ ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်သော။ တေ၊ ဤပုဒ်သည်။ ဣတ္ထမ္မ၊ တလက္ခဏေ၊ လက္ခဏအနက်၌။ ကရုဏာဝစနံ၊ တတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဣတော၊ ဤမှ။ ပရေသု၊ နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု ပဒေသုပိ၊ ၆-ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ ဤနည်း ပင်တည်း။ အဘိက္ကန္တေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိက္ကမေန၊ ရှေ့သို့သွားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဣရိယာပထသမ္ပန္နောတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နဣရိယာပထော၊ ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်သော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ သေသဣရိယာ- ပထာနမ္ပ၊ ကြွင်းသော ဣရိယာပုထ်တို့၏လည်း။ ပါသာဒိကတံ၊ ကြည်ညိုဖွယ် ဆောင်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရေတိ၊ ကား။ စက္ခုန္ဒြိယာဒိသု၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိကုန်သော။ ဆသု ဒ္ဓါရေသု၊ ၆-ပါးသောဒ္ဓါရတို့ ၌။ သုသံဝိဟိတာရက္ခော၊ ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော အစောင့်အရှောက်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဘောဇနေမတ္တညူတိ၊ ကား။ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော၊ သုံးဆောင်အပ်သော ကြောင့်။ ဘောဇနသညိတေ၊ ဘောဇဉ်ဟု မှတ်အပ် ဆိုအပ်သော။ စတုဗ္ဗိဓေပိ၊ လေးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်း၌။ ပရိယေသန၊ ပ။ ဝသေန၊ ရှာမှီးခြင်း ခံယူခြင်း သုံးဆောင်ခြင်း စသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပမာဏညူ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်ဖြစ်၍။ ဇာဂရိယ- မနုယုက္ခောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ၊ ညဉ့်ဦးယာမ် မိုးသောက်ယာမ်ပတ်လုံး။ ဘာဝနာမနသိကာရသင်္ခါတံ၊ ဘာဝနာနှလုံးသွင်းမှုဟုဆိုအပ်သော။ ဇာဂရိယံ၊ နိုးကြားခြင်းကို။ သာတစ္စကာရိတာဝသေန၊ အမြဲမပြတ်ပြုလေ့ရှိသည်၏အစွမ်း အားဖြင့်။ အနု အနု ယုတ္တော၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိုးကြားမှု၌။ ယုတ္တုပ္ပယုတ္တော၊ မပြတ်အားထုတ်၏။ သတိ၊ ပ။ တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကား သည်။ ယထာဝုတ္တဿ၊ သော။ အာစာရဿ၊ ၏။ သမ္ဘာရဒဿနံ၊ အထောက်အပံ့ အဆောက်အဦကို ပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အပ္ပိစ္ဆောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗန္တော၊ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍။ သန္တုဋ္ဌောတိ၊ ကား။ ယထာလာဘာဒိ- ဝသေန၊ ယထာလာဘ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သန္တောသေန၊ ရောင့်ရဲ

၁-အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အာဇာရကို ရှေးထား၍ နည်းတူကို ညွှန်သောအခါ သေသေသုပိ ဒေသဝ နယော-စသည်ဖြင့် ဝေ-သဒ္ဓါနှင့် ပြ၍ အာဇာရကိုနောက်ထား၍ ညွှန်သောအခါ သေ နယော သေသေသုပိ-စသည်ဖြင့် ဝေ-သဒ္ဓါ မပါပဲ အများအားဖြင့် ပြလေ့ရှိ၏။ ဤအရာ၌မူကား အာဇာရကို နောက်ထား၍ညွှန်ပါလျက် ဒေသဝ နယော-ဟု ဝေ-သဒ္ဓါနှင့်တကွ ရှိ၏။ ပါဠိထူးဟု မှတ်အပ်၏။ သို့မဟုတ် နောက်ကာလကျမှ အဆင့်ဆင့် ရေးကူးရာတွင် ဝေ-သဒ္ဓါ ပိုလာသည်ဟူ၍မူလည်း မှတ်ယူသင့်၏။

ခြင်းဖြင့်။ တုဋ္ဌော၊ ရောင့်ရဲသည်ဖြစ်၍။ သက္ကစ္စကာရီတိ၊ ကား။ အာဒရကာရီ၊ ရိုသေစွာပြုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂရုစိတ္တိကာရဗဟုလောတိ၊ ကား။ ဂရုဋ္ဌာနိယေသု၊ အလေးပြုအပ်သူတို့၌။ ဂရုကရုဏဗဟုလော၊ အလေးပြုခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ အယံ ဝုစ္စတိ အာစာရောတိ၊ ကား။ သဂါရဝတာဒိ၊ ရိုသေလေးစားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် အစရှိသော။ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ အတ္တကာမေဟိ၊ အကျိုး စီးပွားကို အလိုရှိသောသူတို့သည်။ (အတ္တကာမေဟိ-ဟူ၍လည်း ရှိသင့်၏၊ မိမိ၏ အကျိုးကို အလိုရှိသောသူတို့သည်ဟု အနက်ပေး။) အာစရိတဗ္ဗတော၊ ကျင့်အပ်သောကြောင့်။ အာစာရော၊ မည်၏။

သီလာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ တို့၏။ ဥပနိဿယဘူတော၊ ဥပနိဿယဖြစ်သော။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာသည်။ ဥပနိဿယဂေါစရော၊ မည်၏။ သတိသင်္ခါတော၊ သတိဟုဆိုအပ်သော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာရက္ခဘူတော ဝေ၊ အစောင့်အရှောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဂေါစရော၊ သည်။ အာရက္ခဂေါစရော၊ မည်၏။ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟုဆိုအပ်သော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပနိဗန္ဓနဋ္ဌာနဘူတော၊ ဖွဲ့တယ်ထားရာ စူးစိုက်ထားရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဂေါစရော၊ သည်။ ဥပနိဗန္ဓဂေါစရော၊ မည်၏။ [၄၅] အပ္ပိစ္ဆတဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ (ဂုဏေဟိ-၌စပ်) ဝိဝဇ္ဇနိဿိတာယ၊ ဝဋ်ကင်းရာမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော။ ကထာယ၊ စကား၏။ ဝတ္ထုဘူတေဟိ၊ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ ဒသ၊ ပ။ ဂတော၊ မည်၏။ တတော ဝေ၊ ထိုဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ပင်လျှင်။ ကလျာဏော သုန္ဒရော၊ ကောင်းသော။ မိတ္တော၊ မိတ်ဆွေသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုကလျာဏမိတ္တ၏။ လက္ခဏံ၊ ဇာသည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ လာသတံ။ အဿုတံ၊ မကြားဘူးသေးသော။ သုတ္တဂေယျာဒိ၊ သုတ္တ ဂေယျစသည်ကို။ သုဇာတိတိ၊ ကား။ သုတမယဉာဏံ၊ သုတမယဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သုတံ ပရိယောဒါပေတိတိ၊ ကား။ ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်ပြီးသော။ အဝိသဒတာယ၊ မရှင်းသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိယောဒါတံ၊ မဖြူစင်သေးသော။ တမေဝ၊ ထိုသုတ္တဂေယျစသည်ကိုပင်လျှင်။ ပုနပျုနံ ပရိပုစ္ဆနာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ဝိသောဓေတိ၊ ၏။ နိဇ္ဇေ၊ အသုံးအဖွဲ့မရှိသည်ကို။ နိဂမ္မံ၊ အရှုပ်အတွေးမရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တတ္ထ၊ ထိုကြားနာဘူးသောသုတ်စသည်၌။ ကင်္ခါဋ္ဌာနိယာ၊ ယုံမှားခြင်း၏အကြောင်း ယုံမှားဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ သံသယံ၊ ကို။ ဆိန္ဒုန္တော၊ ပယ်ဖြတ်လျက်။ ကင်္ခံ၊ ကို။ ဝိတရတိ၊ လွန်မြောက်၏။ ။ ကမ္မကမ္မဖလေသု စ၊ ကံ ကံ၏ အကျိုးတို့၌၎င်း။ ရတနတ္ထယေ စ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါင်း၌၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊

ကို။ ဥဇ္ဇကရဏေန၊ ပြောင့်စွာပြုသဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ အယူကို။ ဥဇ္ဇံ၊ ပြောင့်စွာ။
 ကရေတံ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ တတော ဝေ၊ လျှင်။ ဒုဝိဓာယပိ၊ လည်းဖြစ်
 သော။ သဒ္ဓါယ၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဿာဒေတိ၊ ကြည်စေ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။
 ယထာသုတံ၊ သော။ မေ၊ ကို။ ပရိယောဒပေတွာ၊ ဤ။ တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာ
 တရား၌။ ဖာဂတေ၊ လာကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဤ။
 သပ္ပဓယံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နာမရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တော၊ လျက်။
 အပ္ပဒိဋ္ဌိံ ဝိဝိဓမ္မနေန၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဟူသော အကောက်ကိုပယ်ဖျောက်သဖြင့်။
 ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥဇ္ဇံ ကရေတံ၊ ဧ။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နတာပေတ္တဒဿနေန၊
 အကြောင်းနှင့်အကျိုးအဖြစ်မျှကိုမြင်သဖြင့်။ တိသုပ္ပိ၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓါသု၊ ကာလ
 တို့၌။ ကမ်၊ ကို။ ဝိတရတံ၊ ဧ။ တတော ပရံ၊ စ၊ ထိုမှနောက်၌လည်း။ ဥဒယဗ္ဗ-
 ယဉာဏာဒိဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ ပွားစေ၍။
 အဓိယဘူမိံ၊ အရိယာဘုံသို့။ ဩက္ကမန္တော၊ သက်သည်ဖြစ်၍။ အဝေစ္စပ္ပဿာ-
 ဒေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဿာဒေတိ၊ ကြည်လင်
 စေ၏။ တထာဘူတောဝ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောသူသည်သာလျှင်။ တဿ
 ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ထိုကလျာဏမိတ္တအား။ အနုသိက္ခနေန၊ အတုလိုက်၍ကျင့်
 ခြင်းဖြင့်။ သဒ္ဓါဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ န ဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်။
 အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။ ဝဇေတေဝ၊ ပွားသည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။
 အာဟ၊ ဆို၏။ ယဿ ဝါတိအာဒိ၊ ယဿ ဝါဤသို့အစရှိသည်တည်း။ ဝါ၊ အစရှိ
 သည်ကို။ အာဟ၊ ဧ။

အန္တရသရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤရှာ၌။ အန္တရေ အန္တရေ၊ အကြား
 အကြား၌။ သရနိ၊ အိမ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တေဿ၊ ဤ
 ရွာအား တံ၊ ထိုအကြားအကြား၌အိမ်သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အန္တရသရန္တိ၊ ရံဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ ဂေါစရဂါမံ၊ ဆွမ်းခံ
 မှာသို့။ ပပိဋ္ဌော၊ ဝင်လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထိုရှာ၌။ သရေ သရေ၊ အိမ်တိုင်း အိမ်
 တိုင်း၌။ ဘိက္ခူပရိယေသနာယ၊ ဆွမ်းကိုရှာခြင်းဖြင့်။ ဝိထိံ၊ လမ်းကို။ ပဋိ-
 ပန္နော၊ သွားလတ်သော်။ ဩက္ခိတ္တစက္ခုတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။
 ခိတ္တစက္ခု၊ ချအပ်သော မျက်စိမျက်လွှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ကိတ္တ-
 ကေန၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ ဩက္ခိတ္တစက္ခု၊ ချအပ်သောမျက်လွှာရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ယုဂမတ္တဒဿာဝိတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ဧ။ သုသံဝုတောတိ၊ ကား။ သံယတော၊ စောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍။ ပန၊
 ဆက်။ ယထာ၊ ဖြင့် (သွားလတ်သော်)။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုသံဝုတော နာမ၊

သ-သတ္တဒိဋ္ဌိ-ကား အတ္တဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ မထင်ရှားသောကြောင့် မကောင်း။ အတ္တဒိဋ္ဌိ-ဟူ၍သာ
 ရှိသင့်သည်။

ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ န ဟတ္ထိံ၊ ဩလောကေန္တောတိအာဒိ၊ ကုံ။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ယေသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ ဘာဝနာစိတ္တံ၊ ဘာဝနာစိတ်ကို။ ဥပနိဗန္ဓတီတိ၊ ကား။ ဥပနေတု၊ ဆောင်ကပ်၍။ နိဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယထာ ထမ္မေ၊ ပ။ ဒဠန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤဂါထာကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

[ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဝတ္ထံ၊ နွားငယ်ကို။ ဒမံ-ဒမန္တော၊ ဆုံးမသော။ နရော၊ လူသည်။ ထမ္မေ၊ တိုင်၌။ (ယောတ္တေန၊ ကြိုးဖြင့်။) နိဗန္ဓေယျ ယထာ၊ ချည်နှောင်ထားရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ သကံ စိတ္တံ၊ မိမိ၏စိတ်ကို။ ဒမံ-ဒမန္တော၊ ဆုံးမလိုသော။ နရော၊ ဟောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ဒဠံ၊ မြဲစွာ။ ဗန္ဓေယျ၊ ချည်နှောင်ထားရာ၏။]

သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ ဥပနိဗန္ဓဂေါစရဘာဝံ၊ ဆောင်ကပ်ချည်နှောင်ရာဂေါစရ၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တပေတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထံ၊ ထိုပါ၌။ သကော ပေတ္တိကော ဝိသယောတိ၊ ကား။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ ပီတု၊ ဘခင်ဖြစ်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ဧ။ သန္တကော စ၊ ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော။ တေန၊ ထိုအဘဘုရားသည်။ ဒိဋ္ဌော စ၊ မြင်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒဿိတော စ၊ ပြအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝိသယော၊ အာရုံနယ်ပယ်တည်း။

[၄၆] အဏုပ္ပမာဏေသုတိ၊ ကား။ ပရမာဏုပ္ပမာဏေသု၊ ပရမာဏုမြူအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ အသဉ္စိစ္စ၊ ပ။ ဘေဒေသုတိ၊ ကား။ အသဉ္စိစ္စ၊ မစေ့ဆော်မှု၍၊ ဝါ၊ စေတနာမရှိမှု၍။ အာပန္နသေခိယောသု၊ သင့်ရောက်သောသေခိယအာပတ်တို့၌၎င်း။ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါဒိဘေဒေသု၊ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်စသည် အပြားရှိသော အပြစ်တို့၌၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အသဉ္စိစ္စဂ္ဂဟဏံ၊ အသဉ္စိစ္စ-သဒ္ဓါကို။ သေခိယဝိသေသနံ၊ သေခိယပုဒ်၏ဝိသေသနဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထံ၊ ဤအရာ၌။ သေခိယဂ္ဂဟဏေန၊ သေခိယ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဝတ္ထုက္ခန္ဓကာဒိသု၊ က စသည်တို့၌။ အာဂတဝတ္တာဒိနမ္ပိ၊ လာသောကျင့်ဝတ်စသည်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဟိ၊ မှန်၏။ တေဝိ၊ ထိုဝတ်အကျင့်တို့ကိုလည်း။ သိက္ခိတဗ္ဗဠေန၊ ကျင့်အပ်သော အနက်ကြောင့်။ သေခိယာတိ၊ သေခိယတို့ဟူ၍။ ဣစ္ဆိတာ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ မာတိကာယံ၊ သိက္ခာပုဒ်ခေါင်းစဉ်ပါတိမောက်၌။ ပါရာဇိကာဒိနံ ဝိယ၊ က စသည်တို့၏ ကဲ့သို့။ သေခိယာနံ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြား အရေအတွက်ကို။ န ကတော၊ မပြုအပ်ပေသတည်း။ ဧဝေ ကတော၊ ကြောင့်။

အသဉ္စိစ္စ အာပန္နသေခိယာတိ၊ သေခိယာဟူ၍၊ ဝါ၊ သေခိယာဟူသောပါဌ်၌။
 အသဉ္စိစ္စဂူဟဏံ၊ အသဉ္စိစ္စ-သဒ္ဓါယူခြင်းဆိုခြင်းကို၊ ဝါ၊ သည်။ သမတ္တိတံ၊
 ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မာတိကာယံ၊ ၌။ အာဂတေသု၊
 လာကုန်သော။ ပဉ္စသတ္တတိယာ သေခိယေသု၊ ၇၅-ပါးသော သေခိယတို့၌။
 နောသညာဝိမောက္ခော နာမ၊ နောသညာဝိမောက္ခမည်သည်၊ ဝါ၊ သညာဖြင့်
 အာပတ်မှမလွတ်နိုင်သော သိက္ခာပုဒ်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိပေ။ စ၊ ဆက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အသဉ္စိစ္စဂူဟဏေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ အသတိအဇာနနာနဗ္ဗိ၊
 သတိမရခြင်း၊ မသိခြင်းတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ကေစိ ပန၊
 တို့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အသဉ္စိစ္စ အာပန္နဂူဟဏေန၊ အာပန္နသဒ္ဓါဖြင့်။ အစိတ္တ-
 ကာပတ္တိယော၊ ပတ်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
 တံ၊ ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အယူမျှသာတည်း။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ဂရုကာပတ္တိသုပိ၊ ဂရုကအာပတ်တို့၌သော်လည်း။
 ကာသဉ္စိ၊ အချို့သောအာပတ်တို့၏။ အစိတ္တကဘာဝသပ္ပာဝတော၊ အစိတ္တက
 အဖြစ်၏ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနာဝိကမ္မဿေဝ ဝါ၊ ဆောက်တည်ခြင်းလျှင်
 ထင်စွာပြုမှုရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ဒေသနာဝိကမ္မဿေဝ ဝါ၊ ဒေသနာ
 ကြားခြင်းလျှင် ထင်စွာပြုမှုရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ သဗ္ဗလဟုကဿ၊
 အလုံးစုံတို့အောက်ပေါ့သော။ ဝဇ္ဇဿ၊ အပြစ်၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဣစ၊ ဤအရာ၌။
 အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏။ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းပေတည်း။ တေန၊
 ထိုကြောင့်။ ယာနိ၊ ပ။ သမ္မတာနိတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။

[အပ္ပမတ္တကာနိ၊ သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဩရမတ္တကာနိ၊
 ယုတ်ညံ့သောအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ လဟုကာနိ၊ ပေါ့ကုန်သော။ လဟု-
 သမ္မတာနိ၊ ပေါ့သည်ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ၊ အကြင်
 အပြစ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။]

အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရဝိသုဒ္ဓတ္ထံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။
 အနတိက္ကမနိယာနံ၊ မလွန်ကျူးအပ်ကုန်သော။ အနာပတ္တိဂမနိယာနံ၊ အာပတ်
 သင့်ကြောင်း မဟုတ်သောအပြစ်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဘယဒဿနသီလောတိ၊ ကား။ ပရမာဏုမတ္တံ၊ သော။ ဝဇ္ဇံ၊
 အပြစ်ကို။ အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇနသတသဟဿုဗ္ဗေဓသိနေရုပဗ္ဗတသဒိသံ၊ ယူဇနာ
 တသိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် ရှိသော မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးနှင့် တူစွာ။

၁-အဋ္ဌသဋ္ဌိသတယောဇနသဟဿုဗ္ဗေ-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိပါမှ ယူဇနာထောင်ပေါင်း
 တရာ့ခြောက်ဆယ်ရှစ်လိဖြစ်၍ တသိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်ဟု ဂုဏ်တသင်္ချာအစဉ်
 ချောမောပြေပြစ်မည်။

ကတော၊ ပြု၍။ ဒဿနသဘာဝေါ၊ ရှုမြင်ခြင်းအလေ့သဘောရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗလဟုကံ၊ အလုံးစုံတို့အောက်ပေါ်သော။ ဒုဗ္ဘာသိတမတ္တံ၊ ဒုဗ္ဘာသိ- အာပတ်မျှကို။ ပါရာဇိကသဒိသံ၊ ပါရာဇိကနှင့်တူစွာ။ ကတော၊ ပြု၍။ ဒဿန- သဘာဝေါ၊ ရှုမြင်ခြင်းအလေ့သဘောရှိ၏။ ယံ ကိဉ္စိတံ၊ ကား။ မူလပညတ္တိံ။ပ။ အာဒိဘေဒံ၊ မူလပညတ်၊ အနုပညတ်၊ သဗ္ဗတ္ထပညတ် ပဒေသပညတ်၊ စသည် အပြားရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သိက္ခိဘဗ္ဗံ၊ သင်အပ်သော။ (သိက္ခာ-ပုဒ်၏အနက်ကိုပြသည်) ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ် ဖြည့်အပ် သော။ (ပဒ-ပုဒ်၏အနက်ကိုပြသည်) သီလံ၊ သီလတည်း။ သမ္မာ အာဒါယာတိ၊ ကား။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ သက္ကစ္စံ၊ ရှိသေစွာ။ သဗ္ဗသော စ၊ အချင်းခပ်သိမ်းလည်း။ အာဒိယိတော၊ ယူ၍ - ဆောက်တည်၍။ ပန၊ ဆက်။ အယံ အာစာရဂေါစရသမ္ပဒါ၊ ဤအာစာရ ဂေါစရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပါတိ- မောက္ခသီလေ၊ ဌံ။ ပရိယာပန္နာ ကိံ၊ အတွင်းဝင်ပါသလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့ မဟုတ်။ အပရိယာပန္နာ ကိံ၊ အတွင်းမဝင်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးသည် ရှိသော်။ ပရိယာပန္နာ၊ အတွင်းဝင်ပေ၏(ဟု ဖြေအပ်၏)။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ ပန၊ တဖန်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ စောဒနံ၊ မေးစစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဧတ္ထ စာတိ- အာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဝဏ္ဏနာ

၁၅။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ၊ သီလသည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဿ၊ ၏။ သမ္မာရဘူတံ၊ အဆောက်အဦဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ၊ ကို။ တသ္မိံ၊ ထိုပါတိမောက္ခသီလသည်။ သတိယေဝ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဣစ္ဆိ- တဗ္ဗံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတိံ။ပ။ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေသ္မိံ၊ ဤဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို။ သမ္မာဒိတေ၊ ပြည့်စုံစေ အပ်သည်ရှိသော်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ၊ သည်။ သုဂုတ္တံ၊ ကောင်းစွာလုံခြုံ စေအပ်သည်။ သုရက္ခိတမေဝ၊ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ဟူမူ။ သုသံဝိဟိတကဏ္ဍကတိ၊ ကောင်းစွာ စီရင်ပြုလုပ် အပ်သော ဆူးစီးရိုးအရံရှိသော။ သဿံ၊ ကောက်စပါးသည်။ (သုဂုတ္တံ) ဝိယ၊ ကောင်းစွာလုံခြုံသကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ကာရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ အသာဓာရဏကာရဏဿ၊ မဆက်ဆံသောအကြောင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ [၄၇] ဟိ၊ မှန်၏။ ယဝက္ကံရော၊ မယော၏အညွှောက်။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်၏အသံ။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့။ အသာဓာရဏကာရဏ- ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အပဒိသီယတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တေံ၊ ဤစက္ခုနာ-ဟူသောစကားသည်။ မဉ္ဇော၊ ညောင်စောင်းတို့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌိံ၊

ကြေးကြော်ခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤစကားကဲ့သို့။ နိဿယဝေါဟာရေန၊ မှီရာနိဿယ၏ ဝေါဟာရဖြင့်။ နိဿိတစနံ၊ မှီတတ်သော စိတ်ဝိညာဏ်ကိုဆိုသောစကားတည်း။ ရူပန္တိ၊ ကား။ ရူပါယတနံ၊ တည်း။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ယဒိ ပဿေယျ၊ အကယ်၍မြင်ငြားအံ့၊ အညဝိညာဏသမင်္ဂီနောပိ၊ အခြား ဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့သည်လည်း။ ပဿေယျ၊ မြင်ကုန်ရာ၏။ ဧတံ စ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ကဿာ၊ ဟူမူ။ စက္ခုဿ၊ မျက်စိ၏။ အစေတနတ္တာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧတေန၊ ကြောင့်။ စက္ခုပ၊ အစိတ္တကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆို၏။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ (ယဒိ) ပဿေယျ၊ အံ့။ အပ္ပဋိဃဘာဝတော၊ (စိတ်အား) ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိသောကြောင့်။ တိရောကုနာဒိဂတမ္ပိ၊ နံရ တဖက်စသည်၌တည်သည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ နံ၊ ထိုအဆင်းကို။ ပဿေယျ၊ မြင်လေရာ၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ ကဿာ၊ ဟူမူ။ သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော။ (သုဒ္ဓဿ-ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏၊ သက်သက်သော-ဟုအနက်ပေး) ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဒဿနာဘာဝတော၊ မြင်ခြင်း၏ မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဧတေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ န ပဿတိ အစက္ခုကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုနှင့်ဝိညာဏ်တို့တွင်။ စက္ခုသန္နိဿိတံ၊ စက္ခုကို မှီသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောဝိညာဏ် သည်။ န ပဿတိ ယထာ၊ မမြင်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ-နှင့်စပ်) တဉ္စ၊ ထိုမြင်သော ဝိညာဏ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုမြင်ခြင်းသည်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ အာလောကဿ၊ အလင်း၏။ ဝိဗန္ဓော၊ အနှောင်အဖွဲ့သည်။ ဝါ၊ အပိတ်အပင် သည်။ အတ္ထံ၊ ရှိ၏။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ ကုနာဒိနာ၊ နံရံစသည်ဖြင့်။ အန္တရိတေ၊ ခြားအပ်သော။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဖလိက-ဂဗ္ဘပဋ္ဌလာဒိကေ၊ ဖလ်တိုက်ခန်း ဖလ်ချပ်အစရှိသော။ (ဖလိကပဋ္ဌလာဂဗ္ဘာ-ဒိကေ-ဟု ရှိသင့်၏၊ ဖလ်ပြားဖြင့်ပြီးသော တိုက်ခန်းအစရှိသော-ဟု အနက်ပေး) ယတ္ထ ပန၊ အကြင်အရပ်၌ကား။ န ဝိဗန္ဓော၊ အလင်း၏ အပိတ်အပင်မရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ အန္တရိတေပိ၊ ဖလ်မှန်စသည်ဖြင့် ခြားအပ်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ဝိညာဏ်၏တည်ရာဖြစ်သော။ စက္ခု၊ သည်။ ပဿတိ၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ သောမျက်စိသည်။ န၊ မမြင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်၏တည်ရာ စက္ခုကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝါရာရမ္မဏသဃ်ဇနတိ၊ ကား။ ဒွါရဿ၊ ဒွါရ၏။ အာရမ္မဏေန၊ အာရုံနှင့်။ သံသနေ၊ ထိခိုက်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ စက္ခုဿ၊ မျက်စိအား။ ရူပါရမ္မဏေ၊

အဆင်းအာရုံသည်။ အာပါထဂတေ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပသာဒဝတ္ထုကေန စိတ္တေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကေန၊ စက္ခုပသာဒလျှင် တည်ရာရှိသော။ တန္နိဿယ ပဝတ္တေန၊ ထိုစက္ခုပသာဒကို မှီ၍ဖြစ်သော။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ယံ၊ ယင်း ဝိညာဏ်ကို။ စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပဿတိတိ၊ ကား။ ဩလောကေတိ၊ ကြည့်၏၊ ဝါ၊ မြင်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ စက္ခုပသာဒသန္နိဿယေ၊ စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာရှိသော။ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်သည်။ (ဩဘာသေန္တေ-၌ စပ်) အာလောကာနုဂ္ဂဟိတံ၊ အလင်းရောင်သည် ချီးမြှောက်အပ်သော။ ရူပါ ရမ္မဏံ၊ ကို။ သန္နိဿယဂုဏေန၊ မှီရာ၏ဂုဏ်ဖြင့်။ ဩဘာသေန္တေ၊ ထင်လင်းစေ လတ်သော်။ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော၊ ထိုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိတိ၊ မြင်သည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဩဘာသနဉ္စ၊ ထင်လင်းစေခြင်းဟူသည်လည်း။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ယထာသဘာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းသောသဘောအားဖြင့်။ ဝိဘာဝနံ၊ ထင်စွာပြုခြင်းတည်း။ ယံ၊ ယင်းသို့ပြုခြင်းကို။ ပစ္စက္ခတော ဂဟဏန္တိ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့် ယူခြင်း သိခြင်း ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဥသုနာ၊ မြားဖြင့်။ လက္ခဿ၊ မှတ်တိုင်စက်ကွင်းကို။ ဝေဓေ၊ ဖောက်ထွင်းထိမှန်ခြင်းသည်။ သိဇ္ဈန္တေ၊ ပြီးလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုမြား၏။ သမ္ဘာရဘူတေန၊ အဆောက်အဦဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဓနုနာ၊ လေးဖြင့်။ ဝိဇ္ဇတိတိ ဝစနံ၊ ပစ်ဖောက်သည်ဟူသောစကားသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ရူပဒဿနေ၊ အဆင်းကိုမြင်ခြင်းသည်။ သိဇ္ဈန္တေ၊ ပြီးလတ် သော်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိတိ၊ မြင်သည်ဟူ၍။ ဤဒိသိ၊ ဤသို့သော။ သော၊ ဤစကားသည်။ သသမ္ဘာရကထာ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သသမ္ဘာရာ၊ အကြောင်းအဆောက်အဦနှင့်တကွသော။ ကထာ၊ စကားသည်။ သသမ္ဘာရကထာ၊ ၏။ ဒဿနဿ၊ မြင်ခြင်း၏။ ကာရဏသဟိတာ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သသမ္ဘာရဿ၊ သော။ ဒဿနဿ၊ မြင်ခြင်းကို။ ကထာ၊ ပြောဆိုသောစကားတည်း။ သသမ္ဘာရကထာ၊ အကြောင်းအဆောက်အဦနှင့် တကွ မြင်ခြင်းကိုပြောဆိုသောစကား။ တဿတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေဝလေန စက္ခုနာ ဝါ၊ မျက်စိသက်သက်ဖြင့်၎င်း။ ကေဝလေန ဝိညာဏေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်သက်သက်ဖြင့်၎င်း။ ရူပဒဿနံ၊ အဆင်းကိုမြင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။

ဣတ္ထိပုရိသနိမိတ္တံ ဝါတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ဣတ္ထိသန္တာနနိဿိတရူပမုခေန၊ မိန်းမ သန္တာန်၌မှီသောအဆင်းကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဂယုမာနံ၊ ယူအပ်သော။ သဏ္ဌာနံ၊ သဏ္ဌာန်သည်၎င်း။ ထနမံသာဝိသဒတာ၊ သားမြတ်အသားဖြင့် မသန့်ရှင်းသည်

၏အဖြစ်သည်၎င်း။ နိဗ္ဗာန်မုခတာ၊ မုတ်ဆိတ်မရှိသောမျက်နှာရှိသည်၏အဖြစ်
သည်၎င်း။ ကေသဗန္ဓနဝတ္ထဂူဟဏံ၊ ဆံပင်ထုံးခြင်း အဝတ်ဝတ်ခြင်းသည်၎င်း။
အဝိသဒဋ္ဌာနဂမနာဒိ စ၊ မသန့်ရှင်းသော ရပ်ခြင်း သွားခြင်း စသည်သည်၎င်း။
သဗ္ဗံ၊ ဤဆိုခဲ့သမျှ အလုံးစုံသည်။ ဣတ္ထိတိ၊ မိန်းမဟူ၍။ သဗ္ဗာနနဿ၊
မှတ်သိခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝတော၊ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ၊
ဣတ္ထိနိမိတ်မည်၏။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးမှ ပြန်သောအားဖြင့်။
ပုရိသနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သုဘနိမိတ္တာဒိကံ ဝါတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။
ရာဂပ္ပတ္တိဟေတုဘူတော၊ ရာဂဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဣဋ္ဌာ-
ကာရော၊ အလိုရှိအပ်သောအခြင်းအရာသည်။ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘနိမိတ်မည်၏။
အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ [၄၈] ပဋိသနိမိတ္တာဒိနံ၊ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊
ရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သော ပန၊ ထိုပဋိသနိမိတ် စသည်ကိုကား။
ဒေါသပ္ပတ္တိအာဒိဟေတုဘူတော၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်း စသည်၏ အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌာဒိအာကာရော၊ အနိဋ္ဌ အစရှိသောအခြင်းအရာဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြိယသံဝရသီလအရာ၌။ ပါဠိယံ၊
ပါဠိတော်၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာဝ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့သည်သာလျှင်။
သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ ကာမံ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဥပေက္ခာနိမိတ္တဿာပိ၊ ဥပေက္ခာနိမိတ်ကိုလည်း။
သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဣတ္ထိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ကဿ၊ ဟူမူ။ အသမပေက္ခနေန၊
အညီအမျှမရှုခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကမောဟဿာပိ၊ ဖြစ်သောမောဟ၏လည်း။
အသံဝရဘာဝတော၊ အသံဝရဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပေတည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်
ပင်လျှင်။ မုဋ္ဌသစ္စံ ဝါ အညာဏံ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုပါလတံ့။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။
ဥပေက္ခာနိမိတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အညာဏုပေက္ခာယ၊ ကွာ၏။ ဝတ္ထုဘူတံ၊ သော။
အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထိုအာရုံကိုလည်း။ အဿ၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အသမပေက္ခနဝသေန၊ အညီအမျှမရှုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊
တို့၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ သုဘနိမိတ္တာဒိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
ကံလေသ။ ပ။ နိမိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌမတ္တေယေဝ သဏ္ဌာတိတိ၊
ကား။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိတိ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။
စက္ခုဝိညာဏေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝီထိစိတ္တေဟိ စ၊ စက္ခုဒွါရိကဝီထိစိတ်တို့ဖြင့်၎င်း။

၁- “အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ပြန်သင့်သော်လည်း မြန်မာစကားချောစေရန်
“အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်”ဟု ပြန်ထားသည်။ ဤသို့ဘာဝပုဒ်၊ ဘာဝစုည်းတို့နှင့်
ဟိတ်ပုဒ်၏အနက်ကို ‘ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်’ဟု ပြန်ချက်ဟူသမျှကို နည်း
တူပင်မှတ်။

ဂဟိတမတ္ထေယေဝ၊ ယူအပ်ကာမျှသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏာယတနေ၊ အဆင်း အာယတန၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တတော ပရံ၊ လွန်။ ကိဉ္စိ၊ သော။ သုဘာဒိ- အာကာရံ၊ အရာကို။ နပရိကပ္ပေတိ၊ မကြံစည်။ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏတောတိ၊ ကား။ ပရိဗုတ္တဘာဝကရဏတော၊ ပေါ်လွင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝိဘူတဘာဝကရဏတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းကြောင့်။ ဟိ၊ မှန် ၏။ ဝိသဘာဝဝတ္ထုနေ၊ လိင်အဖိုအားဖြင့် မတူသောဝတ္ထု၏။ ဟတ္ထာဒိအဝ- ယဝေသု၊ လက်အစရှိသောအစိတ်အပိုင်းတို့၌။ သုဘာဒိတော၊ သုဘစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပရိကပ္ပေန္တဿ၊ သူ့အား။ အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ပရိဗုတ္တာ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို။ အနုဗျဉ္ဇနာ နာမ၊ ထင်ရှားစေသည် မည်ကုန်၏။ တေ ပန၊ ထိုအစိတ်အပိုင်းတို့သည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာ တထာ သန္နိဝိဋ္ဌာနံ၊ အားဖြင့် တည်နေကုန်သော။ ဘူတုပါဒါယရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ သန္နိဝေသာကာရော၊ တည်နေပုံအခြင်းအရာ ပေတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ မဉ္ဇိတု၊ လွှတ်၍။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထာဒိ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟတ္ထပါဒ။ ပ။ အာကာရံ န ဂဏှာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ တသ္မိံ သရီရေ၊ ထိုမြင်အပ်သောကိုယ်၌။ ယံ ကေသ- လောမာဒိ ဝါ၊ အကြင်ဆံပင်မေးညှင်းစသည်သည်၎င်း။ ယံ ဘူတုပါဒါယမတ္တံ ဝါ၊ အကြင်ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်မျှသည်၎င်း။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ၏။ တဒေပ၊ ထိုထင်ရှားရှိ သော သဘောကိုသာလျှင်။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့တွင်။ အသုဘာကာရဂဟဏဿ၊ အသုဘအခြင်း အရာကိုယူခြင်း၏။ နိဒဿနံ၊ ပုံစံကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ စေတိယပဗ္ဗတဝါသိတိ- အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ မဟာတိဿတ္ထေရဝတ္ထု၊ ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြ တော်မူလေပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ သုမဏ္ဍိတပသာမိတာတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်း စွာ။ မဏ္ဍိတာစ၊ ကြည်လင်လည်း ကြည်လင်စေအပ်၏။ ပသာမိတာ စ၊ တန်းဆာလည်း ဆင်အပ်၏။ အာဟာရိမေဟိ၊ ကိုယ်မှဖြုတ်၍ ဆောင်ယူနိုင် ကောင်းကုန်သော။ အာဘရဏာဒိဟိ၊ အဆင်တန်းဆာစသည်တို့ဖြင့်။ မဏ္ဍနံ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သရီရဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဥစ္စာဒနာဒိ- ဝသေန၊ အခိုးအထုံလိမ်းခြင်းစသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသင်္ခရဏံ၊ ပြုပြင်ခြင်း သည်။ ပသာဓနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း၊ ဝါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဘရဏေဟိ စ၊ ပုတီး နားချောင်း စသောတန်းဆာတို့ဖြင့်၎င်း။ ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိဟိ စ၊ အဝတ်အဆင်တန်းဆာစ

သည်တို့ဖြင့်၎င်း။ (အာဟာရိမေဟိ ပန ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိဟိ အလင်္ကာရဏံ-ဟုရှိသင့်၏) အလင်္ကာရဏံ၊ တန်းဆာဆင်ခြင်းသည်။ ပသာဓနံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနပူရဏံ၊ အသားမပြည့်ရာအရပ်ကို နံ့သာစသည်ဖြင့် ပြည့်စေခြင်းသည်။ မဏ္ဍနံ၊ မည်၏။ ဝိပလ္လတ္တစိတ္တာတိ၊ ကား။ ရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပရိတစိတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ဩလောကောန္တောတိ၊ ကား။ ထေရော၊ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားစဉ်။ ပုဗ္ဗဘာဂမနသိကာရဿ၊ နှလုံးသွင်းမှု၏။ သဒ္ဓကဏုကတ္တာ၊ အသံဟူသောဆူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟသိတသဒ္ဓါနုသာရေန၊ ရယ်သောအသံသို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဩလောကောန္တော၊ ကြည့်ရှုလတ်သော်။ အသုဘသညန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌိကသည်၊ အရိုးစုဟူသော အမှတ်သည်ကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ ထေရော၊ သည်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဋ္ဌိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပရိဟရတိ၊ ဆောင်၏။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတိ၊ ကား။ [၄၉] ကိရ၊ တဆင့်စကားကြားရသည်ကား။ ထေရော၊ သည်။ ဟသန္တိယာ၊ ရယ်သော။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဒန္တဋ္ဌိဒဿနေနေဝ၊ သွားရိုးကိုမြင်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာယ၊ ရှေးအဖို့ဘာဝနာ၏။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တဉ္စ၊ ကို၎င်း။ သာတိသယံ၊ တကွ။ ဥပစာရဇ္ဈာနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ယထာဋ္ဌိတောဝ၊ တည်မြဲတည်လျက်ပင်လျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်၌။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ အဓိဂန္ဓာ၊ ရ၍။ တံ၊ ထိုပဌမဇ္ဈာန်ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝစေတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂပရမ္ပရာယ၊ မဂ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့်။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ လေပြီ။ ပုဗ္ဗသညံ အနုဿရိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ယထာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်မြဲဖြစ်သော။ ကာလန ကာလံ၊ ရံခါ ရံခါ၌။ အနုယုဉ္ဇိယမာနံ၊ အားထုတ်အပ်ဆဲ ဖြစ်သော။ အဋ္ဌိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုဿရိ၊ အောက်ပေါ့လေပြီ။ သမန္နာဟရိ၊ နှလုံးသွင်းမိလေပြီ။ အနုမဂ္ဂန္တိ၊ ကား။ အနုပဿံ၊ ခရီးစဉ်အတိုင်း။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ပဒါနုပဒံ၊ ခြေရာစဉ်အတိုင်း။ ဝါ၊ ခြေရာခံ၍။ ။ထေရဿ၊ အား။ (ဥပဋ္ဌာသိ-၌ စပ်) ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပဂုဏဘာဝတော၊ လေ့လာကျေပြန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒန္တဋ္ဌိဒဿနေနေဝ၊ သွားရိုးကိုမြင်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်သည်။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံးသည်။ အဋ္ဌိကသင်္ခာတဘာဝေန၊ အရိုးစုအဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာသိ ကိရ၊ ထင်လေသတတ်။ တံ၊ ထိုမိန်းမကို။ ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ၎င်း။ န သဉ္ဇာနိ ကိရ၊ မမှတ်သားမိ၊ မသိလေသတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ နာဘိဇာနာမိ။ ပ။ ပထေတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

ယဿ။ ပ။ ဟေတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ တဿ။ ပ။ ပိဒဟနတ္ထာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အသံဝရဿာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ယဒိဒံ၊

ယင်းသို့မိန့်ဆိုသောစကားသည်။ (ဣတိ ကတော ဝုတ္တံ-၌ စပ်) ယံစက္ခုန္တိယာသံဝရဿ၊ အကြင်စက္ခုန္တေကို မပိတ်ခြင်း၊ မစောင့်ခြင်းဟူသော။ (ဟိတံ၌ ဆဋ္ဌသက်) ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာဒိအနာဿဝနံ၊ အဘိဇ္ဈာစသည် အစဉ်လိုက်ခြင်းကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ တံအသံဝုတစက္ခုန္တိယဿေဝ ဟေတု၊ ထို မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သော စက္ခုန္တေဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့လုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ (တနည်းကား) စက္ခုန္တိယာသံဝရဿ ဟေတု၊ စက္ခုန္တေကို မပိတ်ခြင်း၊ မစောင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယံ အဘိဇ္ဈာဒိအနာဿဝနံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာစသည် အစဉ် လိုက်ခြင်းကို။ (ဒဿိတံ-၌ စပ်) အသံဝုတစက္ခုန္တိယဿေဝ ဟေတု၊ မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သော စက္ခုန္တေဟူသော အကြောင်းကြောင့် သာလျှင်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်ဟူ၍။ ဒဿိတံ၊ ၏။ ဣတိ ကတော၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ (တနည်း) စက္ခုန္တိယာသံဝရဿ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာဒိအနာဿဝနံ၊ ကို။ ယံ ဒဿိတံ၊ အကြင်ပြအပ်၏။ ဝါ၊ အကြင်ပြခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုပြခြင်းသည်။ အသံဝုတစက္ခုန္တိယ-ဿေဝ ဟေတု၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြခြင်း ပေတည်း။ ဣတိ ကတော၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ (ခက်သည်၊ ဆင်ခြင်၍ သင့်ရာကို ယူပါလေ) ဟိ၊ မှန်၏။ စက္ခုန္တိယံ၊ စက္ခုန္တေသည်။ စက္ခုဒွါရိကဿ၊ စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော။ အဘိဇ္ဈာဒိအနာဿဝနဿ၊ ၏။ ပဓာနကာရဏံ၊ ပေတည်း။ ကိမိဝ၊ ဟူမူ။ တံဒွါရိကဝိညာဏဿ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်ဝိညာဏ် အပေါင်း၏။ ပဓာနကာရဏံ ဝိယ၊ စက္ခုန္တေသည် ပြဓာန်းသောအကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ပင်တည်း။ စက္ခုန္တိယဿ၊ ၏။ အသံဝု-တတ္ထေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တေ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာစသည်တို့သည်။ အနာဿဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံဝရိယမာနစက္ခုန္တိယဟေတုကော၊ မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သော စက္ခုန္တေလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသော။ သော အသံဝရော၊ ကို။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ “ယဿ စက္ခုန္တိယာသံဝရဿ၊ တဿ စက္ခုန္တိယဿ”-ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဟိ၊ ပါဠိ၌ ယှဉ်စပ်ပုံကိုပြဦးအံ့။ ယတောဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ယဿ စက္ခုန္တိယဿ၊ အကြင်စက္ခုန္တေဟူသော။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ကီဒိသဿ၊ အဘယ်သို့သောစက္ခုန္တေဟူသော။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလတ်သော်။ အသံဝုတဿ၊ မပိတ် အပ်၊ မစောင့်အပ်သော (စက္ခုန္တေဟူသောအကြောင်းကြောင့်ဟု ဖြေအပ်၏။) အသံဝုတံ၊ မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သော စက္ခုန္တေဟူသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ် ပါနည်းဟူမူ။ ယဿ စက္ခုန္တိယာသံဝရဿ၊ အကြင်စက္ခုန္တေကို မပိတ်ခြင်း

မစောင့်ခြင်းဟူသော။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာဒယော၊ တို့သည်။ အနာ-
ဿဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒန္တာဿဝုပလက္ခိတံ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာစသည်တို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း
ဖြင့် မှတ်အပ်သောစက္ခုမြေ့ပင်တည်း။ (ဤပုဒ်မူသစ်၌ ကျနေသည်၊ မူဟောင်း
အတိုင်း ရှိသင့်၏။ မူလဋီကာ၌ တဒုပလက္ခိတံ-ဟု ရှိ၍ အနုဋီကာ၌ အနာဿ-
ဝုပလက္ခိတံ-ဟု ဖွင့်ပြလျက် ရှိ၏) တဿ၊ ထိုသို့သောစက္ခုမြေ့ကို။ သံဝရာယ၊
ပိတ်ခြင်းစောင့်ခြင်းငှါ (ကျင့်၏)။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ယတွာဓိ-
ကရဏံ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စပ်ပုံပေတည်း။

ဇဝနက္ခဏေ။ပ။ ဒုဿိလုံ၊ ဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝေဒိတဗွံ-
စပ်) ပုန အဝစနတ္ထံ၊ မနောဒွါရ၌ တဖန်မဆိုရခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣဇေဝ၊
ဤစက္ခုဒွါရ၌ပင်လျှင်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ (သောအသံဝရ) ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆသု ဒွါရေသု၊ ၆-ပါးသော ဒွါရတို့၌။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်
သင့်သည်အား လျော်စွာ။ ဝေဒိတဗွံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပဉ္စဒွါရေ၊
ငါးဒွါရ၌။ ကာယဝစိဒ္ဓစ္စရိတသင်္ခါတံ၊ ကာယဒ္ဓစ္စရိုက်ဝစိဒ္ဓစ္စရိုက်ဟု ဆိုအပ်သော။
ဒုဿိလုံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဿိလျာသံဝရော၊
ဒုဿိလျာအသံဝရကို။ မနောဒွါရဝသေန စ၊ မနောဒွါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။
သေသာသံဝရော၊ ကြွင်းသော အသံဝရ ၄-ပါးကို။ ဆဒွါရဝသေန၊ ၆-ဒွါရ၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မဋ္ဌသစ္စာဒီနံ၊ စသည်တို့၏။
(ဥပ္ပတ္တိ-၌စပ်) သတိပဋ္ဌိ။ပ။ဘာဝတော၊ သတိ၏ဆန့်ကျင်ဖက် အကုသိုလ်
တရား စသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိယာ၊
ဖြစ်နိုင်၏။ ကာယိက။ပ။ဘူတဿ၊ ကိုယ်နှုတ်၌ဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုဖြစ်သော။
ဒုဿိလျာဿ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဒွါရ၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ န တွေဝ သိယာ၊ မဖြစ်
နိုင်သည်သာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) ပဉ္စဒွါရိကဇဝနာနံ၊ ပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သော
ဇောတို့၏။ အဝိညတ္တိဇနကတ္တာ၊ ဝိညတ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြိယသံဝရအရာ၌။ ဒုဿိလျာဒယော၊
အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ အသံဝရာ၊ တို့ကို။ သီလသံဝရာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ
သံဝရာနံ၊ ရ တို့၏။ ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ သတိတိ၊
ကား။ တသ္မိံ၊ ထိုဇော၌။ အသံဝရေ၊ အသံဝရသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။

[၅၀] ယထာ ကိန္တိ၊ ကား။ ယေန ပကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဇဝနေ၊
ဇော၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော။ အသံဝရော၊ ကို။ စက္ခုန္ဒြိယေ အသံ-
ဝရေတိ၊ စက္ခုမြေ့၌ အသံဝရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ နိဒ္ဒဿနံ၊ ထိုအပြားကို
ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။
ယထာတိအာဒိနာ၊ ပါဌဖြင့်။ နဂရဒွါရေ၊ ၌။ အသံဝရေ၊ ရသည်။ သတိ၊
သော်။ တံသမ္ဗန္ဓာနံ၊ ထိုတံခါးနှင့် စပ်ကုန်သော။ သရာဒီနံ၊ အိမ်စသည်တို့၏။

အသံဝုတတာ ဝိယ၊ မပိတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဇဝနော၊ ဌ။ အသံဝရေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တံသမ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွါရာဒီနံ၊ ဒွါရစသည်တို့၏။ အသံဝုတတာ၊ မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အညာသံဝရေ၊ တခြားတပါးသော ဇော၌ အသံဝရ ရှိလတ်သော်။ အညာ။ပ။သ။သမညမေဝ၊ တခြားတပါးသော ဒွါရစသည်တို့၏ မပိတ်အပ်၊ မစောင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ နိဒဿေတိ၊ ညွှန်ပြ၏။ ပုဗ္ဗာပရသာမညံ ဝါ၊ ရှေးနောက် တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အန္တောဗဟိသာမညံ ဝါ၊ အတွင်းအပြင် တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ န၊ ပြသည်မဟုတ်ပေ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒွါရဘဝဂ်ဒိကေ၊ ဒွါရ ဘဝင်စသည်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပုန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ တဖန် ဖြစ်ပေါ်လတံသော။ ဇဝနံ၊ ဇောကို။ ဗာဟိရံ ဝိယ၊ အပြင်ပကိုကဲ့သို့။ ကတာ၊ ၍။ နဂရဒွါရသမာနံ၊ မြို့တံခါးနှင့် တူသည်ကို။ ဝါ၊ တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဘရဉ္စ၊ ဤမှတပါးသော ဒွါရဘဝင်စသည်ကိုလည်း။ အန္တေနဂရေ၊ မြို့တွင်း၌။ သရာဒိသမာနံ၊ အိမ်စသည်နှင့် တူသည်ကို။ ဝါ၊ တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပုရိမနိပ္ပန္နံ၊ ရှေးဦးစွာပြီးလဇ္ဈသော။ ဘဝဂ်ဒိ၊ ဘဝင်စသည်သည်။ ဇဝနကာလေ၊ ဇောဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ အသန္တမ္ပိ၊ ထင်ရှားမရှိသော်လည်း။ စက္ခာဒိ ဝိယ၊ စက္ခုစသည်ကဲ့သို့။ ဖလနိပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ သန္တယေဝ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည် မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဓရမာနယေဝ၊ ထင်ရှားတည်ရှိနေဆဲကိုသာလျှင်။ သန္တန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်ပေ။ စ၊ ဆက်။ ဗာဟိရံ ဝိယ ကတာတိ၊ ကတာ-ဟူသောစကားကို။ (ဣတိ ကတာ ဝုတ္တံ-၌စပ်) ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဇဝနဿ၊ ဇော၏။ ဗာဟိရဘာဝေ စ၊ အပြင်ပ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတရဿ၊ ဤမှတပါးသော ဒွါရဘဝင်စသည်၏။ အဗ္ဘန္တရဘာဝေ စ၊ အတွင်း၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အသတိပိ၊ မရှိသော်လည်း။ (ဧတေန ပရိယာယေန ဟောတိ-၌စပ်) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ ပဘဿရံ၊ ပြီးပြီးပြန်တောက်ပ၏။ စ၊ သို့သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ အာဂန္တုကေဟိ၊ အာဂန္တုကဖြစ်ကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဥပက္ကိလေသတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းစေအပ်၏။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်း၏။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ စသည်ကို ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အာဂန္တုကဘူတဿ၊ သော။ ကဒါစိ ကဒါစိ၊ ရံခါ ရံခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ သော။ ဇဝနဿ၊ ၏။ ဗာဟိရဘာဝေါ၊ အပြင်ပ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တဗ္ဗိဓရသဘာဝဿ၊ ထိုဇောမှ ဆန့်ကျင်ကွဲပြားသော သဘောရှိသော။ ဣတရဿ၊ ဒွါရဘဝင်စသည်၏။ အဗ္ဘန္တရဘာဝေါ၊ သည်၎င်း။ ဧတေန ပရိယာယေန၊ ဤသို့သော နည်းပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ငါဆိုအပ်

ပေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇဝနော၊ ခွံ။ အသံဝရော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တတော၊ ထိုဇောမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ အပြင်၌။ ဒွါရဘဝဂ်ဒီနံ၊ ဒွါရဘဝင်စသည်တို့၏။ အသံဝရဟေတုဘာဝါပတ္တိတော၊ အသံဝရ၏ အကြောင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (မူလဋီကာနှင့် ညှိ၍ယူပါ။ ခက်သည်) ဟိ၊ မှန်၏။ အသံဝရဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဇော၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒွါရဘဝဂ်ဒီနံ၊ တို့၏။ တဿ၊ ထိုအသံဝရ၏။ ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဂရဒွါရသဒိသေန၊ နှင့်တူသော။ ဇဝနေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒုဿိလျာဒိစောရာနံ၊ ဒုဿိလျာ အစရှိသော ခိုးသူတို့၏။ ဒွါရဘဝဂ်ဒီသု၊ တို့၌။ မုသနံ၊ ခိုးခြင်းဟူသော။ ကုသလဘဏ္ဍဝိနာသနံ၊ ကုသိုလ်ဘဏ္ဍာကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ကထိတံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယသ္မိံ၊ ဒွါရော၊ ခွံ။ အသံဝရော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအသံဝရသည်။ တတ္ထ၊ ထိုဒွါရ၌။ (ပဝတ္တတိ-၌ စပ်) ဒွါရဒီနံ၊ ဒွါရ စသည်တို့၏။ သံဝရူပနိဿယဘာဝံ၊ သံဝရ၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ကို။ ဥပစ္ဆိန္နန္တောယေဝ၊ ပယ်ဖြတ်လျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဒွါရဘဝဂ်ဒီနံ၊ တို့၏။ ဇဝနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ဧကသန္တတိပရိယာပန္နတော၊ တခုတည်းသောစိတ်အစဉ်၌ အတွင်းဝင်ခြင်းကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ နှိုးနှော၍ပြရာ၌။ စက္ခုဒွါရော၊ ခွံ။ ရူပါရမ္မဏော၊ သည်။ အာပါထဂတော၊ သော်။ နိယမိတာဒိဝသေန၊ တ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (အာဒိဖြင့် ပရိဏာမိတ သမုဒါစာရ အာဘုဇိတတို့ကို ယူ၊ အဋ္ဌသာလိနီ ၁၁၇-ကြည့်) ကုသလာကုသလဇဝနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောသည်။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ပြီး၍။ ဘဝဂ်ံ၊ သို့။ ဩတိဏ္ဏော၊ သော်။ တဒန္တရူပမေဝ၊ ထိုစက္ခုဒွါရိကဇောအားလျော်စွာသာလျှင်။ မနောဒွါရိကဇဝနော၊ ကဇောသည်။ တသ္မိံယေဝ အာရမ္မဏော၊ ခွံပင်လျှင်။ သတ္တက္ခတ္တံယေဝ၊ သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘဝဂ်ံ၊ သို့။ ဩတိဏ္ဏော၊ သော်။ ပုန၊ တဖန်။ ကသ္မိံယေဝ ဒွါရော၊ ထိုမနောဒွါရ၌ပင်လျှင်။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထိုရူပါရုံကိုပင်လျှင်။ နိဿယာ၊ ၍။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမတည်း။ ပုရိသော၊ တည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေန္တံ၊ ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်လျက်။ ပဿာဒရဇ္ဇနာဒိဝသေန၊ ကြည်ညိုခြင်း တပ်မက်ခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ဇဝနံ၊ သည်။ ဇဝတိ၊ စော၏။ ဝါ၊ အဟုန်ဖြင့်သွား၏။ ဧဝံ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဇဝနံ၊ ဇောကို။ သန္တာယ၊ ရည်၍။ ဇဝနောပ၊ အဂ္ဂတ္တန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တသ္မိံဇဝနော၊ ထိုဇော၌။ (တသ္မိံ၏-အရကို ဖွင့်ပြသည်။) ။သီလာဒိသုတိ၊ ကား။ သီလပ၊ သံဝရေသု၊ သီလသံဝရပ။

ဝီရိယသံဝရတို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ သတိအာရက္ခံ၊ သတိအစောင့်အရှောက်ကို။ [၅၁] အနုပဋ္ဌ-
ပေန္တဿ၊ မထင်စေ မဖြစ်စေသောသူအား။ ဒုဿီလျာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊
ဖြစ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ပဂေဝ၊ လျှင်။
သတိအာရက္ခံ၊ ကို။ ဥပ္ပဋ္ဌပေန္တဿ၊ သူအား။ သီလဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သဒ္ဓါဒိသုပိ၊ အသံ စသည်တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။
နိမိတ္တာနုဗျဉ္ဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့၍ပြအံ့။ သောတ-
ဝိညာဏေန၊ ညာဏ်ဖြင့်။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သုတော၊ ၍။ ဣတ္ထိသဒ္ဓေါတိ ဝါ၊ မိန်းမ၏
အသံဟူ၍၎င်း။ ပုရိသသဒ္ဓေါတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒိကံ၊ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ
အစရှိသော။ ကိလေသဝတ္ထုဘူတံ၊ ကိလေသာ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိမိတ္တံ
ဝါ၊ နိမိတ်ကို၎င်း။ န ဂဏှာတိ၊ မယူ။ သုတမပ္ပေ ဧဝ၊ ကြားအပ်သော
အသံမျှ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ကြားရုံမျှ၌သာလျှင်။ သဏှာတိ၊ တည်၏။ စ၊ ပါး။
ဂီတသဒ္ဓါဒိကဿ၊ သီချင်းသံ စသည်၏။ (အာကာရော-၌ စပ်) ကိလေသာနံ၊
တို့ကို။ အနု အနု ဗျဉ္ဇနတော၊ အဆင့်ဆင့် ထင်ရှားစေတတ်သောကြောင့်။
အနုဗျဉ္ဇနန္တိ လဒ္ဓဝေါဟာရော၊ အနုဗျဉ္ဇနဟု ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ မန္တ-
တာရာဒိဝသေန၊ နက်သောအသံ အလွန်မြင့်သောအသံ စသည်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတော၊ အပ်သော။ ဆဇ္ဇာဒိဘေဒဘိန္နော၊ ဆဇ္ဇ အသံစသည်
အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ ယော အာကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
တမ္ပိ၊ ထိုအခြင်းအရာကိုလည်း။ န ဂဏှာတိ၊ မယူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။
ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဂန္ဓာဒိသုပိ၊ အနံ စသည်တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊
ဆိုအပ်၏။ မနောဒွါရေ ပန၊ မနောဒွါရ၌ကား။ သာဝဇ္ဇနဘဝဂံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်
တကွသော ဘဝင်သည်။ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန်းနောက် ပါရှိသောဘဝင်သည်။ မနော-
ဒွါရံ၊ မည်၏။ တသ္မိံ ဒွါရေ၊ ထိုမနောဒွါရ၌။ ဓမ္မာရမ္မဏေ၊ သည်။ အာပါထ-
ဂတေ၊ သော်။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ ဇဝနမနသာဝ၊ ဇောစိတ်ဖြင့်သာလျှင်။
ဝိညာယ ဝိဇာနိတော၊ သိ၍။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေဿ၊
ဤယူခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်းအား။ အနုဗန္ဓော၊ အစဉ်လိုက်သော။ ကိလေသော၊
သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိလေသာနုဗန္ဓော၊ မည်၏။ သော ဧဝ၊
ထိုကိလေသာနုဗန္ဓသည်ပင်လျှင်။ နိမိတ္တာဒိဂါဟော၊ ဂါဟမည်၏။ တတော၊
ထိုကိလေသာအစဉ်လိုက်သော၊ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သောကိလေသာရှိသောနိမိတ်
စသည်ကို ယူခြင်းမှ။ ပရိဝဇ္ဇနလက္ခဏံ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း လက္ခဏာသည်။
ကိလေသာ။ပ။ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အနုဗျဉ္ဇနံ၊ ကို။
သဂ်ဏှာတိ၊ ၏။

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဝဏ္ဏနာ

၁၆။ ဝုတ္တေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဓေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ပင်လျှင်။ ဥဒ္ဓေသ-
 ဝသေန၊ အကျဉ်းပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော။
 တထာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ အာဇီဝ။ပ။သိက္ခာပဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဒုဒ္ဓါရံ၊
 သံဝဏ္ဏောဘဗ္ဗပုဒ်ထုတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ တာနိ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ပါဠိဝသေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယာနိ တာနိတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊
 ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ပညတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိတာနိ ဆ သိက္ခာ-
 ပဒါနိ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ အာဇီဝဟေတုတိ၊
 ကား။ ဇီဝိကနိမိတ္တံ၊ အသက်မွေးမှုဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြု-
 သည်ရှိသော်။ အဟံ၊ သည်။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ အင်္ဂုလမန္တော၊ မပင်ပန်း-
 သည်ဖြစ်၍။ ဇီဝိဿာမိ၊ အသက်ရှင်ရ အသက်မွေးရပေအံ့။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊
 ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ။အာဇီဝကာရဏာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ တဿေဝ၊ ထို
 အာဇီဝဟေတုပုဒ်၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝုစ်ပရိယာယ်စကားလှယ်တည်း။
 ပါပိစ္ဆောတိ၊ ကား။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်မာသော။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ၊
 မိမိ၌မရှိသောဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းစေချင်သောအလိုနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။ ဣစ္ဆာ-
 ပကတောတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုသည်။ အပကတော၊ ကင်းစေအပ်၏။
 ဥပဒ္ဓုတော၊ ကပ်ရောက်နှိပ်စက်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဘိဘူတော၊ လွှမ်းမိုး-
 နှိပ်စက်အပ်၏။ အသန္တန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ အဘူတန္တိ၊
 ကား။ အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်ဘူးသော။ ဟိ၊ မှန်၏။ အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို
 သူအား။ ဝါ၊ ထိုသူ၏သန္တာန်၌။ တံ၊ ထိုတရားသည်။ အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်
 မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ အဘူတံ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည်။ ပုရိမဿ၊
 အသန္တံ-ဟူသောရှေးပုဒ်၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းပြစကားတည်း။ ဥတ္တရိ-
 မနုဿဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဥက္ကဋ္ဌပုရိသာနံ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဝါ၊ တနည်း။ မနုဿဓမ္မတော၊ လူတို့၏ကုသလကမ္မပထ-
 တရားထက်။ ဥတ္တရိ ဥက္ကဋ္ဌံ၊ လွန်မြတ်သောတရားကို။ ဥလ္လပတိတိ၊ ကား။
 ဥဂ္ဂတာယုကော၊ ထွက်သောအသက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အသက်ထွက်လျက်။
 လပတိ၊ ပြောဆို၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သီလံ၊ သည်။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ အာယု၊ အသက်
 တည်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ တံ၊ ထိုသီလအသက်သည်။ တထာလပနသမ-
 ကာလမေဝ၊ ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းနှင့်ညီမျှသော ကာလ၌ပင်လျှင်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊
 ကင်းပြတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ ပါရာဇိကသင်္ခါတာ၊ သော။ အာပတ္တိ၊ သည်။ အဿ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။
 ပါရာဇိကသညိတဿ၊ ပါရာဇိကဟု မှတ်အပ်သော။ ဝိတိက္ကမဿ၊ လွန်ကျူး-
 ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇနံ၊ ရောက်သော။ ဥလ္လပနံ၊ ပြောဆိုမှုတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊

နက်။ သဉ္ဇရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ သဉ္ဇရဏဘာဝံ၊ အောင်တမန်သွားလာ သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ၊ ခေ့စပ်ရေးသွားလာသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ အားလည်း။ ပုရိသမတိ၊ ကို။ ပုရိသဿ ဝါ၊ အားလည်း။ ဣတ္ထိမတိ၊ ကို။ အာရောစေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အခိပ္ပယော၊ တည်း။ ဣမေသံ ဆန္ဒံ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့ကို။ ဝီတိက္ကမဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ ဒဿိတော ဝေ၊ သည်သာလျှင်တည်း။

[၅၂] ကုဟနာတိအာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌပါဠိယာဝ၊ အောက်၌ အကျဉ်းပြအပ်ပြီးသောပါဠိမှသာလျှင်။ ပဒုဒ္ဓါရော၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-ပုဒ်ထုတ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အယံ ပါဠိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိဘဏံ၊ အဘိဓမ္မာဝိဘင်း၌။ အာဂတာ၊ သော။ နိဒ္ဒေသပါဠိ၊ အကျယ်ပြသော ပါဠိတည်း။

၁၇။ စိဝရာဒိပစ္စယာ၊ သင်္ကန်းအစရှိသောပစ္စည်းတို့သည်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ် ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လာဘာ၊ လာဘ်မည်ကုန်၏။ တေ ဝေ၊ ထိုလာဘ်ပစ္စည်း တို့သည်ပင်လျှင်။ သက္ကစ္စံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ အာဒရဝသေန၊ ရိုသေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒိယျမာနာ၊ ပေးလှူအပ်ကုန်သည့်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ပေးလှူအပ် ကုန်သောကြောင့်။ သက္ကာရာ၊ သက္ကာရမည်ကုန်၏။ ပတ္ထဋ္ဌယသတာ၊ ပျံ့နှံ့ သောအကျော်အစောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ တံလာဘဉ္စ၊ ထိုလာဘ်ကို၎င်း။ တံသက္ကာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ တံကိတ္တိသဒ္ဓဉ္စ၊ ထိုကျော်စောသံကို ၎င်း။ သန္နိဿိတဿာတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ်၌။ တဏှာနိဿယော၊ တဏှာဟူသောမှီ ရာကို။ အမိပ္ပေတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတ္ထယန္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အသန္တဂုဏဒိပနကာမဿာတိ၊ ကား။ အတ္တနိ၊ ဌ်။ အသန္တေ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ မရှိကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိဂုဏေ၊ တို့ကို။ သမ္ဘာဝေတုကာမဿ၊ ချီးမွမ်းစေခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပါပိစ္ဆတာ၊ တာသည်။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝ- နတာလက္ခဏာ စ၊ မရှိသောဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းစေခြင်းလက္ခဏာရှိသည်၎င်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ ခံယူခြင်း၌။ အမတ္တညတလက္ခဏာ စ၊ အတိုင်းအရှည်ကိုမသိခြင်း လက္ခဏာရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣစ္ဆာယ အပကဘဿာတိ၊ ကား။ ပါပိကာယ၊ သော။ ဣစ္ဆာယ၊ သည်။ သမ္ဘာအာဇီဝတော၊ မှ။ အပေတော၊ ကင်းကွာသည်ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပကတော၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ တဏှာဘူတော၊ ထိုသို့သောသူကို။ အာဇီဝပဒ္ဒဝေန၊ အသက်မွေးမှု ဥပဒ္ဒဝေ၊ သည်။ ဥပဒ္ဒုတော၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကတော၊ ၍။ ဥပဒ္ဒုတဿာတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကုဟနမေဝ၊ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ပစ္စယုပ္ပါဒနဿ၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ခြင်း၏။ ဝတ္ထု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုဟနဝတ္ထု၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနိဒ္ဒေသပါဠိ၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ တိဝိဓမ္မိ၊ ဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤကုဟနဝတ္ထုကို။ တဿ၊ ထိုနိဒ္ဒေသပါဠိ၏။ နိဿယဘူတာယ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဤဝိဘင်းပါဠိဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တဒတ္ထိကဿေဝါတိ၊ ကား။ တေဟိ စိဝရာ- ဒီဟိ၊ ထိုသင်္ကန်း စသည်တို့ဖြင့်။ အတ္ထိကဿေဝ၊ အလိုရှိသည် သာလျှင်။ (သတော၊ လျက်။) ပဋိက္ခိပနေနာတိ၊ ကား။ စိဝရာဒီနံ၊ တို့ကို။ ပဋိက္ခိပန- ဟေတု၊ ပယ်မြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဿာတိ၊ ကား။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏေန စာတိ၊ ပါဠိ၌။ စသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ပဋိက္ခိပနံ၊ ကို။ သမုပ္ပါဒနာတိ၊ ဆည်း၏။

ဘိယျောကမ္ပတန္တိ၊ ကား။ ဗဟုကာမတံ၊ များသည်ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ယန္တိ၊ ပုဒ်သည်။ ကိရိယာပရာမသနံ၊ ကိရိယာကိုသုံးသပ်သောပုဒ် တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာရေယျာတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ သင်္ခာသိ၊ ကတော၊ သင်္ခန်း ပြု၍။ ယံ ဧတံ ဓာရဏံ၊ အကြင်ဆောင်ခြင်း ပတ်ရံခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ဝတ်ရံခြင်းသည်။ သမဏဿ၊ အား။ သာရုပ္ပံ၊ သင့်လျော်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပါပဏိကာနီတိ၊ ကား။ အာပဏတော၊ ဈေးမှ။ ဆဒ္ဓိတာနိ၊ စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော အဝတ်တို့တည်း။ နန္တကာနီတိ၊ ကား။ အန္တရဟိတာနိ၊ အနားအစွန်းကင်းကုန်သော။ စောဠခဏ္ဍာနိ၊ အဝတ် ပိုင်းတို့တည်း။ ဥဗ္ဗိနိတောတိ၊ ကား။ ဥဇ္ဈနေ၊ အကြွင်းအကျန်ရှာခြင်းဖြင့်။ စိနိတော၊ သင်္ဂဟေတော၊ စုဆောင်း၍။ ဥဇ္ဈာစရိယာယာတိ၊ ကား။ ဥဇ္ဈာစရိ- ယာယ၊ ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်။ လဒ္ဓေန၊ ရအပ်သော။ ။ဂိလာနဿ၊ သူနာ၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အတောက်အပံ့ပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘေသဇ္ဇသင်္ခါတာ၊ ဆေးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဇီဝိတပရိက္ခာရာ၊ အသက်၏အပိုအကာ ပရိက္ခရာတို့သည်။ ဂိလာန ။ပ။ ပရိက္ခာရာ၊ မည်ကုန်၏။ ပူတိမုတ္တန္တိ ဧတံ၊ ဤအမည်သည်။ ပုရာဏဿ စ၊ အဟောင်းလည်းဖြစ်သော။ အပုရာဏဿ စ၊ အသစ်လည်း ဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ဂေါမုတ္တဿ၊ နွားကျင်ငယ်၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ပူတိမုတ္တေနာတိ၊ ကား။ ပူတိဘာဝေန၊ ပုပ်ဆွေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တေန၊ စွန့်အပ်သော။ (ဤအရာ၌ “တေန ပူတိမုတ္တေန၊ ပူတိဘာဝေန ဝါ မုတ္တေန” ဟု ရှိသင့်၏) ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဆဒ္ဓိတေန၊ စွန့်အပ်သော(ဆေးဖြင့်)။ ဝါ၊ တနည်း။ ပူတိဘူတေန၊ ပုပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဂေါမုတ္တေန၊ နွားကျင် ငယ်ဖြင့်။ ဓုတဝါဒေါတိ၊ ကား။ ပရေသမ္ပိ၊ သူတပါးတို့အားလည်း။ ဓုတဂုဏဝါဒိ၊

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဤပဋိက္ခိပနေန-ပုဒ်ကို ဝိမ္ဘာပနံ-နှင့် ကရိုဏ်းအဖြစ်ဖြင့်သာ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤဟိတ်အနက်အဖွင့်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။

ကိလေသာကို ခါထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်ကို ပြောကြားလေ့ရှိ၏။ သမ္မုခီ-
ဘာဝါတိ၊ ကား။ သမ္မုခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။
လတ္တမာနတာယ၊ ရအပ်ဆဲ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

အတ္တာနံ၊ ကို။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမဿ၊ ဓမ္မကိုရခြင်း၏။ သာမန္တေ၊
အနီး၌။ ကတွာ၊ ၍။ ဇပုနံ၊ ပြောခြင်းသည်။ သာမန္တဇပုနံ၊ မည်၏။ မဟေ-
သက္ခောတိ၊ ကား။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမေန၊ ရသဖြင့်။ မဟာနုဘာဝေါ၊
ဘော်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ မိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ သာမည-
တော ဝတွာ၊ သာမညအားဖြင့်ဆိုပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ တံ၊ ထိုသူကို။ သန္နိဋ္ဌော
သမ္ဘတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ [၅၃] ဟိ၊ မှန်၏။ ဒိဋ္ဌမတ္တော၊
မြင်ဘူးရုံမျှဖြစ်သော။ မိတ္တော၊ သည်။ သန္နိဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဒဠာတတ္ထိကော၊
မြဲမြံသောချဉ်းကပ်ခြင်းရှိသော မိတ်ဆွေသည်။ သမ္ဘတ္တော၊ မည်၏။ သဟာ-
ယောတိ၊ ကား။ သဟအယနကော၊ အတူတကွသွားဖက်ဖြစ်သောသူတည်း။
သခါ၊ ခင်ပွန်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်၏။ သတ္တပဒိနော၊
ခုနစ်လှမ်း အတူသွားဘူးသော သူတို့ကို။ သခါတိ၊ ခင်ပွန်းတို့ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝိဟာရော၊ ဝိဟာရဟူသည်။ ပါကာရပရိစ္ဆိန္နော၊ တံတိုင်းဖြင့်
ပိုင်းခြားအပ်သော။ သကလော၊ သော။ အာဝါသော၊ ကျောင်းတိုက်တည်း။
အခုယောဂေါ၊ ဟူသည်။ ဒီဃပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်ရှည်တည်း။ ဂရုဠသဏ္ဌာန-
ပါသာဒေါ၊ ဂဠုန်တောင်ယှက်၍ နှစ်ဖက်မိုးသော ပြာသာဒ်တည်း။ ဣတိပိ၊ သို့
လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါသာဒေါ၊ ဟူသည်။ စတုရဿပါသာဒေါ၊ လေးထောင့်ရှိ
သော ပြာသာဒ်တည်း။ ဟမ္ဗိယံ၊ ယဟူသည်။ မုဏ္ဍုစ္စဒနပါသာဒေါ၊ အမိုးဦးပြည်း
သော ပြာသာဒ်တည်း။ ဝါ၊ ပြာသာဒ်ခေါင်းတုံးတည်း။ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ ရဟူသည်။
ဒီဟိ ကဏ္ဍိကာဟိ၊ နှစ်ခုသောအယွဉ်တို့ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗပါသာဒေါ၊ ပြုအပ်သော
ပြာသာဒ်တည်း။ အဇ္ဇော၊ ပစ်စင်ပြအိုးဟူသည်။ ပဋိရာဇနမ္ပိ၊ ရန်သူမင်းတို့ကို
သော်လည်း။ ပဋိဗာဟနယောဂျော၊ တားမြစ်တန်းလှန်ခြင်းငှါသင့်လျော်သော။
စတုပဉ္စဘူမကော၊ ဘုံ ၄-ဆင့် ၅-ဆင့်ရှိသော။ ပဋိဿယဝိသေသော၊ အဆောက်
အဦအထူးတည်း။ မာဠော၊ တန်ဆောင်းဝန်းဟူသည်။ ဧကကုဋ္ဌသင်္ဂဟိတော၊
တခုသောအထွဋ်၌ စုရုံးအပ်သော အမိုးရှိသော။ ဝါ၊ အထွဋ်တခုတပ်သော။
(ဧကကုဋ္ဌေ သင်္ဂဟိတံ၊ ဧကကုဋ္ဌံ ဝါ သင်္ဂဟိတံ ဂဟိတံ ဧတ္ထ-ဟု ဝစနတ္ထ-ပြု)
အနေကကောဏဝန္တော၊ များသောအထောင့်ရှိသော။ ပဋိဿယဝိသေသော၊
တည်း။ ဥဒ္ဒုဏ္ဏော၊ ဥဒ္ဒုဏ္ဏ-ဟူသည်။ အဂမ္ဘိကာ၊ သီးသန့်တိုက်ခန်းမရှိသော။
ဧကဒ္ဒါရာ၊ တခုသောတံခါးပေါက်ရှိသော။ ဒီဃသာလာ၊ ရှည်သောအဆောက်
အဦတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ (ဆိုခဲ့သော အဖွင့်များ
သည် ဝိဋ္ဌ ၂-၂၃၅၊ ဝိဋ္ဌ ၄-၅၈၊ အဘိဋ္ဌ ၂-၃၄၉ တို့နှင့် အများအားဖြင့် ညီညွတ်

သောကြောင့် ဝဒန္တိ-အရ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ကို ယူသင့်၏။ ဆိုလတံသော အပရေ-အရမှာ အဋ္ဌကထာဆရာတို့မှ အခြားဆရာတို့ကို ယူသင့်၏။ ။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဘဏန္တိ၊ ပြဆိုလတံအတိုင်း မိန့်ဆိုကုန်၏။ ဝိဟာရော နာမ၊ မည်သည်။ ဒီသမုခပါသာဒေါ၊ ရှည်သောမုခ်ရှိသော ပြာသာဒ်တည်း။ အစုယောဂေါ၊ ဂ-ဟူသည်။ ကေပဿေန၊ နံပါးတဖက်ဖြင့်။ ဆဒနကသေနာသနံ၊ အမိုးရှိသော ကျောင်းဆောင်တည်း။ တဿ၊ ထိုတဖက်ယပ်မိုး ကျောင်းဆောင်၏။ ကေပဿေ၊ တဖက်နံပါး၌။ ဘိတ္တိ၊ နံရံသည်။ ဥစ္စတရာ၊ သာ၍ မြင့်သည်။ ဣတရပဿေ၊ အခြားတဖက်၌။ နိစာ၊ နိမ့်သည်။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းဆောင်သည်။ ကေပဿ-ဆဒနကံ၊ နံပါးတဖက်၌သာ အမိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်-ဟူသည်။ အာယတစတုရဿပါသာဒေါ၊ လေးထောင့် ပြာသာဒ်ရှည်တည်း။ ဟမ္ပိယံ၊ ပြာသာဒ်ဦးပြည်း-ဟူသည်။ မုဏ္ဍုဒနံ၊ ဦးပြည်းသော အမိုးရှိသော ဝါ၊ အမိုးခေါင်းတုံးဖြစ်သော။ စန္ဒကင်္ကဏယုတ္တံ၊ လသာခန်းအပြင်နှင့်ယှဉ်သော အဆောက်အဦတည်း။ ဂုဟာ၊ ဂူ-ဟူသည်။ ကေဝလာ၊ သက်သက်သော။ ပဗ္ဗတဂုဟာ၊ တောင်ခေါင်းတည်း။ လေဏံ၊ လိုဏ်-ဟူသည်။ ဒွါရဗဒ္ဓံ၊ တံခါး တပ်အပ်သော ဂူတည်း။ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ အသွင်ရှိသော အဆောင်-ဟူသည်။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ကဏ္ဍိကာဗဒ္ဓပါသာဒေါ၊ အလွင်အချက် တပ်အပ်သော ပြာသာဒ်တည်း။ အဇ္ဇော၊ ဟူသည်။ ဗဟလဘိတ္တိဂေဟံ၊ ထူထဲ သော နံရံရှိသော အဆောက်အဦတည်း။ ပာဿ၊ ယင်း ပစ်စင် ပြအိုး၏။ (ဆဒနံ-၌စပ်) ဂေါပါနသိယော၊ အခြင်ယနယ်တို့ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူ မထည့်မှု၍။ ဣဋ္ဌကာဟိ ဝေ၊ အင့်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဆဒနံ၊ အမိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနာလကာကာရေန၊ ပစ်စင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိပိ၊ လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ မာဠော၊ ဟူသည်။ ဝနာကာ-ရေန၊ ဝန်းဝိုင်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ကတသေနာသနံ၊ ပြုအပ်သော ကျောင်းဆောင်တည်း။ ဥဒ္ဓဏ္ဍော၊ ဣ-ဟူသည်။ ကော၊ တခုသော။ ပဋိဿယ-ဝိသေသော၊ တည်း။ ယော၊ ယင်းဥဒ္ဓဏ္ဍကို။ ဘဏ္ဍာသာလာတိပိ၊ ဘဏ္ဍာတိုက် ဟူ၍၎င်း။ ဥဒေါသိတောတိပိ၊ ဂိုဒေါင်ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။ (၎င်း၌ ယာဉ်စသောဘဏ္ဍာကို သိမှီးထားသည် ဟူ၏) သန္နိပတနဌာနံ၊ စည်းဝေးညီမှုရာအရပ်သည်။ ဥပဌာနသာလာ၊ မည်၏။ (စည်းဝေးရာဓမ္မာရုံ မျိုးပင်တည်း)

ကုစ္ဆိတရဇဘူတာယ၊ စက်ဆုပ်အပ်သောမြို့ (ရွံ့ဖွယ်ချေးညောင်) ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပါပိစ္ဆတာယ၊ ယုတ်မာသော အလို(ရှိသည်၏အဖြစ်)ဖြင့်။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသော။ ကာယဝစိဝိပ္ပန္နနိဂ္ဂဏနံ၊ ကိုယ်နှုတ်လှုပ်ခြင်းကို နှိပ်ခြင်း ဝိသုဒ္ဓိံ နိဿယ-၁-၉-ပ-မ-ဗ-သ-ဝ

ချုပ်တည်းခြင်းသည်။ ကောရဇံ၊ ကောရဇမည်၏။ တေဿ၊ ဤသူအား။ တံ၊ ထိုအလိုဆိုးဖြင့် အကျိုးမဲ့ချုပ်တည်းခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောရဇိကော၊ မည်၏။ ကောဟညေန၊ အံ့ဖွယ်ပြုသိုသဖြင့်။ သံယတကာယော၊ ချုပ်တည်းအပ်သော ကိုယ်ရှိသူကိုရ၏။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဝါ၊ တနည်း။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ကောရဇိကော၊ အလိုဆိုးဖြင့် အကျိုးမဲ့ချုပ်တည်းသောသူသည်။ ကောရဇိကကောရဇိကော၊ မည်၏။ အတိပရိသင်္ကတောတိ၊ အလွန် ရွံရှားခြင်းရှိသောသူ၊ ဟူ၍။ ကေစိ၊ အချို့ကဆိုကုန်၏။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ကုဟော၊ အံ့ဖွယ်ပြုသောသူသည်။ ကုဟကကုဟကော၊ မည်၏။ သာတိသယဝိမှာပကော၊ အလွန်အကဲ အံ့ဩစေသောသူတည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ လပေါ လပနကော၊ ဒါယကာတို့ကို မြှောက်ပင့်၍ ပြောသောသူသည်။ လပကလပကော၊ မည်၏။ မုခသမ္ဘာဝိတောတိ၊ ကား။ ကောရဇိကကောရဇိကဒိဘာဝေန၊ လွန်စွာစောင့်စည်း ချုပ်တည်းသူ စသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ မုခမတ္တေန၊ နှုတ်မျှဖြင့်။ (တကယ်ကျင့်သုံးမှုနှင့် ဘာမျှမဆိုင်ဟု ဆိုလို၏) ပဝတ္တဝစနေဟိ၊ ဖြစ်သောစကားတို့ဖြင့်။ အညေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သမ္ဘာဝိကော၊ ချီးမွမ်းစေလျက်။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝေရူပတာယ ဝေ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ပရံ ဝိယ၊ သူတပါးကိုကဲ့သို့။ ကတု၊ ပြု၍။ အယံ သမဏောတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ကို။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။ ဂမ္ဘီရန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-ဥပစပ်) တဿာ ကထာယ၊ ထိုစကား၏။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပဋိဗဒ္ဓတာယ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယကတေနာတိ၊ ကား။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ အရိယောတိ ဝါ၊ အရိယာဟူ၍၎င်း။ ဝိသေသလာဘိတိ ဝါ၊ တရားထူးကို ရသူဟူ၍၎င်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့်။ သမ္ဘာဝေယျ န ခေါ၊ ချီးမွမ်းရာသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤအလိုဖြင့်။ ကတေန၊ သော။ ဂမနံ သဏ္ဌပေတိတိ၊ ကား။ ဝိသေသလာဘိနံ၊ တရားထူးရသော သူတို့၏။ ဂမနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းကို။ သက္ကစ္စံ၊ ရိုသေစွာ။ [၅၄] ဌပေတိ၊ ထား၏။ သတော၊ အမှတ်ရလျက်သာလျှင်။

၁-သမ္ဘာဝါပေတိတိ သမ္ဘာဝိကော-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ သံ+ဘူ+စု- ကော+ကာရိတ်- ကာပေ+ဣ-အက-မှ အ-ကို ဣ-ပြု၊ ကာပေ-ကိုချေ။ အညေဟိ-ကို ကာရိတ်ကံ ဓာတ် ကတ္တား-ဟု ယူ။ ဤ သမ္ဘာဝိကော-ပုဒ်ကိုကထေတိ ဥပစပ်။ အဘိဋ္ဌ ၂-၄၆၃-၌ မုခသမ္ဘာဝိတော-ဟု ရှိ၍ ၎င်း၏အဖွင့် မူလဋ္ဌကာ၌ သမ္ဘာဝိတော-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့်- အညေဟိ၊ တို့သည်။ သမ္ဘာဝိတော၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍-ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

သမ္ပဇာနောဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဟိဓာယာတိ၊ ကား။ မ၊ ကို။ အရဟာတိ၊ ဟူ၍။ ဇာနန္တ၊ သိစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ သဏ္ဌပေတွာ၊ ကောင်းစွာထား၍။ ဝါ၊ တနည်း။ ပတ္တေတွာ၊ တောင့်တရည်မျှော်၍။ သမာဟိတော ဝိယာတိ၊ ကား။ ဈာနသမာဓိနာ၊ ဈာန်သမာဓိဖြင့်။ သမာဟိတော ဝိယ၊ တည်ကြည်သကဲ့သို့။ အာပါထကဇ္ဈာသီတိ၊ ကား။ မနုဿာနံ၊ လူတို့အား။ အာပါထဋ္ဌာနေ၊ ထင်ပေါ်ရာအရပ်၌။ သမာဓိံ သမာပန္နော ဝိယ၊ သမာဓိသို့ရောက်နေသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ဝင်စားနေသကဲ့သို့။ နိသီဒန္တော၊ ထိုင်နေသောရဟန်းသည်။ အာပါထကဇ္ဈာယ ပါကဋ္ဌဋ္ဌာနေ၊ လူအပေါင်းအား ထင်ရှားသောနေရာ၌။ ဈာယံ၊ ဈာန်ဝင်စားသူ ချနေသူမည်၏။ ဣရိယာပထသင်္ခါတန္တိ၊ ကား။ ဣရိယာပထသဏ္ဌပနသင်္ခါတံ၊ ဣရိယာပုထ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။

ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတေနာတိ၊ ကား။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဥပ္ပါဒိတာနံ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ပဋိသေဝနန္တိ၊ မှီဝဲခြင်းဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကထိတေန၊ ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တေန ပစ္စယပဋိသေဝနေန၊ ထိုပစ္စည်းကိုမှီဝဲခြင်းဖြင့်။ သင်္ခါတဗျေနကထိတဗျေန၊ ဟောအပ်သော။ ။ အညံ ဝိယ၊ သူတပါးကိုကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဝါ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏အနီး၌။ ဘဏနံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်။ သာမန္တဇပိတံ၊ မည်၏။ ။ အာကာရဿ၊ အာအက္ခရာ၏။ ရဿတ္တံ ကတွာ၊ ရဿအဖြစ်ကိုပြု၍။ အဋ္ဌပနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုဟနံ၊ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်းသည်။ ကုဟော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအံ့ဖွယ်ပြုခြင်း၏။ အယနာ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကုဟာယနာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုဟဿပုဂ္ဂလဿ၊ အံ့ဖွယ်ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အယနာ ဂတိ၊ သွားခြင်းဖြစ်ခြင်းတည်း။ ကိရိယာ၊ ပြုခြင်းကိရိယာတည်း။ ကုဟာယနာ၊ အံ့ဖွယ်ပြုသူ၏ပြုခြင်း။ ဝါ၊ ပြုမှု။ ကုဟေတိ၊ အံ့စေတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုဟေန၊ အံ့စေခြင်းဖြင့်။ ဣတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုဟိတော၊ မည်၏။ ကုဟကော၊ အံ့ဖွယ်ပြုသူကို ရ၏။

ပုဋ္ဌဿာတိ၊ ကား။ တိဿော၊ တိဿအရှင်သည်။ ကော၊ အဘယ်ရဟန်းပါနည်း။ ရာဇပူဇိတော၊ မင်းပူဇော်အပ်သောအရှင်သည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌဿ၊ မေးအပ်သောရဟန်း၏။ ဥဒ္ဓံ ကတွာတိ၊ ကား။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်ပင့်၍။ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိအာဒိနာ၊ စည်းစိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း စသည်ဖြင့်။ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ချီးမြှောက်၍။

ဥန္တဟနာတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အထက်၌။ ဗန္ဓနာ၊ ဖွဲ့ခြင်းတည်း။ ဟလိဝေဌနာ၊ ရစ်ပတ်ခြင်းတည်း။ ကိရ၊ တဆင့်ကြားရသည်ကား။ ဒွေ၊ နှစ်ပါး

ကုန်သော။ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ကေံ ဂါမံ၊ တခုသောရွာသို့။ ပဝိသိတော၊
ဝင်ကုန်၍။ အာသနသာလာယ၊ ဆွမ်းစားစရပ်၌။ နိသီဒိတော၊ ထိုင်ကုန်၍။
ကေံ ကုမာရိကံ၊ တယောက်သော သူငယ်မကို။ ပက္ခောသိံသု၊ ခေါ်ကုန်၏။
တာယ၊ ထိုသူငယ်မသည်။ အာဂတာယ၊ လာလတ်သော်။ တတြ၊ ထိုနှစ်ပါး
တို့တွင်။ ဧကော၊ တပါးသည်။ ကေံ၊ တပါးကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ အယံ၊
ဤသူငယ်မသည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ကုမာရိကာ၊ (သွီး)သူငယ်မ
ပါနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ဥပဋ္ဌာယိကာယ၊
အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမဖြစ်သော။ တေလကန္ဓရိကာယ၊ တေလကန္ဓရိကာ
မည်သော ဒကာမ၏။ ဓီတာ၊ သွီးပေတည်း။ ဣမိဿ၊ ဤသူငယ်မ၏။
မာတာ၊ အမိသည်။ မယိ၊ ငါသည်။ ဂေဟံ၊ အိမ်သို့။ ဂတေ၊ သွားသည်
ရှိသော်။ သပ္ပိံ၊ ထောပတ်ကို။ ဒဒမာနာ၊ ကပ်လှူလတ်သော်။ ဃဋ္ဌေနော၊
အိုးဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒေတိ၊ ကပ်လှူ၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသူငယ်မသည်လည်း။ မာတာ
ဝိယ၊ အမိကဲ့သို့။ ဃဋ္ဌေနော၊ အိုးဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒေတိ၊ ကပ်လှူ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဥက္ကာစေသိ၊ ချီးမွမ်းဖော်ပြလေ၏။ ဣခံ၊ ဤဝတ္ထုကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။
တေလ။ပ။ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဓမ္မာနုရူပံ ဝါတိ၊ ကား။ မတ္တာဝစနာနုရူပံ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်ရှိသောစကား
အားလျော်သည်ကို၎င်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ မတ္တာဝစနံ၊ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
စကားကို။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ဟူမူ။ သုဘာသိတံ၊
ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားကို။ ဥတ္တခံ၊ မြတ်သည်ဟူ၍။ သန္တော၊ သူတော်
ကောင်းတို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကုန်၏။ ဓမ္မံ၊ တရားနှင့်မကင်းသော အတိုင်း
အရှည်ရှိသောစကားကို။ ဘဏေ၊ ပြောဆိုရာ၏။ အဓမ္မံ၊ တရားမဲ့အတိုင်းအရှည်
မရှိသောစကားကို။ နဘဏေ၊ မပြောဆိုရာ။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဒုတိယံ၊
နှစ်ခုမြောက်ပေတည်း။ ဣတိ (အာဟ)၊ ၏။ တေန၊ ထိုဓမ္မာနုရူပံဝါအနုပလော-
ကေတွာ-ဟူသော အဖွင့်စကားဖြင့်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ဝိပ္ပလပနံ၊ ဖရိဖရဲပြောဆို
ခြင်းကို။ ဝါ၊ ရောက်တတ်ရာရာပြောဆိုခြင်းကို။ အာဟ၊ ပြဆို၏။ ဝါ၊ တနည်း။
သစ္စတော၊ မှန်သောစကားမှ။ အညာ၊ တပါးသော။ သုဘာသိတာ၊ ကောင်း
စွာဆိုအပ်သော။ ဝါစာ၊ စကားသည်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ မုဂ္ဂသုပသဒိသကဓမ္မော၊ ပဲနောက်ဟင်းနှင့်တူသော အမှုရှိသော။
ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မုဂ္ဂသုပျော၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အယံ။ပ။ဝုစ္စတိတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိဘဋ္ဌဿ၊ သူငယ်တို့ကို ထိန်းကျောင်းသူ၏။ ကမ္မံ၊ အမှု

၁-ဤအရာ၌ “တေန ဗဟံ ဝိပ္ပလပနံ ပဋိက္ခိပတိ”-ဟူ၍သင့်၏။ တေန၊ ထိုဓမ္မာနုရူပံ-
ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ဝိပ္ပလပနံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏-ဟုအနက်ပြန်။

သည်။ ပါရိဘဋ္ဌံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုပါရိဘဋ္ဌသည်ပင်လျှင်။ ပါရိဘဋ္ဌတာ၊ မည်၏။

နိမိတ္တေန၊ ပစ္စည်းလှူရန် အမှတ်နိမိတ်ပြုမူဖြင့်။ စရန္တော၊ ကျက်စားသော သူသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဇီဝန္တော၊ အသက်မွေးသောသူသည်။ နေမိတ္တိကော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအမှတ်နိမိတ်ပြုမူဖြင့် အသက်မွေးသူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ နေမိတ္တိကတာ၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုကို။ ပကာသနံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ သြဘာသော၊ မည်၏။ [၅၅] သော၊ ထိုသြဘာသသည်။ ကော ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးသည်ရှိသော်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့- ယခု အခါ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဒုလ္လဘာ၊ ရခဲကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိအာဒိကာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တကထာ၊ ပစ္စည်းနှင့်စပ်သောစကားတည်း။ ဣစ္ဆိတဝတ္ထုဿ၊ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထု၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ကထနံ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်။ သာမန္တဇပ္ပါ၊ မည်၏။

အက္ခောသနဘယေနာပိ၊ ဆဲရေးခြင်းကို ကြောက်သဖြင့်လည်း။ ဒဒေယျ၊ ပေးလှူရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အက္ခောသ- ဝတ္ထုဟိ၊ ဆဲရေးကြောင်းဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ အက္ခောသနံ၊ ဆဲရေးခြင်းတည်း။ ဝမ္ဘနာဒယော၊ ရှုတ်ချခြင်းစသည်တို့သည်။ တထာ၊ နှလုံးသွင်းပုံ ထိုအတူပင် တည်း။ ဥက္ခေပနာ၊ မြှောက်ပင့်ခြင်းဟူသည်။ ဥပါသကာနံ၊ တို့ကို။ ဒါယကာ- ဒိဘာဝတော၊ ဒါယကာစသည်၏အဖြစ်မှ။ ဗဟိ၊ အပြင်ပသို့။ ဆန္နနာ၊ စွန့်ပစ် ခြင်းတည်း။ ခိပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခေပဝစနံ၊ ပစ်ပယ်သောစကားတည်း။ တံပန၊ ထိုစကားသည်ကား။ အဝဟသိတွာ၊ ပြက်ရယ်ပြု၍။ ဝစနံ၊ ပြောဆို အပ်သောစကားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဏ္ဍနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပါပနာတိ၊ ကား။ အဒါယကတ္တဿ ဝါ၊ မပေးလှူသည်၏အဖြစ် ကို၎င်း။ အဝဏ္ဏဿ ဝါ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ ပတိဋ္ဌာပနံ၊ တည်စေခြင်းတည်း။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ပိဋ္ဌိမံသခါဒနသီလော၊ ကျောက်ကုန်းသားကိုစားလေ့ရှိသော သူသည်။ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော၊ မည်၏။ တဿ၊ ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ပရပိဋ္ဌိမံသိ- ကတာ၊ မည်၏။ အဗ္ဘင်္ဂန္တိ၊ ကား။ အဗ္ဘဉ္ဇနံ၊ ကိုယ်၌ လူးလိမ်းအပ်သော ဆိ တည်း။ နိပိသိတွာ ဂန္ဓမဂ္ဂနာ ဝိယာတိ၊ ကား။ အနိပိသိတေ၊ မကြိတ်အပ် မသွေးအပ်သည်ရှိသော်။ အလဗ္ဘမာနဿ၊ မရအပ်သော။ ဂန္ဓဿ၊ နံ့သာကို။ နိပိသနေန၊ ကြိတ်ခြင်း သွေးခြင်းဖြင့်။ လာဘော ဝိယ၊ ရခြင်းကဲ့သို့။ ပရဂုဏေ၊ သူတပါးတို့၏ဂုဏ်ကို။ အနိပိသိတေ၊ မကြိတ်အပ်သည်ရှိသော်။ အလဗ္ဘမာနာနံ၊ မရအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ နိပိသနေန၊ ဖြင့်။ လာဘော၊ ရခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အပေ့န၊ အနည်းငယ်သော။ လာဘေန၊ လာဘ်ဖြင့်။ ဗဟုကံ၊ များစွာသော လာဘ်ကို။ နိကတ္တု (နိဇ္ဇိကသန-သည် နိပုဗ္ဗ ရဟဓာတ်ဖြင့် ပြီးသောကြောင့် နိဟတ္တု-သင့်) ဝဇ္ဇေတွာ ဂဟေတုံ၊ လှည့်ပတ်၍ ယူခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆနံ၊ အလိုရှိ ခြင်းသည်။ နိဇ္ဇိကသနံ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုလှည့်ပတ်၍ယူလိုသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ နိဇ္ဇိကသနတာ၊ မည်၏။ တဿေဝ ဣစ္ဆနဿ၊ ထိုအလို၏သာလျှင်။ ပဝတ္တိအာကာရော၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ တံသဟဇာတံ၊ ထိုအလိုနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဝေသနကမ္မံ၊ ရှာမှီးခြင်းအမှုတည်း။

အင်္ဂန္တိ၊ ကား။ ဟတ္ထပါဒါဒိအင်္ဂါနိ၊ လက်ခြေစသောအင်္ဂါတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇံ၊ အတတ်ပညာကို။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ နိမိတ္တသတ္တံ၊ နိမိတ်ကျမ်းကို။ ဥပ္ပါတန္တိ၊ ကား။ ဥက္ကာပါတဒိသာဉာဟဘူမိစာလာဒိဥပ္ပါတပဋ္ဌ-ဗဒ္ဓဝိဇ္ဇံ၊ ဥက္ကာကျခြင်း၊ အရပ်မျက်နှာတောက်လောင်ခြင်း၊ မြေလျှင်လှုပ်ခြင်း အစရှိသော ဥပါတ်တိတ်နိမိတ်နှင့်စပ်သော အတတ်ပညာကို။ သုပိနန္တိ၊ ကား။ သုပိနသတ္တံ၊ အိပ်မက်တိတ္ထုကျမ်းကို။ လက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဣတ္ထိပုရိသာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏဇာနနသတ္တံ၊ လက္ခဏာကိုသိကြောင်းဖြစ်သောကျမ်းကို။ မူသိကစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဝတ္ထာဒိနံ၊ အဝတ်စသည်တို့၏။ အသုကဘာဂေ၊ ဤမည်သောအဖို့၌။ မူသိ-ကစ္ဆေဒေ၊ ကြွက်ခဲခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ နာမ ဖလံ၊ ဤမည်သောအကျိုး သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်သည်ဟု။ ဇာနနကသတ္တံ၊ သိကြောင်းဖြစ်သောကျမ်းကို။ ပလာသဂ္ဂိအာဒိသု၊ ပေါက်ထင်းမီးစသည်တို့တွင်။ ဣဒံ နာမ အဂ္ဂိနာ၊ ဤ မည်သောမီးဖြင့်။ ဟုတေ၊ ဟုံးပူဇော်အပ်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သော အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂိဝေသေန၊ မီး၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောမဝိဓာနံ၊ ဟုံးပူဇော်ခြင်း အစီအရင်သည်။ အဂ္ဂိဟောမံ၊ မည်၏။ ဣမံ နာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဒဗ္ဗိဟောမံ၊ ယောက်မဖြင့်မီးပူဇော်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ထုသဟောမာဒိနဉ္စ၊ ဖွဲ့ဖြင့် မီးပူဇော်ခြင်းစသည် တို့ကို၎င်း။ အညေသံ၊ မီးပူဇော်ခြင်းမှတစ်ပါးကုန်သော။ သုတ္တေ၊ ဗြဟ္မဇာလ သုတ်၌။ အာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆာဇီဝိနဉ္စ၊ တို့ကို၎င်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အာဒိဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဿ၊ ၏။ ဝီရိယသာဓနတ္တာ၊ ဝီရိယလျှင် ပြီးစေကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဝီရိယဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယပရိယေသနဝါယာမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အရကောက်၍ မိန့်ဆိုအပ်၏။ တဿ၊ ထိုအာဇီဝ၏။ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်း ဟူသည်။ အနဝဇ္ဇဘာဝေါ၊ အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ယေန၊ အပြစ် ကင်းသော ယင်းအာဇီဝကြောင့်။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သဖြင့်။ ဝါ၊ ညီစွာ။ ပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းတို့ကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟံ၊ မှန်၏။ အလသော၊ ပျင်းရိသောသူသည်။ ဉာယေန၊ အသင့်လမ်းမှန်အားဖြင့်။

ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ပရိယေသိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ဤတွင် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလအဖွင့် ပြီး၏။

ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဝဏ္ဏနာ

၁၈။ ပဋိသင်္ခါတိ အယံ၊ ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ သယံ အဘိညာတိအာဒိသု ဝိယ၊ စသည်တို့၌ကဲ့သို့။ ယကာရလောပေန၊ ယအက္ခရာကိုချေသဖြင့်။ နိဒ္ဒေ-
သော၊ ညွှန်ပြအပ်သော သဒ္ဓါတည်း။ ယောနိသောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
ယောနိသဒ္ဓေါ စ၊ သည်လည်း။ ဥပါယတ္ထော၊ အကြောင်းဥပါယ်အနက်ရှိ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဿန္တော၊ ဤ။ ဥပါယေန ပထေနာတိ၊ ဟူ၍။ (ဥပါယေန ပထေ-
နာတိအာဒိ-ဟု ရှိသင့်၏) အာဟ၊ ၏။ [၅၆] ပဋိသင်္ခါယ ဥ တွာတိ၊ ဟူ၍။
ဝတွာ၊ ဖွင့်ဆိုပြီး၍။ တယိဒံ ပဋိသင်္ခါနံ၊ ထိုသိခြင်းသည်။ ဗစ္စဝေက္ခဏံ၊ နင်ခြင်
ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတုံ၊ ငှါ။ ပစ္စ။ပ။ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ပစ္စဝေက္ခိတွာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏၊ ဝါ၊ ပုဒ်၌။ (အတ္ထော-၌
စပ်) သိတပဋိသဘာဝိကံ၊ အအေးကိုပယ်ဖျောက်ခြင်း အစရှိသော။ တံ
တံ ပယောဇနံ၊ ထိုထိုအကျိုးကို။ ပတိ ပတိ၊ အသီးအသီး။ အဝေက္ခိတွာ၊ ရှုဆင်
ခြင်၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဿိတွာ၊ ရှုမြင်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ သည်။ ဟောတိ
ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ ပဋိသင်္ခါယာတိ၊ ပုဒ်၏၊ ဝါ၊ ၌။ ဖဒေဝ
ပယောဇနံ၊ ထိုအအေးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းစသော အကျိုးကိုပင်လျှင်။ ပတိ
ပတိ၊ အသီးအသီး။ သင်္ခါယ၊ ရှု၍။ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ သင်္ခါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဉာဏပရိ-
ယာယော၊ ဉာဏသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ပေတည်း။ ဣတိ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊
ဤအရာ၌။ ပဋိသင်္ခါ ယောနိသောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ပစ္စယပရိ-
ဘောဂကာလေန၊ ပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်သောကာလဖြင့်။ ကာမံ ဝုစ္စတိ၊
ပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ (ဤအရာ၌ “ပဋိလာဘကာလေပိ ပန ဓာတု-
ဝသေန ပဋိကူလဝသေန ဝါ” စသည်ဖြင့် ပါဌ်ရှိသင့်၏။ သို့ရှိလျှင်-ပဋိလာဘ-
ကာလေပိ၊ ရသောကာလ၌လည်း-ဟု ထည့်၍ အနက်ပြန်ပါ) ဓာတုဝသေန ဝါ၊
ဓာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိကူလဝသေန ဝါ၊ ဧကံဆုပ်ဖွယ်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ၊
သည်။ သုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့က
ဆိုကုန်၏။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ ဆိုကုန်၏။ ဧကေ ပန၊
ဧကေဆရာတို့သည်ကား။ ပဌမံ ဝေ၊ ပဌမကပင်လျှင်။ ပရိယတ္တံ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ
လေပြီ။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိမံသိတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ စိဝရန္တိ၊
ဟူသောပုဒ်၌။ ဧကဝစနံ၊ ဧကဝုစဝိဘတ်သည်။ ဧကတ္ထမတ္တံ၊ တခု၏အဖြစ်မျှကို
သာလျှင်။ ဝါစကံ၊ ဟောတတ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။

အန္တရ။ပ။ဦးတိ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုစီဝရသဒ္ဓါ၏။
ဇာတိသဒ္ဓတဿ၊ အမျိုးတူဟူသမျှကို ဟောသောဇာတိသဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပါဠိယံ၊ ဌ။ ကေဝစနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထကာနိ၊
အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ စီဝရာနိ၊ တို့ကို။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ပရိဟရိ-
တဗ္ဗာနိ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။ တေသံ သဗ္ဗေသံ၊ တို့ကို။ ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်း
တည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။
သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယံ ကိဉ္စိတိတေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။
အနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ အနိ-
ယမဝစနံ၊ အနိယတ်စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်။ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ
ဝါတိ၊ ပါရုပတိ ဝါ-ဟူသော။ ဝိကပ္ပနံ၊ ဝိကပ်စကားသည်။ ပဋိသေဝနပရိယာ-
ယဿ၊ မှီဝဲခြင်း၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ပရိဘောဂဿ၊ သုံးဆောင်ခြင်း၏။
ဝိဘာဂနိဒဿနံ၊ အကွဲအပြားကို ညွှန်ပြသောစကားတည်း။ (နိဒဿနမျှသာဟု
ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ သယန။ပ။
ဝသေနာပိ၊ လဲလျောင်းခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ သင်္ကန်းကုဋိပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ပရိဘောဂဿ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။
ဒဌဗ္ဗော၊ ၏။

ပယောဇနာနံ၊ အကျိုးတို့၏။ မဇိယာဒါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ပယော-
ဇနာဝဓိ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအကျိုးအပိုင်းအခြားကို။ ပရိစ္ဆိန္နနဝသေန၊
ပိုင်းခြားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ယော နိယမော၊ အကြင်ကန့်သတ်ခြင်းသည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ အကျိုးအပိုင်းအခြားကို ပိုင်းခြားလျက် ကန့်သတ်ခြင်းကို။
ဝစနံ၊ ဆိုသောစကားသည်။ ပယောဇနာ။ပ။ဝစနံ၊ မည်၏။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ တံ နိယမံ၊
ထိုကန့်သတ်ခြင်းကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်လှစ်၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဧတ္ထကမေဝ ဟိတိ-
အာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အဝဓာရဏေန၊ ကန့်သတ်ခြင်း
အနက်ရှိသော ဝေသဒ္ဓါဖြင့်။ လိဋ္ဌာဝိဘူသာဝိလမ္ပနာဒုဗ္ဗရာဒိဝသေန၊ တင့်တယ်
စံပယ်ခြင်း၊ အထူးတလည် အလှအပပြင်ဆင်ခြင်း၊ အထူးထူးအပြားပြား
တွဲလျားချ၍ဝတ်ခြင်း၊ ဝင့်ဝါထောင်လွှားလျက်ဝတ်ခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် ။ ဝတ္ထပရိဘောဂံ၊ ကို။ နိသေဓေတိ၊ မြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ န
ဣတော ဘိယျောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကေစ္စေ သတ္တာ၊ အချို့
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ လိဋ္ဌာဝသေန၊ တင့်တယ်စံပယ်

၁-အာဒုဗ္ဗရ၊ မာန်ထောင်လွှားခြင်းအနက်ဟော သီဟိဋ္ဌံ အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်၌တွေ့ရ၏။
ထို့ကြောင့်-ဝိလမ္ပနာဒုဗ္ဗရာဒိဝသေန-ဟု ရှိသော သီမ္မနှင့်အညီ အာဒုဗ္ဗရ-ပုဒ်ကို ဝင့်ဝါထောင်
လွှားလျက် ဝတ်ခြင်းဟု အနက်ပြန်ဆိုသည်။ နုဋ္ဌဗ္ဗရ-ဟူသောမြန်မာမူအလိုအားဖြင့်ကချေ
သည်ဟန်ဝတ်ခြင်း-ဟု သင့်လျော်အောင် ပြန်ရာ၏။

စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဒဟန္တိ၊ ဝတ်ကုန်၏။ ယောဗ္ဗနေ၊ နုပျိုသောအရွယ်၌။
 ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ နာဂရိကမနုဿာ ယထာ၊ မြို့သားလူတို့ကဲ့သို့တည်း။
 ဧကစေ၊ တို့သည်။ ဝိဘူသနဝသေန၊ အထူးဟန်းဆာဆင်သည်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ပရိဒဟန္တိ စေဝ၊ ဝတ်လည်းဝတ်ကုန်၏။ ဥပသဝိယန္တိ စ၊ သိုင်းခြုံလည်း
 သိုင်းခြုံကုန်၏။ ရူပပဇိဝိနိအာဒယော ယထာ၊ ပြည့်တန်းဆာမအစရှိသော
 သူတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဝိလမ္ဗကာ၊ ဝိလမ္ဗကတို့သည်။ ဝါ၊ လူရှင်လူပျက်တို့သည်။
 ဝိလမ္ဗနဝသေန၊ အထူးထူးအပြားပြား တွဲလျားချသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ပရိဒဟန္တိ၊ ဝတ်ကုန်၏။ ဘောဇာဒယော၊ စည်းစိမ်ခံသော သေဌေး သူကြွယ်
 စသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ရွာစားမြို့စားတို့သည်။ အာဗုမ္မရဝသေန၊ ဝင့်ဝါထောင်လွှား
 သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိဒဟန္တိ၊ ဝတ်ကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တဓာတုက္ခောဘော၊
 ကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်ပျက်ပြား ချောက်ချားခြင်းသည်။ သီတရောဂါဒိဥပ္ပါဒကော၊
 အေးသောရောဂါ ချမ်းသောရောဂါ စသည်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥတုပရိကာမ-
 နဝသေနာတိ၊ ကား။ ဥတုနော၊ ဥတု၏။ ပရိဝတ္တနဝသေန၊ ပြောင်းလဲသည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိသဘာဂသီတဥတုသမုဋ္ဌာနေန၊ သဘောမတူသော အေး
 သော ဥတု၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဟေမန္တာဒိသု၊ ဆောင်း
 ဥတုစသည်တို့၌။ ဟိမပါတာဒိဝသေန၊ ဆီးနှင်းကျခြင်းစသည်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သောအအေးကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ သီတံ၊ ကို။
 န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌
 စောဒနာဖွယ်အတွက် ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တံ ဝိနောဒနံ၊ ထိုအအေးကို ပယ်
 ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယဒတ္ထံ၊ အကြင်အကျိုးရှိ၏။ မတ္ထကပ္ပတ္တံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့
 ရောက်သော။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎င်း။ သီတဗ္ဗာဟတေတိအာဒိ၊
 စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ ဥဏှဿ ပဋိသဘာတာယာတိအာဒိသု၊
 အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ သေသပယောဇနေသု၊ ကြွင်းသော
 အကျိုးတို့၌။ သူရိယသန္တာပေါပိ၊ နေရောင်အပူသည်လည်း။ ဥဏှောဝ၊ အပူ
 သည်သာလျှင်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုနေရောင်
 အပူ၏။ အာတပဂ္ဂဟဏေန၊ အာတပသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ [၅၇] အဂ္ဂိသန္တာပဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကစေ၊
 အချိုသော။ ဒါဝဂ္ဂိသန္တာပေါ၊ တောမီးအပူသည်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ စိဝရေန၊
 ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိနောဒေတုံ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊
 ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 ခံသာတိ၊ ကား။ ပိဂ်လမက္ခိကာ၊ ကြောင်သော မျက်စိရှိသော မှက်တို့တည်း။
 တေ ပန၊ ထိုမှက်တို့သည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခံသနသီလာ၊ ကိုက်တတ်
 သောအလေ့ရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခံသနမက္ခိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 သပ္ပါဒယောတိ၊ ကား။ သပ္ပ၊ ပ။ ဒယော၊ မြေ၊ ကင်းခြေများ၊ ပင့်ကူ၊ တက်တူ

(တောက်ဘဲ)၊ ကင်းမြီးကောက် စသည်တို့တည်း။ ဖုဋ္ဌသမ္မသောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ ဖုဋ္ဌဝိသံ၊ ထိခြင်းဖြင့်ပြီးသော အဆိပ်ရှိသောမြေကို။ အာဟ၊ ဆို၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သပ္ပါ၊ တို့သည်။ ဒဋ္ဌဝိသ၊ ကိုက်ခြင်းဖြင့်ပြီးသော အဆိပ်ရှိသောမြေ တို့၎င်း။ ဖုဋ္ဌဝိသ၊ တို့၎င်း။ ဒိဋ္ဌဝိသ၊ ကြည့်ခြင်းဖြင့်ပြီးသော အဆိပ်ရှိသော မြေတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓ၊ သုံးမျိုးအပြားရှိကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးမျိုး တို့တွင်။ ပုရိမကာ၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒေ ဝေ၊ နှစ်မျိုးတို့ကိုသာလျှင်။ တာဒိသာနံ၊ ထိုနှစ်မျိုးနှင့်တူကုန်သော။ သတပဒိအာဒိနမ္ပိ၊ ကင်းခြေများ စသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှနတ္ထံ၊ ယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ နိယတပယောဇနံ၊ ကိန်းသေအကျိုးဟူသည်။ ဧကန္တိကဉ္စ၊ ဧကန်စင်စစ်လည်း ဖြစ်သော။ သဗ္ဗကာလိကဉ္စ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း ရအပ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဟိရိ၊ ရှက်ခြင်းသည်။ ကုပ္ပတိ၊ ပျက်၏။ နိလ္လဇ္ဇတာ၊ အရှက်မဲ့သည်၏အဖြစ်သည်။ သဏ္ဌာတိ၊ တည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိနဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာပြချက်မှ တနည်းကား။ ကုပံ အဝခာရဏံ၊ ဖုံးကွယ်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စာဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောပိနံ၊ မည်၏။ ဟိရိယံတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ရှက်အပ်သော အနက်ကြောင့်။ ဟိရိ စ၊ ဟိရိလည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုသည်။ ကောပိနဉ္စ၊ ဖုံးလွှမ်းထိုက်သည်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟိရိကောပိနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ (ဝေမ္ပေတ္ထ-သီမ္မကဲ့သင့်) အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တဿ စာတိ၊ တဿ စ ဟူသောပါဌ်၌။ စ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တပယောဇနာနံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သောအကျိုးတို့ကို။ သမ္ပိဏှနတ္ထော၊ ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။

ယံ ကိဉ္စိ အာဟာရန္တိ၊ ကား။ ခါဒနီယဘောဇနီယာဒိဘေဒံ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် စသည်အပြားရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ အာဟာရိတဗ္ဗဝတ္ထု၊ စားမျှ အပ်သောဝတ္ထုကို။ ပိဏ္ဏာယ ဘိက္ခာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ဥလတိ၊ ရှာတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပိဏ္ဏောလော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဆွမ်းအလို့ငှါ ရှာသောသူ၏။ ဝါ၊ ဆွမ်းရှာသူ-ဆွမ်းခံသူ၏။ ကမ္မံ၊ အမှုသည်။ ပိဏ္ဏောလံ၊ မည်၏။ တေန ပိဏ္ဏောလေျေန၊ ထိုဆွမ်းရှာမှုဟူသော။ ဘိက္ခာစရိယာယ၊ ဆွမ်းခံလှည့်ခြင်းဖြင့်။ ပတိတတ္တာတိ၊ ကား။ ပက္ခိပိတတ္တာ၊ ထည့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။

၁-ကုပနံ ကုပံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ကုပိ-ဓာတ်၊ အစ္စာဒနေ ဓာတ်နက်၊ အ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်။ ၎င်းကို အဝခာရဏံ-ဟု ဖွင့်သည်။ ပဋိစ္စာဒနံ-ဟူ၍လည်း ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြ သည်။ အရဟတိတဒ္ဓိတ်-ဟု ယူလျှင် ကုပ+ဤန-ဥကို သြဝုဒ္ဓိပြု၍ ကောပိနံ-ဟု ပြီးစေ အပ်၏။ တနည်း၊ ကုပိတဗ္ဗံ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗန္တိ ကောပိနံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ကမ္မတ္ထ အရဟ အနက်၌ တ-ပစ္စည်း၊ ဤန-ပြု၊ ဝုဒ္ဓိလည်းပြု၍ ပြီးစေအပ်၏။ ကုပါဝတရဏံ-ဟူရှိသော ပါဌ်ကား မသင့်။

ပိဏ္ဏပါတော၊ ပိဏ္ဏပါတဟူသည်။ ပဉ္စေ၊ သပိတ်၌။ ပက္ခိတ္တဘိက္ခာဟာရော၊
ထည့်အပ်သော ဆွမ်းအာဟာရတည်း။ ပိဏ္ဏာနံ ဝါ ပါတောတိ၊ ကား။ သရေ
သရေ၊ အိမ်၌။ အိမ်တိုင်း၌။ လဒ္ဓဘိက္ခာနံ၊ ရအပ်သောဆွမ်းတို့၏။ သန္နိ-
ပါတော၊ အပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ ဒဝါတိအာဒိသ၊ ပါဌ်တို့၌။ သဟသာ
ကိရိယာပိ၊ အဆောတလျင်ပြုခြင်းကိုလည်း။ ဒဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
တတော၊ ထိုမှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ။ ဒဝတ္ထံ။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ မုဋ္ဌိကမလ္လာ၊ လက်ဝှေ့လက်ပမ်းသည်တို့ဟူသည်။ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓ-
ယုဇ္ဈနကာ၊ လက်သီးထိုးခြင်းဖြင့် ထိုးသတ်သောသူတို့တည်း။ ဝါ၊ လက်ဝှေ့
သွားတို့တည်း။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗုဒ္ဓယုဇ္ဈနကာဒိနံ၊ လက်ပမ်းလုံးခြင်း
(နပမ်းလုံးခြင်း)ဖြင့် လုံးသတ်သောသူ စသည်တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို
(သိအပ်၏)။ ဗလမဒနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။
ဥပ္ပဇ္ဇနကမဒေါ၊ ဖြစ်သောမာန်ယစ်ခြင်းသည်။ ဗလမဒေါ၊ မည်၏။ တံနိမိတ္တံ၊
ထိုခွန်အားမာန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဗလဿ၊ ခွန်အားကို။ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ၊
ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပေါရိသမဒနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ အဟံ
ပုရိသောတိ၊ ငါယောက်ျားဟူ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနကမာနော၊ ဖြစ်သောမာန်ဟုဆိုအပ်
သော။ ပုရိသမာနော၊ ယောက်ျားဟူသောမာန်ကို။ ပုရိသမဒေါ၊ မဒဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အသဒ္ဓမ္မသေဝနာသမတ္ထတံ၊ မသုတော်တရား (မေထုန်အမှု)ကို
မှီဝဲခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။
မာနော၊ မာန်သည်။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ရာဂေါ ဝေ၊ ရာဂသည်ပင်လျှင်။
ပေါရိသမဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့ကဆိုကုန်၏။ တံနိမိတ္တံ၊
ထိုယောက်ျားမာန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အန္တေပုရိကာ၊ နန်းတွင်းသူတို့
ဟူသည်။ ရာဇောရောဓာ၊ မင်း၏မိဖုရား မောင်းမတို့တည်း။ ရူပပဇ္ဇိဝိနိယော၊
ပြည့်တန်းဆာမတို့သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသောယောက်ျားတို့၏။ သန္နိ-
ဝေသယောဂျတာယ၊ ဝင်ရောက်ခြင်း ဆက်ဆံခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝေသိယော၊ ဝေသိမည်ကုန်၏။ (ဝိသိတဗ္ဗာ သန္နိဝိသိတဗ္ဗာတိ
ဝေသိယော-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသည်) မဏ္ဍနံ နာမ၊ မဏ္ဍနမည်သည်ကား။
ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဝယဝပါရိပုရိ၊ ကိုယ်အစိတ်အပိုင်းကို ပြည့်စေခြင်း
ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ပိနဘာဝနိမိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
ပရိပြူဟနဟေတု၊ ထက်ဝန်းကျင်ပွားစေခြင်း ပြည့်ပြီးစေခြင်းဟူသောအကြောင်း
ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ရင်နဋ္ဌာ၊ ပွဲသဘင်၌ ကပြသောသူတို့သည်။
နဋ္ဌာ နာမ၊ ကချေသည်မည်ကုန်၏။ လင်္ခကာဒယော၊ ဂျမ်းသွား စသည်
တို့သည်။ နစ္စကာ၊ နစ္စကတို့မည်ကုန်၏။ သောဘာသမုပ္ပါဒနံ၊ တင့်တယ်ခြင်းကို
ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝိဘူသနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပသန္နုတ္တဝိဝဏ္ဏတာ-
နိမိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တေံ ပဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ (တေံ-၏ အစွဲကို ပြသည်) မောဟူပနိဿယပ္ပဟာ-
 နတ္ထန္တိ၊ ကား။ မောဟဿ၊ ၏။ ဥပနိဿယတာပဟာနာယ၊ ဥပနိဿယ
 အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းငှါ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒဝါ၊ ကစားပျော်မြူးခြင်းသည်။ မောဟေန၊
 ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ မောဟဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဝဇေတိ၊ ပွားစေတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုကစားပျော်မြူးခြင်းကို။ ဝဇ္ဇနေန၊ ကြည်ခြင်း
 ကြောင့်။ (တဿာ၊ ထိုကစားပျော်မြူးခြင်း၏။ တာ-သမ္ပန်။) မောဟဿ၊ ၏။
 အနုပနိဿယတာ၊ ယ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါသု-
 ပနိဿယပ္ပဟာနတ္ထန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤပုဒ်ကို။ ဒေါသဟေတုနော၊ ဒေါသ၏
 အကြောင်းဖြစ်သော။ ဗလမဒဿ စ၊ အားဟူသောမာန်ယစ်ခြင်း၏၎င်း။ [၅၇]
 ပုရိသမဒဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဘရဿ၊ ရာဂ၏အကြောင်း
 ဖြစ်သောမဒ၏။ ဝသေန ပန၊ ဖြင့်မူကား။ ရာဂပနိဿယပ္ပဟာနတ္ထန္တိ၊
 ပယ်ခြင်းငှါဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ပေ၏။ မဏ္ဍနဝိဘူသနပဋိက္ခေပေါ၊ သနကိုပယ်
 ခြင်းသည်။ မောဟူပနိဿယပ္ပဟာနာယပိ၊ ငှါလည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ပန၊
 သော်လည်း။ ရာဂပနိဿယတာယ၊ အဖြစ်၏။ ဥဇုပဋိပက္ခော၊ ဖက်ပေတည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂပနိဿယပ္ပဟာနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေစဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဒဝမဒေ၊ ကစားပျော်မြူးခြင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်းတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု
 ၍။ ပရဿ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဋိဗသသယောဇနာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။
 ဥပ္ပတ္တိံ၊ သည်။ မနောပဒေါသိကဒေဝါဒိနံ ဝိယ၊ က-နတ်စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကဲ့
 သို့။ ယဒိပိ ဟောတိယေဝ၊ အကယ်ကား ဖြစ်တတ်သည်သာလျှင် မှန်ပေ၏။ ပန၊
 သော်လည်း။ ယေသံ၊ တို့အား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒဝမဒေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။
 သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ၊ ဝါ၊ ထူးကဲစွာ။ ရာဂဒေါသမောဟမာနာဒယော၊
 ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့
 ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အတ္တနော။ပ။သေဓနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတုာ၊ ၍။ (ဝုတ္တံ-၌
 စပ်) မဏ္ဍနဝိဘူသနာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သဝိသေသံ၊ တကွ။ ပရဿပိ၊
 အားလည်း။ ရာဂမောဟာဒယော၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပရဿပိ။ပ။သေဓနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အယောနိသော ပဋိ-

၁-ဒဝအလိုငှါ ရည်ရွယ်၍ အာဟာရကို မှီဝဲသုံးဆောင်သောသူအား ထိုခဏ၌ပင် မောဟ
 ပြဇာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ဒဝသည် ဥပနိဿယပစ္စည်း၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်
 သည် ၎င်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၏။ နေဝ ဒဝါယ-ဟု ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား
 ဒဝကိုအကြောင်းပြု၍ ထိုသို့သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်ခွင့်မရှိသောကြောင့် ထိုဒဝသည် မောဟ
 ၏ ဥပနိဿယပစ္စည်း မဖြစ်တော့ပြီ။ ဤသို့ မောဟ၏ ဥပနိဿယပစ္စည်း မဖြစ်သည်ကို
 ရည်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မောဟူပနိဿယပ္ပဟာနတ္ထံ-ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းကို ဋီကာ၌ မောဟဿ
 ဥပနိဿယတာပဟာနာယ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြသည်။ ဒေါသုပနိဿယပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ရာဂပ-
 နိဿယပ္ပဟာနတ္ထံ-ဟု ဆိုရာတို့၌လည်း နည်းတူပင်မှတ်ရာ၏။

ပတ္တိယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ၊ ကိ။ မုဉ္ဇိတာ၊ လွတ်၍။ သဗ္ဗာပိ၊ ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ မှားသောအကျင့်သည်။ အယောနိသော-
ပဋိပတ္တိ၊ မည်၏။ ပုရိမေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒွိဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အယောနိ-
သော ပဋိပတ္တိယာ၊ ကိ။ ပဟာနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္ဆိမေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒွိဟိ၊
နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ကာမ။ပ။ယောဂဿ၊ ကိ။ ပဟာနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝဒန္တံ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ စတုဟိပိ စေတေဟိတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်ဆိုခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော ၄-ပုဒ်
တို့ဖြင့်။ ဥဘိန္နမ္ပိ၊ နှစ်မျိုးသောပဋိပတ်တို့ကိုလည်း။ ပဟာနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ (ကာမကိဋ္ဌာပိ ဟိ—ဟုပါဌ်မှန်ရှိစေ)
ကာမကိဋ္ဌာပိ၊ ကာမဂုဏ်ဖြင့် ကစားပျော်မြူးခြင်းသည်လည်း။ ဒဝန္တောဂဓာ၊
ဒဝါ၌ အတွင်းဝင်သည်။ ဟောတိယေဝ၊ လျင်တည်း။ ပုရိသမဒေါပိ၊ သည်
လည်း။ ကာမ။ပ။နုယောဂဿ၊ ၏။ ဟေတုယေဝ၊ အကြောင်းသည်သာလျှင်။
(ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

စာတုမဟာဘူတိကဿာတိ၊ ကား။ စတုမဟာဘူတေ၊ ဘုတ်တို့ကို။ သန္နိဿိ-
တဿ၊ မှီသော။ ရူပကာယဿာတိ၊ ကား။ စတုသန္တတိရူပသမူဟဿ၊ စတု
သမုဋ္ဌာန်ရုပ်အစဉ်ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၏။ ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ဌိတတ္ထံ၊ တည်တံ့
ခြင်းငှါ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုရုပ်အပေါင်း၏။ သာ ဌိတိ၊ ကိ။ ပဗန္ဓဝသေန၊
အစဉ်အဆက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတာ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဗန္ဓ-
ဌိတတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဝတ္တိယာတိ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဝတ္တိယာ၊
ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းတရား၏။ တထာဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ယာပနာတိ စ၊ နာဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တနာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊
ဓမ္မသင်္ဂဏီပုဋ္ဌိ (၁၆၈)၌ ညွှန်ပြအပ်၏။ တဿာ ပဝတ္တိယာ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေဟူ
သော မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းတရား၏။ ဝါ၊ အသက်ရုပ်အယဉ်၏။ အဝိစ္စေဒေါ စ၊
မပြတ်ခြင်းသည်လည်း။ အာဟာရူပယောဂေန၊ အာဟာရကိုယှဉ်ထည့်ပေးခြင်း
(သုံးဆောင်ခြင်း)ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဿ၊ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၏။
စိရတရံ၊ အထူးသဖြင့်ရှည်မြင့်စွာ၊ ဝါ၊ သာ၍ရှည်မြင့်စွာ။ (အဝဋ္ဌာနံ-၌
စပ်) ယာဝ၊ လောက်။ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ် အသက်တမ်းသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်မြဲ
တည်တံ့ခြင်းသည်။ ယာပနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ စိရကာလ-
ဌိတတ္ထံ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ အတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
အနက်ကိုပင်လျှင်။ ပါကဋ္ဌတရံ၊ ကိ။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ဃရူပတ္ထမ္မမိဝါတိအာဒိ၊ ကိ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။
ဇိက္ခသရသာမိကော၊ အိမ်အို၏ပိုင်ရှင်သည်။ ဃရဿ၊ အိမ်အား။ ဥပတ္ထမ္မနံ၊
ကျားထောက်ခြင်းကို။ တဿ အပတနတ္ထံ၊ ထိုအိမ်၏ပြုလဲမကျခြင်းအလို့ငှါ။

ကရောတိ ယထာ စ၊ ပြုသကဲ့သို့၎င်း။ သာကဋီကော၊ လှည်းသမားသည်။ တဿ၊
ထိုလှည်းဝင်ရိုး၏။ သမ္ပဝတ္တနတ္ထံ၊ ကောင်းစွာမပြတ်ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ အက္ခဗ္ဗဉ္ဇနံ၊
ဝင်ရိုးဆီထည့်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ လှည်းဆီထိုးခြင်းကို။ ကရောတိ ယထာ စ၊ သို့၎င်း။
ဧဝံ၊ တူ။ ဧသ ယောဂီ၊ သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဌိတတ္ထံ စ၊ တည်ဘုံခြင်းငှါ၎င်း။
ယာပနတ္ထု၊ ဖြစ်မြဲဖြစ်စေခြင်း၊ မျှတခြင်းငှါ၎င်း။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ကို။ ပဋိသေဝတိ၊
၏။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ယောဇနာတည်း။ ဧတေန၊ ဤအဖွင့်စကားဖြင့်။ ဌိတိ
နာမ၊ မည်သည်ကား။ အပတနံ၊ ပြိုလဲမကျခြင်း၊ မပျက်စီးခြင်းတည်း။
ယာပနာ နာမ၊ မျှတခြင်းမည်သည်ကား။ ပာတ္တိ၊ ဖြစ်မြဲမပြတ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ န ဒဝ။ပ. သနတ္ထန္တိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ယာဝ-
ဒေဝါတိ အဝဓာရဏေန၊ ယာဝ ဒေဝဟူ၍ ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ယာဝဒေဝ
ဟူသောပုဒ်၌ ကန့်သတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ဝေသဒ္ဓါဖြင့်။ နိဝတ္တိတတ္ထဒဿနံ၊
နစ်စေအပ်သောအနက်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ တောယ၊ ဤတရား
သဘောဖြင့်။ ဥပါဒိန္နဓမ္မာ၊ လောကီကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်
တရားတို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိ၊ မည်၏။ အာယု၊
အသက်ဇီဝိတိန္ဒြေကို၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိတိ၊ ပ။ စေနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ ဟယာ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုအသက်ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ အာယု ဌိတိတိ၊ ဟူ၍။
နိဒ္ဓိဉ္ဇံ၊ ၏။ ဌိတိယာ ယာပနာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ [၅၉] ကာယဿ၊ ၏။
ဌိတိဟေတုတာယ၊ တည်တံ့ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဌိတိတိ လဒ္ဓ-
ဝေါဟာရဿ၊ ဌိတိဟုရအပ်သောအမည်ဝေါဟာရရှိသော။ ဇီဝိတိန္ဒြေယဿ၊ ၏။
ပဝတ္တနတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြေယ-
ပဝတ္တာပနတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာဗာဓဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဝိဗာဓနဋ္ဌေန၊
နှိပ်စက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧဝဂဋ္ဌေန၊ ဧဝဂါဟူသော
အနက်ကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧဝဂါ၊ တို့သည်။ ဇီဝတ္ထာပရမာ၊ အာလောင်
ခြင်းလျှင် အလွန်အကဲရှိကုန်၏။ ဥပရမတ္ထန္တိ၊ ကား။ ဥပသမေတ္တံ၊ ငြိမ်းခြင်း
အကျိုးငှါ။ ဝဏိကော၊ အမာရှိသောသူသည်။ ဝဏာလောပနံ၊ အမာ၌တင်အပ်
လိမ်းအပ်သောဆေးကို။ ပဋိသေဝတိ ဣဝ၊ မှီဝဲသကဲ့သို့။ ဥဏှသီတာဒီသု၊ အပူ
အအေးစသည်တို့သည်။ အဘိဘဝန္တေသု၊ နှိပ်စက်ကုန်လတ်သော်။ တပုဋိကာရံ၊
ထိုအပူအအေးကို ကုစားကြောင်းဖြစ်သော။ သီတုဏှံ၊ အအေး အပူကို။ ပဋိ-
သေဝတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ၊
အရိယာမဂ်ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သိက္ခတ္ထယ-
သင်္ဂဟာ၊ သိက္ခာသုံးပါးဖြင့်ရေတွက်အပ်သော။ သာသနာဝစရာ၊ သာသနာ
တော်၌ အတွင်းဝင်သော။ သဗ္ဗာ၊ သော။ (သာသနာဝစရိတဗ္ဗာ-ဟူရှိသောပါဌ်
ကား မသင့်) အနုသာသနီ၊ အဆုံးအမစကားသည်။ သာသနဗြဟ္မစရိယံ၊ မည်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သကလ။ပ။စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အနုဂ္ဂဟဏ္ဍာန္တိ၊ ဟူသည်

ကား။ အနု အနု၊ အဖန်ဖန်။ ဂဟဏတ္ထံ၊ ယူခြင်းကျင့်ခြင်းငှါ။ သမ္မာဒနတ္ထံ၊
 ပြီးစီးပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ ကာယဗလံ နိဿာယာတိ၊ ကား။ ယထာသမာရဒ္ဒ-
 ဂုဏ်ဝိသေသပါရိပုရိဟေတုဘူတံ၊ အကြင် အကြင် အားထုတ်အပ်သော (ဝါ၊
 အားထုတ်မြဲတိုင်းသော) သီလစသော ဂုဏ်ထူး ဝိသေသ၏ ပြည့်စုံခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာယဗလမတ္တံ၊ ကိုယ်ခွန်အားမျက်။ (မတ္တ-သဒ္ဓါ
 ဖြင့် ဒာစသည်၏အကြောင်းဖြစ်သောကာယဗလကိုနစ်စေ၏) နိဿာယ၊ မှီ၍။
 တေန၊ ကြောင့်။ သိက္ခတ္ထယာနုယောဂဝသေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 ကန္တာရနိတ္ထရဏတ္ထိကာ၊ ခရီးခဲကိုကူးမြောက်ခြင်းဖြင့်အလုံရှိကုန်သော။ ဇာယဗ္ဗ-
 တိကာ စ၊ သမီးခင်ပွန်းနှစ်ဦးတို့သည်၎င်း။ နဒိသမုဒ္ဒနိတ္ထရဏတ္ထိကာ စ၊
 မြစ်သမုဒြာကို ကူးမြောက်လိုသောသူတို့သည်၎င်း။ ပုတ္တမံသာဒိနိ၊ သား၏
 အသား စသည်တို့ကို။ (ပဋိသေဝန္တိ-၌ စပ်) တေဟိ၊ ထိုသား၏အသားစသည်
 တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အသိဇ္ဈနတော၊ မပြီးခြင်းကြောင့်။ အဂိဒ္ဓါ၊
 မမက်မောကုန်သည်။ အမုစ္ဆိတော၊ မတွေဝေကုန်သည်။ (ဟုတော၊ ၍။) ကေဝလံ၊
 သက်သက်။ တံတံအတ္ထသိဒ္ဓိမေဝ၊ ထိုထိုအကျိုး၏ ပြီးမြောက်ခြင်းကို သာလျှင်။
 အဂေက္ခန္ဓာ၊ ရှုမြော်ကုန်လျက်။ ပဋိသေဝန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊
 ဤယောက်ျားသားသည်လည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဘဝကန္တာရနိတ္ထရ-
 ဏတ္ထိကော၊ ဘဝခရီးခဲကိုကူးမြောက်လိုသည်ဖြစ်၍။ အဂိဒ္ဓေါ အမုစ္ဆိတော၊
 မမက်မော မတွေဝေသည်ဖြစ်၍။ တေန၊ ထိုဆွမ်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 အသိဇ္ဈနတော၊ ကြောင့်။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤသည်ကား။ ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာနှင့်နှိုင်းနှောခြင်းတည်း။

ဣတိတိ၊ ပုဒ်သည်။ ပကာရတ္ထေ၊ ပကာရအနက်၌။ နိပါတပဒံ၊ ပုဒ်တည်း။
 တေန၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ပဋိသေဝိယမာနဿ၊ မှီဝဲအပ်ဆဲဖြစ်သော။ ပိဏ္ဍပါတဿ၊
 ဆွမ်းကို။ ပဋိသေဝနာကာရော၊ မှီဝဲပုံအခြင်းအရာကို။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဝေံ၊ ပ။ သေဝနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပုရာဏန္တိ၊ ကား။
 ဘောဇနတော၊ ဆွမ်းစားသည်မှ။ ပုရိမကာလိကတ္တာ၊ ရှေးကာလ၌ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရာတနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ပဋိဟင်္ခါမိတိ၊ ကား။ ပဋိဟနိဿာမိ၊
 ပယ်ဖျောက်အံ့။ နဝဉ္စ ဝေဒနံ၊ အသစ်ဖြစ်သော ဝေဒနာကိုလည်း။ န ဥပ္ပါဒေ-
 ဿာမိ၊ မဖြစ်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ ကိဒိသံ စ၊ အဘယ်သို့သော ဝေဒနာကို၎င်း။
 ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ (န ဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ မဖြစ်
 စေအံ့နည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိမိတံ၊ ပ။ အညတရော ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ တေဿာ၊ ဤဝေဒနာအား။ အပရိမိတံ အပရိမာဏံ၊ အတိုင်း
 အရှည်မရှိသော။ ဘောဇနံ၊ စားခြင်းဟူသော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိမိတဘောဇနပစ္စယာ၊ မည်၏။ တံ အပရိမိ-

တဘောဇနပစ္စယံ၊ စားခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော (ဝေဒနာကို)။ အတ္တနော၊
 ၏။ ဂဟဏီတေဇပမာဏတော၊ ဝမ်းမီး၏အတိုင်းအရှည်ထက်။ အတိက္ကန္တံ။ပ။
 ဟေတုကံ၊ ကျော်လွန်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော စားခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိ
 သော ဝေဒနာကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ယော၊ အကြင်ပုဏ္ဏားသည်၊ ဗဟံ၊
 များစွာ။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊
 မိမိအလိုလို။ ဥဋ္ဌာတံ၊ ထခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။
 အာဟရ၊ ဆွဲပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အယံ၊ ဤပုဏ္ဏားသည်။
 အာဟရဟတ္ထကော၊ မည်၏။ ယော၊ သည်။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ အစူဒ္ဓါမာတကုဇ္ဈိ-
 တာယ၊ အလွန်ဖောင်းကြွသောဝမ်းဗိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဋ္ဌိတောပိ၊
 ထပြီးသော်လည်း။ သာဋကံ၊ ပုဆိုးကို။ နိဝါသေတံ၊ ဝတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊
 နိုင်။ အယံ၊ သည်။ အလံသာဋကော၊ မည်၏။ ယော ဘုဉ္ဇိတော ဥဋ္ဌာတံ အသက္ကော-
 န္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနေရာ၌ပင်လျှင်။ ပရိဝတ္တတိ၊ လူးလှိမ့်
 နေ၏။ အယံ၊ သည်။ တတြဝဋ္ဌကော၊ မည်၏။ ယော၊ သည်။ (အာဟာရေတိ-
 ဌဝပ်) ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် (စားသည်ရှိသော်)။ ကာကေဟိ၊
 ကျီးတို့သည်။ အာမသိတံ၊ (ခံတွင်းမှအစာကို)သုံးသပ်ခြင်း - နှိုက်ယူခြင်းငှါ။
 သက္ကာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာဖြင့်။ ယာဝ မုခဒ္ဓါရံ၊ ခံတွင်းပေါက်ဝတိုင်
 အောင်။ အာဟာရေတိ၊ စား၏။ အယံ၊ သည်။ ကာကမာသကော၊ မည်၏။
 ယော၊ သည်။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ သန္ဓာရေတံ၊ ဆောင်ထားခြင်း
 ငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ ရှိ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနေရာ၌ပင်လျှင်။ ဝမတိ၊ ပျိုအန်၏။
 အယံ၊ သည်။ ဘုတ္တဝမိတကော၊ မည်၏။ ဧတေသံ၊ ဤပုဏ္ဏားတို့တွင်။ အည-
 တရော ဝိယ၊ တယောက်ယောက်ကဲ့သို့။ အထ ဝါ၊ ကား။ ပုရာဏဝေဒနာ နာမ၊
 အဟောင်းဖြစ်သော ဝေဒနာမည်သည်ကား။ အဘုတ္တပစ္စယာ၊ မစားရခြင်းဟူ
 သောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ၊ ဖြစ်တတ်သောဝေဒနာတည်း။
 တံ၊ ထိုမစားရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာဟောင်းကို။ [၆၀] ပဋိဟနိဿာမိ၊
 ပယ်ဖျောက်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ နဝဝေဒနာ နာမ၊
 မည်သည်ကား။ အတိဘုတ္တပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ၊ တည်း။ တံ၊
 ထိုအလွန်စားခြင်းကြောင့်ဖြစ်နိုင်သောဝေဒနာအသစ်ကို။ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ အံ့။
 ဣတိ၊ သွင်း၍။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ နဝဝေဒနာ နာမ၊ မည်
 သည်ကား။ ဘုတ္တပစ္စယာ၊ စားခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇနက-
 ဝေဒနာ၊ မဖြစ်လာသောဝေဒနာတည်း။ အနုပ္ပန္နာယ၊ မဖြစ်သေးမီ၊ ဝါ၊ မဖြစ်

၁-စာအုပ်တို့၌ အဘုတ္တပစ္စယေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည် မူလဋီ
 ၁-၁၈၆-စသည်တို့နှင့်၎င်း၊ ဤဋီကာ၌ ဆိုလတုံသော “သာ ဟိ ဘုတ္တပစ္စယာ ပုဗ္ဗေ
 အနုပ္ပန္နာဝ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ”ဟူသော နောက်စကားနှင့်၎င်း မညီ၍ မသင့်။

သေးသော။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာအသစ်၏။ အနုပုဇ္ဇနတ္ထမေဝ၊ မဖြစ်ခြင်းအကျိုး
 ငါသာလျှင်။ ပဋိသေဝတံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကာတိ
 တေ၊ နက-ဟူသော ဤစကားသည်။ ခုဒါယ၊ ကမ္မဇတေဇောဟူသောခုဒါ၏။
 ဝိသေသနံ၊ ဝိသေသနတည်း။ (တနည်း)ခုဒါယ၊ ကိ။ ဝိသေသနံ၊ အထူး
 ပြုကြောင်းဖြစ်သော။ အဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကား
 သည်။ ယဿာ၊ အကြင်ဝေဒနာ၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ ဘောဇနေန၊ စား
 ခြင်းဖြင့်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်၏။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငါတည်း။
 ဝါ၊ ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အဘူတ္တပစ္စယာ၊ မစားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
 ၎င်း။ ဘူတ္တပစ္စယာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဥပုဇ္ဇနကာနုပုဇ္ဇနကဝေဒနာသု၊ ဖြစ်သော
 ဝေဒနာ မဖြစ်သော ဝေဒနာတို့တွင်။ ပုရိမာ၊ ရှေးဝေဒနာသည်။ (အဘူတ္တပစ္စယာ
 ဥပုဇ္ဇနကဝေဒနာကိုဆိုသည်) ယထာပဝတ္တာ၊ အကြင်အကြင်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊
 ဖြစ်မြဲတိုင်းသော။ ဇိဃစ္ဆာနိမိတ္တာ၊ ဆာလောင်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။
 ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ အဘူဉ္ဇန္တဿ၊ မစားသော
 သူအား။ ဘိယျော ပဝစုနဝသေန၊ လွန်စွာတိုးပွားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပစ္ဆိမာပိ၊ နောက်ဝေဒနာသည်လည်း။ ခုဒါနိမိတ္တာဝ၊ ဆာလောင်

၁- ဤဋီကာဆရာပင်ရေးသားစီရင်အပ်သော အနုဋီ ၁-၂၄၂-၌ ဤဋီကာနှင့် အလား
 တူပြဆိုသော မူလဋီကာကို ဤသို့ဖွင့်ပြထား၏။ ။ခုဒါ နာမ ကမ္မဇတေဇော၊ တံပန
 အဘူတ္တေ စ ဘူတ္တေ စ ဥပုဇ္ဇတိတံ ယံတတ္ထ အာမာသယသင်္ခါတဿ သရီရဒေသဿ ပိဋ္ဌန-
 တော ဝိဟိံသာသဒ္ဓဝစနိယံ၊ တဒေဝဒေသတဗ္ဗံ၊ ဣတရဉ္စ နိဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ အဘူတ္တပစ္စယာ
 ဥပုဇ္ဇနကတ္တေန ခုဒါ ဝိသေသိတာတိ အာဟ “ခုဒါယ ဝိသေသန”န္တိ-ဟူသော ဤအနုဋီကာ
 နှင့်အညီ ပြန်အပ်သောအနက်တည်း။ ဆိုလိုသည်မှာ-ခုဒါသည် ကမ္မဇတေဇောကိုဟော၏၊
 ထိုသည်လည်း အစာသစ်အိမ်ဟူသော ကိုယ်အစိတ်ကို နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ဝိဟိံ-
 သာမည်သော ဇိဃစ္ဆာ-ဆာလောင်မှုကမ္မဇတေဇောကတမျိုး၊ ထိုသို့ မနှိပ်စက်တတ်သော
 ကြောင့် ဝိဟိံသာ၊ ဇိဃစ္ဆာ-ဆာလောင်မှု မမည်သော ကမ္မဇတေဇောကတမျိုးဟုနှစ်မျိုး
 ရှိရာတွင် ဝိဟိံသာ၊ ဇိဃစ္ဆာမည်သော ဆာလောင်မှု ကမ္မဇတေဇောကိုသာလျှင်
 ယူစေလို၍ “အဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကာ”-ဟု အထူးပြု၍ ဆိုသည်ဟူ၍ ဆိုလို၏။
 သို့သော် ခုဒါ-ပုဒ်သည် အဘိဋ္ဌ ၁-၄၃၁-၌သာလျှင် “ဝိဟိံ သုပရတိယာတိ ဝိဟိံ သာ နာမ
 အဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကာ ခုဒါ”ဟုရှိ၍ ၎င်းကို မူလဋီကာ၌ အထက်ပါဋီကာနှင့် အလားတူ
 ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား ထိုခုဒါ-ပုဒ်မရှိပေ၊ ဤဋီကာတွင်လည်း ရှေးနှာ၌
 “ဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကဝေဒနာ”ဟူ၍သာ ရှိခဲ့၏၊ ခုဒါ-ပုဒ်ကား မရှိခဲ့။ ထို့ကြောင့်
 အဘူတ္တပစ္စယာ ဥပုဇ္ဇနကာကို ခုဒါ-၏ဝိသေသနဟု ဆိုသော အထက်ပါစကားသည် မဟာ-
 ဋီကာတွင် ဤအရာ၌ ရှိသင့် မရှိသင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။

၂-စာအုပ်တို့၌ အဘူတ္တပစ္စယေန ဘူတ္တပစ္စယေန စ-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မူလဋီကာ
 ညွှန်လည်း မညီ၊ ဤဋီကာ ၅၉-ပျက်နာက စကားနှင့်လည်း ပညိ၍ မသင့်။
 ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ နိဿယ ၁-၁၀—ပ-မ-မ-သ-စ

ခြင်းအကြောင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အပ္ပဝတ္တံ၊ မဖြစ်သေးသော။ (မူလအနုတ္တံနှင့်အညီ အပ္ပဝတ္တံ-ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေ) အင်္ဂဒါဟသူလာဒိဝေဒနာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါပူလောင်ခြင်း ကိုက်ခဲထိုးကျင်ခြင်း အစရှိသော ဝေဒနာတည်း။ ဟံ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဘုတ္တပစ္စယာ၊ စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပ္ပန္နာဝ၊ မဖြစ်သေးသည် ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ မဖြစ်သေးပဲသာလျှင်။ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတုံ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တောသံ၊ ဤနှစ်မျိုးသောဝေဒနာတို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ စ၊ ထိုဝေဒနာတို့ ဝိဟိံ သာမှထူးပုံကို ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တောသံ၊ ဤနှစ်မျိုးသောဝေဒနာတို့၏။ ဝိဟိံ သာနိမိတ္တတာ၊ ဝိဟိံ သာလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝိဟိံ သာယ၊ မှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ (ဝိဟိံ သာမည်သော ဆာလောင်ခြင်းကအကြောင်း ထိုဝေဒနာနှစ်မျိုးက အကျိုး ဤသို့ထူးသည်ဟု ဆိုလို၏)

ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာကို။ (ယာ-၏အစွဲကို ပြသည်) အဓနာတိ၊ ကား။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ အသပ္ပါယာ၊ ပ။ သာယာတိ၊ ကား။ အသပ္ပါယာ-ပရိမိတဿ၊ မသင့်လျော်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ အာဟာရဿ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇနပယောဂံ၊ စားခြင်းပယောဂကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုရာဏကမ္မပစ္စယဝသေန-တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ ပုရိမိတောတိယံ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရာဏဿ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပစ္စယတာဝသေန၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟ-၌ စပ်) ပယောဂဝိပတ္တိံ အာဂမ္မ၊ တွဲကိုစွဲ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတာယ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပယောဂဝိပတ္တိကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပနံ၊ ရှေးရှုထင်စေခြင်း၊ ပြည့်စုံစေခြင်းသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ ၏။ ပစ္စယသဘာတော စ၊ အကြောင်းကိုပယ်သတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပဋိဟနနဉ္စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ပယ်ဖျက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ ၏။ ဣတိ ကြောင့်။ တဿာ၊ ပ။ ပဋိဟနီမိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အယုတ္တပရိဘောဂေါ၊ ဂ-ဟူသည်။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ အပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ မဆင်ခြင်မှု၍။ ပရိဘောဂေါ၊ တည်း။ သော ဝေ၊ ထိုအယုတ္တပရိဘောဂသည်ပင်လျှင်။ ကတုပစိတကမ္မတာယ၊ ပြုအပ်ဆည်းပူးအပ်သောကံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မူပစယော၊ စယမည်၏။ တံ၊ ထိုမသင့်သော သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ဆည်းပူးအပ်သောကံကို။ နိဿယ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။ အာယတိံ အနာဂတေ ကာလေ၊ နောင်ကာလ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ယာ စာယံ၊ အကြင်ဝေဒနာကိုလည်း။ နဝေဒနာတိ၊ ဝေဒနာအသစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ ယောဇနာ၊ တည်း။ ယုတ္တပရိဘောဂ-ဝသေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ၍။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပရိဘောဂဝသေန၊ ဖြင့်။ တဿာ နဝေဒနာယ၊ ထိုဝေဒနာအသစ်၏။ မူလံ၊ အကြောင်းရင်း

ဖြစ်သော။ အယုတ္တပရိဘောဂကမ္မံ၊ မသင့်သောသုံးဆောင်ခြင်းအမှုကို။ အနိဗ္ဗတ္တေန္တော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ ခပ်သိမ်းသောအဖို့အားဖြင့် ခပ်သိမ်းသောကံကို။ ဝါ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အနုပ္ပါဒေန္တော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ တောဝတာတိ၊ ကား။ ဣတိ ပုရာဏန္တိအာဒိနာ၊ အရှေ့သည်ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ ဆိုအပ်သော။ ပဒဒ္ဒယေန၊ ပုဒ်နှစ်ခု၊ ဝါကျနှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဟိ သူပရတိယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ပဒစတုက္ကေန၊ ပုဒ် ၄-ခုအပေါင်းဖြင့်။ ပဗ္ဗဇိတာနန္တဝိကဿ၊ ရဟန်းတို့အားလျော်သော။ ပစ္စယပရိဘောဂဿ၊ ပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း၏။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တပရိဘောဂသင်္ဂဟော စ၊ သင့်သော သုံးဆောင်ခြင်းကို သိမ်းယူခြင်းကို၎င်း။ (ဒီပိတော-၌စပ်) ဇိဗ္ဗန္တာဒိဒုက္ခပဋိဃာတဿ၊ ဆာလောင်ခြင်းစသော ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း၏။ ဘာသိတတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တကိလမထာနုယောဂပ္ပဟာနံ စ၊ နုယောဂကို ပယ်ခြင်းကို၎င်း။ ဈာနသုခါဒိနံ၊ ဈာန်ချမ်းသာ စသည်တို့၏။ ပစ္စယဘူတဿ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ကာယသုခဿ၊ ကို။ အဝိဿဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ဓမ္မိကသုခါပရိစ္စာဂေါ စ၊ တရားနှင့်လျော်သော ချမ်းသာကို မစွန့်ခြင်းကို၎င်း။ ဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အသပ္ပါယာပရိမိတူပယောဂေန၊ မသင့်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော အစာကို ယှဉ်ထည့်ပေးခြင်းကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္စေဒကော ဝါ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဖြတ်တတ်သည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ဣရိယာပထဘူတေနကော ဝါ၊ ဣရိယာပုဒ်ကို ချိုးဖျက်တတ်သည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ပရိဿယော၊ ဘေးရန်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ပန၊ အပြန်အားဖြင့်။ သပ္ပါယပရိမိတူပယောဂေန၊ သင့်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အစာကို ယှဉ်ထည့်ပေးခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုသို့သော ဘေးရန်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တထာ သတိ၊ ထိုသို့မဖြစ်သည်ရှိသော်။ စိရကာလပ္ပဝတ္ထိသင်္ခါတာ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သရိရဿ၊ ကိုယ်၏။ [၆၁] ယာတြာ ယာပနာ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း မျှတခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ ပရိမိတပ။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယောရောဂေါ၊ အကြင်ရောဂါသည်။ သာဒွေါ စ၊ ပြီးစေအပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ပျောက်ကင်းစေအပ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အသာဒွေါ စ၊ မပြီးစေအပ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုရောဂါသည်။ ယာပျရောဂေါ၊ ယာပျရောဂါမည်၏။ ဝါ၊ ရပ်စောက်နာမည်၏။ ဝါ၊ မတ်တတ်နာမည်၏။

၁-သာဓ-ဓာတ် + ဣပစ္စည်း၊ သက္ကတအဘိဓာန်တို့၌ “ကုစားအပ် ပျောက်ကင်းစေအပ်သည်” ဟူသော အနက်ဟော သာဓု-သဒ္ဓါရှိ၏။ ၎င်းမှ ဓု-ကို ဓ-ပြု၊ အသဒိသဒ္ဓေသော်

တေဿ၊ ဤသုအား။ သော၊ ထိုယာပုရောဂါသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ယာပုရောဂိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုယာပုရောဂါရှိသောသူသည်။
 နိစ္စကာသံ၊ အမြဲမပြတ်။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးကို။ ဥပသေဝတိ၊ မှီဝဲရ၏။ တထာ၊
 ထိုအတူ။ အယမ္ပိ၊ ဤယောဂီရဟန်းသည်လည်း။ (ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။)
 ဣတိ၊ အပ်၏။ ယာတြာပိ၊ ယာတြာသည်လည်း။ ယာပနာ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း
 မျှတခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ ယာပနာယာတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပုဒ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးကား။
 ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးသည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ယာပနာယာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယယာပနာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ မျှတခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတာ၊
 အပ်၏။ ဣဓ ပန၊ ဤယာတြာ စ-ဟူသောပါဌ်၌ကား။ စတုန္နမ္ပိ ဣရိယာပထာနံ၊
 ဣရိယာပုထ် ၄-ပါးလုံးတို့၏လည်း။ အဝိစ္ဆေဒသင်္ခါတာ၊ မပြတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်
 သော။ ယာပနာ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ မျှတခြင်းကို။ ယာတြာတိ၊ ဟူ၍။
 အဓိပ္ပေတာ၊ အပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပုဒ်တို့၌။ ဝိသေသော၊
 တည်း။ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌေန၊ မြတ်စွာဘုရား ကဲ့ရဲ့တော်မူအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊
 ဖြင့်။ ပစ္စယပရိယေသနာ၊ သည်။ အယုတ္တပရိယေသနာ၊ မည်၏။ ဒါယက-
 ဒေယျဓမ္မာနံ စ၊ ဒါယကာနှင့် လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့၏၎င်း။ အတ္တနော စ၊ မိမိ၏
 ၎င်း။ ပမာဏံ၊ အဘိုင်းအရှည်ကို။ အဇာနိတွာ၊ မသိမူ၍။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ဝါ၊ ခံယူ
 ခြင်းသည်၎င်း။ သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါဒေယျပစ္စည်းတို့ကို မတရား
 သုံးစွဲလျက် ပျက်စီးစေခြင်းငှါ။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ အယုတ္တပဋိဂ္ဂဟဏံ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ယေန၊ အကြင်ခံယူခြင်းကြောင့်။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ရောက်၏။ တံ ဝါ၊ ထိုခံယူခြင်းသည်လည်း။ အယုတ္တပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ မည်၏။
 အပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ မဆင်ခြင်မူ၍။ ပရိဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ အယုတ္တ-
 ပရိဘောဂေါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုမသင့်သောရှာခြင်း၊ ခံယူခြင်း၊ သုံးဆောင်
 ခြင်းတို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကို။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီစွာ။

ပြု၍ သာဒေါ-ဟု ပြီးစေအပ်၏။ မြန်မာမူရှေးစာတို့၌ ဤပုဒ်ကို မတွေ့ဘူးပေ။ သီဟိုဠ်မူမှ
 ယူထားသောပါဌ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာရှေးမူဟူသမျှတို့၌ကား ယာပျော အယာပျော စ-ဟူ
 ၍သာတွေ့ရ၏။ ယာပေတဗ္ဗောတိ ယာပျော၊ သွားစေအပ် ပျောက်ကင်းစေအပ် ကုစား
 အပ်သောကြောင့် ယာပျ-မည်၏။ ယာဓာတ်+ဏာပေ+ဏျပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပြီးသည်။
 သက္ကတအဘိဓာန်တို့၌ ယာပျ-သွားစေအပ်သည်၊ ကုစားအပ်သည် ဟူသောအနက်ကို
 လည်း တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ယာပျော စ၊ လုံးဝပျောက်ကင်းအောင် ကုစားအပ် ကုစား
 နိုင်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အယာပျော စ၊ လုံးလုံး မကုစားအပ် မကုစားနိုင်
 သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်-ဟူ၍ အနက်ပြန်လျှင် မြန်မာမူဟောင်းအတိုင်းလည်း
 အသင့်ပင်။ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ယာပျ-မည်သနည်းဟူမှု အမြဲမပြတ် ကုစား
 အပ်သောကြောင့် ယာပျ-မည်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ပစ္စယပ္ပါဒနာဒိဝသေန၊ ပစ္စည်းတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း စသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ပရိယေသိတွာ၊ ရှာ၍။ ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ခံယူ၍။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိဘုဉ္ဇနံ၊ သည်။ အနဝဇ္ဇတာ နာမ၊ အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်မည်၏။

အရတိတိ၊ ကား။ ဥက္ကဏ္ဍိတာ၊ ပျင်းရိခြင်းတည်း။ ပန္နသေနာသနေသု စ၊ မြို့ရွာနှင့်ဝေးသောအစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့၌၎င်း။ အဓိကုသလ-ဓမ္မေသု စ၊ လွန်မြတ်သော (ဘာသာ)ကုသိုလ်တရားတို့၌၎င်း။ အနဘိရတိ၊ မပျော်မွေ့ခြင်းတည်း။ တန္တိတိ၊ ကား။ ပစလာယိကာ၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်းဟူသော။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ခြင်းတည်း။ ဝိဇမ္ဘိတာတိ၊ ကား။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘဝေန၊ ထိုင်းမှိုင်းမှု နှိပ်စက်သဖြင့်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဝိဇမ္ဘနာ၊ ဖရိုဖရဲ ညွတ်ကျခြင်းတည်း။ ဝိညဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဂရဟာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်။ ဝိညဂရဟာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ အနဝဇ္ဇယေဝ၊ အပြစ်မရှိသည်ကို ပင်လျှင်။ (အဘိ ဋ္ဌ ၁-မူဋ္ဌိ ၁-တို့၌ အနဝဇ္ဇယေဝ-ဟု ရှိ၏) သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ရှိသည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ မေ၊ ငါသည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပမာဏာဓိကံ၊ အတိုင်းထက်အလွန်။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ စား၍။ တံ၊ ထိုအစာကို။ ဇီရာပေတုံ၊ ကျေစေခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဥဒ္ဓံ၊ ပ။ ဒီဟိ၊ အထက်သို့ဆန်ခြင်း (အန်ခြင်း) အောက်သို့ သက်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ ကိလမတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ယကလဝိဟာရေ၊ တကျောင်း လုံး၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ တဿ၊ ထိုအလွန်စားသောရဟန်း၏။ သရိရ၊ ပ။ ပသုတာ၊ ကိုယ်ကို သုတ်သင်ပြုစုခြင်း ဆေးကိုရှာခြင်းတို့၌ ကြောင့်ကြစိုက်ရ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ၊ တပါးသောရဟန်းတို့သည်။ (ပုစ္ဆိတွာ သုတွာ နိန္ဒန္တိ-တို့၌ စပ်) တေ၊ ထိုပြုစုသောရဟန်းတို့ကို။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ကံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးကုန်၍။ (သုတွာ-၌ စပ်) အသုကဿ၊ ဤပညာသောရဟန်း၏။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းဗိုက်သည်။ ဥဒ္ဓမ္မာတံ၊ ဖောယောင်ဖောင်းပူ၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ (နိန္ဒန္တိ-၌ စပ်) သေ၊ ဤရဟန်းသည်။ နိစ္စကာလံ၊ အမြဲမပြတ်။ ဧဝံပကတိကော၊ ဤသို့ သဘောရှိ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိပမာဏံ၊ ဝမ်း၏ပမာဏကို။ န ဇာနာတိ နာမ၊ မသိပဲရှိဘိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိန္ဒန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အနဝဇ္ဇယေဝ၊ ကိုပင်လျှင်။ သာဝဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ ဧဝံ အကတွာ၊ ဤသို့ မပြုမူ၍။ အနဝဇ္ဇတာ စ ဘဝိဿတိတိ၊ အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ပေလတ်ဟု နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပကတိအဂ္ဂိဗလာဒိံ၊ ပကတိဝမ်းမီးအား စသည်ကို။ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မှီသုံးဆောင်သည် ရှိသော်။ မေ၊ ငါအား။ အရတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသဖြင့်။

ကာယသုခတာ စ၊ ကိုယ်၏ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အဂရဟိတဗ္ဗတာ
 ၈၊ ပကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံး
 သွင်း၍။ ပမာဏယုတ္တမေဝ၊ အတိုင်းအရှည်နှင့်ယှဉ်သော အာဟာရကိုသာလျှင်။
 ပဋိသေဝတိ၊ ၏။ ဘောဇနေန၊ စားခြင်းဖြင့်။ ယာဝတကော၊ အကြင်မျှ
 လောက်သော။ အတ္ထော၊ အလိုသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအလိုကို။
 သာဓနေန၊ ပြီးစေသဖြင့်။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဥဒရဿ၊ ဝမ်းကို။
 ပရိပူရဏေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေသဖြင့်။ ဥဒရာဝဒေဟကံ၊ ဝမ်းပြည့်အောင်။
 ဘောဇနံ၊ စားခြင်းသည်။ ယာဝပ၊ ဘောဇနံ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုသို့သော
 စားခြင်းကို။ ပရိဝဇ္ဇနေန၊ ကြဉ်သဖြင့်။ သေယျာယ သယနေန၊ လျောင်းအိပ်
 ခြင်းဖြင့်။ လဒ္ဓဗ္ဗသုခံ၊ ရအပ်သောချမ်းသာသည်။ သေယျသုခံ၊ မည်၏။
 ဥဘောဟိ ပဿေဟိ၊ နံပါးနှစ်ဖက်တို့ဖြင့်။ [၆၂] သမ္ပရိဝတ္တနကံ၊ ပြောင်းလဲ
 လျက်။ သယန္တဿ၊ လျောင်းအိပ်သောသူအား။ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ၊ ဖြစ်တတ်သော
 ချမ်းသာသည်။ ပဿသုခံ၊ မည်၏။ မိဒ္ဓေန နိဒ္ဒါယနေန၊ အိပ်စက်ခြင်းဖြင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ၊ သည်။ မိဒ္ဓသုခံ၊ မည်၏။ တေသံ သေယျပ၊ သုခါနံ၊
 ထိုလျောင်းခြင်းချမ်းသာ၊ နံပါး ၂-ဖက်ပြောင်း၍ လျောင်းခြင်းချမ်းသာ၊
 အိပ်ငိုက်ခြင်းချမ်းသာတို့ကို။ ပဟာနတော၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ စတုနံ၊ ၄-ပါး
 ကုန်သော။ ဣရိယာပထာနံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့အား။ ယောဂျဘာဝဿ၊ သင့်လျော်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိပါဒနံ၊ ပြီးစေခြင်းသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ စတုပ၊
 ပဋိပါဒနံ၊ ပြီးစေခြင်းမည်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ဣရိယာပုထ် ၄-ပါးအား
 သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာသော။
 ဣရိယာပထဝိဟာရော၊ သည်။ ဖာသုဝိဟာရော၊ မည်၏။ ပစ္ဆိမေ ဝိကပ္ပေ၊
 နောက်ဆုံးအနက်အဖွင့်ဝိကပ်၌။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု၊ အလုံးစုံသော
 (သုံးပါးသော)ဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ကိုအပ်သော။ ဖာသုဝိဟာရလက္ခဏံ၊
 ချမ်းသာစွာနေရခြင်းလက္ခဏာကို။ အာဂမေန၊ အာဂုံပါငြိဖြင့်။ သမတ္ထေတံ၊
 ပြီးစေခြင်းငှါ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတန္တိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တိသုပိ
 ဝိကပ္ပေသု၊ ဝိကပ်သုံးပါးလုံးတို့၌လည်း။ အာဟာရဿ၊ ကို။ ဥနပရိဘောဂ-
 ဝသေနေဝ၊ လျော့သောသုံးဆောင်ခြင်း၊ ဝါ၊ လျော့သည်ကိုပြု၍ (လျော့၍)
 သုံးဆောင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဖာသုဝိဟာရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊
 ၏။ ဣတိ၊ အပ်၏။

တ္ထောဝတာတိ၊ ကား။ ယာတြာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ပဒတ္တ-
 ယေန၊ ဖြင့်။ ။ယာတြာ စမေ ဘဝိဿတိတိ၊ ဘဝိဿတိဟူသောစကားသည်။
 ပယောဇနပရိဂ္ဂဟဒီပနာ၊ အကျိုးကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြကြောင်းဖြစ်သော
 စကားတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယာတြာ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ မျှတခြင်းသည်။ နံ၊ ထို

ရဟန်းကို။ အာဟာရပယောဂံ၊ အာဟာရယှဉ်တည့်ပေးခြင်းကို။ ပယောဇေတိ၊
ယှဉ်စေ၏။ ဝါ၊ စေခိုင်းတိုက်တွန်း၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဓမ္မကသုခါပရိစ္စာဂ-
ဟေတုကော၊ တရားနှင့်လျော်သောချမ်းသာကို မစွန့်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိ
သော။ ဖာသုဝိဟာရော၊ သည်။ အန္တဒ္ဓယပရိဝဇ္ဇနတော၊ အန္တတရားနှစ်ပါး
အပေါင်းကို ကြဉ်ခြင်းကြောင့်။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ အလယ်အလတ်အကျင့်ပေ
တည်း။ ။ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣမသ္မိံဌာနေ၊ ဤ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊
တို့ကို။ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ၊ ပေါင်း၍ပြုအပ်ကုန်၏။ နေဝ ဒဝါယာတိ၊ ဟူ
သောစကားသည်။ ဧကံ အင်္ဂံ၊ တခုသောအင်္ဂါတည်း။ န မဒါယာတိ၊ သည်။
ဧကံ၊ တည်း။ န မဏ္ဍနာယာတိ၊ သည်။ ဧကံ၊ တည်း။ န ဝိဘူသနာယာတိ၊
သည်။ ဧကံ၊ တည်း။ ယာဝ ဒေဝ။ ပ။ ယာပနာယာတိ၊ သည်။ ဧကံ၊ တည်း။
ဝိဟိ သူပ။ ပ။ နုဂ္ဂဟာယာတိ၊ သည်။ ဧကံ၊ တည်း။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ။ ပ။ န ဥပ္ပါ-
ဒေဿာမိတိ၊ သည်။ ဧကံ၊ တည်း။ ယာတြာ စမေ ဘဝိဿတိတိ၊ သည်။ ဧကံ၊
တခုသောအင်္ဂါတည်း။ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊
ဤစကားသည်။ ဘောဇနာနိသံသော၊ စားခြင်း၏ အကျိုးအာနိသင်ပြစကား
တည်း။ မဟာသိဝတ္ထေရော ပန၊ မထေရ်သည်ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဤ။ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ၊
တို့သည်။ ပဋိက္ခေပေါ နာမ၊ ပယ်ခြင်းမည်၏။ ဝါ၊ ပယ်အပ်သော အရာမည်၏။
ပန၊ စင်စစ်။ ဥပရိ၊ ဤ။ အဋ္ဌ အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ၊ ပေါင်း၍
ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ယူရာ၌။ ယာဝ။ ပ။ ဌိတိယာတိ၊
သည်။ ဧကံ အင်္ဂံ၊ တည်း။ ပ။ အနဝဇ္ဇတာ စာတိ၊ သည်။ ဧကံ၊ တည်း။ ဖာသု-
ဝိဟာရော ပန၊ သည်ကား။ ဘောဇနာနိသံသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပေါင်း
ယူအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ စုံသော။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာ-
ရေန္တော၊ စားသုံးသောသူသည်။ ဝါ၊ စားသုံးသည်ရှိသော်။ ပဋိသင်္ခါ ယောနိ-
သော၊ ၍။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ပဋိသေဝဟိ နာမ၊ မည်၏။

ယတ္ထ ယတ္ထာတိ၊ ဟူသော။ ဘုမ္မနိဒ္ဒေသေန၊ အာဓာရကိုညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။
သေနသဒ္ဓဿ၊ သေနသဒ္ဓါ၏။ အဓိကရဏတ္ထဝုတ္တိံ၊ အဓိကရဏအနက်၌ ဖြစ်သည်
ကို။ အာဟ၊ ၏။ အာသနသဒ္ဓဿာပိ၊ အာသနသဒ္ဓါ၏လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ
ပင်ဖြစ်သည်ကို ဆို၏။ အစုယောဂါဒိမ္မိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။
ပါသာဒါဒိဉ္စ၊ စသည်ကို၎င်း။ မဉ္ဇာဒိဉ္စ၊ ကို၎င်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ
ဝိဟာရေ ဝါ၊ အကြင် အကြင်ကျောင်း၌၎င်း။ ယတ္ထ ယတ္ထ အစုယောဂါဒိမ္မိ ဝါ၊
အကြင် အကြင် တဖက်ရပ်မှူးကျောင်းစသည်၌၎င်း။ အာသတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဝိဟာရအစုယောဂါဒိကေ၊ စသည်တို့ကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိ-
တဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ ဣမ၊ ဤဋီကာ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပိဌသန္တတာဒိနမ္ပိ၊
အင်းပျဉ်ခင်းနှီးစသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပရိ-

သဟနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ အဘိဘဝနဋ္ဌေန၊ လွမ်းမိုးခြင်းအနက်ကြောင့်။ ဝိဗာဓန-
ဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်ခြင်းအနက်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဥတုယေဝ ဥတုပရိဿ-
ယောတိ၊ ကား။ [၆၃] အသပ္ပါယော၊ မလျှောက်ပတ်သော။ သီတုဏှာဒိဥတု-
ယေဝ၊ အအေးအပူစသောဥတုသည်ပင်လျှင်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥတုပရိဿ-
ယော၊ မည်၏။ တဿ ဥတုပရိဿယဿ၊ ထိုဥတုဘေးရန်ကို။ ဝိနောဒနတ္ထံ၊ ပယ်
ဖျောက်ခြင်းငှါ။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသောဥတုဘေးရန်ကို။ အနုပ္ပါဒနတ္ထံ စ၊
မဖြစ်စေခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥတုဘေးရန်ကို။ ဝူပသမနတ္ထဉ္စ၊
ကင်းပျောက်စေခြင်းငှါ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နာနာရမ္မဏတော၊ မှ။ ပဋိ-
သံဟရိတွာ၊ ရုပ်သိမ်း၍။ ကမ္မဋ္ဌာနဘူတော၊ သော။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏော၊
တခုတည်းသောအာရုံ၌သာလျှင်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာ
လျှင်။ လယနံ၊ ငြိကပ်ခြင်းသည်။ ပဋိသလ္လာနံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိသလ္လာန
၌။ အာရာမော အဘိရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်းသည်။ ပဋိသလ္လာနာရာမော၊ မည်၏။
တဒတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးငှါ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝိဝိတ္တံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော။ သေနာသနံ၊
သည်။ သုညာဂါရဘာဝတော၊ သုညာဂါရဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ယောဂီနော၊
ယောဂီအား။ ဘာဝနာနုကူလံ၊ ဘာဝနာပွားစေခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်၏။ ပန၊
ဆက်။ တံ ဧတံ အတ္ထဒ္ဓယံ၊ ထိုအကျိုးနှစ်ပါးကို။ ဝိဘာဝေတံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှါ။
ယော။ပ။ကရေတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ဧကိဘာဝ-
သုခတ္ထန္တိ၊ ကား။ ဧကိဘာဝဟေတုကံ၊ တယောက်တည်းအဖြစ်လျှင်အကြောင်းရှိ
သော။ သုခံ၊ သည်။ ဧကိဘာဝသုခံ၊ မည်၏။ တဒတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးငှါ။ ဂဏသင်္ဂဏိက-
ကိလေသသင်္ဂဏိကာဘာဝေန၊ အပေါင်းအဖော်တို့နှင့် ယောနောခြင်း ကိလေ
သာတို့နှင့် ယောနောခြင်းတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ၊ ဖြစ်တတ်သော
ချမ်းသာကိုရ၏။ (ရှေးနားက တဒတ္ထံ-ပုဒ်သည် ဤအရာ၌ ရှိသင့်၏)

ဥတုယေဝ၊ ဥတုသည်ပင်လျှင်။ ဥတုပရိဿယော၊ မည်သည်။ ယဒိ သိယာ၊
အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်။) ဥတု စ၊ ဥတု
သည်လည်း။ သီတုဏှံ၊ သီတဥဏှပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီတုဏှပဋိသတံ၊
သီတဥဏှကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို။ ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနံ၊
ဥတုဘေးရန်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့သော။ စောဒနံ၊ စောဒနာကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ကာဉ္ဇောတိအာဒိ၊
ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ နိယတံ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနန္တိ၊
နံဟူသော။ ဧတေန၊ ဤစကားဖြင့်။ သီတဿ။ပ။ ပဋိသတတာယာတိ ဧတ္ထ၊
ဤပါ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သီတုဏှံ၊ အအေး အပူသည်။ အနိယတံ၊ အမြဲတမ်း

၁ မူအားလုံးညီ၏။ ဂျိသော် အာဒိအရယူရန်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် 'သီတာဒိ ဥတုယေဝ'
ဟူ၍သော်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ကိန်းသေမဟုတ်။ ကဒါစိ ကဒါစိ၊ ရံခါ ရံခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်တတ်သော ဥတုတည်း။ ဥတုပရိဿယော ပန၊ ဥတုဘေးရန်ကိုကား။ သဗ္ဗဒါဘာဝိ၊ အခါ ခပ်သိမ်းဖြစ်လေ့ရှိသည်ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရောတိ၊ ကား။ သိတာဒိကောတိ စ၊ သိတာဒိကော ဟူ၍၎င်း။ အသပ္ပါယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တပ္ပကာရော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဝိဝဋ္ဌင်္ဂဏရုက္ခမူလာဒိသု၊ ဟင်းလင်းပြင်အရပ် သစ်ပင်ရင်း စသည်တို့၌။ နိသိန္နဿ၊ နေသောသူအား။ အသံဝုတဒ္ဓါရာဒိတာယ၊ မပိတ် အပ်သော တံခါးရှိခြင်း စသည်ဖြင့်။ အပရိဂုတ္တိယာ၊ ထက်ဝန်းကျင် မလုံခြုံ ခြင်းကြောင့်။ ပါကဋ္ဌပရိဿယာ စ၊ ထင်ရှားသော ဘေးရန်တို့သည်၎င်း။ အသပ္ပါယရူပဒဿနာဒိနာ၊ မသင့်လျော်သော ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်း စသည်ဖြင့်။ အပါကဋ္ဌပရိဿယာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဘိက္ခုဿ၊ ၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ ကိုယ်စိတ် တို့ကို။ အာဗာဓံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ပြုကုန်ရာ၏။ ယတ္ထ ဂုတ္တေ သေနာ သနေ၊ အကြင်လုံခြုံသောကျောင်း၌။ အာဗာဓံ၊ ကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဧဝံ ဇာနိတွာတိ၊ ကား။ ဥဘယပရိဿယရဟိတန္တိ၊ ဘေးရန်နှစ်မျိုးလုံး ကင်းသည်ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ပဋိသေဝန္တော၊ မှီဝဲသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ အပ်၏။

ဓာတုက္ခောဘလက္ခဏဿ ဝါ၊ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း လက္ခဏာ ရှိသည် သော်လည်း ဖြစ်သော။ တံဟေတုကဒုက္ခဝေဒနာလက္ခဏဿ ဝါ၊ ထိုဓာတ် ချောက်ချားခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာ လက္ခဏာ ရှိသည် သော်လည်း ဖြစ်သော။ ရောဂဿ၊ ရောဂါ၏။ ပဋိပက္ခဘာဝေါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်သည်။ ပဋိအယနဋ္ဌော၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စနိက။ပ။အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝုပသမနဋ္ဌေန၊ ပျောက်ငြိမ်းစေခြင်းအနက်ကြောင့်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ ယဿ ကဿစိတိ၊ ကား။ သပ္ပိအာဒိသု၊ ထောပတ် စသည်တို့တွင်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော။ သပ္ပါယဿာတိ၊ ကား။ ဟိတဿ၊ အစီးအပွားကို ဆောင်တတ်သော၊ ဝါ၊ သင့်လျော်သော။ ဝိကာရဝုပသမနေန၊ ဖောက်ပြန်မှုကို ပျောက်ငြိမ်းစေသဖြင့်။ (သပ္ပါယဿ၊ သင့်လျော်သော။) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ထိုဆေး ဆရာသည်။ ဝိဓာတဗ္ဗတော၊ စီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိသက္ကဿ၊

၁-ဤပုဒ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မတွေ့ရ၊ ဤကာ၌လည်းရှေး၌ မရှိခဲ့သေး။ ထို့ကြောင့် ပရိသဟာန-ဋ္ဌေန ဥတုယော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပရိသဟာနဋ္ဌေန သိတာဒိကော ဥတုယော-ဟု ရှိသင့် ၏။ ငါတို့ရေးသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌လည်း ၎င်းကိုပြုထား၏။

၂-သပ္ပါယနှင့် ဟိတကို အနက်တူဟုမှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပျက်နှာ-၃၂ အပုဒ်-၁ (ဂီ)မှကွဲ၌ သပ္ပါယ၏ အနက်နှင့် ဟိတ-ဟု ရှိလေသည်။

ဆေးဆရာ၏။ ကမ္မံ၊ အမှုတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တေန အနုညာတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နဂရဂရိက္ခာရေဟိတိ၊ ကား။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ပတ်ပတ်လည်ကာရံ၍။ ရက္ခဏကေဟိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်သော အရံတား တို့ဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဌပရိက္ခေပေါ၊ ဟင်းလင်းပြင် မြို့ပတ်လမ်း၎င်း။ (အံ ၂-၄၇၈-နဂ-ရောပမသုတ်လာ အနုပရိယာယပထနှင့် တူသည့်ဟု ယူသင့်၏) ပရိက္ခာ၊ ကျုံး၎င်း။ ဥဒ္ဓာပေါ၊ တံတိုင်းအခြေ၎င်း။ ပါကာရော၊ မြို့ရိုးတံတိုင်း၎င်း။ သေိကာ၊ တံခါးတိုင်၎င်း။ ပလိသော၊ တံခါးမင်းတုတ်တံခါးကန့်လန့်၎င်း။ ပါကာရပတ္တဏှိလံ၊ မြို့ရိုးတံတိုင်း၏ အလွန်ကြမ်းသောမြေအဖို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့သည်။ နဂရပရိက္ခာရာ၊ မြို့၏အရံအတား အင်္ဂါ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ (ဤအာစရိယဝါဒသည် အံ ၂-၄၇၈ နဂရောပမသုတ်နှင့် ကွဲလွဲလျက်ရှိ၏) သီလပရိက္ခာရေဟိ၊ ကား။ [၆၄] သုဝိသုဒ္ဓသီလာလင်္ကာရော၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလအဆင် တန်းဆာတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဓ၊ ဤသုတ်၌။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို။ ရထောတိ၊ ရထားဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ တို့ကို။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်ရထား၏။ အလင်္ကာရဋ္ဌေန၊ အဆင်တန်းဆာ ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပရိက္ခာရေဟိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဇီဝိတ-ပရိက္ခာရေဟိ၊ ကား။ ဇီဝိတဿ၊ အသက်၏။ ပဝတ္တိကာရဏာနိ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ၏အကြောင်းတို့တည်း။ သမုဒါနေတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ၊ အတက်အထက်၌။ အာနေတဗ္ဗာ၊ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ပရိယသိတဗ္ဗာ၊ ရှာမှီးအပ်ကုန်၏။ အန္တရာယာနံ၊ အန္တရာယ်တို့ကို။ ပရိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝါရဏတော၊ တားမြစ်ကာကွယ်တတ်သောကြောင့်။ ပရိဝါရောပိ၊ အကာ အကွယ် အရံအတားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ ပ။ ရက္ခဏတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အန္တရန္တိ၊ ကား။ ဝိဝရံ၊ အကြားကို။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ဣတိ၊ ကား။ (ဩကာသောတိ-ကား မကောင်း) အတ္ထော၊ နက်။ ဝေရိကာနံ၊

၁-မူဟောင်း၌ ပါကာရပတ္တဏှိလန္တိ-ဟု ရှိသည်။ ဤပုဒ်၏အနက်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခက်သည်။ မ ဌ ၃-၂၈-၌ ပတ္တဏှိလေတိ ပဏ္ဏသာလပရိဝေဏေ-ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအနက် နှင့်လည်း မလျော်။ ဓမ္မပဒ ဌ ၂-၄၉-၌ ထဏှိလသာယိကာတိ ဘူမိသယနာ-ဟု ဖွင့်၏။ သံ ဌ ၃-၄၃-၌ ထဏှိလသာယိကာ စာဘိ ဟရိတကုသသန္တတေ ဘူမိဘာဂေ သယနံ-ဟု ဖွင့်၏။ ပေတ ဌ ၂၄၈-၌ ထဏှိလေ-ပုဒ်ကို ခရကဋ္ဌိနေ ဘူမိပဒေသေ-ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်းအဖွင့် တို့ကို မှီ၍၎င်း၊ ဤ၌ ပ-ဥပသာရကို အတိသယအနက်ယူ၍၎င်း ပတ္တဏှိလံ-ပုဒ်ကို အလွန် ကြမ်းသောမြေအဖို့-ဟု အနက်ပြန်သည်။ ထိုထက်သင့်သောပုဒ်ပြီးပုံနှင့် အနက်ကိုလည်း ရှာကြံသင့်သေး၏။

ရန်သူတို့အား။ အန္တရံ၊ အပေါက်အကြားအခွင့်ကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ သာမိကံ၊ အရှင်သခင်ကို။ (သိမ္မန္တင်္ဂအညီပင်တည်း။ သာမိကာနံ ကား မသင့်) ပရိဝါရေတွာ၊ ခြံရံ၍။ ဌိတသေဝကာ ဝိယ၊ တည်သော မင်းခယောကျ်ား (ကိုယ်ရံတော်)တို့ကဲ့သို့။ ရက္ခဏတော၊ ကြောင့်။ အဿာတိ၊ ကား။ ဇီဝိတဿ၊ အသက်၏။ ကာရဏဘာဝတောတိ၊ ကား။ စိရပ္ပဝတ္တိယာ၊ ရှည်မြင့်စွာဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ရသာယနဘူတံ၊ ရသာယနဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးသည်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ သုစိရမ္ပိ ကာလံ၊ အလွန်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ ပဝတ္တေတိယေဝ၊ မပြတ်ဖြစ်စေတတ်သည်သာတည်း။ အနုပ္ပန္နာ ဝေ၊ မဖြစ်သေးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ တို့ကို။ ဘေသဇ္ဇပရိဘောဂေန၊ ဆေးကိုသုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။ ပဋိဟညန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးသောဝေဒနာတို့ကို။ တာသံ၊ ထိုဖြစ်ပြီးသောဝေဒနာတို့၏။ သရသေနဝ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇနတော၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ယဒိပိ န ပဋိဟညန္တိ၊ အကယ်၍ မပယ်ဖျောက်အပ်ကုန်သည်ကား မှန်ပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဥပ္ပန္နသဒိသာ၊ ဖြစ်ပြီးနှင့်တူသော ဝေဒနာတို့ကို။ ဥပ္ပန္နာတိ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံသဒိသေသု၊ ထိုနှင့်တူသောအနက်တို့၌။ တဗ္ဗောဟာရော၊ ထို၏ဝေါဟာရသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်ပေ၏။ ကိံ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ သာ ဝေ တိတ္ထိရိ၊ ထိုခါမပင်လျှင်တည်း။ တာနိယေဝ ဩသဓာနိ၊ ထိုဆေးတို့ပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ ယထာ၊ ဤ ဝေါဟာရကဲ့သို့ပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာနန္တိ၊ ပ။ နိဗ္ဗတ္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤအနာရောဂါတို့အား။ သဉ္ဇယတော၊ ငုဝေးသည်မှ၊ ဝါ၊ ဖြစ်ရန်အခြေတည်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သော ဓာတုက္ခောဘော၊ ထိုဓာတ်ချောက်ချားခြင်းဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံသမုဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ အကုသလသဘာဝိပိ၊ အကုသိုလ်သဘောရှိသော ဝေဒနာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအကုသိုလ်ဝေဒနာမှ။ ဝိသေသေတုံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ။ အကုသလဝိပါကဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဗျာဗာဓနဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ်သောအနက်ကြောင့်။ ဗျာဗာဓော၊ ဓ-မည်၏။ ဗျာဗာဓောဝ၊ ဓ-သည်ပင်လျှင်။

၁-၎င်း ရသာယနကို ရုပ်ပျိုကိုယ်နု၍ အသက်ရှည်စေသော ဆေးဟူ၍၎င်း၊ ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးရောဂါကို ပျောက်စေသည်ဟူ၍၎င်း၊ ဓနသိဒ္ဓိပြီးစေသည်ဟူ၍၎င်း သက္ကတအဘိဓာန်၌ ပြဆို၏။

၂-တိတ္ထိရိ-ပုဒ်သည် ခါအထီးကိုလည်းဟော၏။ ဤ၌ကား သာ-ပုဒ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ခါမ ဟောဖြစ်သည်။

ဗျာဗဇ္ဇံ၊ ဗျာဗဇ္ဇမည်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသဘော၌။ ဗျာဗဇ္ဇံ၊ ဆင်းရဲသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ မည်၏။ နိဒ္ဒါကွတာ၊ ဆင်းရဲမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဗျာ။ပ။ကပ္ပပရမတာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တံ ဒုက္ခန္တိ၊ ကား။ ရောဂ-
နိမိတ္တကံ၊ ရောဂါလျှင်အကြောင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။

စိဝရာဒိနံ၊ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ နိဿယနံ၊ မှီခြင်း
သည်။ ပရိဘောဂေါ ဝေ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊
ငှါ။ တေ ပဋိစ္စ နိဿယာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ မိန့်ဆိုပြီး၍။ ပရိဘုဉ္ဇမာနာတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဝတ္တန္တိတိ၊ ကား။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှင်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။
ဇီဝနမ္ပိ၊ အသက်ရှင်ခြင်းသည်လည်း။ ပဝတ္တနံ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။
ယတော၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ပဝတ္တနရသန္တိ၊
မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပေ၏။

စတုပါရိသုဒ္ဓိသမ္ပာဒနဝိမိဝဏ္ဏနာ

၁၉။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတိ။ပ။ ဘေဒေန၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ အစရှိသော အပြား
အားဖြင့်။ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။ သီလံ၊ ကို။ ပုန၊ တဖန်။ သာဓနဝိဘာဂေန၊
ပြီးစေကြောင်းသာဓနကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝေမေတသ္မိန္တိ-
အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။
သာမီယတိ သမ္ပာဒိယတိ၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာဓနံ၊ မည်၏။
တေဿ၊ ဤသံဝရအား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါဟူသော။ သာဓနံ၊ ပြီးစေကြောင်းသည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါသာဓနော၊ မည်၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ။
ဝီရိယသတိပညာဟိပိ၊ ဝီရိယ သတိ ပညာတို့နှင့်လည်း။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပါတိ-
မောက္ခသံဝရော၊ သည်။ န သိဇ္ဈတိ နန၊ မပြီးနိုင်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊
ဤသို့ စောဒနာဦးအံ။ န သိဇ္ဈတိ၊ မပြီးသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊
သို့သော်လည်း။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါ၏။ ဝိသေသဟေတုဘာဝံ၊ ထူးသောအကြောင်း၏
အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ ဒဿေန္တော၊ ၍။ သာဝက။ပ။
ပညတ္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [၆၅] ဂရု ဂလဟုကာဒိဘေဒေ၊ ဂရုက-
လဟုက စသည် အပြားရှိသော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ လွန်ကျူးမှုသည်။ ဩတိဏ္ဏေ၊
သက်ရောက်ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်။ တဿ တဿ အပရာဓဿ၊ ထိုထိုအပြစ်အား။
အနုရူပံ၊ လျော်စွာ။ သိက္ခာပဒပညာပနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ သာဝကနံ၊
တို့၏။ အဝိသယော၊ အရာမဟုတ်ပေ။ သိက္ခာပဒပညာပနံ၊ ပညတ်ခြင်းသည်။
တာဝ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေဦး။ တဿ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း၏။ ကာလောပိ
နာမ၊ အခါကာလသည်သော်လည်း။ သာဝကနံ အဝိသယော၊ မဟုတ်ပေ။
ဗုဒ္ဓါနံ ဝေ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝိသယော၊ တည်း။ ဣတိ ဒဿေန္တော၊ ၍။ သိက္ခာ။ပ။

နိဒ္ဒေသနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။
 တံ၊ သင်သည်။ အာဂမေဟိ၊ ဆိုင်းငံ့ဦးလော့။ပ။ တထာဂတောဝ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်သာလျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရာ၌။ ကာလံ၊ ကို။ ဇာနိဿတိ၊
 သိပေလတံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ စသဒ္ဓေါ၊
 စေတ္ထ-မှ စ-သဒ္ဓါသည်။ သမုစ္စယတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုစ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အပညတ္တံ၊
 မပညတ်အပ်သည်ကို။ န ပညဒပမ၊ မပညတ်ကုန်အံ့။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်ပြီးကို။
 န သမုစ္စန္ဓာမ၊ မပယ်ပြတ်ကုန်အံ့။ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု၊ ပညတ်
 တိုင်းသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ကုန်၍။
 ဝတ္တာမ၊ ကျင့်ကုန်အံ့။ ဣတိ ဝေမာဒိနံ၊ ဤသို့စသော ပါဠိတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊
 ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ သဒ္ဓါယာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓဟနေ၊ ယုံကြည်သဖြင့်။ သတ္တရိ စ၊
 ဘုရား၌၎င်း။ ဓမ္မေ စ၊ တရား၌၎င်း။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်ခြင်းကို။ ပစ္စုပ္ပာပနေ၊
 ရှေးရှုထင်စေသဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်စေသဖြင့်။ ဇီဝိတေပိ၊ အသက်၌သော်လည်း
 (မငဲ့မူ၍)။ ဇီဝိတပရိက္ခာရေ၊ အသက်၏အရံအကာဖြစ်သောပစ္စည်း၌။ ပဂေဝ၊
 အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဝါ၊ စောစောကပင် မငဲ့မူပြီးစီး၏။ ဣတိ
 အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

ကိကိဝ အဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ကိကိ သကုဏိကာ၊ တိတိတူးငှက်မသည်။ အတ္တနော၊
 ၏။ အဏ္ဏံ ဝိယ၊ ဥကိုကဲ့သို့။ သာ၊ ထိုတိတိတူးငှက်မသည်။ ဇီဝိတမ္ပိ၊ အသက်ကို
 သော်လည်း။ ပရိစ္စဇိတွာ၊ စွန့်၍။ အဏ္ဏမေဝ၊ ဥကိုသာလျှင်။ ရက္ခတိ ကိရ၊
 စောင့်ရှောက်သတတ်။ စမရိဝ ဝါလဓိန္တိ၊ ကား။ စမရိ မိဂေါ၊ စမရိမည်သော
 သားကောင်သည်။ ဝါ၊ တိဗက်နွားသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါလဓိ ဝိယ၊
 မြီးဆံကိုကဲ့သို့။ စမရိမိဂါ၊ တို့သည်။ (စမရမိဂါ သင့်) ဗျာဓေန ပရိပါတိယမာနာ၊
 မှုဆိုးသည် လိုက်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဇီဝိတမ္ပိ၊ အသက်ကိုသော်လည်း။
 ပရိစ္စဇိတွာ၊ စွန့်ကုန်၍။ ကဏ္ဍကဂုမ္မာဒိသု၊ ဆူးချုံ စသည်တို့၌။ လဂ္ဂံ၊ ငြိတယ်
 သော။ အတ္တနော ဝါလမေဝ၊ မိမိ၏ မြီးဆံကိုသာလျှင်။ ရက္ခန္တိ ကိရ၊
 စောင့်ရှောက်ကုန်သတတ်။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သော။ ဧကကံ ပုတ္တံ ဣဝ၊ တဦး
 တည်းသောသားကိုကဲ့သို့။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။
 ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဧကပုတ္တကော၊ တဦးတည်းသောသားရှိသော။ ကုဠုမ္ပိကော၊
 သူကြွယ်သည်။ တံ ဧကပုတ္တံ၊ ထိုတဦးတည်းသောသားကို။ ဧကနယနော စ၊
 မျက်စိတလုံးသာရှိသောသူသည်လည်း။ တံ ဧကနယနံ၊ ထိုတလုံးတည်းသော
 မျက်စိကို။ သုဠုတရံ၊ အလွန်ကောင်းစွာ။ ရက္ခတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထေဝ၊

၁-စတုပါရိသည် ထိလိင်ဖြစ်သောကြောင့် သိမ္မအတိုင်း ထိလိင် မရှိနှင့်သာ ယှဉ်လျက်
 ရှိသင့်၏။ စမရိမည်သော တိဗက်နွားမသည်ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

ထိုအဟူပင်လျှင်။ သီလံ၊ ကို။ အနုရက္ခမာနကာ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်ရှာကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣတိ၊ သို့။ အနုကမ္ပနဝသေန၊ အစဉ်သနားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုပေသလာတိ၊ ကား။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ပိယသီလာ၊ ချစ်အပ်သောသီလရှိကုန်သည်။ သဒါ သဗ္ဗကာလံ၊ သိမ်း။ ဒဟရမဇ္ဈိမထေရကာလေသု၊ ရဟန်းငယ် ရဟန်းလတ် မထေရ်ကြီးဖြစ်စဉ်ကာလတို့၌။ ဆန္ဒမ္ပိ ဂါရဝါနံ၊ ရိုသေမှု ၆-ပါးလုံးတို့၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဂါရဝါ၊ ရိုသေခြင်းရှိကုန်သည်။ ဂရုကာရဝန္တော၊ အရိုအသေပြုခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောထ၊ ဖြစ်ပါကုန်လော့။) ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဝေမေဝ ခေါတိ၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဌိတဓမ္မော၊ တည်မြဲတည်တံ့ခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝေလံ၊ ကမ်းကို။ နာတိက္ကမတိ ယထာ၊ မလွန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ပင်လျှင်။ မမ သာဝကာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အရိယသာဝကေ၊ ကတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေ၊ ထိုအရိယာသာဝကတို့သည်။ ဓဝသီလာ၊ ခိုင်မြဲသောသီလရှိကုန်၏။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေတိ၊ ကား။ ဇီဝိတဟေဟုပိ၊ အသက်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သီလဿ၊ ကို။ အဝိတိက္ကမနေ၊ မလွန်ကျူးခြင်း၌။

မဟာဝတ္တနိအဋ္ဌဝီ နာမ၊ မဟာဝတ္တနိတော ပည်သည်ကား။ ဝိဗ္ဗာဋ္ဌဝီ၊ ဝိဗ္ဗတောတည်း။ ဟိမဝန္တပဿေ၊ ဟိမဝန္တာ၏နံပါး၌။ အဋ္ဌဝီတိ၊ တောဟူ၍။ ကေစိ၊ ဆိုကုန်၏။ ထေရန္တံ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တဝသေန၊ အမည်အနွယ်၏အလိုအားဖြင့်။ အပညာတံ၊ မထင်ရှားသော။ ဧကံ ထေရံ၊ တပါးသော မထေရ်ကို။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ မာ အာရောစေယျ၊ မပြောကြားစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့မြော်လင့်၍။ နိပဇ္ဇာပေသုံ၊ လည်းလျောင်းနေစေကုန်၏။

[၆၆] ပူတိလဟာယာတိ၊ ကား။ ဂဠောစိလတာယ၊ ဆင်သမန္ဓယ်ဖြင့် (ဆင်တုံးမန္ဓယ်ဖြင့်)။ သမသီသိတိ၊ ကား။ ဇီဝိတသမသီသိ၊ အသက်နှင့် ကိလေသာဦးခေါင်းတို့ အမျှကုန်သောရဟန္တာတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကိလေသသီသံ၊ ကိလေသာ၏ဦးခေါင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ၊ အရိယာမဂ်အစဉ်ဖြင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဧကေနဝိသတိဓမ၊ ၁၉-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေ၊ ဉာဏ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ဘဝဂေါတ္တရဏေ၊ ဘဝင်သို့သက်လတ်သော်။ ဝဇ္ဇသီသံ၊ ဝဋ်၏ဦးခေါင်းဖြစ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ပရိယာဒိယာတိ၊ ကုန်စေ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣမာယ ဂါရဝာမကာယ၊ ဤသို့သောဝါရတုယုသျှ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇီဝိတသမသီသိတိ၊ သီသိရဟန္တာဟူ၍။ ဣတိ၊ ၏။ သော စ ထေရော၊ ထိုမထေရ်သည်

လည်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံလေ၏။
 တေန၊ ကြောင့်။ သမသိသိ ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာယ်တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဘ-
 ယတ္ထေရာ၊ သည်။ မဟာဘိညော ကိရ၊ မြတ်သောအဘိညာ ၆-ပါးနှင့်ပြည့်စုံ
 သောရဟန္တာဖြစ်သတတ်။ (မဟာဘိညတန္တိ ခဠဘိညတံ-ဟူသော သံဃ ၂-၂၁၄
 ကိုမှီ၍ ပြန်သည်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတိယ၊ ကို။ ကာရာပေသိတိ၊ ပြုစေ
 သည်ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပေဝါတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဇီဝိတမ္ပိ၊
 အသက်ကိုသော်လည်း။ အပ္ပေဝ နာမ ဇဟေယျ၊ စွန့်မှုလည်းစွန့်ရာ၏။ န ဘိန္ဒေ-
 တိ၊ ကား။ န ဘိန္ဒေယျ၊ မဖျက်ရာ။ န ဝီတိက္ကမေယျ၊ မလွန်ကျူးရာ။

သတိယာ အဓိဋ္ဌိတာနန္တိ၊ ကား။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ ဥပဋ္ဌိတာယ၊
 ထင်သော။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အာရက္ခဝသေန၊ စောင့်ရှောက်သည်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတာနံ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။
 အနန္တသယဝနီယတောတိ၊ ကား။ ဒွါရဘာဝေန၊ ဒွါရ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒီဟံ၊ တို့သည်။ အနန္တဗန္ဓိတဗ္ဗတော၊ အစဉ်မလိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝရန္တိ၊ ကား။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်၏။ တတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဥဏှာယ၊ ပူသော။
 အာဒိတ္တာယာတိ၊ ကား။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ၊ အစမှစ၍။ ဒိတ္တာယ၊ တောက်
 ပြောင်သော။ သမ္ပဇ္ဇလိတာယာတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။
 ဇလန္တိယာ၊ တောက်ပသော။ သဇောတိဘူတာယာတိ၊ ကား။ ဧကဇာလိ-
 ဘူတာယ၊ တခဲနက်မီးတောက် မီးလုံသဖွယ်ဖြစ်သော။ သမ္ပလိမဋ္ဌန္တိ၊ ကား။
 သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အာမဋ္ဌံ၊ ထိပါးသုံးသပ်အပ်၏။ အဋ္ဌိတံ၊ မျက်စင်းခတ်အပ်
 ၏။ ဣဘိ အတ္ထော၊ နက်။ န တေဝ ဝရံ၊ မမြတ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 အာနေတော၊ ဆောင်ယူ၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ရူပေသုဘိ၊ ကား။ ရူပါရမ္မဏေသု၊
 တို့၌။ အနုပ။ဂါဟောတိ၊ ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အနု အနု၊ အဖန်ဖန်။
 ဗျဉ္ဇနဝသေန၊ ထင်ရှားစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒနေန၊ သဖြင့်။
 ပါကဋီကရဏဝသေန၊ ထင်ရှားသည်ကိုပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သုဘာဒိ-
 နိမိတ္တဂါဟော၊ ယူခြင်းတည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ အနုဗျဉ္ဇနသောတိ၊ ကား။
 ဟတ္ထပါဒါဒိအနုဗျဉ္ဇနတော၊ လက်ခြေအစရှိသော အနုဗျဉ္ဇနအားဖြင့်။ နိမိတ္တဂါ-
 ဟောတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိပ။ဂုဟဏံ၊ မိန်းမယောက်ျားစသောနိမိတ် သုဘစသော
 နိမိတ်ကိုယူခြင်းတည်း။ စက္ခုပ။ဂုတ္တဿာတိ၊ ကား။ စက္ခုဒွါရာဒီဟံ၊ တို့မှ။
 ပဝတ္တဿ၊ သော။ ဝိညာဏဿာတိ၊ ကား။ ဇဝနဝိညာဏဿ၊ ဇောဝိညာဏ၏။
 နိမိတ္တာဒိဂါဟံ၊ နိမိတ်စသည်ကိုမှတ်ယူခြင်းကို။ နိသေဓေန္တေန၊ တားမြစ်သည်
 ဖြစ်၍။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ၏။ အသဝိဟိတ-
 သာဒါပရိဝါရန္တိ၊ ကား။ သမ္မာအဝိဟိတဝတိပရိက္ခေပံ၊ ကောင်းစွာ မပြုလုပ်အပ်
 သောစည်းရိုး အရှိအဘားရှိသော။ ပရဿဟာရိဟိတိ၊ ကား။ ပရသန္တကာဝ-

ဟာရကေဟိ၊ သူတပါး၏ဥစ္စာကိုခိုးယူတတ်ကုန်သော^၁။ စောရေဟိ၊ ခိုးသူတို့သည်။ သမတိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အတိဝိဇ္ဈတိ၊ အလွန်ဖောက်ထွင်း၏။ အနုပဝိသတိ၊ အစဉ်ဝင်ရောက်၏။

ရူပေသုတိ၊ ကား။ ရူပဟေတု ရူပနိမိတ္တံ၊ ရူပါရုံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကအနတ္တတော၊ ဖြစ်တတ်သောအကျိုးမဲ့မှ။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကို။ ရက္ခ၊ စောင့်ပါလော့။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ သဒ္ဓေသု စသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဧတေ ဟိ ဒွါရာတိ၊ ကား။ ဧတေ စက္ခာဒိ-ဒွါရာ၊ ဤစက္ခုစသော ဒွါရတို့သည်။ သတိကဝါဠေန၊ သတိဟူသောတံခါးရှက်ဖြင့်။ အသံဝုတတ္တာ၊ မပိတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဟင်းလင်းပွင့်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တတော ဧဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ အရက္ခိတာ၊ မစောင့်ရှောက် အပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ၊ ကိလေသာဖြစ်ခြင်း၏။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံသမဂီနံ၊ ထိုဒွါရနှင့်ပြည့်စုံသူကို။ ဟနန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏူပစာရေနေဝ၊ ကာရဏူပစာဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ရူပါဒယော၊ ဤရူပါရုံ စသည်တို့သည်။ ဒွါရာ စက္ခာဒိ-ဒွါရတော၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရကြောင့်။ ကိဒိသာ၊ အဘယ်သို့သော ဒွါရကြောင့်နည်း။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သော။ အရက္ခိတာ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော ဒွါရကြောင့်တည်း။ အသံဝုတစက္ခာဒိဟေတု၊ မစောင့်စည်းအပ် မပိတ်အပ်သော စက္ခုဒွါရ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ တံသမဂီနံ၊ ကို။ ဟနန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ကာရဏူပစာရေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဂါရန္တိ၊ ကား။ ဂေဟံ၊ အိမ်ကို။ ဒုစ္ဆန္တိ၊ ကား။ န သမ္မာ ဆာဒိတံ၊ ကောင်းစွာမမိုးအပ်သော။ အဘာဝိတန္တိ၊ ကား။ လောကုတ္တရာဘာဝနာရဟိတံ၊ လောကုတ္တရာဘာဝနာကင်းသော။

[၆၇] သမ္မာဒိတေတိအာဒိဿ၊ အစရှိသော။ ဝေါဒါနပက္ခဿ၊ ပက္ခ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိလေသာနံ၊

၁-ပရ+သ+ဟာရိ-ဖြင့်ပြီးသည်ကို ပြ၏။ ပရဿ၊ ပရေသံ ဝါ သံသန္တကံ ပရဿံ၊ သွ-ဟူသော သက္ကတနှင့်တူညီသောကြောင့် သ-ကိုဒွေးဘော်ပြုရသည်။ ပရဿဿ ဟာရိနော ပရဿဟာရိနော၊ တေဟိ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

၂-စက္ခာဒိဒွါရာ၊ တေ-ဟု မူသစ်၌ပြင်ထားသည်မှာ မသင့်၊ မူဟောင်းအတိုင်း “စက္ခာဒိ-ဒွါရတော၊ ကိဒိသာ? ဝိဝဋ္ဌာ” စသည် အသင့်ပင်။

၃-ဒွါရာ ဝိဝဋ္ဌာ အရက္ခိတာ ပုဒ်တို့၌ ဟိတ်အနက်၌ ပဉ္စဝိက နှစ်လွှာဝိဘတ်ကို အာ-ပြု၍ ပြီးကြောင်းပြသည်။ ထိုကြောင့်ပင် အသံဝုတစက္ခာဒိဟေတု-ဟု ထပ်ပွင့်ပြပြန်သည်။

တို့ကို။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အယံ ပန အနုပ္ပါဒေါ၊ ဤမဖြစ်စေခြင်းသည်ကား။
မဂ္ဂေန အာဂတသဒိသတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်လာသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အတိဉ္ဇက္ကဋ္ဌဒေသနာ၊ အလွန်အကဲအားဖြင့် ဟောပြသော ဒေသနာပေတည်း။
သမ္မာဒေတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ပုန၊ တဖန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ န ကရိဿံ၊ မပြုအံ့။
ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာနသုဒ္ဓိယာ၊ ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်ပြီးသော စင်ကြယ်ခြင်း
ဖြင့်။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြီးစေအပ်၏။

အဓိနာ ပဗ္ဗဇိတေနာတိ၊ ကား။ န စိရပဗ္ဗဇိတေန၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်
သေးသော။ နဝပဗ္ဗဇိတေန၊ ရဟန်းပြုသစ်စဖြစ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
ကာမရာဂေန ဥယျာမိတိ၊ ကား။ ကာမရာဂဂ္ဂိနာ၊ ကာမရာဂမီးဖြင့်။ (ကတ္တား
ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဖြင့်-ဟု ပြန်မှ မြန်မာစကားချောသည်) ပရိဥယျာမိ၊
ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်အပ်၏။ သော စ ပန ဒါဟော၊ ထိုအပူသည်လည်း။
ဣဒါနိ၊ ဌံ။ စိတ္တဂတော၊ စိတ်၌တည်၏။ ဣတိ ဒဿေန္တော၊ ဤ။ စိတ္တံ မေ ပရိ-
ဥယျာတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သာဓူတိ၊ ကား။ အာယာစနာ၊ တောင်းပန်
သောစကားတည်း။ နိဗ္ဗာပနန္တိ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုရာဂမီးကို။ နိဗ္ဗာပနုပါယံ၊
ငြိမ်းစေကြောင်းနည်းလမ်းကို။ ဂေါတမာတိ၊ ဂေါတမဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ထေရံ၊
အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကို။ ဂေါတ္တေန၊ အနွယ်ဖြင့်။ အာလပတိ၊ ရှေးရှုခေါ်၏။

သညာယ ဝိပရိယေသာတိ၊ ကား။ အသုဘော၊ မတင့်တယ်သည်၌။ သုဘန္တိ၊
တင့်တယ်သည်ဟူ၍။ ပဝတ္တသညာဝိပရိယေသဟေတု၊ ဖြစ်သောသညာ၏ ဖောက်
ပြန်ခြင်းကြောင့်။ ဝိပရိတသညာနိမိတ္တံ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ။နိမိတ္တံ၊ ကို။
ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ကြဉ်ရှောင်လော့။ ကိဒိဿံ၊ အဘယ်သို့သော နိမိတ်ကိုနည်းဟူမူ။
ရာဂုပသဉ္စိတံ၊ ရာဂနှင့်စပ်သော။ ရာဂုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ သုဘနိမိတ္တံ၊
သုဘနိမိတ်ကို။ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လော့။ န မနသိကရောဟိ၊ နှလုံးမသွင်းလေလင့်။
ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သုဘနိမိတ္တဿ၊ ကို။ အမနသိကာရော ဧဝံ၊ နှလုံးမသွင်း
ရုံသာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ အမှန်အားဖြင့်ကား။ အသုဘဘာဝ-
နာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဘာဝေဟိ၊ ဖြစ်ပွားစေပါလော့။ ကထံ၊
အဘယ်သို့နည်းဟူမူ။ ကေဂုံ၊ တခုတည်းသော အာရုံအဖို့ရှိသော။ သုသမာဟိ-
တံ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်သောစိတ်ကို။ ဝါ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်အောင်။
(ဘာဝေဟိ၊ လော့။) ယထာ၊ အားဖြင့် (ပွားစေလတ်သော်)။ တံ၊ ထိုစိတ်
သည်။ အသုဘာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဝိက္ခေပါဘာဝေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိသဖြင့်။ ကေဂုံ စ၊
သည်၎င်း။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ အပ္ပိတဘာဝေန၊ သက်ဝင်ကပ်ရောက်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ သုသမာဟိတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာအား
ဖြင့်။ ဘာဝေဟိ၊ ပွားစေပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမထ-
ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ကာမရာဂဿ၊ ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ခွဲခြင်းကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။

ဣဒါနိ၊ ဌှိ။ သမုစ္ဆေဒနဝိဓိ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖြတ်ခြင်းအစီအရင်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သင်္ခါရေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ သင်္ခါရေ ပရတော ပဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဝိဓေယျကတာယ၊ မအိုစေ ကုန်လင့် စသည်ဖြင့် မစီမံ မခန့်ခွဲနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရေတိ၊ သူတပါး တို့ဟူ၍၊ ဝါ၊ သူစိမ်းအပြင်ပတရားတို့ဟူ၍။ ပဿ၊ ရှုလော့။ ပန၊ တပါး။ အနိစ္စတာယ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပဋိတတ္တာ၊ ကြောင့် ၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ အနတ္တသဘာဝတ္တာ စ၊ အတ္တမဟုတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္တဝိရဟတော စ၊ အတ္တမှ ကင်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ နော အတ္တတော၊ အတ္တ မဟုတ်ဟူ၍။ ပဿ၊ ရှုလော့။ ဧဝံ၊ သို့။ လက္ခဏတ္ထယံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး အပေါင်းကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေန္တော၊ ပွားစေသည် ဖြစ်၍။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ စတုတ္ထမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ မဟာရာဂံ၊ ကြီးစွာသောရာဂကို။ နိဗ္ဗာပေဟိ၊ ငြိမ်းစေလော့။ တေဘူမကဿ၊ ဘုံသုံး ပါး၌ဖြစ်သော တရားအပေါင်းကို။ အဘိဘဝနတော၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ် သောကြောင့်။ မဟာဝိသယတာယ၊ ကျယ်ဝန်းသော နယ်ပယ်ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ မဟာရာဂံ၊ ကြီးစွာသောရာဂကို။ ဝုပသမေဟိ၊ ငြိမ်းစေပါလော့။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ (ဥယျသိ)ယထာ၊ ပူလောင်အပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန် ထပ်ကာထပ်ကာ။ မာ ဥယျိတ္ထော၊ မပူလောင်အပ်စေလင့်၊ ဝါ၊ အပူလောင်မခံရစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠတရံ၊ အထူးသဖြင့် မြဲမြံစွာ။ ရာဂဝိနောဒနေ၊ ရာဂကိုပယ်ဖျောက်ခြင်း၌။ နိယောဇေသိ၊ တိုက်တွန်းလေပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဿ၊ ကို။ သမ္မာဒနေ၊ ပြည့်စုံစေခြင်း၌။ ဝိဓိ၊ အစီအရင်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြုကျင့်သည်ရှိသော်။ တံ၊ ထိုဣန္ဒြိယ သံဝရသီလသည်။ သုသမ္မာဒိတံ၊ ကောင်းစွာပြည့်စုံစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ နယံ၊ နည်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိ စာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိကုန်သော။ ထေရေ၊ မထေရ်တို့ကို။ နိဒဿေတိ၊ စံပြအနေဖြင့် ညွှန်ပြတော်မူ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကား ရပ်၌။ လေဏံ၊ ပ။ ပုဗ္ဗန္တိ၊ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အရပ်၌ပင်လျှင်။ ထေရဿ၊ ၏။ ယုဂမတ္တဒဿိတာယ၊ ထမ်းပိုးတပြန်မျှ ကြည့်ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိံ ပန၊ အသို့နည်း။ ထေရော၊ သည်။ သေနာသနံ၊ ကို။ န သောဓေတိ၊ မသုတ်သင်သလော။ [၆၈] ဟိ၊ မှန်၏။ ဥလ္လောကာ၊ မျက်နှာကြက်မှ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဩဟာရေတဗ္ဗံ၊ ပယ်ရှင်းအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဝတ္တက္ခန္ဓက၌ ဟောအပ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။) အန္တောဝါသိကာဒယော ဧဝ၊ အနီးနေတပည့် စသည်တို့သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုမထေရ်၏။ သေနာသနံ၊

ကို။ သောဓေန္တိ ကိရ၊ ကုန်သတတ်။ အဿ နာဂရက္ခဿ၊ ထိုကံ့ကော်ပင်၏။
(အဿ-၏အစွဲကိုပြသည်)

တသ္မိံ ဂါမေတိ၊ ကား။ မဟာဂါမေ၊ မဟာဂါမ၌။ ယာသံ၊ အကြင်မိန်းမ
တို့အား။ တရုဏာ၊ အသက်ငယ်ကုန်သော။ ထညပိဝနကာ၊ နို့ဂိုသူငယ်ဖြစ်ကုန်
သော။ ပုတ္တဓိတဇော၊ သားသမီးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တာ၊ ထိုမိန်းမ
တို့သည်။ တရုဏပုတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ တာသံ၊ တို့၏။ လညာပေသိတိ၊ ကား။
ထနပုဋ္ဌိကာယ၊ အသားမြတ်လွမ်း အပြားဖြင့်။ ထနေ၊ တို့ကို။ ဗန္ဓာ-
ပေတွာ၊ ဖွဲ့စေ၍။ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ၊ မင်းတံဆိပ်ဖြင့်။ လညာပေသိ၊ တံဆိပ်ခတ်
စေ၏။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ထေရံ၊ ကို။ စိရတရံ၊ သာ၍ကြာမြင့်စွာ။ ဒဠ၊
ဖူးမြော်ခြင်းငှါ။ ကာလဝိက္ခေပံ၊ အချိန်ကာလ ပစ်လွှင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အချိန်
ရွှေ့ခြင်းကို။ ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍။ သွေ၊ နက်ဖြန်၌။ သီလာနိ၊ တို့ကို။
ဂဏှိယာမိ၊ ယူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ ရညော စ၊
မင်း၏၎င်း။ ဒေဝိယာ စ၊ မိဖုရား၏၎င်း။ ဝန္တနကာလေ၊ ရှိခိုးသောအခါ၌။
သတ္တာကာရမတ္တံ၊ သတ္တဝါဟူသော အခြင်းအရာမျှကိုသာလျှင်။ ဂဏှာတိ၊
ယူ၏။ ဣတ္ထိ၊ တည်း။ ပုရိသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဝေကံ ပန၊ ခွဲခြား
ခြင်းကိုကား။ န ကရောတိ၊ မပြု။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝဝတ္ထာနံ န ကရောမိတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အယံ အယျော၊ ဤအရှင်သည်။ အဟော သုပရိသုဒ္ဓ-
သီလော ဝတ၊ ဪ အလွန်စင်ကြယ်သော သီလရှိပါပေစွတကား။ ဣတိ၊
သွင်း၍။ ဒဏှဒီပိကံ၊ ဆီမီးဒုတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်လေ၏။
အတိပရိသုဒ္ဓံ ပါကဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ သပ္ပာယလာဘေန၊ သင့်လျော်သည်ကိုရသဖြင့်။
ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သည်။ ဝိဘူတံ၊ ထင်ရှားသည်။ အဟောသိ၊
လေ၏။ သကလံ၊ ပ။ ယန္တောတိ၊ ကား။ ပထဝိကမ္မနေန၊ မြေလျှင်လှုပ်သဖြင့်။
သကလံ၊ သော။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ ဧကနိန္ဒာဒံ၊ တခဲနက် ပဲ့တင်ဟီး
သည်ကို။ ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလျက်။ တန္တိဝါသိဒေဝတာနံ၊ ထိုတောင်၌နေသော
နတ်တို့၏။ သာဓုကာရဒါနေန၊ ကောင်းချီးပေးခြင်းဖြင့်။ (ဧကနိန္ဒာဒံ
ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလျက်။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကမိ၊ အချို့ကဆိုကုန်၏။ ဘန္တောတိ၊
ကား။ အနဝဋ္ဌိတော၊ မတည်တံ့သော။ ဗာလောတိ၊ ကား။ တရုဏဒါရကော၊
သူငယ်တည်း။ ဥတြသ္မောတိ၊ ကား။ ဉာတကေဟိ၊ ဆွေမျိုးတို့နှင့်။ ဝိနာ-
ဘာဝေန၊ ကင်းကွာခြင်းကြောင့်။ သန္တိသ္မော၊ ထိတ်လန့်သည်။

ဝိသဂဏှကရောဂေါတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ထနကန္တုဋ္ဌရောဂံ၊ အသားမြတ်
ပတ်လည်၌ ဖြစ်တတ်သော နို့အိုင်းနာကို။ အာဟ၊ ၏။ မာသရောဂါဒိကောပိ၊

၁-သက္ကတ အဘိဓာန်၌ ကန္တလ-သဒ္ဒါ ပတ်လည် အနက်ဟောကြောင်း တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့်
“အသားမြတ်ပတ်လည်၌ ဖြစ်တတ်သော” ဟု ဖော်၍ အနက်ပြန်လိုက်သည်။

မာသရောဂါ စသည်သည်လည်း ။ ဝိသဂဏ္ဌကရောဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ (ဝါ၊ အကြင်အခါမှစ၍။) ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြုခဲ့၏။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ပဗ္ဗဇိတကာလတော၊ ရဟန်းပြုသောကာလမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလနိ၊ တို့ကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေသု၊ ထိုဣန္ဒြိယသံဝရသီလ တို့သည်။ ဘိန္ဒေသု၊ ပျက်ကုန်လတ်သော်။ အာရက္ခာဘာဝတော၊ အစောင့် အရှောက်မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း။ ဘိန္နာနီတိ၊ ပျက်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာနေဝ၊ ဣန္ဒြေတို့သည် ပင်လျှင်။ နိမိတ္တာနုဗျဉ္ဇနဂါဟဿ၊ နိမိတ်၊ အနုဗျဉ္ဇနတို့ကို ယူခြင်း၏။ ဒွါရ- ဘူတာနိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနေဝ၊ တို့သည်ပင်လျှင်။ တံသမဂီနေ၊ ထိုဣန္ဒြေနှင့်ပြည့်စုံသော သူအား။ အနတ္ထုပ္ပတ္တိတော၊ အကျိုးမဲ့၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (မူအားလုံးညီ၏) ဘိန္နာနိ နာမ၊ ပျက်သည်မည်ကုန်၏။ ဝိပရိယာယတော၊ (ထိုမှ) ပြန်သော အားဖြင့်။ အဘိန္နာနိ၊ မပျက်သည်မည်ကုန်၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့အား။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပသံဟာရော၊ ဆောင်ပေးခြင်းသည်။ ဘေဒနံ၊ ဖျက်ခြင်း မည်၏။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။ ဥပသံဟာရော၊ သည်။ အဘေဒနံ၊ မဖျက်ခြင်း မည်၏။ ဣတိ အပရေ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မိတ္တတ္ထေရောဝါတိ၊ ကား။ မဟာ- မိတ္တတ္ထေရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝရေတိ၊ ကား။ သေဋ္ဌေ၊ မြတ်သော။

တထာ ဝီရိယေနာတိ၊ ပါဌ၌။ တထာသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ အနဝဇ္ဇလက္ခဏာဝ၊ ဇာရိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသာဓနံ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရကို ပြီးစေတတ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အနဝဇ္ဇလက္ခဏံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ အာဇီဝ- ပါရိသုဒ္ဓိသာဓနံ၊ သုဒ္ဓိကို ပြီးစေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝီရိယာပေက္ခမေဝ၊ ဝီရိယကို ငဲ့သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိသေသနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့် ပင်လျှင်။ သမ္မာအာရဒ္ဓဝီရိယဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အယုတ္တာ၊ မသင့်သော။ သေနာ၊ သည်။ အနေသနာ၊ မည်၏။ ယထာဝုတ္တမိစ္ဆာဇီဝ- သင်္ဂဟာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ရှာမှီးခြင်း ပေတည်း။ သာ ဝေ၊ ထိုမသင့်သော ရှာမှီးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ သတ္တုသာသနဿ၊

၁-မာသ-သဒ္ဓါသည် ပဲကြီးကို၎င်း၊ ရက် ၃၀ ရှိ လကို၎င်း ဟောသောကြောင့် သဒ္ဓါနက် အားဖြင့် ပဲကြီးနာ၊လ၊နာ-ဟု ပြန်သင့်သော်လည်း မသေချာသောကြောင့် မာသရောဂါ-ဟု ပါဠိပျက်အမည်ဖြင့်သာ ပြန်ဆိုလိုက်သည်။ သိမ္မု၌ ပါပရောဂါဒိကောပိ-ဟု ရှိ၏။ ယုတ်မာ သောအနာ-ဝတ်နာ-အနာပင်းအနာ စသည်သည်လည်း-ဟု ပြန်ရာ၏။

တော်အား။ ပတိရူပါ၊ လျောက်ပတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတိရူပါ၊ မည်၏။ အပ္ပတိရူပံ၊ သာသနာတော်အား မလျော်သော။ တံ အနေသနံ၊ ထိုမသင့်သော ရှာမှီးခြင်းကို။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ ပတိရူပဝိရောဓိနီ၊ အသင့်အလျော်နှင့် ဆန့်ကျင်သောအကျင့်သည်။ အပ္ပတိရူပါ၊ မည်၏။ [၆၉] ပရိဂ္ဂဟိတဓုတင်္ဂဿ၊ သိမ်းဆည်းဆောက်တည်အပ်သော ဓုတင်ရှိသောသူအား။ ဓုတင်္ဂနိယမဝိရောဓိနီ၊ ဓုတင်စည်းကမ်းနှင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပဋိပတ္တိ-၌ စပ်) ယဿ ကဿစိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သလ္လေခဝိကောပိနီ၊ သလ္လေခအကျင့်ကို ပျက်စေ တတ်သော။ ပဋိပတ္တိ၊ အကျင့်ပေတည်း ။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤပက္ခ၌။ စသဒ္ဓေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ချေ၍ ညွှန်ပြအပ်၏။ အနေသနံ စ၊ မသင့်သော ရှာမှီး ခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပတိရူပဉ္စ၊ မလျော်သောအကျင့်ကို၎င်း။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပဋိသေဝမာနေန၊ မှီဝဲသည်ဖြစ်၍။ ပရိဝဇ္ဇေယတော၊ ကြဉ်ရှောင် သည်ဖြစ်၍။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဣတိ သမ္မန္တော၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓါပွါဒေတိ ဣမိနာဝ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဓမ္မဒေသနာဒီနံ၊ တရားဟောခြင်း စသည်တို့၏။ ပရိသုဒ္ဓါသယသမုဋ္ဌာနတာ၊ စင်ကြယ်သော အလိုအဇ္ဈာသယလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပိတာ၊ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဒေသနာဒီဟိ။ပ။ ပသန္နာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဗာဟုသစ္စဝတ္တံ။ပ။ အာဒီနံ၊ အကြားအမြင်များခြင်း၊ ကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၊ ဣရိယာပုထ်၏ ပြည့်စုံကောင်းမြတ်ခြင်း စသည် တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဓုတ။ပ။ ပသန္နာနန္တိ ဧတ္ထောပိ၊ ဤပါ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ပိဏ္ဍပါတစရိယာဒီဟိတိ၊ ဟူသော ပါ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ မိတ္တံ။ပ။ စရိယာဒီနံ၊ မိတ်ဆွေ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ (သီတင်းသုံးဘော်) ပံသုကုရှာခြင်း စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဓုတင်္ဂနိယမာနုလောမေနာတိ၊ ကား။ တံတံဓုတင်္ဂနိယတာယ၊ ထိုထို ဓုတင်ဖြင့် သတ်မှတ်အပ်သော။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်အား။ အနုလောမ- ဝသေန၊ လျော်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိကောပနဝသေန၊ မပျက်စေသည် ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကာ၊

၁-ယဿ ကဿစိ ဝါ-ဟု ရှိလျှင် ဝိရောဓိနီ ဝါ ကောပိနီ ဝါ-ဟု ဝိကပ် အနက်ကို ထင်ရှားစေနိုင်သောကြောင့် ယုတ္တတရ ဖြစ်၏။ သို့သော် သိ-သျှာ-မူတို့၌လည်း ဝါ-သဒ္ဓါကို မတွေ့ရပေ။

၂ မိတ္တသုဟဇ္ဇ-ဟူရာ၌ ထိုသို့သော သီတင်းသုံးဘော်တို့ထံမှ ရသည့်ပစ္စည်းတို့ကို ယူရာ ၏။ သို့သော် သံဃာစသည်မှ ရသောပစ္စည်းထက် အတိပရိသုဒ္ဓ ဖြစ်မဖြစ်ကိုကား ဆင်ခြင်သင့်သေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပိဏ္ဍပါတစရိယာဒီဟိ-ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိရာတွင် နောက်ပုဒ်မှ အာဒိ-သဒ္ဓါ၏အရဟူ၍သော်လည်း ယူအပ်၏။

အသက်မွေးခြင်းသည်။ မဟိစ္ဆဿေဝ၊ အလိုကြီးသောသူအားသာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပိစ္ဆဿ၊ အလိုနည်းသောသူအား။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ အလိုနည်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဥက္ကံသဂတာယ၊ အလွန်အကဲ
 ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ၊ အလွန်အကဲဖြစ်လတ်သော်။ မိစ္ဆာဇီဝဿ၊
 ၏။ အသမ္ဘဝေါ ဝေ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဧကဗျာဓိဝပသမတ္တန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။
 ပူတိဟရိတကိတိ၊ ကား။ ပူတိမုတ္တပရိဘာဝိတံ၊ နွားကျင်ငယ်ဖြင့်ထူအပ်သော။
 ဝါ၊ တနည်း။ ပူတိဘာဝေန၊ ပုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဉ္စိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်
 သော။ ဟရိတကံ၊ ဖန်ခါးသီးတည်း။ ဧတဿ၊ အား။ အရိယဝံသော၊ ဝံသ
 အကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အရိယဝံသေ၊ ၌။ နိယုတ္တော၊ အမြဲ
 ယှဉ်သူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယဝံသိကော၊ မည်၏။ ပစ္စယဂေဓဿ၊
 ပစ္စည်းတို့၌ မက်မောခြင်းတဏှာ၏။ ဒုရသမုဿာရိတတ္တာ၊ ဝေးစွာဖယ်ရှား
 အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမော စ၊ မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သော၊
 ထိုသူသည်။ အရိယဝံသိကော စ၊ ၌ယှဉ်သည်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥတ္တမအရိယဝံသိကော၊ မည်၏။ ယဿ ကဿစိတိ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဟိတာ-
 ပရိဂ္ဂဟိတဓုတဧကံသု၊ သိမ်းဆည်းအပ်၊ မသိမ်းဆည်းအပ်သောဓုတင်ရှိသူတို့တွင်။
 ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သောရဟန်းအား။

နိမိတ္တံ နာမ၊ နိမိတ်မည်သည်ကား။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။
 ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ အဓိပ္ပါယော၊ မိမိ၏အလိုကို။ ဉာယတိ၊
 လူဒကာတို့သိအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာဖြင့်။ နိမိတ္တကမ္ပံ၊ သိကြောင်း
 နိမိတ်ကိုပြုခြင်းတည်း။ ဩဘာသော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဥဇုကမေဝ၊
 ဖြောင့်စွာသာလျှင်၊ ဝါ၊ တိုက်ရိုက်သာလျှင်။ အကထေတွာ၊ မပြောမူ၍။
 ယထာ၊ ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဝိဘူတော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဩဘာသနံ၊ အရိပ်အရောင်ပြဆိုခြင်းတည်း။ ပရိကထာ နာမ၊ မည်
 သည်ကား။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ကထနံ၊ ပြောဆိုခြင်းတည်း။
 တထာ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ ကား။ နိမိတ္တာဒိဝသေန၊ နိမိတ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊
 ဖြစ်သော။

ဒွါရံ ဒိန္နန္တိ၊ ကား။ ရောဂသီသေန၊ ရောဂါကိုခေါင်းတပ်သဖြင့်၊ ဝါ၊
 ရောဂါကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ပရိဘောဂဿ၊ သုံးဆောင်ခြင်း၏။ ဒွါရံ၊

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် မုတ္တ-၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဋီကာဆရာ၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌
 ပူတိမုတ္တဟရိတကိ-ဟု ရှိလေသလောဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ ပူတိ-၏အနက်ကိုသာ
 ဖွင့်လျှင် ပူတိဘူတံ-ဟူ၍သာဖွင့်သင့်၏။ ဆင်ခြင်ရန်။

အကြောင်းအခွင့်ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီ။ တဿ၊ ကြောင့်။ အရောဂကာလေပိ၊
ရောဂါမရှိသောကာလ၌လည်း။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ အာပတ္တိ၊
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိဉ္ဇာပိ
အာပတ္တိ န ဟောတိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ ကား။ သလ္လေခ-
ပဋိပတ္တိယံ၊ သလ္လေခအကျင့်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောသူအား။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။
သလ္လေခံ၊ ကို။ ကောပေတိ၊ ပျက်စေတတ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
အာဠိဝံ ပန ကောပေတိတိ၊ ကောပေတိ-ဟူသော။ ဣမိနာဝ၊ ဤစကားဖြင့်
ပင်လျှင်။ သေနာသန။ပ။ဓရဿ၊ ကျောင်းနှင့်စပ်ဆိုင်သော စုတင်ကိုဆောင်
သော ရဟန်းအား။ နိမိတ္တာဒယော၊ နိမိတ်စသည်တို့သည်။ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ကုန်။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒညဓုတင်္ဂဓရဿာပိ၊ ထိုမှတပါးသော စုတင်
ဆောင်ရဟန်းအားလည်း။ န ဝဋ္ဋန္တိယေဝ၊ မအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။
ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့က ဆိုကုန်၏။ အကရောန္တောတိ၊
ကား။ ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မိမိပိုင်ဆိုင်
သမျှသော။ အနုညာတဝိသယေပိ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အရာ၌သော်လည်း။
အကရောန္တော၊ မပြုသည်ဖြစ်၍။ အညတြေဝါတိ၊ ကား။ ဌပေတွာ ဝေ၊
ဖယ်ထား၍သာလျှင်။

[၇၀] ဂဏဝါသံ၊ သီတင်းသုံးဘော်အပေါင်း ပရိသတ်နှင့်တကွနေခြင်းကို။
ပဟာယ၊ ပယ်၍။ အရညာယတနေ၊ တောအရပ်၌။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကဿ၊
ဝိဝေက၏။ မုဒ္ဒဘူတာယ၊ ခေါင်ထိပ်ဖြစ်သော။ အဂ္ဂဗလသမာပတ္တိယာ၊ အရ-
ဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိဟရန္တော၊ နေတော်မူသော။ မဟာထေရော၊ ကို။
ဝိဝေကံ ဗြဟ္မာယမာနောတိ၊ ဝိဝေကကို ပွားစေသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။
ဥဒရသန္ဓိဿိတော၊ ဝမ်းကိုမှီသော။ ဝါတာဗာဓော၊ လေနာသည်။ ဥဒရဝါတာ-
ဗာဓော၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤနို့ဆွမ်းအား။ အသမ္ဘိန္နံ၊ မရောစပ်အပ်သော။
ခီရံ၊ နို့သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိန္နခီရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊
ထိုမရောအပ်သောနို့ရှိသော နို့ဆွမ်းသည်ပင်လျှင်။ ပါယာသံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ အသမ္ဘိန္နခီရပါယာသံ၊ မည်၏။ ဥဒကေန၊ ရေနှင့်။ အသမ္ဘိဿခီရေန၊
မရောသောနို့ဖြင့်။ ပက္ကပါယာသံ၊ ချက်အပ်သော နို့ဆွမ်းတည်း။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ တဿာတိ၊ ကား။ ပါယာသဿ၊ နို့ဆွမ်း၏။ ဥပ္ပတ္တိမူလန္တိ၊ ကား။
ဂိဟိကာလေ မေ။ပ။ အဟောသီတိ၊ ဟူ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝစီနိစ္ဆာရဏသင်္ခါတံ၊
နှုတ်မြက်ပြောဆိုခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဥပ္ပတ္တိဟေတု၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။
အပရိဘောဂါရဟော ပိဏ္ဏပါတောတိ၊ မသုံးဆောင်ထိုက်သောဆွမ်းဟူ၍။
ကဿ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်အား။
ဩဘာသနာဒိစိတ္တပ္ပတ္တိယေဝ၊ အရိပ်အရောင်ပြု ပြောဆိုလိုခြင်းစသော စိတ်၏

ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ နန္ဒ၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 စောဒနာဌားအံ။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။
 အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုကို။ အဇာနန္တာ၊ မသိကုန်သော။ ကေစ္စေ ပုထုဇ္ဇနာ၊
 တို့သည်။ တဏှာ၊ ထိုသို့ (ဩဘာသန အစရှိ)သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 မညေယျ၊ မှတ်ထင်ကုန်ရာ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အနာဂတေ၊ ဌ။
 သဗြဟ္မစာရိနော၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ စွန့်ပယ်သည်ရှိသော်။ မမ၊ ငါ၏။
 ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ မြင်အပ်သောအကျင့်ကို အတုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊
 ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ သွင်း၍။ ပဋိက္ခိပိ၊ လေ၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ မဟာ-
 ထေရဿ၊ ၏။ သလ္လေခပဋိပတ္တိ၊ ခအကျင့်သည်။ ပရမုက္ကံသဂတာ၊ အလွန်အကဲ
 ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ (သော၊ သည်။) ဒဟရ-
 ဘိက္ခုနော၊ တပည့်ရဟန်းငယ်၏။ (ဝစနံ-၌ စပ်) သမ္ပန္နံ၊ ပြည့်စုံကောင်းမွန်သော
 အရသာသည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ န မနာပံ၊ မနှစ်သက်စေပဲရှိအံ့နည်း။
 ဣတိ ဝစနံ၊ ဆိုသောစကားကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
 ဝင်စံသည်တိုင်အောင်။ ပိဋ္ဌခါဒနိယံ၊ ပုံညက်ခဲဖွယ်ကို။ န ခါဒတိ၊ မခဲမစား
 တော့ပေ။

ဝစိဝိညတ္တိဝိပ္ပာရာတိ၊ ကား။ ဝစိနိစ္ဆာရဏဟေတု၊ နှုတ်မြှောက်ပြောဆိုခြင်း
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ အတ္ထဝိညာပနဝသေန၊ အနက်ကို
 သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်သော။ သဒ္ဓေါ၊ စကားသံသည်။
 (ပဝတ္တတိ-၌ စပ်) ဝိညတ္တိယာ၊ ဝိညတ်၏။ (ဘာဝေ-၌ စပ်) တဿ၊ ထိုအသံ
 ရုပ်အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ ၂၄-ပစ္စည်းတို့တွင် တစုံတခုသောပစ္စည်းဖြင့်။
 ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အသကိပိ၊ မရှိသော်လည်း။
 ဝစိဝိညတ္တိဝသေနော၊ ဝစိဝိညတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဝစိဝိညတ္တိဝိပ္ပာရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘုတ္တောတိ၊ ကား။ အဟံ၊
 သည်။ ဘုတ္တဝါ၊ စားမိသည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ ဌားအံ။ သာတိ၊ သ-ဟူသည်
 ကား။ အဿ၊ ဖြစ်လေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧဝံသ တေတိအာဒိသု ဝိယ၊ စသည်
 တို့၌ကဲ့သို့။ အကာရလောပေန၊ အအက္ခရာကိုချေသဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြ
 အပ်သော သဒ္ဓါပေတည်း။ အန္တဂုဏန္တိ၊ ကား။ အန္တဘောဂေါ၊ အူခွေတည်း။
 ဗဟိ စရေတိ၊ ကား။ အာသယတော၊ တည်ရာဝမ်းဗိုက်အတွင်းမှ။ နိက္ခမိတွာ၊
 ထွက်၍။ ဂေါစရဂ္ဂဟဏဝသေန၊ ကျက်စားရာကို ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗဟိ၊
 အပြင်ပ၌။ ယဒိ ဝိစရေယျ၊ အကယ်၍ ကျက်စားဌားအံ။ ပရမပိစ္ဆံ၊ အလွန်
 အကဲ အလိုနည်းခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ လောကဝေါဟာရေန၊ ရဖြင့်။ ဝါ၊
 အရပ်သုံးစကားဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ “အန္တဂုဏံ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ စရေ”ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ လောကေ၊ ၌။ အယုတ္တဘောဇိနံ၊ မသင့်သည်ကို

စားလေ့ရှိသော။ သြဒရိကံ၊ ဝမ်း၌ ကြောင့်ကြစိုက်သောသူကို၊ ဝါ၊ အစား
ကြီးသောသူကို။ ဂရဟန္တာ၊ ကဲ့ရဲ့သောသူတို့သည်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ အန္တာနိ၊
အူတို့သည်။ ကံ သု၊ အဘယ်ကြောင့်။ (သု-ကား နိပါတ်မျှသာ) ဗဟိ၊ အပ၌။
စရန္တိ နာမ၊ ကျက်စားကုန်ဘိသနည်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုတတ်ကုန်၏။
အာရာဓေမိတိ၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ရာဓေမိ၊ နှစ်သိမ့်
အားရစေ၏။ ဝသေ၊ မိမိအလို၌။ ဝတ္တေမိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မဟာတိဿတ္ထေရော၊ ထေရ်သည်။ ဒုဗ္ဘိက္ခကာလေ၊ အစာခေါင်းပါးသော
ကာလ၌။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးကို။ ဂစ္ဆန္တော၊ လတ်သော်။ ဘတ္တစ္ဆေဒေန စ၊ ဆွမ်းပြတ်
သဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂကိလမထေန စ၊ ခရီးပန်းသဖြင့်၎င်း။ ကိလန္တကာယော၊
ပင်ပန်းသောကိုယ်ရှိလျက်။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားမရှိသည်ဖြစ်၍။ အညတရဿ၊
တခုသော။ ဖလိတဿ၊ အသီးသီးသော။ အမ္ဗဿ၊ သရက်ပင်၏။ မူလေ၊
အရင်း၌။ နိပဇ္ဇိ ကိရ၊ လဲလျောင်းနေသတတ်။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။
အမ္ဗဖလာနိ၊ သရက်သီးတို့သည်။ တဟံ တဟံ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ပတိတာနိ၊
ကြွေကျကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဧကော၊ တဦးသော။
ဝုစ္စတရော၊ မဟာတိဿထေရ်ထက် အသက်ကြီးသော။ ဥပါသကော၊ သည်။
ထေရဿ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဥပဂန္တော၊ ချဉ်းကပ်၍။ ပရိဿမံ၊ ပင်ပန်းခြင်းကို။
[၇၁] ဥတော၊ သိ၍။ အမ္ဗပါနံ၊ သရက်သီးအဖျော်ကို။ ပါယေတွာ၊ တိုက်၍။
အတ္တနော၊ ၏။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဝသနဌာနံ၊
မိမိ၏နေရာအရပ်သို့။ နေသိ၊ ဆောင်လေ၏။ ထေရော၊ မဟာတိဿထေရ်သည်။

(သော၊ ကျောက်ကုန်းဖြင့် သည်ပိုးထမ်းဆောင်သော ဤဥပါသကာ
သည်။) တေ၊ အသင်တိဿ၏။ န ပိတာ၊ ဘခင်လည်းမဟုတ်ပေ။ နပိ မာတာ၊
မိခင်လည်းမဟုတ်ပေ။ န ဉာတိ၊ အဆွေလည်းမဟုတ်ပေ။ နပိ ဗန္ဓဝေါ၊
အမျိုးလည်းမဟုတ်ပေ။ သီလဝန္တဿ၊ သီလရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏာ၊
အကြောင်းကြောင့်။ (တနည်း) သီလဝန္တဿ၊ သီလရှိသောသင်အား။

၁-ဤအရာ၌ အယုတ္တဘောဇနံ သြဒရိယံ ဂရဟန္တာ-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်။
အယုတ္တဘောဇနံ သြဒရိကံ ဂရဟန္တာ-ဟုရှိသော သိဟိဋ္ဌိမူသာ သင့်ပေသည်။ ထိုတွင်
သြဒရိကံ-ဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို အောက်ပါ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ဖြင့် သိအပ်၏။ သြဒရိ-
ကောတိ ဥဒရေ ပသုတော ဥဒရပေါသနတပ္ပရော-ဝမ်းကိုမွေးမြူစုခြင်းလျှင် ပြခန်းခြင်း
ရှိ၏။ ထေရ ဌ ၁-၂၆။ သြဒရိကတ္တဿာတိ မဟောဒရတာယ မဟဂ္ဂသဘာဝဿ-အံ ဌ
၂-၃၃။ ဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ သြဒရိကတ္တေန ခါဒိတော ဝိဗ္ဗမတိ-မ ဌ ၃-၁၂။
သြဒရိကတ္တေန ခါဒိတောတိ သြဒရိကဘာဝေန မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိတကပ္ပနေ နာသိတ-
သီလာဒိဂုဏတာယ ခါဒိတဓမ္မသရီရော-မ ဌ ၃-၈၀။ သြဒရိကတ္တာဘာဝေါ-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၆၉။
သြဒရိကတ္တံ သသ္မရဘာဝေါ ကုစ္ဆိပုရကတာ-မဟာဋီ ၁-၉၇။

ကာရဏာ၊ သီလဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ တောဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကိစ္စံ၊ သည်ဦးထမ်းဆောင်ခြင်းကိစ္စကို။ ကရောတိ၊ ပြုရှာပါပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။

အတ္တာနံ၊ ကို။ သြဝဒိတာ၊ ဆုံးမ၍။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းကို။ အာရဟိတာ၊ အားထုတ်၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတာ၊ ပွားစေ၍။ တဿ၊ ထိုဥပါသကာ၏။ ပိဋ္ဌဂတော ဧဝ၊ ကျောက်ကုန်းထက်၌ တည်လျက်ပင်လျှင်။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိအကာသိ၊ မျက်မှောက် ပြုတော်မူလေပြီ။ ဣမံ၊ ဤမထေရ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အမ္မခါဒကမဟာတိဿ၊ ပ။ ကထေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗထာပီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပ္ပကာရေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနေသနဝသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တပ္ပတ္တိဝသေနပိ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်း။ (မသင့်သောနည်းဖြင့်ရှာမှီးရန် စိတ်ကူးမျှပင် မဖြစ် စေရ-ဟု ဆိုလို၏) ကာယဝစီဝိပ္ပန္နိတဝသေန၊ ကိုယ်နှုတ်လှုပ်ရှားသည်၏အစွမ်း အားဖြင့် (ရှာမှီးမှု မဖြစ်စေအပ်သည်မှာ)။ ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ ဝါ၊ စောစောကပင် ပြီး၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အနေသနာယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေ၊ မဆင်ခြင်မှု၍ သုံးဆောင်ခြင်း၌။ ဣဏ၊ ပ။ အာဒိနဝဿ စ၊ ဣဏပရိဘောဂဖြစ်ခြင်း၊ အာပတ်သင့်ခြင်းဟူသော အပြစ် ကို၎င်း။ တဗ္ဗိပရိယာယတော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေ၊ ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ခြင်း၌။ အာနိသံသဿ စ၊ အကျိုးအာနိသင်ကို၎င်း။ ဒဿနံ၊ ရှုမြင်ခြင်းသည်။ အာဒိနဝါနိသံသဒဿနံ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုရှုမြင်ခြင်း၏။ ပစ္စယာဓိကာရတ္တာ၊ ပစ္စည်းလျှင်တည်ရာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပစ္စယေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာရဏကာရဏမ္ပိ၊ အကြောင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ် ဖြင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကိယထာ၊ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ တိဏေဟိ၊ မြက်တို့ကြောင့်။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းသည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤစကားကဲ့သို့တည်း။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ နာမ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဝဇ္ဇိတေ၊ ကြည်အပ်သည်ရှိသော်။ ပစ္စယ- သန္နိဿိတသီလံ၊ သည်။ သိဇ္ဈတိစ၊ ပြီးလည်းပြီး၏။ ဝိသုဇ္ဈတိစ၊ စင်လည်း စင်ကြယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တသ္မာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊

၁-ဝတ္ထုအသွားကိုကြည့်လျှင် ကြွေကျနေသော သရက်သီးများကိုပင် မိမိအလိုလို ကောက်ယူ၍ မစားသောကြောင့် ထိုမထေရ်ကို အမ္မခါဒက-ဟု ဝိသေသနတပ်၍ ခေါ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ အမ္မခါဒကပုဒ်ကို အမ္မ+အခါဒက-ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရာ၏။ အမ္မခါဒက- ဟူ၍သော်လည်း မူလရင်းအမည် ဖြစ်ရာ၏။

ထိုပါဌ်၌။ ပစ္စယဂေဓန္တိ၊ ပုဒ်၌။ ဂေဓဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ဂေဓကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်
လျှင်။ သမ္မောဟောပိ၊ တွေဝေသောမောဟကိုလည်း။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်၏။
ဣတိဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တေန၊ ထိုမောဟနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္ထ-
နတော စ၊ (ဂေဓ၏)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ တဒုပနိဿယတော စ၊ ထိုမောဟ
လျှင်မှီရာ ဥပနိဿယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နေ-
တိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ဣဒမတ္ထိတံ ဥပဓာရေတွာ၊ အအေး
ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းစသော ဤအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်၍။ (ဥပဋ္ဌာပေ-
တွာ-ဟုရှိလျှင် ဤအကျိုးဖြင့် အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်စေဖြစ်စေ၍-ဟု
အနက်ပြန်) ပရိဘုဉ္ဇနံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ၊ မည်၏။
ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ ဉာယာဓိဂတာ ဝေ၊ အသင့်
နည်းလမ်းမှန်အားဖြင့် ရအပ်ကုန်သော်သာလျှင်။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပရိဘုဉ္ဇိ-
တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မေန။ပ။ပစ္စယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ယထာဝုတ္တဝိမိနာတိ၊ ကား။ သီတဿ ပဋိသဘာတာယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်
ဖြင့်။ ဝုတ္တဝိမိနာ၊ ရင်ဖြင့်။

ဓာတုဝသေန ဝါတိ၊ ကား။ စိဝရာဒိ၊ သင်္ကန်းအစရှိသော။ ယဒိဒံ ယော အယံ
(ပစ္စယော စ)၊ အကြင်ပစ္စည်းသည်၎င်း။ တဒုပဘုဉ္ဇကော၊ ထိုပစ္စည်းကိုသုံး
ဆောင်သော။ ယဒိဒံ ယော အယံ ပုဂ္ဂလော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊
၏။) ဧတံ၊ ဤပစ္စည်းနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်
စွာ။ ပဝတ္ထမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဓာတုမတ္တမေဝ၊ ဓာတ်သဘောမျှသာလျှင်တည်း။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဓာတုမနသိကာရဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပဋိကူလဝသေန ဝါတိ၊
ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ပိဏ္ဏပါတေ၊ ဆွမ်း၌။ အာဟာရေပဋိကူလသညာဝသေန ဝါ၊
ဖြင့်၎င်း။ ပန။ ထိုမှတစ်ပါး။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ စိဝရာဒိနိ၊ ဤသင်္ကန်း
စသည်တို့သည်။ အဇိဂုစ္ဆနိယာနိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ကုန်၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်
မဟုတ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စိဝရာဒိနိ၊ တို့သည်။ ဣမံ ပူတိကာယံ၊ ဤပုပ်သော
ကိုယ်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်ကုန်၍၊ ဝါ၊ ရောက်ကုန်လတ်သော်။ အတိဝိယ၊ အလွန်
လျှင်။ ဇိဂုစ္ဆနိယာနိ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊
သို့။ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ တတော ဥတ္တရိတိ၊ ကား။
ပဋိလာဘကာလတော၊ ရသောကာလမှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌၊ ဝါ၊ နောက်၌။
[၇၂] အာဒိတောဝ၊ ရခဲ့စဉ်အစမှပင်လျှင်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပရိသောဓိတတ္တာ၊
သုတ်သင်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတပတ္တစိဝရာနံ၊
အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ထားအပ်သော သပိတ်သင်္ကန်းတို့ကို။ ပရိဘောဂေါ ဝိယ၊ သုံး
ဆောင်ခြင်းကဲ့သို့။ ပရိဘောဂေါ၊ သည်။ အနဝဇ္ဇောဝ၊ အပြစ်မရှိသည်သာလျှင်
တည်း။ ဣတိ၊ သို့သိအပ်၏။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်

ခြင်း၏။ အာဒိသုဒ္ဓိဒဿနပရံ၊ အစအပိုင်းအားဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို ပြခြင်းလျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိ၏။ ပရိဘောဂကာလေ၊ ဌ။ ပစ္စဝေက္ခဏပဋိက္ခေပပရံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပယ်ခြင်းလျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ပရိဘောဂကာလေတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဗြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ၊ ပရိဘောဂကာလေ ပစ္စဝေက္ခဏေ၊ ထိုသုံးဆောင်သောအခါ ဆင်ခြင်ရာ၌။ သန္နိဋ္ဌာနကရောတိ၊ ကား။ အသန္ဓေဟကရော၊ ယုံမှားမရှိသည်ကို ပြုတတ်သော။ ဧကန္တိကော၊ ဧကန်စင်စစ်ဖြစ်သော (အဆုံးအဖြတ်စကားတည်း။)

ထေယျပရိဘောဂေါ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အနုရဟဿ၊ မထိုက်တန်သော သူ၏။ ပရိဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းတည်း။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ သာသနေ၊ ဌ။ သီလဝတော၊ သူအား။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ အနုညာတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဒုဿီလဿ၊ သီလမရှိသောသူအား။ န အနုညာတာ၊ ခွင့်မပြုအပ်ကုန်။ ဒါယကာနမ္ပိ၊ ဒါယကာတို့၏လည်း။ သီလဝတောဝေ၊ အားသာလျှင်။ ပရိစ္စာဂေါ၊ စွန့်လှူခြင်းပေတည်း။ ဒုဿီလဿ၊ အား။ န၊ စွန့်လှူခြင်းမဟုတ်ပေ။ (ကသ္မာ၊ နည်းဟူမူ) အတ္တနော၊ ၏။ ကာရာနံ၊ ပေးလှူခြင်းတို့၏။ မဟပ္ပလဘာဝဿ၊ အကျိုးများသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စာသိသနတော၊ တောင့်တခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာရာ စ၊ သည်လည်း။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်မပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါယကေဟိ စ၊ ဒါယကာတို့သည်လည်း။ အပရိစ္စတ္တတ္တာ၊ မစွန့်မလှူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဿီလဿ၊ ၏။ ပရိဘောဂေါ၊ သည်။ ထေယျာယ၊ ခိုးခြင်းဖြင့်။ ပရိဘောဂေါ၊ တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) ထေယျပရိဘောဂေါ၊ မည်၏။ (သိမ္မုဒ္ဓါနိပ္ပန္နပုဒ် မရှိ) ဣဏဝသေန၊ အကြွေးအလိုအားဖြင့်။ ပရိဘောဂေါ၊ သည်။ ဣဏပရိဘောဂေါ၊ မည်၏။ ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဖက်မှ။ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အလှူ၏ စင်ကြယ်ကြောင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ မပြည့်စုံသောကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏) ဣဏံ၊ ကြွေးမြီကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပရိဘောဂေါ ဝိယ၊ သုံးဆောင်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တသ္မာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သီလဝတောတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ အတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သောအနက်ကိုပင်လျှင်။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ စီဝရံ၊ ကို။ ကာယတော၊ ကိုယ်မှ။ မောစေတွာ၊ လွတ်စေ၍။ ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေ၊ သုံးဆောင်တိုင်း သုံးဆောင်တိုင်း။ ပုရောဘတ္တံ၊ ပ။ ပစ္စိမယာမေသု၊ ပစ္စိမယာမိတို့၌။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အသက္ကောန္တေန၊ မစွမ်းနိုင်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သောရဟန်းသည်။ ယထာဝုတ္တကာလဝိသေသဝသေန ဝါ၊ ဆိုအပ်တိုင်းသော ကာလအထူး၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ (ပုရောဘတ်ကာလစသော အချိန်ငါးပါးကို

ဆိုသည်) ကေဒိဝသေ၊ တနေတရက်အတွင်း၌။ စတုက္ခတ္တံ ဝါ၊ ၄-ကြိမ်သော်
 ၎င်း။ တိက္ခတ္တံ ဝါ၊ ၃-ကြိမ်သော်၎င်း။ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ၊ ၂-ကြိမ်သော်၎င်း။ သကိ-
 ယေဝ ဝါ၊ တကြိမ်သာလျှင်သော်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အရုဏံ၊ သည်။
 သစေဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တက်ဌားအံ့။ ဣဏပရိဘောဂဌာနေ၊ ဣဏပရိဘောဂအရာ၌။
 တိဌတိ၊ ၎င်း။ ဟိယျေ၊ ယမန်နေက။ ယံစိဝရံ၊ ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ပရိဘုတ္တံ၊
 သုံးဆောင်အပ်ခဲ့ပြီ။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းကို။ သီတဿ၊ အအေးကို။ ယာဝ ပဋိ-
 သာတာယဝေ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ ပ။ ယာဝ ဟိရိကောပိန-
 ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ ဧဝ၊ ငှါသာလျှင်။ ပရိဘုတ္တံ၊ သုံးဆောင်အပ်ခဲ့၏။ ဟိယျေ၊
 ယမန်နေက။ ယော ပိဏ္ဏပါတော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ပရိဘုတ္တော၊ ပြီ။ သော၊
 ထိုဆွမ်းကို။ ဒဝါယ၊ ပျော်မြူးခြင်းငှါ။ နေဝ ပရိဘုတ္တော၊ သုံးဆောင်အပ်သည်
 မဟုတ်ပေ။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတိတပရိဘောဂပစ္စ-
 ဝေက္ခဏံ၊ လွန်ခဲ့သောနေ့၌ သုံးဆောင်ခဲ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ သစေ န
 ကရေယျ၊ အကယ်၍မပြုဌားအံ့။ (ဤသို့ပြန်၍လည်း မဆင်ခြင်မိပါမှ ယခင်နေက
 သုံးဆောင်ခဲ့သမျှ ဣဏပရိဘောဂ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဝိမံသိတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ သေနာသနုမ္ပိ
 ပရိဘောဂေ ပရိဘောဂေတိ၊ ကား။ ပဝေသေ ပဝေသေ၊ ဝင်တိုင်း ဝင်တိုင်း။
 သတိပစ္စယတာတံ၊ ကား။ သတိယာ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ်သည်။ (ပဋိဂ္ဂဟဏဿစသည်ဖြင့် ၎င်းကိုပင် ထပ်၍ဖွင့်သည်) ပဋိဂ္ဂဟ-
 ဏဿစ၊ ခံယူခြင်း၏၎င်း။ ပရိဘောဂဿစ၊ သုံးဆောင်ခြင်း၏၎င်း။ (ပစ္စယ-၌
 စပ်) ပစ္စဝေက္ခဏသတိယာ၊ ဆင်ခြင်မှုသတိ၏။ (ဘာဝေါ-၌ စပ်) ပစ္စယဘာဝေါ၊
 အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ပစ္စဝေက္ခိတွာဝ၊ ဆင်ခြင်၍
 သာလျှင်။ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံစ၊ ခံလည်းခံယူအပ်၏။ ပရိဘုတ္တိတဗ္ဗူ၊ သုံးလည်း
 သုံးဆောင်အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။
 သတိံ ကတွာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဧဝံ သန္တေပီတိ၊ ကား။ ဒွိသုပိ
 ဌာနေသု၊ ၂-ပါးသောဌာနတို့၌လည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ သည်။ ယုတ္တာ၊ သင့်သည်။
 ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ သော်လည်း။ အပရေ
 ပန၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ သတိပစ္စယတာတိ၊ ကား။ ဘေသဇ္ဇပရိ-
 ဘောဂဿ၊ ဆေးကိုသုံးဆောင်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။ သတိံ ရှိသော်။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိံ ရှိသော်။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧဝံ သန္တေပီတိ၊ ကား။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။

၁-သတိ ဧဝ ပစ္စယော ယာကာတိ သတိပစ္စယော၊ ကဿ ဘာဝေါ သတိပစ္စယတာ-ဟု
 စေတုတ္ထပြု၍ သတိပစ္စယတာ၊ သတိလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်-ဟူသော
 အနက်လည်းသင့်၏။

သတိပ၊ ရှိသော်လည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ (ဤအပရေ
အဖွင့်သည် ဝိနည်းပညတ်နှင့် ညီညွတ်ပေ၏) တံ၊ ထိုအဖွင့်စကားသည်။
တေသံ၊ ထိုအပရေဆရာတို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ တထာ ဟိ၊ ထို
စကားမှန်၏။ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ၊ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊
စင်ကြယ်၏။ ပစ္စယဿ၊ အကြောင်း၏။ ဘာဝမတ္တေန၊ ရှိခြင်းမျှဖြင့်။ န ဝိသုဇ္ဈတိ၊
စင်ကြယ်သည် မဟုတ်ပေ။

ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလဿ၊ ၏။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို။
ဒဿေတော၊ ပြပြီး၍။ တေနော၊ ထိုပြခြင်းနှင့်ပင်လျှင်။ ပသင်္ဂေန၊ စပ်သဖြင့်။
သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ စတုဗ္ဗိဓာ ဟိ သုဒ္ဓိတိ-
အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ [၇၃] တောယ၊ ဤအမှုဖြင့်။
သုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ယထာဓမ္မံ၊ ဝိနည်း
တရားအားလျော်စွာ။ ဒေသနာဝ၊ အာပတ်ကို ပြောကြားခြင်းသည်ပင်လျှင်။
သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းတည်း။ ဒေသနာသုဒ္ဓိ၊ ပြောကြားခြင်း ဟူသော
စင်ကြယ်ကြောင်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝုဠာနဿပိ၊ ဝုဠာနကိုလည်း။
ဒေသနာယ ဝေ၊ ဒေသနာဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။
ပန၊ ဆက်။ အဘိက္ခုတာပဋိညာဝ၊ ရဟန်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုဝန်ခံခြင်းသည်
ပင်လျှင်။ သိန္နမူလာပတ္တိနံ၊ အမြစ်ပြတ်ကြောင်း ပါရာဇိကအာပတ်ရှိသော
ရဟန်းတို့၏ ဝါ၊ ပါရာဇိကအာပတ်တို့ကို။ (သိမ္မုဋ္ဌ မူလာပတ္တိနံ-ဟုရှိ၏၊ အရင်းခံ
ပါရာဇိကအာပတ်တို့ကို-ဟုပြန်) ဒေသနာ၊ ပြောကြားခြင်းမည်၏။ အဓိဋ္ဌာန-
ဝိသိဋ္ဌော၊ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်ထူးသော။ သံဝရောဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ သုဒ္ဓိ၊ တည်း။
သံဝရသုဒ္ဓိ၊ စောင့်စည်းခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ကြောင်း။ ဓမ္မေန၊ နှင့်။ သမေန၊
စွာ။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပရိယေဋ္ဌိ ဝေ၊ သည်ပင်လျှင်။ သုဒ္ဓိ၊ တည်း။ ပရိယေဋ္ဌိ-
သုဒ္ဓိ၊ ရှာမှီးခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ကြောင်း။ စတုသုပိ ပစ္စယေသု၊ တို့၌လည်း။
ဝုတ္တဝိဓိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ သုဒ္ဓိ၊ တည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏ-
သုဒ္ဓိ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ကြောင်း။ သေ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊
စွာ။ သုဒ္ဓိသု၊ သုဒ္ဓိတို့၌။ သမာသနယော၊ သမာသတ်ပုံနည်းတည်း။ သုဒ္ဓိ-
မန္တေသု ပန၊ သုဒ္ဓိရှိသော သီလတို့၌ကား။ တေဿ၊ ဤသီလအား။ ဒေသနာ၊
ဟူသော။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
ဒေသနာသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ
နယော၊ တည်း။ သုဒ္ဓိသဒ္ဓေါ ပန၊ သည်ကား။ ဝုတ္တနယော ဝေ၊ ရှိသည်သာ
လျှင်တည်း။ (ဆိုခဲ့သော ကရုဏာသာဓနပင်ဟု ဆိုလို၏) ဧဝန္တိ၊ ဧဝံဟူသော
ပုဒ်ကို။ သံဝရဘေဒံ သန္ဓာယ၊ သံဝရအတူးကိုရည်၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဟာယာတိ၊
ကား။ ဝဇ္ဇေတော၊ ကြည်၍။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဒါတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ ပေးအပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဒါယံ၊ ဒါယမည်၏။ တံ၊ ထိုပေးအပ်သောအမှုကို။ အာဒိယန္တိ၊ ယူတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒါယာဒါ၊ မည်ကုန်၏။ အနုညာတေသု၊ အခွင့်မပြုအပ်သော ပစ္စည်းတို့၌။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ ပရိဘောဂါဘာဝတော စ၊ သုံးဆောင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ အနုညာတေသု ဧဝ၊ အခွင့်ပြုအပ်သော ပစ္စည်းတို့၌သာလျှင်။ ပရိဘောဂသဗ္ဗာဝတော စ၊ သုံးဆောင်မှု၏ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ရှေး၌ အဘာဝတောကိုထောက်၍ ဤ၌ သဗ္ဗာဝတော-ဟူသော သိ-သျှာ-မူသာ သင့်သည်) ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တကာ၊ ဥစ္စာမည်ကုန်၏။ စ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ တေသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအရာ၌။ ဓမ္မဒါယာဒါ။ပ။ အာမိသဒါယာဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ၊ သည်။ သာဓကံ၊ ပြီးစေသော သာဓကပေတည်း။ ။ [ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) မေ၊ ငါ၏။ ဓမ္မဒါယာဒါ၊ တရား အမှုကို ခံယူကုန်သည်။ ဘဝထ၊ ကုန်လော့။ အာမိသဒါယာဒါ၊ ပစ္စည်း အမှုကို ခံယူကုန်သည်။ မာ ဘဝထ၊ မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်။ မေ၊ ငါ၏။ သာဝကာ၊ တပည့်တို့သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဓမ္မဒါယာဒါ၊ တရားအမှုခံ တို့သည်။ ဘဝေယျံ၊ အံ့နည်း။ အာမိသဒါယာဒါ၊ တို့သည်။ နော ဘဝေယျံ၊ မဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တုမေသု၊ သင်တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ အနုကမ္မာ၊ အစဉ်သနားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဖြစ်လျက်ရှိပေ၏။]

အဝိတရာဂါနံ၊ ရာဂမကင်းသောသူတို့အား။ တဏှာပရဝသတာယ၊ တဏှာ ဟူသော သူတပါး၏အလို၌ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယပရိဘောဂေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း၌။ သာမိဘာဝေါ၊ ပိုင်ရှင်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တဒဘာဝေန၊ ထိုတဏှာဟူသော သူတပါး၏အလို၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိ သဖြင့်။ ဝိတရာဂါနံ၊ ရာဂမကင်းသော ရဟန္တာတို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း၌။ သာမိဘာဝေါ၊ ပိုင်ရှင်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) ယထာရူပိပရိဘောဂသမ္ဘဝတော၊ အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားကိုခွဲဦးအံ့။ တေ၊ ထိုရာဂ ကင်းသော ရဟန္တာတို့သည်။ ပဋိကူလမ္ပ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုလည်း။ အပ္ပဋိကူလာ ကာရေန၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဋိကူလမ္ပ၊ ကိုလည်း။ ပဋိကူလာကာရေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တဒုဘယမ္ပ၊ ထိုနှစ်ပါးလုံးကိုလည်း။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြဉ်၍။ အဇ္ဈုပေက္ခနာကာရေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒါယကာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ မနောရထံ၊ နှလုံးအလိုကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တေ ဟိ။ပ။ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သဗ္ဗေသန္တိ၊ ကား။ အရိယာနံ စ၊ တို့အား၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနာနဉ္စ၊ တို့အား
 ၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ ဣမေ ပရိဘောဂါ၊ ဤသာမိပရိဘောဂ ဒါယဇ္ဇ-
 ပရိဘောဂတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သနည်း
 ဟူမူ။ ဥပစာရဝသေန၊ ဥပစာအလိုအားဖြင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
 သလ္လေခပဋိပတ္တိယံ၊ သလ္လေခအကျင့်၌။ ဌိတဿ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊
 ၏လည်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုပစ္စည်း၌။ အနုပလိတ္တေန၊ မကပ်ငြိသော။ စိတ္တေန၊
 စိတ်ဖြင့်။ ယော ပရိဘောဂေါ၊ သည်။ (အတ္တံ၊ ၏။) သော၊ ထိုသုံးဆောင်
 ခြင်းသည်။ သာမိပရိဘောဂေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။
 သီလဝတော၊ သီလရှိသောရဟန်း၏။ ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ၊ ဆင်ခြင်၍
 သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊
 ဟူမူ။) ဒါယကာနံ၊ တို့၏။ မနောရထဿ၊ နှလုံးအလိုကို။ အဝိရာဇနတော၊
 မချွတ်ယွင်းစေခြင်းကြောင့်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ ဒါယဇ္ဇ။ပ။
 ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနဿ၊ ဇဉ်ရဟန်း၏။ ပရိဘောဂေါ
 ၌။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ မူ။)တဿ၊ ထိုကလျာဏပုထု
 ဇဉ်၏။ သေက္ခသင်္ဂဟတော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 ဟိ၊ မှန်၏။ သေက္ခသုတ္တံ၊ သုတ်သည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်ကို။ သာဓကံ၊
 ပြီးစေတတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ [၇၄] သီလဝါပိ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊
 ၏။ ပစ္စနိကတ္တာတိ၊ ကား။ ဣဏာယိကော၊ ကြေးမြီရှိသောသူသည်။ အတ္တနော၊
 ၏။ ရုစိယာ၊ အလိုဖြင့်။ ဣစ္ဆိတဒေသံ၊ သို့။ ဂန္တု၊ ငှါ။ န လဘတိ ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဏပရိဘောဂယုတ္တော၊ ဂန့်သုဉ်သောသူသည်။ လောက-
 တော၊ မှ။ နိဿရိတုံ၊ ထွက်သွားခြင်းငှါ။ န လဘတိ၊ မရ။ ဣတိ၊ သို့။ တပုဋ္ဌိ-
 ပက္ခတ္တာ၊ ထိုဣဏပရိဘောဂ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သီလဝတော၊
 ၏။ ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ၊ ဆင်ခြင်၍သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ အာဏဏပရိ-
 ဘောဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဏဏပရိဘောဂေါ ဝါတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤစကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌စပ်) အယံ၊ ဤအာဏဏ-
 ပရိဘောဂသည်။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ စတုပရိဘောဂဝိနိ-
 မုတ္တော၊ ပရိဘောဂ ၄-မျိုးမှလွတ်သော။ ဝိသုယေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။

၁-ပစ္စည်းတို့၌ တွယ်တာနေသောကြောင့် ထွက်သွားနိုင်သော အာရုံ ပကျင့်နိုင်သဖြင့်
 ထွက်မြောက်ရန် ခဲယဉ်းသည်ကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု ယူအပ်၏။ မောက္ခန္တရယ်ဖြစ်သည်ဟူ၍
 ကား မယူသင့်။ ထိုသို့ ယူလျှင် ပါရာဇိကထက်ပင် အပြစ်ကြီးလေရာ၏။ အထူးသတိပြုပါ။
 ဤအရာ၌ ယထာ ပန အာဏဏော အတ္တနော ရုစိယာ ဣစ္ဆိတဒေသံ ဂန္တု လဘတိ၊ ဧဝံ ဣဏ-
 ပရိဘောဂယုတ္တော လောကတော နိဿရိတုံ လဘတိ-ဟူ၍ သုက္ကပက္ခလည်း ပြီးသင့်သေး၏။
 ထိုသို့ပြောဆိုလက်သော တပုဋ္ဌိပက္ခတ္တာ-ဟူသော ဟိတိပါဌ်၏ အနက် ထင်ရှားနိုင်မည်။

ပရိဘောဂေါ၊ ဂပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ဣမာယ သိက္ခာယာတိ၊ ကား။ သီလသင်္ခါတာယ၊ သော။ သိက္ခာယ၊ နှင့်။ ကိစ္စကာရိတိ၊ ကား။ ပဋိညာနုရူပံ၊ ဝန်ခံချက်အားလျော်စွာ။ (ရဟန်းဟု ဝန်ခံလျှင် သီလ ၄-ပါးလုံး ပြည့်စုံသည်ဟု ဝန်ခံရာရောက်သောကြောင့် ဤသို့ ဆိုပေသည်) ပဋိပဇ္ဇနတော၊ ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ ယုတ္တပတ္တကာရိ၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်ကို ပြုလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)

ဣဒါနိ၊ ဌ။ တမေဝ ကိစ္စကာရိတံ၊ ထိုပြုသင့်သောအမှုကို ပြုသည်၏အဖြစ်ကို။ သုတ္တပဒေန၊ သုတ်ပုဒ်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေဘုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်ဌ။ ဝိဟာရန္တိ၊ ကား။ ပတိဿယံ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦကို။ သယနာသနန္တိ၊ ကား။ မဉ္ဇာဒိ၊ ညောင်စောင်းစသည်ကို။ ဥဘယေနပိ၊ နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့်လည်း။ သေနာသနမေဝ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ အာပန္တိ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ သဃံသိရဇူပဝါဟနန္တိ၊ ကား။ ပံသုမလာဒိနော၊ မြေပျွန်အညစ်အကြေးအစရှိသော။ သဃံသိဂတရဇဿ၊ သင်္ကန်း၌တည်သောမြို့ချေးကို။ ဓောဝနံ၊ ဆေးလျော်ကြောင်းဖြစ်သော။ သုတွာန။ ပ။ ဒေသိတန္တိ၊ ကား။ စိဝရာဒိသု၊ သင်္ကန်းစသည်တို့၌။ ပဋိသင်္ခါ။ ပ။ ပဋိ၊ သာဟာယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဘ္ဘာ၊ နာကြား၍။ သင်္ခါယ။ ပ။ သာဝကောတိ၊ ကား။ ပိဏ္ဍန္တိ ဝုတ္တံ၊ ပိဏ္ဍဟုဒဟာအပ်သော။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ဆွမ်းကို၎င်း။ ဝိဟာရာဒိပဒေဟိ၊ ဝိဟာရ-အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သေနာသနံ၊ ကို၎င်း။ ပိပါသာဂေလညဿ၊ ရေသိပ်ခြင်းဟူသောအနာကို။ ဝူပသမနတော၊ ငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်။ ပါနီယမ္ပိ၊ သောက်ရေသည်လည်း။ ဂိလာနပစ္စယော၊ သူနာ၏ဆေးပစ္စည်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာပမုခေန၊ အာပ-ရေကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်သော။ ဂိလာနပစ္စယံ၊ သူနာ၏ဆေးပစ္စည်းကို၎င်း။ သဃံသိယာ၊ သဃံသိဖြင့်။ (သဃံသိယာဒိ-ဟူ၍သော မြန်မာ သျှာမူတို့ကား မသင့်၊ အာဒိ-မပါသော သဃံသိယာ-ဟူသော သိမ္မသာ သင့်သည်) ဒဿိတံ၊ သော။ (လိုက်)စိဝရံ၊ ကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ဂှိသော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ယာဝဒေဝ။ ပ။ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဥတ္တမပညဿ၊ မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဣ။ သာဝကော၊ တပည့်ဖြစ်သော။ သေခေါဝါ၊ သေက္ခသည်၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနော ဝါ၊ သည်၎င်း။ သေဝေ၊ မှီပဲနိုင်ရာ၏။ သေဝိတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျ၊ စွမ်းနိုင်ရာ၏။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝရပညသာဝကော၊ မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရား၏တပည့်သာဝကသည်။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ သေဝီ၊ မှီဝဲလေ့ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါရိဗိန္ဒု၊ ရေပေါက်သည်။ ပေါက္ခရေ၊ ကြာဖက်၌။ အနုပလိတ္တော၊ မကပ်ငြိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပိဏ္ဏေ စ၊ ၌၎င်း။ ပ။ အနုပလိတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာလေနာတိ၊ ကား။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဘောဇနကာလေ၊ စားနေကျအချိန်ကာလ၌။ လဒ္ဓါတိ၊ ကား။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ပရတောတိ၊ ကား။ အညတော၊ တပါးသော။ ဒါယကတော၊ ဒါယကာထံမှ။ အနုဂ္ဂဟာတိ၊ ကား။ အနုကမ္မာယ၊ အစဉ်သနားသဖြင့်။ ဗဟုမ္ပိ၊ များစွာသော ဝတ္ထုကို။ ဥပနိတေ၊ ကပ်လှူအပ်သည်ရှိသော်။ မတ္တံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတတံ သဗ္ဗကာလံ၊ သိမ်း။ ဥပဋ္ဌိတော ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ ဇညာ ဇာနေယျ၊ သံရာ၏။ အာလေပနရူပာနေ ယထာတိ၊ ကား။ ဘေသဇ္ဇလေပနေန၊ ဆေးလိမ်းခြင်းဖြင့်။ ဝဏဿ၊ အမာကို။ ရူပာနေ ယထာ၊ အသားနုတက်စေရာ၌ကဲ့သို့။ မတ္တံ၊ ကို။ ဇာနေယျ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အာဟာရေတိ၊ ကား။ အာဟာရေယျ၊ စားသောက်ရာ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာဟာရေယျာဟာရန္တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ ပါဌ်မှန်တည်း။ ယာပနတ္ထန္တိ၊ ကား။ သင်္ခါရဿ၊ ကိုယ်၏။ ယာပနာယ၊ မျှစေခြင်းငှါ။ အမုစ္ဆိတောတိ၊ ကား။ တဏှာမုစ္ဆာယ၊ တဏှာဟူသော တွေဝေခြင်းဖြင့်။ အမုစ္ဆိတော၊ မတွေဝေမူ၍။ ဂေဓံ၊ မက်မောခြင်းဟူသော။ တဏှံ၊ တပ်မက်ဆာလောင်ခြင်းသို့။ အနာပန္နော၊ မရောက်မူ၍။

[၇၅] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မာတုလဿ၊ ဦးရီးဖြစ်သော။ သံသရက္ခိတတ္ထေရဿေဝ၊ မထေရ်၏သာလျှင်။ နာမဿ၊ အမည်ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဂိနေယျသံသရက္ခိတသာမဏေရော၊ တူဖြစ်သောသံသရက္ခိတသာမဏေမည်၏။ သာလိကူရန္တိ၊ ကား။ သာလိဘတ္တံ၊ သလေးဆွမ်းကို။ သုနိဗ္ဗုတန္တိ၊ ကား။ သုသီတလံ၊ ကောင်းစွာအေးနေသော။ အသညတောတိ၊ ပုဒ်ကို။ အပစ္စဝေက္ခဏံ၊ မဆင်ခြင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗာသဝပရိက္ခိဏောတိ၊ ကား။ ပရိက္ခိဏသဗ္ဗာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသောအလုံးစုံသောအာသဝေါရှိသည်။ (အမှီ၊ ဖြစ်၏။)

၁-ဤပုဒ်သည် ကာရိတ်နှင့် တကွပုဒ်ဖြစ်သည်။ အာဟာရသည် အာဟာရဇရုပ်ကို ဆောင်တတ်၏။ စားသောက်သူက ၎င်းကို ဆောင်စေသည်မည်၏။ သို့သော် လောကဝေါဟာရအားဖြင့် စားသောက်သည်ဟူ၍သာ ပြန်ဆိုအပ်၏။ အာ + ဟရ + ဏေ + ယေျဖြင့် ပြီးသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဟာ-ဟု ဂုဋ်နှင့်တကွ ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်။

ပဌမသီလပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

၂၀။ တေသံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်တို့အား။ ပရိယန္တော၊ အပိုင်းအခြားသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယန္တာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင် သူတို့အား။ ပရိယန္တာနိ၊ အပိုင်းအခြားရှိကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ပရိယန္တသိက္ခာပဒါ၊ မည်ကုန်၏။ ပရိယန္တပဒါနိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့၏။ ဥပသမ္ပန္နာနန္တိ၊ ကား။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနသေက္ခာသေက္ခေ၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ တဒညေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော။ ဥပသမ္ပန္နာနိ၊ ရဟန်းတို့၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာမညဇော-တနာပိ၊ သာမညအားဖြင့် ပြသောစကားသည်လည်း။ ဝိသေသေ၊ ထူးသော အနက်၌။ တိဌတိ၊ အရာအားလျော်စွာ တည်ပါ၏။ ကုသလဓမ္မေ ယုတ္တာနန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာစာရေ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေခြင်း၌။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာနိ၊ မပြတ်အားထုတ်ကုန်သော။ တေသ၊ ဤကုသိုလ်တရားအစဉ်၏။ ပရိယန္တော ပရမာ မရိယာဒါ၊ အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားကား။ သေက္ခဓမ္မာ၊ သေက္ခ တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေက္ခပရိယန္တော၊ နှစ်မည်၏။ နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဉာဏ်မှ။ ဝါ ပန၊ ကား။ ကုသလဓမ္မသမာဒါနတော၊ ကုသိုလ်တရားကို ဆောက်တည်သည်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ၊ အကြင် မျှလောက်။ ဂေါတြဘူ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ပဝတ္ထိ-ကုသလဓမ္မပ္ပဗန္ဓော၊ ဖြစ်သောကုသိုလ်တရားအစဉ်သည်။ သေက္ခဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာဟစ ဌိတော၊ ထိစပ်၍တည်သောကြောင့်။ (ဟေတုမန္တဝိသေသန) သေက္ခ-ပရိယန္တော၊ နှစ်မည်၏။ (ဤဖြင့် အရကောက်ကို ပြသည်) ဝါ၊ တနည်း ဝစနတ္ထကား။ သေက္ခဓမ္မာနိ၊ တို့၏။ ဟေဌိမန္တဘူတာ၊ အောက်အဖို့ဖြစ်ကုန် သော။ သိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်အပ်ကုန်သော။ (သေက္ခကပ္ပိ၊ သေက္ခတရားနှင့် တူကုန်သော - သိမ္မ) လောကီယာ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော သိက္ခာ၊ သုံးပါးသောသိက္ခာတို့သည်။ သေက္ခပရိယန္တော၊ မည်၏။ (ဤအလို သေက္ခာနံ ပရိ ဟေဌိမော အဇန္တာ-ဟု ဝစနတ္ထ ပြ) တသ္မိံ သေက္ခပရိယန္တေ၊ ထိုသေက္ခ တရားလျှင် အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော ကုသိုလ်တရားအစဉ်၌။ ဝါ၊ ထို သေက္ခတရားတို့၏အောက်အဖို့ဖြစ်သောသိက္ခာ ၃-ပါး အပေါင်း၌။ ပရိပူရကာရိ-နန္တိ၊ ကား။ ကိဉ္စိပိ သိက္ခံ၊ တစ်ခုတည်းသောသိက္ခာကိုသော်လည်း။ အဟာပေတွာ၊ မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ပူရေန္တာနိ၊ ဖြည့်ကျင့်ကုန်သော။ ဥပရိဝိသေသာဓိဂမတ္ထံ၊ အထက်တရားထူးကိုရခြင်းအလို့ငှါ။ ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခာနိ၊ ငဲ့ခြင်းမရှိကုန်သော။ ဂကော ဝေ၊ ထိုကြောင့် ပင်လျှင်။ သီလပရိပူရိအတ္ထံ၊ သီလ၏ ထက်ဝန်းကျင်ဖြည့်စုံခြင်းအကျိုးငှါ။

ပရိစ္စတ္တဇီဝိတာနံ၊ စွန့်အပ်သော အသက်ရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသေန၊ ဖြင့်။ အပရာမသနီယတော၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်သောကြောင့်။ ပါရိသုဒ္ဓိဝန္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ သီလံ၊ သည်။ အပရာမဋ္ဌပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မည်၏။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှါ။ ပါရိသုဒ္ဓိဝန္တံ၊ သော။ သီလံ၊ သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ မည်၏။

အနုပသမ္ပန္နာနံ(ပိ)၊ ရဟန်းမဟုတ်ကုန်သော (ကုန်သော်လည်း)။ အသေက္ခာနံ စ၊ ရဟန္တာတို့၏၎င်း။ သေက္ခာနံ စ၊ သေက္ခာတို့၏၎င်း။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ သီလံ၊ သည်။ မဟာနုဘာဝတာယ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာနုဘာဝတော၊ အာနုဘော်အားဖြင့်။ အပရိယန္တမေဝ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဏနဝသေန သပရိယန္တတ္တတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာယဝါစာနံ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို။ သံဝရဏတော စ၊ ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ ဝိနယနတော စ၊ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ သံဝရဝိနယာ၊ မည်ကုန်၏။ ပေယျာလမုခေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ၊ ကား။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတဝိတ္တာရနယေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော အကျယ်နည်းဖြင့်။ ယထာဝုတ္တဂဏနတော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်သော အရေအတွက်အားဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏။ သိက္ခာတိ၊ ကား။ သီလသင်္ခါတာ၊ သော။ သိက္ခာ၊ တည်း။ ဝိနယသံဝရေတိ၊ ကား။ ဝိနယပိဋကေ၊ ဝိနည်းပိဋက၌။ ဂဏနဝသေန၊ အရေအတွက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သပရိယန္တမ္ပိ၊ အပိုင်းအခြားရှိသော်လည်း၊ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပသမ္ပန္နာနံ၊ တို့၏။ သီလံ၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ၊ အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့သောပုဒ်ကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ (အနဝသေသဝသေန-၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ ရှေးဝါကျနှင့် မဆိုင်သောကြောင့် ဤ ဟိ-ပုဒ် ပိုဟန်ရှိ၏၊ သျှာနှင့် အချို့သီ၊ အချို့မြန်မာမူဟောင်းတို့၌ကား မရှိ) ဥပသမ္ပန္နေန၊ သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်သော။ ယံကိဉ္စိ သီလံ နာမ၊ အလုံးစုံသော သီလမည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအလုံးစုံသော သီလတို့တွင်။ ကဿစိပိ၊ တစုံတခုမျှ၏လည်း။ အနဝသေသတော၊ မကြွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [၇၆] အနဝသေသဝသေန၊ အကြွင်းမရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမာဒါနဘာဝန္တံ၊ ကား။ သမာဒါနသဗ္ဗာဝံ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၏ရှိခြင်းကို။ (သမာဒါနဘာဝ-ဟု ဆိုသော်လည်း သမာဒါနပင် ရသည်ဟု သိစေသည်) လာဘာဒိဟေတု၊ လာဘ်စသော အကြောင်းကြောင့်။ သီလဿ၊ ကို။ အဝီတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်း

သည်။ လာဘ။ပ။ ဝသေန၊ လာဘ် အခြွေအရံ ဆွေမျိုးအင်္ဂါ အသက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဒိဋ္ဌပရိယန္တဘာဝေါ၊ မမြင်အပ်သော အဆုံးရှိသည်၏အဖြစ် မည်၏။

ပါရိပန္နိကစောရာဒိဟိ၊ လမ်းခရီး၌ ပိတ်ဆို့၍လုယက်သော ခိုးသူ စသည် တို့သည်။ ဥပဒ္ဓုတော၊ ကပ်၍နှိပ်စက်အပ်သည်ရှိသော်။ အင်္ဂဝရဿ၊ မြတ်သော ကိုယ်အင်္ဂါဟူသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ ခနံ၊ ကို။ စဇေ၊ စွန့်ရာ၏။ သပ္ပဒဋ္ဌာဒိကာလေ၊ မြွေကိုက်သောအခါ အစရှိသောကာလ၌။ ဇီဝိတံ၊ အသက် ကို။ ရက္ခမာနော၊ စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်၍။ အင်္ဂံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါကို။ စဇေ၊ ၏။ နရော၊ လူသည်။ သုတသောမမဟာဗောဓိသတ္တာဒယော ဝိယ၊ သုတသောမ ဘုရားအလောင်းတော် စသည်တို့ကဲ့သို့။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အနုဿရန္တော၊ အဖန်ဖန် အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ အင်္ဂံ၊ ကို၎င်း။ ခနံ၊ ကို၎င်း။ ဇီဝိတဉ္စာပိ၊ ကို၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ စဇေ၊ စွန့်ရာ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမံ၊ ပ။ အဝိဇဟန္တောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဇိဃတ္ထာပရိယမေန၊ ဆာလောင်ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်။ ဇီဝိတသံသယေ၊ အသက်၌ ယုံမှားခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ သိက္ခာ- ပဒံ အဝိတိက္ကမ္မာတိ၊ ကား။ အဿာမိကေသု၊ ပိုင်ရှင်မရှိကုန်သော။ အမ္မဗလေသု၊ သရက်သီးတို့သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပတိတေသု၊ ကြွေကျကုန်လျက်။ သမိပေ- ယေဝ၊ အနီး၌ပင်လျှင်။ သန္တေသုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ ပဋိဂ္ဂဟကာဘာဝေန၊ ခံစေသူ ကပ်သူမရှိခြင်းကြောင့်။ အပရိဘုဉ္ဇန္တော၊ မသုံးဆောင်မှု၍။ ပဋိဂ္ဂဟဏ- သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ အဝိတိက္ကမိတု၊ မလွန်ကျူးမှု၍။

သီလဝန္တဿာတိ၊ ကား။ သီလဝန္တဘာဝဿ၊ သီလရှိသူအဖြစ်၏။ ဝါ၊ အဖြစ် ဟူသော။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သီလဝန္တဿ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ တုယံ၊ သင်အား။ တောဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အံသေန ဝဟနာဒိကံ၊ ပခုံးဖြင့်ထမ်းဆောင်ခြင်း အစရှိသော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ သီလဿ ကာရဏာ၊ သီလဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ကရောတိ၊ ပြုပေ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း။ သုဓောတဇာတိမဏိ ဝိယာတိ၊ ကား။ စတုသု ပါသာဏေသု၊ ၄-မျိုးသောကျောက်တို့၌။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ ဓောတဇာတိမဏိ ဝိယ၊ သွေးအပ်ပြီးသော တွင်းထွက်ကျောက်အစစ်ကဲ့သို့။ မဟာသံဃ။ပ။တ္ထေရာနံ ဝိယာတိ၊ ကား။ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရဿ ဝိယ စ၊ မထေရ်၏ကဲ့သို့၎င်း။ တဿေဝ၊ ထိုမထေရ်၏ပင်လျှင်။ ဘာဂိနေယျသံဃရက္ခိ- တတ္ထေရဿ ဝိယ စ၊ တူဖြစ်သော သံဃရက္ခိတမထေရ်၏ကဲ့သို့၎င်း။ ။ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဣမ၊ ဤအရပ်သို့။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်းအား။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊ နှလုံးမသာခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလတုံ။ ဣတိ အဓိပ္ပါ-

ယော၊ တည်း။ အတ္တရိကာယာတိ၊ ကား။ အင်္ဂုလိဖောဋ္ဌနေန၊ လက်ဖျစ်တွက်ခြင်းဖြင့်။ အသတိယာတိ၊ ကား။ သတိသမ္ပောသေန၊ သတိမေ့သဖြင့်။ အညာဏပကတန္တိ၊ ကား။ အညာဏေန၊ မသိသဖြင့်။ အပရဇ္ဈိတွာ၊ ချွတ်ယွင်း၍။ ကတံ၊ သော။ အဇာနိတွာ၊ မသိမူ၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော အမှုကို။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

အပ္ပဿုတောပိ စေ ဟောတိတိ၊ ကား။ သုတ္တဂေယျာဒိသုတရဟိတော၊ သုတ္တဂေယျအစရှိသော သုတမုကင်းသည်။ ဟောတိ စေ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ သီလေသု အသမာဟိတောတိ၊ ကား။ ပါတိ။ ပ။ သီလေသုပိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရအစရှိသော သီလတို့၌လည်း။ န သမ္မာပတိဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာမတည်သည်။ ဟောတိ စေ၊ အံ့။ နာဿ သမ္ပဇ္ဇတေ သုတန္တိ၊ ကား။ သီလရဟိတဿ၊ သီလမုကင်းသော။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုတံ၊ သံတသည်။ အတ္တနော စ၊ အား၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ သမ္ပတ္တိအာဝဟံ၊ ပြည့်စုံခြင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာကိုဆောင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဿိလော၊ သီလမရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သွင်းကုန်၍။ သိက္ခာကာမာ၊ သိက္ခာကိုအလိုရှိသော သူတို့သည်။ ဟဿ၊ ထိုသီလမရှိသောသူ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ န ဥပသကမန္တိ၊ မချဉ်းကပ်ကုန်။ မဟုဿုတောပိ စေတိတ္ထေ၊ ၌။ စေတိ၊ စေဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ပသံသိတောတိ၊ ကား။ ပသံသိတော ဝေ နာမ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်မည်သည်သာလျှင်တည်း။

ရာဂဝသေန အပရာမဋ္ဌဂဟဏေန၊ ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့် မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်သည်ကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းဖြင့်။ တဏှာပရာမာသာဘာပံ၊ တဏှာပရာမာသ၏ မရှိခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ တထာရူပန္တိ၊ ကား။ ရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ အပရာမဋ္ဌ၊ မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်သော။ ဘိန္နိတွာတိ၊ ကား။ ဟနိတွာ၊ နှိပ်စက်ရိုက်နှက်၍။ သညပေဿာမိတိ၊ ကား။ [၇၇] အပ္ပကံ ဝေလံ၊ အနည်းငယ်သော ကာလပတ်လုံး။ မံ၊ ငါကို။ ဝိဿဇ္ဇေတု၊ လွှတ်ထားခြင်းငှါ။ သညတ္တိံ၊ ကောင်းစွာ သိနားလည်ခြင်းကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အနိယာမိတိ၊ ကား။ ဇိဂုစ္ဆာမိ၊ စက်ဆုပ်ပါ၏။ ပာရာယာမိတိ၊ ကား။ လဇ္ဇာမိ၊ ရှက်ပါ၏။

ပလိပန္နောတိ၊ ကား။ သီဒန္တော၊ နစ်လျက်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပက္ခိတော၊ လူးလဲလျက်။ သီလေနော သဒ္ဓိံ မရိဿာမိတိ၊ ကား။ သီလံ၊ ကို။ အဝိနာသေန္တော၊ မပျက်စေမူ၍။ တေန၊ ထိုသီလနှင့်။ သဟေဝ၊ အတူတကွသာလျှင်။

၁-ဤအရာ၌ ကတ္တစိ ဘဝသမ္ပတ္တိအာဝဟံ-ဟူရှိသော အချို့၌ မှန်မာမှုကားမသင့်၊ အချို့ မြန်မာမှု၊ သိ၊ သျှာမှုတို့နှင့်အညီ သမ္ပတ္တိအာဝဟံ-သာ သင့်သည်။

မရိယာမိ၊ သေအံ့။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါမျှလည်း။ တံ၊ ထိုသီလကို။
 န ပရိစ္စဇိယာမိ၊ မစွန့်အံ့။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဘဝါဒါနေ၊ ဘဝအသစ်ကိုယူသည်။
 သတိ၊ ရှိသော်။ သီလေန၊ နှင့်။ ဝိယောဂေါ၊ ကွဲကွာခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဘဝမေဝ၊ ဘဝကိုပင်လျှင်။ န အာဒိယိယာမိ၊ မယူ
 တော့အံ့။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ရောဂံ သမ္ပသန္ဓောတိ၊ ကား။ ရောဂ-
 ဘူတံ၊ ရောဂါဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကိုရင်း။ ဝေဒနာမုခေန၊ ဝေဒနာကို
 ပဓာနအရင်းခံပြုသဖြင့်။ သေသာရူပဓမ္မေ စ၊ ကြွင်းသော နာမ်တရားတို့ကိုရင်း။
 ရူပဓမ္မေ စ၊ ရုပ်တရားတို့ကိုရင်း။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ဝိပဿန္ဓော၊
 ရှုလျက်။

ရူပတောတိ၊ ကား။ ဝိကာရံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပါဒိယမာနသရိရဿ၊
 ရောက်စေအပ်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပရိသုဿတိတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊
 ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သုဿတိ၊ ခြောက်၏။ ယထာ ကိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ နည်းဟူမူ။
 ပုပ္ဖံ။ ပ။ ကတံ၊ ပုပ္ဖံ။ ပ။ ကတံဟု မိန့်ဆို၏။ သူရိယာတပသန္တတ္တေ၊ နေပူရောင်ဖြင့်
 ပူလောင်အပ်သော။ ပံသုနိ၊ မြေမှုန့်၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ သိရိသာဒိပုပ္ဖံ၊
 ကုက္ကိုအစရှိသောပန်းသည်။ (ပရိသုဿတိ)ဝိယ၊ ခြောက်သွေ့သကဲ့သို့တည်း။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဇညန္တိ၊ ကား။ အမနည်း၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိ။ ဇိဂ္ဂန္ထ-
 နိယံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း၏။ ဇညသင်္ခါတန္တိ၊ ကား။ ဇညန္တိ၊ နှစ်သက်ဖွယ်
 ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဗာလေဟိ၊ လူမိုက်တို့သည်။ ကိတ္တိတံ၊ ပြောဆိုအပ်၏။ ဇည-
 ရူပံ အပဿတောတိ၊ ကား။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ အပဿတော၊
 မမြင်သော။ အဝိဒ္ဓသုနော၊ မသိသူသည်။ ဇညန္တိ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ဟူ၍။ ပသံသိတံ၊
 ချိုးမွမ်းအပ်၏။ ဓိရတ္ထုမန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ဓိ အတ္ထု၊ ဣမံ၊ ဓိ အတ္ထု၊ ဣမံဟု
 ပုဒ်ဖြတ်အပ်၏။ ဓိသဒ္ဓယောဂေန၊ ဓိသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး
 စုံသော ဝိသေသန၊ ဝိသေသျပုဒ်တို့၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမဿ ပူတိကာယဿ၊ ဤပုပ်သောကိုယ်၏။ ဓိကာရော၊
 ထို့ဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
 ဒုဂ္ဂန္ဓိယန္တိ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂန္ဓိကံ ဒုဂ္ဂန္ဓဝန္တံ၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိသော။ ယထာ-
 ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော။ ယတ္ထ ပူတိကာယေ၊ အကြင်ပုပ်သောကိုယ်၌။ ရာဂ-
 ဟေတု၊ ရာဂဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ပမတ္တာ ပမာဒံ အာပန္နာ၊ မေ့လျော့
 ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ပဇာတိ၊ ကား။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဟာပေန္တိ
 မဂ္ဂံ သုဂတူပပတ္တိယာတိ၊ ကား။ သုဂတူပပတ္တိယာ၊ သုဂတိ၌ဖြစ်ခြင်း၏။ မဂ္ဂံ၊
 လမ်းကြောင်းဖြစ်သော။ သီလမ္ပိ၊ သီလကိုသော်လည်း။ ဟာပေန္တိ၊ ဆုံးရှုံးစေ
 ကုန်၏။ ဈာနာဒိ၊ ဈာန်စသည်ကို။ ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။
 ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သာဝကခိဏာသဝါ၊ သာဝကရဟန္တာတို့ကို။

ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အရဟန္တာတိ၊ ရဟန္တာတို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတရေ ပန၊ ဤမှတစ်ပါးသောရဟန္တာတို့ကိုကား။ ဝိသေသနေန၊ ဂုဏ်ထူးနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ဟူ၍၎င်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားတို့ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟန္တာဒိနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သပ္ပဒရထပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာတိ၊ ကား။ သပ္ပကိလေသဒရထပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ၊ အလုံးစုံသောကိလေသာအပူတို့ကို တဖန်ငြိမ်းစေခြင်းငှါ။

ဒုတိယသီလပဉ္စကဝဏ္ဏနာ

ပါဏာတိပါတာဒိနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဒိန္နာဒါနာဒိနံ၊ အဒိန္နာဒါနံအစရှိကုန်သော။ အဂ္ဂမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသပရိယောသာနာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာအဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပဟာနာဒိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝေရမဏိအာဒိနံ၊ ဝေရမဏိအစရှိကုန်သော။ စတုန္နံ၊ လေးပါးသောသီလတို့ကို။ (သင်္ဂဟော ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။) ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု၊ အချို့ပေစာတို့၌။ ပဟာနဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ သာ၊ ထိုရေးသားချက်သည်။ ပမာဒလေခါ၊ ရေကူးသူတို့၏ မေ့လျော့၍ရေးချက်တည်း။ ပါဏာတိပါတဿ ပဟာနံ သီလန္တိ၊ ကား။ ဟိရေတ္တပ္ပကရုဏာလောဘာဒိပမုခေန၊ ဟိရိဩတ္တပ္ပကရုဏာအလောဘစသည် ပြောင်းသော။ ယေန ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေန၊ အကြင်ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ သီလနဋ္ဌေန၊ သီလနအနက်ကြောင့်။ သီလံ၊ မည်၏။ တဿ၊ တူ။ [၇၈] ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဟူသော။ ဝေရမဏိ၊ ကြဉ်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ မည်၏။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ ပဋိက္ခေပစေတနာ၊ ပယ်သောစေတနာဟူသော။ စေတနာ၊ သည်။ သီလံ၊ ၏။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ သံဝရဏံ၊ ပိတ်ခြင်းဟူသော။ ပဝေသဒ္ဓါရပိဓာနံ၊ ဝင်ပေါက်ကိုပိတ်ခြင်းဟူသော။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ ၏။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ အဝီတိက္ကမနံ၊ အဝီတိက္ကမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းသည်။ သီလံ၊ မည်၏။ အဒိန္နာဒါနဿာတိအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ အဘိဇ္ဈာဒိနံ၊ စသည်တို့ကို။ အနဘိဇ္ဈာဒိဝသေန၊ အနဘိဇ္ဈာစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေရမဏိစေတနာ၊ ဝေရမဏိနှင့်စေတနာတို့သည်။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုအနဘိဇ္ဈာစသည်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့တည်း။ သံဝရာဝီတိက္ကမာ၊ သံဝရနှင့် အဝီတိက္ကမတို့သည်။ တပုမုခါ၊ ထိုအနဘိဇ္ဈာစသည်လျှင်အမှူးရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။

ဝေံ၊ သို့။ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဟာနသီလာ-
ဒီနိ၊ စသည်တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ သဥပါယာနံ၊ အကြောင်း
ဥပါယ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။
အဋ္ဌာရသန္တံ၊ ကုန်သော။ မဟာဝိပဿနာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အရိယာမဂ္ဂါနဉ္စ၊ တို့၏
၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တာနိ၊ ထိုပဟာနသီလစသည်တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
နေက္ခမ္ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်၍ပိန့်ဆိုတော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊
ထိုပါ၌။ နေက္ခမ္ပနာတိ၊ ကား။ အလောဘပ္ပဓာနေန၊ အလောဘပြဓာန်း
သော။ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေန၊ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာမပဋိပက္ခာ၊
ကာမ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။
ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နေက္ခမ္ပန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေန၊
ကြောင့်။ ကာမစွန္ဒဿ ပဟာနံ သီလန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို
ပါ၌။ ပဟာနသီလာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊
ကုန်၏။ ဝိသေသမေဝ၊ သာလျှင်။ ဝက္ခာမ၊ ကုန်အံ့။ အဗျာပါဒေနာတိ၊ ကား။
မေတ္တာယ၊ ဖြင့်။ အာလောကသညာယာတိ၊ ကား။ ဝိဘူတံ ကတွာ၊ ထင်ရှား
အောင်ပြု၍။ မနသိကရဏေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတအာလောကသညာနနေန၊
ထင်သောအလင်းကို မှတ်သားခြင်းဖြင့်။ အဝိက္ခေပေနာတိ၊ ကား။ သမာဓိနာ၊
ဖြင့်။ ဓမ္မဝဝတ္ထာနေနာတိ၊ ကား။ ကုသလာဒိဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ယာထာဝရီဗ္ဗယေန၊
မှန်ကန်စွာဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ သပစ္စယနာမရူပဝဝတ္ထာနေနာတိပိ၊ အကြောင်း
နှင့်တကွသော နာမ်ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့်ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။

ဝေံ၊ သို့။ ကာမစွန္ဒာဒီနိဝရဏပ္ပဟာနေန၊ တို့ကိုပယ်ခြင်းဖြင့်။ (ဒဿေတွာ-၌
စပ်) အဘိဇ္ဈိ လောကေ ပဟာယာတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာယ၊
ဟောအပ်သော။ (ပဋိပဒါယ-၌ စပ်) ပဌမဇ္ဈာနာဓိဂမဿ၊ ရခြင်း၏။ ဥပါယ-
ဘူဘာယ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော
အကျင့်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဟာနသီလာဒီနိ၊ ပဟာနသီလ စသည်တို့ကို။
ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ သဥပါယာနံ၊ အကြောင်းဥပါယ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
သော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိအာဒိနံ၊ ပတ် စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
ဉာဏေနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ နာမရူပ။ပ။ ဝိတရဏာနံ၊
နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကခါဝိတရဏဉာဏ်တို့၏။ ဝိဗန္ဓဘူတဿ၊ ထူးသော
အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မောဟဿ၊ ကို။ ဒုရိကရဏေန၊ ဝေးစွာပြုသဖြင့်။
ဉာတပရိညာယ၊ ညာ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောယောဂီအား။ အနိစ္စသညာဒယော၊
အနိစ္စသညာ စသည်တို့သည်။ သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ စျာန-
သမာပတ္တိသု၊ တို့၌။ အဘိရတိနိမိတ္တေန၊ မွေ့လျော်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။
ပါမောဇ္ဇေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ အနဘိရတိယာ၊ ထိုစျာနသမာပတ်တို့၌ မမွေ့လျော်

ခြင်းကို။ ဝိနောဒိတာယ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဈာနာဒိနံ၊ ဈာန်စသည်တို့ကို။ သမဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ (သိဇ္ဈတံ၊ ပြီး၏။) ဣတံ၊ ကြောင့်။ အရတံ။ပ။ ဒါလနာဒိ၊ အရတံကိုပယ်ဖျောက်ခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာကိုခွဲဖျက်ခြင်းစသည်သည်။ (ဤ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အခြားနိဝရဏတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ယူအပ်၏) သမာပတ္တိဝိပဿနာနံ၊ တို့၏။ ဥပါယော၊ ရကြောင်းပေတည်း။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဉာဏေန။ပ။ အရတိယာတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဥပ္ပုပ္ပါဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော၊ အစဉ်ပဟုတ်သဖြင့် ပြခြင်းသည်။ (ဉာဏေန အပိုဒ်ကို နောက်မှ ဆိုသင့်လျက် ရှေး၌ ဆိုခြင်းကို ဆိုလိုသည်) နိဝရဏသဘာဝါယ၊ နိဝရဏသဘောရှိသော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာနိဝရဏေသုပိ၊ အောက်နိဝရဏတို့၌လည်း။ သင်္ဂဟဒဿနတ္ထံ၊ ရေတွက်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတံ၊ ၏။) ဣတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

[၇၉] ပဌမေန။ပ။ အာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ သီလဘာဝေါ၊ သီလအဖြစ်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဈာန်တို့၌။ ဝိရတိယာ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်မူလည်း။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ၊ စောဒနာသင့်စွ။ သုဝိသုဒ္ဓကာယကမ္မာဒိကဿ၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်ပြီးသော ကာယကံစသည် ရှိသောသူအား။ စိတ္တသမာဓာနဝသေန၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာထားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာတည်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမာနိ ဈာနာနံ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိတ္တကုသလာနိ ဝိယ၊ ကာမကုသိုလ်တို့ကဲ့သို့။ ကာယကမ္မာဒိဝိသောဓနဝသေန၊ ကာယကံ စသည်ကို သုတ်သင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ န ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်။ မဂ္ဂဖလဓမ္မာ ဝိယ၊ မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကဲ့သို့။ ဒုစ္စရိတ။ပ။ ဝသေန၊ ဒုစ္စရိုက် ဒုရာဇီဝတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်း၊ တဖန်ငြိမ်းစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာပိ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ကုန်။ ဣတံ၊ ဤသို့ စောဒနာငြားအံ့။ ဧတံ၊ ဤစောဒနာစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ မဟဂ္ဂတဓမ္မေသု၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့၌။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မုချအားဖြင့်။ သီလနဋ္ဌော၊ သီလန အနက်သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပေ။ ဝိရမဏဋ္ဌော၊ ကြည်ခြင်းအနက်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ “ပဌမေန။ပ။ သီလံ” အစရှိသောစကားကို။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်းဟူမကား။ မဟဂ္ဂတာ ဓမ္မာ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့သည်။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ ပဋိပက္ခေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တတော၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်တို့မှ။ ဩရတာ၊ ကြည်ရှောင်သည် မည်ကုန်၏။ ဧ စ၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်တို့သည်လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သို့။ န အာရောဟန္တိ၊ မတက်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာဖြင့်။ သံဝုတာ နာမ၊ ပိတ်ဆို့အပ်၊ စောင့်စည်းအပ်သည် မည်ကုန်

သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ဤစျာန်တို့၌။ ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါတော၊
 သော။ မနောဒွါရေ ဝိတိက္ကမော၊ မနောဒွါရ၌ လွန်ကျူးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိတိက္ကမာတိ စ၊ အဝိတိက္ကမတို့ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
 စေတနာ ပန၊ စေတနာသည်ကား။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုစျာန်တို့နှင့်ယှဉ်သော
 စေတနာပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သော အယံ အတ္ထော၊ ထိုပရိယာယ်အနက်
 သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ။ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၄၈၊ ကြောင်းရေ ၁၀-၌
 “ဧန္တေ စ ပဟာနန္တိ” စသောစကားကို ဆိုလိုသည်) ဝေဉ္စ ကတော၊ ဤသို့သော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဝိတက္ကာဒိပဟာနဝစနမ္ပိ၊ ဝိတက် စသည်ကို ပယ်သည်
 ဟူသောစကားကိုလည်း။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊
 မှန်၏။ သီလံ၊ သည်။ နိပ္ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်
 တရားတို့ကို။ ပဟာယကံ၊ ပယ်တတ်သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သင့်ပေ။
 တေ၊ ဤအရာ၌။ အကုသလဝိတက္ကာဒယော၊ အကုသိုလ်ဝိတက် စသည်
 တို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ စ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သည်လည်း။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
 ပဌမဇ္ဈာနုပစာရေယေဝ၊ ပဌမဈာန်၏ ဥပစာ၌ပင်လျှင်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဟာနံ
 စ၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပစာရေယေဝ၊ ပင်လျှင်။ (ဝေ လိုက်သည်)
 သုခဿ၊ ကို။ ပဟာနံ စ၊ သည်၎င်း။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ
 ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အတိသယပဟာနံ၊ အလွန်အကဲအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ စတုတ္ထေနပပဟာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာကာသာပ။
 အာဒိသု၊ တို့၌။ ယံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ အာရုပ္ပကထာယံ၊ အရူပ
 စျာန်ကို ဆိုရာစကား၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ။

အနိစ္စဿ၊ မမြဲသည်ကို။ အနုပဿနာ၊ အဖန်ဖန်ရှုခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။
 အနိစ္စန္တိ၊ မမြဲဟူ၍။ အနုပဿနာ၊ သည်။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ မည်၏။ တေ၊
 ဤအမည်သည်။ တေဘူမိကဓမ္မာနံ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သောတရားတို့၏။ အနိစ္စတံ၊
 မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာယ၊
 ၏။ နာမံ၊ တည်း။ နိစ္စသညာယာတိ၊ ကား။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 (သင်္ခတဓမ္မသု-ဟူသော မူကွဲက သာ၍ကောင်းသည်။ သင်္ခတတရားတို့၌-ဟု
 အနက်ပေး၊ ပဝတ္တာယ-၌စပ်) နိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ သဿတာ၊ အမြဲတည်ရှိ
 ကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာသညာယ၊ ကို။
 သညာဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ သညာကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒိဋ္ဌိစိတ္တာနမ္ပိ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်စိတ်တို့
 ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတော၊ ဤမှ။ ပရာသုပိ၊
 နောက်အနုပဿနာတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ တည်း။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယာတိ၊
 ကား။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိဒ္ဓနာကာရေန၊ ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ ပဝတ္တာယ၊ သော။ အနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နန္ဒိယာတိ၊ ကား။

သပ္ပိတိကတဏှာယ၊ ပိတိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာကို။ ဝိရာဂါနုပဿနာယာတိ၊ ကား။ ဝိရဇ္ဇနာကာရေန၊ တပ်မက်ကင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တာယ အနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ရာဂဿာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ရာဂဿ၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ နိရောဓာနုပဿနာယာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဿ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ အနုပဿနာယ၊ ရှုသောဉာဏ်ဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ရှုလတ်သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိယေဝ၊ ချုပ်သာလျှင် ချုပ်ကုန်၏။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဘဝဝသေန၊ တဖန် ဘဝအလိုအားဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာဖြင့်။ အနုပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ နိရောဓာနုပဿနာ၊ မည်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ၊ ဤနိရောဓာနုပဿနာသည်။ ဗလပ္ပတ္တာ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ အားကောင်းသော။ မုဉ္ဇိတုကာမတာ၊ တာ ဉာဏ်ပေတည်း။ (မြန်မာမူအချို့၌ မုဉ္ဇိတုကာမတာယ-ဟု ယ-ပိုလျက်ရှိ၏၊ မသင့်) သင်္ခါရနံ၊ တို့ကို။ ပဋိနိဿဇ္ဇနာကာရေန၊ စွန့်လွှတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ အနုပဿနာ၊ သည်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ၊ ဤပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာသည်။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ တည်း။ [၈၀] အာဒါနဿာတိ၊ ကား။ နိစ္စာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟဏဿ၊ ယူခြင်းကို။ သန္တတိသမ္မဟကိစ္စာရမ္မဏဝသေန၊ အစဉ်၊ အပေါင်း၊ ကိစ္စ၊ အာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကတ္တဂဟဏံ၊ တခုတည်း တကိုယ်တည်း တယောက်တည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းသည်။ ဃနသညာ၊ မည်၏။ တဿာ ဃနသညာယ၊ ညာ ကို။ အာယူဟနဿာတိ၊ ကား။ အဘိသင်္ခရဏဿ၊ ပြုပြင်ခြင်းကို။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တာဝိသေသာပတ္တိ၊ အိုရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟူသော အခိုက်အတန့်အထူးသို့ရောက်ခြင်းသည်။ (အဝတ္တာဒိ-ဟု အာဒိနှင့်တကွရှိသော သျှာမူ မြန်မာမူတို့ကား မသင့်၊ အာဒိမပါသော သီမူသာ သင့်သည်) ဝိပရိဏာမော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းမည်၏။ ဓုဝသညာယာတိ၊ ကား။ ထိရဘာဝဂဟဏဿ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းကို။ နိမိတ္တဿာတိ၊ ကား။ သမ္မဟာဒိဃနဝသေန စ၊ သမ္မဟ စ သောဃန၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စ၊ မိမိကိစ္စအပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ သဝိဂ္ဂဟတာယ၊ ကိုယ်အထည်ဒြပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဏိဓိယာတိ၊ ကား။ ရာဂါဒိပဏိဓိယာ၊ ရာဂစသော တောင့်တခြင်းကို။ (ဤ၌ အာဒိ ပိုဟန်ရှိ၏၊ နောက်အခြားမဲ့၌ ဆိုလတုံသော အရကောက်စကားနှင့်ညှိလျှင် ရာဂပဏိဓိယာ-သာ လိုသည်) တဏှာဝသေန၊ တဏှာအလိုအားဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ နိန္ဒတာယ၊ ညွှတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ အဘိနိဝေသဿာတိ၊ ကား။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ၊ အတ္တဟု ရှုသောဒိဋ္ဌိကို။ အနိစ္စဒုက္ခာဒိဝသေန၊ စသည်တို့၏

အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတေဘူမကဓမ္မတိရဏာ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမကတရား
 တို့ကို စူးစမ်းဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ မည်၏။ သာရာ-
 ဒါနာဘိနိဝေသဿာတိ၊ ကား။ အသာရေသု၊ အနှစ်မရှိသော တရားတို့၌၊
 ဝါ၊ အနှစ်မဟုတ်သော တရားတို့၌။ သာရဂ္ဂယဏဝိပလ္လာသဿ၊ အနှစ်ရှိသည်ဟု
 အနှစ်ဟု ယူခြင်းဟူသော ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။
 ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ဉာဏ်အမြင်ဟူသည်။ ထိရဘာဝပ္ပတ္တာ၊ ခိုင်မြဲသည်၏
 အဖြစ်သို့ရောက်သော။ အနိစ္စာဒိအနုပဿနာဝ၊ ပင်လျှင်တည်း။ ဥဒယဗ္ဗယ-
 ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဧကစိ၊ ဆိုကုန်၏။ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနန္တိ၊ အကြောင်း
 နှင့်တကွ နာမ်ရုပ်တို့ကို မြင်သောဉာဏ်ဟူ၍။ အပရေ၊ တို့က ဆိုကုန်၏။
 ဣဿရကုတ္တာဒိဝသေန၊ ကမ္ဘာ့အရှင် ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းခြင်းစသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ သမုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိ-
 နိဝေသော၊ သက်ဝင်ယူဆခြင်းသည်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။
 ဥစ္ဆေဒသဿတာဘိနိဝေသောတိ၊ ပြတ်စဲသည်၊ တည်မြဲသည်ဟု သက်ဝင်ယူဆ
 ခြင်းဟူ၍။ ဧကစိ၊ ဆိုကုန်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌။
 အဟောသိ' န ခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့-ရှိခဲ့လေသလော။ ဣတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၊ ဤသို့
 စသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော။ သံသယာပတ္တိ၊ ယုံမှားခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။
 သမ္မောဟာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ ဣတိ အပရေ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။
 တာဏလေဏဘာဝဂဟဏံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော ကိုးကွယ်ရာ ပုန်းဒေဝာင်းရာ
 ၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းသည်။ အာလယာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ အာလယရတာ
 အာလယသမ္ပဒိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။
 အာလယော၊ မည်၏။ သာ ဝေ၊ ထိုတဏှာသည်ပင်လျှင်။ စက္ခာဒိသု စ၊ စက္ခု
 စသည်တို့၌၎င်း။ ရူပါဒိသု စ၊ ရူပါရုံစသည်တို့၌၎င်း။ အဘိနိဝိသနဝသေန၊
 ရှေးရှုသက်ဝင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ အာလယာဘိ-
 နိဝေသောတိ၊ ဝေသမည်၏ဟူ၍။ အပရေ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့အပြစ်ရှိသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ တေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဋိ-
 နိဿဇ္ဇိယန္တိ၊ စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။
 ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ မည်၏။ အပ္ပဋိသင်္ခါ၊ တဖန် မရှုခြင်းဟူသည်။ ပဋိသင်္ခါယ၊
 တဖန် ရှုသောဉာဏ်၏။ ပဋိပက္ခဘူတာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။
 မောဟပ္ပဓာနာ၊ မောဟပြဓာန်းကုန်သော။ အကုသလဓမ္မာ၊ တို့တည်း။
 ဝဋ္ဋတော၊ ဝဋ္ဋ ၃-ပါးမှ။ ဝိဂဟတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။
 ဝိဝဋ္ဌံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝဋ္ဌကင်းသော နိဗ္ဗာန်၌။ နိန္ဒဘာဝသင်္ခါတေန၊
 ညွတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ဟု သို့အပ်သော။ အနုပဿနေန၊ ရှုခြင်းဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာ၊ မည်၏။ သင်္ခါရုပက္ခာ ဧဝံ၊ ကွာကို၎င်း။
 အနုလောမဉာဏဉ္စ၊ ဉာဏ်ကို၎င်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) သညောဂါဘိနိဝေသော၊

သဟူသည်။ သံယုဇ္ဇနဝသေန၊ ယှဉ်တွဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ အဘိနိဝိသနံ၊ သက်ဝင်၍ နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဟဇေကဋ္ဌာနဉ္စ၊ တကွဖြစ်သည့် အလိုအားဖြင့် တခုတည်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌တည်သော ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ပဟာနေကဋ္ဌာနဉ္စ၊ ပယ်သည့်အလိုအားဖြင့် တဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၌တည်သော ကိလေသာတို့ကို၎င်း။ ဩဋ္ဌာရိကာနန္တိ၊ ပုဒ်ကို။ ဥပရိမဂ္ဂဝဇ္ဈေ၊ အထက်မဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်အပ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ယူသည်ရှိသော်။ ဒဿနေန-ပဟာတဗ္ဗာပိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ ဒုတိယမဂ္ဂဝဇ္ဈေဟိ၊ ဒုတိယမဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာတို့ထက်။ ဩဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အဏုသဟဂတာနန္တိ၊ ကား။ အဏုဘူတာနံ၊ သိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒံ၊ ဤဝိသေသနပုဒ်ကို။ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဝဇ္ဈေ၊ အောက်ပမဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်အပ်သော ကိလေသာတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗကိလေသာနန္တိ၊ ကား။ အဝသိဋ္ဌသဗ္ဗကိလေသာနံ၊ ကြွင်းသော အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပဌမမဂ္ဂါဒိဟိ၊ စသည်ဘို့ဖြင့်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ န ပဟိယန္တိ၊ မပယ်အပ်ကုန်။

[၈၁] စိတ္တဿ။ပ။သံဝတ္တန္တိတိအာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ သံဝရော၊ သည်။ အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရတ္ထာယ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ကုသလာနိ သီလာနိ၊ ကုသိုလ်သီလတို့သည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရတ္ထာနိ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရော၊ သည်။ ပါမောဇ္ဇတ္ထာယ၊ နှစ်သိမ့်အားရခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဣတိ၊ သို့၎င်း။) ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပါမောဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ပီတိယာ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှါ။ (ဣတိ၊ ၎င်း။)

၁-ဂ္ဂုပါ၌သည်လည်း သာဓကတရား၊ ပရိဝါပါဠိဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၃၌ ထုတ်ပြထားပြီးဖြစ်သည်။ ပဋိသံ ၄ ၁-၂၁၀၌ကား သံဝရော အဝိပ္ပဋ္ဌိသာရတ္ထာယာတိ စ-ဟူ၍ “ဣတိ စ” ပါ အပြည့်အစုံ ပြထားလျက်ရှိ၏။

ပမုဒိတဿ၊ ဝမ်းမြောက်သောသူအား။ ပီတိ၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပီတိယာ၊ ၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပီတိ၊ သည်။ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုး၎်။ (ဣတိ၊ ၎င်း။) ပီတိမနဿ၊ ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိသူ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ ဣတိ၊ သို့၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပဿဒ္ဓိယာ၊ ၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ သုခတ္ထာယ၊ ချမ်းသာအကျိုး၎်။ (ဣတိ၊ ၎င်း။) -ပဿဒ္ဓ- ကာယော၊ ငြိမ်းသောကိုယ်ရှိသောသူသည်။ သုခံ၊ ကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သောမနဿာယ၊ စိတ်ရှင်ခြင်း၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သုခတ္ထာယ သုခံ ဝေဒေတိတိ ဧတ္ထ၊ သုခတ္ထာယဟူသောပါဌ်၊ သုခံ ဝေဒေတိဟူသောပါဌ်တို့၌။ သောမနဿံ၊ သောမနဿကို။ သုခန္တိ၊ သုခဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာသေဝနာယာတိ၊ ကား။ သမာဓိဿ၊ ၏။ အာသေဝနာယ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်း ထုံခြင်း၎်။ ဟိ၊ မှန်၏။ နိရာမိသေ၊ အာမိသကင်းသော။ သုခေ၊ သည်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးလတ်သော်။ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယဟိဟိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါယေဝ၊ ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ အာသေဝနာယ၊ ၎်။ ပဂုဏဗလဝဘာဝါယ၊ လေ့လာအားရှိသည်၏အဖြစ် အလို့၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဘာဝနာယာတိ၊ ကား။ တဿေဝ သမာဓိဿ၊ ၏ပင်လျှင်။ ဝစိုယာ၊ ပွားခြင်း၎်။ ဗဟုလိကမ္မာယာတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကိရိယာယ၊ ပြုခြင်း၎်။ အလင်္ကာရာယာတိ၊ ကား။ တဿေဝ သမာဓိဿ၊ ၏ပင်လျှင်။ ပသာဓနပုတ္တိယာ၊ အဆင်တန်းဆာ ဖြစ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေ စသည်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်။ အလင်္ကာရာယ၊ အဆင်တန်းဆာ အလို့၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိက္ခာရာယာတိ၊ ကား။ အဝိပ္ပဋိသာရာဒိကဿ၊ အစရှိသော။ သမာဓိသမ္ဘာရဿ၊ သမာဓိ၏ အကြောင်းအဆောက်အဦ၏။ သိဒ္ဓိယာ၊ ပြီးခြင်းကြောင့်။ တဿေဝ သမာဓိဿ၊ ၏ပင်လျှင်။ ပရိက္ခာရာယ၊ ၎်။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရိက္ခာရသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမ္ဘာရဓတ္ထော၊ အဆောက်အဦအနက်ရှိ၏။ ကိမိဝ၊ မူ။ ယေ စ ခေါ။ပ။ သမုဒါနေတဗ္ဗာတိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ သမ္ဘာရဓာတိ စ၊ အဆောက်အဦဟူသည်မှာလည်း။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့အကြောင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ ပရိက္ခာရသဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါကို။ (ဝုတ္တော-၌ စပ်) ရထော။ပ။ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ အလင်္ကာရဓတ္ထော၊ အဆင်တန်းဆာ ဟူသော အနက်ရှိသည်ဟူ၍၎င်း။ (ဣတိ ကြေ) သတ္တဟိ။ပ။ အာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ပရိဝါရဓတ္ထော၊ အခြံအရံဟူသော အနက်ရှိသည်ဟူ၍၎င်း။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ကား ဆိုအပ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါပါဌ်၌။

အလင်္ကာရပရိဝါရာနံ၊ အလင်္ကာရနှင့် ပရိဝါရာတို့ကို။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘာရတ္ထောတိ၊ သမ္ဘာရအနက် ရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ပရိဝါရာယာတိ၊ ကား။ မူလကာရဏဘာဝေ-
နေဝ၊ အကြောင်းရင်း၏အဖြစ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပရိဝါရ။ပ။ သာဓနေန၊ အခြံအရံဖြစ်သော သတိ ဝီရိယ အစရှိသော တရားအထူးတို့ကို ပြီးစေသဖြင့်။ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ၊ အခြံအရံ၏ ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါရိပူရိယာတိ၊ ကား။ ဝသိဘာဝသမ္ပာပနေန စ၊ ဝသိဘောသို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနဘာဝါပါဒနေန စ၊ ပဒဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိပူဏ္ဏဘာဝသာဓနတော၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝေ၊ သို့။ သုပရိသုဒ္ဓသီလမူလကံ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော သီလလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ သမ္ဘာကာရပရိပူရံ၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်း အရာအားဖြင့် ပြည့်စုံသော။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဒဘောတော၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သောသူသည်။ (ယထာဘူတံ၊ စွာ။) ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ဇာနံ ပဿံ၊ သိသော မြင်သော သူသည်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့သောသူသည်။ [၈၂] ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သီလမူလကာနိ၊ သီလလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်သော။ သမာဓိပဒဋ္ဌာနာနိ၊ သမာဓိလျှင် ပဒဋ္ဌာန်ရှိကုန်သော။ ပယော-
ဇနာနိ၊ အကျိုးတို့ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို။ ဒဿိတာယ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ တဿာ၊ ထိုနိဗ္ဗိဒါ၏။ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ၊ ပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏ်အမြင်ကို။ ဒဿိတမေဝ၊ ပြအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) တသ္မိံ၊ ထိုယထာဘူတဉာဏ်အမြင်သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ၏။ အသိဇ္ဈနတော၊ မပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗိဒါပယော၊ စသည် တို့ကို။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝိဘတ္တာ ဝေ၊ ဝေဘန်အပ်ကုန်ပြီးသည် သာတည်း။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုခဲ့သောစကားရပ်၌။ ယထာဘူတ-
ဉာဏဒဿနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ နာမ်ရုပ်တို့ကို မြင်လော့ဉာဏ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အပတ။ပ။ ပရိယောသာနံ၊ အမြှိုက်မဟာနိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ သီလဿ ပယောဇနံ၊ သီလ၏အကျိုးကို။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ ပဟာနာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ သီလတ္ထံ၊ သီလအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊
 ငှါ။ ဣစ္ဆေစာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ပဇဟနံ၊ ပယ်ခြင်း
 သည်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓော၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသောချုပ်ခြင်းသည်။ ပဟာနံ၊ ပဟာန
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပဟာနပုဒ်၏။ ဘာဝသာဓနတံ၊ ဘာဝသာဓန၏
 အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ပဟာနန္တိ၊ ပ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊
 ဆက်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုပဟာန၏။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ သဘောတရား၏
 အဖြစ်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊
 အောက်(နှာ ၇၇)၌။ သံဝဏ္ဏိတမေဝ၊ ဖွင့်အပ်ခဲ့ပြီးသည်သာတည်း။ ဟိ၊ အကျိုး
 ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့သဘောတရားရအောင် ဖွင့်သည်ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုပဟာန
 ၏။ ဘီလဘာဝေါ၊ သည်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ၊ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တံတံ ပဟာနန္တိ၊
 ကား။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်း။ အဒိန္နာဒါနဿ၊ ကို။
 ပဟာနံ၊ ခြင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။ တံတံ ပဟာနံ၊ ထိုထိုပယ်ခြင်းသည်။
 တဿ တဿ ကုသလဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊
 ပယ်ခြင်းသည်။ မေတ္တာဒိကုသလဓမ္မဿ၊ မေတ္တာစသောကုသိုလ်တရား၏၎င်း။
 အဒိန္နာဒါနဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ စာဂါဒိကုသလဓမ္မဿ၊ စာဂစသော
 ကုသိုလ်တရား၏၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တဿ တဿ ကုသလဓမ္မဿ၊ ၏။
 ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ တည်ရာ
 သဘောအားဖြင့်။ ဟိ၊ ပဟာနသည် ကုသိုလ်တရား၏တည်ရာ ဖြစ်သည်ဟူ
 သော အဋ္ဌကထာစကားမှန်ပေ၏။ (တနည်း) ဟိ၊ ပဟာနသည် ကုသိုလ်တရား၏
 တည်ရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်ကြောင်းကား။ ပဟာနံ၊ ပါဏာတိပါတစသည်တို့၏
 မဖြစ်ခြင်းဟူသော ပယ်ခြင်းသည်။ (လဘတိ-၌စပ်) ယော၊ အကြင် (ပါဏာတိ-
 ပါတစသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော) ကုသိုလ်တရားသည်။ တသ္မိံ သတိ၊
 ထိုပယ်ခြင်းရှိလတ်သော်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရှိ၏။ (ပဟာနံ ဟိ ယော
 တသ္မိံ သတိ ဟောတိ-ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်) အသတိ၊ ထိုပယ်ခြင်း မရှိ
 လတ်သော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ န ဟောတိတိ-ဟု
 ရှိသင့်၏) တဿ၊ ထိုကုသိုလ်တရား၏။ ပတိဋ္ဌာနန္တိ ဝတ္တဗ္ဗဝံ၊ တည်ရာဟုခေါ်ဆို
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍ မိန့်ဆို
 တော်မူသောကြောင့်တည်း။ ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင်စိတ်အစဉ်သန္တာန်၌။

၁-အတ္ထ-သဒ္ဓါကို သဘာဝအနက်ရှိသည်ဟူ၍၎င်း ဘာဝ-နှင့် သဘာဝ-ကိုလည်း အနက်တူ
 ပရိယာယ်ဟူ၍၎င်းယူအပ်၏။ တနည်းကား ဘာဝ-နှင့်အတ္ထ-သည် ပရိယာယ်သဒ္ဓါဖြစ်သော
 ကြောင့် ပတိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာအနက်အားဖြင့်ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်သေး၏။

၂-ဤတွင် ဒဠိ၊ ကာရုဏဝါကျ ပြီးဆုံးသည်။ ထိုကြောင့် ကတော နောင် ပုဒ်မကြီးရှိစေ
 ရမည်။ ယသ္မိံ-စသည်ကား ဝိကမ္မာဘာဝ စသည်၏အဖွင့် ဖြစ်သည်။

ပါဏာတိပါတာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုပါဏာတိပါတစသည်တို့သည်။) တဿ၊ ထိုစိတ်အစဉ်သန္တာန်၏။ ပကမ္မဟေတုဝေါ၊ လှုပ်ရှားခြင်း၏အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တပ္ပဟာနံ၊ ထိုပါဏာတိပါတစသည်ကိုပယ်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ-ဥစပ်) ဝိကမ္မာဘာဝကရဏေနစ၊ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသည်ကိုပြုသဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ ပြုခြင်းကြောင့်လည်း။ သမာဓာနံ၊ ကောင်းစွာထားတတ်သူဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သေသပ္ပဟာနေသုပိ၊ ကြွင်းသောပဟာနတို့၌လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။ သမာဓာနံ၊ သမာဓာနဟူသည်။ သဏ္ဌပနံ၊ ကောင်းစွာထားခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ သံယမနံ၊ စောင့်စည်းခြင်း ကြပ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ (ဤအဖွင့် စဉ်းစားသင့်၏) ဣတရေ စတ္တာရေတိ၊ ကား။ ဝေရမဏိအာဒယော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပဟာနံ ဝိယ၊ ပဟာနကဲ့သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ဝေါဟာရမျှ ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှသည်။ န၊ မကုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း။ တတော တတောတိ၊ ကား။ တမှာ တမှာပါဏာတိပါတာဒိတော၊ ပါတစသည်မှ။ တဿတဿာတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတာဒိကဿ၊ ပါတစသည်ကို။ သံဝရဏဝသေန၊ ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ တဿတဿ သံဝရဿ၊ ထိုသို့သံဝရ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဤအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ပင် သံဝရဿ ဝသေန-ဟုပါဌ်ရှိမှ စာစပ်၍ ဖြစ်မည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤဒုတိယအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်၏) တဒုဘယ။ပ။ဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝေရမဏိဟိ စ၊ ကြပ်ကြောင်းတရားတို့နှင့်၎င်း။ သံဝရဓမ္မဟိစ၊ စောင့်စည်းသောတရားတို့နှင့်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာယ၊ ယှဉ်သော။ စေတနာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံတံအဝိတိက္ကမန္တဿာတိ၊ ကား။ တံတံပါဏာတိပါတာဒိ၊ ထိုသို့ပါဏာတိပါတစသည်ကို။ အဝိတိက္ကမန္တဿ၊ မလွန်ကျူးသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓမ္မသမ္ပဟဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေက္ခဏေပိ၊ တခုတည်းသောဓာတ်၌လည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

သီလသံကိလေသ, ဝေါဒါနဝဏ္ဏနာ

[၈၃] ၂။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ သံကိလိဿတိ၊ ညစ်ညူး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံကိလေသော၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသံကိလေသသည်။ ကော

၁-ဤအရာ၌ ယသ္မိ သန္တာနေ ပါဏာတိပါတာဒယော၊ တေ တဿ ပကမ္မဘာဝတဒါတိ ဟု “တေ” ဟူသောပုဒ်နှင့်တကွ ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်၊ သို့မှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှင်းမည်။

ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ခဏ္ဍာဒိဘာဝေါ သီလဿ သံကိလေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ တေတေ၊ ဤသဘောတရား ဖြင့်။ ဝေါဒါယတိ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ပြုစင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။ အခဏ္ဍာဒိဘာဝေါ၊ မကျိုးသောသီလစသည်၏ အဖြစ်ကိုရ၏။ ဝါ၊ မကျိုးခြင်း စသည်ကိုရ၏။ လာဘယသဒိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဉာတိ- အင်္ဂဇီဝိတာဒိနံ၊ ဆွေမျိုး အင်္ဂါ အသက်သည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက် ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) သတ္တသုပ၊ အန္တေ ဝါတိစ၊ အန္တေ ဝါဟူ၍၎င်း။ ဝေမဇ္ဈေတိစ၊ ဝေမဇ္ဈေဟူ၍၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တေသံ၊ ထိုအာပတ် အဖို့အစုတို့၏။ ဥဒ္ဓေသဒိပါဠိဝသေန၊ ဥဒ္ဓေသစသော ပါဠိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဟံ၊ မှန်၏။ အညော၊ ပါဠိအစဉ်မှတစ်ပါးသော။ ကောစိ၊ သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အနုက္ကမော၊ အာပတ်အဖို့အစုတို့၏ အစဉ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိပေ။ ခဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ ခဏ္ဍဝန္တိ၊ ကျိုးခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ခဏ္ဍိတံ၊ ကျိုးသည်။ ဆိဒ္ဓန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဆိဒ္ဓဟူသောဤပုဒ်၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ တည်း။ ပရိယန္တေ ဆိန္နသာဠကော ဝိယာတိ၊ ကား။ ဝတ္ထန္တေ၊ အဝတ်အထည်၏ အစွန်းအနား အဆုံး၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒသန္တေ၊ အမြိတ်အဆာ၏ အစွန်းအနားအဆုံး၌။ ဆိန္နဝတ္ထံ ဝိယ၊ ပြတ်သောအဝတ်ကဲ့သို့။

ဝေန္တိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဝုတ္တမာနာကာရေန၊ ဆိုအပ်လဘုံသော အခြင်း အရာဖြင့်။ မေထုနသယောဂဝသေနာတိ၊ ကား။ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေန၊ ရာဂ၏ ထကြွ ထိုးကျင်ခြင်း အားဖြင့်။ သဒိသဘာဝါပတ္တိယာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ မိထုနာနံ၊ သဘောတူသောသူတို့၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မေထုနံ၊ မည်၏။ နိဓဝနံ၊ မေထုန်အမှုကိုရ၏။ မေထုန-

၁-ဤအရာ၌ နိပဗ္ဗန်-ဟူသောပါဠိကား မကင်း။ ၎င်းမှာ မေထုန်ဟောမရှိ၊ အကြောင်း ဟောသာရှိသည်။ နိဓဝနံ-ဟူသော သီဟိန္ဒိမ္မဿ သင့်သည်၊ ၎င်းကို အမရကောသ အဘိဓာန် ဗြဟ္မဝဂ် ၅၇-ဂါထာ၌ မေထုန်ဟောပရိယာယ် ၅-ပုဒ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထား၏။ ထို၏အဖွင့် မဟေသုရဋ္ဌိကာ၌လည်း “နိတရံ ဓဝနံ ဟတ္ထပါဒါဒိစာလနမတြာတိ နိဓဝနံ”ဟု ဝစနတ္ထနှင့်တကွ ပြထား၏။ အတြိ၊ ဤမေထုန်အမှု၌။ နိတရံ၊ ပြင်းစွာ။ ဓဝနံ ဟတ္ထပါဒါဒိစာလနံ၊ လက်ခြေစသည်ကို လှုပ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဟံ၊ ထိုမေထုန်အမှုသည်။ နိဓဝနံ၊ မည်၏-ဟု အနက်ပြန်။ ဤ၌ နိတရံ-ပုဒ်ကား ပါဠိကျမ်းဂန်တို့၌ မထင်၊ သက္ကတ၌သာ ထင်သည်။ အဗျယနိပါတ်ဟူ၏။ ၎င်း၏အနက် များမှာ ၁။ အောက်သို့၊ ၂။ နိမ့်သောအသံဖြင့်၊ ကိုးတိုး၊ ၃။ အပြည့်အစုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကြွင်းမဲ့၊ ၄။ မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို၊ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကာမ၊ အလျှင်း၊ ၅။ အထူးသဖြင့်၊ ၆။ အလွန်၊ ပြင်းစွာ၊ ၇။ အတည့်အလင်း-ဟူသည်တို့ပင် ဖြစ်သည်။

ဝသေန၊ မေထုန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမာယောဂေါ၊ ယှဉ်တွဲပူးပေါင်းခြင်းသည်။
 မေထုန်သမာယောဂေါ၊ ဂမည်၏။ (မေထုန်သံဝါသပြုခြင်းကိုရ၏) ဣဓ ပန၊
 ဤ သတ္တဝိဓမ္မေထုန်သံယောဂဝသေန ပုဒ်၌ကား။ မေထုန်သံယောဂေါ ဝိယ၊
 မေထုန်အစွမ်းအားဖြင့် ပူးပေါင်းခြင်းကဲ့သို့ပင်တည်း။ ဝါ၊ မေထုန်သံဝါသနှင့်
 တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မေထုန်သံယောဂေါ၊ မည်၏။ (မေထုန်ငယ်နှင့်ယှဉ်
 ခြင်းဟူ၍သော်လည်း ပြန်ရာ၏) တဿ၊ ထိုမေထုန်ငယ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဓာတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစ္စာတိ၊
 ကား။ ဧကော၊ တဦးသော။ သမဏော ဝါ၊ ပြာဟ္မဏော ဝါတိ၊ ကား။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
 မတ္တေန၊ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်မျှဖြင့်။ သမဏော ဝါ၊ သမဏမည်သောသူသည်
 သော်၎င်း။ ဇာတိမတ္တေန၊ အမျိုးဇာတ်မျှဖြင့်။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပြာဟ္မဏ
 မည်သောသူသည်သော်၎င်း။ ဒွယံ ဒွယသမာပတ္တိန္တိ၊ ကား။ ဒွိဟိ ဒွိဟိ၊ မိန်းမနှင့်
 ယောက်ျားနှစ်ယောက် နှစ်ယောက်တို့သည်။ သမာပဋိတဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်သော
 အမှုသို့။ မေထုန်၊ မေထုန်အမှုသို့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ န ဟေဝ ခေါ သမာ-
 ပဋ္ဌတိ၊ မရောက်သည်သာတည်း။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ၏။ ဥစ္ဆာဒနံ၊ ဥစ္ဆာဒနဟူသည်။
 ဥဗ္ဗတ္တနံ၊ ချေးတွန်းပေးခြင်းတည်း။ သမ္မာဟနံ၊ နဟူသည်။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ နိပ်နယ်
 ပေးခြင်းတည်း။ သာဒိယတိတိ၊ ကား။ အဝေါသေတိ၊ သဘောတူလက်ခံ၏။
 တဒဿာဒေတိတိ၊ ကား။ တံ ဥစ္ဆာဒနာဒိ၊ ထိုချေးတွန်းပေးခြင်း စသည်ကို။
 အဘိရမတိ၊ ပျော်မွေ့နှစ်သက်၏။ နိကာမေတိတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။
 ဝိတ္တိန္တိ၊ ကား။ တုဋ္ဌိံ၊ အားရနှစ်သိမ့်ခြင်းသို့။ ဣဒမ္ပိ ခေါတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ဣဒန္တိ၊
 ဣဒံဟူသော ကေဝုဏ်စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်) ယထာဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်း
 (ဆိုအပ်ခဲ့သမျှ)သော။ သာဒိယနာဒိ၊ သာယာလက်ခံခြင်း စသည်ကို။ ခဏ္ဍ-
 ဘာဝါဒိဝသေန၊ ကျိုးသည်၏အဖြစ် စသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကံ၊ တခုတည်း
 တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ပိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝက္ခမာနံ၊
 ဆိုအပ်လတံသောအနက်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သမုစ္စယတ္ထော၊ ခြင်းအနက်ရှိ၏။
 ခေါ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဝဓာရဏတ္ထော၊ ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ပြဟ္မစာရိပဋိညဿ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူဟု ဝန်ခံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ယဒေတံ-နှင့်စပ်) ဒွယံ ဒွယသမာပတ္တိယံ၊ ရောက်အပ်သော မေထုန်
 အကျင့်သည်။ အသတိပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ မာတုဂါမဿ၊ ၏။ ယဒေတံ
 ဥစ္ဆာဒနနာပနသမ္မာဟနသာဒိယနာဒိ၊ အကြင်ချေးတွန်းပေးခြင်း ရေချိုးပေး

၁-အံ ဌ ၂-၂၈-၌ကား သုဂန္ဓကရဏေန ဥစ္ဆာဒနေန-ဟု ဖွင့်ထား၏။ ထိုအလို နံသ-
 လိမ်းပေးခြင်း-ဟု ပြန်သင့်၏။

၂-ပါဠိ၌ ပရိမဒ္ဓနံ-ပုဒ် သီးခြားရှိသောကြောင့် ဤအပွင့်ကား သင့်မည်မထင်၊ ပရိမသနံ
 ဟူ၍သော်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ဆုပ်နယ် ပွတ်သပ်ပေးခြင်းဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

ခြင်း ဆုပ်နယ်ပွတ်သပ်ပေးခြင်းတို့ကို သာယာလက်ခံခြင်း စသည်သည်။^၁ (အတ္တိ၊ ဇာ။) ဣဒ္ဓမ္မိ၊ ဤချေးကွန်းပေးခြင်းစသည်ကို သာယာလက်ခံခြင်း စသည် သည်လည်း။ ကေသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ ထိုမြတ်သော အကျင့်၏။ ခဏ္ဍာဒိဘာဝါပါဒနတော၊ ကျိုးခြင်းစသည်သို့ ရောက်စေတတ်သော ကြောင့်။ ခဏ္ဍမ္မိ၊ ကျိုးခြင်းလည်းမည်၏။ ဆိဒ္ဓမ္မိ၊ ပေါက်ခြင်းလည်းမည်၏။ သဗလမ္မိ၊ ကြောင်ကျားခြင်းလည်းမည်၏။ ကမ္မာသမ္မိ၊ စွန်းကွက်ခြင်းလည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုလို၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ခဏ္ဍာဒိဘာဝါပတ္တိယာ၊ ကျိုးသောသီလ စသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်။ အာရိသုဒ္ဓံ၊ မာင်ကြယ်သော၊ ဝါ၊ မစင်မကြယ်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သည်မည်၏။ န ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်စွာ ကျင့်သည်မမည်။ မေထုန- သံယောဂေန၊ မေထုန်နှင့်ယှဉ်ခြင်းနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်သာမည်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျင့်၏။ န ဝိသံယုတ္တော၊ မယှဉ်သည်မမည်။ ဝါ၊ မယှဉ်မူ၍ ကျင့်သည်မဟုတ်။ တတော စ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ ဇာတိစသည်တို့မှ။ ပရိမုတ္တိ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ အယံ ဝုစ္စတိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။

သဉ္ဇေတိတိ၊ ကား။ ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသာအလိုအားဖြင့်။ မဟာ- ဟသိတံ၊ သည်းစွာရယ်ခြင်းကို။ ဟသတိ၊ ရယ်၏။ သံကိဋ္ဌတိတိ၊ ကား။ ကာယ- သံသဂ္ဂဝသေန၊ ကိုယ်လက်နှီးနှောသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကိဋ္ဌတိ၊ ကစား ကျီစယ်၏။ သံကေလာယတိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ မာတုဂါမံ၊ ကို။ [၈၄] ကေလာယန္တော၊ မြတ်နိုးယုယလျက်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ စက္ခုနာတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ စက္ခုန္တိ၊ ကား။ မာတုဂါမဿ၊ ။ စက္ခု၊ ကို။ ဥပနိဇ္ဈာယတိတိ၊ ကား။ ဥပေစ္စ၊ ကပ်၍။ နိဇ္ဈာယတိ၊ စူးစူး စိုက်စိုက်ရှု၏။ ဩလောကေတိ၊ စိုက်၍ကြည့်၏။ တိရောကုနာတိ၊ ကား။ ကုနုဿ၊ နံရံ၏။ ပရတော၊ တဖက်မှ။ တိရောပါကာရာ၊ တိရောပါကာရ ပုဒ်သည်။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ မတ္တိကာမယာ၊ မြေညက်ဖြင့်ပြီးသော။ ဘိတ္တိ၊ နံရံသည်။ ကုနု၊ ကုနုမည်၏။ ဣဋ္ဌကာမယာ၊ အုဋ်ဖြင့်ပြီးသော။ (ဘိတ္တိ၊ သည်။) ပါကာရာ၊ ပါကာရမည်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပေါရိသတော၊ ယောက်ျားတသူ (လက်ခုပ်တဖောင်)ထက်။ ဒိယစုရတနုစ္စပ္ပ- မာဏာ၊ တတောင်ထွာမြင့်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ယာကာစိ၊ အမှတ်

၁-ဤ၌ ပရိမုဒ္ဓန-ပုဒ် မရှိသည်ကိုထောက်လျှင် “ဋီကာဆရာကြည့်ရှုသော အင်္ဂုတ္တရပါဠိ၌ ပရိမုဒ္ဓန-ပုဒ် မရှိသောကြောင့်ပင် သမ္မာဟန-ပုဒ်ကို ‘ပရိမုဒ္ဓန’-ဟု ဖွင့်လေသလော”ဟူ၍ စဉ်းစားဖွယ်ရှိ၏။

မရှိသော။ ဘိတ္တိ၊ သည်။ ကုဋ္ဌံ၊ မည်၏။ ကုဋ္ဌတော၊ ကုဋ္ဌထက်။ အဓိကော၊ လွန်သောအရံအတားသည်။ ပါကာရော၊ မည်၏။

အဿာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မစာဒီပဋိညဿ၊ ဝန်ခံသောသူ၏။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ဝတသမာဒါနတော၊ ကျင့်ဝတ်ကိုဆောက်တည်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ ကာမဂုဏေဟိတိ၊ ကား။ ကာမကောဠာသေဟိ၊ ကာမအဖို့ လိုချင်စရာအဖို့ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတန္တိ၊ ကား။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ အပ္ပိတံ၊ ရောက်စေအပ်လျက်။ သဟိတံ၊ တကွဖြစ်လျက်။ သမဂီဘူတန္တိ၊ ကား။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံလျက်။ ပရိစာရယမာနန္တိ၊ ကား။ ကီဠန္တိ၊ ကစားကျီစယ်နေသည်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပဌဟိယမာနံ၊ လုပ်ကျွေးပြုစုအပ်သည်ကို။ ပဏိဓာယာတိ၊ ကား။ ပတ္ထေတွာ၊ တောင့်တ၍။ သီလေနာတိအာဒိသ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ယမနိယမာဒိသမာဒါနဝသေန၊ ယမ နိယမစသည်ကို ဆောက်တည်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အဝီတိက္ကမဝသေန၊ မလွန်ကျူးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝတံ၊ ဝတမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥဘယမ္ပိ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၊ မလွန်ကျူးခြင်း နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ သီလံ၊ မည်၏။ ဒုက္ကရစရိယာဝသေန၊ ပြုနိုင်ခဲ့သော အကျင့် ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သောအကျင့်သည်။ ဝတံ၊ ဝတမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံတံအကိစ္စသမ္ပတတော၊ မပြုသင့်သောအမှုဟု သမုတ်အပ်သော ထိုထိုအမှုမှ။ နိဝတ္တိလက္ခဏံ၊ ဆုတ်နှစ်ကြဉ်ရှောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အကျင့် သည်။ သီလံ၊ မည်၏။ တံတံသမာဒါနဝတော၊ ထိုထိုဆောက်တည်ခြင်းရှိသော သူ၏။ ဝေသဘောဇနကိစ္စကရဏာဒိဝိသေသပဋိပတ္တိ၊ အသွင်အပြင်(ကိုဆောင် ခြင်း) အစာအမှုကိစ္စကို ပြုခြင်းစသည်ဖြင့် ထူးသောအကျင့်သည်။ (သိမ္မုဉ္ဇ ကိစ္စကရဏာဒိအရာတွင် ကိစ္ဆာစရဏာဒိ-ဟု ရှိ၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ကျင့်ခြင်း စသည်ဖြင့် - ဟု အနက်ပြန်) ဝတံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗဘာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်း အရာအားဖြင့်လည်း။ ဒုက္ကရစရိယာ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်ကို ကျင့်ခြင်းသည်။ တပေါ၊ တပမည်၏။ မေထုနဝိရတိ၊ မေထုန်မှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်မည်၏။

သဗ္ဗသောတိ၊ ကား။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဘေဒေနာတိ၊ ကား။ အဝီတိက္ကမေန၊ မလွန်ကျူးခြင်းဖြင့်။ အပရာယ၊ တပါးသော။ ပါပဓမ္မာနံ အနုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ယုတ်မာသောတရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဂုဏာနံ ဥပ္ပတ္တိယာစ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စပ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌၌၊ ဝါ၊ ထိုပါပဓမ္မတို့တွင်။ ကုဇ္ဈန- လက္ခဏော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသောတရားသည်။ ကောဓော၊ ကောဓမည်၏။ (တနည်း) ကောဓော၊ ကောဓသည်။ ကုဇ္ဈနလက္ခဏော၊

လက္ခဏာရှိ၏။ ဥပနာဟော၊ သည်။ ဥပနန္ဒနလက္ခဏော၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏။ မက္ခော၊ သည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဂုဏမက္ခလက္ခဏော၊ ဂုဏ်ကျေး
ဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပဋ္ဌာသော၊ သည်။ ယုဂဂါဟလက္ခဏော၊
ထမ်းပိုးထမ်းအလား တန်းတူထားခြင်း (ဂုဏ်ရည်တူအစုံအားဖြင့် ယူခြင်း)
ဖက်ပြိုင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣဿ၊ သည်။ ပရသမ္ပတ္တိဥသုယနလက္ခဏာ၊
သူတပါး၏စည်းစိမ် (ပြည့်စုံခြင်း)ကို ငြူစုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။
အတ္တခမ္ပတ္တိနိဂူဟနလက္ခဏံ၊ မိမိ၏ စည်းစိမ်ကို လျှိုဝှက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
မာယာ၊ သည်။ သန္တဒေါသပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ၊ ရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးကွယ်ခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏။ သာဠေယံ၊ သည်။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏံ၊ မရှိသော
ဂုဏ်ကို ဖော်ပြချီးမွမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထမ္ဘော၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။
ထဒ္ဓဘာဝလက္ခဏော၊ (ရှိသေညွတ်ကိုင်မှုကို မပြုနိုင်အောင်) ခက်ထန်
တောင့်တင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သာရမ္ဘော၊ သည်။ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော၊
(နှိမ်ချိုးလိုသဖြင့်) သူ့ ထက်ကျောအောင်ပြုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ မာနော၊ သည်။
ဥန္နတိလက္ခဏော၊ မြင့်မောက်တက်ကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အတိမာနော၊ သည်။
အဗ္ဘုန္နတိလက္ခဏော၊ အလွန်မြင့်မောက်တက်ကြွခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ မဒေါ၊
သည်။ မဇ္ဇနလက္ခဏော၊ မာန်ယစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပမာဒေါ၊ သည်။ စိတ္တ-
ဝေါသဂ္ဂလက္ခဏော၊ စိတ်ကိုမစောင့်ထိန်းပဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ လောဘမောဟဝိပရိတမနသိကာရာဒိနံ၊ လောဘမောဟ
ဖောက်ပြန်သော နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်သိမ်းယူ
ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဣဒါနိ၊ ဌ။ အဇဏာဒိဘာဝေါ ပနာတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ
အတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကိုပင်လျှင်။ ပါကဋတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှား
သည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ယာနိ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။
အနုပဟတာနီတိ၊ ကား။ အနုပဒ္ဓုတာနိ၊ ကပ်၍မနှိပ်စက်အပ်ကုန်။ ဝိဝဋ္ဌူပ-
နိဿယတာယ၊ ဝဋ္ဌ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တဏှာဒါသ-
ဗျတော၊ တဏှာ၏ကျွန်အဖြစ်မှ။ မောစနေန၊ လွတ်စေခြင်းကြောင့်။ ဘုဇိဿ-
ဘာဝကရဏံ၊ ကိုယ့်အရေးကိုယ်ပိုင်သူ (လွတ်လပ်သူ) အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏။
အဝိညူနံ၊ ပညာမဲ့သူတို့၏။ အပ္ပမာဏတ္တာ၊ စံချိန်ပမာဏမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဝါ၊ စံချိန်စာရင်းမဝင်သောကြောင့်။ ဝိညူဟိ ပသတ္တတ္တာတိ၊ ဟူ၍။
ငုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာဝစနတ္ထမှ တနည်းကား။ ဧတေသံ၊ ဤသီလတို့၏။
ပယောဇနံ၊ အကျိုးကား။ သမာဓိသံဝတ္တနံ၊ သမာဓိကိုဖြစ်စေခြင်းပေတည်း။
ဝါ၊ သမာဓိကိုဖြစ်စေခြင်းဟူသော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ (အတ္ထံ၊ ရှိ၏။)
ဝါ၊ တနည်း။ သမာဓိသံဝတ္တနေ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။ နိယုတ္တာနိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

ဝါ၊ ယှဉ်စေအပ် ချထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ မည်ကုန်၏။ နိဒ္ဒါနေန၊ မှန်းခြင်းဖြင့်။ သဿသမ္ပတ္တိ ဝိယ၊ ကောက်ပင်၏ ပြည့်စုံခြင်းကဲ့သို့။ ပဋိပက္ခဝိဂမေန၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တို့၏ ကင်းခြင်းဖြင့်။ သီလသမ္ပဒါ၊ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ ၁၊ ထိုသီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ [၈၅] တတ္ထ၊ ထိုသီလပျက်ခြင်း၌။ ဒေါသဒဿနေ၊ အပြစ်ကို မြင်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဝိပတ္တိယာ စ အာဒိနဝဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နိသမ္ပကာရီနံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ပြုလေ့ရှိသောသူတို့၏။ ပယောဇနဂရုကတာယ၊ အကျိုး၌ အလေးပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌဂုဏေယေဝ၊ မြင်အပ်ပြီးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိသော အမှု၌သာလျှင်။ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ ကောင်းစွာပြုကျင့်ခြင်းသည်။ (သမ္ပုပ္ပတ္တိဟူသော သီဟိဋ္ဌမူက သာ၍ကောင်းသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလ။ပ။ဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအပြစ်အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင်။ သီလဝိပတ္တိယာ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်ကို။ သီလသမ္ပဒါယ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတအာနိသံသပဋိပက္ခတော၊ အောက်၌ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာနိသင်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၉ ပြန်ကြည့်) ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ၊ ထိုအနက်ကို။ သုပိညေယျန္တိ၊ သိလွယ်ပြီဟု နှလုံးသွင်း၍။ အဝိတ္ထာရေတွာ၊ မချဲ့မူ၍။ ပကာရန္တရေဟိ၊ တပါးသောအပြားတို့ဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အပိ စာတိ၊ အပိ စဟူ၍။ ဝါ၊ အပိ စ အစရှိသည်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ သီလသမ္ပဒါ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ မနုညဘာဝကာရဏံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ သီလဝိပတ္တိ၊ သည်။ အမနုညဘာဝကာရဏံ၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုဿိလော။ပ။ မနုဿာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗတော၊ စက်ဆုပ်အပ်သောကြောင့်။ အနုသုဿနိယော၊ မဆုံးမအပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒုက္ခိတောတိ၊ ကား။ သဉ္ဇာတဒုက္ခော၊ ဖြစ်သောဆင်းရဲရှိသည်။ ဝိပုဋ္ဌိသာရိတိ၊ ကား။ မေ၊ သည်။ ကလျာဏံ၊ ကောင်းမှုကို။ အကတံ ဝတ၊ မပြုမိလေစွတကား။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္ဆာနုတာပီ၊ နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်းရှိသည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဍောတိ၊ ကား။ ဂုဏဝဏ္ဏေန စ၊ ဂုဏ်ဟူသောအဆင်းမှ၎င်း။ ကာယဝဏ္ဏေန စ၊ ကိုယ်၏ အဆင်းမှ၎င်း။ ဝိရဟိတော၊ ကင်းသည်။ အဿာတိ၊ ကား။ ဒုဿိလဿ၊ သီလမရှိသူ၏။ ။တေဿ၊ ဤအဝတ်အား၊ ဝါ၊ ဤဒုဿိလအား။ သမ္ပဿိတာနံ၊ တွေ့ထိသူတို့အား။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသော။ ဒုက္ခာဝဟော၊ ဆင်းရဲကိုဆောင်တတ်သော။ သမ္ပယော၊ အတွေ့သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသမ္ပယော၊ မည်၏။ ဂုဏာနုဘာဝါဘာဝတော၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသော အာနုဘော်မရှိခြင်း

ကြောင့်။ အပ္ပံ၊ အနည်းငယ်ကို။ အရွတ်၊ ထိုက်တန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဝ္ဓေါ၊ မည်၏။ အနေက။ပ။ ဝိယာတိ၊ ကား။ အနေကဝဿသမ္ပဟေ၊ များစွာသောနှစ်အပေါင်း၌၊ ဝါ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ၌။ သဉ္စိတုက္ကာရာဝါဇ္ဇော ဝိယ၊ စုမ္ဗိသောကျင်ကြီးရှိသော မောင်တိုင်းကဲ့သို့။ ဒုဗ္ဗိသောမနော၊ သုတ်သင် နိုင်ခဲ့သည်။ သောဓေဝံ၊ သုတ်သင်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျော၊ ပစ္စမ်းနိုင် သည်။ ။ဆဝါလာတံ၊ ဆဝါလာတဟူသည်။ ဆဝဉ္စာဟေ၊ သူသေကောင် ဖုတ်ရာ၌။ သန္တဇ္ဇနုပ္ပကံ၊ ထိုးဆွလျက် ပြုပြင်ပေးသော တံရှူးဝါးတည်း။ ဥဘတော ပရိဗာဟိရေတိ၊ ကား။ သာမညတော စ၊ ရဟန်းအဖြစ်မှ၎င်း။ ဂိဟိဘောဂတော စ၊ လူ၏စည်းစိမ်ဥစ္စာမှ၎င်း။ ပရိဟိနော၊ ဆုံးရှုံး၏။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏။ ဝေရီ၊ ရန်သူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဝေရီ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တေဿ၊ ဤသူအား။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည်။ ဝေရီ၊ ရန်သူတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဝေရီ၊ မည်၏။ သော ဝေ၊ ထိုသဗ္ဗဝေရီသည်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗဝေရိကော၊ မည်၏။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားကိုရ၏။ သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံဝါသာရဟော၊ မည်၏။ သဒ္ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မေ စ၊ သဒ္ဓမ္မ၌၎င်း။ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မေ စ၊ ၌၎င်း။

အဂ္ဂိ။ပ။ ဘာဂိတာယာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ အတ္တံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရတော၊ ဖြင့်။ ဒဿော၊ ငှါ။ ဒုဿီလာနဉ္စိတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ ပဉ္စကာမဂုဏပရိဘောဂသုခေ စ၊ ကာမဂုဏငါးပါးကို သုံးဆောင်ခြင်းနှင့် စပ်သော ချမ်းသာ၌၎င်း။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ကရိယမာနဝန္ဓနာမာန နာဒိသုခေ စ၊ ပြုအပ်သော ရှိခိုးခြင်း မြတ်နိုးခြင်း စသည်နှင့်စပ်သော ချမ်းသာ

၁-သံ+တဇ္ဇ+ယု တို့ဖြင့်ပြီးသော သန္တဇ္ဇနု-ပုဒ်သည် ခြိမ်းချောက်သည်၊ မြည်တုန် မောင်းမဲသည်ဟူသော အနက်တို့၌သာ ထင်ရှားပေသည်။ ထိုတွင် ဤ၌ကား လူသေကောင် ကို ခြိမ်းချောက်သကဲ့သို့ ထိုးဆွကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် တံရှူးဝါးကို သန္တဇ္ဇနု-ဟု ခေါ်သည်ဟုဆိုလျှင်သင့်ရာ၏။ သို့သော် ဤဋီကာ ၁-၃၅၆-၌ ဆဝါလာတန္တိ ဆဝဒဟနာ- လာတံ စိတကာယံ သန္တဇ္ဇနုဗျူကန္တိပိ ဝဒန္တိ-ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် ဤအနက်သည် ပရဝါဒဖြစ်၍ သူသေကောင်ဖုတ်သည့် ထင်းကလားဟူသောအနက်သာလျှင် ဋီကာဆရာ၏ သကဝါဒဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ၎င်းအနက်ကိုသာ ယူသင့်၏။ မှန်ပေ၏။ ဤ ဆဝါလာတ-ပုဒ်သည် သံယုတ် ၂-၇၇ အဂ္ဂိတ္တရ ၁-၄၀၈ ဣတိဝုတ် ၂၅၅-ပါဠိတို့၌ လာ၏။ သံ ၄ ၂-၂၇၈၊ ဣတိ ၄ ၂၇၉ တို့၌ “ဆဝါလာတန္တိ ဆဝါနံ ဒုဗ္ဗိသော အလာတံ ဥဘတော ပဒိတ္တံ မဇ္ဈေ ဂူထကတန္တိ ပမာဏေန အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္ထံ ဒွိသု ဌာနေသု (ကောဋီသု) အာဒိတ္တံ မဇ္ဈေ ဂူထမက္ခိတံ”ဟု ပြဆိုထား၏။

၂-သံ ၂-၇၇ စသည်နှင့်အညီ သာမညတ္ထတော-ဟု ရှိသင့်၏။ ရဟန်းအဖြစ်၏အကျိုး ရဟန်းပြုခြင်း၏အကျိုးမှ-ဟူ၍ အနက်ပြန်ရာ၏။

ဦးရင်း။ အဿာဒေန၊ သာယာသဖြင့်။ ဂဓိတစိတ္တာ၊ မဂ်မောသောစိတ်ရှိသူတို့သည်။ ပဉ္စကာမ။ပ။ စိတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုမဂ်မောသောစိတ်ရှိကုန်သော။ ။တေဿ၊ ဤဒုက္ခအား။ တေ ယထာဝုတ္တသုခဿာဒါ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့သမျှသောချမ်းသာ၌ သာယာခြင်းဟူကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပ္ပစ္စယံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ (တပ္ပစ္စယံ-ပုဒ်ကို ဒုက္ခံ-နှင့် စပ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏)

ပဿထ နောတိ၊ ကား။ ပဿထ န၊ တွေ့မြင်ကုန်၏လော။ အပိ ပဿထ၊ တွေ့မြင်ကုန်၏လော။ မဟန္တန္တိ၊ ကား။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြောကြီးမားသော။ အဂ္ဂိက္ခန္တန္တိ၊ ကား။ အဂ္ဂိသမူဟံ၊ မီးအပေါင်းကို။ အာဒိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပဒိတ္တံ၊ အလွန်တောက်ပသော။ သမ္ပဇ္ဇလိတန္တိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အစ္စိဝိပ္ပုလိဂ်ဂါနိ၊ မီးလျှံ မီးပွားတို့ကို။ မုဉ္ဇန္တိ၊ လွတ်လျက်- ထွက်စေလျက်။ ပဇ္ဇလိတံ၊ တောက်ပသော။ သဇ္ဇောတိဘူတန္တိ၊ ကား။ သပ္ပဘံ၊ အရောင်နှင့်တကွသော။ သမန္တတော ဥဠိတာဟိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ထကုန် ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော။ ဇာလာဟိ၊ မီးလျှံတို့ဖြင့်။ ဧကပ္ပဘာသမုဒယဘူတံ၊ တခုတည်းသော အရောင်အပေါင်း - တခဲနက်အရောင်အပေါင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ ကိ မညထာတိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတံသော။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ကိ မညထ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ။ဣတိ၊ သို့။ အနုမတိဂဟဏတ္ထံ၊ အလိုကိုယူခြင်း စုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုစ္ဆတိ၊ မူ၏။ အာလိဂေတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဂူဟိတု၊ ပွေ့ဖက်၍။ ဥပနိသိဒေယျာတိ၊ ကား။ တေနော အာလိဂ်နေန၊ ထိုပွေ့ဖက်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဥပေစ္စ၊ ကပ်၍။ နိသိဒေယျ၊ ထိုင်နေရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယဒတ္ထံ၊ အကြင်အကျိုးငှါ။ သတ္တာ၊ သည်။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာလိဂ်နဉ္စ၊ မီးပုံကြီးကို ပွေ့ဖက်ခြင်းကိုရင်း။ ကညာလိဂ်နဉ္စ၊ သတို့သမီးကို ပွေ့ဖက်ခြင်းကိုရင်း။ အာနေသိ၊ ဆောင်ပြတော်မူ၏။ တမတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ [၈၆] အာရောစယာမိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ အာရောစယာမိတိ၊ ကား။ အာမန္တေမိ၊ မိန့်ကြားအံ့။ ဝေါတိ၊ ကား။ တုမေ၊ သင်တို့ကို။ ပဋိဝေဒယာမိတိ၊ ကား။ ပဗောဓေမိ၊ သိနားလည်စေအံ့။ ဒုဿီလဿာတိ၊ ကား။ နိဿီလဿ၊ သီလမရှိသော။ သီလဝိရဟိတဿ၊ သီလမှကင်းသောသူ၏။ ဝါ၊ အား။ ပါပဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ ဒုဿီလတ္တာ ဝေ၊ သီလမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဟိနဇ္ဈာသယတာယ၊ ယုတ်ညံ့သော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ လာမကသဘာဝဿ၊ ယုတ်ညံ့သောသဘောရှိသော။ အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရဿာတိ၊ ကား။ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာဒိတာယ၊ မစင်ကြယ်သော ကိုယ်အကျင့်ရှိသူ စသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသုစိဿ၊ မစင်ကြယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။

သင်္ကာယ၊ ယုံမှားတွေးတောခြင်းဖြင့်။ သရိတဗ္ဗသမာစာရဿ၊ အောက်မေ့အပ်သော အကျင့်ရှိသော။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုဿိလော၊ သည်။ (ဟောတိ-၌စပ်) အသာရပ္ပံ၊ မလျောက်လတ်သော။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသော အမှုကိုသာလျှင်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ကုန်၍၊ ဝါ၊ မြင်ကုန်လတ်သော်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ အသုကေန၊ ဤမည်သောသူသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပရေသံ၊ တပါးသော သိတင်းသုံးဘော်တို့သည်။ အာသကံနိယောဝ၊ ယုံမှားသင်္ကာရှိအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေနစိဒေဝ၊ ကရဏိယေန၊ တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်သာလျှင်။ မန္တယန္တေ၊ တိုင်ပင်နှိုးနှောကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်လတ်သော်။ ကစွံ၊ အသို့နည်း။ ဣမေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ မယာ၊ ငါသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဇာနိတွာ၊ သိကုန်၍။ မန္တန္တိ န ခေါ၊ တိုင်ပင်ကြလေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ သင်္ကာယ၊ ဖြင့်။ သရိတဗ္ဗသမာစာရော၊ အောက်မေ့အပ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တဿာတိ၊ ကား။ လဇ္ဇိတဗ္ဗတာယ၊ ရှက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗကမ္မန္တဿ၊ ဖုံးကွယ်အပ်၊ ဖုံးကွယ်သင့်သော အမှုရှိသော။ အဿမဏဿာတိ၊ ကား။ န သမဏဿ၊ ရဟန်းမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ရဟန်းမဟုတ်ပါပဲလျက်။ သလာကဂ္ဂဟဏာဒိသု၊ သံသိကစာရေးတန်မဲကို ခံယူခြင်းစသည်တို့၌။ အဟမ္ပိ သမဏောတိ၊ ငါသည်လည်း ရဟန်းဟူ၍။ မိစ္ဆာပဋိညာယ၊ မဟုတ်မတရား ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ သမဏပဋိညဿ၊ ရဟန်းဟု ဝန်ခံသော။ အသေဌစာရိတာယ၊ အမြတ်ကို ကျင့်လေ့မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗြဟ္မစာရိဿ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ကျင့်သူမဟုတ်ပါပဲလျက်။ ဥပေါသထာဒိသု၊ ဥပုသ်ကံစသည်တို့၌။ အဟမ္ပိ ဗြဟ္မစာရိတိ၊ ငါသည်လည်း မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူဟူ၍။ မိစ္ဆာပဋိညာယ၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မစာရိပဋိညဿ၊ ဝန်ခံသော။ ပူတိနာ၊ ပုပ်သော။ ကမ္မေန၊ အမှုဖြင့်။ သီလဝိပတ္တိယာ၊ သီလပျက်ခြင်းသည်။ အန္တော၊ အတွင်းသို့။ အနုပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တောပူတိကဿ၊ အတွင်း၌ပုပ်သော သဘောရှိသော။ ဆဟိဒ္ဓါရေဟံ၊ တို့မှ။ ရာဂါဒိကိလေသာနုဝဿနေန၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာ မိုးရေအစဉ် ရွာသွန်းခြင်းဖြင့်။ တိန္တတ္တာ၊ စိုစွတ်စေအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်။ အဝဿုတဿ၊ ကိလေသာ မိုဃ်းရေဖြင့် စိုစွတ်သော။ သဉ္ဇာတရာဂါဒိကစာရတ္တာ စ၊ ဖြစ်ပေါ်သော ရာဂအစရှိသော အမှိုက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သီလဝန္တေဟိ၊ သီလရှိသူတို့သည်။ ဆဉ္ဇေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ စွန့်ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကသမ္မုဇာတဿ၊ အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သော။ ။ဟိန္ဒုပမဘူတာယ၊ ယုတ်လျော့သော ဥပမာဖြစ်သော။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓုပမာယ၊ မီးပုံဥပမာဖြင့်။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေဒေဝ တဿ ဝရန္တိ၊

ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒဿဘူ၊ ပြတော်မူပြီး၍။
ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒဿသိ၊ မူပြီ။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဇာ။

ဝါဠုရဇ္ဇယာတိ၊ ကား။ ဝါဠုဟိ၊ သားမြီးမျှင်တို့ဖြင့်။ ကတရဇ္ဇယာ၊
ပြုအပ်သောကြိုးဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုသားမြီးကြိုးသည်။ ခရတရာ၊ သာ၍
ကြမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ သံသေယျာတိ၊ ကား။ ပဓံသနဝသေန၊ ပြစ်မှား
ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သံသေယျ၊ ပွတ်တိုက်ရာ၏။ တေလဓောတာယာတိ၊
ကား။ တေလေန၊ ဆီဖြင့်။ နိသိတာယ၊ သွေးအပ်သော။ ပဇ္ဇောရသ္မိန္တိ၊ ကား။
ပတိဉရသ္မိ၊ ရင်၏ရှေးရှု၌။ ဥရာဘိမုခံ၊ ရင်သို့ရှေးရှု။ ဥရမဇ္ဈေ၊ ရင်ဝအလယ်၌။
ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အယောသင်္ကနာတိ၊ ကား။ သဏ္ဌာသေန၊ ညှပ်
ဖြင့်။ ဖေဏုဒ္ဒေဟကန္တိ၊ ကား။ ဖေဏံ၊ အမြှုပ်ကို။ ဥဒ္ဒေဟေတွာ၊ ဖြစ်ပွားလျက်
တက်စေ၍။ အနေကဝါရံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ဖေဏံ၊ အမြှုပ်ကို။ ဥဋ္ဌပေတွာ၊
တက်စေ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

တေဿ၊ ဤကာမသုခအား။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာလိင်နဒုက္ခတောပိ၊ မီးပုံကိုပွေဖက်
ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောဆင်းရဲထက်လည်း။ အဝိမတ္တဒုက္ခတာယ၊ လွန်သော
အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆင်းရဲ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကဋ္ဌကဘူတံ၊ ခါးစပ်ခံခက်
သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဟူသော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဇာ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ။ ပ။ ဖလံ၊ မည်၏။ ကာမသုခံ၊ ကာမချမ်းသာကို။ အဝိဇ-
ဟတော၊ မစွန့်သော။ ဘိန္နသီလဿ၊ ပျက်သောသီလပျိုသော။ ဒုဿီလဿ၊
သီလမဲ့သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ သုခံ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့
နည်း။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သာဒေနတိ၊
ကား။ သာဒိယနေ၊ သာယာလက်ခံခြင်း၌။ (အောက်၌ပြထားသောထင်ချက်
အတိုင်းရှိမှ ဆန်းလက္ခဏာညီသောစာကိုယ်မူနှင့်ညီမည်) ယန္တိ၊ ကား။ အဉ္ဇလိ-
ကမ္မသာဒနံ၊ အကြင်လက်အုပ်ချီမှုကိုသာယာလက်ခံခြင်းသည်။ အသီလိနောတိ၊
ကား။ ဒုဿီလဿ၊ ဇာ။ ဥပဟတန္တိ၊ ကား။ သီလဗျသနေန၊ သီလပျက်စီးခြင်း
ဖြင့်။ ဥပဒ္ဓုတံ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်အပ်သော။ ခတန္တိ၊ ကား။ ကုသလမူလာနံ၊
ကုသိုလ်၏အရင်းအမြစ်တို့ကို။ ခဏနေန၊ တူးဖြိုဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်။ ခတံ၊ တူးဖြို
ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂုဏသရီရေ၊ ဂုဏ်ဟူသောကိုယ်၌။ ခဏိတံ၊
တူးဖြိုဖျက်ဆီးအပ်သော။ (ဂုဏံ သရီရေ-ဟူသောပါဌ်ကား သင့်အံ့မထင်၊
ဂုဏသရီရေ-ဟူသော သီ၊ သျာမူသာ သင့်သည်) ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
သဗ္ဗဘယေဟိတိ၊ ကား။ အတ္တာနုဝါဒါဒိသဗ္ဗဘယေဟိ၊ အတ္တာနုဝါဒစသော
ဘေးခပ်သိမ်းတို့မှ။ ။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ သဗ္ဗဟိ၊
ကုန်သော။ အဓိဂမသုခေဟိ၊ ရအပ်သောချမ်းသာတို့မှ။

[၈၇] ဝုတ္တပ္ပကာရဝိပရိတတောတိ၊ ကား။ သီလဝိပတ္တိယံ၊ ဌ။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-
ပဋိပက္ခတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့သောအခြင်းအရာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ ဒေဝ-
မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မနာပေါ၊ နှလုံးကိုတိုးပွားစေတတ်သည်။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ကာယဂန္ဓောပိ။ပ။အပိ
ဒေဝါနန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်ဌ။ ဂန္ဓော ဣသိနံ စိရဒိက္ခိတာနန္တိအာဒိကာ၊ စိရဒိက္ခိတာနံ
ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ဂါထာ၊ တို့ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ၊ ချဲ့အပ်ကုန်၏။ အဝိဿာ-
တိတိ၊ ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဿာတိ၊ အပိတ်အပင်အဆီးအတားမရှိကုန်။ ဝေပန္နာဒိပရိ-
ကိလေသာ၊ သတ်ခြင်းနှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသည်ဖြင့် ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်
သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ၊ မျက်မှောက်အတ္တဘော၌ တွေ့မြင်အပ်ကုန်သော။ အာသ-
ဝါ ဥပဒ္ဒဝါ၊ ဘေးရန်ဥပဒ္ဒဝေါတို့သည်။ ။သမ္ပရာယိကဒုက္ခာနံ၊ တမလွန်၌ဖြစ်
သောဆင်းရဲတို့၏။ မူလံ နာမ၊ အရင်းအမြစ်မည်သည်ကား။ ဒုဿိလုံ၊ သီလမဲ့သူ
၏အဖြစ်တည်း။ အန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကန္တံ၊ လွန်မြောက်သည်
ဟည်း။ အစ္ဆန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို လွန်မြောက်သည်။ (အဆုံးဟူ၍ မရှိ
ကော့ပဲ အစဉ်ထာဝရတည်သော သဘောကိုရသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းကို စင်စစ်-
ဟူ၍ ဝေါဟာရ အနက်ပြန်ကြသည်) အစ္ဆန္တံ၊ အဆုံးကိုလွန်၍၊ ဝါ၊ အဆုံး
မရှိသူ၍၊ ဝါ၊ စင်စစ်။ သန္တာ၊ ငြိမ်းအေးသည်တည်း။ အစ္ဆန္တသန္တာ၊ အဆုံးမရှိ
တာဝရငြိမ်းအေးသည်။ ဝါ၊ စင်စစ်ငြိမ်းအေးသည်။ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟသင်္ခါတ-
ဒရထာနံ၊ ကိလေသာပူလောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပူပန်ခြင်းတို့၏။ အဘာဝေန၊
မရှိသဖြင့်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သန္တာ၊ ငြိမ်းအေးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
ဝါ၊ ငြိမ်းအေးသော။ (သဗ္ဗဒါ-၌ စပ်) ဥဗ္ဗိဇ္ဇိတောတိ၊ ကား။ ဉာဏုတြာသေန၊
ဉာဏ်ဟူသောလန့်ခြင်းဖြင့်။ ဥတ္တသိတော၊ ထိတ်လန့်၍။ ဝေါဒါပေတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။
ဝိသောဓေတဗ္ဗံ၊ သုတ်သင်အပ်၏။

ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာယံ၊ မြတ်သောအနက်တို့၏ သေတ္တာဘိဒိသဖွယ်ဖြစ်သော
ကြောင့် ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာမည်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂသံဝဏ္ဏနာယံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏အဖွင့်
ဖြစ်သော ဋီကာကျမ်း၌။ သီလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သီလနိဒ္ဒေသကို ဖွင့်ဆိုရာအပိုင်း
သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

၂-ဓုတင်္ဂီနိဒ္ဒေသဝဋ္ဌာနာ

[၈၈] ၂၂။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ အပ္ပါ၊ နည်းသော။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပိစ္ဆော၊ မည်၏။ ပစ္စယဂေဓရဟိတော၊ ပစ္စည်းတို့၌ မက်မောခြင်းကင်းသောသူကိုရ၏။ တဿ၊ ထိုအလိုနည်းသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ အပ္ပိစ္ဆတာ၊ မည်၏။ အလောဘဇ္ဈာသယတာ၊ အလောဘနှင့်ယှဉ်သောအလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သမံ၊ အညီအမျှ။ တုဋ္ဌိ၊ ရောင့်ရဲခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ သန္တေန၊ တင်ရှားရှိသောဥစ္စာဖြင့်။ တုဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြင့်။ တုဋ္ဌိ၊ တည်း။ သန္တုဋ္ဌိ၊ အညီအမျှရောင့်ရဲခြင်း။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသောဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း။ ဝါ၊ မိမိဥစ္စာဖြင့်ရောင့်ရဲခြင်း။ သန္တုဋ္ဌိ ဝေ၊ ဌိသည်ပင်လျှင်။ သန္တုဋ္ဌိတာ၊ မည်၏။ အညံ၊ အခြားတပါးကို။ အပတ္ထေတွာ၊ ၍။ ယထာ-လဒ္ဒဟိ၊ အကြင်အကြင်ရအပ်ကုန်သော။ ဣတရိတရေဟိ၊ တမျိုးမျိုးကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိတုဿနာ၊ ရောင့်ရဲခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ သန္တုဋ္ဌိတာ-ဒီဟိတိ၊ ဟိဟူသောပုဒ်၌။ တကာရော၊ တအက္ခရာသည်။ ပဒသန္နိကရော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကိုပြု၏။ ဝါ၊ ကား။ သန္တုဋ္ဌိအာဒီဟိတိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ ပါဌ်ရင်းတည်း။ တေဂုဏေတိ၊ ကား။ သီလဝေါဒါနဿ၊ သီလဖြူစင်ခြင်း၏။ ဟေတုဘူတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေ အပ္ပိစ္ဆတာဒီဂုဏေ၊ ထိုအပ္ပိစ္ဆတာအစရှိကုန်သော ဂုဏ်တို့ကို။ သမ္မာဒေတုန္တိ၊ ကား။ သမ္မန္နေ၊ ပြည့်စုံသည်တို့ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ ဟိ-သစ္စံ၏။ တေ၊ ထိုအပ္ပိစ္ဆတာအစရှိကုန်သောဂုဏ်တို့သည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ခြင်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓမတ္တာ၊ ရအပ်ကာမျှတို့သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ဓုတဓမ္မေဟိ၊ ဓုတတရားတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဓုတင်အကျင့်တို့ဖြင့်။ သမ္ပန္နတရာ၊ အထူးသဖြင့်ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓုတင်္ဂသမာဒါနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ဓုနနကအင်္ဂါနံ၊ ခါထုတ်ပစ်တတ်သောအကြောင်းတို့ကို။ ဝိဒ္ဓသနကာရဏာနံ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောအကြောင်းတို့ကို။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းတည်း။ ဝေန္တိ၊ ကား။ ဝေ သန္တေ၊ သော်။ ဓုတင်္ဂသမာဒါနေ၊ ဓုတင်ဆောက်တည်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဿ ယောဂီနော၊ ထိုယောဂီ၏။ (အစွဲကိုပြသည်။) ။သလ္လေခေါ၊

၁-အပ္ပိစ္ဆတာအစရှိသောတရားငါးပါးကို ဓုတဓမ္မဟု ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြထား၏။ ဤအရာ၌ တေ-၏အရ ဂုဏ်တို့သည်လည်း အပ္ပိစ္ဆတာစသောတရားများပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ပင် ကရိုဏ်းဖြစ်ရန် မသင့်။ ထို့ကြောင့် ဓုတင်အကျင့်ဟု တနည်းပြန်သည်။ ဓုတင်္ဂဓမ္မဟု ဟု ရှိသင့်၏။

သလ္လေခဟူသည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ သမ္မဒေဝ၊ လျှင်။ လိခနာ၊ ခြစ်ထုတ်ခြင်းတည်း။ ဆေဒနာ၊ ဖြတ်ခြင်းတည်း။ တနုကရဏံ၊ ခေါင်းပါးသည်ကိုပြုခြင်းတည်း။ ပဝိဝေကော၊ ကဟူသည်။ စိတ္တဝိဝေကဿ၊ က၏။ ဥပါယဘူတာ၊ အကြောင်းဥပါယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိဝေကဋ္ဌကာယတာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌တည်သောကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အပစယော၊ ယဟူသည်။ ယထာ၊ ရာဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇတော၊ ကျင့်သောသူအား၊ ဝါ၊ ၏။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (ဤ၌ မူသစ်တွင် နံ-ပိုနေ၏) အပစိနန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ န အာစိနန္တိ၊ မပျက်စီးကုန်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇနာ၊ ကျင့်ခြင်းတည်း။ ဝီရိယာရမ္ဘော၊ မှဟူသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သေးသော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ ယုတ်မာသောအကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒနာဒိဝသေန၊ မဖြစ်စေခြင်းစသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရဒ္ဓဝီရိယတာ၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ သုဘရတာ၊ တာဟူသည်။ ယထာဝုတ္တအပ္ပိစ္ဆဘာဝါဒိသိဒ္ဓါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအလိုနည်းသူ၏အဖြစ်စသည်တို့ဖြင့်ပြီးသော။ ဥပဋ္ဌကာနံ၊ အလုပ်အကျွေးဒကာတို့၏။ သုဘရဏီယတာ၊ ချမ်းသာလွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ သုပေါသတာ၊ မွေးမြူလွယ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပကိစ္ဆတာသလ္လဟုကဝုတ္တိအာဒိကေ၊ ကိစ္စနည်းသည်၏အဖြစ်၊ ပေါ့သောအသက်မွေးခြင်းစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယထာသမာဒိန္နံ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော။ သီလဉ္စေဝ၊ သီလသည်လည်း။ ပဋိပက္ခဓမ္မာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့၏။ ဒုရိဘာဝေန၊ ဝေးကွာသဖြင့်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဝတာနိ စ ဓုတဓမ္မာ စ၊ ဝတဟုဆိုအပ်သော ဓုတတရားတို့သည်လည်း၊ ဝါ၊ ဓုတင်အကျင့်တို့သည်လည်း။ သမ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်လတံ။ သမ္ပန္နာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတံ။ ဝါ၊ တနည်း။ နိပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်လတံ။ ထိရဘူတာ၊ မြဲမြံသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယာ ဣတဒီတရ။ ပ။ သန္တုဋ္ဌိ၊ အကြင်တမျိုးမျိုးသော သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်းတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည်။ ပေါရာဏာနံ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ပဝေဏိဘာဝေန၊ အစဉ်အဆက်

၁-မြန်မာမူ ယိုးဒယားမူတို့၌ ပဋိဇ္ဇနတော-ဟု ယုပစ္စည်း တော-ပစ္စယန္တနှင့် ရှိသည်မှာ မသင့်၊ အန္တပစ္စည်း သဝိဘတ်နှင့်ရှိသော သီမူသာ သင့်သည်။

၂-အပစိယန္တိ န အာစိယန္တိ-ဟု ရှိလျှင် ခီယတိ နော ပစိယတိ-ဟူသော (သံ ၂-၂၉၇) မာလုကျပုတ္တသုတ်နှင့် ညီ၍ ယုတ္တတရဖြစ်၏။ အပစိယန္တိ၊ ပျက်ဆီးအပ်ကုန်၏။ န အာစိယန္တိ၊ မဆည်းပူးအပ်ကုန်-ဟု အနက် ပြန်ရာ၏။

၃-ဤ၌လည်း ဓုတင်ဓမ္မာ-ဟုရှိသင့်၏၊ အကြောင်းကား ဝတ-သဒ္ဓါသည် ဓုတင်ကိုဟောလေ့ရှိသောကြောင့်တည်း။

ကျင့်ဝတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရောင့်ရဲခြင်း၌။ ပတိဌိတ-
ဘာဝံ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ပေါရာဏေ အရိယဝံသတ္တယေ
ပတိဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘာဝနာ၊
ဟူသော။ အာရမ္မိတဗ္ဗဌေန၊ မွေ့လျော်အပ်သော အနက်သဘောကြောင့်။
အာရာမော၊ မွေ့လျော်ဖွယ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာရာမော၊
မည်၏။ တဗ္ဘာဝေါ၊ ထိုဘာဝနာလျှင် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။
ဘာဝနာရာမတာ၊ မည်၏။ သမထဝိပဿနာဘာဝနာသု၊ တို့၌။ ယုတ္တပ္ပ-
ယုတ္တတာ၊ မပြတ်မစဲ အလွန်အကဲ အားထုတ်သူ၏အဖြစ်ကိုရ၏။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ အဓိဂမာရဟော၊ ရထိုက်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။

လာဘသက္ကာရာဒိ၊ ရအပ်သောလာဘ်၊ အထူးပြု၍ ပေးလှူအပ်သော
သက္ကာရစသည်သည်။ တဏှာယ၊ ဖြင့်။ အာမသိတဗ္ဗတော၊ သုံးသပ်အပ်သော
ကြောင့်၎င်း။ လောကပရိယာပနုတယ စ၊ လောက၌ အတွင်းဝင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လောကာမိသံ၊ သမည်၏။ နိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို
ရခြင်းအား။ အနုလောမတော၊ လျော်သောကြောင့်။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊
သည်။ အနုလောမပဋိပဒါ၊ မည်၏။ အတ္ထတောတိ၊ ကား။ ဝစနတ္ထတော၊
သဒ္ဓါ၏အနက်အားဖြင့်။ ပဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဝိဘာဂတော၊ ဝေဖန်အပ်
သောအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဝိနာသတော၊ ပျက်စီးခြင်း
အားဖြင့်။ ဓုတာဒိနန္တိ၊ ကား။ ဓုတဓုတဝါဒဓုတဓမ္မဓုတင်္ဂါနံ၊ ဓုတပုဂ္ဂိုလ်၊
ဓုတဝါဒပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓုတဝ.ရား၊ ဓုတင်တို့ကို။ သမာသဗျာသတောတိ၊ ကား။
သင်္ခေပဝိတ္ထာရတော၊ အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့်။

[၈၉] ၂၃။ ရထိကာတိ၊ ကား။ ရစ္ဆာ၊ ရထားလမ်းမတည်း။ သင်္ကာရ-
ကုဋ္ဌာဒိနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ နိဒ္ဒါရဏေ၊ ၌။ သာမိဝစနံ၊ ပုဒ်တည်း။ အဗ္ဘုဂ္ဂ-
တဌေနာတိ၊ ကား။ ဥဿိတဌေန၊ မြင့်တက်သော အနက်သဘောကြောင့်။
နဒိယာ၊ မြစ်၏။ ကူလံ၊ ကမ်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့။ ကူလသဒ္ဓေါ၊
သည်။ သမုဿယတ္ထော၊ မြင့်တက်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပံသုကူလ-
မိဝ ပံသုကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကုစ္ဆာယံ၊ စက်ဆုပ်
ခြင်းအနက်၌။ (ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။) ဥလသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဂတိအတ္ထော၊ ဂတိအနက်
ရှိ၏။ (ဂတိအတ္ထေ-ဟုရှိလျှင် ရှေးနောက်ညီ၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတဘာဝံ၊
။ပ။ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပံသု ဝိယ၊ မြေမှုန့်ကဲ့သို့။
ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သည်။ ဥလတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပံသုကူလံ၊ မည်၏။ ပံသုကူလဿ၊ ပံသုကူလသင်္ကန်းကို။ ဓာရဏံ၊ ဆောင်ခြင်း
ဝတ်ရုံခြင်းသည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ နောက်ပုဒ်ကြေသဖြင့်။ ပံသုကူလံ၊

မည်၏။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ ထိုပံသုကုကိုဆောင်ခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပံသုကုလိကော၊ ကမည်၏။ အာပူပိကော၊ မှဲ့ ကိုမစားခြင်းအလေ့ရှိသော။ ဣတိ ယထာ၊ ဤပုဒ်ကဲ့သို့ပင်တည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဟေတုဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့။ အင်္ဂတိ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကိုရ၏။ ယေန၊ အကြင်တရားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ပံသုကုလိကောတိ၊ ကဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ သမာဒါနစေတနာသင်္ခါတော၊ ဆောက်တည်ကြောင်းစေတနာဟု ဆိုအပ်သော။ သော ဓမ္မော၊ ထိုတရားသည်။ ပံသုကုလိကဿ၊ ပံသုကုဆောင်လေ့ရှိသော သူ၏။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပံသုကုလိကင်္ဂံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပံသုကုလိကဿာတိ၊ အာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဿာတိ၊ ကား။ သမာဒါနဿ၊ ဆောက်တည်ကြောင်းစေတနာ၏။ ဧတေန၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ သမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒါနံ၊ မည်၏။ စေတနာ၊ စေတနာကိုရ၏။

ဧတေနဝ နယေနာတိ၊ ကား။ ပံသုကုလဓာရဏံ၊ သည်။ ပံသုကုလံ၊ မည်၏။ တံသီလော၊ ထိုပံသုကုဆောင်ခြင်း အလေ့ရှိသော သူသည်။ ပံသုကုလိကော၊ မည်၏။ တဿ၊ သူ၏။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ပံသုကုလိကင်္ဂံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဧတေနဝ ဝစနတ္ထနယေန၊ ဤ ဝစနတ္ထနည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ တိစီဝရဓာရဏံ၊ သင်္ကန်းသုံးထည်ကိုဆောင်ခြင်းသည်။ တိစီဝရံ၊ မည်၏။ တံသီလော၊ ထိုတိစီဝရိုက်ဆောင်လေ့ရှိသူသည်။ တေစီဝရိကော၊ ကမည်၏။ တဿ၊ ထိုတေစီဝရိက၏။ အင်္ဂံ၊ သော။ သမာဒါနစေတနာ၊ သည်။ တေစီဝရိကင်္ဂံ၊ တေစီဝရိကင်္ဂမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သံဃာဋ္ဌိအာဒိသုဝေ၊ သံဃာဋ္ဌိစသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တိသု စီဝရေသု၊ သုံးထည်သောသင်္ကန်းတို့၌။ တိစီဝရသမညာ၊ တိစီဝရိုက်ဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကဏ္ဍပဋိစ္ဆာဒိဝသိကသာဋ္ဌိကာဒိသု၊ အမာလွမ်း မိုးရေခံစသည်တို့၌။ န၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုတိစီဝရိုက်မည်သောသင်္ကန်းတို့ကို။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ သံဃာဋ္ဌိပသင်္ခါတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တံ ပိဏ္ဍပါတန္တိ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဒိယျမာနာနံ၊ ပေးလှူအပ်လက်ကုန်သော။ ပိဏ္ဍာနံ၊ ဆွမ်းတို့၏။ ပတ္တေ၊ ၌။ ပတနသင်္ခါတံ၊ ကျခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ဆွမ်းတို့၏ကျခြင်းကို။ ။တံ၊ ထိုဆွမ်းတို့၏ ကျခြင်းကို။ ဥဉ္ဇတိ၊ ရှာတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ မည်၏။ ဗာဒရိကော၊ ဆီးသီးကိုရှာသောသူ။ သာမာကိကော၊ လမန်းမြက်သီးကိုရှာသောသူ။ ဣတိ ယထာ၊ ဤပုဒ်ကဲ့သို့ပင်တည်း။ (ပိဏ္ဍပါတီ ဝေ ဝါ-ဟု ရှိသင့်၏။ ဝါ၊ ကား။)

ပိဏ္ဍပါတီ ဝေ၊ သည်ပင်လျှင်။ ပိဏ္ဍပါတီကော၊ မည်၏။ ဘဒ္ဒေါ ဝေ၊ ဘဒ္ဒသည် ပင်လျှင်။ ဘဒ္ဒကော ယထာ၊ ဘဒ္ဒကမည်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ အဝဇ္ဇန္တံ၊ နဟူသည်။ ဝိစ္ဆန္တံ၊ အစဉ်ကိုဖြတ်ခြင်းတည်း။ နိရန္တရံ အပ္ပဝတ္တိ၊ အခြားမရှိပဲ တစပ်တည်း မဖြစ်ခြင်းတည်း။ တပ္ပဋ္ဌိက္ခေပတော၊ ထိုအဝဇ္ဇန္တံကို ပယ်မြစ်သောအားဖြင့်။ အနဝဇ္ဇန္တံ၊ နဟူသည်။ အဝိစ္ဆန္တံ၊ အစဉ်ကိုမဖြတ်ခြင်းတည်း။ နိရန္တရပ္ပဝတ္တိ၊ အခြားမရှိပဲ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။ သဟ အပဒါနေနာတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇန္တေန၊ အစဉ်ကိုမဖြတ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ငတ္တတိ၊ ၏။) သပဒါနန္တိ ပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ကိရိယာဝိသေသနဘာဝံ စ၊ ကိရိယာဝိသေသန၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ စ၊ ထိုပြင်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ တံ အနဝဇ္ဇန္တံ၊ ထိုအစဉ်ကိုမဖြတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုအရပ်ကို၎င်း။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အဝဇ္ဇန္တံ။ ပ။ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကောသနေတိ၊ ကား။ ဣရိယာပယန္တရေန၊ ဣရိယာ ပယ်တပါးဖြင့်။ အနန္တရိတာယ၊ မခြားအပ်သော။ ကောယယေဝ၊ တခုတည်း သာလျှင်ဖြစ်သော။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်ခြင်း၌။ ။ ပတ္တေ ပိဏ္ဍောတိ ဧတ္ထ၊ ဝစနတ္ထံ။ ဝတ္ထုဘေဒေါ၊ (သပိတ်ခွက်တလုံးတည်း ဟူသော) ဝတ္ထုအထူးကို။ (သိ၌ ဝုတ္တဘေဒေါ-ဟု ရှိ၏၊ ပတ္တဘေဒေါ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေ၏) ဣ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ သမညံ၊ သပိတ်ခွက်သမန်ကို။ န၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ဝေကာရေ စ၊ ဝေသဒ္ဓါကိုလည်း။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ချေ၍ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ကေလံ ကေသ္မိယေဝ ပတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥတ္တရပဒလောပံ၊ နောက်ပုဒ်ကြေသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အယံ၊ ဤပတ္တပိဏ္ဍသဒ္ဓါကို။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ (၀ နည်း) အယံ နိဒ္ဒေသော၊ ဤညွှန်ပြခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ပတ္တံ။ ပ။ ဂာတွာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣတော၊ ဤမှ။ ပရေသုပိ၊ နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ တည်း။

[၉၀] ပစ္ဆာဘတ္တံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပဝါရဏတော၊ ပယ်မြစ်သည်မှ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ လဒ္ဓဘတ္တံ ဝေ၊ ရအပ်သောဆွမ်းသာလျှင်တည်း။ ခလုသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ပဋိသေဓတ္ထဝါစကတ္တာ၊ မြစ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုခလုသဒ္ဓါနှင့်။ သမာနတ္ထံ၊ တူသောအနက်ရှိသော။ န-ကာရံ၊ န အကွရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ န ပစ္ဆာဘတ္တိကောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သိက္ခာ-ပဒဿ၊ သိက္ခာပုဒ်၏။ ဝိသယော၊ အရာကို။ သိက္ခာပဒေနေဝ၊ ပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ယော၊ အကြင်အဖို့သည်။ တဿ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်၏။ အဝိသယော၊ အရာမဟုတ်။ သော ဝေ၊ ထိုအဖို့သည်သာလျှင်။ သမာဒါနဿ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၏။ ဝိသယော၊ အရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒါနဝသေန။ ပ။ ဘောဇနဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အပ္ပောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်

(လေဟာပြင်)၌။ နိဝါသော၊ နေခြင်းသည်။ အဗ္ဘောကာသော၊ သမည်၏။ သုသာနေ၊ သုသာန်၌။ နိဝါသော၊ နေခြင်းသည်။ သုသာနံ၊ မည်၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ တံ၊ ထို၌နေခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧသေ နယောတိ၊ ဧသေ နယောစသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယထာသန္တတံ ဝိယ၊ ခင်းထားတိုင်းသောနေရာကဲ့သို့တည်း။ ယထာသန္တတံ၊ နေရာနှင့်တူသည်။ အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ယထာဉ္ဇဒ္ဓိ၌၊ ညွှန်ကြားအပ်တိုင်းသောနေရာကိုရ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧသ၊ ဤရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုညွှန်ကြားအပ်တိုင်းသောနေရာကို။ ဣဒံ၊ ဤနေရာသည်။ ဗဟုမဂ္ဂံ၊ များသောကြမ်းပိုးရှိ၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓပဝါတံ၊ မကောင်းသောအနံ့ပြန့်လွှင့်၏။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့စသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိကိပိတာဝ၊ မပယ်မှု၍သာလျှင်။ သမ္ပဋ္ဌိန္နတံ၊ လက်ခံ၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣဒံတုယန္တိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ သယနန္တိ၊ သယနံဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ နိပဇ္ဇနံ၊ လဲလျောင်းခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ တေန တေန သမာဒါနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပံသုကူလိကင်္ဂါဒိကဿ၊ ပံသုကူဓုတင်္ဂအစရှိသည်ကို။ တေန တေန သမာဒါနေန၊ ထိုထိုဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်။ ဓုတင်္ဂိလေသတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဒ္ဓံသိတင်္ဂိလေသတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒင်္ဂဝသေန၊ တဒင်္ဂပဟာန်အလိုအားဖြင့်။ ပဟိနတဏှုပါဒါနာဒိပါပဓမ္မတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော တဏှာဥပါဒါန်အစရှိသော အကုသိုလ်တရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ယေဟိ၊ အကြင်သမာဒါနစေတနာတို့ဖြင့်။ တံ ကိလေသဓုနနံ၊ ထိုကိလေသာကိုခါထုတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တာနိယေဝ၊ ထိုသမာဒါနစေတနာတို့ကိုသာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဓုတဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါနီတိ၊ ဓုတရဟန်း၏အကြောင်းတို့ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ယာနိ ကာနိစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော တရားတို့ကို။ န၊ အလိုမရှိအပ်ကုန်။ ဝါ၊ တနည်း။ အညေန၊ တပါးသောတရားဖြင့်။ ဓုတဿ၊ ခါထုတ်ပြီးသောရဟန်း၏။ (အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ န၊ အလိုမရှိအပ်ကုန်။) ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ အာပန္နော၊ ရောက်၏။ (သီမ္မ၌ အာပန္နောဝဟူ၍၏) ဉာဏံ အင်္ဂံ ဧတေသန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုဓုတင်္ဂတို့ကို။ သမာဒါနဿ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၏။ ဉာဏပုဗ္ဗကတံ၊ ဉာဏ်လျှင် ရှေ့သွားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏။ ပဋိပတ္တိယာတိ၊ ကား။ သီလာဒိသမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ သီလအစရှိသော ကောင်းမြတ်သောအကျင့်၏။ ။တေန၊ ဤစေတနာဖြင့်။ သမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒါနံ၊ မည်၏။ သမာဒါနဝသေန၊ ဆောက်တည်ကြောင်း၏ အလိုအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ စေတနာ၊ စေတနာတည်း။

တေသံ၊ ဤဓုတင်္ဂတို့အား။ တံ၊ ထိုသမာဒါနစေတနာဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဒါနစေတနာလက္ခဏာနိ၊ မည်ကုန် ၏။ စ သစ္စံ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သည်သာတည်း။ သမာဒါနကိရိယာယ၊ ဆောက်တည်ခြင်း ကိရိယာကို။ သာဓကတမဘာဝတော၊ အထူးသဖြင့် ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ စေတနာ၏ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ ယေနာတိ၊ ယေန-ဟူ၍။ ကရဏဘာဝေန၊ ကရိုဏ်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ရှေးအဋ္ဌ- ကထာ၌ ပြအပ်ကုန်၏။ သမာဒါနစေတနာယ၊ နာကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ တံမူလကတ္တာ၊ ထိုစေတနာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပေတည်း။ ပရိဟရဏစေတနာပိ၊ ကျင့်ဆောင်သော စေတနာသည်လည်း။ ဓုတင်္ဂမေဝ၊ ဓုတင်္ဂမည်သည်သာလျှင်တည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်၎င်း။ ပရမ္ပုဓေန စ၊ မိမိမျက်ကွယ်ဖြစ်သော အခြားအကုသိုလ်အပေါင်းဖြင့်၎င်း။ (သမုဓေန စ-ဟု ရှိသင့်၏။ မိမိပြဓာန်းသော အကုသိုလ်အပေါင်းဖြင့်၎င်း-ဟု အနက်ပေး။ တဏှာ၏နောက်လိုက် မာန ဒေါသအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို ယူလေ) ကုသလဘဏ္ဍာယ၊ ကုသိုလ်ဟူသောဘဏ္ဍာကို။ ဘုသံ၊ လွန်စွာ။ ဝိလုပ္ပနဋ္ဌေန၊ လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ တဏှာစာရော၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ လောလုပ္ပံ၊ လောလုပ္ပမည်၏။ တဿ၊ ထိုလောလုပ္ပတဏှာကို။ ဝိဒ္ဓံသနကိစ္စတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောလုပ္ပဝိဒ္ဓံသန- ရသာနိ၊ မည်ကုန်၏။ တတော ငဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ နိဇ္ဈောလုပ္ပဘာဝေန၊ လောလုပ္ပတဏှာကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ရှေးရှုထင်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ၊ ထိုလောလုပ္ပတဏှာကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဇ္ဈောလုပ္ပဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ အရိယဓမ္မပဒဋ္ဌာနာနိတိ၊ ကား။ ပရိသုဒ္ဓသီလာဒိသဒ္ဓမ္မပဒဋ္ဌာနာနိ၊ စင်ကြယ် သော သီလစသော သူတော်ကောင်းတရားလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ (ဤ၌ သီလစသည်ဖြင့် အပ္ပိစ္ဆတာဒိ - ၌ အာဒိဝန်တွင်ပါဝင်သော တရားတို့ကို ဖော်ပြသည်ဟု ယူအပ်၏)

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဝုတ္တမ္ပိ စေတ-ဟူ၍ရာ ၎င်းကိုပင် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအဖြစ်ထုတ်၍ အဋ္ဌ- ကထာယံ-ဟု အာဓာရထည့်၍ ဖွင့်ပြသည်။ ဋီကာ၌ သာဓကအသစ်ကို ထုတ်ပြသည် မဟုတ်၊ ဤမှနောက်၌ ပြဆိုသော သမာဒါနကိရိယာယ။ပ။ဒဿိတာ-ဟူသောစကား သည်လည်း သာဓကမဟုတ်၊ ဂါထာလည်းမဟုတ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ ရှေးအဋ္ဌကထာသာဓက စကားထဲမှ ယေန-ဟူသော ကရိုဏ်းပုဒ်၏ အဖွင့်သာလျှင်ဖြစ်သည်၊ သတိပြုပါကုန်။

၂-မူသစ်၌ ဒဿိတာတိ-ဟု ဣတိ-ပိုနေသည်၊ သိ-သျှာနှင့်ဌိန်မာမူဟောင်း အလုံးစုံတို့၌ ဣတိ-မပါပဲရှိသော ဒဿိတာ-ပါဌ်သာလျှင် သင့်သည်။

ဘဂဝတော။ ပ။ နိတိံ ဣဒံ၊ နိဟူသော ဤစကားကို။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အဝိဇ္ဇေဒနတ္ထံ၊ မပြတ်စေခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိံ ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ ရညော၊ မင်း၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ပဋိညာတဿ၊ ဝန်ခံအပ်သော။ (သိ-မူနှင့်အညီပင်၊ သျှာနှင့် မြန်မာတို့၌ ပဋိညာတာရဟဿ ရှိ၏၊ မသင့်) အတ္တဿ၊ ကိစ္စကို။ တဒုပဇီဝိနော၊ ထိုခင်းကိုမှီ၍ အသက်မွေးနေထိုင်သော သူ၏။ ကေသတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဝိသဝါဒနံ ဝိယ၊ မချွတ်ယွင်း စေခြင်းကဲ့သို့ပင်တည်း။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သမာဒါနေပိ၊ ဆောက်တည်ရာ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်း ပင်တည်း။ ကေသဂီတိကဿာတိ၊ ကား။ [၉၁] ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဒိသနိကာယာဒိသု၊ ဒိသနိကာယ်အစရှိကုန်သော။ နိကာယေသု၊ တို့တွင်။ ကောနိကာယိကဿ၊ တခုသောနိကာယ်ကို ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဋ္ဌကထာ- စရိယဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဋ္ဌကထာတန္တိ- ယေဝ၊ အဋ္ဌကထာပါဌ်အစဉ်သည်သာလျှင်။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ပဂုဏာ၊ လေ့လာကျေပြန်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ အတ္တနာပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ သမာဒါနဿ၊ ၏။ ရဟနေ၊ ရောက်ခြင်း အထမြောက် ခြင်း၌။ ဧဋ္ဌက။ ပ။ ဝတ္ထုတိ၊ ကား။ သော ထေရော၊ သည်။ နေသဇ္ဇိကော ကိရ၊ နိသဇ္ဇိဓုတင်ဆောင်သတတ်။ တဿ၊ ထိုမထေရ်၏။ တံ၊ ထိုဓုတင် ဆောင်ခြင်းကို။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်မျှ။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ကေဒိဝသံ၊ တနေသ၌။ ရတ္တိယာ၊ ည၌။ သယနပိဋ္ဌေ၊ အိပ်ရာ အင်းပျဉ်၌။ နိသိန္နံ၊ ထိုင်နေသော။ (တံ၊ ထိုမထေရ်ကို။) ဝိဇ္ဇေလတော- ဘာသေန၊ လျှပ်စစ်အရောင်ဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဣတရော၊ ညီမထေရ်သည်။ အန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တုမေ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ နေသဇ္ဇိကာ ကိံ၊ ကုန် သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ ဓုတင်ပိစ္ဆတာယ၊ ဓုတင်ဖြင့် အလိုနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ နိပဇ္ဇိတော၊ လဲလျောင်း၍။ ပစ္စာ၊ နောက်ကာလ၌။ သမာဒိယံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတံ၊ လာသော။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ (မ ဋ္ဌ ၂-၄၆၊ အံ ဋ္ဌ ၁-၅၉ တို့၌ကား ကောသနိကဓုတင်ဖြင့် ပြလျက်ရှိ၏၊ ဒီ ဋ္ဌ ၁-၂၄၆ ၌ကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို ညွှန်ထား၏)

၁-ပံသုက္ကလိကင်္ဂကထာဝဏ္ဏနာ

၂၄။ ဂဟပတိဒါနစိဝရန္တိ ဧတ္ထံ၊ ပါဌ်၌။ ဒါယကဘာဝေန၊ ပေးလှူသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမဏာပိ၊ ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဥက္ကဋ္ဌဿ၊ ဥက္ကဋ္ဌဓုတင်ဆောင် ရဟန်း၏အရာ၌။ ဂဟပတိပက္ခယေဝ၊ အိမ်ရှင်အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ ဂဏိယတိ၊ ကောက်ယူ

လဘုံ။ ဣတိ။ သို့။ ဌပိတကံ။ ထားအပ်သောသင်္ကန်းသည်။ ဂဟပတိစီဝရံ။ လူဒကာ၏သင်္ကန်းမည်သည်။ သိယာ။ ဖြစ်နိုင်၏။ ပန။ သို့သော်လည်း။ ဂဟပတိဒါနစီဝရံ။ လူဒကာတို့လှူအပ်သောသင်္ကန်းမည်သည်။ န သိယာ။ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဣတိ။ ထို့ကြောင့်။ တာဒိသံ။ ထိုသို့သောသင်္ကန်းကို။ နိဝတ္ထေတုံ။ နစ်စေခြင်းငှါ။ ဒါနဂ္ဂဟဏံ။ ဒါနသဒ္ဓါကို ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ။ ၏။) အညတရေနာတိ ဣတ္ထိ။ ပုဒ်၌။ ဝေဝေ။ စွာ။ သမာဒါနဝစနေန၊ ဆောက်တည်ခြင်းကိုပြသော (ဒုတိယ)စကားဖြင့်။ သမာဒိန္နံ၊ ဆောက်တည်အပ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ပဋိက္ခေပဝစနေန ပန၊ ပယ်ခြင်းကိုပြသော (ပဌမ)စကားဖြင့် မူကား။ သမာဒိန္နံ၊ သည်။ ကယံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ။ ဤကား စောဒနာတည်း။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ အာပန္နတ္တာ၊ ကျရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒေဝဒတ္တော၊ သည်။ ဒိဝါ၊ နေ၌။ န ဘုဉ္ဇတိ၊ မစား။ ဣတိ။ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အာဟာရေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ တဿ၊ ထို ဒေဝဒတ်၏။ သရီရဌိတိ၊ ကိုယ်၏တည်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရတ္တိယံ၊ ည၌။ ဘုဉ္ဇတိတိ၊ စား၏ဟူ၍။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ အာပန္နမေဝ၊ ရောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ ဂဟပတိဒါနစီဝရေ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ စိဝရေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သာသနေ၊ ၌။ ဌိတိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒညစိဝရပဋိဂ္ဂဟော၊ ထိုမှတပါးသောသင်္ကန်းကို လက်ခံခြင်းသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ အာပန္နော ဝေ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ။ ၏။

ဝေ။ပ။ အာဒိ၊ အရှေ့သောစကားသည်။ ပံသုက္ကလိကင်္ဂေ၊ ပံသုက္ကဓုတင်၌။ ဝိဓာနံ ပဋိပဇ္ဇနဝိမိ၊ ကျင့်အပ်သောအစီအရင်တည်း။ သုသာနေ၊ သုသာန်၌။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သောသင်္ကန်းသည်။ သောသာနိကံ၊ ကမည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ ရှင်းဦးအံ့။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ဆဒ္ဓိတတ္တာ၊ စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပတိတံ၊ ကျသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုသာနေ ပတိတကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တာလဝေဠိမဂ္ဂေါ နာမ၊ တာလဝေဠိလမ်းမည်သည်ကား။

၁-လူဒကာတို့က ရဟန်းများအတွက် ရည်၍ ပံသုက္ကပစ်လှူသောသင်္ကန်းသည် ဂဟပတိ-စီဝရမည်သော်လည်း ဂဟပတိဒါနစီဝရကား မမည်။ ထိုသင်္ကန်းမျိုးကို မဇ္ဈိမနှင့် မုဒုဓုတင်ဆောင်တို့ သုံးဆောင်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို ပဋိက္ခိပါမိ-အရ ပယ်အပ်သော သင်္ကန်း၌ မပါဝင်စေရန် ဂဟပတိဒါနစီဝရ-ဟု ဒါန-သဒ္ဓါနှင့်တကွ မိန့်ဆိုသည် ဟူလို။

မဟာဂါမေ၊ မဟာဂါမဉ္ဇိ။ ကော၊ သော။ ဝိထိ၊ လမ်းတည်း။ အနုရာဓပုရေ၊
အနုရာဓမြို့၌။ (ကော ဝိထိ၊ တည်း။) ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
တေဿ၊ ဤအဝတ်၏။ ပဒေသော၊ တစိတ်ကို။ ဥဇ္ဈော၊ မီးလောင်အပ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဗ္ဗပဒေသံ၊ မည်၏။ ဝတ္ထံ၊ အာတ်ကိုရ၏။ မဂ္ဂေ၊ လမ်း၌။
ပတိဘကံ၊ ကျနေသောအဝတ်ကို။ ဗဟုဒိဝသတ်ိက္ကန္တံ၊ များစွာသော ရက်လွန်
လတ်သော်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတ္တိဒိဝသတ်ိက္ကန္တံ၊
၂-ရက် ၃-ရက် လွန်လတ်သော်။ (ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ သို့။ အပရေ၊
တပါးသောဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ထောက် ရက္ခိတဘူတိ၊ ကား။ ကတိပယံ
ကာလံ၊ အနည်းငယ်သောကာလကို။ အာဂမေတွာ၊ ငုံ့လင့်၍။ ။ဝါတာ-
ဟဘဗ္ဗံ၊ လေဖြင့်ဆောင်အပ်သောအဝတ်သည်လည်း။ သာမိကာနံ၊ ပိုင်ရှင်တို့၏။
သဘိသမ္မောသေန၊ သတိမေ့သဖြင့်။ ပတိတသဒိသံ၊ ကျသောအဝတ်နှင့်တူ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာမိကေ။ပ။ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ထောက်၊ အတန်ငယ်။ အာဂမေတွာ၊ ငုံ့လင့်၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သံဃဿ ဒေမာတိ၊ ဟူ၍။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သောသင်္ကန်းသည်၎င်း။ (သိယာ
ဉ္ဇိစပ်) စောဠကဘိက္ခာဝသေန၊ အဝတ်သင်္ကန်း ဆွမ်းခံသည့်အလိုအားဖြင့်။
လဒ္ဓဉ္စ၊ ရအပ်သောသင်္ကန်းသည်၎င်း။ လဒ္ဓကာလာတော၊ ရအပ်သောကာလမှ။
ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သမဏစိဝရံ၊ ရဟန်း၏သင်္ကန်းသည်။ သိယာနုခေါ၊ ဖြစ်ရာ
သလော။ နော၊ မဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ သို့။ အာသကံ၊ ယုံမှားတွေးတော
ခြင်းကို။ နိဝတ္တေတုံ၊ နစ်စေခြင်းငှါ။ န တံ ပံသုကုလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊
မှန်၏။ တံ၊ ထိုသို့သောသင်္ကန်းသည်။ တေဝိသတိယာ၊ ၂၃-ပါးသော။ ဥပ္ပတ္တိ-
ဋ္ဌာနေသု၊ သင်္ကန်းဖြစ်ရာဌာနတို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခု၌မျှ။ ပရိယာပန္နံ၊
အတွင်းဝင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဣဒိနာဝ ပသဂေန၊ ဤ
သမဏသင်္ကန်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ဘိက္ခုဒုတ္တိယေ၊ ရဟန်းသည် လှူအပ်
သောသင်္ကန်း၌။ [၉၂] လက္ခဏပုတ္တံ၊ ပံသုကုလက္ခဏာသို့ရောက်သော။ ယံ
ပံသုကုလံ၊ အကြင်ပံသုကုသင်္ကန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ စ၊ ထိုသင်္ကန်းကို
၎င်း။ တဿ၊ ထိုပံသုကုသင်္ကန်း၏။ ဥက္ကဋ္ဌာနုက္ကဋ္ဌဝိဘာဂံ စ၊ ဥက္ကဋ္ဌသင်္ကန်း
ဥက္ကဋ္ဌမဟုတ်သောသင်္ကန်းအားဖြင့်ဝေတန်ခြင်းကို၎င်း။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။ ဘိက္ခု-
ဒုတ္တိယေပီတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ဂါဟေတွာ ဝါ
ဒိယတိတိ၊ ကား။ သံဃဿ ဝါ၊ သံဃာအား၎င်း။ ဂဏဿ ဝါ၊ ဂိုဏ်းအား၎င်း။
ဒေန္တေဟိ၊ လှူသောသူတို့သည်။ ယံ စိဝရံ၊ ကို။ ဝဿဂ္ဂေန၊ ဝါအဖို့အားဖြင့်။

၁-ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်း၏ မေဉ်းတော် ကာကဝဏ္ဏတိဿမင်းကြီး၏ နန်းစိုက်ရာအရပ်တည်း။
သီဟိုဠ်ကျွန်း၏ တောင်ဖက်အစွန်မှာ ရှိသည်။ ယခုအခါ၌ မာဂမဟုခေါ်တွင်လျက်
ရှာကလေးတခုအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိနေ၏။

ဝါ၊ ဝါစဉ်အားဖြင့်။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဒီယတိ၊ လှူအပ်၏။ သေနာသနဇီဝရန္တံ၊ ကား။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ တေသ္မိံ သေနာသနေ၊ ဤကျောင်း၌။ ဝသန္တော၊ နေသောရဟန်းတို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇန္တု၊ သုံးဆောင်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိန္နဓိဝရံ၊ လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်။ န တံ ပံသုကူလန္တိ၊ ပါ၌။ အပံသုကူလဘာဝေါ၊ ပံသုကမဟုတ် သည်၏အဖြစ်ကို။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တကာရုဏတော စ၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်း ကြောင့်၎င်း။ ဂါဟေတွာ၊ ဝါစဉ်ဖြင့်ယူစေ၍။ ဒိန္နတ္တာစ၊ ကြောင့်၎င်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ နောပ။ ကူလန္တိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတြပိတံ၊ ကား။ ဂါဟေတွာ၊ ပံသုကူမဟုတ်သောရဟန်းတို့၏ ဝါစဉ်ဖြင့်ယူ စေ၍။ န ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သည်မဟုတ်သော။ ယံ ဘိက္ခုဒတ္တိယံ၊ အကြင်ရဟန်း သည် လှူအပ်သောသင်္ကန်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တတြပိ၊ ထိုသင်္ကန်း၌လည်း။ ယေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဓိဝရံ၊ ကို။ ဒီယတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုလှူသောရဟန်း၏။ လာဘေစ၊ ရခြင်း၌၎င်း။ ဒါနေစ၊ မိမိကတဆင့်လှူခြင်း၌၎င်း။ ဝိသု ဝိသု၊ အသီးအသီး၎င်း။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံ၌၎င်း။ အာဒရဂါရဝါနံ၊ (ဓုတင်၌)ရိုသေ ခြင်းလေးစားခြင်းတို့၏။ သဗ္ဘာဝတောစ၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တဒဘာ- ဝတောစ၊ ထိုရိုသေလေးစားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘိက္ခုဒတ္တိယဿ၊ ၏။ ဧကေတောသုဒ္ဓိဉာတောသုဒ္ဓိအနုက္ကဋ္ဌတာ၊ တဖက်မှ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၊ နှစ်ဖက်လုံးမှ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌမဟုတ်သည်၏အဖြစ် တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယံ ဒါယကေဟိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ ဌပေတွာ၊ ချထား၍။ သမဏေန၊ သည်။ ဒိန္နကံ၊ လှူ အပ်သောသင်္ကန်းကို။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ ကည်း။ (သမဏေန-ဟု ကတ္တာပုဒ် ထည့်၍ ဖွင့်သည်။ သင့်မသင့် ဆင်ခြင်အပ်၏) ယဿ ကဿစိတိ၊ ကား။ ဥက္ကဋ္ဌာဒိသု၊ ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့တွင်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ၏။ ရုစိယာတိ၊ ကား။ ဆန္နေန၊ အလိုဖြင့်။ ခန္တိယာတိ၊ ကား။ နိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ၊ ရှုဆင်ခြင်၍ နှစ်သက်သဘောကျခြင်းဖြင့်။

၁-ခန္တိယာတိ အဓိဝါသနခန္တိယာ ပရိဘောဂိဓိပ္ပါယေန၊ တေန “အတ္တနော ဓာရုဏ- ပရိဘောဂရုစိယာ အဘာဝေပိ သတိ ဂိဟိနံ ပသာဒရက္ခဏတ္ထံ တေဟိ ဒိယုမာနံ အပ္ပဋိက္ခိ- ပိတွာ ပရေသံ ဒဿာမိတိ သာဒိတေန အာနန္တတ္တေရေဒိန္နံ ဝိယ ဓုတင်္ဂဘေဒါယ န ဟောတိတိ ဒဿေတိ။ ။(စူဠဋီကာ)

အတ္တနော ရုစိယာ ဂိဟိဟိ ဒိန္နကန္တိ ဂဏှထ ဘန္တေ ဝေ (တေ) မမာနဂ္ဂဟာယာတိ ဘိက္ခုဿ ပါဒမူလေ ဌပိတံ န ဝဇ္ဇတိ။ သစေ ပန ဒီယမာနံ န ဂဏှိဿတိတိ ဘိက္ခုဿ ပါဒမူလေ ဆဉ္စေတွာ နိရပေက္ခာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ ဂဟေတုံ ဝဇ္ဇတိ။ (ဂဏှိ)

နိဿယာနုပ္ပပဋိပတ္တိသဗ္ဗာဝေါတိ၊ ကား။ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရံ၊ ရဟန်းဖြစ်သည်၏အခြားမဲ့၌။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုဆုံးမအပ်ကုန်သော။ စတုသု၊ နိဿယေသု၊ တို့တွင်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ယထာပဋိညာတ။ပ။ ရူပါယ၊ ဝန်ခံအပ်တိုင်းသော ဒုတိယနိဿယအားလျော်သော။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနဘာ၊ အဖြစ်တည်း။ အာရက္ခဒုက္ခဘာဝေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပံသုကူလစိဝရဿ၊ ၏။ အလောဘနိယတ္တာ၊ လိုချင်ဖွယ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိဝရာရက္ခဏဒုက္ခဿ၊ သင်္ကန်းကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏။ အဘာဝေါ၊ တည်း။ ပရိဘောဂတဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ သဝိသေသလူခသဘာဝတ္တာ၊ အထူးနှင့်တကွ (ဝါ၊ ထူးထူးကဲကဲ) ခေါင်းပါးသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပါသာဒိကတာတိ၊ ကား။ ပရေသံ၊ တပါးသောသူတို့၏။ ပသာဒါဝဟတာ၊ ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ အပ္ပိစ္ဆတာဒိနံ၊ တို့၏။ ဖလနိပ္ပတ္တိ၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ ဓုတင်္ဂပရိဟရဏဿ၊ ၏။ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဟိယေဝ၊ တံ့ဖြင့်သာလျှင်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဓုတဓမ္မေ၊ ဓုတတရားတို့ကို၊ ဝါ၊ ဓုတင်္ဂအကျင့်တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ရှိ။ ဝတ္တနံ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ ယာဝ။ပ။ နနာယ၊ အထက်ဖြစ်သော သမ္မာပဋိပတ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်းအလို့ငှါသာလျှင်တည်း။ (ဓုတင်္ဂထက်မြင့်သော သမထဝိပဿနာအကျင့် ပြည့်စုံရန်အတွက်သာဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာ။ပ။ ဗြူဟနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မာရသေနဝိဿာတာယာတိ၊ ကား။ မာရဿ စ၊ မာရ်ကို၎င်း။ မာရသေနာယ စ၊ မာရ်၏စစ်သည်ကို၎င်း။ ဝိဟနနာယ ဝိဒ္ဓသနာယ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ ကာယဝါစာစိတ္တဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယတော သံယတော၊ ကောင်းစွာစောင့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယတိ၊ မည်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကိုရ၏။ လောကဂရုနာ၊ လောက၏အလေးပြုအပ်သော ဆရာဘုရားသည်။ ယံ ပံသုကူလံ၊ ကို။ ဓာရိတံ၊ ဆောင်အပ် ဝတ်ရုံအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုပံသုကူလသင်္ကန်းကို။ ကော၊ အဘယ်ရဟန်းသည်။ န ဓာရယေ၊ မဆောင်နိုင်ရာအံ့နည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကဂရုနာ၊ သည်။ (ယံ) ပံသုကူလံ၊ ကို။ ဓာရိတံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ကို။ ကော၊ သည်။ န ဓာရယေ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) ယံတံသဒ္ဓါနံ၊ ယံသဒ္ဓါ တံသဒ္ဓါတို့၏။ ဧကန္တသမ္ပန္နိဘာဝတော၊ စင်စစ်စပ်ခြင်းရှိ (စပ်လေ့ရှိ) သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပဋိညံ သမနုဿရန္တိ၊ ကား။ ဥပသမ္ပဒမာဠေ၊ ပဉ္စင်းခံရာသိမ်တန်ဆောင်း၌။ အာမ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယပ္ပမုခဿ၊ ဆရာအမှူးရှိသော။ သံသဿ၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီးသော။ ပဋိညံ၊ ကို။ သမနုဿရန္တော၊ အောက်မေ့လျက်။